5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: IAŞI-Str Primăriei 27 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul VII.—No 981 — Joi 1 Aprilie 1910

D-l Brătianu şi ultimele legi

Acum o săptămînă, cînd mişcarea Universitară era în toiul ei—d. Brătianu, cu obişnuita-i morgă, zicea:

— „Ori-ce s'ar întîmpla—guvernul nu va renunţa la legea Universitară; ar da ast-fel dovada unei slăbiciuni, care i-ar impune înainte de retragerea legei, însăşi retragerea guvernului".

Cuvintele şefului guvernului, exprimau o justă gîndire. Guvernele tari nu renunţă nici-odată la legile lor sub presiunea mişcărei create de opoziţie—şi preferă plecarea de la putere de cît o situaţie umilită. Dar, d. Brătianu, se bizuia şi pe înaltul sprijin al Regelui—şi pe eşuarea mişcărei stîrnită de profesorii celor 2 Universităţi.

Cînd curentul protivnic legei, ameninţa cu o grevă generală a corpului profesoral şi cu o mişcare violentă a studenţilor—d. Brătianu şi-a îndreptat privirea în spre Palat. Şi cînd nici acolo n'a mai găsit reazimul trebuincios,—a retras legea, fără ca prin aceasta să se gîndească şi la retragerea sa de la putere.

Acum, avem la ordinea zilei legea industriilor—şi d. Brătianu, foarte sigur pe situaţia d-sale, sfidează din nou opoziţia cu declaraţii, pe cari în urmă le regretă.

Ast-fel, interpelat de d. Carp, asupra soartei acestei legi, şeful guvernului; cu emfaza-i cunoscută, a răspuns:

— „Această lege am s'o trec şi prin Cameră şi am s'o aplic pînă la capăt".

Noi ne îndoim, dacă are să obţină şi votul Senatului—dar în tot cazul putem garanta, că va fi înmormîntată la Cameră.

Şeful guvernului, va găsi şi aci explicaţie; sesiunea fiind pe terminate, n'a mai fost timp suficient şi pentru votarea acestei legi. De alt-fel cam aceasta e soarta ultimelor legi liberale: cea Universitară, s'a înmormîntat la Senat—cea industrială la Cameră—şi pentru amîndouă rămîne rezervată ultima sesiune a legislaturei, de la toamna viitoare.

Zicem, că rămîne — căci credinţa generală este, că legislatura liberală se poate considera terminată cu această sesiune—şi nici vorbă nu mai poate fi la toamnă de o guvernare liberală.

Tînărul şef al liberalilor—păcătueşte între alte lipse de calităţi—şi de aceia a francheţei, atît de preţioasă pentru barbaţii politici conducători de grupări sau partide politice. Din toate actele sale, reesă o mare nesinceritate şi o ipocrizenie desgustătoare. Totul e falş, în tot ce gîndeşte, în tot ce zice şi în tot ce face. Pe vorbele sale nu se poate pune nici temeiu—faptele sale sunt adese-ori in contrazicere cu vorbele—şi nici-odată rezultate dintr'o gîndire bine fixată şi hotărîtă.

De aceia, ori de cîte ori ne-am găsit în faţa vre-unei declaraţiuni sau promisiuni de natură mai importantă şi cu caracter mai general, ne-am arătat de îndată îndoiala asupra realizărei ei—căci cunoşteam bine din gura cărui politician erau eşite, şi cîtă ezitare şi ipocrizie ascund cuvintele sale.

Cînd mişcarea profesorilor împotriva legei d-lui Haret, s'a văzut că va face imposibilă votarea şi sancţionarea legei—d. Brătianu, s'a arătat şi în Parlament—şi faţă de delegaţiile Universităţilor — ca cel mai straşnic susţinător al reformei şi nu s'a dat în lături de a declara, că face chestie ministerială din această lege. In îndrăzneala aceasta a şefului guvernului, de a sfida toată lumea şi a se împotrivi unui curent, ce în mod fatal trebue să'l doboare—noi am văzut marea sa slăbiciune. Am spus o atunci:

— Legea va cădea, tocmai pentru că şeful guvernului declară că nu va renunţa cu nici un preţ la ea.

Şi faptul s'a adeverit. Legea a căzut—iar afirmaţia d-lui Brătianu s'a văzut cît era de nesinceră. D. Brătianu, tot aşa ne ameninţă acum cu legea industriilor—şi d-sa e cel dintâi care ştie că şi această reformă este deja condamnată, cum condamnată este şi reforma sanitară. Şi totuşi d. Brătianu, nu-şi spune gîndul asupra soartei acestor legi—din potrivă, ceia ce spune, e cu totul altfel de cît ceia ce gîndeşte şi vede.

Apoi n'avem dreptate să credem, că şi asupra soartei însăşi a guvernului, afirmările d-lui Brătianu, sunt cu totul departe de realitatea lucrurilor. Şi că tocmai, fiind-că şeful guvernului declară că guvernul seu va presenta la toamnă aceste reforme, avem dovada că guvernul nu va ajunge pînă la toamnă.

In declaraţiile de tărie a cabinetului noi vedem marea sa slăbiciune şi cu cît şeful guvernului ne va ameninţa cu guvernarea mai departe, cu atît avem motive să credem, că-şi pregăteşte sfîrşitul.

Şi e şi natural să fie aşa.

Atît cît mai are de guvernat—d. Brătianu vrea ca nimeni să nu ştie. De aceia strigă acum, în toate părţile că nu se retrage şi că va continua să guverneze în ciuda opoziţiei. Or, din aceste declaraţiuni atît de depărtate de adevăr, opoziţia să tragă concluzia că trebue să se pregătească a lua succesiunea liberalilor, a căror guvernare a fost o calamitate pentru ţară.

Guvernul nu renunţă la legea industriei

In ultimele consilii de miniştri s'a luat hotărîrea ca legea industriei să nu fie retrasă şi să fie trecută şi prin Senat şi prin Cameră, pînă la 7 Aprilie, întîmple-se ori-ce.

Faţă de această hotărîre, mai mulţi fruntaşi liberali au întrebat pe d. Brătianu dacă caută o platformă pentru retragerea guvernului, căci altfel nu-şi pot explica persistenţa de-a impune o lege, care va provoca grave turburări în viaţa economică şi industrială a ţărei.

D. Brătianu însă spune tuturor că guvernul n'are de loc intenţia de a se retrage, că vrea reforma industrială, pentru că ea va proteja pe micul meseriaş şi nu loveşte de cît în streini.

Acest limbagiu îl ţine şeful guvernului şi al partidului liberal crezînd că va prinde campania demagogică ce se alimentează, pe ascuns de către unii prefecţi cari agită meseriaşii în contra industriaşilor şi fabricanţilor, pentru ca la cea dintîi grevă legitimă să-i snopească în bătaie, să-i bage în puşcărie sau să-i arunce peste graniţă.

Guvernul d-lui Brătianu se joacă cu focul. Nu i-a fost de ajuns lecţia ce a primit-o cu reforma universitară, acum vrea să prezinte o lege anti-democratică ca proteguitoare a micului meseriaş romîn, pentru a putea realiza din taxele şi noile biruri, acele milioane risipite pe sinecure şi pentru îmbogăţirea dinastiilor liberale.

Guvernul agită meseriaşii ca să zmulgă o reformă adusă numai pentru a acoperi deficitele, care se anunţă din cauza politicei destrăbălate a d-lui Brătianu.

Şarlatanismul acestor politicieni, demagogismul primejdios la care recurge guvernul, pentru a-şi pregăti în opoziţie platforma unei campanii, sprijinită de meseriaşi, este o operă mizerabilă care trebue demascată, vestejită şi împiedicată cu cea din urmă energie.

Mergem spre deficit

Din situaţia tesaurului public încheiată la 31 Ianuarie, reiesă în mod vădit că mergem spre deficit pe exerciţiul budgetar 1909—1910. Şi în sumă generală şi pe anumite capitule încasările pe Ianuarie au dat un minus de 6 milioane lei, căci de unde la 31 Decembrie plusul de încasări era de 8 mil. lei, faţă cu exerciţiul anterior, 1909 la 31 Ianuarie plusul s'a scoborît la 2 milioane lei, încasîndu-se în luna Ianuarie 1910 numai 29 milioane lei faţă cu 35 milioane în Ianuarie 1909.

Sporul budgetar pe întregul exerciţiu e de 24,674,286 lei, iar în cele 10 luni abia s'au încasat 2,355,107, de unde trebuia să se încaseze cel puţin 13 milioane.

Socotind pe capitule şi articule scăderile ce vor aduce deficitul sunt următoarele:

— Contribuţiile directe ne dau o uşoară scădere de 12,000 lei;

— Impozitile indirecte au scăzut în o lună cu 800,000 lei, acuzînd un minus de 1,123,922 lei, de unde la 31 Decembrie era numai de 309,587 lei. Mai mult ca sigur că aceste impozite se vor cifra cu un deficit de 2 milioane şi contul lor se încheie la 1 April. Cum însă prevederile budgetare la acest capitul sunt încarcate cu 9 milioane lei, aici vom avea un deficit colosal de 11 milioane l.

— Monopolurile statului acuză o scădere pe luna Ianuarie, căci s'au încasat numai 4 jum. milioane, pe cînd media lunară e de 5 jum. milioane; aşa că faţă cu sporul la evaluări de 4,900,000 abiau s'au încasat în 10 luni 2,648,400, dînd la sigur la 31 Mart un deficit de 2 milioane.

— Serviciile publice (poşta, telegraf, C. F. R., S. M. R., N. F. R., docuri, şantiere etc.) dau o scădere colosală, căci de unde media încăsăsilor lunare trebue să fie 9 milioane, abia s'au încasat în cursul lunei lui Ianuarie 5 milioane, dînd de o dată un deficit de 7 milioane faţă cu prevederile budgetare. Cel mai mare condeiu în acest deficit îl dau căile ferate cu 2 jum. milioane şi docurile iarăşi cu 2 jum. milioane.

Insumînd aceste 4 mari condee reiese la sigur că budgetul în curs, a cărui cont se închee astăzi 31 Martie se va solda cu un deficit de peste 20 milioane lei.

Cum prevederile budgetare sunt de 435 milioane lei, budgetul abia se va solda cu 415 milioane încasări; iar pericolul cel mare e că pe cînd încasările abia vor atinge cifrele budgetului din 1908 — 1909, budgetul pe anul 1910 a fost întocmit pe nişte încasări de 461 milioane lei.

Cifrele din situaţia budgetară arată că politica financiară a d-lui Costinescu va da faliment o dată cu politica generală a guvernului.

***

Facultatea de medicină din Iaşi

Această instituţie este cu desăvîrşire incomplectă. Li lipsesc şi catedre şi laboratorii şi bibliotecă.

După ani de existenţă, în loc să fi mers progresînd, să fi devenit conformă cu progresele ştiinţei moderne, facultatea de medicină din Iaşi a reuşit să devină un început de facultate, o pretinsă facultate de medicină.

La minister se crede probabil, că această facultate este de prisos. Ar fi bine să se zică ceea ce se crede; ar fi bine ca savanţii din Bucureşti să hotărească, dacă li dă mîna, desfiinţarea facultăţei, dar nu să cate s'o dărîme.

Studenţii medicinişti din Iaşi, pătrunşi de convingerea că la Bucureşti să urmăreşte un fel de zugrumare a instituţiei locale, s'au pus în grevă.

Mişcarea lor, înălţătoare prin modul demn cum a fost condusă, a fost desaprobată de ministru, a fost desaprobată şi de senatul universitar.

Nici nu se putea alt-fel. Ministrul dacă ar fi aprobat greva, s'ar fi desaprobat pe el însuşi; iar Senatul n'a putut aproba greva, dacă el singur nu s'a pus în grevă. A aprobat'o totuşi, desaprobînd'o, căci a cerut rectorului să intervină şi să pretindă de la ministru să satisfacă toate doleanţele studenţilor.

Prin faptul că cele trei catedre: bacteriologia, psihiatria şi farmacologia, au fost menţinute pe cale budgetară — studenţii în şedinţa lor de ieri, au hotărît să înceteze greva, dar să revie cînd nu se vor creia laboratoriile şi nu se va clădi un local de bibliotecă.

E culmea fantaziei să crezi că există o facultatea de medicină fără de laboratorii principale şi că acea facultate n'are local de bibliotecă Şi totuşi, fantezia aceasta ie perfectă realitate şi fiind că noi, la facultatea noastră de medicină, n'avem nici profesori nebuni, nici profesori anarhişti,—nici facultatea nu poate fi bine văzută la Bucureşti.

Vorba este: o asemenea stare de lucruri poate ea dăinui? Avem noi facultate de medicină, menită să dee medici, sau facultate pentru a creia pepieniere de agenţi sanitari şi de moaşe?

Greva studenţilor fusese motivată de o stare de lucruri fără pereche, fără precedent—şi demnitatea cu care ea a fost condusă, liniştea perfectă ce-a domnit în tot timpul fiinţei ei, dovedeşte pe de o parte, seriozitatea faptelor ce-au determinat greva; mai dovedeşte, că studenţii medicinişti din Iaşi, luptă pentru tot mai multă carte, pentru tot mai multă ştiinţă—de cari va depinde, în viitor, sănătatea publică.

Greviştii de ieri n'au făcut politică, nici un fel de politică, în mişcarea lor. Aceasta este spre cinstea lor şi în insemnul ei, pentru răsplata purtărei lor demne să sperăm că se vor satisface frumoasele lor doleanţe.

Studenţii medicinişti, să se ştie, n'au cerut să li se plătească chirie localului societăţei lor, prin o reprezentaţie teatrală, pusă sub patronajul poliţiei: ci au cerut laboratorii ca să asude muncind.

De aceasta să iee act cei în drept.

Salariaţii d-lui Haret

Arătam eri că dintre toţi profesorii Universitari, nu s'au agitat contra legei d-lui Haret d-nii I. Bogdan şi N. Iorga. D-lor în contra asentimentului general al senatului Universitar s'au ţinut de o parte.

Şi de ce mă rog această rezervă în o chestie de înaltă atenţie a Universităţii? N'au şi obrazul fin şi supţire pentru a înţelege aceste înalte chestii? Ce adică numai cu călămările se pot bate şi în cancelaria Universităţii? numai cu pumnii şi cu ghionturile îşi pot face cursurile?

E ceva mai putred în aceşti doi corifei ai ştiinţei Romane. Putregaiul moral din Bogdan se vede în Iorga şi putregaiul moral din Iorga se vede în Bogdan; căci doară nu degeaba sînt cumnaţi!

Iar Bogdan slavistul, istoricul, filologul, *de omni re scibile*, e numit director al societăţii istorice, unde are de manevrat 25000 lei fonduri, diurne, misiuni. I se mai dau 10000 lei pentru diplomatica lui Stefan cel Mare şi de la 1903 tot n'a dat lucrarea gata, lucrare de adunătură, de copii, de alergături şi cel mult indicii de nume şi lucruri; nici cel puţin traducere nu face, căci se teme să nu le facă răle. Apoi comisiuni de examinare, frate ţinut ca pe puf la minister, pedagog inventat; toate aceste transformate în parale, fac zeci de mii de lei în plus peste leafă.

In asemenea condiţii de ce şi-ar risca un Ion Bogdan pielea pentru Universitate, au nu e dînsa pentru el vaca de muls a dr. Sion?

Celalalt, d. N. Iorga, primeşte 5600 lei pe fiecare an plata pentru documente ce publică pe sama ministerului. Toţi istoricii şi filologii au protestat asupra felului cum d-sa face această publicaţie, vechii dieci de visterie făcînd mai largi regeste în perilipsurile lor de cît însuşi d. Iorga, care rezumă şi publică astfel: „6925 aug. 6. Uric sărbesc de la Alexandru cel Bun. Pecete." Atîta! absolut atîta!"

Iar d. Haret îi mai plăteşte şi colac peste pupăză, ori ce coală ce productivul şi incoherentul N. Iorga scrie şi retipăreşte la Vălenii lui de Munte. Aşa în Monit. Oficial de la 13 Martie mai cetim (Desbateri pag. 897): „Costul imprimării lucrărilor *„arhiva monăstir i Horezului"* şi „Inscripţiuni din bisericile romîne". 3375 lei bani 70".

Iată deja şi pe d. Iorga păpînd de la d. Haret 8975 lei pe an; şi tipăriturile le face la Văleni cu 110 lei coala de tipar în 300 exemplare, de şi pe el nu-l ţin cheltuelile nici 40 lei coala.

Să se ştie dar de ce au stat muţ d-nii Ion Bogdan şi N. Iorga în toată mişcarea universitară! Sînt salariaţi ai d-lui Haret şi toată cinstea şi chemarea lor şi-o vînd pentru paralele lui Haret.

Acesta e tot adevărul.

Iar ca încheere, d. Ion Bogdan pe ziua de 1 April e numit director al comisiei Istorice, create de d. Haret.

OAMENI ŞI LUCRURI

INTREPRINDERE GREA

Pe cînd, în acest loc, vorbeam eri de peripeţiile prin care trece „Cucoşul" lui Rostand în diverse ţări pe unde călătoreşte,—n'aveam cunoştinţă încă de noutatea surprinzătoare că „Chantecler" a fost tradus în romîneşte. O înştiinţare apărută prin ziare anunţă că trupa A. P. Marinescu va cutreera în curînd toată ţeara, fiind singură autorizată a juca piesa lui Rostand tradusă de d. Ion Peretz, profesor universitar, generalmente apreciat pentru distinse merite şi însuşiri literare.

E un nume care ne dă garanţii că în ce priveşte traducerea operei, avem de a face cu o întreprindere serioasă. Rămîne numai ca să fie tot aşa de serioasă a doua parte a întreprinderei, — partea de artă dramatică şi de comerciu: interpretarea.

Anunciul înştiinţează publicul că s'au comandat costume şi decoruri de la Paris. Aici îndoială nu se încape, de oarece nimeni nu se va încumeta să confecţioneze în ţeară la noi asemenea costume,—pe cînd în capitala Franţei atelierele gata montate în vederea marei senzaţiuni dramatice nu aşteaptă de cît comenzile din diferite părţi ale lumei, pe unde n'au putut ajunge trupele originale franceze ca să mulţumească curiozitatea publicului de a vedea piesa epocală,—oamenii simbolizaţi prin păseri, vorbind şi gîndind prin suflete păsereşti, sau—din potrivă.

Piesa lui Rostand e, din punctul de vedere literar, de o structură aşa de franceză încît de sigur, multe pasagii ori jocuri de cuvinte vor rămînea intraductibile, ori vor risca să rămînă confuze.

Bună oară acele calambururi legate de anumite pronunţări, cum este gluma din actul I:

— „Fichez-moi le... Kant"! legătură spirituală cu „Fichez-moi le camp"! Jocul e posibil numai în franţuzeşte unde numele propriu al filosofului şi cuvîntul „camp" se rostesc la feliu.

Tot aşa în actul III cînd pichiriţa recomandă speciile de cucoşi exotici:

— „Hambourg"!..

La care mierla adaogă: „Major"?

E o legătură cu „Tambour major",—joc de cuvînt destul de forţat şi de riscat,—dar de sigur intraductibil. Şi de calibrul acesta sunt multe în piesă, pentru că autorul, egoist, n'a vrut să se gîndească puţin şi la... traducători.

Vă închipuiţi pe bietul traducător german, fie chiar un Fulda ori un Blumenthal—despre care se vorbeşte că lucrează la atari încercări — muncind să escaladeze asemenea penibile jocuri de cuvinte unde au de a face cu nume pur nemţeşti ca Hambargul şi Kant...

Puişorii cari fac dragoste şi glume vor da de lucru celor mai isteţi traducători. Şi cînd ne gîndim ce vor ajunge apoi pe micile scene ale oraşelor noastre de provincie, toate acele fineţe poetice, fruct al unor lupte grele din care a eşit biruitor geniul teatral al celui mai capricios dintre poeţi.

Rodion

DE PESTE HOTARE

La Paris în treacăt — Muzee şi instituţii. — Din minunile marei Capitale. — In împrejurimi. — Versailles. — Intre Paris şi München. — Vörishofen.

Atmosfera întreagă a Parisului e grea şi sgomotul e asurzitor.. Dar e prea adevărat că intrînd într'un muzeu sau vizitînd un monument oarecare, eşti dispus să nu găseşti Parisului de cît calităţi—şi încă din cele mai extra-ordinare. Se înţelege că nici nu se mai vorbeşte despre conferinţele, cursurile şi toată mişcarea intelectuală ce există aci. Nu-i vorba de cît de impresia generală din cîteva săptămîni. Intrînd puţin în inima Parisului, cu adevărat că atunci mintea are mult de lucru...

Aşa: la *Cluny*, museul de antichităţi, te pierzi în adîncimea timpurilor... *Luxemburg*, muzeu cu picturi şi sculpturi între care: Mozart acordîndu-şi vioara, în bronz; bustul Sarah ei Bernhard—colorat;—Tolstoi calare... *Parcurile Luxemburg*-ul mare şi cel mic. In acest din urmă statuele sunt aşezate pe primul meridian.

La *Pantheon* te găseşti între mormintele celor mai mari oameni. Această clădire a fost o biserică colosală. In faţa ei e renumita statuie: *Le penseur* de Rodin; iar în dreapta, statuia lui *Rousseau*. Inlăuntru păreţii au mari picturi cu viaţa *Sf. Genevievei*, patronul Parisului. In catacombele acestei foste biserici sunt mormintele lui: Rousseau unde o mînă cu o faclă ese din mormîntul ce pare întredeschis—simbol al luminei şi al adevărului; mormîntul lui Voltaire cu statuia lui — un capo-d'operă: *Voltaire* în picioare, pe buze se vede surîsul lui caracteristic. Apoi mormîntul lui *Zola* în aceiaşi încăpere cu cel al lui *Victor Hugo*; mormîntul lui *Sadi Carnot*; cel al soţilor *Bertelot*, morţi în aceiaşi zi...

Muzeul *Guimet* în care se găsesc tot felul de lucruri de artă chinezească, indiană şi japoneză.

Muzeul *Galiera* cu lucruri de artă modernă, produse naţionale.

Cît priveşte muzeul *Louvre*, el singur e un haos — trebuesc 2 ore numai a trece de la un capăt pînă la celalalt—clădirea fiind cu trei etaje. Aci se văd sculpturile vechi romane, cît şi cele moderne şi nu numai din Europa, ci şi din Asia, Egipt... Aci e *Venus* de Milo în faţa căreia, cel mai profan dintre profani nu poate să nu fie mişcat.. Cît priveşte tablourile de pictură; unele din ele

sunt astfel executate încît pe nesimţite te smulge realităţii, te transpune în scena ce priveşti şi de-i ceva poetic iei parte cu toată simţirea ta la cele ce se petrec.. Şi nu rare ori se văd lacrimi stoarse de tablourile în faţa cărora se văd unii ca ţintuiţi... *Ingroparea Athaliei* e un tablou ce rupe inima. Durerea tînărului, care strîngc în braţe picioarele celei duse... te sfîşie de ex. — La acest muzeu se văd mobile şi lucruri ce vor besc despre splendoarea din trecut... Camera bijuteriilor, pentru cei cari preţuesc aceste odoare cred că e ceva la care le va fi rămînînd inima vecinic. Pe lîngă nenumarate geamuri ce închideau sute de preţioase, se vedea sabia lui Napoleon cu mînerul tot în briliante, *marele Mogol* e aici; iar într'adevăr demn de admirat, dintre bijuterii, e harta Franţei dăruită de Imparatul Rusiei. Aceasta e mare cam de un metru patrat. Fie-care provincie în marmoră de nuanţe diferite. Capitalele însemnate cu cite o piatră preţioasă— Parisul are rubinul cei mai mare, Lion un briliant etc... Riurile sunt de argint, iar numele provinciilor sunt scrise cu aur.

La *Trocadero* e muzeul de sculptură comparată şi museul etnografic în care se vedea tipuri omeneşti în mărime naturală şi cu costumul locului ce reprezentau. Sunt şi lucruri romîneşti expuse: străchini, fluere, sumane...

La *Invalizi* se vede mormîntul lui *Napoleon* care e ceva măreţ... Peste mormîntul de marmoră roşie, lumina albăstrie ce se lasă asupră i. se amestecă cu razele aurii care străbat prin geamurile din fund, revărsîndu-se şi asupra ornamentelor şi mormintelor de marmoră neagră din jurul sălii... Totul e ceva feeric, deşi e văzut în timpul zilei. In muzeul din Palat se văd tot felul de uniforme de ale armatei; calul de lemn în mărime naturală, al lui Napoleon, scaunul lui, patul lui din lagăr, de matasă cenuşie, însă tăiată de timp; se vede şi condeiul lui şi o şuviţă de păr (?)...

*

Ca împrejurimi a Parisului, *Versailles* te transportă în timpurile de glorie a Ludovigilor... Parcul imens, în care fără oare care studii speciale în Baedecker, poţi rătăci cîteva ore, are o sumedenie de statui, de basinuri, de jocuri de apă alei de portocali, ziduri de verdeaţă... în cît cu greu te smulgi din admirarea naturei combinată cu lucrările meşteşugite ale omului. Palatul cel mare conţine lucruri de artă şi saloanele regilor. Călăuza ţine să arăte tot-deauna şi să insiste asupra ferestrei din salonul din care Maria Antoineta făgădui poporului să nu mai locuiască Versailles, ci Parisul.

In fundul parcului e *Trianonul cel Mare*, un palat mai mic dat Mariei Lecinska de către Ludvig al 15-lea. Ceva mai departe e *Trianonul cel mic* un palat mic de tot dat de Ludvig al 16-lea Mariei Antoinetei.

Aici se află sufrageria în care printr'o trapă se ridica masa încărcată cu tot ce trebuia, pentru ca înalţii comeseni să nu fie deranjaţi nici chiar de valeţi. Lîngă acest palat sunt grajdurile în care se văd trăsurile lui Napoleon, de un lux rar... Una dintre ele e cea, în care se duse numai la cununie şi a doua oră la botezul lui *Aiglon*. Se mai văd scaunele, lecticele pe care se purtau princesele pe braţe. Se văd tot felul de fantazii. Intre altele o sanie pusă peste o broască ţestoasă ce aparţinuse d-nei de Maintenon, regina în secret a lui Ludvig al 15-lea.

Intr'o parte a parcului e *cătunul* stana Mariei Antoineta, unde-şi ţinea ea oiţele şi caprele împodobite cu panglicuţe... Ea obicinuia să vie să petreacă cîteva ore numai în sînul naturei. Micile clădiri din această parte sunt acoperite numai cu stuh. Multe din ele, azi se ruinează.

Prin parc mai e şi *templul Amorului* ce era înconjurat pe vremuri de rîuleţe peste care se aruncau poduri pentru ca regina cu persoanele favorite ei, să se poată retrage. Podurile se ridicau şi nimeni nu mai putea să-i inoportuneze.

Versailles este opera lui Ludvig al XIV-lea, Ludvig Filip făcu muzeul apentru care se cheltui 24 milioane lei. Se înaugură în 1837. Acest muzeu conţine 5.000 de opere de artă şi e unic în lume.

*

După Paris a mai încerca visitarea altor oraşe e cam îndrăzneţ. O odihnă se impune. Şi între Paris şi München locul cel mai nimerit e *Vörishofen* o localitate, unică cred în lume pentru simplicitatea traiului ce poate duce cineva aici. Cine are nevoe, mai serioasă, poate urma cura lui *Kneipp*, dar se poate folosi şi numai de aer şi liniştea care în altă parte lipsesc. Aci lumea obicinueşte— şi cura de asfel cere —să se umble, fără nici o pretenţie şi cu capul descoperit dacă se poate. Ziua se petrece prin pădurile din jurul tîrguşorului pe sub copaci, prin iarbă şi pe malul rîuleţului cristalin ce şerpueşte prin iarba moale şi aşa de plăcută piciorului...

In ce priveşte posiţia nu-i nici o deosebire între aceasta şi cea de la frumoasele noastre mînăstiri Varatec şi Agapia. Acelaş aer, aceiaşi brazi, acelaş cer aceiaşi munţi.

...Priveşti numai cu jale, cum de la noi, lumea nu poate călca odată peste prejudecăţi înlăturînd tot cele îngreue traiul comoditatea şi punga..; Căci a cheltui atîţia bani numai pentru Vörishofen, e păcat cînd cu o cheltuială mult mai mică ai respira aerul ţărei— mame: dacă obiceiurile noastre, ar fi ajuns pe cele din alte părţi.

De la Vörishofen în scurtă vreme eşti la München, oraş demn de vizitat tot aşa demn ca şi Parisul.

Maria C. Buţureanu

O ultimă ilegalitate a d-lui Haret

Inainte de a părăsi ministerul de instrucţie, d. Haret a căutat să facă o lovitură de teatru prin parlament, pentru a-şi arăta pentru ultima oară dragostea sa pentru învăţători. Din ministru serios a devenit comediant de bălciu şi şi-a descoperit scopul ce urmăreşte.

Prin interpus, d. Haret a pus pe Dincă Schileru, care habar n'are de ale şcoalei, el care scrie încă cu chirilice, să ceară de la Cameră votarea unei sume de 60000 lei, pentru plata restului de învăţători înaintaţi pe loc, şi care nu încăpuse la rînd, trecînd prevederile legii. Ministrul grăbit a răspuns că s'a primit propunerea şi că s'a înscris în buget suma de 30000 lei, pentru plata a 103 învăţători reuşiţi la examen dar neînaintaţi încă.

Dacă în fond s'a făcut bine cu răsplata unui examen dat, nici forma nici acordarea cu legea nu ne împacă. Dl. Haret care şi-a făcut ca reclamă mare din respectarea formelor legale, singur el a dat cu piciorul în legea d-sale.

Ce zice legea din 1904 Martie, modificătoare a legilor din April 1896 şi Iulie 1901 (art. 57)? „el (numărul celor înaintaţi) nu va fi mai mare de 6 la sută din numărul total al institutorilor şi institutoarelor din ţară, la fiecare examen" (Colecţie II, 996).

Invăţătorii ştiau faptul şi stăruise prin deputatul Mateiu să prezinte un proect de lege din iniţiativa parlamentară modificător art. 57 din legea de la 1901, dar în secţia d-lui I. Duca, deputat poporanist proectul de lege a fost combătut şi a căzut, de şi fusese iscălit de peste 40 deputaţi. Dacă d. Haret ţine să satisfacă pe învăţători, trebuia să apuce calea cea legală, căci acum d-sa a dat paralele, cei 40 lei pe lună mai mult, dar titlul nu mai e legal, căci calcă litera art. 57 din lege.

Ori punea suma de la minister, ori s'a pus prin votul Camerei tot ilegal este, căci trece peste prevederile legii de a se înainta 6 la sută.

Cum institutori avem peste tot la 1700, ar urma că 102 să fie numărul celor înaintaţi, dar s'au înaintat deja îndoit număr în 1908, în urma examenului şi restul nu mai intră în socoteala lui 1908. Iar dacă îi înaintează astăzi în 1910, ei calcă drepturile celor ce s'au supus examenului anul acesta şi calcă şi al. I din art. 57, care prevede ţinerea examenului la fie care doi ani.

Orice ministru va veni după d. Haret poate să strice înaintarea ca nelegală şi să condamne pe învăţători la restituirea sumelor din budget.

Din ilegalitate şi arbitrar d. Haret şi-a făcut o haină; iar acum, cînd s'a dus cu sgomot de la minister, îi zicem: „Veşnica lui pomenire."

Litere-Ştiinţe-Arte

Poeţii neapreciaţi? Cum stăm noi oare în privinţa consideraţiunei morale, sociale a scriitorilor în comparaţie cu alte ţări şi popoare? Se pare că, cu tot progresul realizat în această privinţă, starea aceasta lasă încă mult de dorit.

Un poet, ascuns sub pseudonim, adresează prin „Falanga" o interesantă admonestare—rugăminte publicului romînesc conjurîndu-l să preţuiască pe literaţi,— forţa şi gloria ori cărei naţiuni:

„...Cine sînt aceia care fac gloria ţării noastre? Ştiţi voi cine sunt? De sigur că da. Şi dacă ştiţi, atunci pentru ce nu-i preţuiţi îndeajuns, căci preţuindu-i pe ei, vă ridicaţi voi înşi-vă. Nu sunteţi patrioţi. Poporul meu nu e patriot. Nu-l atrag ideile mari, nu-l entusiasmează oamenii pe care-i are, nu-i stimează şi nu se stimează pe dînsul, popor de sclavi! Şi nu mă gîndesc la milioanele cari gem în munţii şi văile noastre, nu la ţăranii noştri, ci la voi orăşeni, adormiţi orăşeni pe cari vă dispreţuesc, pentru că nu ştiţi să iubiţi. Cîtă deosebire între ţăranii noştrii şi între voi orăşenii, conducătorii acestei ţări!

Ştiţi voi cine a făcut gloria Franţei, a Anglei, a Germaniei, a Poloniei care astă-zi nu mai există? Prin cine trăeşte o ţară şi care-i sunt fiii cei mai iubiţi şi care o iubesc mai mult?

Sunt nişte oameni simpli la port, cari trec sfioşi în mijlocul mulţimei, nimeni nu-i cunoaşte, de cît după ce mor.

Ştiinţa şi literatura, cei mai mari literaţi şi cei mai mari oameni de ştiinţă stau în fruntea ţărei lor; îi poartă numele în depărtări, fac să se vorbească despre ţara lor, ei îi poartă gloria şi-o fac glorioasă şi neperitoare. Prin accentele lor sublime fac să trăească ţări ce nu mai figurează în configuraţia geografică!"

O mare expoziţiune de artă se organizează la Berlin pentru 1911 din iniţiativa unui comitet de mari artişti, pictori şi sculptori.

*

O expediţiune compusă din ofiţeri norvegian şi învăţaţi engleji va porni în explorarea oceanului atlantic, la nord, avînd ca obiect principal de a studia un fenomen şi anume: pe ce cale reuşeşte o enormă cîtime de fiinţe marine să-şi producă lumina lor proprie în fundul oceanului. Regele Norvegiei a pus la dispoziţia expediţiunii vaporul „Michael Sars" cheltuelile le va suporta Sir lohn Murray, care — deşi de 70 de ani—va lua şi el parte la expediţiune.

*

In studiile geologilor şi fisicianilor, asupra vechimei pămîntului, găsim păreri foarte variate şi rezultate foarte nesigure.

Geologii după studii foarte amănunţite cred că pămîntul există mai mult de cît de 300 milioane de ani, şi numai de cît vin apoi fizicianii care calculează formaţiunea coajei conform legei calorice, şi ne spun că nu poate fi mai vechiu de cît de 20—30 milioane de ani.

Un drum nou pentru stabilirea vechimei planetei noastre, ne-a deschis studiul substanţelor radioactive şi evoluţiunile acestora.

Ca rezultat final al acestei evoluţiuni, ne rămîne destul de cunoscutul Helium Thorianit a stabilit cu ajutorul acestuia, cifra cea mai apropiată de adevăr. Rezultatul cercetărei sale a fost stabilit în cifra de 240 milioane de ani, rezultat ce se apropie mai mult de cele ale fizicianilor.

*

Amintim că la 10 Aprilie are loc reprezentaţia „Viforului" de Delavrancea cu maestrul Nottara, la 19, 20, 21 April cele trei spectacole ale d-nei Bîrsescu-Radovici.

*

Două reviste anunţă că vor aparea la 18 Aprile în format dublu şi excepţional „Viaţa Socială" şi „Facla" în vederea zilei de 1 Mai stil nou. Se anunţă în amîndouă publicaţiunile documente asupra vechei mişcări socialiste cari serba odinioară acea zi internaţională.

*

STRUNA ZILEI

SCARI DE NOBLEŢE

Din diferite părţi proprietarii de vii reclamă că li se fură din pămînt sute de viţe americane.

Cînd unii nobili au strămoşi
Care'n Fanar vindeau alviţă,—
De ce n'ar vrea mulţi păcătoşi
S'ajungă 'n ţeară hoţi de... viţă?

Biserica şi comunitatea romînă în Viena

Din Capitala Austriei ni se trimite următorul Apel:

Colonia romînă din Viena, pătrunsă de caldă dragoste pentru progresul neamului romînesc voeşte să zidească în capitala imperiului Austriei o biserică greco-orientală romînă şi un internat pentru studenţii săraci cari vin să-şi întregească studiile universitare aici. Amîndouă atît biserica cît şi internatul dorim să formeze centrul romînilor de sub domnii străine, cu atît mai mult cu cît chiar acum mai ales în Ungaria îşi ridică cu mare cutezanţă capul unele elemente distructive şi pentru sentimentul nostru naţional. Şcoala vieneză a fost pentru o mare parte din romîni cel mai puternic ferment al conservării etnice.—Lucru s'a făcut pînă astă-zi fără sistem. Efectele bune au fost mai mult rezultatul întîmplărei, iar de cînd studenţimea din Ungaria nu mai poate veni la Viena, închise fiind garniţele intelectuale (diplomele austriace nu mai au valoare în Ungaria) efectele sunt disperante. Tinerii noştri întoxicaţi de doctrine şoviniste ungureşti—mai ales, că mulţi urmează nu numai studiile universitare ci şi liceul la Unguri, devin din ce în ce mai puţin accesibili pentru ideile mari.

Prin venirea lor la Viena la dăm prilej şi pentru cultură europeană şi naţionalism sincer, nefăţarnic. Dovada cea mai bună a scrisului nostru e, că aproape toţi corifeii noştri de astă-zi au stat cîte un an doi şi la Viena. Voim ca astă-zi sub împrejurări atît de grele să ne creştem generaţiile viitoare.

Internatul luînd grija locului de adăpost şi al nutririi—va fi cel mai perfect impuls, ca tinerii noştri să vie la Viena. Biserica va fi chingul grupărei noastre naţionale. Experienţa trecutului ne învaţă, că prin biserică numai putem ţinea legate toate părţile romîneşti în massa de străini.—Toate societăţile de altă natură în punctul aceasta au dat faliment—biserica nu. De ani de zile încercăm să adunăm pe toţi Romînii din Viena, care sunt peste o mie prin fel de fel de întruniri, societăţi etc.—Incercările au fost zadarnice. De cînd am înfiinţat capela lucrurile s'au schimbat ca prin minune — astfel îi putem ţine pe Romîni strînşi. Esperienţa ne-a învăţat.

Vă rugăm în nădejdea dragostei d vs faţă de neamul romîneăc şi faţă de cei împrăştiaţi de soartă prin străini, să ne daţi ajutorul d-vstră moral, ca să putem aduna capitalul necesar pentru zidirea bisericei şi a internatului. Atîţi oameni bogaţi ar dori poate să facă o faptă mare şi frumoasă, dacă a-ţi atrage în preţuitul d-vstră jurnal din cînd în cînd atenţia asupra vrerilor şi planurilor noastre, dacă ne-aţi publica din cînd în cînd cîte un apel, a ţi înşira numele acelora, cari s'au înscris ca membri fundatori, ordinari etc. sau ctitori, ne aţi face nouă şi mult încercatului nostru neam serviciile cele mai neprețuite.

Preşedinte: *General Al. Lupu.*

Informaţii

❑ *D. Dim. A. Sturza, care se va întoarce în ţară în cursul lunei April, va lua parte la şedinţele Academiei Romîne*

D. Sturza va dărui Academiei însemnata sa bibliotecă şi o bogată colecţie de documente vechi.

❑ *Consiliul de reformă de pe lîngă corpul IV de armată se va întruni în cursul lunei April, pentru a judeca cazul unui locotenent-colonel şi unui căpitan, ambii din arma artileriei, pentru greşeli contra onoarei de militar.*

❑ Iată ce scrie ziarul liberal *Secolul* la adresa prefectului de Tecuci:

„Aflăm cu desgust că d. dr. Pandele, prefectul *cel mai nedemn* din ţară, — cum vom proba-o cu acte—a avut îndrăzneala de a interzice, vînzătorilor de ziare, a continua vînzarea ziarului „Secolului", ameninţîndu-i cu închisoare şi bătae.

Atragem atenţiunea d lui prefect Pandele, precum şi stăpînului său, d. Alecu Anastasiu—aşa zisul şef al partidului liberal din Tecuci—că, dacă d-sa şi d. A. Atanasiu, au rămas în urmă cu civilizaţia, această ţară e atît de înaintată în cît şi vînzătorii de ziare, conştienţi de drepturile lor, nu se lasă a fi intimidaţi cu astfel de ameninţări ridicole şi barbare.

In numele civilizaţiei somăm deci pe necivilizatul prefect să înceteze cu ameninţările, căci e nedemn pentru ţara şi secolul în care trăim, ca un prefect, ori-cît de nedemn ar fi el, să recurgă la astfel de mijloace de represiune.

Pentru ori-ce eventualităţi îl facem responzabil de ori-ce s'ar întîmpla, dacă d-sa va continua cu ast-fel de represiuni barbare.

❑ Revizoratul şcolar al judeţului întocmeşte tabloul de învăţători, cari au format grădini sistematice de cultură, care va fi înaintat ministerului instrucţiunii.

❑ Inaugurarea oficială a liniei ferate Podul-Iloae-Hîrlău, să zice că se va face în ziua de 4 April curent, dupa care se vor numi definitiv şefii staţiunilor de pe această linie precum şi cei lalţi impiegaţi.

❑ **Banchetele militare.**— D. general Crăiniceanu a dat zilele trecute un ordin circular tuturor comandamentelor, prin care se interzic banchetele militare.

Acest ordin a fost impus de următoarele consideraţiuni:

Ori de cîte ori se făcea o schimbare de comandant al unui corp de trupă, ofiţerii erau puşi la contribuţie. Se dedeau banchete comandanţilor cari plecau şi celor cari veneau. Apoi la zilele patronale, fie ale corpurilor de trupă, fie ale comandanţilor, se dedeau de asemenea banchete.

Se mai dedeau banchete şi diferitelor misiuni militare străine.

Pentru organizarea tuturor acelor banchete se impuneau ofiţerii la cîte o contribuţie de 20, 30 şi chiar 50 lei.

Spre a scăpa pe ofiţeri de aceste contribuţiuni costistoare d. ministru de războiu a dat ordinul de care vorbim.

Se vor permite numai banchetele ce va fi nevoe să se dea în onoarea membrilor familiei regale, de pildă cînd A. S. R. Principele Ferdinand face inspecţiuni, sau A. S. R. Principesa Maria cînd vizitează regimentul de roşiori pe care-l comandă în mod onorific.

Măsura aceasta a d-lui ministru de războiu a fost primită cu multă satisfacţie de către ofiţeri.

❑ D. Dimitrie V. Sacară, ad-tor al plăşei Moldova de jos, din judeţul Suceava, a fost delegat a împlini funcţiunea de director al prefecturei acelui judeţ, în locul d-lui C. Gheorghiu, eşit la pensie.

❑ Consistoriul a amînat eri procesul privitor pe diaconul I. Buznea şi a rămas să se pronunţe Vineri în procesul preotului At. Popovici, din Golăeşti

❑ Un grup de doamne din Iaşi a luat inţiativa de a redacta un protest identic cu acela al d-nelor din Bucureşti, prin care să vestejească atitudinea duşmănească a canonicului Baud.

Protestul va fi înaintat I. P. S. S. Mitropolitului Pimen al Moldovei.

❑ Nouile Hîrtii de bancă vor fi puse abia la începutul lunei Maiu.

❑ D. Neculai Lecca, medic veterinar provizor, detaşat la zona Sculeni a fost detaşat la oraşul Roman, în locul d-lui medic veterinar I. Teodorescu, mutat: d. D. Manoliu, actual medic veterinar la Filiaşi jud Dolj a fost detaşat, până la noui dispoziţiuni la Sculeni judeţul Iaşi.

❑ D. Romulus Voinescu, inspector general al poliţiilor, a plecat azi cu trenul de 12 la Ungheni, spre inspecta poliţia din acel punct.

D sa se va reîntoarce la orele 5 şi va continua până mîine ancheta la siguranţă; mîine seară cu trenul de 9 şi 5 d. Voinescu va pleca în Capitală.

❑ D. P, P. Carp a sosit astă-zi dimineaţă la Moşia sa Ţibăneşti.

❑ In urma unui ordin al ministerului de războiu, trupele locale vor executa aproape zilnic marşuri de rezistenţă în împrejurimile oraşului în care timp vor trebui să desfăşoare lupte.

❑ Pentru campania agricolă din anul acesta, ministerul de războiu a luat dispoziţia ca soldaţii să nu mai fie trimeşi la munca cîmpului.

❑ Ministerul instrucţiunei a dat autorizaţie dirigintelui şcoalei din Coarnele Caprei, de a da în seara de 20 Aprilie o serbare populară al cărui venit să servească la sporirea fondului ridicărei statuiei lui Cuza-Vodă.

❑ **Sfîrşitul grevei medicinîştilor.**— *Intruniţi ieri la cercul lor, studenţii medicinişti au hotărît să declare sfîrşită greva lor, declarată în ziua de 19 Martie. O telegramă a d lui Haret către decanul facultăţei de medicină, prin care spune că va discuta chestia laboratoriilor după ce studenţii vor reintra în facultate, a determinat pe studenţi să renunţe la greva.*

Telegrama de mai jos, care a fost transmisă ministrului, lămureşte situaţia. Iată cuprinsul telegramei:

Studenţii medicinişti Ieşeni au onoare a vă aduce la cunoştinţă că mişcarea noastră nu a avut nimic comun cu mişcarea profesorilor universitari din Bucureşti şi Iaşi. Ea a fost rezultatul nevoilor noastre urgente şi drepte, a căror dreptate au recunoscut o profesorii noştri, aţi recunoscut o însuşi d-voastră a recunoscut-o majestatea sa regele.

Pentru a nu lasa nici umbră de îndoială asupra cauzei noastre, pentru a vă da o dovadă mai mult domniei voastre şi înaltelor autorităţi şcolare de cumintea noastră judecată şi înaltul sentiment de ordine de care suntem pătrunşi, convinşi că înlănţuirea actualelor evenimente au zădărnicit satisfacerea cererilor noastre şi încredinţaţi că unei dreptăţi cu dreptate trebuie să se răspundă, declarăm mişcarea noastră întreruptă; dar ţinem să vă aducem la cunoştinţă că n'am fost determinaţi la încetarea mişcărei de cît după promisiunea formală a domniei voastre de a satisface cererile noastre retregîndu-ne nu ca învinşi, căci nu războnică a fost atitudinea noastră, după cum se interpretase, ci ne retragem plini de speranţă că cererile nastre vor fi aduse la îndeplinire.

Şi credem, că prea drepte sunt cererile noastre pentru a nu vă aduce la cunoştinţă că vom fi siliţi din nou să începem acţiunea noastră dacă aceste cereri nu vor fi satisfăcute.

Noi nu facem greve dar lacunele facultăţei noastre sunt prea mari ca să putem rămîne indiferenţi.

Studenţii medicinişti din Iaşi

❑ **Dispariţia lui Gh. Alexiadis.**—Incă un comerciant de coloniale, Gh. Alexiadis, din str. Golia, a dispărut din oraş, lăsînd după cum se spune, un pasiv însemnat.

De şi Alexiadis lipsea de o săptămînă din oraş, nu s'a prins de veste de cît abia eri după amiază despre dispariţia lui.

Mercurea trecută, a fost zărit de un cunoscut la gară, în momentul cînd pleca. Fiind întrebat, Alexiadis a declarat că se duce la Galaţi, de oare-ce a primit o telegramă că un copil al său se află grav bolnav. S'a constatat însă că el n'are nici un copil la Galaţi, căci soţia şi copiii săi locuesc la Iaşi.

Creditorii, care au observat lipsa lui Alexiadis, s'au dus eri la prăvălia acestuia, unde se afla fiul dispărutului. La întrebările acestora, copiii lui Alexiadis au declarat că nu ştiu nimic şi că tatăl lor nu le-a spus de plecare. Asemenea declaraţiune a făcut şi soţia lui Alexiadis, precum şi fratele său, cu care ţinea o altă băcănie în Piaţa Unirea.

Creditorii au cerut atunci parchetului să aplice peceţi la prăvălia dispărutului.

S'au dat în acelaş timp circulări în toată ţara pentru urmărirea dispărutului.

DIVERSE

— La întretăierea dintre str. Cizmăriei cu str. Anastasie Panu, în urma ploilor căzute, s'a surpat strada pe o întindere de 3 metri.

— Locuitorul Toader Marin voind să scoată apă din fîntîna ogrăzii bisericei Moara de Vînt, a căzut înăuntru, rănindu-se grav. A fost internat la spitalul Paşcanu.

— Au trecut doctoratul al V-lea, următorii studenţi în medicină: dr d. E. Weiselberg, d-ra drd. F. Akerman şi d-ra N. Gavrilescu.

— Femeea Maria I. Grigoriu, din str. Moara de Vînt, a căzut, din nebăgare de samă, într'o fîntînă din ograda bisericei Moara de Vînt.

Sărind vecinii, nenorocita a fost scoasă din fîntînă, avînd cîte-va leziuni grave.

Ultime informaţii

❑ *D. Al. N. Gane, actual preşedinte al tribunalului Iaşi s. II, va fi numit prim-preşedinte al aceluiaşi tribunal în locul d-lui I. C. Corjescu, înaintat.*

Preşedinte în locul d-lui Gane va fi numit d. Vespasian Erbiceanu, actual judecător de instrucţie la tribunalul Iaşi.

❑ *Taxa comunală de trei la sută asupra veniturilor imobilelor, va fi rîdicată, cu începere de mîine, la patru la sută.*

Rîdicarea s'a făcut pentru sporirea fondului apei.

❑ *Toate autorităţile publice au fost avizate să suprime, cu începere de mîine, în adresele lor către autorităţile superioare, formula zisă de politeţă, care consistă în „primiţi, vă rugăm, ş. c. l.*

❑ *In afară de cazul aratat eri, s'au mai constatat azi 3 cazuri noi de variolă.*

Toţi bolnavii se află internaţi la spitalul israelit.

❑ *Astă-zi se va citi decretul pentru prelungirea corpurilor legiuitoare pînă la 8 April.*

❑ **Numiri la teatrul din Iaşi.**—Potrivit nouei legi a teatrelor, au fost numiţi la teatrul naţional din Iaşi, d-nii: H. Lecca, director; Gr. Buicliu, fost preşedinte al comitetului teatru, membru reprezentant al ministerului instrucţiei; Anton Naum, profesor onorific la universitate, membru în comitetul de lectură şi N. Gane, reprezentant al Academiei romîne.

Acum urmează a fi numit reprezentantul consiliului comunal şi să aleagă reprezentantul artiştilor în comitet.

D. Petrone va urma să rămîie secretar al teatrului.

❑ Consiliul comunal a fost convocat în seziune extra-ordinară, pentru Vineri 2 Aprilie, la orele 4 p. m. avînd a se ocupa, între altele cu următoarele chestiuni; Budgetul spitalului „Caritatea" creditul soc. de binefacere; intentare de proces lui Elias Şaraga şi succesorilor lui Samuel Şaraga; proectul de convenţie pentru furnizarea apei la şcoala normală „Vasile Lupu"; cererea comunei Copou de a se alimenta cu apă tîrguşorul din conducta de distribuţie din aleea Ghika vodă.

❑ Ministerul de interne a comunicat prefecturii judeţului, ca să pună în vedere proprietarilor şi arendaşilor de moşii că nu li se va da autorizare pentru aducerea de muncitori agricoli străini, de cît dacă vor face dovada printr'un certificat eliberat de autoritatea comunală că în acea parte nu se găsesc suficient asemenea lucrători romîni.

❑ Prefectura judeţului a înaintat comitetului central pentru ajutorarea incendiaţilor tabloul de locuitorii din judeţ care au suferit pagube de pe urma incendiilor.

❑ D. Dimitrie Gusti, noul agregat definitiv la catedra de Istoria filosofiei antice la facultatea din Iaşi, va depune mîine, 1 April, legiuitul jurămînt.

Lecţia de deschidere d. Gusti o va ţinea Marţi, 6 April, ora cinci jumătate, în aula Universităţei.

— Senatul universitar şi consiliul profesoral al facultăţei de litere, se vor întruni în ziua de 2 Aprilie, ora cinci jum., pentru a asculta raportul comisiei privitor la lucrările şi titlurile candidaţilor la catedra de Istoria Vechie şi Epigrafie, de la facultatea din Bucureşti.

❑ **O rectificare.** — Notiţa din ziarul Opinia de Marţi 29 a. c., sub titlul: *„Cercul Institoarelor"*, cuprinzînd nişte aluziuni tendenţioase la o parte din corpul nostru didactic, deşi de fapt nu ar putea atinge pe nimeni, totuşi a dat naştere la diferite interpretări şi drepte protestări.

Prietenul nostru, d. Victor Munteanu făcîndu-se interpretul colegilor săi, ne face o întîmpinare şi ne întreabă la cine se referă ultima frază: „...dorim tot succesul şi felicităm din toată inima pe destinsele iniţiatoare, dacă pe lîngă celelalte ocupaţiuni şcolare, mai găsesc timp să se distreze în chip aşa de plăcut şi inteligent, în loc *să se abrutizeze în petreceri frivole şi în clevetiri!...*?

La cine se referă vorbele subliniate? La acele colege care au luat iniţiativa aşa de lăudabilă a formărei cercului de institutoare, sau la acele care nu sunt în cerc?

Noi credem că nu s'a avut în vedere corpul didactic şi deci nici jignirea nimărui, cu toată stîngăcia frazei şi pripa condeiului. Avem cu toţii stimă pentru corpul didactic primar Ieşan, care în mod solidar şi conştient, îşi face datoria atît în şcoală, cît şi societate.

Iar dacă pentru moment o mînă de institutoare s'a grăbit a se cultiva reciproc prin lecturi literare şi pedagogice, întreg corpul didactic Ieşan îşi are cercul său, unde e înlesnită tocmai această cultivare.

❑ **Marţi 6 April va vorbi la cercul didactic d-na M. C. Buţureanu, tratînd despre cunoscuta scriitoare *M-me de Stael*. Conferinţa se va ţinea tot de la orele 8½ sara în jos.**

❑ **De la cercul didactic.** — Asară d. C. Ionescu profesor de şt. naturale a desvoltat în faţa a numeroşi membri ai cercului conferinţa sa tratînd despre *Iena* şi activitatea pedagogică a dr. Rein, cunoscutul pedagog german. Dl. C. Ionescu a studiat 2 ani în Iena şt. naturale. Interesîndu-se şi de mişcarea pedagogică specifică Ienei, d-sa a reuşit a face o conferenţă p r e a interesantă: întru cît pedagogia lui dr. Rein face autoritate la noi în ţară.

❑ Locatarii din casele Solescu, de vis à-vis de administraţia financiară, în cea mai mare parte comercianţi, au intervenit, după cum am mai anunţat, de a li se mai da încă un ragaz de cîte-va luni de zile, pentru a se muta din aceste case, care urmează a fi dărîmate, iar apoi să se facă aci o piaţă, unde să se aşeze statua lui Vodă Cuza.

In urma înţălegerei administraţiei comunale, cu comitetul pentru rîdicarea statuei lui Cuza-Vodă, li s'au acordat acestor locatari termen pînă la 1 August, cînd urmează a se face dărîmarea caselor şi înjghebarea pieţei.

❑ D. Barbu, profesor la şcoala normală „V. Lupu", a fost crud încercat prin decesul surorei sale, d-ra Hortansa Barbu.

Inmormîntarea va avea loc Vineri.

Condoleanţele noastre.

❑ Azi dimineaţă comisiunea compusă din d-nii Petrescu, administratorul financiar, C. Moţet, directorul prefecturii judeţului şi P. Cujbă, delegatul comunei, au început verificarea compturilor şi registrelor administraţiei financiare, creditului agricol şi depozitului regiei.

❑ La interogatorul luat băetului Ion Jănică, care acum două zile a fost împuşcat în cîrciuma lui I. Wexler din str. Socola, numitul a declarat că a fost împuşcat din imprudenţă de un prietin al seu, care cumpărînd cu o zi înainte un revolver, a voit să-l încerce, refuzînd însă a-i da numele.

❑ Domnii consilieri Crivăţ şi Suciu, anunţaţi de noi că vor fi numiţi la înalta Curte de Casaţie, au confirmat astă-zi ştirea.

❑ Cunoscutul prin faptele sale caritabile colonel Langa, a donat 2000 lei societăţei „Plinea Săracilor" din Iaşi.

❑ Parchetul a aplicat sigilii pe prăvălia lui G. Alexiades, care a dispărut din Iaşi. Mai mulţi băcani angroşişti, creditori ai dispărutului, au depus astăzi plîngeri la parchet, care a şi deschis o anchetă, citînd pe fratele şi pe fiul dispărutului.

Gh. Alexiades a fost văzut Duminica trecută în Constanţa. Cum are creditori şi acolo, a simulat că vrea să cumpere mărfuri Duminică noaptea Alexiades a plecat cu vaporul la Constantinopole.

❑ Pe ziua de 1 Aprilie a. c, următorii membri ai corpului didactic din judeţul Iaşi şi-au regulat drepturile la pensie: D-na Eliza Conta, institutoare; d. Const. Grigoriu, învăţător la Voroveşti şi d-na Elena Dobrea învăţătoare, la Ţiganaşi-Probota.

❑ In urma intervenţiei I. P. S. Mitropolitul Moldovei, ministerul instrucţiunei publice a aprobat ca actuala biserică parohială Sf. Neculai, de la parohia Roznov, din judeţul Neamţ, din nou clădită, să fie cu începere de la 1 Aprilie, baserică particulară avîndu-şi fondul propriu de întreţinere şi o epitropie a sa deosebită, în schimb, satul Slobozia, din comuna Roznov, se recunoaşte ca parohie.

❑ Prefectul poliţiei d. Gh. Săndulescu care se află aproape restabilit, se va reîntoarce Duminică în localitate.

❑ Revizoratul şcolar întocmeşte tabloul de institutorii şi învăţătorii cari vor ţinea lecţii model la conferinţele generale.

❑ Pentru conferinţele generale ale învăţătorilor, s'au înscris până acum mulţi învăţători din alte judeţe.

❑ La Buciumi au fost arestaţi astăzi indivizii Gh. Ciocoiu, I. Iuraşcu şi Gh. Butoiu, toţi din Vişan, care au furat 480 viţe din diferite vii, pe care le-au vîndut cu 6 lei suta.

Azi au fost aduşi la parchet.

❑ Pe ziua de mîne au fost desfiinţate prin noul budget al comunei, 10 cantonieri detaşaţi în birourile primăriei, un haham de la abator şi postul de agent perceptor la administraţia domeniilor.

❑ Astă-seară Mercuri 31 Mart are loc o reprezentaţie extra-ordinară la Circul Sidoli — Teatru Pathé-Frères — cu un program cinematografic complect nou.

La această reprezentaţie apare pentru prima dată artistul Max Linder într'un rol dramatic. „Jurămîntul unui prinţ" este titlul piesei teatrale al cărei rol principal este interpretat de simpaticul actor, Veselul, comicul „caraghiosul" Linder, ne va stoarce astă-seară o lacrimă, de oare-ce e dotat cu un talent tot atît de puternic în rolurile dramatice ca şi în cele comice. — Inovaţia în armata belgiană prin introducerea bicicletelor în regimentele sale, este de asemenea cuprinsă în noul program care se reprezintă astă zi Mercuri, sara. Defilează înaintea spectatorilor mii de soldaţi pe „caii de oţel" în exerciţii a devărat artistice.

Nu vor lipsi din program interesantele piese artistice, din care vom menţiona: „Iubiţi-vă unii pe alţii", parabolă cinematografică interpretată de artiştii Comediei franceze cu artistul-maistru Alexandre, în primul rol.

O reuşită şi grandioasă feerie cuprinsă de asemenea în noul program este apoi „Visul artistului", înscenată la teatrul cel mare „Chatelet" din Paris şi jucată chiar de actorii aceluiaşi teatru, precum dl. Vendée, d-ra Dumontel etc.

Multe scene comice, sportive, instructive, după natură, printre care vom releva grădina zoologică din Buitenzorg (Iawa) cea mai mare din lumea întreagă—şi altele, complectează escepţionalul program de astă-zi, Mercuri şi nu putem decît îndemna călduros pe cetitorii noştri să asiste la această reprezentaţie.

❑ **In vedere că anul acesta Duminica Floriilor, cade în ziua de 11 April, adică în timpul de cruţare, s'a dispus de ministerul domeniilor ca pescuitul să fie permis în mod excepţional până la 10 April inclusiv, iar vînzarea până la 11 April inclusiv.**

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 31 Martie

Mişcare în diplomaţie

Bucureşti. — Următoarea mişcare s'a făcut, pe ziua de 1 Aprilie, în corpul diplomatic:

D. C. C. Manu, actual consilier de legaţie, a fost confirmat în acest post la Petersburg; d. Gh. Bilciurescu a fost confirmat în postul de consilier de legaţie şi transferat la Berlin; d. C. Conţescu, actual secretar de legaţie cl. II-a la Belgrad, a fost numit consul-general la Salonic, în locul d-lui Pennescu, iar acesta transferat ca prim-secretar la Bruxelles; d. G. Mitilineu, secretar de legaţie, înaintat secretar de legaţie cl. I la Haga; d. I. P. Carp, al II-lea secretar de legaţie la Constantinopol, înaintat secretar de legaţie cl. I la Viena; d. Charles A. Cantacuzino, secretar de legaţie cl. II-a la Paris, înaintat cl. I şi adus în administraţia ministerului de externe; d. C. Stoicescu a fost confirmat secretar de legaţie cl. II a la Petersburg; I. Trandafirescu, Bacrilocan şi R. Rosseti Rosnovanu, actuali secretari de legaţie la Paris, înaintaţi cl. II-a; d. Radu Juvara, secretar cl. II-a la Berlin, a fost confirmat în acelaş post la Bruxelles; d. A. Pisoschi, consilier la Bruxelles, a fost transferat la Constantinopol; d. C. Argintoian, prim secretar la legaţia din Viena, transferat la Paris; d. Mărgăritescu, secretar la Haga, transferat la Petersburg şi d. C. Olănescu, secretar la Cairo, transferat la Belgrad.

Mişcarea în magistratură

Bucureşti. — Următoarea mişcare în magistratură s'a făcut pe ziua de 1 April:

La Inalta curte de Casaţie: d. Gh. Bagdat, prim-preşedinte fără secţie; d. Corneliu Rîmniceanu-Manolescu, actu-al consilier, preşedinte al înaltei curţi s. I-a, în locul nou creat; d. Tăzloanu, actual prim-preşedinte al Curţei de Apel din Galaţi, consilier în locul decedatului Prodan; d. G. Raicoviceanu, actual consilier la Curtea din Bucureşti, consilier în locul decedatului Ciru Oeconomu; d. Gr. Fleichlein, consilier la Curtea din Bueureşti, consilier în locul d lui Şişman, trecut la pensie; d. I. Stambuleanu, consilier la curtea de Bucureşti, consilier în locul d-lui Manolescu-Rîmniceanu, înaintat; d. T. Crivăţ, consilier la Iaşi, în locul nou înfiinţat la Casaţie; în celalalt loc nou înfiinţat d. Anton Suciu, actualminte consilier, procuror general delegat la Iaşi.

Constituirea secţiunelor înaltei Curţi. Potrivit nouei legi cele trei secţiuni ale Casaţiei au fost permunent constituite precum urmează:

Secţia I-a: preşedinte Manolescu Rîmniceanu, consilieri; Cuculi, Iulian, Al. Dobriceanu, Scarlat Poppescu, V. Pretorian, Stambuleanu, Ştefănescu.

Secţia II-a: preş. N. Mandrea; consilieri: J. Duca, Leonţianu, Economu, Cerkez, Stoicescu, T. Marinescu, Raicoviceanu, Tăzlăoanu.

Secţia III: preşedinte, Petrescu; consilieri: Ath. Kivu, Giuvaru, Bossie, Dîmboviceanu, Panait Ionescu, Anton Suciu, Fleischlein şi T. Crivăţ.

La Curţile de Apel: D. C. Niculescu, actual consilier la Curtea de Apel din Galaţi, prim preşedinte în locul d-lui Tăzlăoanu; Aurel Procopiu, actual secretar general la ministerul de justiţie, consilier la Curtea de Apel din Bucureşti, în locul d-lui Stambuleanu; d. T. A. Brăiloiu, primul preşedinte al trib. Dolj, consilier la curtea din Bucureşti, în locul d-lui Raicoviceanu; d. Al. Negrescu, primul preşedinte al trib. Putna, consilier la Curtea din Bucureşti, în locul d-lui Fleischlen; d. I. C. Corjescu, actual prim-preşedinte al trib. Iaşi, consilier la Curtea din Iaşi, în locul d lui T. Crivăţ; d. C. Rătescu, primul-preşedinte al trib. Argeş, consilier la Craiova, în locul d-lui C. Mitescu.

Numiri în grefe: d-ul Ilie Pennescu, actual ajutor de grefier la Olt, avansat grefier cl. II; I. Stoicescu grefier la R. Sărat, Haralamb St. Neculaescu, ajutor de grefier la trib. Suceava, grefier la acelaşi tribunal, d. G. N. Beldiman numit grefier Vîlcea, Ilie Lungu înaintat ajutor grefier cl. I. la Bacău, d. I. V. Roman, copist Suceava, ajutor de grefier acelaşi tribnnal; d. D. Demetrescu numit ajutor de grefier trib. Neamţ.

Alegerea dela Teatru

Bucureşti.—Artiştiii Teatrului Naţional din Bucureşti s'au întrunit azi la orele 12 spre a alege 3 reprezentanţi, din care ministrul va alege unul pentru consiliul de administraţie şi alţi trei, din care se va alege unul în consiliul de lectură.

Pentru consiliul de administraţie au fost aleşi d-nii: I. Petrescu, I. Niculescu şi Brezeanu; pentru consiliul de lectură, d-nii: Demetriad, Leonescu şi Toneanu.

Prelungirea sesiunei

Bucureşti.—Sesiunea corpurilor legiuitoare a fost prelungită până la 7 Aprilie.

Senatul

Bucureşti.— In şedinţa de astănoapte a vorbit I. Enacovici, în discuţia legei industriei.

In şedinţa de astă-zi a venit iarăşi multă lume pentru a asculta interpelarea d-lui Disescu.

După ce s'au făcut obicinuitele formalităţi, senatorii trec în secţiuni.

Duelul Procopiu—St. Ioan

Bucureşti.—In ultimul timp, ajungîndu-se la o împacare, duelul între d-nii Procopiu şi St. Ioan, nu va mai avea loc.

O sinucidere

Bucureşti.—La locuinţa sa din str. 11 Iunie, s'a sinucis azi dimineaţă Neculai Eustaţiu pensionar, trăgîndu-şi un foc de revolver în inimă. Moartea i-a fost instantanee. Cauzele nu se cunosc.

Legile finlandeze

Petersburg.—Partidul socialiştilor finlandeji s'au pus în legătură cu socialiştii din dumă în scopul de a combaté împreună legile finlandeze. Comisiunea însercinată cu examinarea legilor finlandeze, s'a apucat cu mare zel de lucrări şi are intenţiunea dea asculta opiniunile contrarie pentru a fi nepărtinitoare.

Ştire desminţită

Paris.—Se desminte svonul că d. Delcassé ar fi fost rănit în cursul campaniei electorale.

Accidentul unui aviator

Paris.—Contele Verneuil, făcînd încercări de aeronantică la Bourmelon le Grand, a căzut jos din cauza răsturnării aeroplanului. Aviatorul este grav rănit.

Călătoria Regelui Petru

Salonic. — Regele Petru a sosit aci dimineaţă pe vaporul „Ertogrul" şi a fost salutat pe cînd încă se afla pe bord, de către guvernator şi de generalul corpului de armată.

Regele s'a coborît în urmă şi a fost primit în mod solemn. După ce a vizitat oraşul, regele Petru a plecat.

Greva din Marsilia

Marsilia.—Amploiaţii de comerţ şi cei de la tramvaie s'au pus în grevă. Incetarea lucrului este absolută în mai multe uzine. Puţine tramvae circulă sub protecţiunea poliţiei. S'au luat importante măsuri de ordine.

*

Marsilia. — Circulaţia tramvaelor este absolut suspendată. Cărbunarii celor trei companii de navigaţiune s'au pus în grevă; 1500 de lucrători ai docurilor lucrează, însă manipulaţiunea mărfurilor este normală. Comitetul grevei anunţă că sunt 18,000 de greviști.

*

Marsilia.—Mişcarea spre greva generală s'a accentuat. O afluenţă însemnată este la bursa muncei, unde corporaţiunile ţin întruniri. Echipagiile a două vapoare sosite azi dimineaţă, au debarcat; mai toate magaziile din centrul oraşului s'au închis.

*

Marsilia.—Amploiaţii de la tramvae întruniţi la bursa muncei, au decis ca mîine să reînceapă lucrul. La eşirea de la meeting dînşii au manifestat pe străzile oraşului şi au încercat să oprească două tramvae. Poliţia şi armata au respins pe manifestanţi, dintre care mai mulţi au fost arestaţi. Doi agenţi au fost răniţi. Prefectul a cerut sporirea forţelor militare şi a jandarmăriei, pentru a se evita desordini mai grave.

PRIMARIA COMUNEI IASI

In ziua de 14 Aprilie 1910 a. m., se va ţine în camera acestei Primării, licitaţie publică prin oferte închise, pentru darea în întreprindere a următoarelor lucrări:

1) Reparaţiuni la Hală; valoarea după deviz lei 2212 bani 20. Garanţia provizorie 150 lei.

2) Reparaţiuni la Capela de la Cimitirul Eternitatea. Garanţia provizorie 60 lei.

Dispoziţiunile art. 72—83 din legea comptabilităţei publice sunt aplicabile acestei licitaţiuni.

Devizile de lucru la Serviciul Administrativ al Comunei.

No. 05431 29 Martie 1910

In ziua de 22 Aprilie a. c., se va ţine în camera acestei Primării, licitaţie prin oferte închise, pentru darea în concesiune a serviciului de afişaj pe timp de cinci ani, de la data semnărei contractului.

Garanţia provizorie 500 lei în numerar sau efecte garantate de Stat.

Dispoziţiunile art. 72—83 din legea comptabilităţei publice sunt aplicabile acestei licitaţiuni.

Condiţiunile de licitaţie se pot vedea în fie-care zi.

No. 05457 29 Martie 1910

TEATRU CIRC SIDOLI

Mercuri 31 Martie 1910

O extra-ordinară reprezentaţie a

Cinematografului

Pathè Fréres

— PROGRAM NOU —

In seria spectacolelor din săptămână aceacta, programul nou va începe Mercuri şi va cuprinde bucăţi din cele mai frumoase.

Usina Centrală de Electricitate din Iaşi

ANUNCIU

Aducem la cunoştinţa onorabilului Public, că obţinînd condiţiuni speciale de la fabricanţii de becuri cu filament metalic, suntem în poziţiune de a reduce preţul lor din vînzare, precum urmează:

Becuri de 32 şi 50 lumini la lei 3 pe bucata.

Becuri de 100 lumini la lei 4.50 pe bucata.

Becuri cu filament metalic de o lumină mai mică de 32 lumini, am renunţat să aducem, dovedindu-ne experienţa, că din cauza firului lor prea subţire, nu au durabilitate suficientă.

Ceia-ce ne-a îndemnat mai cu samă să introducem această simţitoare reducere de preţ, este încredinţarea ce avem, că marea economie de curent, care se realizează prin introducerea becurilor cu filament metalic va îndemna la generalizarea tot mai întinsă a eolerajului cu electricitate.

Uzina Centrală de Electricitat din Iaşi

Cărămizi de vînzare

Avînd mai multe sute de mii cărămizi fabricate în anul 1909, din prima fabrică de cărămizi de la Frumoasa, se face cunoscut proprietarilor şi constructorilor de case, că seevinde cu preţ foarte moderat. A s adresa d-lui A. Teitler str. De Sus.

BERLIN

H. STARK

Pensiune de familie de primul rang.

Pensiune complectă: masă, locuinţă, lumina electrică şi calorifer 7 — 10 mărci pe zi.

33 Unter den Linden

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA)

De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

Proprietarul Magazinului

Comerţului in RATE

Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25

Aduce la cunoştinţa publicului că a adus un mare transport de biciclete **BRENNABOR** marca cea mai renumită, întrebuinţată de toate arsenalele armatelor din Europa.

Depozit de Maşini de cusut

de calitate superioară pentru industriaşi şi pentru familii. Funcţionarea perfectă, garantată pe timp de 10 ani.

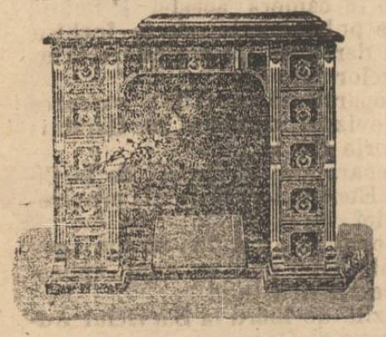

Gramofoane şi plăci
Instrumente muzicale
Mobile, Cărucioare
şi ori ce accesorii

Toate se vînd în rate convenabile la

Magazinul Comerţului in rate
Ş. L. Grossmann
Strada Lăpuşneanu 25

De închiriet

— O MAGAZIE —

compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară *S. L. Schiler* 49 (în etajul de sus).

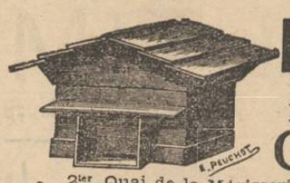

RUCHE à Cadres mobiles Prix : 20f Gariel

2er, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à. 0f 20

BIUROUL ROMĂN

PENTRU

Instalaţiuni de APA şi CANAL

AUTORIZAŢIA No. 291 din 1910

No. 3—Strada ARCU—No. 3

Ing. GEORGE D. MANUG şi Th. ZAHN

fost Inginer—şef monteur la secţia instalaţiunilor particulare al Societăţei „Union Baugesellschaft" Iaşi.

Execută orice fel de lucrări atingătoare de aceactă branşă. Specialitate în inslalaţiuni de băi şi closete şi băi publice, după ultimile sisteme; construcţiuni de **vespasiane** pentru pieţe publice, pisoare pentru localuri publice, hoteluri, restaurante, cafenele etc., etc.

Diferitele materiale şi obiecte necesare la instalaţiuni, sunt din acelea pe care experienţa le-au constatat că sun retsistente se comportă bine şi conforme regulamentului Pirmăriei.

Oferim condiţiuni avantajoase pentra plata lucrărilor şi garantăm solitatea montajului.

Proecte şi Devize întocmim gratis, la cerere tuturor onor. administraţiuni, d-lor proprietari; asemenea, tot gratis—**spre lămurirea d-lor proprietari**—întocmim şi verificăm devize pentru racordări; cu conducta şi canalul public, lucrare ce se va executa de concesionarul Primăriei.

Biroul Romîn pentru instalaţiuni de Apă şi Canal
— Str. ARCU No 3 —

Ing. G. MANUG şi Th. ZAHN

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Sîmbătă şi Duminică se intercalează în program :

Sujete noue

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică **MATINEU** la **3** ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 80 b., Stal I-iu 60 bani, Balcon 40 bani Galeria 30 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

Vînzătoare

specială, de Pălării, Galanterie, Incălţăminte, Dantelerie, Mode, caută post durabil local.

S. G. Poste restante, Iaşi

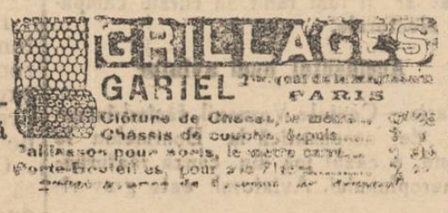

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA fondată în anul 1858* Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fenduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentra un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,228. 0 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea Societăţei peste 880 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări :
a) Caz de viaţă pentra un capital cu rezultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentra Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi :
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

FABRICA DE CARAMIZI

cu aburi şi cuptor sistematic

lîngă abatorul comunei Iaşi, legată cu reţeaua tramvàiului electric

Fabrica de tuburi de beton în ciment

(Şoseau Arcu 11 | 19)

Proprietatea fraţilor RAMEDER

Recomandă produsele ei, ca: cărămizi presate şi tuburi de ciment, în ori-ce diametru şi dimensiune.

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— *Strada Ghica-Vodă No. 59* —

Alfons Herovanu
AVOCAT
a Bărboi No. 15—
— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VII

s'au pus în vânzare

Tragerea de la

9 April—4 Mai 1910

Se poate cîştigă in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vănzare :

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI Str. Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. — No. 982 — Vineri 2 Aprilie 1910

Starea precară a budgetului

Cetind discuțiile încinse în Cameră asupra budgetului, nu știi ce să mai zici și ce să mai crezi de politica financiară a d-lui Emil Costinescu și de a guvernului liberal.

După ce au rîdicat la maximum cheltuelile de personal, hirosind 46 milioane de slujbe și servicii personale, au întocmit noul budget pe cele mai mari încasări, care s'ar putea realiza, urcînd și cheltuelile la acest maximum.

Cum însă cheltuelile sînt partea pozitivă din budget, căci odată suma înscrisă în budget la cheltueli la sigur că se cheltuește, nu tot ast-fel stă și cu cifreie înscrise la venituri.

Țara noastră romînească, fiind țara agricolă e supusă la creșteri și scăderi așa de mari de la un an la altul, că ori cîtă chibzuială ar avea un ministru de finanțe, tot nu va putea prevedea aidoma totul. In materia aceasta experiența e făcută și partidele și-au aruncat cu nemiluita criticele cele mai aspre — dar și cele mai nedrepte — în această privință. Cine nu știe, de pildă, de critica budgetului *sălbatec* din 1900, care după ce a dat un deficit de 27 milioane lei, imediat anul următor a dat un escedent de 21 milioane lei, adică tocmai *cota* economiilor din budget.

E ceva colosal, ca la un budget de 225 milioane în medie, cum era budgetul în 1900 | 901 să se oscileze veniturile cu 58 milioane, adică cu 24% din întreg budgetul, și aceasta de la un an la altul!

Anul acesta chiar, comerțul exterior s'a soldat cu un minus de aproape 200 milioane față cu anul trecut. Știți acum ce însamnă aceste 200 milioane mai puțin? Dacă ele ar proveni din minus la vînzare de sare, de petrol, de piatră, de lemne, de produse industriale, calea-valea. Aceste toate ar jigni cite-va pungi — în mare parte a dinastiei Răteștilor și a Nababilor—dar n'ar jigni grosul populațiunei. Cînd însă, minusul de export provine de la cereale, de la popușoiu, de la grîu și alte produse ale pămîntului, acestea ating norodul în masa lui și cum gura cere pîne și pe foamete și pe secetă și pe belșug, pînea vînzîndu-se scump în țară, lumea se lipsește de multe altele și iată că toate acele articule producătoare de venit în budget, dar care stau în legătură imediată cu produsele solului pătimesc și dau deficite.

Să le vedem, căci din examinarea lor vom observa cît de precar e budgetul în curs al d-lui Costinescu și cît de șubred la bază e budgetul anului ce se deschide astă-zi 1 Aprilie 1910.

Cînd nu se produc la noi în țară cereale, căile ferate vor transporta mai puțin, de și supt raportul comercial cerealele reprezintă abia o cincime din totalul transporturilor pe C. F. R.

Dar neavînd ce vinde grosul populațiunei, negustorii vor vinde mai puțin și în schimb și negustorii vor aduce mai puțină marfă. Consumația scăzînd scad toate articulele din budget în legătură cu consumația țării.

Iată ce au scăzut în actualul budget mult supt prevederile d-lui Costinescu:

1) *Vămile.* Ele fusese sporite la prevederi cu 8 milioane mai mult ca în 1908; și departe de a se încasa sumele de an, ele vor aduce anul acesta cu 3 milioane mai puțin ca an, la care adăugînd și cele 8 milioane prevăzute în plus, **vom avea un deficit la vămi de 11 milioane.** Absolut sigur!

2) *Băuturile spirtoase.* Cu toată legea de temperanță a d-lui Costinescu, d-sa bine-voise a urca prevederile cu un milion la băuturile spirtoase. Nu numai că nu se va atinge cifra aceasta, dar numai în Ianuarie s'a băut mai puțin cu 186,000 lei, așa că și aici **vom avea la băuturi spirtoase un deficit de un milion și jumătate.**

3) *Petroleul.* Ori cît de puțin ar sta în legătură cu lipsa de circulație a bogăției, dar țăranul nostru va arde opaițe și poponețe în loc de gaz și de unde d. Costinescu sporise cu 200,000 lei acest articul, el **va da un deficit de aproape 300,000 lei.**

4) *Tutunul.* Fumătorii de bectimis și havane nu întră în socoteală. Pe ei nu-i atinge soarele și vîntul și fac pe dracul în patru să-și fumeze țigara lor favorită; pe cînd țăranul, cum nu are ce vinde, nu fumează așa de mult tutun. D Costinescu a prevăzut o urcare de 4 milioane numai la tutun. Ei bine, din aceste 4 milioane nu se vor încasa nici 2 milioane, și vom avea ca sigur și aici **un deficit de peste 2 milioane.**

5) *Poșta, telegraful, telefonul* vor da și ele deficit, căci d. Costinescu le-a sporit la prevederi cu 1,810,000 lei și ele în 10 luni n'au putut încasa de cît 48,438 lei peste încasările de an; și deci **și aici vom avea un deficit de un milion și jumătate.**

Că au și poștele o legătură cu circulația banilor este evident lucru și cifrele o verifică. Cînd n'am ce vinde la Brăila nu mai dau telegramă, nu mai scriu și stau acasă resemnat.

6) In fine, vin *Căile ferate.* Aici desastrul e colosal. D. Costinescu luîndu-se după anii vacilor grase sporise prevederile cu *4,678,940 lei*, suindu-le la 80 milioane lei. De unde în Decembrie se întrevedea o acoperire a sporului, Ianuarie a dat îndărăpt cu 5 milioane diferență, care va merge crescînd în Februarie și Martie, luni în care transportul e slab și vom avea și **aici un deficit de aproape 8 milioane.**

Adunați acum și socotiți, ce fel de bază are budgetul Romîniei și cît de greșit a fost d. Costinescu, cînd a clădit noul budget pe maximum de încasări și pe minimum de cheltueli. Cheltuelile vor fi la maximum, cine garantează însă, că și încasările vor fi la maximum.

Adunați cifrele și m[illegible] 25 milioane se vor în[illegible] la budgetul încheiat e[illegible]

Politica financiară [illegible] nescu a dat faliment [illegible]

D. Stelian revine, [illegible] asupra infami[illegible]

— Cu prilejul mișcărei în [illegible]

In mișcarea în magist[illegible] bilă ce s'a făcut pe ziua [illegible] și d-nii consilieri ai Cur[illegible] Iași, T. Crivăț și Anton [illegible] fost transferați și înainta[illegible] Inalta Curte de Casație.

In anul 1908, cu prilejul [illegible] chete judecătorești, acești do[illegible] făcuseră parte din Camera d[illegible] acuzare, care eliberase pe [illegible] cauțiune de zece mii lei, f[illegible] misia de anchetă îl taxase [illegible] **inexplicabilă**". *Pe baza [illegible] d-nii Suciu și Crivăț căpăt[illegible] vertisment din partea minist[illegible] tiție Stelian, avertisment car[illegible] în același timp, întregei Curț[illegible] Camera de punere sub acu[illegible] parte de cît 3 consilieri.*

In procesul-verbal al Cu[illegible] Iași, ca răspuns acelor ave[illegible] consilieri T. Crivăț și An[illegible] testase într'un aliniat spec[illegible] lui-verbal, contra acuzărei [illegible] exagerată" și contra afirmă[illegible] anchetă că ei și-ar fi expr[illegible] pentru eliberarea lui Guttm[illegible] tual în protestul lor: „iar s[illegible] Crivăț și Anton Suciu, care [illegible] liberarea pe cauțiune a lui [illegible] clarăm că nici odată n'am r[illegible] regretăm decizia ce am dat'[illegible]

Iar complectul Curței spun[illegible] privință: „că dacă, în afaceș[illegible] **singurul caz concret accent[illegible]** *de punere sub acuzare, a p[illegible] pe prevenit pe cauțiune de [illegible] ceasta s'a făcut pentru că d[illegible] deja închisoarea preventivă; [illegible] era deja terminată; că fapt[illegible] dînsul, era de natură de a [illegible] trege de cît închisoare corecț[illegible] urmă Guttman fu condamna[illegible] amendă N. R.)*

Vedem deci, că avertismente[illegible] fusese date în special d-lor T[illegible] Anton Suciu, de care-ce, în[illegible] Guttman judecase numai ei, în[illegible] consilierul Cernătescu — iar ac[illegible] trul de justiție fiind acelaș do[illegible] avansează tocmai pe cei două [illegible] vertizoți, îi avansează după propunerea consiliului superior al magistraturei și după recomandația călduroasă pe care ministrul însuși o făcuse în consiliul de miniștri.

Pe noi, ca ziar care am dus campanie contra raportului comisiei de anchetă și contra faptei incalificabile din 1908 a d-lui Stelian, ne mulțumește perfect această răzbunare a soartei, care dovedește încă o dată sectarismul d-lui Stelian și ușurința criminală, cu care procedase în 1908 în acea regretabilă afacere, care sguduise temeliile justiției.

Avertismentele date d-lor Suciu și Crivăț, dispar, în mod natural, prin strălucita satisfacție ce li s'au dat acum de consiliul superior al magistraturei, de ministrul Stelian și de consiliul de miniștri.

Dar avertismentele, ce au fost date cu același prilej tuturor celorlalți magistrați de la Curtea de Apel din Iași, avertismente date din exces de zel, de oare-ce toți ceilalți, în afară de d-nii Suciu, Crivăț și Cernătescu, nu judecaseră în afacerea Guttman, toate acele avertismente rămîn și astăzi în picioare și astăzi ele apar și mai strigătoare, și mai nedrepte, ca în ziua în care au fost date.

D. Stelian s'a pedepsit singur pentru fapta lui sectară din anul 1908, înaintînd pe cei doui consilieri citați.

Dacă vrea să spele cu desăvîrșire ceia ce a făcut în 1900, are datoria să declare revocate și anulate-avertismentele din 1908 căci s'a desmințit singur acuma și a dovedit cîtă dreptate a avut Curtea cînd în procesul ei verbal de protestare spunea: „că va continua ași împlini datoria si de acum înainte, ca și în trecut, cu aceiași imparțialitate și că în aplicarea pedepselor și proporționalizarea lor, va ținea samă numai de împrejurările faptelor și de conștiința sa."

---

milioane lei, și anume 15000 boi a 10 galbeni, 15000 vaci a 5 galbeni și 6000 cai a 15 galbeni; galbănul umblînd pe atunci 10 lei, făceau 3.150.000 lei. Mare parte din acest negoț se făcea în Basarabia, unde erau și pășune mai întinse și tîrg de desfacere în Bugeac mai mare.

Iată la ce se reduce vorba veche: *E slut la Prut.* Era o scădere simțită în veniturile Moldovei și deci o slăbire în putința de a face față îndatoririlor țării către Inalta Poartă.

Inaltul devlet a ertat Moldova de bir pe 3 ani, și-a bine voit însă să întindă hotarele Moldovei până în apa Ialomiței, pentru că e pentru sine însuși sporea veniturile din Kelerul principatelor Dunărene ori că le lua de la Moldova ori că le lua de la Muntenia pentru sine îi erau indiferenți, căci le lua de la Romîni (v. Surete și Izvoade XVIII, 384; Uricar IV, 323).

* * *

OAMENI ȘI LUCRURI

Glossa amăgirilor

...Doamna mea, cu ce plăcere vei fi rîs astăzi, cînd cei din juru-ți au făcut tradiționalele încercări, ca să te... păcălească. E un lucru așa de inofensiv, în ziua de 1 Aprilie, — o atare încercare. Ea nu are altă țintă decît să te amuze, să-ți fure un zîmbet, o privire învioșată, nu este așa, frumoasă doamnă?

Păcăleala este numai o formă atenuată, inocentă a minciunii. Dar minciuna însăși este ea oare o greșală, — este ea oare pedepsită?

Oamenii iartă mai curînd să-i înșelăm, să-i mințim, decît să le spunem adevărul supărător. Și cîte nuanțe, cîte forme, cîte fețe are minciuna! Cea mai primejdioasă este acea care seamănă mai mult cu a[illegible] devărul, cu sinceritatea,—pentru că să[illegible] adevăr dă tărie minciunei și o [illegible] vătămătoare...

[illegible] făm oare? Nu e cumva și a[illegible] încercare de a te păcăli, doamnă [illegible] spune oare-cari neadevăruri sub [illegible] pretenția unor adevăruri trainice? [illegible]—totul în lume e numai amăgire. [illegible] me, propriu zis, dar în mica lume [illegible] învîrtim noi oamenii și unde ne [illegible] ța de azi pe mîne...

[illegible] zi și mîne, —„azi" e totdeauna [illegible] și numai „mîne" e adevărul, [illegible] ă e — iluzia, neumbrită încă de [illegible].

[illegible] mai presus de toate, vremea ne [illegible] te, vremea toată, începînd cu a[illegible] pricioasă lună Aprilie, plină de [illegible] ină de copilării.

[illegible] ilăria! Și ea ne amăgește cu [illegible] ermecătoare a iluziei că toate [illegible] ăduite, că toate sunt făcute nu[illegible] ru plăcerea noastră—și ce cum[illegible] fi apoi trezirea la realitate!

[illegible] ai ca și cerul, —ne amăgesc și [illegible] chii femeilor care seamănă ce[illegible] e primavară, cu strălucirea lor, [illegible] l lor, cu înnourarea lor subită, [illegible] l lor și cu făgăduințele lor ne[illegible] ar turburătoare.

[illegible] că iubirile, — chiar ele—, mîn[illegible] fletelor,—ne amăgesc de ase[illegible] amăgesc prin scurtimea lor, [illegible] tea lor, prin schimbările și [illegible] ce sufăr, prin șovăielile și [illegible] r, — și toate aceste le recu[illegible] ri le ghicim tot în priviri: a[illegible] n mîngîere pentru decepțiile [illegible] zil pentru dorințele noastre; [illegible] punem poezia închipuirii noas[illegible] atea senzațiilor noastre, ori[illegible] ărginit al viselor noastre.

[illegible] esc și jurămintele. Pentru că [illegible] omenești, au toate șubreda [illegible] t ce e omenesc. In sufletul [illegible] nu poate răspunde de clipa [illegible] căci omul nu poate răspunde [illegible] uși, condițiunea existenței lui [illegible] barea, amăgirea. Și moartea— [illegible] ne amăgește. Cînd, după anii [illegible] ri, de lupte, de credinți și de [illegible] cheamă în sînul ei, acolo [illegible] ai este nici războire, nici do[illegible] ură,—ne dă numai o făgăduință [illegible] Căci sub o altă formă noi vom [illegible] mai pămîntul pentru alte exis[illegible] m fi astfeliu o formă a existen[illegible] ua parte la viața cea fără de [illegible] universului.

[illegible] ate aceste reflecții sunt la rîn[illegible] e sigur—numai o amăgire, o vi[illegible] mîni vom gîndi altfeliu sub im[illegible] ceriu albastru, ori a unui [illegible] n.

Rodion

Poeții Primăverei

— ROMANȚE ȘI ELEGII —

Cînd scriam, nu de mult, că vom urmări, producțiunea noastră poetică născută sub influența primăverei,—totdeauna bogată în inspirațiuni—n'am avut intențiunea de a înregistra toate manifestările poetice fără excepțiune.

S'ar putea strînge volume în toți anii, de cîte-ori, odată cu revenirea anotimpului dulce, lira scriitorilor se înfiripează și iea... cîmpii pe aripa dorurilor și a fantaziei.

Vom menționa însă dintre numeroasele și variatele producțiuni pe acele mai suggestive. Buchetele se fac din flori alese, cu cele mai vii culori, cu cele mai variate nuanțe.

Iată un fragment din o romanță de Codreanu, o „romanță de Mai", publicată în penultimul număr al „Vieței Romînești":

...Cînd brațul meu drept se'mpletise
Ușor după talia ta,
Tot sufletul meu se deschise
Și prinse, tăcînd, a cînta:

„Pe mine mă cheamă zefirul
Și buzelor mele, de vrai,
Te dă, cum se dă trandafirul
La fluturi în luna lui Mai".

„Iar tu te numești Primvara
Și'n raza din ochi-ți de vis,
Mă pierd ca un fluture'n para
De care-i atras și ucis".

Cînd brațele tale amîndouă,
Atunci mă cuprinseră 'ntăi,
Cădeau diamante de rouă
Din florile ochilor tăi!

...Și, lacom, sărutu mi sălbatec
Sorbi 'nfioratul tău plîns...
Și al buzelor tale jăratec
Pe buzele mele s'a stiăns.

De-atunci, în toți anii, suspinul
Cu care iubire-mi jurai,
L'ascult tresărind prin seninul
Cel jalnic din luna lui Mai,

Și 'ncet peste sufletu-mi, sara,
Se lasă cu umbre de dor —
Și iar te numești Primăvara...
Și iar sunt zefirul ușor...

*

Dar primăvara nu inspiră numai romanțe frivole, cu accente zglobii și ecouri săltărețe. Ci une-ori ea evocă în suflete visătoare dorul și mihnirea, aduce nostalgia depărtărilor, amărăciunea viselor neîmplinite. In acest gen cităm, tot dintre cele mai recente producțiuni aparute, bucata elegiacă semnată de B. Nemțanu în „Convorbirile critice" și intitulată: „Primăverei":

Acum cînd zăpada pe uliți se topește
Și ride-un soare tînăr pe cerul desmaș (rald,
Spre noi simt, Primavară, aripa-ți cum (vîslește
Și'n caldă așteptare eu sufletul mi-l scald

Eu nu știu dacă-ți numeri odraslele (vreodată,
Pe cei ce rîd și cîntă; pe cei ce luptă greu.
Dar din oștirea celor cu inimă întristată
Ast an lipsi-va unul și-acela voi fi eu!

Ții minte ce tristețe și ce brăzdată față
Iți arătam, frumoaso, de cîte ori veneai;
Pe-o pajiște tăcută, lipsită de viață,
Cu fruntea prinsă'n palme tu pururi mă (găseai

Ci'n sufletu-mi, de-acuma, alean n'o să (mai fie,
Căci m'a robit o zînă cu lanțul ei de flori;
In glasul ei cuvîntul se face melodie
In părul ei e noapte, în ochii ei sunt sori.

O, vino, Primavară, te-aștept cu 'nfrigu- (rare—
Doar tu poți da iubirei un cuvenit alaiu
Copacilor dai frunze și faci din ei umbrare,
S'adăpostească 'n taină un colțișor de raiu

O, vino, Primăvară, căci prins-a să'ncol- (țească
In sinu mi bucuria de-a fi biruitor;
Avid, o las în matca i să fiarbă și să (crească,
O las să-mi curgă'n vine, ca dintr'un sfînt (izvor.

Da, oaspele cel jalnic al pajiștilor mute
Hain e-acum și mîndru cum altul'n lume (nu-i;
Prietenii și i uită din vremile trecute,
El viețuește numai pentru norocul lui.

O, vino, Primavară şi apoi tu spune-i verii
Şi vara spună-i toamnei, ea viforului greu
Că din oştirea celor ce-s logodiţi durerii
Ast an lipsi-va unul şi-acela voi fi eu!

*

Intrăm abia în Aprilie. Inaintea ochilor uimiţi şi încîntaţi se deschide abia privelittea frumuseţilor senine, muzica îndemnărilor, ademenirilor şi chemărilor să sperăm că vom regăsi ecoul lor în strofele, cîntăreţilor noştri, Ii vom urmări cu drag. **A.**

PROPAGANDA CATOLICĂ

In timpul de faţă s'a vorbit şi chiar se vorbeşte mult prin ziare, de lumea particulară şi chiar de acea oficială (Parlament) despre „propaganda catolică" în ţara noastră, cu ocazia unei scrieri a canonicului Baud din Bucureşti, prin care ponegrea memoria reposatului Mitropolit Calinic Miclescu, că adică acesta în ultimele lui zile ar fi trecut la catolicism.

Fie-ne permis—pe cît posibil într'un articol de ziar,—a face un rezumat cît mai scurt al propagandei catolice din *trecut*, pentru ca să-i vedem rezultatul şi să ştim la ce ne putem aştepta în *prezent* şi de ce să ne temem în *viitor*.

Intr'un articol din urmă al acestui ziar, am spus deja că, cu toate încercările făcute, propaganda catolică n'a prins nici odată la noi.

Să dovedim aceasta acum istoric.

Lăsînd la o parte vechea Episcopie latină a *Cumanilor* (sec. XIII) şi alte cîte-va centre mai mici catolice (monastiri, biserici) să ne ocupăm de centrele mai mari după întemeerea Principatelor.

Pentru a propaga între Romîni ideea unirei cu biserica catolică, papa Urban V înfiinţase la 1370, cu învoirea Domnitorului Moldovei Laţcu, o Episcopie catolică în *Siret* (Bucovina). Altă Episcopie o fundă la 1401 papa Bonifaciu IX la *Bacău*. Se mai aminteşte apoi în sec. a XV şi de un Episcop catolic al *Severinului* (în Muntenia) şi de altul al *Argeşului* în sec. XVI. Episcopiile acestea însă, de care se ţineau numai *străinii imigraţi*—veniţi şi apoi stabiliţi aici pentru afaceri comerciale, industriale ori agricole,—se stinseră una după alta. Numai Episcopia Bacăului mai există după nume pînă la începutul secolului, trecut, Episcopii însă reşideau în Polonia (Lemberg şi de la 1749 în Sniatin). In Moldova veneau ei numai din cînd în cînd pentru lucrări religioase, rezervate numai Episcopatului; şi atunci Domnitorii, mai mult din motive politice, 'i miluiau cu scutul lor, întărindu-le jurisdicţiunea, pe care în numele lor, o exercita un vicariu episcopal, cu locuinţa în Iaşi. La începutul secolului al XIX, curia papală desfiinţă Episcopia Bacăului, iar în locul ei înfiinţă in Iaşi un aşa numit vicariat apostolic.

In Muntenia, dreptul jurisdicţiunei asupra puţinilor catolici 'l exercita Episcopul catolic de la *Nicopole*, care pe la finele secolului XVIII se aşeză în ţară, luîndu-şi reşedinţa în satul *Ciopica* lîngă Bucureşti. In anul 1861, el 'şi strămută reşedinţa la *Bucureşti*, purtînd titlul de „Episcop de Bucureşti şi Nicopole". In timpul din urmă (1882), Roma rîdică Episcopia la demnitatea de Arhiepiscopie, iar Vicariatul din Iaşi la Episcopie, supusă Arhiepiscopului din Bucureşti.

Care erau atribuţiile acestor Episcopi catolici vizitatori, stabiliţi tocmai în timpurile noastre, definitiv aici? Ei, dimpreună cu preoţii şi călugării papistaşi, trimeşi de scaunul Roman în ţară, judecau cauzele religioase şi administrau sacramentele, după ritul lor, mărginindu-se numai la credincioşii lor, pe care aveau osebită grijă de a-i păstra şi feri să îmbrăţoşeze alte confesiuni şi de a se contopi cu Romînii, pîndind însă şi ocazia favorabilă, dimpreună cu misionarii mai ales iezuiţi, trimeşi anume aici, de a pune în mişcare şi mijloacele lor de propagandă printre Romîni.

Mai îndrăzneţi în propaganda lor au fost misionarii *Iezuiţi*. Aceştia după ce au dat gata Polonia, au trecut în ţara noastră, în sec. al XVIII, deşi se găsesc urme despre ei încă cu un secol în urmă (la biserica catolică din *Cotnari*). In Iaşi aveau reşedinţa pe locul unde astăzi este biserica catolică şi de la acei Iezuiţi, chiar strada care merge pe lîngă Mitropolie spre Bahluiu, multă vreme s'a numit „uliţa Iezuiţilor". In trecut însă, cum am spus deja, activitatea lor era mărginită; dar Roma voea cu ori ce preţ cucerirea religioasă a Romîniei, spre acest sfîrşit papa Piu IX a trimes în Romînia a ţi *călugări Iezuiţi*, cari mai întîiu în Bucureşti şi apoi în Iaşi, Galaţi, Brăila, Craiova, au înfiinţat institute de creşterea fetelor romîne, pentru a cărora instruire şi educare s'a adus o droae de călugăriţe iezuite din Franţa şi Germania, care între altele au misiunea de a converti pe aceste fete la catolicism.

Dar cu mijloacele întrebuinţate şi în trecut şi în prezent, propaganda catolică nu se va prinde la noi nici-odată; căci antiaptia contra catolicismului la Romîni a fost mare tot-deauna, aşa că zicerile: „papă papistaş, papism, catolic" erau sinonime cu: „nelegiuit, cu duşman neîmpacat contra naţiunei şi Bisericei romîne". Acei Domnitori cari s'au simţit că înclinau către catolicism şi erau gata a deveni organe ale papismului, perdeau domnia, ba une-ori şi viaţa. Găsim încă şi cazuri de persecuţie din partea Romînilor contra catolicilor. Se spune, că Vlad Ţepeş a închis şi ars într'o şură 400 catolici saşi, dar din motive politice, spre a se face iubit de Turci; pe cînd papistaşii cu inchiziţia ardeau mii de creştini din toate ţerile catolice, spre a se face iubiţi de Dumnezeu „ad majorem Dei gloriam". Iar în timpul lui Ştefan-cel-Mare, un Episcop catolic vizitator fu ucis de sătenii romîni din satul Orţeşti, (jud. Neamţ), pe cari însă Domnitorul îi pedepsi.

Nu s'au „turcit" Romînii, sub persecuţiile musulmane, dar nici nu se vor „catolici" sub ademenirile catolice. Romînul a rezistat şi luptat pînă la moarte pentru legea sa, care o dentifică cu naţionalitatea şi moşia sa.

Dd altfel nu trebue să ne alarmăm pînă la atîta de cîte-va convertiri izolate, a unor fete bogate şi mistice, ori a unor fete sărace, urîte şi bigote, fără speranţă de a se mărita cum doresc. Ne-ar lua grija numai atunci, cînd am vedea catolicismul că răzbate în masa mare a poporului. Dovadă şi indignarea adîncă a opiniei publice contra faptei lui Baud, care şi-a dat singur pedeapsa, exilîn-duse.

In contra şcoalelor catolice însă, de care ne mai temem, se pot lua măsuri —în caz de propagandă,—chiar pentru închiderea lor, cu toată libertatea constituţională (care-i limitată) şi cu toate înaltele protecţii de care se bucură.

Iar fapta îndrăzneaţă şi nesocotită a catolicului Baud, credem că se datoreşte în primul loc, ultimelor scandaluri metropolitane şi sinodale. Dacă faptele *clerului nostru înalt* ar fi mai evanghelice, de sigur că şi biserica noastră ar fi mai respectată şi nu s'ar găsi a tunci nici un Baud, care să aibă atîta îndrăeneală s'o nesocotească.

Aici e locul să parafrazăm vorbele Mîntuitorului: Aşa să lumineze luminv voastră înaintea oamenilor, că văzînd şi catolicii faptele voastre cele bune, să mărească (nu înjosească) religia voastră ortodoxă". Ori să amintim principiul cunoscut: „Respectă te tu întăi pe tine ţi, dacă vrai să fi respectat şi de alţii".

Ezechil

Notă.—Cine doreşte să se edifice mai bine şi mai mult asupra acestei chestiuni, să citească opera pe veci regretatului savant, fost Episcpp de Roman, Melhisedec: „Papismul şi starea actuală a Bisericei ortodoxe" în Regatul Romîniei. Bucureşti 1883.

Chestia examenului de înaintare

— Suplica institutoarelor d[illegible] către ministrul şcoalelor

Domnule Ministru,

Subsemnatele institutoare, ca[illegible] stagiul la ţară aducem din nou [illegible] Domniei-Voastre, aceiaşi chestiu[illegible] v'a mai fost expusă şi printr'un [illegible] moriu în August 1908.—In acel [illegible] vi se arată situaţia grea, ca[illegible] creia prin trecerea la oraş a [illegible] noştri institutori, fără a se ţinea [illegible] ordinea de clasaficaţie de pe ta[illegible] neral de capacitate.

Acum, cînd s'auterminat de [illegible] institutori şi aşteptam să ne vie[illegible] rîndul, după cum ni s'a dat spe[illegible] dem situaţia noastră şi mai a[illegible] prin chemarea învăţătorilor în[illegible] loc, pentru a fi trecuţi în învăţ[illegible] ban. Acest fapt ne face Do[illegible] nistru să ne adresăm din no[illegible] voastre, rugîndu-vă să bine [illegible] atenţiune şi sprijin doleanţil[illegible]

Suntem încă mai bine de [illegible] aştpetăm de ani de zile să [illegible] dul la oraş şi trec ani du[illegible] să crească numărul celor che[illegible] cest timp se îngroapă atîtea [illegible] se sleesc atîtea forţe, care î[illegible] rări prielnice, ar fi fost mai [illegible] societăţei. E epoca cînd ni s[illegible] văzînd cu ochii, pe lîngă for[illegible] ori-ce avînt, ori ce curaj, ori c[illegible] în noi şi în dreptatea legilor, [illegible] muesc.

Cînd am intrat în şcoala [illegible] Institutoare, am intrat cu gîn[illegible] absolvire, pe lîngă că vom [illegible] frumos rol social, ne vom cr[illegible] o situaţie potrivită cu trebuinţe[illegible]

A venit criza de locuri la [illegible] tunci, cînd era prea tîrziu ca s[illegible] altă carieră, am aflat că treb[illegible] sacrificate pentru cîţi-va ani [illegible] să mergem la ţară ca învăţăto[illegible]

Nu ne-a fost uşor să ne re[illegible] să primim, dar ne-am dus, mu[illegible] însufleţite de gîndul că pen[illegible] stagiului vom avea prilejul să [illegible] noi obolul pentru rîdicarea po[illegible] noastre rurale. Am întîmpinat [illegible] piedici şi aşa de multe greută[illegible] felul, în cît de a-ţi bine voi [illegible] v'aţi îngrozi d-le Ministru!

Am crezut însă, că dacă s'[illegible] şala, de a se scoate mai mu[illegible] vente de cît locuri, cel puţin [illegible] vea în vedere că nedreptatea [illegible] nu dureze mult şi se va utiliza ori-ce posibilitate pentru a ni se creia cît mai curînd locurile, pentru care statul şi a luat oare-cum un angajament faţă de noi.

Acum însă Buletinul oficial No. 326 din 15 Martie c., ne aduce o veste, care ne descurajează complect. El ne anunţă o nouă dispoziţie, care însemna distrugerea carierei noastre, e vorba de trecerea la oraş, a învăţătorilor înaintaţi pe loc din anul 1904, pe cînd noi, *diplomatele Şcoalei Normale de Institutoare din anii 1901, 1902, 1903 şi 1904*, sîntem ameninţate a aştepta de aci înainte mai mult de 10 ani la ţară, avînd în vedere că în interval de 11 ani de zile, de la 1899 pînă la 1910, n'au fost trecute la oraş de cîte seriile din 1899, 1900 şi o parte din 1901.

Ca rezultat va fi Domnule Ministru, că învăţătorii, care au terminat şcoala în urma noastră, vor căpăta locuri în învăţămîntul urban, pe cînd noi, a căror singură vină a fost că am petrecut în şcoală 8 ani în loc de 5, pentru a căpăta o cultură mai superioară, va trebui să stăm 17—18 ani la ţară. (socotind şi timpul cît am stat pînă acum), şi să ne mulţumim cu *„înaintare pe loc ca institutoare"* (ca şi cum n'am fi avut de drept titiul de institutoare), cu o întîrziere destul de simţită a gradaţilor şi să fim supuse controlorului revizorilor de clasa II.

Ştim că această măsură se justifică printr'un articol de lege care nu dă drept institutoarelor să funcţioneze la clasa III şi a IV-a de băeţi. Bazate însă pe un alt articol din lege, care spune că pînă la complecta epuizare a tabloului institutorilor normalişti, toate locurile din învăţămîntul urban vor fi ocupate *numai* de către aceştia şi bazate pe umanitatea şi spiritul Domniei-Voastre de dreptate, îndrăznim să vă solicităm următoarele:

1) Toate locurile de la clasa II şi a III-a de băeţi, să se dea numai institutoarelor.

2) La şcoalele de fete, unde se găsesc clase unite, să se despartă numărul elevelor, fiind pretutindeni suficient pentru două clase separate: iar acolo unde numărul copiilor este mai mare de cît cel regulamentar, să se creeze şi divizionare.

Aceasta şi din considerente pedagogice.

3) Dacă totuşi se vor deschide prea puţine locuri şi aşa, atunci vă rugăm să bine voiţi a interveni pentru o mică modificare a legei, în sensul de a ni *se da şi clasa III-a* la şcoalele de băeţi, pînă la expuizarea tabloului nostru de clasificare.

Credem că, dacă la şcoalele rurale *mixte*, unde multe din noi funcţionăm ca diriginte, am dat rezult[illegible] destul de fru[illegible]

Litere-Ştiinţe-Arte

Se caută... Cu ocazia nouei organizări a teatrelor, ziarele publică într'un comunicat al teatrului naţional din Capitală lista autorilor dramatici „după cele mai riguroase cercetări". Iată lista în întregime în ordine alfabetică:

Alexandrescu Dorna, Em. Antonescu I. Bacalbaşa, căp. Bacaloglu, Z. I. Bîrsan, Bengescu Dabija, I. L. Caragiale, L. Dauş, Al. Davila, B. Delavrancea, Mircea Demetriade, Duţu-Duţescu, Al. G. Florescu, C. Grigoriu, Constanţa Hodoş, H. Lecca, V. Leonescu, Al. Macedonski, Macri, I. Malla, C. Mărculescu, I. Miclescu, I. Negruzzi, Polizu-Micşuneşti, N. D. Popescu, Rădulescu-Niger, G. Ranetti, R D. Rosetti, Rosetti Max, luliu Roşca, N. Ţincu, V. Toneanu şi maior Ursaky.

Generaţia de astăzi nu cunoaşte de cît o parte din aceste nume. Calitatea de autor dramatic nu se mai poate acorda astăzi d-lor I. Negruzzi, Em. Antonescu, Bacaloglu, Roşca, Ţincu, Toneanu,—nici chiar d-lor Macedonski, Demetriade, Grigoriu, şi alţii. Vor fi lipsind poate cîteva nume de autori tineri, nejucaţi la teatru bunăoară d-nii Angel, Iosif, Hertz, Nanu şi cîţiva alţii, Dar în genere lista se reduce la cîteva nume şi se poate zice că, în comparaţie cu celelalte genuri literatura dramatică este cea mai anemică în momentul de faţă.

De aceea nu e lipsită de ironie poate, fraza prin care direcţia invită pe autorii... uitaţi, ca să se anunţe, dacă cred eă au dreptul la vot.

Se caută autori dramatici..

*

Valorosul artist d. Const. Radovici a sosit în ţeară în virtutea unui congediu acordat de direcţia teatrului „Neues Schauspielhaus" din Berlin unde d. Radovici e angajat prin contract.

D-sa va juca în toate trei spectacolele anunţate de d-na Bîrsescu-Radovici: Othello, Papa Lebonnard şi Hamlet.

*

O publicaţiune germană a întreprins o anchetă asupra temei: „arta şi reclama" cerînd părerea multor celebrităţi în această privinţă. Intre alţii iată ce răspunde violonistul Huberman, atît de popular în oraşul nostru:

„Arta noastră nu poate renunţa la o oare care reclamă inteligentă, cum nu poate fi arta militară fără strategie,—in afară de valoarea însuşirilor personale, cărora la urma urmei le este rezervat ultimul cuvînt în privinţa succesului. Şi de luptat e nevoe să luptăm, nu numai contra incapacităţei şi invidiei, ci cînd e vorba de ceva nou în artă, în [illegible] ndăvi[illegible]i cărei legi massele [illegible]i supuse de cît indivizii. [illegible]sele dau astăzi tonul în [illegible]or muzicale."

*

UNĂ ZILEI

[illegible]EA CA UNDA...

La Constanţa a dispărut o doamnă. Soţul e în căutarea ei. Există temeri că s'ar fi aruncat în mare.

Ziarele

[illegible]anţa e femeea
[illegible]tă ca şi valul:
[illegible]" lasă, mîni revine...
[illegible]da, — el e malul.

[illegible]ormaţii

[illegible]ntu' Al. Marghiloman — I. [illegible] — Un foarte violent incident [illegible] ieri la Cameră între d-nii [illegible]man şi Ionel Brătianu.

[illegible]istru a depus ieri la înce[illegible] un proect de lege pentru [illegible]nor articole din legea co[illegible]ducerea numărului de admi[illegible] plăşi.

[illegible] din secţiuni, d. Ionel Brăt[illegible]t să se ia în discuţie legea. [illegible]iloman s'a ridicat şi a pro[illegible]d foarte violent împotriva [illegible] a se aduce legi, cînd nici [illegible]l nu este tipărit. Camera [illegible] să ţină seamă de această [illegible] a luat în discuţie proectul. [illegible]l 2 d. Marghiloman a luat [illegible]ntul şi a protestat contra [illegible]ugurat de guvernul d lui Brăt[illegible] aduce şi trece legi, fără ca [illegible]oată lua cunoştinţă de ele, [illegible] importante.

[illegible]e astăzi cuprinde un caet de [illegible] de tipar şi se aduc prin[illegible] modificări legei comunale; [illegible] atribuţiile primarilor, consi[illegible]inistratorilor de plăşi, se mo[illegible]izaţia tuturor comunelor din [illegible]nă acum pentru comună se [illegible] specială.

[illegible] foarte ridicat d. Marghilo[illegible]rimat astfel:

[illegible]d iau parte la lucrările par[illegible]n'am asistat niciodată la su[illegible]ntrolului parlamentului într'un [illegible]andalos. E tare cuvîntul, dar [illegible]enţionat. Nu voiu azista nici [illegible]nai mult la asemenea lucrări, [illegible]de cît scandaloase.

[illegible]l carpist a părăsit apoi Ca[illegible]nod ostentativ.

[illegible] ministru foarte palid, n'a [illegible]n singur cuvînt d-lui Mar-

❑ De la 13 Aprilie se vor acorda soldaţilor, permisii de cîte 8 zile, în vederea sărbătorilor Paştelui.

❑ Pensiile civile şi militare pe luna aceasta, se vor achita înainte de Paştl.

❑ Ministerul instrucţiunii a cerut prefecturii judeţului, să-i comunece întinderile de pămînt bisericesc de care se foloseşte fie care paroh din judeţ.

❑ D. colonel Luca Vlădoianu, comandantul brigăzei a 14 a de infanterie şi a dat demisia din armată.

❑ Parchetul a cerut declararea în stare de faliment a lui Gh. Alexiadis şi darea lui în judecată pentru bancrută frauduloasă.

❑ Eri s'au închis şedinţele consistorului spiritual al mitropoliei şi vor fi reluate peste cîte-va zile, cînd se vor judeca mai multe procese importante.

❑ Azi dimineaţă o companie din regimentul Ştefan cel Mare, a plecat, sub comanda locotenenţilor Bogdan şi Gotcu, la penitenciarul Tg. Ocna pentru a face serviciul de pază timp de o lună de zile.

❑ Membrii corpului didactic, care se vor întruni în conferenţă generală în vacanţa paştelor, vor face după conferinţă şi o excursiune la Constanţa.

❑ Al treilea concert simfonic al orchestrei conservatorului, va avea loc după sărbătorile Paştelui.

❑ D. Romulus Voinescu, inspectorul general al poliţiilor, din cauza continuărei cercetărilor de la siguranţă, n'a putut pleca eri la Ungheni.

D-sa a plecat azi dimineaţă cu automobilul, spre a inspecta poliţia din acel punct. Deseară va părăsi Iaşii.

❑ Trenurile au sosit aseară şi azi dimineaţă cu întîrzieri.

Cel de Bucureşti, şi aseară şi azi, a sosit cu întîrziere de 25 minute, iar cel de Paşcani, a sosit aseară cu o întîrziere de 35 de minute.

❑ D. Aurel Procopiu, care a fost numit consilier la Curtea de Apel din Bucureşti, a fost delegat să continue a fi secretar general la justiţiei.

❑ In „Scrisori din Iaşi" apărute în „Ordinea" de astăzi 1 Aprilie se vorbeşte despre: Istoria unui cenoclu—O grupare entuziastă—Anii de ideal—Trezirea ambiţiunilor—Visătorii burgheziţi—Epoca jertfelor—Silueta „Cucoanei Pica"—Prima impresiune a d-lui Stere—Căsuţa din Sărărie—Generaţia lui Dinu Milian—Decorum şi originalitate—Spre poporanism".

❑ Astă-seară Joi 1 April are loc o reprezentaţie extra-ordinară la Circul Sidoli — Teatru Pathé-Frères — cu un program cinematografic variat şi ales.

La această reprezentaţie apare pentru prima dată artistul Max Linder într'un rol dramatic. „Jurămîntul unui prinţ" este titlul piesei teatrale al cărei rol principal este interpretat de simpaticul actor. Veselul, comicul „caraghiosul" Linder, ne va stoarce astă-seară o lacrimă, de oare ce e dotat cu un talent tot atît de puternic în rolurile dramatice ca şi în cele comice. — Inovaţia în armata belgiană prin introducerea bicicletelor în regimentele sale, este de asemenea cuprinsă în acest program care se reprezintă astă zi Mercuri, sara. Defilează înaintea spectatorilor mii de soldaţi pe „caii de oţel" în exerciţii adevărat artistice.

Nu vor lipsi din program interesantele piese artistice, din care vom menţiona: „Iubiţi-vă unii pe alţii", parabolă cinematografică interpretată de artiştii Comediei franceze cu artistul-maistru Alexandre, în primul rol.

O reuşită şi grandioasă feerie cuprinsă de asemenea în splendidul program este apoi „Visul artistului", înscenată la teatrul cel mare „Chatelet" din Paris şi jucată chiar de actorii aceluiaşi teatru, precum dl. Vendée, d-ra Dumontel etc.

Multe scene comice, sportive, instructive, după natură, printre care vom releva grădina botanică din Buitenzorg (Iawa) cea mai mare din lumea întreagă—şi altele, complectează escepţionalul program de astă-zi Joi şi nu putem decît îndemna călduros pe cetitorii noştri să asiste la această reprezentaţie.

DIVERSE

— Azi dimineaţă s'a ţinut la prefectura judeţului, licitaţie, pentru vînzarea mai multor bunuri din judeţ, proprietatea statului.

— La conferinţa cercului cultural Rediul Mitropoliei, a vorbit în şedinţa intimă d. C. Alexandrescu, dirigintele şcoalei, despre cum îşi poate cîştiga învăţătorul, autoritatea asupra şcolarilor, iar în şedinţa publică a vorbit învăţătorul Nec. Popovici, despre folosele învăţăturii.

La cercul Goeşti a vorbit în şedinţă publică înv. Gheorghe Georgescu despre trecutul romînilor.

— In strada Săvescu No. 53 a încetat din viaţă pensionarul Vasile Prigoreanu.

— Gheorghe Ghinac trecînd pe str. Albă, în dreptul casei cu No. 4 a căzut jos în nesimţite. A fost dus la spitalul Sf. Spiridon şi internat în secţia d-rului Negel.

Tîrgul de vite de la Abator

Se ştie ca alături de abatorul din Iaşi se află aranjate trei pavilioane metalice, sub care trebue să se ţină tîrgul de vite din Iaşi în fie care săptămînă Joiea!

Instalaţiunea aceasta sistematică, a remas de mulţi ani neutilizată aproape de şi e făcută în condiţiuni identice ca cele similare din străinătate şi aceasta din pricina că o mulţime de împrejurări, care s'ar fi putut înlătura cu multă uşurinţă.

Azi avem de remarcat că tîrgul si stematic de vite nu e întrebuinţat pentru scopul său şi serveşte numai ca un fel depozit pentru furagiul cailor comunei şi vitelor aduse pentru tăiere de şi se putea uşor, foarte uşor, chiar să fie utilizat numai pentru tîrg de vite.

Din consideraţiunea că acele pavilioane superbe de metal, care ar fi putut adăposti mii de vite şi astă-zi n'au nici un rost acolo, flind pustii, adesea s'a vorbit că vor fi luate de acolo şi aşezate prin pieţele publice, unde ar fi poate mai folositoare; şi acum vre-o săptămînă s'a tratat din nou această chestiune în sinul consiliului comunal fără a se lua pentru un moment vre-o deciziune.

Nu ştiu din ce motive, dar abatoriul din Iaşi, are foarte mulţi duşmani, de şi ca instituţiune care răspunde destinaţiunei sale sanitare şi'n acelaş timp aduce un venit comunei, anuala, de două sute mii lei, cheltuelile făcute cu clădirea s'au rambursat integralîncă de demult şi venitul său, e azi venit comunal.

Se zicea că e mare şi cînd administraţia comunală, a hotărît ca şi porcii să se taie în fine în abatoriu, s'a constatat că era abia atît de încăpător pe cît trebuia şi cînd se va g si momentul oportun, să sperăm cît de curînd, ca şi vitele care se taie azi prin tîrguşoarele oraşului se va vedea, că e chiar numai să se tae tot la abator atît de mare pe cît a fost socotit că e necesar.

Cu tîrgul de vite tot ast-fel chestiunea, zilnic a bîrfit fără nici un motiv serios şi lasat a se părăgini, în paguba oraşului şi în a crescătorilor, de vite care ar fi putut să-şi desfacă aci produsul fermelor lor, în condiţiuni mai bune de cît la Podul-Iloaie, Tg. Frumos de unde se procură vite chiar pentru trebuinţele zilnice ale oraşului.

In Cîrniceni, Ţiganaşi, Sculeni, Cucuteni comune rurale vecine Iaşului se fac tîrguri de vite cu traficuri însemnate şi cel de la Iaşi e pustiu în loc ca acesta să le absoarbă pe toate cele lalte aşa după cum se petrec lucrurile în ori—care altă parte!

In loc să se facă asemenea tîrguri prin atîtea localităţi risipite, s'ar putea organiza serioasă la acel de la Iaşi, pentru a corespunde menirei lui şi înflorirei Iaşului.

Autorităţile comunei şi judeţului Iaşi, însufleţite de specialiştii lor, ar trebui să-şi dee mîna întrebuinţînd toate mijloacele legale şi raţionale, prin bună înţelegere, ca să dea toată splendoarea şi desvoltarea unui tîrg de vite la Iaşi, unde negustorii din Rusia şi din ţară, vin să-şi procure vinul avînt comercial însemnat din ori ce punct de vedere.

Din nenorocire prefectura judeţului Iaşi şi cu Primăria capitalei sale nu se înţeleg în acest punct de vedere, ba încă neînţelegerea merge pînă acolo, ca şi'n alte chestiuni de ordin economic şi sanitar nu sunt în armonie şi nu numai de acum dar încă de muttă vreme.

Astfel, în comuna Copou şi Bucium, comune rurale lipite de oraş, ba încă atît de lipite, că par a face parte din oraş, sunt instalate nişte abatorii de vite mizerabile, primitive, unde se ta ie anual mii de vite a cător carne e consumată în Iaşi, şi să tolerează aceasta în dauna sănătăţei publice şi a veniturilor comunale.

Ceea ce este mai de regretat e faptul că, cetăţenii Iaşului 'şi procură carne de pe la barierile lui, unde se debitează carne, tăiată în mizerabile condiţiuni de curăţenie de higienă şi salubritate; ba încă sunt şcoli, care din nenorocire se aprovizionează de carne de pe aci şi tot astfel multe trupe,

Or, se ştie cîtă luptă duc unele oraşe ca să aibă în cuprinsul lor, trupe şi şcoale, care prin aprovizionările lor, dau veaţă, mişcare vie în afacerile comerciale şi la Iaşi se petrec lucrurile contrariu.

N'ar fi oare timpul să se schimbe acest fel nenorocit, de a se lucra în interesul oraşului Iaşi, precum şi al ceţenilor?

Am aflat că în sfîrşit s'ar fi luat deciziunea în cercurile diriguitoare sanitare, să se ocupe mai de aproaape de tîrgurile de vite şi de abatoriile de vite şi de abatoriile publice, destăinuindu-se o anumită *zonă*, în împrejurimile oraşelor în interiorul cărora să nu se permită tăierea vitelor, de cît de la abatoriile lor şi tot astfel şi pentru vînzarea şi cumpărarea vitelor.

Măsura ar fi excelentă şi îndeplinirea ei cît de grabnică e dorită.

In vederea acestei bune dispoziţiuni şi bune voinţe din partea autorităţilor superioare ar fi bine să se aştepte şi ca pavilioanele de la abator, lăsîndu-le la locul lor!

Belşugul

Ultime informaţii

❑ *La 7 Aprilie M. S. Regele va împlini 71 ani. Aniversarea aceasta se va sărbători anul acesta în mod cu totul excepţional, mai ales în şcoli.*

Programe speciale vor fi întocmite.

❑ **Mişcarea în magistratură.**—D-nii T. Crivăţ şi Anton Suciu, cari au fost numiţi consilieri la înalta Curte de Casaţie, au plecat ieri seara la Bucureşti şi astă-zi vor depune legiuitul jurămînt. Prin transferarea d-lui Suciu, devine vacant locul de procuror general şi nu se ştie dacă ministrul va delega pe un consilier, sau, potrivit legei, va numi un procuror general amovibil.

*

D. T. Crivăţ a întrat în magistratură la 19 Februarie 1882, ca substitut al tribunalului Neamţ; 23 Martie acelaş an, supleant trib. Botoşani; 19 Iunie 1885, procuror trib. Suceava, apoi Vaslui şi Botoşani; 31 Decembre 1886, jude-instructor, trib. Botoşani, apoi Suceava; 9 Februarie 1890, preşedinte trib. Iaşi, s. III-a; 31 Martie 1899, consilier la Curtea de Apel din Iaşi.

*

D. Anton Suciu, a întrat în magistratură la 16 Mai 1876, supleant trib. Vlaşca; 18 Octombre acelaş an, jude instructor trib. Neamţ, apoi la Iaşi pînă la 10 Martie 1879; 2 April 1880 preşedinte trib. laşi; 27 Iulie 1881, prefect jud. Neamţ, apoi Olt pînă la 1 Iulie 1883; 12 Decembrie 1883, supleant la Curtea de Apel din Focşani, apoi Iaşi pînă la 1 Septembre 1890; 31 Octombrie 1895, avocat al statului cl. I-a Iaşi, pînă la 1 Mai 1899; 5 Octombre 1902, procuror general Iaşi; 30 Decembre 1902, consilier la Iaşi, (la 1910 Februarie, procuror general delegat).

*

D. Ioan C. Corjescu, primul preşedinte al trib. laşi, înaintat consilier la Curtea locală, s'a născut la Răuşani (Botoşani) la 22 Mai 1862; e întrat în magistratură substitut trib. Dorohoi, la 1 August 1892; la 1 Noembrie 1893 supleant trib. Suceava, apoi la Iaşi; 9 Noembrie 1895. jude-instructor la laşi; 30 Mai 1898, judecător la acelaş tribunal; 5 Decembrie 1901, preşedinte trib. Iaşi s III-a; 1 Mai 1909, prim-preşedinte al aceluiaşi tribunal.

❑ **Solemnitatea de la Curte.**—Curtea de Apel din Iaşi, ambele secţii unite, a luat astă-zi jurămîntul d-lui I. C. Corjescu, care a fost înaintat consilier în locul d-lui T. Crivăţ.

La prestarea jurămîntului a asistat multă lume, noul consilier bucurîndu-se de multe simpatii.

După prestarea jurămîntului, primul-preşedinte, într'o cordială alocuţiune, a zis că este interpretul întregei Curţi felicitînd pe d. I. Corjescu pentru înaintarea sa, înaintare ce-a mulţumit Curtea care cîştigă în d. Corjescu pe un excelent coleg, magistrat de carieră, care s'a distins în magistratură.

D. Corjescu, în răspunsul său, s'a declarat foarte mişcat de atenţia Curţei. El nu poate uita că i-a locul lui T. Crivăţ, eminent magistrat de carieră, care s'a distins mult în lunga sa carieră.

❑ **Invăţătorul I. Ceorgescu, de la şc. din comuna Buda, jud. Dorohoi, a fost dat în judecata comisiei de judecată, învinuit că ar fi maltratat pe mai mulţi elevi.**

❑ **Candidat la catedra de Epigrafie şi Istorie vechie de la facultatea de litere din Bucureşti, este d. V. Pîrvan.**

Raportul asupra lucrărilor şi titlurilor sale va fi citit mîine în Senatul Universitar din laşi.

❑ **Noul hirotinisit preot Dimitrie Pavlov, a fost numit paroch la comuna Dăngeni, din judeţul Botoşani.**

❑ **Postul de paroh al bisericei Trei-Erarhi din Botoşani a devenit vacant, prin moartea preotului econom Gheorghe Constantinescu.**

❑ **Mişcarea în personalul c. f. r. se va face pe ziua de 1 Maiu st. n.**

Tot pe acea dată se vor face şi numirile de impiegaţi pe noua linie ferată Podul-Iloaia—Hîrlău.

❑ Magistraţii tribunalului vor oferi Sîmbătă seara, un banchet în onoarea d-lui I. Corjescu, fostul prim-preşedinte, care a fost înaintat consilier de Curte.

❑ După închiderea Parlamentului d. Stere va pleca pentru două luni la Paris.

D. Stere îşi va căuta de sănătate.

❑ D. Jora, căruia i s'a propus postul de director al prefecturei judeţului Iaşi, n'ar voi să primească oferta.

In tot cazul d. Stere se opune la această numire. D-sa stărue pentru numirea d-lui C. Manciu, administratorul plăşei Voineşti.

❑ D. profesor dr. Russ pleacă astăzi la Viena, unde va sta mai multe septămîni.

❑ Ministerul instrucţiunei a aprobat ca în localul şcoalei Cuza-Vodă, d. D. Arbore, institutor, să ţină o consfătuire cu locuitorii din suburbia Tataraşi, în vederea infiinţărei unei cooperative.

❑ Tribunalul s. III a declarat în stare de faliment fraudulos pe Gh. Alexiades, băcanul dispărut din oraş.

❑ Locuitorul Constantin Patruşca, din Cotnari, întîlnind în dreptul satului Slobozia pe o femee, s'a luat la ceartă cu ea şi la un moment dat, a aruncat asupra ei un bolovan mare rănind'o grav.

Nenorocita femee a încetat din viaţă. Criminalul, care dispăruse, a fost prins şi arestat la Hîrlău.

❑ D. I. Corjescu noul consilier de Curte a fost introdus astă-zi pentru prestarea jurămîntului, de domnii consilieri C. Grigoriu şi Savel Zăhărescu.

D. Corjescu a fost repartizat la s. II.

❑ **Cu începere de astăzi strada Primăriei se numeşte strada Gheorghe Mîrzescu şi strada Romînă—strada Lascar Catargi.**

Sunt ani de zile de cînd aceste schimbări au fost hotărîte, dar confecţionarea tăbliţelor a durat, se vede, pînă astăzi.

❑ Expert în falimentul Alexiades a fost numit d. I. Ermacov.

Parchetul a aplicat sigilii şi pe prăvălia Alexiades frate. Acesta a făcut contestaţie, care se va judeca mîine.

❑ **Pe ziua de azi următoarea mişcare s'a făcut printre administratorii de plăşi din judeţul nostru: d. V. Jora de la desfiinţata plasă Tomeşti, a fost transferat la plasa Ungheni; d. Candid Golăescu, de la plasa Braniştea la plasa Darabani din judeţul Dorohoi şi d. Alexandru Andrievici, de la plasa Belceşti, la plasa Hârlău din judeţul Botoşani.**

❑ **D. Gr. Cazacincu a fost numit controlor fiscal, pe lîngă administraţia financiară din Iaşi, în locul vacant.**

❑ **Direcţiunea c. f. r. a făcut cunoscut comitetului organizator al escursiunei la Constantinopole, că a acordat, pentru escursioniştii din Iaşi, o reducere de 50 la sută pe c. f. r. până la Constanţa şi retour; iar serviciul maritim a acordat o reducere de 40 la sută.**

Excursia va avea loc de Paşti.

❑ **Judiciare.**— D. I. Gaman, primarul comunei Mironeasa, dat judecăţei pentru contravenţie la legea recrutărei, fusese condemnat de tribunalul Vaslui la trei luni închisoare.

Curtea s. I, în audienţa de ieri, primind apelul lui Gaman, l'a achitat.

— Curtea s. I a judecat astă-zi divergînţa în procesul d'intre d-na Kostache cu d. Ghitnic, privitor la faptul de a şti dacă Ghitnic, în jurămîntul ce-i a fost deferit, trebue să jure more-judaico sau în instanţă.

Curtea, complectată cu d. Hinna, a decis pentru jurămîntul more judaico.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 1 Aprilie

Activitatea Principelui Alexandru

Belgrad.—După cele ce spun ziarele principele moştenitor Alexandru a luat o frumoasă iniţiativă spre a ajunge la regularea datoriilor corpului ofiţerilor sîrbi.

In urma cererei făcute de principile moştenitor, ministrul Rusiei la Belgrad a început negocieri cu un grup de bancheri din Petersburg, cu privire la un împrumut de patru milioane de dinari pentru „uniunea ofiţerilor sîrbi". Negocierile acestea ar fi ajuns la un bun rezultat.

Expulzarea evreilor din Rusia

Petersburg.—Se asigură că cererea făcută de comisiunea sosită de la Kiew şi care a depus o petiţie pentru retragerea ordinului de expulzarea celor 3000 de evrei, n'a fost admisă.

Greva generală

Marsilia.—Lucrătorii uzinei de gaz, electricianii şi impiegaţii fabricilor de băuturi gazoase, au votat greva generală. Brutarii vor părăsi şi ei lucrul pentru 24 ore, iar muncitorii de la docuri vor relua lucrul mîine. Şase marinari au fost condamnaţi la cîte şase zile temniţă, pentru refuz de supunere.

*

Marsilia.—Circularea tramvaelor a fost reluată în parte. Muncitorii de la docuri şi lucrătorii de la uzina de gaz, tot sunt în grevă.

Greva brutarilor din Buda-Pesta

Buda-Pesta.—Un număr de 13,000 brutari s'au pus în grevă, afară de 400 cari nefiind organizaţi în partid mai lucrează încă. Brutăria municipală lucrează cu cea mai mare activitate. Autorităţile au luat măsuri spre a ocroti munca.

Congres

Paris.—Congresul naţional al muncitorilor căilor ferate, a votat o ordine de zi, trimţînd la numirea unei comisiuni însărcinată să pregătească greva generală, spre a ajunge la revendicările lor cele mai de samă şi înainte de toate sporirea lefurilor.

Imprumut

Buda-Pesta.—Subscripţia împrumutului de 4 la sută al rentei coroanei Ungare a produs 112,550 000 de coroane, adică a fost acoperit de două ori.

Boala Sultanului

Constantinopol.—In ultimele zile au circulat diferite svonuri despre o indispoziţie a Sultanului. După buletinul oficial, Sultanul suferă de o uşoară indispoziţie a stomacului.

O arestare

St. Etienne.—Poliţia a arestat un individ, care a declarat că se numeşte Duplanil, lucrător strungar, şi care în timpul şederei preşedintelui consiliului d. Bryand, a cerut cu cea mai mare stăruinţă să-l vadă. El avea asupra sa un cuţit şi două revolere încărcate şi a declarat că era hotărît să omoare pe preşedintele consiliului.

CAMERA

Bucureşti. —D. Mişu Cantacuzino îşi desvoltă interpelarea în chestia „Maternităţei" din Iaşi, producînd dovezi sdrobitoare.

D-sa declară apoi că carpiştii au hotărît să se retragă din parlament din cauza sistemului guvernului de a vota legile importante, în cîte 2 minunte, fără ca ele să fie studiate şi discutate.

Dacă a venit astă-zi, a făcut'o din respectul pentru parlament, dar e ultimul dintre carpişti care mai ia cuvîntul.

D. Carp a fost chemat telegrafic în Capitală pentru u începe o campanie energică contra sistemului guvernului cu votarea legilor à la vapeur.

D. Ionel Brătianu răspunde d-lui Mişu Cantacuzino, în cuvinte de blamare pentru epitropia Sf. Spiridon din Iaşi.

Işi exprimă apoi regretul pentru hotărîrea ce a luat-o opoziţia de a se retrage din parlament.

✝

Intristaţii: Profira, Mihail, Aristea, Gheorghe Barbu, Maria, Ioan, Eugen, Titina, Ştefan Lupescu, Ecaterina, Ioan, Iulica Văleanu. Constantin, Ana Şerban, Neculai, Ecaterina, Constantin, Aurel, Janette Barbu. Aglaia, Ioan. Vasile, Maria Paşcanu, Gheorghe, Maria Barbu, Gheorghe, Ilie, Ioan, Virginia Bursuc, mamă, fraţi, surori, cumnaţi, nepoţi, veri, moşi, au durere de a anunţa perderea prea iubitei lor

ORTANSA BARBU

In etate de 21 ani

Decedată după o grea suferinţă la 31 Martie 1910. Inmormîntarea se va face Vineri 2 Aprilie a. c. la cimitirul Eternitatea.

DE INCHIRIET

Un apartament compus din 4 sau 5 odăi frumos tapiţat, cu plattoanele pictate, avînd şi o grădină mare.
Strada Buzdugan No. 10.

De inchiriet mai multe apartamente de cîte două odăi cu atenanse din imobilul situat în Iaşi, secţ. I, Strada Păcurari No. 97. Pentru condiţiuni a se adresa d-lui avocat *M. C. Drăcşincanu*, Strada de jos.

Atelierul de Croitorie Bărbătească
Isidor Rosenthal
— Str. Unirea No. 11 —
(alăturea de depozitul de ziare Brumer)

A primit un asortiment de stofe din cele mai elegante şi fine pentru sezon.

Isidor Rosenthal e unul din puţinii croitori care confecţionează cu mult şhic şi eleganţă. Neîntrecut în croială. Invinge ori-ce concurenţă. Preţuri avantajoase.

S'a deschis
Birou de architectură
Al d-lui L. NADOLSCHI
din strada Gărei No. 7 (casele Motăş)
se execută:
Planuri şi măsurători
Schiţe în mod gratuit.
Primeşte: **Eecutări de lucrări în regie** sau întreprindere.
Angajează supravegheri şi conduceri de lucrări după planuri întocmite de alţi domni architecţi.
Se întocmesc ansamble pentru aranjamente de gospodărie rurală.
Specialist în lucrări de beton
Specialist în transformări
Şi amenajări la construcţiuni supuse causelor igrasioase.
A executat în interval de 15 ani *proecte la mai multe lucrări importante, ca: In Bucureşti, Aleea Rignauld, valoare 1.200,000 lei casa Antonescu, Mavromati Pleşoianu, Osorovici, Nicu Moisescu, precum cît şi mai multe lucrări ale* **onor. Ministerul de război** *în calitate de antreprenor.*
La chemări speciale face deplasări şi afară la ţară.

Mărfurile cele mai frumoase şi noutăţile cele mai moderne, pentru sezonul de vară, se găsesc numai la Magasinul:
„LA VULTUR"
Toate furniturile şi garniturile de Rochii pentru culorile noi aduse de manufacturişti. Tuluri, Loize, Aplicaţii, Galoane şi sutaşuri, toate potrivite la fie care culoare modernă în cele mai noui serii.
Preţurile cele mai modeste la toate mărfurile.
Mare asortiment de Jupoane Elegante.

PREŞEDINTELE TRIB. NEAMŢ

PUBLICAŢIE

No. 575 din 18 Februarie 1910

D-nii Anton Tatos şi Todiraş Ştefănescu, ambii din Piatra-Neamţ, au cerut radiarea garanţiei reale ce au depus Todiraş Ştefănescu pentru d. Vasile Solta, care a ocupat postul de Portărel la Tribunalele Neamţ şi Argeş, cu actul ipotecar înscris la Tribunalul Neamţ sub No. 30 | 1902.

Conform art. 14 din Reg. legei Portăreilor, facem cunoscut celor ce vor avea vre'o pretenţiune asupra fostului Portărel V. Solta, relativ la acte sau bani ce i s'au încredinţat în timpul gestiunei sale ca portărel, să le arăte în termen de trei luni de la publicarea acesteia, contrariu, ori-ce reclamaţiuni nu se vor mai ţine în seamă şi Tribunalul va rîdica inscripţia ipotecară.

Preşedinte, **Coslovanu**

Portărel, *I. Verzea*

De inchiriat mai multe apartamente, strada Lozonschi.
A se adresa d lui Nicu Pogonat.

De inchiriet dela 23 Aprilie 1910, apartamentul de jos a caselor D-lui N. Nicolaide, strada Panu No. 7, compus din 7 odăi de locuit, plus atenanse.
A se adresa numai d-lui avocat Nicolaide.

Vaccinări si revaccinări
Cu limfă proaspătă, garantată practică
Dr. A. Steuerman
Strada Golia No. 13

De inchiriat în strada de Sus No. 40, un apartament, compus din 4 camere, bucătărie, şură, grajd de cai, pivniţă.

MAGASINUL de MOBILE
HIRSCH IAŞI Lăpuşneanu 38.
CEL MAI MARE ASORTIMENT DE
DORMITOARE. SALOANE
SUFRAGER şi BIROURI
cu preţurile cele mai ieftine
Draperii, Perdele, Storuri, Bonne femes
GALERII
pentru Perdele de **bronze** groase în loc de **35 lei** numai **8 lei** fereastra complectă.
PATURI DE BRONZ
Lavabouri, Mesuţe de noapte, Toilete
tot ce este mai **nou,** *frumos şi eftin.*
MARE DEPOZIT DE
LĂMPI PENTRU ELECTRICITATE
Din cele mai renumite Fabrici din străinatate.
Nu este nevoe de a se comanda din Străinatate, toate noutăţile sunt expuse în Magazinul nostru.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRE ES (THUIR FRANŢ

De vînzare La toate magazinele de consum. din ţa

Proprietarul Magazinului

Comerţului in RATE

Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25

Aduce la cunoştinţa publicului că a adus un mare transport de biciclete **BRENNABOR** marca cea mai renumită, întrebuinţată de toate arsenalele armatelor din Europa.

Depozit de Maşini de cusut

de calitate superioară pentru industriaşi şi pentru familii. Funcţionarea perfectă, garantată pe timp de 10 ani.

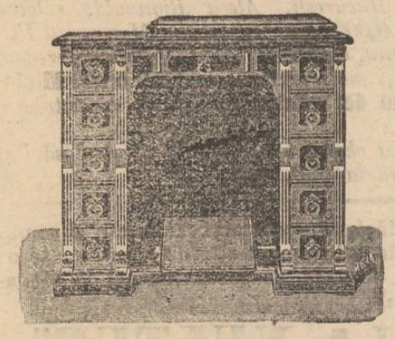

Gramofoane şi plăci
Instrumente muzicale
Mobile, Cărucioare
şi ori ce accesorii

Toate se vînd în rate convenabile la

Magazinul Comerţului in rate
Ş. L. Grossmann
Strada Lăpuşneann 25

BIUROUL ROMĂN

PENTRU

Instalaţiuni de APA şi CANAL

AUTORIZAŢIA No. 291 din 1910

No. 3—Strada ARCU—No. 3

Ing. GEORGE D. MANUG şi Th. ZAHN

fost Inginer—şef monteur la secţia instalaţiunilor particulare al Societăţei „Union Baugesellschaft" Iaşi.

Execută orice fel de lucrări atingătoare de aceactă branşă. Specialitate în inslalaţiuni de băi şi closete şi băi publice, după ultimile sisteme; construcţiuni de **vespasiane** pentru pieţe publice, pisoare pentru loţaluri publice, hoteluri, restaurante, cafenele etc., etc.

Diferitele materiale şi obiecte necesare la instalaţiuni, sunt din acelea pe care experienţa le au constatat că sun retsistente se comportă bine şi conforme regulamentului Pirmăriei.

Oferim condiţiuni avantajoase pentra plata lucrărilor şi garantăm solitatea montajului.

Proecte şi Devize întocmim gratis, la cerere tuturor onor. administraţiuni, d-lor proprietari; asemenea, tot gratis—**spre lămurirea d-lor proprietari**—întocmim şi verificăm devize pentru racordări; cu conducta şi canalul public, lucrare ce se va executa de concesionarul Primăriei.

Biroul Romin pentru Instalaţiuni de Apă şi Canal — Str. ARCU No 3 —

Ing. G. MANUG şi Th. ZAHN

Vînzătoare

specială, de Pălării, Galanterie, Incălţăminte, Dantelerie, Mode, caută post durabil local.

S. G. Poste restante, Iaşi

FABRICA DE CARAMIZI

cu aburi şi cuptor sistematic

lîngă abatorul comunei Iaşi, legată cu reţeaua tramvàiului electric

Fabrica de tuburi de beton în ciment

(Şoseau Arcu 11 | 19)

Proprietatea fraţilor RAMEDER

Recomandă produsele ei, ca: cărămizi presate şi tuburi de ciment, în ori-ce diametru şi dimensiune.

De închiriet

— O MAGAZIE —

compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară *S. L. Schiler* 49 (în etajul de sus).

RUCHE à Cadres mobiles Prix : 20f Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à. 0f 20

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Sîmbătă şi Duminică se intercalează în program :

Sujele noue

Preţurile : Loc rezervat 1 leu 50 bani: Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică **MATINEU** la **3** ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 80 b., Stal I-iu 60 bani, Balcon 40 bani Galeria 30 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(A N K E R)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA fondată în anul 1858* Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fenduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,228.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări :
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.
Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi :
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Alfons Herovanu

AVOCAT

a Bărboi No. 15—
— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VII

s'au pus în vînzare

Tragerea de la

9 April—4 Mai 1910

Se poate cîştigă in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vănzare :

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17 —Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI Str Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. — No 983 - Sîmbătă 3 Aprilie 1912

Teatrul Național din Iași

Pe ziua de eri Teatrul nostru național a intrat supt regimul unei legi nouă, care schimbă mecanismul administrației teatrale. Noua formă supt care e chemat a trăi teatrul nostru național, nu va spori cu nimic suprafața lucrurilor și nu va izbuti să rîdice vaza și autoritatea scenei celui de al doilea teatru național din țară.

Prin al. c art. 48 din noua lege se dispune că „societarii actuali ai teatrului, își păstrează drepturile materiale cîștigate; ei vor întocmi o categorie deosebită de societari, în afară de clasă „hors classe“.

Deci, lucrurile vor rămînea așa, cu aceiași actori, pînă la punerea lor la pensie, și cum toți actualii societari sînt de clasa I, vor continua a fi de clasa I, pînă la istovire; căci pe viitor societari la Iași vor fi numai 12, din cari 3 de clasa I, 4 de clasa II și 5 de clasa III.

Artiștii *stagiari* și pe viitor se vor recruta din aceleași elemente, adică din absolvenții Conservatorului, urmînd a fi de 3 clase. Și cum publicul e marele suveran, foarte adesa laureații Conservatorului sînt departe de a căpăta simpatia publicului.

Prin urmare, elementele artistice nu legile le formează, ci aplicările naturale, chemarea artistică, și buna stare materială, ce i-o poate da teatrul. Din acest punct de vedere legea nouă se grăbește a lua cu două mîni ceea ce dă cu una. Așa la Iași, subvenția teatrului a rămas tot 20,000 lei pe an din partea Statului și aceasta cu credit limitat. S'a mai prevăzut taxa de 5% supt forma de timbru mobil, aplicat asupra biletelor de intrare la ori-ce spectacol (cafenele-concerte, varietăți, baluri publice, cinematografe, circuri, și ori-ce reprezentație dramatică, lirică sau vocală în limbi străine).

De la aceasta se așteaptă un mare venit, care va fi de cel puțin 150,000 lei, pentru cele 3 teatre, repartizat în părți egale la cele 3 teatre naționale. Dacă deverile tuturor spectacolelor din întreaga țară vor fi de 3 milioane —acolo unde intrarea se face *cu bilet*, nu pe consumație—va veni teatrului din Iași un spor de 50,000 lei, din reprezentațiile în afară de teatrul subvenționat. Natura abuzivă a acestei taxe va face să fie totdeauna criticată, căci înseamnă că tu Stat ai aruncat un nou *bir* pe petreceri, neputînd tu singur să-ți plătești artiștii tăi, și atunci mă silești ca din francul meu să plătesc nu numai distracția prezentă, ci și pe artiștii societari și stagiari ai teatrelor subvenționate de Stat.

Principiul acestei taxe cuprinde în sine ceva medieval, căci numai atunci se zicea, că dacă trebue cetățenilor ceva, să-și plătească ei nevoia lor. De ex. a trebuit popilor școli să-și învețe copii ca să se facă popi, statul i-a pus pe preuți și pe diaconi să plătească cîte 4 lei pe an pentru școală. Așa și cu artiștii dramatici ai Teatrelor, ni i-a aruncat legea nouă în spetele noastre.

Dar am spus, că dacă Statul crează Teatrului ceva venituri noui în schimb le impune sarcini de așa natură, că le ia cu două mîni ceea ce le-a dat cu una.

S'au sporit cheltuelile prin plata pe întregul an a întreg personalului de scenă sau de serviciu.

Așa directorul are 500 lei pe lună, ceia ce face 6000 lei pe an. Consiliul de administrație se compune din 3 persoane; iar comitetul de lectură se va compune din 4 persoane: în total 7 persoane, care ori de cîte ori se vor întruni vor avea o indemnizare de ședință de 20 lei, ceea ce va reprezinta un maximum de 10,000 lei pe an. Apoi întregul personal al teatrului, ca director de scenă, regisorul, sufleorul, casierul, controlorii, secretarul, etc., vor fi plătiți pe întregul an, iar nu numai pe timpul stagiunei. Urmează dar, că prea puțin va rămînea societarilor să împartă tantieme pentru ei.

Dar schimbarea cea mare, ce o ia e legea e în administrarea teatrului. După noua lege toată puterea s'a concentrat în mîna directorului, și director e la Iași d. Har. Lecca!

El dispune: 1) ordonanțarea tuturor cheltuelilor din budget; contractează ori-ce furnituri; 3) reprezintă teatrul la ori-ce acțiune; 4) poate destitui întreg personalul administrativ; 5) contractează cu autorii pentru piesele ce se vor juca; 6) distribue rolurile; 7) dă concedii „des teux“ și gratificații; 8) pune la retragere din oficiu; 9) amînă reprezentarea pieselor; 10) interzice ori-ce spectacol socotit ca imoral; 11) Prepondereazā cu votul său în caz de paritate în consiliul de administrație și în comitetul de lectură; 12) are loc întîiul la ori-ce spectacol străin; 13) se bucură de o tantiemă ca și un societar de clasa I, la escedentul anual al teatrului; 14) angajază și licențează pe artiștii stagiari; 15) face parte de drept în comisiile examinatoare a elevilor de la declamație; 16) Poate delega pe un societar să supravegheze repetițiile; 17) Poate aplica pedepsele: admonestarea, și amenda pînă la 15 zile; 18) încuviințează eșirea din teatru a unui societar; 19) dă consimțimîntul său la ori-ce reprezentație jucată de societari pe scenă străină; 20) organizează teatre de provincie; 21) vinde timbrele mobile de aplicat pe bilete, primind o remiză de 10 la sută; 22) prezintă la fie-care sfîrșit de an teatral contul de gestiune; 22) ține budgetul pensiunilor artiștilor.

Iată un car de atribuțiuni, pe care le avea pînă acum comitetul teatral cu președintele său. Astă-zi tot teatrul stă pe placul direc orului său.

Așteptăm să vedem marea cu sarea, dar vom aștepta în zadar, căci de unde pînă eri d. Lecca era în funcțiune de comitet, de astă-zi toți sînt în funcțiune de Lecca.

Și acum la spor, cu nădejdea că legile nouă vor aduce oameni noi, căci cu artiștii ce-i avem, cu persoanele ce conduc teatrul, ne vom învîrti într'un cerc vițios: teatrul va fi deschis, dar nu se va duce lumea la teatru, pentru că ori-ce poți cere prin legi să se facă și creațiuni originale în teatru, publicul însă, nu-l poți legifera. El vine să vază teatru, și ce i pasă lui de lege! Prin noua lege ministrul ș-a păstrat cuvîntul, căci din 8 membri el numește *patru*.

Gh. Ghibănescu

Activitate extra-parlamentară

Guvernul fabrică legi. Pe biroul Camerei și pe acel al Senatului, se depun mereu proiecte. Intr'o ședință se depun mai multe proiecte, ele trec prin secții, nediscutate, nici macar citite—și fie-care a doua zi găsește acele legi promulgate.

Opoziția află, tot adona zi, de ființa unor legi nuoi, la desbaterea cărora nu luase parte, fiindcă moda cea nouă este votarea legilor, nu discutarea lor.

Alaltăeri a fost votată modificarea legei comunale, care răstoarnă toată autonomia; care dă guvernului dreptul să descurce bocluculu cu islazurile; care dă dreptul de a alipi și deslipi comunele—fără de nici un control.

Opoziția junimistă din Cameră, prin fruntașul ei d. Marghiloman, a subliniat această extra-ordinară și ilegală stare de lucruri și a făcut declarația, că se retrage din Cameră, pentru a începe lupta extra-parlamentară.

Firește, opoziția fiind un moment controlat, iar guvernul înlăturînd complect acel mijloc de control, opoziția are dreptul să se retragă pentru a lupta în afară, contra fără de legilor d'ăuntrul Parlamentului.

O asemenea retragere este un mijloc eroic culminant și la el se recurge în cazuri extreme, în afară, firește, de sistemul uzitat de colectiviști, care constă în retragere din Parlament pentru a grăbi răsturnarea guvernului.

Ca să ajungi, însă, cu dreptate la întrebuințarea mijloacelor eroice, trebue să existe și cauze extra ordinare. Dacă am progresat în posibilitatea opoziției de a putea pătrunde în Parlament, dacă veșnicia unanimităților majorităților parlamentare a fost oarecum învinsă, încă n'am ajuns la vremea ideală a emancipărei complecte a cetățeanului.

Opoziția parlamentară este încă foarte restrînsă și cu atît mai prețioasă este prezența ei în Parlament.

Cetățenilor, care te au trimis, în Parlament, ca vrăjmaș al guvernului, trebue să-le poți explica foarte lămurit de ce ai recurs la eroizmul de a renunța la mandatul tău.

Acum venim la cazul special. Cinci zile înainte de închiderea sesiunei de de două ori prelungită, o parte a opoziției declară lupta extra-parlamentară, o motivează din cauza unei modificări a legei comunale.

Dar legea pentru desființarea Contenciosului, votată în toiul sesiunei, ar fi fost un motiv înzecit puternic, înzecit important—și ar fi motivat minunat retragerea opoziției.

Noi nu zicem că modul de a se conduce al guvernului nu constitue și ilegalitate și sfidare—dar nu înțelegem o retragere întîrziată și cu motiv special fără osebită importanță—cînd opoziția junimistă nu s'a arătat atît de alarmată cu prilejul celui mai hidos act al guvernului: desființarea Contenciosului.

Țara ar fi înțeles și aprobat o activitate în afară de Parlament, pentru o cauză mare și folositoare.

UNIVERSITATEA

Profesorii universitari din București continuă să se agite și aceasta nu convine liberalilor. Nu le convine fiind-că, după cum spune Voința, *universitarii nu dau tinerimei, prin ținuta lor, „lecția de iubire pentru legalitate“.*

Asemenea lecție o dau, însă profesorii colectiviști cînd sunt în opoziție. Căci greva universitară n'a existat la noi, nici n'ar fi existat, dacă n'ar fi fost colectiviștii. Nici n'ar fi existat amestecul studențimei în politică. S'a dovedit că greva studențească din 1907 a fost opera personală a d-lui Haret.

Liberalii, contra cărora se rîdică acum sistemul lor, care sunt biciuiți cu biciul lor propriu, se arată indignați, amărîți de amestecul Universității în politică și d. Haret vorbește, în ziarele colectiviste, despre lecțiile de iubire de neam, pe care profesorii ar trebui să le dee studenților.

Neamul, legalitatea și lecțiile frumoase — colectiviștii le exploatează după plac. Eri le a convenit greva universitară, care era „în interesul neamului“; astăzi neamul are nevoie de liniște în universitate, de oare ce d. Haret ie la putere.

Liberalii, în special guvernanții lor, n'au nimica sfînt. Patriotizmul lor și pornirile lor spre anarhie, au la bază interesul—interesul pentru putere.

In 1907, după doi ani de opoziție, liberalii voiau să vie la putere. Ca ss reușească, au permis focul la țară și s'au întins și la orașe, începînd cu Universitatea.

Atunci focul era o necesitatea pentru interesele imediate ale neamului.

Astă-zi țara are nevoe de liniște nu pentru că—dar ca să poată guverna liberalii.

Pentru imortalizare

Stradele au nume. Și numele proprii ce se dau stradelor, cată să imortalizeze acele nume, cari au însemnat ceva în istoria neamului sau în istoria tîrgului în cari au trăit.

Și Lascar Catargi și G. Mîrzescu însemnase foarte mult în viața Iașului, în desvoltarea sa și în trecutul său și consiliul comunal foarte bine a făcut că a schimbat două nume de strade, cari nume nu ziceau nimic, cu numele celor doi în veci regretați barbați.

Nu ne aducem aminte cînd au fost hotărîte acele schimbări. E foarte mult de atunci. Catargiu ie mort de 11 ani, Mîrzescu de 9 sau 10 ani. Și uite că abia ieri, nu știm prin ce minune, voturile respective ale consiliului comunal au fost traduse în fapt.

Strada Romînă—unde a locuit de multe ori Lascar Catargi—se numește în fine, strada Lascar Catargi; iar Gheorghe Mîrzescu ilustrează în fine, cu mult regretatul său nume—foasta stradă a Primăriei.

Este foarte curios, că dacă a mers așa de greu ca Iașul, sub formă de nume de strade, să aducă prinosul său de venerație la doi morți foarte scumpi memoriei acestui oraș, venerație la fel pentru cei vii a isbucnit foarte repede.

Consiliul comunal, prezidat de d. N. Gane, hotărîse să dee acest nume stradei Butu.

Ca astă-zi se luase acea hotărîre și ca mîne se făcuse de fapt și botezul stradei. Alt fel a fost entuziasmul pentru L. Catargi, pentru G. Mîrzeecu și nici astă-zi încă n'au fost botezate cu numele I. Creangă și M. Eminescu, stradele Bulgară și Dîmbu.

Noi nu zicem, ferească D zeu, că rău a făcut consiliul, prezidat de d. Gane, că a cinstit, în chipul știut, pe primarul său. Dar ținem să subliniem, graba cu care a fost operată venerarea d-lui Gane și neexplicabila încetineală cu care se execută alte voturi, identice, luate pentru oameni, cari înseamnă amintiri neșterse pentru Iași.

Mai voim să constatăm, cș acest prilej, că dacă d. Gane are str. cu numele său și o are pentru meritele sale de primar, s'ar cădea să se dee nume și în amintirea fostului primar Pastia, care lasase cel mai mare excedent în lada primăriei—să se imortaliseze și numele lui Leon Negruzzi, despre care s'ar cădea să se intereseze generația mai tînără.

CATE VA NOTE

Zi 'ntăi April este, după un vechiu obicei, ziua păcălelilor. Guvernul a păcălit opoziția în mod foarte dureros, rămînînd la putere. Cel mai desăvîrșit ideal al opoziției este să cadă guvernul. Idealul acesta ar atinge paroxizmul atunci, cînd căderea guvernului ar avea loc pe ziua de 1 April, cînd fondurile secrete sunt proaspete și neatinse.

In Iași păcăleala cea mai reușită, a fost vestea adusă de un zeflemist la palatul justiției, că regretabilul Hamangiu va fi numit procuror general la Iași.

*

Două farse de 1 April, petrecute în Iași, cu ani în urmă, merită să fie relevate: odată izbucnirea vulcanului de pe dealul Repedea; a doua oră vestea că Arton, celebrul agent panamist, s'ar fi aflat ascuns în via Leauney de la Copou.

Ambele păcăleli le publicase *Evenimentul*, în primii ani de apariție.

Izbucnirea vulcanului de la Repedea, fu prezintată publicului, sub formă de articol de reportaj în mod foarte serios și cu toate amănuntele necesare.

Toți au crezut păcăleala până și doctorul Lebell, autorul foarte reușitei farse.

Păcăleala cu aflarea lui Arton în via Sans-Souci, ar fi putut avea urmări serioase. Poliția, care primise circulări din Paris, pentru prinderea vestitului escroc, cum citi vestea în „Evenimentul“, se transportă la via lui Leauney, care fu cercetat, necăjit, toate odăile casei umplute cu polițiști, cari căutau pe jos, sub paturi, sub lavițe, apoi în scrinuri, în hornuri chiar—ca să pună mîna pe cel cu Panamaua și pe premiu și pe legiunea de onoare.

A doua zi un fiu al lui Leauney, veni furios în redacție, cu arma în mînă, și minune s'a întîmplat că n'a tras. Bietul om era prea emoționat.

OAMENI ȘI LUCRURI

SEDUCȚIUNI

După multe și lungi întreruperi, procesul contesei Tarnowska a reînceput. Durata neobișnuit de mare a dezbaterilor face să se peardă tot mai mult din interesul viu al senzaționalei drame—și aceasta e poate unul din mijloacele combinate cu finețe dar nemărturisite, — de a asigura salvarea celor trei eroi ai dramei.

In chip glumeț spuneam aiurea că îmbolnăvirea, rînd pe rînd, fie a procurorilor, fie a juraților, se datorește... ochilor frumoși ai demonicei contese. Dar lucrul e posibil în adevăr. Nu anunța oare un ziar că gardianii, însărcinați cu paza contesei, se schimbă din ceas în ceas, de frica vre unei influențe funeste. Italienii—și Venețienii cu deosebire sunt oameni iuți, au sîngele cald și simțirea inflamabilă; de aceea se bănuesc ei însuși și iau precauțiuni prudente.

Și cu toate aceste contesa rusă nu este ceea ce, în genere se cheamă o frumuseță. Ea este mai pre jos cu mult, în privința fizicului, de cum era eroina franceză a unui proces recent,—doamna Steinheil.

E o greșală a poeților și a romancierilor că au zugrăvit exclusiv puterea de irezistibilă fascinare sub trăsăturile frumuseților perfecte, a frumuseți clasice.

Cetirea amănunțită a dezbaterilor și a impresiunilor în afacerea pasionantă din Veneția e o nouă probă în contra acestei afirmări. Și e sigur că dacă sumbra contesă ar avea cele mai regulate și mai frumoase trăsături din lume—după tradiția consacrată,—dacă ar avea ochii cei mai scînteietori, n'ar fi putut exercita o influență așa de absolută, așa de captivantă, cum exercită astă-zi încă,—după anii de captivitate, în cari a trăit, negreșit, în așa condițiuni că fizicul ei trebuie să fi suferit pierderi simțitoare: floare de seră ținută la întuneric...

Poate femeea să posadă însușirile fizice cele mai rare, fără să dobîndească în același timp acea putere de atracțiune irezistibilă sub care voințele dimprejur se topesc și rațiunea cea mai „sănătoasă“ se preface în simplu instinct, energia cea mai oțelită este învinsă și mîndria neînfrîntă se irosește ca spuma în bătaia vîntului...

Puterea care îndeplinește minunile aceste se aseamănă cu acea a unui magnetizor; ea vine din profunziunile cele mai misterioase ale unei voinți, pentru a lucra asupra unor sensibilități anumite, subjugînd unele organizme predispuse a fi dominate, îndată ce sunt atinse de această ciocnire.

Profunzimile unei „voinți“—e poate o exagerare să spunem. E oare fascinarea, —un produs al unei voințe, al unui calcul?

Am auzit cîndva pe o foarte drăguță femee răspunzînd unui sensibil:

—„Sunt cumva eu de vină că d-ta ai ajuns în această stare? Ai oare impresiunea că eu am făcut aceasta cu voință?“

Nu mai țin minte exact — e cam mult de cînd surprindeam asemenea dialoguri — ce i a răspuns sensibilul la această onestă întrebare a frumoasei, care se desvinovăția în chip așa de... seducător. Dar fără îndoială că fascinarea se operează în așa feliu, că nu se simte nicăirea voința ori premeditarea. Altfeliu efectul ar fi nul.

Dar sunt numai femeile în putere de a stinge voințele? Sunt numai bărbații victimele seducțiunii?

Iată întrebări la cari vom cerca să răspundem în cele ce urmează. Rodion

UN MARE VIRTUOS

— PIANISTUL KNEISEL —

Incă unul dintre marii virtuoși ai lumii, care, după Kubelik și Huberman, vine să ne procure cîte-va momente de senzații de artă mare, adevărată, frumoasă.

Anton Kneisel, al cărui concert s'a anunțat la Teatrul Național pentru Simbătă 3 Aprilie, s'a născut — și aceasta are oare-care importanță pentru noi— în București, unde și-a făcut și absolvit Conservatorul cu profesorul Flechtenmacher. De la început a dat vădite semne de mare talent; iar apoi, după ce și-a complectat studiile în străinătate, și-a concertat în marile capitale ale Europei, a fost consacrat ca unul dintre marii virtuoși ai vioarei, obținînd succesele cele mai strălucite.

*

De la 1900 Kneisel face înconjurul Europei, bucurîndu-se astfel de o mare popularitate în cercurile artistice și stîrnind admirația sinceră a tuturor cunoscătorilor de artă muzicală.

Ar fi de prisos să insistăm asupra marelui talent al lui Kneisel, față cu primirile mai mult de cît elogioase ale presei străine.

*

Așa, *Paris Musical et dramatique* zice; „Profesorul Kneisel știe să învingă dificultățile cu farmec, cu gingășie și spontaneitate; el are un mecanizm de invidiat. Rînd pe rînd îl aclami în farmecul copleșitor al lui Beethoven, în savanta subtilitate a lui Paganini în care se reflectează sufletul însuși al marelui maestru... Ca improvizator e fără pereche; ca să-l poți judeca, e suficient să asculți straniile sale arii romînești, intraductibile prin altul“.

*

Iar *Figaro* spune: „Anton Kneisel posedă o virtuozitate remarcabilă, o manieră caldă, bruantă. Ne-a cîntat concertul lui Beethoven, dansul vrăjitoarelor a lui Paganini, în cari sunt acumulate dificultăți neauzite“. Iar despre *compozitorul* Kneizel, căci Kneizel este și un mare compozitor, tot *Figaro* adaogă: „dar Kneisel este și un compositor de merit: Concerto fantastic, Sérénade-Hirondelle și Fantaisie sur de-

air russes, sînt piese interesante şi pe cari le execută cu mult efect".

*

Foarte elogios se exprimă *La revue diplomatique*: „din toţi marii violonişti, pe cari Parisul obişnueşte să-i aplaude: Isaie, Sarasate, Ioachim, Kubelik, Kneisel este acela, care ne a impresionat mai profund şi mai puternic totodată. Arta lui Kneisel este supranaturală. Ea are ceva caracteristic personal, nemai văzut".

Am putea merge la infinit cu citaţiunile mai mult de cît elogioase ale presei străine, care nu a cruţat pentru talentul lui Kneisel cele mai puternice calificative; dar trebue să ne oprim. De altfel, publicul ieşan, care va asculta pe marele maestru, Sîmbătă seara, va putea să-şi dea seama cît de îndreptăţite sunt aprecierile străinătăţii.

Incă ceva, caracteristic personalităţii artistice a lui Kneisel, este temperamentul său de poet. —Kneisel nu e numai un mare virtuos, Sufletul său de artist este complect format prin grefarea unui puternic simţ poietic. Şi aceasta se vede mai ales în frumoasele sale creaţiuni, în cari poezia păşeşte alături cu tehnica muzicală.

*

Şi acum, pentru a temina trebue să vorbim puţin şi despre cea mai personală şi mai interesantă operă a sa. Este *Adeline de Germain* fiica sa, fenomenala pianistă şi compozitoare, care la doui ani manifesta tendinţi de pianistă; la patru ani concerta pentru prima oară la Ismail; iar la şase ani compuse piese pentru pian.

Desigur, că o bună arte a gloriei micii fenomenale se resfrînge şi asupra părintelui său care i-a dat de la început îndrumarea şi educaţiunea trebuitoare. Cu această din urmă operă, maestrul Kneisel să tăleşte poate mai mult. Şi are dreptate.

PETIŢIA D-nelor DIN IAŞI

Doamnele din Iaşi au înaintat I. P. S. S. Mitropolitului Pimen al Moldovei şi Sucevei, următoarea întimpinare-protest:

Inalt Prea Sfinte,

Sub-semnatele fiice duhovniceşti ale Sf. Biserici ortodoxe romîne, aducem prin aceasta prinosul nostru de recunoştinţă, pentru mîngăierea adusă sufletelor noastre prin atitudinea atît de energică, luată de I. P. S. V., faţă de duşmanii bisericei noastre.

Calomnia adusă memoriei Mitropolitului Calinic Miclescu, fostul nostru Mitropolit, menită să aducă tulburări printre bine credincioşii romîni, a fost nimicită, şi încrederea noastră în Arhipăstorul nostru, care veghiază cu atîta neadormire la menţinerea credinţei noastre strămoşeşti, s'a întărit încă mai mult.

Primiţi, vă rugăm, I. P. S. încredinţarea sentimentelor noastre de fiice devotate bisericei ortodoxe romîne.

Principesa Maria Morusi, Aglaia A. D. Holban, Lucia M. Cantacuzino, Lucia D. Grecianu, Maria Hinna, Hortense Drosso, Victorine Dr. Hurmuzescu, Coralia Xenopol, Emilia L. Antoniu, Anna Stoianovici, Ana I. Bărbulescu, Maria Uwrinoski, Rozalia Ghibănescu, Emma căpit. Stroja, Elena R. Suţu, Elisa colonel Stroja, Maria colonel Musteaţă, Ioana Cogălniceanu, Anna D. Rosetti, Nathalia V. Vlădoianu, Elena Rallet, Irena Lambrino, Maria N. Stroici, Georgette Ghyka Deleni, Mariette Bonaky, Elise Văleanu, P. Meleghie, Maria dr. Bogdan, Déa Bogonos, Ecaterina Crivetz, Sevastia general Pascu, Ninette R. Sculy Logothetides, Eleonora Volenti, Emeraude dr. Sculy, Iosefina Gr. Dimitrescu, Paulina I. Găvănescul, Elise D. Mavrocordato, Elise Sakelarides Sturdza, Elena dr. Puşcariu, Madeleine Drăghici, Ecaterina Teodosief Cantacuzino, Adela Scortzescu, Elena D. Stamatiu, E. Filipescu, H. Mano, Cleopatra Sion, Sofia Gane, Lucia locot. C. Aslan, Alice Tuduri, Flora General Mavrody, Cleo Botez, Zoe Mikiu, Aurelia Callerghi, Olga Panopol, Constanţa Gr. Ghyka, Sevastia G. Voinescu, Margareta P. Pogonat, Lucia M. Negruzzi, Hortense I. Zarifopol, Victoria C. Marinescu.

Virginia Teodorescu, Corina Ciurea, Sofia Pennescu, Maria Gr. Iamandi, Constance Gheorghiu, Aripina Cătuneanu, Maria Eugen Miclescu, Anette L. Cosmovici, Maria dr. Şeptilici, Ecaterina dr. Missir, Aglae Teodorescu, Smaranda Brandia, Virgina dr. Possa, Maria Gh. Pavilescu, Nathalie A. Dabija, Elena Herovanu, Maria dr. Apotecker, Maria I. V. Popescu, Elena Bînrovanu, Elissa maior Dimitrescu, Viorica Atanasiu, Elena Chirilă, Florica Simu, Lucia Morţun, Maria C. Buţureanu, Anna Şt. Negruzzi, Felicia G. Dahon, Lucia Mavroeny, Maria Dahon, Héléne Kazimir, Lucia Cananău, Arthemisa Teodoreanu, Lucreţia Botez, Jeanne Groholschi, Alice Groholschi, Aglaia Neagu, Cristinia Buznea, Valeria Hociungescu, Lotti Rothbard, Lucreţia C. Ivaşcu, Aglaia Manu, L. Cristofor, Maria Stavăr, Anetta Socor, Elena Burada, Victoria Vrânceanu, Georgette dr. Veisa, Evangelina Cimara, Maria Miclescu, Maria Sturdza, Anna Nedelschi, Theonia G. Bogdan, Sofia loc.-col, I. Popovici Anna L. Negruzzi, Ruxanda Melik, Nathalia A. Popovici, Margareta Spacu, Nathalia V. Buţureanu, Adriana Burada, M. Burada, L. Stănilescu, Eugenia Bădăreu, Maria V. Radu, Maria V. Rusovici, Michaela Costăchescu, Ruxanda Botez.

Declaraţia opoziţiei carpiste

Eri, la deschiderea şedinţei, deşi se anunţase dimineaţa că deputaţii carpişti nu vor mai lua parte la lucrările Camerei în urma incidentului de eri, totuşi a venit la şedinţă d-nii Ioan Lahovary şi Mişu Cantacuzino.

Fiind la ordinea zilei o interpelare a d-lui Mişu Cantacuzino, privitoare la o licitaţie nereguladă aprobată de Eforia spitalelor Sf. Spirdon d. Mişu Cantacuzino s'a prezintat pentru a-şi dezvolta această interpelare.

Intrîndu-se în ordinea de zi şi d. Mişu Cantacuzino, avînd cuvîntul pentru a-şi dezvolta interpelarea, a făcut, înainte de toate o declaraţie cam în acest senz:

Faţă de procedarea insolită a guvernului de a-şi trece importante proecte de legi în 20 de minute, faţă de incidentul petrecut azi la Cameră pe cînd d. Marghiloman protesta împotriva acestei procedări, opoziţia conservatoare trebue să-şi fixeze o altă atitudine.

Deoarece însă d. P. P. Carp lipseşte din Capitală nu se poate lua azi o hotărîre; fără dar de a prejudeca hotărîrea ulterioară a opoziţiei conservatoare, d-sa declară că-şi va desvolta azi interpelarea, rămînînd ca spoziţia să decidă în urmă asupra atitudinei sale pe viitor.

*

D. Ionel Brătianu a răspuns d lui Mişu Cantacuzino că e sigur că opoziţia conservatoare nu se va retrage din parlament, căci nu va realiza o hotărîre luată ab irato.

*

După terminarea interpelărei, deputaţii carpişti, d-nii Lahovary, Mişu Cantacuzino şi Virgil Arion s'au retras din şedinţă.

STRUNA ZILEI

PREFECTUL NAIV

Nedemnul prefect de Tecuci să iea aminte. De cîtva timp opreşte în acea localitate vînzarea ziarului nostru..

Un organ liberal

Nu ştiu de-i „nedemn" prefectul,
Dar naiv destul îmi pare
Dacă n'a ştiut la vreme
Că gazeta-i... de vînzare.

LAMURIRI PRIVITOARE LA mutările gradelor inferioare

Peniru a se uşura tu'uror celor interesaţi modul de procedare prin cereri sau reclamaţii pentru mutările cari se solicită de gradele inferioare sau de părinţii lor, iată firul de urmat pentru a fi pe cale legală, în conformitate cu dispoziţiunile în vigoare:

De regulă or-ce cerere sau reclamaţiune a unui grad inferior sub drapel, trebue să fie făcută numai comandantului de companie, escadron sau baterie, care cercetează şi dă curs afacerii pe care nu va putea-o deslega singur.

Pentru mutări. rudele sau părinţii nu se pot adresa de cît autorităţilor următoare:

1) Capilor de corpuri pentru mutările dintr'o unitate în alta din acel corp;

2) Comandanţilor de brigadă pentru mutările dintr'un regiment într'altul al brigadei lor;

3) Comandanţilor de divizii pentru orice fel de mutare în corporilor ce fac parte din divizie, precum şi pentru depunerea taxei pentru cal de călăraşi.

4) Comandanţilor de corp de armată pentru toate mutările în corpurile şi serviciile ce depind direct de corpurile armatei, precum şi pentru toate cazurile ce dau loc la o dispensă sau reducere de termen şi cari s'au făptuit după ce tînărul a fost recrutat de consiliul de recrutare sau chiar după încorporare.

Cererile adresate ministerului de război sau altor autorităţi de cît cele de mai sus, rămîn fără de rezultat.

Pe lîngă aceasta trebue să se ştie că mutările indrituite dintr'o armă într'alta, nu vor putea fi aprobate de cît numai în luna întăia a încorporărei, pentru ca să nu turbure instrucţia exerciţiilor din acea unitate, prin necunoaşterea instrucţiei deosebite ce au primit.

Schimbările de domiciliu ale gradelor inferioare din celelalte elemente ale armatei, (concediu, rezervă, miliţii) dintr'o comună în alta, nu atrag după sine şi mutarea dintr'un corp în altul de aceiaşi armă, ci numai cînd o cer anume. Aceste cereri se adresează după caz tot comandanţilor de brigadă, de divizie sau de corp de armată, cari vor ţine seamă de egalitatea efectivelor.

Litere-Ştiinţe-Arte

Mari şi mici Un colaborator al ziaru lui oficial socialist deplînge pe talentatul poet P. Cerna, pe care-l vede, cu mîhnire, alunecînd pe primejdioasa pantă a „servilismului":

— „Cerna, ca şi Coşbuc şi Goga, ar fi fost mari şi valoroşi poeţi, cu sentimente şi accente sincere, dacă vremea vitregă nu-i împingea spre tronul acestei ţări, care cere ode, imnuri şi fel de fel de slăviri deşarte. Cît de sincer ar fi rămas Coşbuc, autorul lui „Vrem pămînt" dacă scăpa de tentaţiunile reginei şi lipsea oda romînă cu un vers mai mult la adresa poetei încoronate. Şi Goga, revoluţionarul, ar fi însemnat mult dacă nu cădea în cursa servilismului romîn. La ce-iserveşte poetului ardelean, respectul pios către coroană? Şi cum poate scrie autorul „Cosaşului" şi „Un om" versuri deşarte, pline de simţiminte false?

Şi închizînd mai odinioară volumul lui Cerna—continuă prietenul meu—am fost pătruns de aceiaş mîhnire şi am rămas intristat gîndindu mă la un poet mare care-şi profanează propria creaţiune şi sentimentele sincere, scriind cu obligaţiune versuri fără rost pentru coroană, oprindu-se forţat în avîntul înaripat al simţimintelor, atunci cînd pare a lovi în cei mari şi tari."

„Noi credem că tînărul critic se înşală. Nu cunoaştem poezia dinastică la care se face aluzie,—dar suntem convinşi că *nu* accastă manifestare ar putea distruge marele talent poetic al lui Cerna şi că *nu* prin atari manifestări devine „mic" cine e „mare" prin talent.

*

„Pandectele franceez"—60 de volume —se află de vînzare cu preţ de ocazi une la libraria Barasch.

*

Din Fairbanks, Alaska, se anunţă că o expediţiune a atins, la 3 Aprile stil nou vîrful muntelui Mac Kinley fără a găsi vr'o urmă a vechei ascensiuni pe care pretinde c'a făcut o cu ani în urmă faimosul Cook.

De cînd cu polul nordic,—toate sunt fatale bietului doctor american!

*

Se ştie că în „Salonul Independenţilor" din Paris se află un tablou: „Şi soarele a apus în Adriatica", admirat de unii „critici" de artă. S'a aflat în urmă că tabloul e lucrat de un... măgar. E o farsă pusă la cale de nişte ziarişti cari au pus penela în... botul animalului şi l'au iniţiat în ale artei...

Acum se anunţă din Londra că „Royal Drawing Society" a făcut în „Fishmonger Hall" o expoziţie de desemnuri şi picturi făcute de copii începînd de la vrîsta de... 2 ani.

De n'ar fi şi aceasta o farsă.

*

Se credea pînă dăunăzi că tabloul din „Naţional Galery" din Londra „Venus privindu se în oglindă" e al lui Velasquez. Acum s'au descoperit într'un colţ literile I. B. D. M, cari s'au tradus prin „Juan Baptisto del Mézo", care ar fi autorul tabloului.

Incă o iluzie irosită!

*

A apărut No. 18, anul I din revista „1907" cuprinzînd articole semnate de I. Gr. Păucescu, Andrei Popovici, Gh. Coasă, Ignotus, Un realist şi alţii. De asemenea un mare număr de note de actualitate.

*

Miliardarul Morgan şi-a găsit un rival periculos. El oferise 2 milioane de lei pentru un tablou al lui Franz Hals expus în Royal Academy din Londra. Acum americanul Otto H. Kahn l'a cumparat cu 2 milioane şi jumătate şi-l expune în Metropolitan Museum din Newyork.

*

Noua operă a lui Wolf Ferrari „Taina Suzannei" a avut o primire bună la un teatru din Lipsca. Textul a părut cam slab, dar muzica a plăcut.

*

Opera „Muzicantul" de Iulius Bittner a fost bine primită la Opera Curţii din Viena. Poeticul final a provocat entuziasm.

*

Unii publicişti franceji sunt de părere că s'au cam exagerat onorurile pentru defunctul poet Jean Moreas, născut Papadia Mantopolos. Se ştie că guvern a participat oficial la această înmormîntare.

*

La Opera din Colonia s'a cîntat o nouă dramă muzicală „Acte" de Ioan Manens. Lucrarea avut un însemnat succes muzical şi literar.

*

Poetul Oct. Goga, după cum se ştie, lucrează de mult la o traducere a unei mari opere ungureşti, intitulată: „Tragedia Omului" (Az ember tragediaja), de un scriitor de mare valoarea, Madach Imre. Această operă cred că va face mare vîlvă şi în traducerea romînească. E o operă dramatică în 5 acte, care s'a jucat nici mai mult nici mai puţin de cît de mai bine de 800 de ori pe scenele ungureşti.

Informaţii

❑ **Mişcarea în armată.**—Pe ziua de eri s'a făcut mişcarea în armată. In gaznizoana locală, mişcarea cuprinde următoarele:

D. căpit. N. Scorţescu, din ministerul de resboiu, a fost mutat în reg. 7 roşiori; d. maior Raiovici Th. de la serviciul artileriei al corpului IV de armată, la liceul militar; d. căpitan Popescu Toma, de la corpul IV mutat la corpul II; d. locot. Mavrocordat D., din reg. 3 art., la liceul militar din Iaşi; d. locot. Voinescu T., de la liceul militar, în reg. 3 art.; d. locot. Constantinescu P. C. din reg. 17 art., la liceul militar; d. maior Darvari M., de la corpul IV la reg. 8 Dragoş No. 29; d. căpit. Beloiu Stroe, de la şcoala de sub-ofiţeri a corpului IV, la şc. de tragere a inf.; d. căp. Popescu Mincu, din Ştefan-cel-Mare No. 13, la statul major general; d. căp. Cotescu V., din Ştefan-cel Mare, la grăniceri; d. căp. Nicolau Andrei, din minister, la reg. Ştefan-cel-Mare; d. locot. Giurcăneanu P. de la corpul IV la liceul militar; d. locot. Niţescu Gr., din Roman 14, la liceul militar; d. locot Gheorghiu C., din 4 vînători la grăniceri; sub-locot. Burbea C., de la liceul militar la reg. Ştefan-cel-Mare No. 13; sub-locot Andrievici N. de la liceul militar, la bat. 4 vînători; d. sub-intendent col. Georgescu H. de la corpul IV la corpul III; d. adj. cl. I maior Minovici P. de la corpul 4 la div. 6-a; adj. cl. II-a Cruceanu de la corp. 4, la div. 8-a; adj. cl. II-a Niculescu Al. de la corp. 4 la div. 7-a; adj. cl. II-a Roşu Gh., de la corp. 4 la div. 7 a; administr. cl I-a Protopopescu M., de la comp. 4 sanitari, la spitalul militar; ad-tor cl. II a Dorobanţu Gh., de la corp. 4, la comp. 4 subsistenţă; Popazu Anibal, de la corp. 4, la Răsboeni 15; Grigorescu I. de la comp. 4 ad-ţie, la div. 8-a; Filibiu C. de la comp. 4 subs., la bat. de pontonieri.

D. medic col. Popovici Acontz, de la corp. 4, la spit. militar; d. medic maior Gavrilescu Al. de la spitalul militar, la reg. Ştefan-cel-Mare No. 13; d. medic veterinar maior Văleanu C., de la corp. 4, la spitalul veterinar militar; d. medic căp. Dobrinescu I. din reg. Ştefan-cel-Mare No. 13, în Rovine 26; d. medic căp. Pîrvulescu Gh., de la liceul militar, la comp. 4 sanitară.

E probabil ca pe mîine va apărea urmarea.

❑ **Escursiunea la Constantinopole.**—In urma stăruinţelor d-lui Ing. Protopopescu, precum şi a d-lui Gh. Popazu, Societatea de Gimnastică, Sport şi Muzică, din Iaşi, a putut obţine mari reduceri pentru escursiunea la Coustantinopole, aşa că acum condiţiunile sunt mult mai avantajoase.

Costul drumului, de persoană, dus şi întors de la Iaşi, la Constantinopole este de 62 lei 35 bani.

Plecarea va fi sigur în ziua de 14 April şi intoarcerea în ziua de 21 April.

Persoanele care doresc a se înscrie, trebue ca cel mai tîrziu pînă la 6 April să depue costul călătoriei la Societate, de unde va primi o carte de legitimaţie cu No. de ordine, fără de care nu poate fi primit în călătorie.

Aceasta din cauză că Serv. Maritim Romîn le cere cu 10 zile înainte de plecare, Ori-ce alte deslişiri a se cere la secretariatul societăţei.

Programe speciale se vor distribui pentru ordinea escursiunei.

❑ Pentru sporirea fondului rîdicărei statuei lui M. Kogălniceanu, ilustrul nostru istoric d. A. D. Xenopol va ţinea o conferinţă la Dorohoi, sala Ateneului Duminică 4 Aprilie. D-sa va vorbi despre „Evoluţia în istorie".

❑ D. medic lt.-colonel N. Vicol, directorul dir. VI-a sanitară, din ministerul de răsboiu a fost numit membru în comitetul consultativ sanitar al armatei.

❑ D. Ionescu-Boteni, prof de limba franceză la gimnaziul „Alexandru cel Bun" din Iaşi, a fost mutat la gimnaziul „Cantemir" din Capitală, în locul d-lui Charles Drouhet, numit definitiv la facultatea de litere din Iaşi.

❑ Tribunalul a declarat ieri în stare de faliment pe bacanii Kripp & Co. din Iaşi, cari au dispărut din oraş.

❑ D. Gîrcineanu, student, a fost numit copist la serviciul administrativ de la Primărie.

❑ Plata pensiilor civile şi militare se va face la 14 Aprilie.

❑ Procesul Rabinilor Niemerover şi Taubes, referitor la jurămîntul „morejudaico" ce urma să se judece eri în secţiuni unite la Curtea de Casaţie, s'a amînat, fără temin.

❑ Revizoratul şcolar a înaintat ministerului instrucţiunei, procesele verbale ale conferenţelor cercurilor culturale ţinute în cursul lunei Martie.

❑ **De la Uniunea educatoarelor romîne.**—Eri, Joi, în faţa unei asistenţe numeroase, d-na Elena Chirilă, profesoară de muzică şi-a dezvoltat la societatea „Uniunea educatoarelor romîne", conferinţa sa despre Wagner. D sa făcu biografia marelui compozitor, arătînd şi reformele întroduse de el în muzică, care reforme constau în înlocuirea convenţionalului prin exactitatea absolută a expresiei dramatice şi în stînsa legătură dintre cuvinte şi melodie. Wagner şi-a scris singur libretele operelor sale, căci el fu pe lîngă mare muzicant şi poet, filosof şi pictor. Apoi d-na Chirilă execută la piano o bucată din „Fliegende Holländer", a marelui maistru. Atunci se auzi vuetul furtunei, zgomotul valurilor, linchetul apelor, întregul sbucium sufletesc al eroului, ultimul lui suspin...

D-sa vorbi cu atîta entusiasm şi execută cu atîta precizie, în cît întreaga asistenţă părea transportată şi entusiasmată pînă la lacrimi.

Asistenţa, mulţumi călduros distinsei profesoare pentru deliciul sufletesc care l-a făcut să-l guste cu această ocazie. Nu mai puţin mulţumi şi d-nei Ana Socor, preşedinta societăţei şi d-nei Ema Stroja, care de aseminea au execulat frumoase bucăţi la piano.

Se luă hotărîrea ca să fie cîte o şedinţă muzicală la sfîrşitul fie-cărui trimestru.

❑ Domnişoara Bella Horovitz s'a logodit cu d. Sigi Ebner din Bucureşti.

D ra Horovitz este una din cele mai principale membre ale societăţei *Sprijinul* din Iaşi.

DIVERSE

— Pe ziua de eri au rămas în disponibilitate 6 agenţi sanitari din judeţul nostru şi două moaşe, ale căror posturi au fost desfiinţate.

— Consiliul de higienă al oraşului urma să se întrunească aseară, în şedinţă ordinară.

Din cauză că nu s'au întrunit membrii, şedinţa va avea loc în astă seară.

— Aseară la orele 6 deraind o maşină care conducea un vagon cu pietriş spre atelierul c. f. r., vagonul s'a răsturnat pe linie, fără nici un alt accident.

— Gheorghe Răduţ, soldat dezertor din regimentul 13 Ştefan cel Mare, a fost arestat în momentul cînd voia să plece cu trenul spre Podul-Iloae.

— D-na Camelia C. Fătu, a cerut ministerului de finanţe covocarea comisiunei administrative prevăzută de legea pensiiior, pentru a constata că soţul seu C. Fătu, fost şef de birou la prefectura judeţului, a decedat în urma unei maladii contractată în timpul şi din cauza serviciului. In această comisiune urmează a lua parte şi un delegat al prefecturii, în care scop ministerul de finanţe a cerut prefecturii să delege o persoană, care în ziua de 8 April împreună cu ceilalţi membri ai comisiunii, să constate cauzele care a pricinuit moartea.

— Ministerul de interne a cerut prefecturii judeţului să-i înainteze un tablou de imobilele care nu sunt asigurate la casa de asigurare de la ministerul de interne.

— Consiliul de higienă al oraşului care trebuia să se întrunească eri, s'a amînat pentru azi la ora 5.

— Ministerul lucrărilor publice a cerut prefecturii judeţului, să fixeze licitaţie pentru darea în întreprindere a aprovizionării cu pietriş necesar şoselelor Iaşi Botoşani, calea naţională Tăuteşti-Zahorna şi şoseaua vecinală Mogoşeşti-Voineşti-Cucuteni.

20 bani litrul 20 bani litrul

CELE MAI BUNE APE MINERALE

Dochia, Repedea, Baia şi Stânca

PREPARATE DE

„Prima fabrică de Ape Minerale din Iaşi"

STRADA GHICA-VODĂ No. 37.

Sub controlul d-lor chimist D. CADERE şi Dr. I. ŢARANU.

Expediţie promptă în provincie şi la domiciliu

Ultime informaţii

❑ *După cum ne-a telegrafiat ieri, corespondentul nostru, în chestia interpelărei d-lui Mişu Cantacuzino, privitoare la modul cum a fost aprobată licitaţia pentru restaurarea clădirilor Maternităţei, primul-ministru s-a declarat contra chipului cum se ţin şi se aprobă licitaţiile publice la Spiridonia din Iaşi. D. Brătianu a declarat că va da circulări explicative în această privinţă.*

Actuala epitropie a Spiridoniei a adoptat sistemul înlăturărei licitaţiilor şi dacă, din greşeală, ţine o licitaţie, nu ofertele sînt respectate ci cine dă mai mult — pe altă cale.

Ast-fel s'au vîndut parchete de păduri; s'a admis să se adjudece farmacia din Roman cu 10,000 lei arendă mai puţin de cît a dat altul; s'au dat în construire pavilioanele de izolare şi farmacia; clădiri şi instalaţii la Slănic.

Ar fi de dorit să se procedeze la o anchetă serioasă şi să se vadă dacă renunţarea la licitaţii este în profitul averei Spiridoniei.

❑ Se crede că d. Al. N. Gane, actualul preşedinte al tribunalului Iaşi, s. II va fi numit procuror de secţie la Curtea din Iaşi, în locul d-lui Protopopescu, care va fi transferat la Curtea din Bucureşti; d. Munteanu, actualul preşedinte al tribunalului Constanţa, va fi numit, prim-preşedinte al tribunalului Iaşi.

❑ D. Charle Drouhet, agregat definitiv la catedra de limba franceză de la facultatea din Iaşi, a depus astă zi legiuitul jurămînt.

❑ S'a format o societate compusă din cincizeci studenţi, cari proiectează să facă o excursiune prin ţară. S'a cerut de ei să li se acorde o reducere de 5 la sută de C. F. şi vapoare.

❑ **Consiliul profesoral al facultăţei de litere din Iaşi, se va întruni mîine, Sîmbătă ora 5 jum. spre a delega un reprezentant în comitetul de lectură al teatrului din Iaşi.**

Consiliul comunal îşi va desemna delegatul în şedinţa de astă zi.

S'a intervenit la primărie ca să se niveleze şi îngrădească locul ce se află între palatul Universităţei şi casa Krupenski—în vederea faptului că acel loc este foarte neestetic şi n'ar prinde bine să-l vadă străinii, cari vor veni în Iaşi cu prilejul serbărilor jubilare ale Universităţei.

❑ *Secolul* anunţă că, imediat după sărbătorile Paştelui, d. I. I. Brătianu va întreprinde un turneu prin ţară.

❑ După stăruinţele miniştrilor Djuvara şi Morţun, d. H. Lecca fusese desemnat ca director al teatrului din Iaşi.

D. Stere, însă, s'a opus la această numire, stăruind pentru numirea publicistului M. Sadoveanu, al cărui decret ar urma să apară mîine.

❑ Inspectoratul local al C. F. R. va interveni la direcţia generală, ca să se întroducă bilete dus întors, cu preţuri reduse şi cu valabilitatea celorlalte bilete pentru staţii balneare şi pentru distanţa Iaşi Ungheni.

Credem că ar fi nimerit să se introducă reducerea şi pentru Bîrnova, care, în timpul verei, ar fi foarte cercetată de ieşeni.

❑ Trei fete minore au urcat astăzi, foarte ruşinate, acoperindu-şi feţele, scările ce duc spre parchet. Cea mai mare de 15 ani — bolnavă de boli rele — celelalte două de 11—12 ani, toate trei sunt tălhăriţe, care umblau prin prăvălii după furturi şi au fost surprinse ieri, într'o magazie de ghete, furînd papuci.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei, care se află în Capitală, se va reîntoarce în cursul săptămînei viitoare în localitate.

❑ Şcoala primară de fete No. 8 din Păcurari, a fost închisă pe timp de o săptămînă din cauză că în locuinţa directoarei şcoalei se află un copil bolnav de coriu.

❑ Ministerul instrucţiunei publice a trimes azi o circulară direcţiunei liceului naţional, cu privire la instrucţia militară, în cursul superior.

Instructorul va preda la liceul naţional, liceul internat şi şcoala comercială superioară, cîte 6 ore la fie care, adică în total 18 ore pe săptămînă.

❑ **D. dr. V. Roşculeţ, medicul primar al judeţului a obţinut un concediu de trei luni, în care timp va fi suplinit de d. dr. Guţu.**

❑ **Consiliul comunal se întruneşte astă-zi după amiazi, la orele 4 şi jumatate.**

❑ **Azi după amiază comisiunea permanentă de pe lîngă Camera de Comerţ, compusă din d-nii: Th. Lupescu, I. S. Ionescu şi I. Motăş, se întruneşte pentru a studia cererea adusă în congresul fabricanţilor de ape gazoase la Bărlad, relativ la acordarea reducerii de transport pentru zaharul întrebuinţat la fabricile de apă gazoase.**

❑ **Consiliul de răsboi al corpului IV de armată se va întruni în şedinţă, între 12 şi 16 April.**

❑ **Administratorii plăşilor din judeţ au comunicat prefecturii că, în ultimile zile a plouat bine în întreg judeţul şi că starea sămănăturilor este cît să poate de bună, iar locuitorii continuă lucrarea pămîntului.**

❑ **Prefectura judeţului a trimes tuturor comunelor rurale, tabloul de noua împărţire a plăşilor pe ziua de 1 April precum şi la care plăşi au fost repartizate comunele.**

❑ **Revizoratul şcolar al judeţului a comunicat tuturor membrilor corpului didactic din alte oraşe, care voesc să ia parte la conferenţele generale din Iaşi, ca mai întâi să ceară aprobarea revizorilor şcolari şi judeţelor cărora ei aparţin.**

❑ **Pentru călătoria învăţătorilor şi institutorilor, precum şi a conducătorelor de grădini de copii, de la staţiunea cea mai apropiată de reşedinţa lor, până la capitala judeţului, unde se întrunesc în conferenţă generală, şi înapoi, se vor percepe taxele tarifare cu o reducere de 50%. Ca legitimaţie de călătorie se vor elibera jumătăţi de bilete de carton. Identitatea persoanelor se va legitima prin certificate individuale, eliberate de revizorii şcolari ai judeţelor.**

❑ **Şcolare.**—In vederea sărbătorilor, ministerul instrucţiunii a cerut revizoratului şcolar, să înainteze statele de plată a salariilor membrilor corpului didactic pe luna Aprilie.

— D-na Aspazia Alger, institutoare la şcoala din Fălticeni a obţinut un concediu de 20 zile, în care timp va fi suplinită de d-ra Eleonora Voinescu, iar învăţătoarea Ecaterina Laurescu, de la Ţigani-Perieni, un concediu de 30 de zile şi va fi suplinită de d. I. Ştefăniu.

❑ Eri dimineaţă s'a găsit în satul Zlodica, comuna Cotnari, într'un şanţ sapat de apă, cadavrul femeei Catina V. Beliban, din Cotnari. Examinindu se cadavrul s'au găsit trei răni de tăetură de cuţit, una la tîmpla stîngă, una la frunte şi alta la creştetul capului.

Din cercetările făcute s'a aflat că autorul crimei este Costache Gr. Pătraşcu din acea comună care a şi fost arestat.

❑ In vedere că d. Gh. Apostolescu a eşit la pensie pe ziua de 1 April, corpul didactic al Şcoalei Normale împreună cu întreaga şcoală pregăteşte un festival în onoarea decanului lor pentru a serbători ziua retragerii din învăţămînt a omului care a slujit şcolii normale 42 de ani din viaţa sa.

Cariera didactică mai mult de cît lungă a d lui Gh. Apostolescu este o pagină vie din istoria învăţămîntului pedagogic la noi în ţară.

Se crede că festivalul va avea loc înainte de Paşti.

❑ Avocatul G. Cernovădeanu, din Dorohoi, plastografiând semnătura d-lui C. Stroici, pe poliţi în valoare de 60.000 lei a fost condamnat de Curtea s, II din Iaşi la trei ani închisoare.

Curtea de Casaţie a întărit acum decizia aceasta.

❑ Astă zi comisia de la examenul de definitivat, a ţinut probele de practică pedagogică la şcoala primară de fete „Carmen Sylva", unde e directoară d-na Sofia Rosin.

Examenele acestea vor lua sfîrşit săptămîna viitoare.

❑ **La secţia I a tribunalului urma să se judece astăzi procesul falitului fraudulos Barabache, pitarul dispărut din Iaşi.**

Pentru citare de martori, procesul a fost amînat.

❑ **D. Jean Rosin student în drept, care e autorul invenţiunei unui nou aparat de telegrafie a fost autorizat a conduce lucrările aparatului său în atelierul alipit, pe lîngă cursul d lui Drag. Hurmuzescu.**

❑ Nu s'a dat rezultatul lucrărilor înscris de la examenul de înaintare pe loc. Comisiunea lucrează la cetirea şi notarea tezelor.

❑ **Judiciare.**—Meyer Groper din Dorohoi făcîndu-se vinovat de tentativă de omor, a fost condamnat la cinci ani închisoare.

Printr'o petiţie ce a adresat-o M. S. Regelui, Gropper cere sa fie graţiat. De la cancelaria Palatului Regal s'au cerut astă zi lămuriri parchetului general asupra cazului acelui Gropper.

— Curtea de Apel din Iaşi, în vedere că rabinii din Iaşi refuză să oficieze la prestarea jurămîntului more-judaico, luase dispoziţia ca prestarea să se facă în alte oraşe. Cum, însă, pretutindeni rabinii au opus refuzul lor, Curtea a luat eri dispoziţia ca să numai îndrepte jurămintele de cît rabinilor din Iaşi, ori cît ar refuza ei să primească.

— Iorgu Cristea, fost primar de Odobeşti, acuzat că a omorît pe notarul acelei comuni a cerut să fie eliberat pe cauţie de 1000 lei.

— Camera de punere sub acuzare a ordonat arestarea neguţitorilor N. Schwarţenberg şi Moise Fuchs, acuzaţi de bancrută frauduloasă.

Fuchs se află areştat la Bacău; celalalt a dispărut.

Firul telefonic Iaşi-Bucureşti fiind întrerupt, n'am putut convorbi cu corespondentul nostru din Capitală.

❑ *O telegramă din Bucureşti confirmă ştirea pe care o dăm mai sus sub rezervă, că d. Munteanu, actual preşedinte al tribunalului Constanţa, a fost avansat prim-preşedinte şi mutat la Iaşi, în locul d-lui I. C. Corjescu.*

Născut la Bucureşti în Ianuarie 1869 d. Lazăr Munteanu intră în magistratură, la 16 Mai 1895, ca jude de pace la Ploeşti; a fost apoi judecător la Brăila, Ploeşti, Bucureşti şi preşedinte al tribunalului Ialomiţa. La 15 Octombrie 1905, fu mutat la Constanţa.

❑ Astă-seară Vineri 2 April are loc o frumoasă reprezentaţie la Circul Sidoli — Teatru Pathé-Frères — cu un program cinematografic variat şi ales.

In program figurează un sujet într'un gen cu totul nou: Vasfrîngerea, a cărui acţiune se desfăşoară în largul Oceanului.

Apare apoi artistul Max Linder într'un rol dramatic. „Jurămîntul unui prinţ", piesă teatrală al cărei rol principal este interpretat de simpaticul actor. Veselul, comicul „caraghiosul" Linder, ne va stoarce astă-seară o lacrimă, de oare-ce e dotat cu un talent tot atît de puternic în rolurile dramatice ca şi în cele comice. — Inovaţia în armata belgiană prin întroducerea bicicletelor în regimentele sale, este de asemenea cuprinsă în acest program care se reprezintă astă-zi Vineri, sara. Defilează înaintea spectatorilor mii de soldaţi pe „caii de oţel" în exerciţii a devărat artistice.

O reuşită şi grandioasă feerie cuprinsă de asemenea în splendidul program este apoi „Visul artistului", înscenată la teatrul cel mare „Châtelet" din Paris şi jucată chiar de actorii aceluiaşi teatru, precum dl. Vendée, d-ra Dumontel etc.

Multe scene comice, sportive, instructive, după natură, printre care vom releva grădina botanică din Buitenzorg (Iawa) cea mai mare din lumea întreagă—şi altele, complectează escepţionalul program de astă-zi Vineri şi nu putem decît îndemna călduros pe cetitorii noştri să asiste la această reprezentaţie.

Mîne Sîmbătă matineu la 3 ore şi seara reprezentaţie obişnuită. Vor fi adaose sujete noue în program, precum: Sacrificarea lui Isaac, după legenda biblică, etc.

Telegrame

Acţiunea Albanejilor

Constantinopol.—O depeşă a valiului din Monastir, spune că şefii triburilor Malisori; Kaza şi Dibra, au declarat că sunt gata să plătească impozite către stat. Deputaţii albaneji au anunţat o moţiune privitoare la trimiterea unei comisiuni de anchetă la Pristina, înainte ca guvernul să înceapă o acţiune contra albanezilor.

Organizare de meetinguri

Constantinopol.—Faţă de dispoziţiunea guvernului de a satisface pe cît posibil dorinţele sîrbilor cu privire la construcţiunea liniei ferate de la Dunărea la Adriatica, meetinguri de protestare se vor organiza la Ueskub, Monastir şi chiar Constantinopol.

Să afirmă că, în cazul cînd linia s'ar începe, ar isbucni grave conflicte. Şefii albanezi au făcut reclamaţiuni urgente pe lîngă guvern, în favoarea liniei Monastir-Ianina.

Disolvárea camerilor spaniole

Madrid. — Regele a semnat decretul pentru disolvarea camerelor, fixînd noile alegeri la 8 Mai, pentru cameră şi 22 Mai pentru Senat. Noul parlament se va întruni la 15 lunie.

Camera austriacă

Viena. — Camera şi-a reluat lucrările după vacanţa paştilor. Preşedintele adunării fixînd ca prim punct al ordinei de zi, citirea proiectului de lege, autorizînd guvernul să contracteze un împrumut de 182 milioane. Deputatul social democrat Seitz, şi-a propus să se discute întâi proiectul de lege privitor la statutul funcţionarilor şi apoi proiectul de lege privitor la împrumutul de 182 milioane şi deputaţii cehi Choc şi Stransky, au protestat contra ordinei de zi fixată de preşedinte. Punîndu-se la vot propunerea Seitz a fost respinsă cu apel nominal, cu 259 voturi contra 219, în mijlocul unui mare tumult şi al protestărilor cehilor şi radicalilor. Cu ocaziunea acestor desbateri, ministrul de finanţe d. Belinski, combătînd acuzaţiunile opoziţiei, arată că deficitul budgetar nu este o consecinţă a cheltuelilor militare, dar o condiţiune a politicei interne, de oare-ce guvernul a satisfăcut mai multe nevoi conform cu hotărîrile deputaţilor.

BERLIN

H. STARK

Pensiune de familie de primul rang.

Pensiune complectă: masă, locuinţă, lumina electrică şi calorifer 7 — 10 mărci pe zi.

BELLA HOROVITZ

SIGI EBNER

Iaşi LOGODIŢI Bucureşti

In locul ori cărei alte înştiinţări

Cărămidă veche de la dărămarea Palatului Administrativ se vinde eftin pe locul dărămărei.

Bun crescător de vite

de rasă străină şi indigenă, ştie colecţiona şi încrucişa, cunoscînd şi fabricarea unturilor fine franceze,—caut.

A se adresa la ad-ţia ziarului sub **B.**

Vaccinări şi Revaccinări

cu limfă proaspătă, din Şfitera, practică

Dr. L. GHELERTER

— 32 Str. Primăriei 32 —

Consult. 8 — 9 dim.; 2 — 3 p. m.

Eliberează Buletine.

Usina Centrală de Electricitate din Iaşi

ANUNCIU

Aducem la cunoştinţa onorabilului Public, că obţinînd condiţiuni speciale de la fabricanţii de becuri cu filament metalic, suntem în poziţiune de a reduce preţul lor din vînzare, precum urmează:

Becuri de 32 şi 50 lumini la lei 3 pe bucata.

Becuri de 100 lumini la lei 4.50 pe bucata.

Becuri cu filament metalic de o lumină mai mică de 32 lumini, am renunţat să aducem, dovedindu-ne experienţa, că din cauza firului lor prea subţire, nu au durabilitate suficientă.

Ceia-ce ne-a îndemnat mai cu samă să întroducem această simţitoare reducere de preţ, este încredinţarea ce avem, că marea economie de curent, care se realizează prin întroducerea becurilor cu filament metalic va îndemna la generalizarea tot mai intinsă a colerajului cu electricitate.

Uzina Centrală de Electricitate din Iaşi

Cărămizi de vînzare

Avînd mai multe sute de mii cărămizi fabricate în anul 1909, din prima fabrică de cărămizi de la Frumoasa, se face cunoscut proprietarilor şi constructorilor de case, că se vinde cu preţ foarte moderat. A s adresa d-lui A. Teitler str. De Sus.

De vînzare în orî ce zi

Următoarea avere la moşia Boroşeşti din udeţul Vaslui, 10 minute de gara Scînteea

Adresa: **I. Sabinius,** *Gara Scînteea.*

4 cai buni de trăsură din care 2 de 4 ani. 5 cai şi epe pentru muncă din care 2 cai tinerl de 3 şi 4 ani.

6 vagoane păpuşoi cincantin din 1909. 13½ vagoane ovăs din 1909. 15 vagoane fîn presat bine din 1909. 1 trăsură bună acoperită, de 2 cai. 1 docar bun de 2 cai. 1 trăsură pe arcuri de un cal pe cîmp. 1 sanie de 2 cai şi una de un cal în stare bună. 1 păreche hamuri de 2 cai cu zurgălăi. 2 părechi hamnri de un cal cu 1 păreche zurgălăi. 7 pluguri Sak de oţel cu 2 brazde. 2 maşini de sămănat, împrăştietoare bune 2 maşini de secere legătoare „Deering"

6 şărăbăni de cîte 2 boi. 3 cotiugare de cîte 2 boi. 3 loître de cîte 2 boi. 5 sănii pentru boi. 10 boroni de lemn cu colţi de fer. 30 jugari pentru boi. 30 cui de fer prin jug. 50 răstei de fer. 10 tînjeloae de fer. 30 tînjeli de lemn cu cîrcee de fer legate. 1 ţilendru bun. 2 morişte Clayton. 1 morişcă de Botoşani. 1 Şişcorniţă mare pentru tăet nutreţ. 2 balanţe zecimale 1 de 500 kg. şi de 200 kg. 2 duble decalitri. 1 de fer şi 1 de lemn. 6 vase de stejar pentru vin. 1 vas şi 2 balerci de stejar pentru murături. 6 balerci de stejar pentru brînză.

Mărfurile cele mai frumoase şi noutăţile cele mai moderne, pentru sezonul de vară, se găsesc numai la Magasinul:

„LA VULTUR"

Toate furniturile şi garniturile de Rochii pentru culorile noi aduse de manufacturişti. Tuluri, Loize, Aplicaţii, Galoane şi sutaşuri, toate potrivite la fie care culoare modernă în cele mai noui serii.

Preţurile cele mai modeste la toate mărfurile.

Mare asortiment de Jupoane Elegante.

Casa de Bancă

Moritz Wachtel

IAŞI PIAŢA UNIREI

Face ori-ce operaţiuni de Bancă, emite cecuri pentru toate oraşele mari din ţară, toată Europa şi America.

Primeşte spre fructificare orice sume de bani contra

SCRISORI DE DEPUNERI

sau

Librete de economii

cu restituire la prima cere. Cu dobînda de

5 %

cu restituire la prima cerere.

Cumpărări şi vînzări de

Efecte Publice

şi

Acţiuni a Casei Rurale

precum şi avansuri asupra lor.

S'a deschis

Birou de architectură

Al d-lui L. NADOLSCHI

din strada Gărei No. 7 (casele Motăş)

se execută:

Planuri şi măsurători

Schiţe în mod gratuit.

Primeşte: **Becutări de lucrări în regie** sau întreprindere.

Angajează supravegheri şi conduceri de lucrări după planuri întocmite de alţi domni architecţi.

Se întocmesc ansamble pentru aranjamente de gospodărie rurală.

Specialist în lucrări de beton

Specialist în transformări

Şi amenajări la construcţiuni supuse causelor igrasioase.

A executat în interval de 15 ani *proiecte la mai multe lucrări importante, ca: In Bucureşti, Aleea Rignauld, valoare 1.200,000, casa Antonescu, Mavromati Pleşoianu, Osorovici, Nicu Moisescu, precum cît şi mai multe lucrări ale* **onor. Ministerul de război** *în calitate de antreprenor.*

La chemări speciale face deplasări şi afară la ţară.

De inchiriet de la 23 April 1910, un apartament compus din 3 camere, antret, bucătărie, beci, lemnărie, toate cu instalaţiune electrică,—apă, foarte aproape de hala.

A se agresa la proprietar d-lui I. Cocia în str. Bucşinescu 15.

De inchiriat mai multe apartamente, strada Lozonschi.

A se adresa d lui Nicu Pogonat.

De inchiriet dela 23 Aprilie 1910, apartamentul de jos a caselor D-lui N. Nicolaide, strada Panu No. 7, compus din 7 odăi de locuit, plus atenanse.

A se adresa numai d-lui avocat Nicolaide.

Vaccinări si revaccinări

Cu limfă proaspătă, garantată practică

Dr. A. Steuerman

Strada Golia No. 13

De inchiriat în strada de Sus No. 40, un apartament, compus din 4 camere, bucătărie, şură, grajd de cai, pivniţă.

De vînzare şi de închiriet

în Strada Păcurari No. 79

Un apartament din nou construit compus din patru odăi, bucătărie, spălătorie, sofragerie, şi celelante atenanse.

Un apartament compus din trei odăi şi atenanse.

A se adresa la proprietar **Egor Ivanov** *în aceleaşi case.*

Dr. Susana Wexler- Grossi

Boli de femei—faceri.

Strada Anastasie Panu 43

DE INCHIRIET

Un apartament compus din 4 sau 5 odăi frumos tapiţat, cu platfoanele pictate, avînd şi o grădină mare.

Strada Buzdugan No. 10.

De inchiriet mai multe apartamente de cîte două odăi cu atenanse din imobilul situat în Iaşi, secţ. I, Strada Păcurari No. 97. Pentru condiţiuni a se adresa d-lui avocat *M. C. Drăcşineanu*, Strada de jos.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV — PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH**

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRE ES (THUIR FRANŢA)

De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

Proprietarul Magazinului

Comerţului in RATE

Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25

Aduce la cunoştinţa publicului că a adus un mare transport de biciclete **BRENNABOR** marca cea mai renumită, întrebuinţată de toate arsenalele armatelor din Europa.

Depozit de Maşini de cusut

de calitate superioară pentru industriaşi şi pentru familii. Funcţionarea perfectă, garantată pe timp de 10 ani.

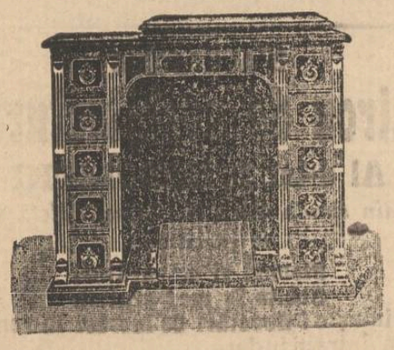

Gramofoane şi plăci
Instrumente muzicale
Mobile, Cărucioare
şi ori ce accesorii

Toate se vînd în rate convenabile la

Magazinul Comerţului in rate
Ş. L. Grossmann
Strada Lăpuşneanu 25

BIUROUL ROMĂN

PENTRU

Instalaţiuni de APA şi CANAL

AUTORIZAŢIA No. 291 din 1910

No. 3—Strada ARCU—No. 3

Ing. GEORGE D. MANUG şi Th. ZAHN

fost Inginer—şef monteur la secţia instalaţiunilor particulare al Societăţei „Union Baugesellschaft" Iaşi.

Execută orice fel de lucrări atingătoare de aceactă branşă. Specialitate în inslalaţiuni de băi şi closete şi băi publice, după ultimile sisteme; construcţiuni de **vespasiane** pentru piete publice, pisoare pentru loçaluri publice, hoteluri, restaurante, cafenele etc., etc.

Diferitele materiale şi obiecte necesare la instalaţiuni, sunt din acelea pe care experienţa le au constatat că sun retsistente se comportă bine şi conforme regulamentului Pirmăriei.

Oferim condiţiuni avantajoase pentra plata lucrărilor şi garantăm solitatea montajului.

Proecte şi Devize intocmim gratis, la cerere tuturor onor. administraţiuni, d-lor proprietari; asemenea, tot gratis—**spre lămurirea d-lor proprietari**—întocmim şi verificăm devize pentru racordări; cu conducta şi canalul public, lucrare ce se va executa de concesionarul Primăriei.

Biroul Romin pentru instalaţiuni de Apă şi Canal — Str. ARCU No 3 —

Ing. G. MANUG şi Th. ZAHN

Vînzătoare

specială, de Pălării, Galanterie, Incălţăminte, Dantelerie, Mode, caută post durabil local.

S. G. Poste restante, Iaşi

De închiriet

— O MAGAZIE —

compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară S. L. Schiler 49 (în etajul de sus).

RUCHE A Cadres mobiles Prix: 20f
Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja arataţe.

Sîmbătă şi Duminică se intercalează în program:

Sujele noue

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică MATINEU la 3 ore zina cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 80 b., Stal I-iu 60 bani, Balcon 40 bani Galeria 30 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA fondată în anul 1858*
Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1868.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,228. 0 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Alfons Herovanu
AVOCAT
a Bărboi No. 15—
— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VII

s'au pus în vânzare

Tragerea de la

9 April—4 Mai 1910

Se poate cîştigă in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: IAŞI Str Primăriei 27 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul VII. No 984 Duminecă 4 Aprilie 1910

Pentru cine legiferează liberalii?

Faţă cu potopul de legi ce guvernul liberal le trece cu expresul prin Cameră şi Senat, legi chemate a mai forma un volum anexă la colecţia Hamangiu, sîntem în drept a ne întreba, pentru cine legiferează liberalii? Pentru ţară se va răspunde, căci dorul de ţară li e mare şi dragostea de ţară şi mai şi.

Sîntem în drept, zic, a ne întreba, căci nu numai procedura e de tot sumară, dar şi obiectul legilor e anapoda şi pe dos. Că procedura e sumară reiesă de acolo, că deputaţii şi senatorii iau cunoştinţă de legi, după ce se promulgă în Monitor.

Ori cît ar fi ele biurourile maşini pentru fabricat legi şi miniştrii instrumente de adus legi la parlament, procedura liberalilor a întrecut marginile. Protestul d-lui Marghiloman e inferarea acestui sistem dăunător prestigiului parlamentului, dăunător eficacităţii legii; zicem, eficacităţii legii, căci o lege nestudiată poate ridica protestări unanime la aplicarea ei.

Procedura sumară a liberalilor e uzarea maşinei legiuitoare şi scoboară rolul deputatului la maşină de vot nu la minte luminată de judecat şi discutat legi.

Dar procedura această sumară a guvernului liberal ascunde şi o intenţie rea. In teama ce a cuprins pe guvern de discuţia legilor, voeşte să evite acest control. Din discuţia generală a tuturor legilor în parlament guvernul a fost pus într'o inferioritate vădită. Cel mult, dacă şi-a făcut pledoaria fără să susţină principii.

Luaţi pe rînd miniştrii şi veţi vedea: d. Haret a dat îndărăpt cu legea catedrelor Universitare, şi cît de zdrobit moralmente n'a eşit dînsul din polemica parlamentară. Asemenea şi d. general Crăiniceanu cu tot piedestalul său de militar, a fost aratat în goliciunea lui, că a dezorganizat armata.

D. Toma Stelian, ce palidă pledoarie a făcut legii sale faţă cu înălţimea de vederi a fruntaşilor noştri. D. Orleanu, a! D. Orleanu ieşă turtit din discuţia încinsă asupra legii sale. In sfîrşit, d. Constantinescu a scrintit'o cu legea d-sale silvică.

Şi mă rog, legi peste legi, tot una şi una, că te miri ce a mai rămas nelegiferat!

Şi acum vine o chestie de principii. Legea este o operă de prezent. Din studiul complect şi larg al prezentului legiuitorul îşi scoate închegarea legii sale, căci el avînd a legifera interese şi raporturi materiale dintre oameni, trebue să cunoască bine acele interese şi acele raporturi.

Care legiuitor merge cu prea mult *arhaism* sau cu prea mult *idealism* o scrinteşte, căci legea este în sine ceva pozitiv—fiind-că reglează afaceri pozitive. Doctrinele izvorite din lectura cărţilor pot fi cel mult mirajul legilor, nu însă şi ţesetura lor factice, de aceea legiuitorul bun este acela care din închegarea prezentului urzeşte viitorul.

Ei, mă rog, cum au procedat liberalii la făurirea legilor lor?

E pare că un făcut ca ei să întocmească legi anapoda şi pe dos.

Aşa; d. Haret a legiferat în biserică în contra intereselor bisericei, de aceea a scrintit'o; a legiferat în şcoală contra şcoalei, şi iarăşi a scrintit'o.

D. general Crăiniceanu a voit să legifereze în armată şi iar a scrintit'o, fiind-că a legiferat contra intereselor armatei.

D. Toma Stelian a legiferat în justiţie contra asigurărei cetăţanului, pe care l'a lăsat la bunul plac al arbitrarului administrativ.

D. Ionel Brătianu a fost legiferat contra proprietarilor, contra ţăranilor, de şi de fapt căutase să le apere interesele.

D. Orleanu legiferează în industrie, dar contra industriaşilor; de aici zarvă. Şi aici e originală teoria guvernului. D. Orleanu n'a supus proiectul lui de lege studiului comisiunii industriale, şi a crezut că de oarece predecesorul său studiase proiectul său, putea merge şi al d-sale. La protestul d-lui Zanne, că nimeni n'a cunoscut proiectul d-lui Orleanu înainte de a-l depune la Senat, *Voinţa* respunde: „E de mirare cum d. Zanne nu ştie că *principiile* discutate în şedinţele consiliului superior al comerţului, *din care unele se aflau în legea d-lui Djuvara* sînt cele din proiectul d-lui Orleanu".

Iar acum la urmă, d. Constantinescu legiferează la păduri contra răzeşilor sau moşnenilor.

Ce tactică este aceasta? Ce mentalitate se desprinde de aici? Ce duh stăpîneşte cohorta liberală? Vădit că diagnoza lor e rea, că în calitate de doctori nu ştiu vindeca, nici felul boalei, nici leacul ei; iar cînd bolnavul vede că doctorul nu se prea pricepe şi-l tratează rău, se descotoroseşte de doctor, chemînd pe altul.

Dar, cînd e ca un om să dea în gropi, îi ia D-zeu întîiu minţile, iar cînd un guvern e ca să se istovească i se ia puterinţa înţelegerei nevoilor ţării.

Biserica şi şcoala văd azi un duşman în persoana ministrului Haret.

Armata vede un dezorganizator în persoana ministrului Crăiniceanu.

Cetăţenii văd un impilator al dreptăţii în persoana ministrului Stelian.

Industriaşii văd un pericol industriei lor în persoana ministrului Orleanu.

Moşnenii văd un uzurpator de drepturi în persoana ministrului Constantinescu.

Ţara vede un dezastru în politica financiară a ministrului Costinescu.

Medicii şi farmaciştii se văd terorizaţi de administraţia d-lui Brătianu, prin interpusul său dr. V. Sion.

Şi atunci sîntem în drept să ne adresăm acestei ţări: pentru cine legiferează liberalii de mai stau la putere? Regretăm că opoziţia îşi mai perde vremea să le deschidă ochii guvernului cu legile lui proaste. Ultimul fapt stă în succesul ce l'a repurtat şeful nostru în legea codului silvic cu chestia moşnenilor, cum tot şeful nostru repurtase succese colosale în chestia trusturilor.

Legiferaţi, d-lor liberali; veţi împlea încă un volum din Hamangiu, dar nu veţi face operă salutară, fiind-că legiferaţi contra intereselor celor mai vitale ale ţării.

Gh. Ghibănescu

Eforia sf. Spiridon

De la venirea liberalilor la putere, eforia casei sf. Spiridon din Iaşi se compune din domnii C. B. Pennescu; avocat D. Botez şi profesor dr. Puşcariu. Acesta de pe urmă nu înseamnă nimic în conducerea eforiei: d. Botez înseamnă mai nimic, totul ie d. Pennescu.

De aceea a fost natural ca d. Pennescu care este şi deputat, să se fi asociat la interpelarea pe care d. Mişu Cantacuzino o anunţase, relativ la restaurarea şi completarea clădirilor „Maternităţei" din Iaşi pendinte de spitalele Spiridoniei.

Domnului Cantacuzino, care şi-a desvoltat interpelarea în şedinţa de ieri a Camerei, i-a fost foarte uşor să-şi susţie acuzaţiile, căci la licitaţia specială s'a procedat în mod foarte uşuratec, de şi era vorba de lucrări de 700 000 lei.

D. Cantacuzino a dovedit, că s'au ţinut multe licitaţii, că s'au schimbat în diferite forme preţurile licitative şi că, în cele din urmă, s'a dat lucrarea architectului Marcovici, de şi un altul—Bercovici—oferise un preţ identic în plus o donaţie de 10.000 lei pentru epitropie.

Faptul că d. Marcovici nu licitase de cît la ultima licitaţie, cînd dar cunoştea ce vor oferi ceilalţi, faptul apoi că tot d-lui Marcovici i s'au dat, anterior, multe lucrări ale Epitropiei, fără licitaţie, servesc de dovezi indiscutabile, că d. Marcovici a fost şi este un protejat al actualilor epitropi.

D. Pennescu, în răspunsul seu, a fost sub mediocru şi să recunoaştem că n'a putut fi altfel, în faţa unei situaţiuni aşa de ingrate. D. Pennescu s'a apărat spunînd, că şi alţi epitropi au făcut la fel şi că ceilalţi concurenţi, în special architectul Bejan nu erau oameni competenţi.

Este adevărat că architectul Marcovici a executat unele lucrări, publice şi private, cari i-au atras laude; este adevărat că între ceilalţi licitatori, se aflau unii, cu reputaţie foarte compromisă.

Dar eforii—doi avocaţi şi un medic—nu pot judeca după ce spune lumea, nu sunt competenţi s'o facă şi cînd ie vorba de o lucrare de 700,000 lei, de o lucrare foarte scumpă şi aproape fără necesitate urgentă, trebuia să se procedeze mai serios, trebuia să se facă publicaţii cît mai largi, căci dacă arhitectul X este bun şi Y ie slab, mai sunt, slava Domnului, în ţara aceasta destui arhitecţi buni, necompromişi, carj ar fi alergat la o lucrare de 700,000 lei.

Sistemul acesta este ol bunului plac împins la exces. El se practică în chip nevolnic sub actuala epitropie, căreia nu-i este ruşine să închidă o parte a spitalului, pe timpul verei, pentru economii — şi care, în materii de licitaţii, face hatîruri nepermise.

D. Brătianu a recunoscut lucrul acesta şi a desaprobat modul de procedare a epitropiei,

La aceasta se va reduce totul. Epitropii vor rîde de prieteneasca dojană a ministrului şi la vară vor închide spitalul—pentru economii.

Unii credeau că d. Pennescu va demisiona. Aceasta se va întîmpla, de sigur, în ziua în care guvernul va demisiona.

Declaraţia d-lui Carp

Se ştie în ce mod d. Brătianu a răspuns, la declaraţia d-lui Mişu Cantacuzino, cum că nu va putea rămîne nerelevată procedarea guvernului de a veni cu legi importante şi de a le trece în cîte va minute prin parlament.

D. Brătianu a răspuns cu cea mai mare îndrăzneală, persiflînd opoziţia carpistă, calificînd plecarea d lui Al. Marghiloman de la Cameră ca ohotărîre luată ab irato, spunînd carpiştilor pe un ton zeflemist, că nu poate purta şi grija conducătorilor conducerei acţiunei lor politice, prin urmare să-şi fixeze atitudinea cum vor crede de cuviinţă.

Aceste cuvinte ale d-lui Brătianu, cari n'au primit imediat răspunsul cuvenit, au revoltat pe carpişti, şi azi dimineaţă, reîntorcîndu-se în Capitală d. P. P. Carp a fost pus în cunoştiinţă de modul cum primul ministru tratează parlamentul şi opoziţia.

*

Şeful junimiştilor se afla în faţa unui fapt îndeplinit şi anume, în faţa protestărei vehemente a d-lui Marghiloman a plecărei sale din Cameră, şi a declaraţiunei d-lui Mişu Cantacuzino, cum că şeful va aviza asupra unei noi atitudini a partidului.

Ori care ar fi fost părerea d-lui Carp, dacă d-sa n'ar fi dat urmare incidentului de la Cameră, s'ar fi considerat aceasta ca o dezavuare a d-lui Margiloman şi s'ar fi produs în partidul conservator o adîncă deosebire de păreri asupra acţiunei politice între şef şi cei mai autorizaţi fruntaşi.

D. Brătianu a prevăzut că incidentul va lua o ast-fel de întorsătură, că d. Carp nu va mai putea rămînea indiferent, şi a intervenit eri pe lîngă d. Ioan Lahovary rugîndu-l să explice d-lui Carp cum s'au petrecut lucrurile la Cameră, în lipsa d-sale şi cît de puţin serioasă ar fi o retragere a opoziţiei carpiste pe o asemenea chestie.

*

D. Carp întorcîndu se eri şi luînd cunoştinţă de tot ce s'a petrecut în jurul incidentului de la Cameră, s'a hotărît să facă o declaraţiune chiar în şedinţa de astăzi.

Intr'adevăr cum s'a deschis şedinţa, sub prezidenţia d lui Al. Radovici, vicepriziden, şeful junimiştilor a cerut cuvîntul asupra sumarului şedinţei precedente.

Iată declaraţiunea făcută de P. P. Carp:

In politică prestigiul unui partid depinde şi de prestigiul Parlamentului şi vice-versa. Protestez că dv. transformaţi Parlamentul într'un aparat de înregistrare. Să nu credeţi însă că vreodată partidul conservator se va scobori la armele ilegale de cari vă folosiţi în lupta contra noastră. Rămîne toată răspunderea rolului umilitor la care aţi redus Parlamentul asupra partidului liberal."

*

La aceste cuvinte d. Brătianu se ridică furios şi răspunde astfel:

— *Cuvintele d-lui Carp mi le explic numai fiindcă d-sa a fost absent zilele acestea de la Cameră; altfel, n'ar fi dat asemenea proporţii unui incident fără rost. Prestigiul parlamentului este în tradiţiile partidului liberal, care a înfiinţat regimul parlamentar. Noi am dat dovadă cum am înţeles prestigiul parlamentului şi am ţinut ca să avem în mijlocul lui pe d. Carp şi pe acei cari se ridică azi întru apararea acestui prestigiu.*

„Am dovedit cea mai largă toleranţă şi numai am nevoe să relevez declaraţia d-lui Carp că anihilăm parlamentarismul. Ar fi de dorit să înţeleagă şi guvernele viitoare parlamentarismul astfel cum l'am înţeles noi,

CATE-VA NOTE

Vîntul de primavară din anul acesta, a pus în circulaţie la Iaşi, un respectabil batalion de dame precoce, cari nu se îndeletnicesc numai cu amorul şi cu bătătorirea stradelor, dar foarte multe din ele —şi cu furturi.

Unele în vrîstă de 11 ani, cele mai în vrîstă de 14 ani, aventuroasele acestea, cu rochiţe scurte, precupeţesc de pe acum zimbete şi de pe acum au învăţat arta pistuitului.

Vremea vechie s'a întors—dar pe dos. In vechime părinţii îşi măritau fetele la 14 ani. S'a protestat contra vechiului sistem şi acum vedem fete, la aceeaşi vrîstă pseudo—măritându-se prin emancipare: nenorocitele mame habar n'au că naivele lor fete sunt cunoscătoare de lume...

*

Maternitate.

Ştiţi ce a răspuns primul-ministru în chestia interpelărei Cantacuzino? Că legea opreşte să se caute paternitatea, deci şi „Maternitatea".

*

Maternitatea ie vorbă—zise un altul—acolo a fost vorbă de fraternitate.

— Şi de Eternitate, interveni un altul, căci s'a ştiut că interpelarea nu va folosi la nimic.

*

Architecţi între ei discutau de ce licitaţia pentru clădirea „Maternităţei" s'a ţinut de preţuri maxime şi minime.

— Iată de ce, explică unul: „Maternitatea" vine după 9 luni şi cîte odată, după 7: este deci un maxim şi un minim.

*

Părerea unui naiv: eu cred că epitropia ar fi nimerit-o mai bine, dacă dădea restaurarea Maternităţei d-lui—dr. mamoş Bejan—căci atunci n'ar mai fi protestat d. inginer Bejan.

*

Părerea unui bătrîn: unde-s moaşe multe Maternitatea o păţeşte.

OAMENI ŞI LUCRURI

INTRE DOUĂ VOINŢI

Dacă, sub puterea mistică şi enigmatică a seducţiunii, voinţa se iroseşte, — în schimb pare că i se substitue ei o altă voinţă, tot aşa de mare, tot aşa de hotărîtă,—dacă nu chiar mult mai puternică. Omul a pierdut energia proprie, dar în schimb a dobîndit, prin substituire, una mult mai îndărjită, — energia de a asculta, de a îndeplini dorinţele cuiva. Aceasta e partea de suggestiune. Avocaţii unui Prilukov şi unui Naumow vor avea sarcina uşoară înaintea juraţilor din Veneţia. Mii de fapte şi imprejurări dovedesc că la aceste două „victime" ale Tarnowskăi ori-ce urmă de voinţă proprie dispăruse. In schimb nu există faptă grea ori eroică, pe care ei n'ar fi vrut ori n'ar fi reuşit s'o îndeplinească sub îndemnul ori sub ordinul *ei*. Avocatul Prilukow studia... anatomia ca să poată nemeri mai de-adreptul inima lui Komarowski; iar Naumow, mai puţin practic, dar mai pasionat întru a fi pe placul contesei, pleacă peste mări şi ţări ca să execute dorinţa sau porunca eroinei şi omoară pe nenorocitul conte.

Ce misterioasă, dar ce reală şi îngrozitoare putere care din umbră şi din departare lucrează nimicind şi reclădind, distrugînd voinţele şi născînd altele în loc!

In bine ca şi în rău seducţiunea şi fascinarea se exerciţă cu aceiaşi putere —şi nu numai în domeniul iubirii, ci pe tărîmul unor diverse manifestări sociale. Oratorul, graţie unor însuşiri de fascinare, poate stăpîni masele şi să determine în rîndurile lor acţiuni inconştiente, dar bogate în rezultate, transformînd stări de lucruri, schimbînd faţa lumei.

Dar nicăiri ca în amor influenţa seducţiunii nu se poate arăta în puterea ei şi în plenitudinea ei. Acolo seducţiunea e de multe ori absolută şi o vroinţă nouă iea locul vroinţei dispărute, dînd de o parte raţiunea şi poveţele ei, înriurirea ei. Omul sedus, suggerat, devine numai voinţă şi tărie,—dar în acelaşi timp slăbiciune şi laşitate, căci nu mai poate refuza nimic din ce-i se cere,—din ce-i cere *cine-va* anume. S'ar putea scrie tratate lungi de psihologie, numai urmărind procesul de care e vorba şi scoţînd încheerile logice din înlănţuirea lor. Cu deosebire acel fenomenal Prilukow pe cari un mare număr de martori veniţi tocmai din centrul Rusiei îl zugrăvesc ca pe un om de virtute incomparabilă, căruia—toţi declară—îi s'ar fi încredinţat milioane fără nici o altă garanţie de cît cuvîntul lui de cinste şi care, în ori-ce caz, n'ar fi trebuit să abuzeze de banii clienţilor, căci ar fi putut lesne împrumuta ori-ce sume de la cunoscuţi, fără nici un act scris. Şi cu toate aceste strălucitul avocat, prietenul celor mici, fuge cu banii acestor din urmă, ca să facă mai curînd sau mai tîrziu pe voia contesei, ori să-i împlinească toate capriciile, supunîndu-se orbeşte.

Dar nu cum va se supunea şi *ea* în acelaşi timp unei alte voinţi? Nu era şi ea victima unei fascinări?

R.

Complicele lui Heine [1]

Cînd, în zilele aceste din urmă, ziarele au tipărit numele d lui V. Ghika, în legătură cu evenimente ştiute—afacerea canonicului Baud—ne-am pus întrebarea: care nu cumva credinţa catolică a sus numitului descedent al domnitorului Ghika, a fost cauza că, cu atîta uşurinţă a acceptat legenda Heine-Grenier, în articolul din „Convorbiri literare"?

Revenim dară aci asupra acuzărilor în chestiune, pe care le-am putea rezuma astfel. Poetul Heine nu ştia de loc franţuzeşte. Dorind a trece drept un bun cunoscător şi chiar drept scriitor francez, se servea de poetul Ed. Grenier şi de un alt secretar, pe care-i „exploata", punîndu-i să scrie în locul lui. Din spirit de lăcomie nu-i plătia, ci-i lăsa să flămînzească.. Şi aşa mai departe.

Prin însăşi educaţia sa, Heine—născut la Düsseldorf în 1798—nu era străin de limba şi literatura franceză. Oraşul natal al lui Heine a stat un şir de ani —începînd de pe la 1799—sub dominaţiune franceză, ocupat de trupe franceze, plin de iluzii şi speranţe puse în spiritul de libertate al Francezilor. Marsilieza răsuna pretutindeni şi e foarte interesantă cartea lui Heine „Das Buch le Grand" în care poetul zugrăveşte pe acel romantic „tambour" francez, Le Grand—care-l „instruia" în limba franceză, cîntîndu-i cîntece şi imnuri, pe care copilul Heine le asculta, le sorbea cu o admiraţie precoce. N'avea să scrie el, Heine, mai tîrziu acel celebru cîntec al celor „doi grenadiri", în slava captivului Napoleon?

Insuşi tatăl poetului ne spune un biograf, era un fervent admirator al marelui Impărat francez, care dăduse Düsseldorfului un fel de emancipare socială şi deschisese noi orizonturi. In timpul unei călătorii pe Rin, şcolarul Harry Heine a vorbit franţuzeşte cu Davout principe de Eckmühl, şi Heine tatăl îşi aducea de multe ori aminte de acest eveniment:

— „Nu-i aşa, Harry, că era un om foarte amabil?"

Scriitorul Adolphe Strodtman, excelentul biograf al lui Heine, spune că „o influenţă profundă şi durabilă trebuie să fi avut instrucţiunea franceză asupra desvoltării intelectuale a elevului, instrucţiune pe care a primit o in cea mai mare parte din anii de liceu".

Aceasta cu atît mai mult cu cît, precum ziceam, însuşi oraşul natal şi provinciile dinprejur erau pe atunci complect franţuzite. De sigur că la această epocă făcea mai tîrziu aluzie Musset cînd scria cu trufie:

Nous l'avons eu, votre Rhin allemand...

Intr'o scrisoare scrisă în limba franceză, la 1824, Heine, spunea, glumeţ: „E foarte tîrziu, luminarea s'a topit şi mie prea mi-e somn acum ca să-ţi scriu nemţeşte". Răvaşul e plin de spirituale jocuri de cuvinte franţuzeşti.

E dar lesne de văzut că venind la Paris, în 1830, Heine nu era, nici atunci chiar, aşa de străin de limba franceză pe care avea s'o adopte Rivalul lui Heine, scriitorul Boerne, în una din primele lui scrisori din Paris, spune că ei toţi—membrii „Germaniei tinere", exilaţi la Paris, sunt nevoiţi să

1) *Vezi «Opinia» din 2 Martie.*

se servească în scrisul lor de o nouă limbă maternă,—cea franceză. Boerne, venit în acelaş timp cu Heine la Paris, scria articole în franţuzeşte de prin 1831. De ce n'ar fi putut face şi Heine acelaş lucru ?

*

Am amintit, după scriitorul Laube, în ce chip minunat Heine a susţinut discuţia cu Lamennais şi cu Georges Sand intr'o franţuzească desăvîrşită. Iată cum îl zugrăveşte marele poet Théophile Gautier, un intim şi un admirator al lui Heine—vorbind de el în prefaţa unei ediţiuni franceze din „Reisebilder" :

„...Ori cît era de risipitor în privinţa banilor şi sănătăţei, era mai mult încă în privinţa spiritului. *Deşi cunoştea perfect limba franceză*, îşi făcea une-ori o plăcere de a rosti glumele sale cu o intonaţie germană care amintea nuanţa ce punea Balzac în expresiile baroce ale baronului de Nucingen în „Comédie humaine". Efectul era irezistibil de comic: Aristophan vorbind în tonul lui Eulenspiegel"...

Ambiţiunea de a deveni un scriitor francez era însă cu totul străină lui Heine, care-şi rîdea de presupunerea că ar fi putut deveni un fel de „om cu două capete" şi a refuzat pînă şi de a cere naturalizarea în Franţa. Cît însă i-ar fi fost de uşor să se adapteze cu totul geniului francez, poate cunoaşte ori cine citeşte, astă zi încă, scînteitoarea proză de foiletonist a lui Heine. După apariţia primelor traduceri, un ziarist francez scria : „C'est un génie presque français", —la care un altul observă : Pardon, c'est un génie allemand, qui a le talent d'être aussi un génie français, quand cela lui plaît.

*

Cum însă stau lucrurile cu traducerile? Iată ce găsim în biografia lui Strodtman :

„...Cu recunoştinţă şi mulţumire a primit Heine propunerea scriitorului Adolphe Loewe-Veimar de a face să apară cîte-va extrase mari din „Reisebilder" în „Revue des Deux Mondes" pentru publicul francez. Deşi poetul nostru cunoaşte din tinereţe destul de bine limba franceză ca să poată găsi corecte expresiuni pentru gîndirile sale el punea totuşi prea mult preţ pe claritatea perfectă şi pe desăvîrşita graţie a stilului ca să se fie încumetat a întreprinde chiar în anii mai tărzii o traducere a operelor sale fără concursul unor scriitori francezi născuţi. Precum la început fu Loeve-Veimar fură mai tîrziu Gérrard de Nerval, *Ed. Grenier* şi St. René Tallandier, colaboratori cari ar fi putut repeta cîntecul nu tocmai vesel despre migăioasa pedanterie cu care Heine urmărea efectul fiecării fraze în parte în haina limbei nouă. El nu se dădea învins, pînă cînd, după nenumărate schimbări şi îndreptări, credea că a izbutit a regăsi expresia cea mai nemerită pentru simţirea, gîndirea şi starea sufletească a cuprinsului din original".

Iată dară rolul poetului Grenier,—rol de poet colaborator al unui scriitor genial, rol pe care-l disputau alţi poeţi mai cu renume de cît al lui Grenier. De ce-l reduce d. V. Ghica la rolul unui secretar salariat? Poetul, în anii mai tîrzii, avea tot deauna şi cîte un secretar, dar nici o dată pentru lucrări literare propriu zise. Şi oare omul pe care Théophile Gautier îl numea risipitor de bani—lăsa pe secretari să... flămînzească ?

Zeci de traduceri s'au făcut în franţuzeşte din opera lui Heine. Dar nici odată marele poet nu a fost mulţumit de ele, macar că el era primul său colaborator propriu în această direcţiune E memorabilă oraţiunea spirituală pe care a ţinut-o într'o zi lui Gérard de Nerval :

„Crede-mă, Gérard, că de cîte ori recitesc traducerea mea la care m'ai ajutat cu atîta credinţă, îmi vine să mă apuc de chică şi să mă azvîrl eu însumi în vr'un colţ al Germaniei, unde sunt încă iubit—dacă mai sunt asemenea colţuri !—ori să mă conduc în vr'un iarmaroc şi să strig norodului : „Veniţi şi-l bateţi ! Bateţi-l că aşa-i se cade..."

„...Da, Gérard, chiar după o mie de ani o să pot fi calomniat pe temeiul acestor traduceri".

— „Vedeţi, domnilor, va spune profesorul de literatură veche studenţilor, la o Universitate-Nouă din Zelanda. Acea epocă, în cari oamenii vorbeau încă diferite limbi, a produs o specie de oameni care erau de faţă cu scriitorii ceea ce sunt momiţele faţă cu oamenii ; vorbesc de aşa numiţi traducători literari.

...Şi astfel s'a găsit încă în acea ţară unde geologii noştri au descoperit cele mai mari grămezi petrificate de bonete de noapte—în aşa numita Germanie—s'a găsit un poet cu numele de Heine, care a dat cel mai ciudat exemplu de sminteală, lucrînd ca momiţa cu propriile sale opere, maimuţărindu-le înnaintea francezilor. Da, Gérard, aşa o să zică.. Şi d-ta vei purta o mare parte din vinovăţia faptei"...

Cu toată măestria traducerilor în proză Heine găsea că e „lumină de lună înfăşată în pae..."

Din lipsă de spaţiu nu putem insista asupra zelului cu cari numeroşi şi însemnaţi poeţi urmăreau succesul cu micile dar gingaşele traduceri ale lui Heine Iată un singur exemplu, celebrele două strofe :

Ein Fichtenbaum steht einsam
Im Norden auf kahler Höh,
Ihn schläfert : mit weisser Decke
Umhüllen ihn Eis und Schnee,

Er träumt von einer Palme,
Die fern im Morgenland
Einsam und schweigend trauert
Auf brennender Felsenwand.

In traducerea lui Nerval :

„ Un sapin isolé se dresse sur un montagne aride du Nord. Il sommeile ; la glace et la neige l'enveloppent d'un manteau blanc.

Il rêve d'un palmier, qui, là-bas, dans l'Orient lointain, se désole solitaire et taciturne sur la pente d'un rocher brûlant".

In traducerea lui Marelle :

Un pin se dresse solitaire,
Au nord, sur un âpre sommet.
Il sommeille ; le froid lui met
Un blanc manteau qui traîne à terre

Il rêve d'un palmier loiftain
Qui sous le neu de la torride,
Triste et seul sur un roc aride,
Pleure en silence son destin.

In traducerea lui Schuré :

Sur un mont chenu de Norvège
Un pin se dresse triste et seul.
Il dort—et l'éternelle neige
Le couvre d'un épais liceul.

Il rêve d'un palmier splendide,
Qui, loin dans l'Orient vermeil,
Languit seul sous un ciel torride,
Sur un roc brûlé du soleil.

...Şi poetul atît de înconjurat de colaboratori şi de colegi devotaţi — să fi luat obiceiul de a da „note sumare" secretarilor ca să-i fabrice articole ? Vom încheia—pentru a afirma contrariul—cu un argument peremptoriu şi anume un pasagiu din testamentul poetului, partea relativă la opera literară :

...„Lucrul esenţial este ca „în scrierile mele să nu se strecoare un rînd pe care nu l'am destinat eu însumi publicităţii" şi care n'a fost tipărit sub întreaga mea semnătură. O cifră convenţională adoptată de mine şi cunoscută, nu a junge ca să mi se atribue paternitatea unei bucăţi, de oarece şefii redactori ar fi putut avea învoirea de a aduce vre-o modificare în cuprinsul ori în forma bucăţii. Interzic absolut ca, sub un motiv ori sub altul, să se anine scrierilor mele o lucrare străină fie cît de mică, afară doar de vre-o notiţă biografică cu a cărei redactare am însărcinat pe vreunul din vechii mei prieteni. Repet şi insist ca nu cumva operile mele să serve pentru a da existenţă vreunei lucrări a altcuiva s'au s'o răspîndească"...

Cînd un poet are atîta grijă extraordinară de soarta lucrărilor sale proprii, atîta conştiinţă de viabilitatea lor, atîta încredere în vigoarea şi viitorul lor, cine poate avea naivitatea—dacă nu reaua credinţă—de a afirma că vre-o dată *alţii* au scris în locul lui ?

Nu am cercetat pînă acum cartea în care Ed. Grenier şi-a scris el singur amintirile despre relaţiile sale cu Heine. Dar ea nu conţine, de sigur ceea ce afirmă d. V. Ghica. Iar dacă ar fi afirmat Grénier asemenea lucruri, i s'ar putea aplica lui acea minunată strofă a lui Heine, privitoare la o pană de pasere uzurpată de un trufaş scriitor ;

Der Sangesvogel, der ist todt,
Du wirst ihn nicht erwecken !
Du Kannst dir ruhig in den Steiss
Die gold'ne Feder stecken.

Nimeni pînă acum, nici cei mai.. catolici dintre critici n'au încercat sămicşoreze meritele şi gloria lui Heine prin asemenea... interpuşi.

Rodion

Litere-Ştiinţe-Arte

In plin progres.—Ziua de 1 Aprilie, a fost pretutindeni, conform cu tradiţia, o zi de păcăleli şi de amăgiri... inofensive. Ceea ce relevăm numai e că şi în această categorie de manifestări omeneşti s'au realizat în vremea din urmă, adevărate progrese.

Vedeţi, bună oară, cele două capitale ale noastre, Bucureştii şi Iaşii. Intre cele mai obişnuite încercări de păcălire au fost ştirile relative la trecerea cometei Haley, trecerea unor baloane ori aeroplane în aier. Ce poate fi mai de actualitate şi ce poate fi mai .. ştiinţific în acelaşi timp ?

Odinioară predomina farsa propriu zisă, farsa fără nimic „serios" la baza ei. Astăzi vremile s'au schimbat şi lumea cere elementul seriozităţii şi al progresului pînă şi în ocaziunile cele mai frivole, cum este şi tradiţionala păcăleală de 1 Aprilie. Progresul stăpîn peste tot, cucereşte mintea omului în aşa grad, încît ea nu se mai poate înstrăina, în nici o împrejurare de preocupările ştiinţifice la ordinea zile.

Printr'o eroare de zaţ s'a tipărit eri în sub titlu la articolul „Un mare virtuos" —pianistul, în loc de artistul Kneisel.

*

In populara bibliotecă „Lumen" au apărut două excelente broşuri pe care le recomandăm cititorilor : „Sufletul neamului nostru" de C. Rădulescu-Motru şi „Există Dumnezeu?" de Lew Tolstoi.

*

A apărut la Tipografia Modernă—din Piatra N. o prea interesantă lucrare „Medici şi Clienţi" a profesorului G. B. Ughetti, de la Universitatea din Catania, traducere de dr. H. Caufman. Opera e procedată de o scrisoare a profesorului Paolo Mantegazza şi o interesantă prefaţă a traducătorului.

*

A apărut No. 3, anul X din excelenta revistă populară „Sănătatea" cu un sumar bogat şi variat şi cu obişnuitul supliment literar, beletristic şi amuzant : „Viaţa fericită".

*

In „Chantecler" poetul Rostand înşiră 48 de specii de cucoşi. In chip amănunţit aceste specii sunt studiate şi într'un număr din „L'Illustration", unde se află primul act al piesei.

Acum aceeaşi revistă arată că oraşul Triibau din Bohemia se află o specie de cucoş cu cap de om, bărbos, purtînd pe cap o căciulă ascuţită, cu o bombiţă la vîrf. Se afiă numai în imagini,—dar specia a dispărut.

De acolo s'ar fi putut inspira şi autorul lui Chantecler.

*

A apărut No. 2, anul al 8-lea din „Revista idealistă" cu următorul sumar :

D. dr. Florea Simionescu : Otrăvirile sub Ludovic XIV-lea. — D. Corvin M. Petrescu : Edouard Rod în „Zădarnica Sforţare". — L. Bachelin : Mişcarea artistică din 1909. — N. Bosnief-Paraschivescu : Poezii : Moartea lui Ion Vodă cel cumplit.—Mihail G. Holban : Politica internă. — Sava Damian : Viaţa în ţară şi streinatate.—Buletin bibliografic.

*

In expediţia la polul sud se zice că Charcot ar fi descoperit scheletul recunoscut al speciei „Homo antarticus", ceea ce ar fi o dovadă că la sud a fost leagănul omului. Să vedem dacă ştirea se adevereşte după... Aprilie.

*

Astă seară are loc la Teatrul Naţional concertul Kneisel. Ieşenii vor avea ocazia să admire pe marele violonist, care întru-cîtva ne aparţine. Kneisel şi-a făcut primele sale studii la conservatorul din Bucureşti ; iar primele concerte, la cari a obţinut frumoase succese, le-a dat în palatul Atheneului.

Nu ne îndoim că ieşenii vor şti să aprecieze marele talent a lui Kneisel.

Convenţia literară şi artistică
CU BELGIA

Iată textul convenţiunei încheiată între guvernul Romîn şi Belgian cu privire la proprietatea literară şi artistică din cele două ţări. Proectul de lege a fost depus zilele trecute de biuroul Camerei.

Majestatea Sa Regele Romîniei şi Majestatea Sa Regele Belgienilor, dorind a garanta în Romînia şi în Belgia exercitarea dreptului de proprietate asupra operelor literare, artistice şi fotografice, publicate în una sau în alta din aceste două ţări, au găsit folositor ca să încheie o convenţiune specială spre acest sfîrşit, şi au numit ca plenipotenţiari ai Lor, anume :

Majestatea Sa Regele Romîniei : pe d. Γ. G. Djuvara, mare ofiţer al ordinului Coroana Romîniei, comandor al ordinului Steaua Romîniei, mare cordon al ordinului Leopold al Belgiei, etc., Trimisul Său extra-ordinar şi ministru plenipotenţiar pe lîngă Majestatea Sa Regele Belgienilor :

Majestatea Sa Regele Belgienilor : pe d. Davignon, ofiţer al ordinului Leopold, Mare Cruce al ordinului Coroanei etc., ministrul Său pentru afacerile străine ; care după ce şi au arătat deplinile lor puteri, găsite în bună şi cuvenită formă, s'au înţeles asupra articolelor următoare :

Art. 1.—Autorii de opere publicate pentru întîia oară în Romînia sau Belgia, îndată ce vor fi împlinit, de va trebui formalităţile necesare în ţările lor de origină, se bucură în ce priveşte protecţiunea dreptului de proprietate asupra operelor literare, artistice sau fotografice, de toate foloasele şi de toate drepturile acordate naţionalilor prin legile ţărei de origină.

Art. 2. — Dispoziţiunile convenţiunei de faţă vor fi de asemenea aplicabilă operelor literare, artistice şi fotografice ce vor fi fost deja publicate sau editate înainte de punerea în lucrare a convenţiunei.

Cu toate acestea, operele dramatice şi compunerile de muzică a căror reprezentare s'au executare va fi fost autorizată în regulă înainte de punerea în lucrare a convenţiunei, vor putea fi reprezintate sau executate pe viitor după vechile dispoziţiuni.

In afară de acestea reproducerile deja terminate după vechile regule, înainte de punere în lucrare a convenţiunii, vor putea fi puse în circulaţie ; reproducerile numai în curs de executare la intrarea în lucrare a convenţiunei şi care nu vor fi fost oprite pînă atunci, vor putea fi terminate şi puse în circulaţie.

Art. 3.—Inaltele Părţi contractante se învoesc ca ori-ce folos sau privilegiu mai mare, care ar fi în urmă acordat de una din Ele unei a treia Puteri, în ceea ce priveşte protecţiunea operilor literare, artistice şi fotografice, va fi îngăduit de plin drept autorilor din cealaltă ţară sau celor ce ar avea drept.

Art. 4.—Convenţiunea de faţă va intra în lucrare în a cinsprezecea zi de la data schimbului ratificărilor ei.

Durata acestei convenţiuni se fixează la zece ani, cu începere din ziua intrării ei în lucrare.

In cazul cînd nici una din Părţile contractante nu va înştiinţa cu douăsprezece luni înainte de împlinirea acestui termen despre intenţiunea sa de a face să înceteze efectele convenţiunei de faţă, aceasta va rămîne obligatorie pînă la împlinirea unui an din ziua în care una sau alta din Părţile contractante o va fi denunţat.

Art 5. — Convenţiunea de faţă va fi ratificată şi ratificările ei se vor schimba la Bruxelles pe cît se va putea mai curînd.

Spre credinţa cărora, plenipotenţiari au semnat-o şi au pus pe dînsa sigiliile lor.

Făcută la Bruxelles, în îndoit original, la 28 Martie | 10 Aprilie 1910.

T. Gr. Djuvara (L. S.) **J. Davignon** (L. S.)

STRUNA ZILEI

LA MAICA ROMA...

Să nu ne alarmăm de catolicizarea cîtorva fete mistice, sărace, urîte, fără speranţa de a se mărita.
Ezechil «Opinia»

Mistice, sarace, slute,—
Slute şi bogate chiar—
Papei de la Roma toate,—
Toate i le-aşi face dar...

Informaţii

❑ *A 11-a prelegere publică a cursului d-lui dr. Zosin, despre* **Istoria Ştiinţii,** *are loc Duminică 4 Aprilie ora 4 p. m., în Amfiteatrul anatomic, tratînd despre* **Ştiinţa europeană : Societăţi şi aşăzăminte ştiinţifice ; telescopul şi microscopul ; învăţaţii veacului al XVII-lea.**

❑ **Inscrierile pentru examenul elevilor de curs primar, pregătiţi în particular, vor începe la 20 Mai şi vor dura pînă la 25 ale acelei luni. Examenile vor începe la 14 lunie.**

❑ **Examenul de ajutori de învăţători.**— La 1 Maiu se va începe examenul ajutorilor de învăţători, pentru a fi numiţi cu titlu provizor.

Pentru candidaţii din circ. Iaşi, examenul se va ţinea la şcoala normală „Vasile Lupu".

Au fost chemaţi la acest examen :

Din judeţul *Bacău :* Postavariu Maria, Bottez Sofia, Văideanu Maria, Ştefănescu Ermil, Stoianu Maria, Mardare Constantin, Chirilă Neculai.

Din judeţul *Vaslui :* Chiratcu Ioan, Idriceanu Natalia, Oprescu Elvira, Pogăngeanu C. Ioan, Rotariu Gheorghe.

Din judeţul *Neamţ :* Apostoliu Cernat, Dimitriu Ana, Iliescu Ioan şi Vasiliu M. Sofia.

Din judeţul *Iaşi :* Dimitriu Natalia, din Erbiceni ; Călin Aneta din Copou-Vultur şi Băncilă Natalia din Andrieşeni-Spineni.

Din judeţul *Botoşani :* Vasiliu Ioan.

Din judeţul *Roman :* Ionescu D. Samoil, Groapă Gheorghe.

Din judeţul *Fălciu :* Croitoru Gheorghe, Armănuţă Vasile.

Din judeţul *Dorohoiu :* Pleşca Constantin.

Din judeţul *Suceava :* Gheorghiu Maria.

❑ **Mişcarea la Casa Pădurilor.**—D. V. Bantaş, inspector silvic cl. I, a fost însărcinat cu conducerea lucrărilor regiunilor I, II şi III ; d. P. Manoliu, silvicultor şef cl. I, şef al regiunii I-a silvică Iaşi ; d-nii C. Dumbravă, silvicultor şef cl. I, Alex. Damian, silvicultor şef cl. II şi Lacinski, silvicultor şef cl. III, au fost numiţi agenţi de control la regiunea I-a silvică Iaşi.

❑ D-nii locotenţi Ghenovici şi Ioanac, întovărăşiţi de 2 sublocotenenţi, vor pleca în astă seară, întîiul spre Huşi, iar al doilea spre Roman, în recunoaşterea trupelor de infanterie din Huşi şi Roman.

❑ Trei ofiţeri superiori bulgari au trecut astă-zi prin localitate, ducîndu-se în Rusia, pentru cumpararea de cai necesari armatei bulgare.

❑ Strada Dîmbu, cu începere de eri, se numşte strada Mihail Eminescu.

❑ Azi după amiază la orele 4 un număr de ofiţeri din regimentul 8 roşiori Botoşani, vor sosi în recunoaştere la Iaşi. Batalionul IV vînători le va eşi în întîmpinare pe dealul Şorogari.

Sumarul Numărului de mîine din *Noua Revistă Romînă*, de sub direcţiunea d-lui C. Rădulescu-Motru este :

Noutăţi : Casa rurală în primul an.—Lecturile d-rei Calomeri.

Politică : A. D. Xenopol. Alianţa conservatorilor.

Chestiuni sociale : Pană Popescu. Partidele politice şi educaţia ţărănimei.

Folklor : N. I. Apostolescu. „Frunză verde"!...

Tabla de materie a volumului VII.

Supliment : „Domnul Luca" comedie într'un act de C. Rădulescu-Motru.

❑ A apărut No. 4 din "*Facla*" cu următorul sumar :

O anchetă necesară, „Facla" ; d-nii N. Iorga şi A. C. Cuza, de S. Albin ; Din ruşinele politicei, P. Crainic ; Chestia evreiască (Numărul evreilor), Const. Graur ; Profesori şi studenţi („Ai noştri" la examen) ; „Pentru Racovski şi în numele lui, N. D. Cocea ; Chestiunea industrială. E. P., Două măsuri... severe, (Dintr'un centru cultural) Rodion.

Polemici : Moftul lui Fleva şi moftul lui Diamandi.—Mare bucurie.— Iorga şi Diamandi.—Preciziunea d-lui V. G. Morţun.—Avis d-lor Panaitescu Reichman.—D. Iorga emigrant.—„Viitorul".—„Adevăraţii studenţi."—Blasfem şi maledicţiune sau profanarea de la Cîmpina.—Din analele banditismului ziaristic.—O lacună regretabilă.—Simţimîntul cel vajnic şi zăgăzuirea imposibilă.—„Protestarea doamnelor romîne". — Parastasul contramandat.—Repaosul duminical.—D. Gh. Panu condamnat la moarte.

Recenzii, reviste, ziare. Preţul 15 bani.

❑ Astă-seară Sîmbătă 3 April are loc o frumoasă reprezentaţie la Circul Sidoli — Teatru Pathé-Frères — cu un program cinematografic variat şi ales.

In program figurează un sujet într'un gen cu totul nou : Vasfrîngerea, a cărei acţiune se desfăşoară în largul Oceanului.

Apare apoi artistul Max Linder într'un rol dramatic. „Jurămîntul unui prinţ", piesă teatrală al cărei rol principal este interpretat de simpaticul actor. Veselul, comicul, „caraghiosul" Linder, ne va stoarce astă-seară o lacrimă, de oare ce e dotat cu un talent tot atît de puternic în rolurile dramatice ca şi în cele comice. — Inovaţia în armata belgiană prin întroducerea bicicletelor în regimentele sale, este de asemenea cuprinsă în acest program, care se reprezintă astă-zi Sîmbătă, sara. Defilează înaintea spectatorilor mii de soldaţi pe „caii de oţel" în exerciţii adevărat artistice.

O reuşită şi grandioasă feerie cuprinsă de asemenea în splendidul program este apoi „Visul artistului", înscenată la teatrul cel mare „Châtelet" din Paris şi jucată chiar de actorii aceluiaşi teatru, precum dl. Vendée, d-ra Dumontel etc.

Multe scene comice, sportive, instructive, după natură, printre care vom releva grădina botanică din Buitenzorg (Iawa) cea mai mare din lumea întreagă—şi altele, complectează escepţionalul program de astă-zi Sîmbătă şi nu putem decît îndemna călduros pe cetitorii noştri să asiste la această reprezentaţie.

Mîne Duminică matineu la 3 ore şi seara reprezentaţie obişnuită. Atît la representaţia de azi, cît şi la cele de mîne sunt adaose sujete nouă în program, precum : Sacrificarea lui Isaac, după legenda biblică, Moneda falşă, mare piesă teatrală interpretată de actori renumiţi, etc. etc.

DIVERSE

— Din cauza ploilor căzute în ultimul timp, s'a surpat terenul de sub linia tramvaiului de pe strada Palat, împiedecînd circulaţia.

— Un incendiu s'a declarat astă-noapte la locuinţa lui I. Groper, din str. de Sus. Focul a luat naştere de la o lumînare ce era aprinsă pe fereastră, de la care s'a propagat la lucrurile din casă.

— O căruţă condusă de Iţic Şmilovici din mahalaua Adunaţilor, a căzut într'o groapă de la lucrările de canalizare ale Bahluiului. Căruţaşul a scapat neatins, iar calul a murit.

— Vagonul de tramvai No. 1 trecînd cu o viteză mare pe str. Socola, a deraiat Nu s'a întîmplat însă nici un accident de persoane.

— D na Laura Roiu, institutoare, a obţinut un concediu de o lună, în care timp va fi suplinită de d-ra Elena Cortez.

— D-na Alice Mănescu, institutoare a obţinut un concediu de la 1 April pînă la finele anului şi va fi suplinită de d ra Eufrosina Măcărescu.

— D-na Paulina Petrea, învăţătoare la Bivolari, a obţinuut concediu de o lună.

— La conferenţa cercului cultural Romineşti, a vorbit în şedinţă publică învăţătorul Gheorghe Cobzaru, despre alcoolism, N. Lăzărescu despre meserie şi negoţ şi V. Popovici, administratorul plăşii Jijia, despre chestiile economice ale gospodăriei săteanului, lăptării, plantaţia duzilor în legătură cu creşterea viermilor de matasă.

— Mîine, Duminică 4 Aprilie va avea loc în sala Teatrului Regal, un frumos Bal Mascat.

Va cînta muzica Reg. 13.

Suferințele unui administrator de plasă

Memoriu adresat Ministrului de interne

Către d. Ministru de Interne,

Subsemnatul Golăescu A. Candid, administratorul plășei Șipote, am onoare a vă ruga să bine-voiți a da ascultare unei plîngeri juste.

Numit pentru prima oară în administrația județului Mehedinți, unde am stat aproape jumătate de an și de unde prin bunătatea d-voastră am fost mutat în jud. Iași (unde îmi aveam familia) la plasa Cotnari.

După o lună de zile mi s'a solicitat acest loc de către fostul coleg V. Gafencu, de la Pl. Șipote, cu care am făcut un schimb benevol, căci avea nevoe de aer curat, fiind bolnav, lucru care l'am făcut cu plăcere, sacrificîndu-mă pentru binele unui prietin.

La Cotnari am găsit o plasă unde nu se făcuse nimic și unde toate erau de făcut; venisem acolo cu idealul cu care intrasem în administrație, să fac ceva pentru țara aceasta, să lupt pentru rîdicarea și luminarea păturei țărănești, și am început să luerez, am luptat și am îndurat toate mizeriile, toate acestea le-am făcut cu plăcere pentru a-mi ajunge scopul.

Am făcut să fiu iubit și ascultat de săteni, și prin aceasta am putut să-i determin la multe lucruri frumoase și folositoare.

In mai puțin de un an cît am stat aci, am adunat bani pentru cumpărarea unei moșii, am făcut plantații în toată plasa, am făcut iazuri, acolo unde apa lipsește și alte lucruri care se pot constata, am muncit fără încetare pentru binele și fericirea clasei rurale, m'am sacrificat alergînd fără încetare pe orice timp, stînd zile întregi în comuni lipsindu-mă și de hrana obișnuită, numai pentru a putea lucra în conștiință și a nu fi silit să apelez la nimeni; toate aceste lucruri au fost bine apreciate de șefii mei, dîndu-mi chiar concursul lor, fiind prin urmare convinși că sunt lucruri folositoare.

Astăzi în fine mă văd răsplătit pentru munca depusă, căci prin ord. No. 28605 mi se comunică decizia onor. minister No. 28461 prin care sunt mutat la plasa Braniștea jud. Iași, și după două zile conform ord. telegrafic No. 30093 mă văd mutat la plasa Darabani jud. Dorohoiu.

Nu știu care e motivul pentru care sunt mutat căci nici nu am dat consimțimîntul meu, ne fiind macar întrebat și nici nu am vre-o vină ca să mi se aplice această pedeapsă, căci în cazul acesta trebuea o hotărîre a consiliului administrativ permanent conf. art. 220.

De asemenea conform art. 213 îndeplinesc condițiile cerute de lege și sunt deci *stabil*.

Ce devine această stabilitate, ce devine legea cînd d. prefect pentru a se înconjura de rudele d-sale, recurge la combinația înjositoare ca aceasta: avînd a se desființa plasa Tomești și Belcești, și pentru că la această plasă se află d. V. Jora, ruda d-sale, revine și nu mai desființează această plasă ci desființează plasa Braniștea, însă pentru că aci era alt protejat, îl mută pe acesta la plasa P.-Iloaiei pe d. de la P.-Iloae la plasa Șipote și pe mine de la plasa Șipote la plasa Braniștea, pentru ca legea de reducere a plășilor să mă prindă la o plasă care se reduce; ceva și mai mult și mai înjositor pentru că nu-mi găsește nici un motiv pentru a mă muta, mă mută în *interes de serviciu*, dar care e acest interes de serviciu, căci toate plășile erau ocupate și serviciul era normal; frumoasă combinație, nu am ce zice; dar d. prefect trebuea să facă cu o lună, două, mai înainte, pentru a masca lucrurile iar nu cu două zile înainte de desființarea plășei, și numai pentru a reuși să mă înlature pe mine și să facă loc protejaților.

Iată Domnule Ministru, ce se petrece în județul Iași, iată cum se respectă legile, iată care e stabilitatea administrației în interesul obștesc, și totul se cere de la bietul administrator, care prin rapoarte simestriale trebue să-și dea samă de toată activitatea desfășurată, dar se poate face cînd nu poate sta un an într'un loc.

Iată care e viitorul nostru băeți tineri, intrați în administrație cu idealuri mari, pentru că aci, ai singura cale unde să faci ceva pentru binele obștesc, iată idealurile noastre și rezultatul muncei distrusă într'un singur moment.

Cu ce dragoste mai poate oare munci cineva cînd nu e sigur că cea ce a început va termina, cînd pe fie care zi se așteapă să fie mutat dintr'o extremitate la alta a țărei, iată cum se repectă inamovibilitatea în ad-ție.

Dar pe lîngă toate perderile mele morale și materiale ce ar rezulta de aci, căci pe lîngă speranțe mi-am angajat în bănci și societăți micele economiii ce le-am putut face, pentru a aduce folos țaranilor, dar am angajat și capitalul lor, avînd adunați de la sătenii din Com. Vlădeni aproape două mii de franci pentru cumpararea moșiei Vlădeni, am făcut pe acești nenorociți să-și ia pînea de la gură pentru a contribui la cumpararea moșiei, am făcut serbări școlare pentru a putea porni o societate de vînzarea cerealelor în comun, bani răspînditi în toate părțile și care vor rămînea perduți prin plecarea mea; Perderea mea va fi mai mult morală, dar cei care vor suferi mai mult vor fi însu-și țaranii aceia pentru care suntem puși aci, și cînd își vor vedea și ultimii bani perduți nu vor avea dreptate să zică că funcționarii sunt talhari și puși numai pentru a i specula?

Dacă d. Prefect crede că nu-mi îndeplinesc în deajuns datoriile mele și că nu merit să fiu în capul unei plăși din județul d-sale, să mă *revoace*, dar nici odată nu voi tolera să fiu astfel calcat în picioare și batjocorit.

Voi merge pănă la ultima extremitate și voi întrebuința toate mijloacele pănă cînd se va intra în legalitate.

S'au dacă legile au ajuns o ficțiune, dacă sunt calcate în picoare de ori și cine fără nici o rezervă, dacă privilegiile de castă încă nu au dispărut vom face ca aceasta să fie cunoscut de toată lumea.

Primiți vă rog domnule Ministru asigurarea deosebitei mele considerațiuni.

Administrator, **Golăescu A. Candid**

Ultime informații

❑ Membrii consiliului comunal s'au întrunit eri la orele 4 jumatate, sub președența d-lui N. Gane, primarul orașului.

S'a făcut cunoscut că s'a prelungit pănă la 4 Iulie termenul de aducerea apei la Iași.

Consiliul a aprobat cererea comunei Copou de a se alimenta tîrgușorul din rezervorul din aleea Ghyka-Vodă, rămănînd să se încheie transacția cu această comună.

S'a luat apoi în discuțiune chestia instalărei apei la școalele din localitate și la celelalte instituțiuni. D. consilier D. Gheorghiu a zis că e de părere să se ție, pentru aceasta, licitație. Consiliul a intrat apoi în ședință secretă, pentru a discuta chestiunea.

Consiliul a hotărît să acorde aceste lucrări societății Union Baugeselschaft.

❑ Faptele unui nebun.

Astă-zi a fost adus în Iași spre a fi internat în ospiciul Socola, numitul G. Patrașcu, absolvent al școalei de horticultură, care sufere de manie religioasă.

Patrașcu s'a făcut vinovat de o crimă și de trei tentative de crime. Mergînd pe jos spre Hărlău și fiind lovit de un atac furios, Patrașcu a ucis o femee, mutilînd-o așa de groaznic, că autopsia n'a mai putut fi făcută de cît cu mare greutate.

A intrat apoi în via doamnei Signea, unde, găsind trei fetițe ale vierului, le-a tăiat pe toate la pîntece, cu niște foarfeci mari, cari servesc la altoirea copaciior.

Nenorocitul a fost adus la Iași legat. El a declarat că femeea pe care a ucis-o și cele trei fetițe pe cari le-a rănit, erau patru drăcoaice, cari pîngăreau religia.

❑ In budgetul județului Fálciu s'a înscris suma de 1000 lei, pentru subvenția întreținerei a doui elevi în școala superioară de meserii din Iași.

❑ La liceul național a sosit astă-zi noul budget.

Reținerile se vor face din prima lună.

❑ D. dr. G. Bogdan, réctorul universității, pleacă în astă seară la Piatra Neamț, unde mîine va ținea o conferință a cărei beneficiu va sluji la sporirea fondului ridicărei unei statui marelui Mihail Kogălniceanu.

❑ Săptămîna viitoare va fi convocat Senatul Universitar unit cu consiliul facultății de medicină, pentru a recomanda pe unul dintre candidații la catedra de Psihiatrie, va căuta la facultatea de medicină din București. Candidații sunt d. dr. Alex. Obregia și Alex. Suțu.

❑ Ministerul instrucțiunii primind plîngeri din partea învățătorilor rurali, că sunt trecuți în listele de jurați în materie penală, fără ca legea să le impună această îndatorire, pentru a se evita pe viitor aceasta, s'a cerut prefecturii județului ca, potrivit prevederilor legei și jurisprudenții stabilită de înalta curte de casație, să nu-i mai înscrie în acele liste.

❑ Următoarea mișcare s'a făcut pe ziua de 1 April la oficiul telegrafic central: d-nii D. Mihailescu, Garabet Gh. au fost înaintați la gradul de oficianți inferiori gradul al III-lea; d-nii Ionescu D. George, la gradul I de elevi, Buzincu Gh. la gradul II de elevi și d-ra Elena Hendrescu, la gradul I de elevă.

❑ D. M. Balș, inspector judecătoresc a fost alaltă-eri la Dorohoi, inspectînd judecătoriile din acel județ.

❑ Membrii cercului medicilor veterinari se vor întruni mîine Duminică, la oarele 3 p. m., în localul primăriei, serv. veterinar.

D. V. Todirașcu va face o comunicare despre „tratamentul austriac la animale".

❑ Consiliul comunal va fi din nou convocat în cursul săptămînei viitoare.

❑ Se știe că în una aceasta urma să se înceapă dărămarea caselor Solescu, cumpărate de administrația comunală, în scopul de a face acolo o piață, unde să se așeze statua lui Cuza-Vodă.

Cum însă s'a acordat un termen în care interval comercianții din acele case să se mute, dărămarea caselor se va face în cursul lunei August.

Statua lui Vodă Cuza, după toate probabilitățile, va fi așezată la toamnă, iar desvălirea se va face, probabil, odată cu a lui Mihail Kogălniceanu.

❑ D. I. Găvănescul, decanul facultății de litere, a fost ales delegat, din partea consiliului profesoral, membru în comitetul de lectură al Teatrului Național din Iași.

❑ D. V. Pîrvan, a fost recomandat de Senatul Universității din Iași, ca agregat la catedra de Istorie vechie și Epigrafie de la facultatea de litere din București.

❑ D. Gr. Cazacincu, care a fost numit controlor fiscal, a fost repartizat la Covurlui, în locul d-lui I. V. Dragnea, trecut șef de secție.

❑ La tribunalul s. III a continuă astă-zi desbaterile în procesul Sturza-Fischer.

Pentru prințul Sturza pledează d-nii M. B. Cantacuzin și Victor Antonescu.

❑ Comuna Iași va trebui să verse, cu începere de la 1 Aprilie, ministerului industriei și comerțului, din veniturile din taxele de verificare, suma de 12,950 lei; comuna Tg.-Frumos 2050 lei; comuna Bivolari 640 lei; comuna Sculeni 520 lei; comuna Țiganași 520 lei; comuna Buciumi 300 lei; comuna Copou 300 lei și comuna Podul-Iloaia 700 lei.

❑ In ziua de 10 Iunie se va ținea la prefectura de județ licitația publică, pentru vînzarea, spre exploatare pe un period de 8 ani, a unei porțiuni de 81 hectare din pădurea statului Pipirig.

❑ D. Const. A. Stoianovici, doctor în drept de la Paris și atașat la legația romînă, a demisionat din acest post, inscriindu-se în baroul avocaților din Dorohoi.

D. Stoianovici a luat bogata succesiune avocătărească a regretatului seu frate, Al. A. Stoianovici.

❑ Sf. Sa părintele Gh. Gheorghiu, din comuna Poeni, a depus alaltăeri, cu succes, la facultatea de teologie, din București, examen de licență în teologie.

❑ Luni 5 Aprilie c, va avea loc în amfiteattul laboratorului de fizică, ședința societății de științi din Iași.

La ordinea zilei vor fi următoarele comunicări:

D. prof. *A. Popovici*. Noi contribuțiuni la studiul floarei micologice.

D. prof. *N. Cosăchescu*. Heptanii secundari din Petrolul Romîn.

D-ra *E. Nicodim*. Notă asupra topografiei fasciculelelor muscula din piciorul Anadontei.

D. Th. Apostoi studiu optic al combinațiilor complexe în soluții.

❑ **Judiciare**—Am anunțat că înalta Curte de Casație, care avea să judece, în secții unite, recursul rabinilor din Iași, a amînat judecarea.

Motivul este că, potrivit nouei legi, are a se face de către un consilier, raport asupra proceselor ce se judecă în secții unite.

— La secția a II-a a Curței s'a amînat astăzi din nou judecarea fraudelor silvice ce-au fost operate în pădurile de la Neamț, de Al. Șoarec.

— Deținuții Florea și ceilalți, cari au evadase din pentenciarul local, au fost condemnați ieri, pentru furturi la cîte un an închisoare.

— Contenciosul administrativ, în ultima sa de ființă, avea să judece recursul făcut de un proprietar contra refuzului administrației comunale de a-i elibera o autorizație de clădire.

Curtea a făcut divergință.

Firul telefonic Iași-București fiind întrerupt, n'am putut convo bi cu corespondentul nostru din Capitală.

Telegrame

Roosvelt la Viena

Viena.—Imparatul a primit după amiază pe fostul președinte Roosvelt în audiența privată, care a durat 37 minunte. D. Roosvelt a depus coroane pe mormîntul Imparătesei Elisabeta și principelui de coroană Rudolf, apoi a asistat la evoluțiunile regimentului de husari care poartă numele Imparatului.

Știre desmințită

Buda-Pesta.—Se desminte din locurile competinte despre svonurile date de unele ziare, cu privire la un acord între guvern și romîni.

Dieta Croată

Agram.—D. Bosnjak din partidul drept pur, vorbește despre serbisarea operată de guvernul actual și reproșază banului că fortifică prin regimul său, pe vrășmașii dinastiei. Se produce un tumult nedescriptibil. Deputații din majoritate înconjoară pe Bosnjak, strigîndu-i: denunțătorule, minciunosule, sceleratule. Președintele este silit să suspende ședința.

Uragan

Cristiania.—Se comunică din Nordland și Finmarchen, că a isbucnit un uragan care a apucat în mare flota de pescari. Pînă la ora 12 s'au scos 12 cadavre de pescari. Numărul vaselor înecate nu se cunosc.

Camera austriacă

Viena.—Camera deputaților a adoptat în prima citire, proectul de împrumut pe care l'a trimes din nou comisiunii și apoi a început discuția proectului pentru regularea drepturilor și datoriilor funcționarilor publici.

Renumitele CORSETE

MARCA **C. P.** A LA SIRÈNE — PARIS —

A CAROR FORMA REDA

ELEGANȚA IDEALA

Se găsește numai la

Marele Magasin de Noutăți

Frații Polingher, Iași

SINGURII DEPOSITARI.

Bine voiți a observa bine, marca C. P. a la Sirène, PARIS pe fiece corset, spre a vă feri de contrafaceri

Fescher lediger Mann Fabriksbeamte mit hohen Einkommen in sicherer fast unabhängiger Stellung sucht auf diesem Wege die Bekanschaft eines Fräuleins deutscher Sprache mächig ist mit Vermögen von 6000 Lei.

Nur ernstgemeinte Anträge erbeten unter

Glückliche Zukunft
A. B. 30
An die Vervaltung dieser Zeitung

6 lei dl. vin roș vechi.
Vînzare minimă de 31 litr. C. D. Buznea Iași, Calarașii 14.

Z. S. MOISESCU
AVOCAT
Iași Str. Sf. Sava 18

Clinică Veterinară
și
Atelier de potcovărie
normală și pathologică
S'a deschis în strada Păcurari No. 100
Din fer și oțel, prețul dela 0,80—1,50 fr.
Cauciucuri speciale contra alunecărilor pe asfalt.
Sub direcțiunea
D-lui TH. LUPAȘCU
Medic Veterinar diplomat al școalei Veterinare din Lyon.
Consultațiuni la ori ce oră din zi.

Stejar, *Tei și orice alte esențe de lemn.*
Material rotund, de ferestreu sau cioplit. **Specialitate Comenzi pentru domnii Antrepenori.** Fabrici în Iași și Maxuti, Producțiune anuală 10 000 m. c. Export, în toate țările. Cererile să se adreseze, D-lui **Norbert Ostersetzer Iași.**

De vînzare o casă și o vie.
A se adresa d-lui Chiriac str. Albinetz.

De inchiriat în strada de Sus No. 40, un apartament, compus din 4 camere, bucătărie, șură, grajd de cai, pivniță.

MAGASINUL de MOBILE
HIRSCH IAȘI Lăpușneanu 38.
CEL MAI MARE ASORTIMENT DE DORMITOARE. SALOANE SUFRAGER și BIROURI
cu prețurile cele mai ieftine
Draperii, Perdele, Storuri, Bonne femes
GALERII
pentru Perdele de **bronze** groase în loc de **35 lei** numai **8 lei** fereastra complectă.
PATURI DE BRONZ
Lavabouri, Mesuțe de noapte, Toilete
tot ce este mai **nou**, *frumos și eftin.*
MARE DEPOZIT DE
LĂMPI PENTRU ELECTRICITATE
Din cele mai renumite Fabrici din străinatate.
Nu este nevoe de a se comanda din Străinatate, toate noutățile sunt expuse în Magazinul nostru.

Cărămidă veche de la dărămarea Palatului Administrativ se vinde eftin pe locul dărămărei.

Bun crescător de vite
de rasă străină și indigenă, știe colecționa și încrucișa, cunoscînd și fabricarea unturilor fine franceze,—caut.
A se adresa la ad-ția ziarului sub **B.**

De vînzare și de închiriet
în Strada Păcurari No. 79
Un apartament din nou construit compus din patru odăi, bucătărie, spălătorie, sofragerie, și celelante atenanse.
Un apartament compus din trei odăi și atenanse.
A se adresa la proprietar **Egor Ivanov** *în aceleași case.*

DE INCHIRIET
Un apartament compus din 4 sau 5 odăi frumos tapițat, cu platfoanele pictate, avînd și o grădină mare.
Strada Buzdugan No. 10.

De inchiriet mai multe apartamente de cîte două odăi cu atenanse din imobilul situat în Iași, secț. I, Strada Păcurari No. 97. Pentru condițiuni a se adresa d-lui avocat *M. C. Drăcșineanu*, Strada de jos.

De inchiriat mai multe apartamente, strada Lozonschi.
A se adresa d lui Nicu Pogonat.

De inchiriet dela 23 Aprilie 1910, apartamentul de jos a caselor D-lui N. Nicolaide, strada Panu No. 7, compus din 7 odăi de locuit, plus atenanse.
A se adresa numai d-lui avocat Nicolaide.

Const. Jornescu
AVOCAT
Str. Carp

BYRRH — Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV — PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** — Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VI OLET FREES (THUIR FRANŢA) — De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

Proprietarul Magazinului

Comerţului in RATE

Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25

Aduce la cunoştinţa publicului că a adus un mare transport de biciclete **BRENNABOR** marca cea mai renumită, întrebuinţată de toate arsenalele armatelor din Europa.

Depozit de Maşini de cusut

de calitate superioară pentru industriaşi şi pentru familii. Funcţionarea perfectă, garantată pe timp de 10 ani.

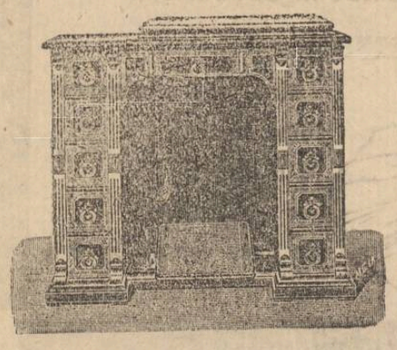

Gramofoane şi plăci
Instrumente muzicale
Mobile, Cărucioare
şi ori ce accesorii

Toate se vînd în rate convenabile la

Magazinul Comerţului in rate
Ş. L. Grossmann
Strada Lăpuşneanu 25

BIUROUL ROMĂN
PENTRU

Instalaţiuni de APA şi CANAL

AUTORIZAŢIA No. 291 din 1910

No. 3—Strada ARCU—No. 3

Ing. GEORGE D. MANUG şi Th. ZAHN

fost Inginer—şef monteur la secţia instalaţiunilor particulare al Societăţei „Union Baugesellschaft" Iaşi.

Execută orice fel de lucrări atingătoare de aceactă branşă. Specialitate în inslalaţiuni de băi şi closete şi băi publice, după ultimile sisteme; construcţiuni de **vespasiane** pentru pieţe publice, pisoare pentru loţaluri publice, hoteluri, restaurante, cafenele etc., etc.

Diferitele materiale şi obiecte necesare la instalaţiuni, sunt din acelea pe care experienţa le au constatat că sun retsistente se comportă bine şi conforme regulamentului Pirmăriei.

Oferim condiţiuni avantajoase pentra plata lucrărilor şi garantăm solitatea montajului.

Proecte şi Devize întocmim gratis, la cerere tuturor onor. administraţiuni, d-lor proprietari; asemenea, tot gratis—**spre lămurirea d-lor proprietari**—întocmim şi verificăm devize pentru racordări; cu conducta şi canalul public, lucrare ce se va executa de concesionarul Primăriei.

Biroul Romin pentru instalaţiuni de Apă şi Canal
— Str. ARCU No 3 —
Ing. G. MANUG şi Th. ZAHN

Vînzătoare

specială, de Pălării, Galanterie, Incălţăminte, Dantelerie, Mode, caută post durabil local.

S. G. Poste restante, Iaşi

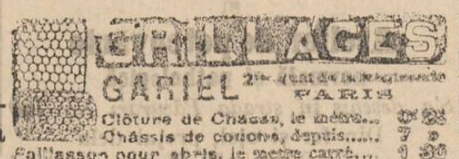

De închiriet

— O MAGAZIE —

compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară *S. L. Schiler 49* (în etajul de sus).

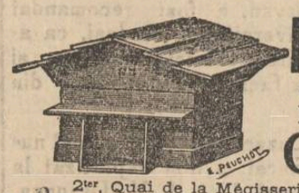

RUCHE
à Cadres mobiles
Prix : **20f**
Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à. **0f 20**

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Sîmbătă şi Duminică se intercalează în program :

Sujele noue

Preţurile : Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică **MATINEU** la **3** ore zina cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 80 b., Stal I-iu 60 bani, Balcon 40 bani Galeria 30 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"
(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi renie
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1884 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări :
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi :
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Alfons Herovanu
AVOCAT
a Bărboi No. 15—
— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 85 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VII

s'au pus în vînzare

Tragerea de la

9 April—4 Mai 1910

Se poate cîştiga în caz fericos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare :

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzy[illegible]tuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI Str Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. No 985 Marți 6 Aprilie 1910

Acțiunea junimistă

Junimiștii au ținut ieri în Capitală o întrunire publică, iar Duminica viitoare vor ținea o alta, cu delegați din provincie.

Fără a urmări darea de seamă din ziarele de dimineață, ne închipuim, că întrunirea a avut un frumos succes, și că numeroși cetățeni au ținut să participe și să-și unească protestarea lor cu a fruntașilor Carpiști, împotriva politicei guvernului.

In primul rînd, Capitala, e opozantă—și de trei ani, și-a manifestat în toate chipurile sentimentele ei de neîncredere față de guvernul liberal. In al doilea rînd, guvernul e pe sfîrșite,—și lumea doritoare de un guvern nou—e dispusă a da tot sprijinul acelora cari luptă să-i grăbească deznodămîntul. Și în fine, a vedea pe junimiști pornind la o acțiune serioasă împotriva liberalilor — este ceva nou și curios—și multă lume a alergat la întrunirea de ieri, spre a se convinge, dacă este vorba de o supărare de moment sau de o hotărîre fermă de a răsturna cu ori-ce chip și cît de curînd, pe liberali.

Eșirea pe terenul de luptă serioasă a junimiștilor, pe noi opozanții ireductibili ai guvernului, ne bucură foarte mult. Și dacă am avea ceva de reproșat junimiștilor, ar fi că o fac prea tîrziu. Dar vorba romînului, mai bine mai tîrziu de cît nici-odată! Așa că suntem printre cei dintăi, cari aplaudăm gestul junimiștilor de opozanți—și dacă le dorim ceva, e ca această atitudine războinică să o păstreze pînă la izbînda deplină a luptei ce au declarat ieri.

De la ruptura partidului conservator—și înjghebarea marelui nostru partid conservator-democrat, junimiștii, în loc de a se organiza ca partid puternic și a ține piept detestabilei politici liberale, deveniseră din potrivă, un fel de anexă a acestui partid—și într'o fraternitate dulce și inseparabilă au dus lupta cea mai sălbatecă în contra noastră. Le-am spus-o de atunci, că politica ce fac e odioasă și nu le va profita întru nimic; că departe de a face vr'o achiziție pentru gruparea lor, vor perde și din numărul puținilor soldați ce le-a mai rămas—și că numai cînd vor renunța la această politică scandaloasă și imorală, vor putea atrage în spre ei simpatii noi—vor inspira încredere cetățenilor și vor putea fi considerați de țară, ca organizație distinctă de a liberalilor—și cu aparența de a putea pretinde cînd-va dreptul de succesiune la putere.

Junimiștii au înțeles în cele din urmă, că trebue să se despartă de liberali și cu gîndul și cu fapta.

Cu gîndul s'au separat săptămîna trecută, cînd d. Marghiloman a părăsit Camera scandalizat de rolul nedemn în care a transformat Parlamentul, d. Ionel Brătianu—și cu fapta cînd au hotărît începerea unei campanii extra-parlamentare, pentru prăbușirea guvernului.

Se spune că atitudinea această războinică a junimiștilor—ar fi determinată și de oare-cari indicații, pe cari lumea politică înaltă le-ar fi cules în ultimul timp de la Palat.

Lucrul acesta nu e nou. Suveranul, în diferite rînduri și-a exprimat nemulțumirea Sa împotriva politicei liberale. Iar acum, cu ocazia legei Universitare și în special a legei industriale—Suveranul, cu cine a avut ocazie să vorbească,—s'a rostit în contra acestor legi.

Delegațiunile ce au fost primite de Rege, pentru a se plînge în contra acestor legi, au părăsit Palatul cu convingerea, că ambele legi, vor fi înmormîntate în Parlament, de oare-ce Suveranul nu le aprobă.

Și rezultatul s'a văzut pe dată. Legea universitară, fiind că trecuse deja prin Cameră, a trebuit să fie retrasă în ziua cînd era s'o voteze Senatul, iar legea industrială, dacă se mai discută azi în Senat—nu va avea timpul să ajungă la Cameră pînă la închiderea sesiunei. Iar de va ajunge, va fi retrasă—căci în afară de industriași, și de partidele politice care se împotrivesc ei, — însuși șeful statului — a declarat că trebue să se țină seamă de doleanțele industriașilor—ceia ce guvernul nu înțelege sau nu voește să admită.

De aci — conclusia firească că pe de o parte Palatul, a restrîns cu desăvîrșire nelimitatul credit pe care 'l acordase guvernului liberal, iar pe de alta că d. Ionel Brăteanu, caută platforma de retragere de la putere pe o chestie mai serioasă:—„protegirea micei industrii naționale".

Și în fața unei asemenea situații, care lasă să se întrevadă, absoluta necesitate a unei schimbări de regim, junimiștii au socotit nemerit să iasă din pasivitatea de pînă acum—și să pună și ei umărul la răsturnarea baracei guvernamentale—pe cari de trei ani au sprijinit-o cu toate forțele lor,—în contra tutulor atacurilor pe cari le-am dat noi.

Că țara,—alături de Palat—dorește azi schimbarea regimului, nu mai încape discuție—și această schimbare se va produce în foarte scurt timp.

Dar, cine va succede liberalilor la putere, aceasta e altă chestiune.

Pentru schimbarea regimului, noi, ne-am spus cuvîntul de acum doi ani — și ni'l spunem zilnic — și l'am dovedit prin fapte—și prin lupte cari au contribuit în mod efectiv la sdruncinarea guvernului.

Că și 'l spun acum și junimiștii, atît mai bine. Dar, cine va urma liberalilor la putere—nu o pot spune numai junimiștii, cum nu o putem spune exclusiv numai noi.

In afară de ori-ce—avem Țara—țara reală și legală—care e cea dintîiu chemată să-și spună cuvîntul și care trebue ascultată — și care va fi ascultată!

Vespasian I. Pella

„Să plece d. Haret"

Junimiștii s'au hotărît să restoarne guvernul. Această întreprindere o vor face pe socoteală proprie, precum tot pe socoteală proprie au susținut guvernul - și guvernul i-a susținut pe ei — timp de trei ani de zile.

Nu știm din partea cui este ingratitudinea: dacă, cu campania lor de răsturnare, junimiștii au devenit nerecunoscători față de guvern sau dacă i-a tras pe sfoară guvernul — și acum de ciudă vor să l dee jos.

Campania cea mai înverșunată se duce contra d-lui Haret, contra acestui periculos anarhist, care a fost tovarășul de luptă al junimiștilor, care, la minister fiind, nu s-a atins de nici unul din ei, i-a menajat pe profesorii junimiști, i-a numit în slujbe și comisii, ponegrind, în același timp, cu furie nebună, cu ură de negru, tot ce era takist.

D. Maiorescu este posesorul unui carnet-gromonic în care înscrie, cu regularitate, toate evenimentele mai de seamă. Dănănă-zi, foiletînd în acel carnet, d. Maiorescu dete de greva Universitară din 1907 și, între multe nume junimiste, găsi și pe d. Haret, care venea între junimiști să prepare greva.

Acum se zice „să plece d. Haret". Nu se mai zice: „onoare d-lui Haret, care a zugrumat încă un profesor takist".

Acum se zice, că d. Haret este autorul incendiilor din 1907, că este autorul zugrumării celor 11,000 țărani—incendii și zugrămări cari avusese loc în toiul admirației junimiste pentru d. Haret.

Intr'un lung și extrem de violent articol publicat în *Epoca*, se înșiră toate nelegiuirile îmbătrînitului revoluționar, tot ce sufletul negru al lui Haret a păcătuit înainte de 1907 și pînă astă-zi.

Este o critică foarte acerbă, dar postumă, tîrzie în tot cazul, pe care acei cari l'au ajutat pe d. Haret, cari l'au țițat să facă—o fac acum fostului lor prietin—căci nu mai este nevoe să se persecute profesorii takiști, ie nevoe să plece Haret, ca să vină ai noștri.

Este drept că junimiștii au recunoscut necesitatea de a răsturna guvernul, adică de a înceta ei să fie guvernamentali

Mai bine foarte tîrziu...

Zestre pentru d. Ferekide

Aproape de sparlul iarmarocului, Camera a votat și proiectul prin care președinții corpurilor legiuitoare sunt dotați cu cîte trei-zeci mii lei anual

Dacă n'ar fi existat d. Ferekide, cu nevoile lui interminabile, asemenea proiect nici nu s'ar fi produs, căci, după cum foarte bine a observat un deputat, în aproape cinci-zeci ani de viață parlamentară nu s'a simțit nevoia de a face leofă președinților corpurilor legiuitoare.

Căci în țară la noi, dacă cine-va ar fi foarte capabil dar foarte sărac și incapabil să-și cîștige existența—dacă, spre pildă, ar fi un V. G. Morțun și capabil și sărac, nu l'ar alege la mare demnitate—feresca D-zeu.

D. Ferekide, spre pildă, ie sărac. Dar are o profesie, care rentează, dar ea rentează incidental și gras și, deci, d. Ferekide trebuia înzestrat. Pentru președintele Senatului nu s'ar fi făcut special acea lege, dar pentru acel al Camerei, care are stomac cu etagii, trebuia să se facă așa ceva.

Și pretextul a fost găsit. „In toate țările democratice, președinții Parlamentului sunt plătiți". Și noi suntem țară democrată și d. Ferekide ie democrat de la Samos.

Dar țările democratice, care își plătesc președinții Parlamentului, sunt țări în care Parlamentul lucrează nouă luni pe an, în cari președinții sunt președinți în activitate, chiar cînd nu este sesiune, căci deputații sunt în corespondență politică cu ei și președinții sunt zilnic la postul lor.

La noi sesiunea parlamentară durează patru luni. Din Aprilie și pînă în Noembrie, președinții Parlamentului n'au nici o treabă, nici un amestec, nici o respundere. O petiție care vine—dacă vine—se înregistrează de funcționari și atîta tot.

Drept ar fi cel mult, ca în timpul sesiunei președinții și vice-președinții să aibă o diurnă îndoită sau întreită ca deputații, fiind-că cei d'intîiu trebue să vie mai regulat la Cameră și Senat și fiind-că și munca lor ie mai mare.

Dar să plătești numai pe președinți, să le plătești pe lună de activitate cu 7,500 lei și, ca dovadă că ei n'au nici o treabă, să refuzi a declara nepotrivire între demnitatea de președinte și, cu profesarea avocăturei sau cu amestecat în toate sosurile preparate din locmale—asta nu se petrece în nici o țară cu adevărat democrată.

Pretinsa dotație democrată este, de fapt, încă o halviță ce s'a aruncat d-lui Ferekide, este o subvenție pe care Camera a acordat-o, de fapt, partizanilor de la Clubul Regal al d-lui Ferekide.

Cele 22 voturi contra, voturi pur liberale, au dovedit că și o parte a majorității s'a arătat amărîtă de noul ciolan ce s'a aruncat unui nesățios.

Acum d. Ferekide are cuvîntul ca să apere, ca avocat, pe călcătorii legei trustului arendășesc.

Intr'o țară democrată există perfectă potriveală între demnitate și nedemnitate: între președintele Adunărei deputaților și avocatul bandei Fischer.

Chestii economice

Grîul și făina românească

Din expunerea comerțului nostru exterior pe anul încheiat 1908 reiese că România a exportat în 1908 cu 1.440.840 tone mai puțin, iar în bani exportul a fost redus cu *191,038,396 lei!*

Cauza acestei scăderi a balanței comerciale ne-o dă recolta slabă a cerealelor. Dacă ca trafic pe C. F. R. cerealele reprezintă abia o treime din deveri, ca comerț exterior ele reprezintă articolul cel mai însemnat. Toate celelalte articole sînt în creștere cu 16½ milioane la transport, din care numai petroleul dă 14 milioane lei; lemnele dau 1 milion lei, celelalte articole dînd și ele un plus de 1½ milion lei, *cerealele însă scad cu 191 milioane lei.*

Se vede dar ce interes prezintă grîul și făina pentru noi, căci el e bogăția generală a țării. Și e cu atît mai interesant cu cît în aceste 2 articole avem vecini, care ne concurează și caută a ne înlocui, iar debușeurile noastre cele mai mari și mai bune sînt departe de noi: *Belgia, Olanda, Anglia* și *Italia*. Franța ne-a cumparat cereale de 8 milioane lei în 1908, iar petroleu de 12 milioane lei!

Grîul nostru urmează o cale curioasă: noi transportăm foarte multe cereale străine ca românești, și alte țări exportă grîul lor ca al nostru. Din întregul nostru comerț exterior, noi transbordăm în porturile noastre Dunărene peste 400,000 tone, apucînd același drum spre Belgia, Olanda, Anglia și Italia.

Dacă Belgia și Olanda ne cumpără cel mai mult grîu, de peste 200 milioane, în schimb și ele îl revînd Germaniei tot ca grîu românesc, așa că pe cînd *direct* de la noi, Germania importă cereale 95000 tone, ele importă *indirect* cereale românești după statistica lor de 366000 tone.

Patru țări ne oferă cifrele acestea: noi le trimitem cereale românești de 640000 tone, și ele de fapt mănîncă pîne de a noastră pentru 1,380,000 tone *adică îndoit.*

Deci grîul nostru se precupețește de intermediari, și starea aceasta nu e de invidiat, căci intermediarii pot ori și cînd să lese în părăsire debușeul și ne pot ocări marfa și scoborî la preț. Ia să ne închipuim că statele ce mănîncă indirect grîu românesc ar pune taxe mari de imposit pentru ei; misiții noștri cei mari de cereale își vor muta operațiunile lor acolo unde nu va fi impunere la imposit.

In schimb piața Rusiei, care e directă pentru noi în ceia ce privește exportarea cerealelor și mai ales a fabricatelor derivate de făină, este pentru noi într'o vădită deacreștere și concurență. De unde noi 3 ani în urmă am vîndut numai în Turcia făină de 15 milioane lei, în 1908 abia s'a vîndut de 5 milioane lei. Cauza acestei scăderi stă în urcarea tarifelor vamale și în desvoltarea morăritului în Turcia constituțională. Schimbarea de regim politic în Turcia a adus și o schimbare în raporturile economice, cu țările străine, noul regim avînd de călăuză desvoltarea și întărirea forțelor interne de producțiune.

Anul trecut comerțul de struguri cu Turcia luase o așa de mare desvoltare, că a ridicat cu dreptul proteste unanime din partea viticultorilor noștri. Crescuse impositul de struguri la 3 milioane kgr. reprezentînd o valoare de 760000 lei. Anul acesta a scăzut importul de struguri 763239 kgr. reprezentînd o valoare de 190000 lei.

In jurul cerealelor stă toată mișcarea noastră comercială.

***

OAMENI ȘI LUCRURI

Intre știință și neștiință

Dacă urmăm a cerceta ceea ce se petrece în senzaționalul proces din Veneția,—procesul contesei Tarnowska—ne întrebăm: ce oare mai rămîne avocaților de spus ori de făcut, după cele ce spun și fac medicii, experții, oamenii de știință pozitivă, chemați a și spune cuvîntul în această obscură afacere de celebritate mondială?

In adevăr, profesorul Capelleti, după depunerile făcute, trage încheierea că Naumow este un caracter moale și slab, deși se crede tare și energic. Fără nici un motiv isbucnește fie în accese de mînie, fie în accese de veselie, de descuragiare ori de expansiune.

Purtarea lui e dominată de cele mari contraste; e un tip anormal, bine definit în știință,—un tip copilăros.

Presupune că Naumow sufere din născare chiar de un dezechilibru sufletesc și e de o suggestibilitate bolnăvicioasă.

Profesorul Belmondo din Padna crede că Naumow e profund neurastenic cu evidente stigmate de degenerare,—dar socoate că actul lui e pornit din violență gelozie.

Il definește „un histeric", nu însă un „nebun".

Fostul ministru, profesorul Bianchi combate pe Belmondo în părerea că Naumow ar fi lucrat din geolozie, susținînd că în primul loc el a lucrat ca „o victimă a suggestiunii". El citează un însemnat număr de cazuri în care criminalii au lucrat numai sub atari influențe, cazuri absolut recunoscute în știința medicală. El expune în detalii cum s'a născut și a crescut sentimentul de iubire pînă la pasiune—în sufletul lui Naumow și cum *ea* a pregătit terenul pentru totala nimicire a voinței lui libere. Toată atențiunea lui era îndreptată numai către voința ei; toate actele lui sunt în atîrnare de ordinele și dorințele ei și crima în potriva lui Kamarowski e o supunere oarbă către aceiași femee adorată, fapta comisă în stare hipnotică...

E de sine înțeles că Naumow, criminalul, fiind achitat eroina va fi și ea liberă, căci ar fi de nepriceput că autorul omorului să fie mai ușor pedepsit de cît presupusa autoare morală.

... Iar în așteptare, frumoasa femee își exercită puterea ei de fascinatoare și dacă ar fi să credem unele telegrame,—contesa își urmează opera de seducțiuni și de stăpînire. Iată ce spunea o telegramă eri:

„Am anunțat că un jurat s'a îmbolnăvit din care cauză a lipsit de la ședințe. Acum s'a constatat că acel jurat este amorezat la nebunie de contesa Tarnowska și i-a trimis în închisoare flori și fructe

Gardianii închisoarei au aflat că noaptea trei persoane elegant îmbrăcate se plimbă împrejurul închisoarei.

S'au dat imediat ordine că închisoarea să fie mai bine păzită".

Mai zilele trecute se vestia că sub ferestrele celului în care se afla Tarnowska se organizau serenade. E oare în adevăr așa de mare puterea de suggestie a unei singure femei asupra întregei lumi?

Rodior.

Reformele în armată

— CAUZE ȘI EFECTE —

Calificare.—Odinioară, reformele des repetate în armată, au impresionat atît de mult pe unii ofițeri studioși, în cît unul din ei, rămas necunoscut, dar presupus, și urmărit cît-va timp, le a calificat „boala reformelor în armată", într'o broșură anonim apărută, prin 1895, cînd s'a trimis și primit de toți șefii de corpuri. Prin acea broșură, se demonstra documentat, inconvenientele periculoase ale unei asemenea procedări pentru siguranța statului; coprinsul ei a nemulțumit mult pe autorii reformelor în oștire; cu toate acestea, reformele s'au repetat, după necesitate. Cele mai radicale reforme, recente, sunt fără îndoială, reformele relative la organizarea armatei și înaintare, din 1908 și modificate în 1910, de același guvern și același parlament.

Reforma în 1908, s'a găsit, atît de necesară, în cît legile de organizare și de inaintare, presentate de Generalul Averescu au fost votate cu unanimitați în cameră și aproape tot ast-fel la Senat. Cu toate acestea în 1910, actualul ministru de răsboi, a cerut și obținut de la aceleași camere, modificarea legei de organizare din 1908 și a celei de înaintare; aceasta din urmă a fost retrasă după ce a fost votată de cameră și amendată de senat.

Să analizăm ambele reforme, ca să deducem efectele, pentru care vom considera:

Principii istorice de observat. — In chegarea și temeinicia statelor, trebue să se bazeze pe *siguranță, economie națională* și *cultură*. Statele, cari, au observat aceste principii în închegarea și constituirea lor, după scopul ce au urmărit în situația lor geografică, au ajuns să fie puternice și respectate, ca pildă putem cita: Prusia, Bulgaria și Joponia. Istoria ne spune, că Prusia, a devenit autonomă la 1648 sub suzeranitatea Poloniei după pacea de la Westfalia. Fasele istorice prin cari a trecut acest stat, de atunci, ne arată că, la început, de și stat vasal cu o populație numai de 4—5 milioane locuitori, grija și preocuparea de căpetenie a dinastiei sale de Hohenzolern, secondată de popor, a fost să și constitue o armată puternică, fără a neglija economia națională și cultura publică. Prin calitatea și cantitatea superioară a armatei, Prusia a cîștigat independența în 1715 după pacea de la Utveht, a ținut cu glorie resboiul de 7 ani in contra Europei coalizate în 1745, cînd a luat *Silezia* de la Austria, a învins această putere la 1866 și a scos'o din confederația statelor germane, a învins pe Franța în 1870 și i-a luat provinciile Alsacia și Lorena, plus o despăgubire de resboi în bani, de 5 miliarde, s'a proclamat Imperiul german și sub sceptrul său, s'au întrunit mai toate Statele germane, cu armata cea mai bună și mai puternică din lume, sub scutul căreia, a ajuns să aibă o economie națională și o cultură ce concurează întreaga omenire civilizată. Este evident, că situația actuală a imperiului german, e datorită precăderei, ce Prusia a dat constituirei armatei sale, din cari, a rezultat Națiunile armate.

Bulgaria în zilele și sub ochii noștri ne prezintă, fenomene mai restrînse, proporțional cu timpul. După 5 secole de subjugare, Bulgaria chemată la viață în 1879, sub suzeravitatea Turciei, nu mai departe, de cît în 1885, a bătut armata Sîrbă la Slivnița și la Pirot și a anexat Rumelia orientală, fără voia Turcilor, în 1909 a proclamat independența și regalitatea, a pus stăpînire pe căile ferate orientale otomane, are o economie infloritoare și, în mîna bulgarilor, iar instrucția publică, a atins 77 la sută știutori de carte.

Din datele acestea, este evident că, Bulgaria îndată ce a devenit autonomă, și-a stabilit ca scop, închegarea statului și alipirea la el, a provinciilor ocupate de Bulgari și pentru realizare, a făcut cele mai mari sacrificii în

constituirea armatei sale, cari, le-a permis ca după 6 ani, să opue Sîrbilor o armată de 80 mii de oameni, superioară lor sub toate raporturile, iar de atunci să ajungă la naţiunea armată de astă zi, cari, o face temută şi respectată în peninsula Balcanică.

Japonia—Pînă la răsboiul Chino-Japonez din 1894, Japonia nu era cunoscută ca putere mare militară, nici nu era socotită printre marele puteri mondiale. In urma acelui răsboi, a dobîndit ambele titluri. Victoriile repurtate de Japonezi în contra Ruşilor în Manciuria, pe uscat şi dezastrul flotei ruseşti din strîmţoarea Tsuşima, au înspăimîntat lumea. Din relaţiile publicate asupra răsboiului Ruso Japonez, se constată ca Japonia, n'a avut în acest răsboi de cît 11 diviziuni active şi cîte-va de rezervă, de calitate cu mult mai superioare în pregătire, corpurilor de armată ruseşti. La japonezi sentimentul răsboinic şi patriotic, erau atît de desvoltat, în cît prin ele, au învins toate obstacolele ce li s'au pus în cale, iar cînd, cîte odată, s'a întîmplat accidentul, că părţi isolate să nu poată învinge şi-au dat singuri moartea înainte de a cădea pradă adversarului. Un stat European, cu o populaţie de 50 milioane locuitori cît are Japonia, ar fi trebuit să aibă o organizaţie cu 25 corpuri de armată de 1-a linie şi alte 10—15 în linia 2-a, pe cînd Japonia n'a avut în răsboiul cu Rusia de cît 11 divizii active şi cîte-va de rezervă, precum şi o flotă superioară şi superior servită şi comandată celei ruseşti. Deci, la această putere, găsim calitate de armată, iar nu cantitate; acelaş lucru se observă la Anglia. Situaţia geografică modifică organizarea şi constituirea apărărei naţionale. Japonezii, popor răsboinic în gradul cel mai înalt, au trăit în pace mai multe veacuri, şi cînd pămîntul ţării lor, a devenit insuficient, şi-a propus să ia din Coreea şi China, pentru aceasta, şi-au făcut un plan de învins greutăţile şi obstacole ce li s'ar fi opus, au pus în valoare şi mişcare resursele strict necesare, prin care. au reuşit să'şi realizeze scopul.

Greşeli comise la închegarea modernă a regatului Romîn.—Dacă comparăm principiile de mai sus la ţara noastră găsim.

Protectoratul rusesc, ne-a dat situaţie regulamentului organic, Congresul de la Paris din 1856, ne-a dat emanciparea, autonomia şi unirea principatelor; Resboiul din 1877, ne-a dat independenţa şi regatul. Autorii revoluţiei naţionale din 1848 şi unioniştii din 1859, ai ambelor principate făcuse destulă experienţă de starea lucrurilor sub regimul regulamentului organic. E curioasă activitatea lor, ei au urmărit emanciparea principatelor de sub regimul rusesc şi turcesc şi unirea lor. Au reuşit cu ajutorul dat de Napoleon 3 lea, dar s'a pus prea mare preţ pe protecţia aceasta şi a marilor puteri Europene. Evenimentele următoare, s'a însărcinat, să-i scoată din această iluzie care negăsindu-ne pregătiţi le-a aratat greşala politică comisă.

In adevăr, după 1856 (congresul de la Paris) 3 lucruri ar fi trebuit urmărite de activitatea noastră politică: 1) Siguranţa autonomiei dobîndite, 2-lea) Unirea principatelor şi 3 lea alipirea la această închegare a provinciilor romîneşti, rămase sub jugate. Unirea principatelor s'a realizat curînd în 1859. Siguranţa autonomiei zisului stat, a fost neglijată şi lasată în sarcina protecţiunei streine. Evenimetele au dovedit că e greşit acest procedeu în politică din care cauză, am scapat ocaziile prielnice pentru realizarea puntului politic No 3. Dacă oamenii noştri de stat de atunci, după dobîndirea autonomiei, ar fi pus mai mult preţ pe forţa naţiunei de cît pe protecţia străină, şi ar fi concentrat toate silinţele, şi ar fi făcut sacrificiile cele mai mari pentru organizarea şi constituirea unei armate puternice cu care să asigure existenţa statului şi să profite de împrejurări. Dacă s'ar fi procedat astfel, la 1866 am fi putut avea armată de 100—120 mii de oameni, bine organizată, bine instruită, bine armată, încadrată şi comandată. In asemenea prejurare cu situaţia noastră geografică, beligeranţii din 1866, ne-ar fi căutat alianţa şi politică naţională ar fi putut trage foloase ca şi sora noastră mai mare Italia. Dar la acea epocă, n'am putut concentra pe Sabar de cît o oştire de 8—10000 oameni de calitate sub mediocră, cu care n'am îndrăznit să interprindem ceva. Am perdut ocazia din 1866, ea nu se mai repetă. Ar fi trebuit să tragem învăţăminte din această împrejurare, spre a ne pune la adăpost de orice ameninţare străină şi a profita de alte împrejurări similare. Nu s'a făcut nimic, sau aproape nimic.

S'a prezentat 1877, cînd s'a dovedit că garanţia marilor puteri nu valorează nimic şi am fost lasaţi de ele la discreţia beligerianţilor. La această epocă, am fi putut avea o armată de 200 mii oameni, şi cu o unealtă de răsboiu de asemenea forţă beligeranţii ar fi fost siliţi să procedezc alt fel de cum au procedat, iar oamenii noştri de stat sprijiniţi pe o asemenea forţă, ar fi tras avantaje politice, de 5—6 ori mai mari, decît a putut trage de la o armată 35—40 mii oameni de calitate madiocră. A trecut şi 1877. Din cooperarea cu Ruşii în contra Turcilor, n'am dobîndit de cît independenţa, regatul şi Dobrogea, în schimb am avut destule umiliri şi ni s'a luat Basarabia în Silnicie.

Invăţămintele trase din acest eveniment ar fi trebit să ne deschidă ochii mari; nu mai eram garantaţi de marile puterri; Siguranţa independenţii şi existanţa Regatului, trebuia să aibă la bază naţiunea armată, de calitatea armatelor învecinate. Nu ne-am grăbit să facem acest mare lucru patriotic, oamenii noştri de stat fie că n'au putut fie că n'au ştiut să voiască, n'au făcut sacrificiii de cît cu ţîrîita, să satisfacă în parte această necesitate, atît în cantitate cît şi în calitate; ca consecinţă, am fost nevoiţi să facem convenţiuni comerciale prejudiciabile economiei noastre naţională şi să fim umiliţi de Bulgari in 1900.

Dacă din lipsă de mijloace băneşti, n'am putut avea cantitate de armată, alte împrejurări, au militat asupra calităţii. Să analizăm acele împrejurări; pentru aceasta, e necesar să facem un rezumat istoric al reorganizărei armatei noastre. Deosebim 3 epoce: 1) Regimul regulamentului organic. 2) Domnia lui Cuza-Vodă şi 3) Domnia M. S. Regelui Carol I.

Sub regimul regulamentului organic, s'a creiat straja pămîntească, compusă în Muntenia din 3 regimente de linie, miliţie cu schimbul pentru paza frontieri şi din Dorobanţi călări cu schimbul pentru servicii ad-tive., In Moldova 2 regimente de linie mixte şi miliţii de paza frontierei, Stirbei Vodă, reorganizînd miliţiile 1850, le-a schimbat în grăniceri, Generalul Florescu în 1872 le-a schimbat numirea în Dorobanţi cu scrimbul generalizînd sistemul şi organizîndu-l, în 8 regimente iar pe dorobanţii călări în regimente de calaraşi cu schimbul.

In timpul domniei lui Cuza Vodă, s'a sporit regimentele de linie cu 2, al 6-lea şi al 7-lea regiment, s'a creiat 3 batalioane vînători, 1 regiment de artilerie şi 1 de cavalerie. Epoca domniei M. S, Regelui Carol, se poate împărţi în 2 perioade. a) Inainte de răsboi şi b) după răsboiu, Inainte de răsboi s'a creiat regimentul 8 linie, batalionul 4 vînători, regimentele 2 de artilerie, 2 de lăncieri, grăniceri s'a organizat în 8 regimente de dorobanţi şi dorobanţii călări în regimente de calaraşi cu schimbul, iar în ajunul răsboiului din 1877, s'a creiat regim. 3 şi 4 de artilerie şi regimentele de dorobanţi 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 şi 16.

După răsboi, s'a sporit regimentele de dorobanţi până la 30 în 1880, mai tîrziu s'a creiat alte 4, cîte unul şi 2 regimente de fie care judeţ. Cu încetul regimentele acestea, au început a deveni mixte, mai I-iu cu cîte unul şi apoi cu cîte 2 companii permanente, iar în 1891, regimentele de linie au fuzionat cu cele teritoriale.

Batalioanele de vînători sporesc succesiv de la 4 la 9. Regimentele de artilerie sporesc mai I-iu la 8, mai pe urmă la 12, 13 şi 2 regimente de cetate. Regimentele de cavalerie permamente sporesc la 8 regimente şi 9 teritorială mixtă. Geniu sporesc de la 1 batalion la 2 regimente de cîte 3 batalioane. s'a creiat devizia de mare şi devizia de Dunăre. Cu această cantitate de oştire ajungem la 1907, cînd guvernul liberal vine la putere şi avea excedente bugetare anuale de 50 milioane să constatăm calitatea armatei.

Calitatea sau valoarea unei armate, ce coteză după valoarea oficerilor săi, a cadrelor imferioare, şi a timpului întrebuinţat pentru instrucţie şi educaţie. **Colonel V. Dimitriu**

(Va urma)

Litere-Ştiinţe-Arte

...Chantecler.—Se ştie că una din urmările nouei opere literare a lui Edmond Rostand a fost şi introducerea nouei frizuri „Chantecler," pe cari publicul nostru a putut s'o admire şi la noi, în sala teatrului naţional, în cele două seri de spectacol cu trupa lui Dorival.

Iată însă o întîmplare nostimă care arată odată mai mult în ce chip se abuzează de reputaţia lui Rostand.

La frontiera franco-germană, în Nancy s'a prezentat de curînd o societate compusă din domni şi doamne, în cea mai bună dispoziţie, cerînd să treacă frontiera. Doamnele—toate elegante—aveau coafura „Chantecler," iar domnii, în costume de voiaj, fără bagaje. De oare-ce însă funcţionarii fusese avizaţi să fie atenţi, căci se practică pe o scară întinsă contrabanda, rugară, politicos, pe membrii zisei societăţi să se supună unei revizuiri.

La auzul acestei invitări, una din aceie doamne făcu, brusc, o mişcare foarte stîngace şi ast-feliu vameşul putu zări înlăuntrul.. frizurei chantecleriste un număr de obiecte care nu puteau să aparţină coafurei. Supuse unei revizii mai riguroase, doamnele avură ne plăcuta surpriză că s'a descoperit în enormele lor frizuri o mare cantitate de... mărfuri, precum: mătăsuri, mănuşi, dantele, bijuterii şi chiar oarecari preparate dulci, specialitate franceză—şi pe cari doamnele în chestiune încercase a le transporta peste hotarul francez, servindu-se de coafurile aşa de ospitaliere care formează ultima modă în arta coafurei moderne.

Cine s'ar fi gîndit la o asemenea practică utilizare a modei, dacă nu nişte cetăţene ale Germaniei? Se prezice însă că nu va naşte de aci nici un nou conflict franco-german.

*

La Berlin a apărut un roman „Gigantul dezlănţuit" de Robert Sandek. Eroul romanului este... radiul.

*

In „Ordinea" de eri 4 April sub titlul „Scrisori din Iaşi" se relatează despre: „Două generaţii—Poema Iaşului socialist—Pînă la moartea idealului—Cuvîntul d lui I. Nădejde—Universitatea înainte de A. C. Cuza—Gruparea d-lui C. Stere—O cartă poştală—Peripeţiile unui directorat—Un duşman al idealuriior—Elemente adversare—Idealizmul jertfit—Cenaclu Imbroglio.

*

In oraşul german Münster, într'un proces la juraţi fu invitată pentru întăiaşi dată o femee—doctoreasă—ca expert.

*

Cel mai mare preţ pentru un original de Corot s'a plătit la New-Jork unde a avut loc vînzarea, la o licitaţie, a renumitului tablou: „Pescarul sub arbori," lucrat între 1865 şi 1870. Cel dintăi cumpărător, Top Şmit din Rotterdam l'a plătit 16,000 de mărci. Acum a fost cumpărat cu 320,000, Colecţionarul Yerkes din Newjork îl plăteşte 100.000 mărci.

*

STRUNA ZILEI

CLAPONISM

Firma unei fabrici din Bucureşti afişează un cucoş—Chantecler—care intonează un imn de reclamă fabricaţiunii de... şocolată.

Ce cucoş fără virtute,
Bărbăţie şi onoare,—
Care cîntă pentru marfa
Cea mai... compromiţătoare!..

Informaţii

❑ **Examenile particulare.**—Ministerul inatrucţiei publice a trimis revizorilor şcolari de clasa I o circulară, prin care le aduce la cunoştinţă dispoziţiile cu privire la examenele elevilor pregătiţi în particular.

Examenele se vor ţine între 20—25 Maiu.

Repartizarea elevilor la comisiuni se va face potrivit art. 4 din regulament, revizorii fi nd datori să trimită în zilele de 25—31 Maiu prezidenţilor comisiunilor lista copiilor cari urmează să fie examinaţi, împreună cu actele.

In ziua de 12 Iunie fiecare comisiune va fi convocată de revizorul de clasa I în conferinţă, la revizorat, pentru a reface programul lucrărilor şi a se verifica actele.

Pentru elevii cari se prezintă la examen pentru cl. I se va viza actul de naştere, iar pentru cei cari se prezintă pentru clasele II, III şi IV se va viza certificatul claselor anterioare cu menţiunea: s'a prezentat sau nu la examen în sesiunea de Iunie 1910.

Pentru a fi admis la examen de cl. I se cere să aibă cel puţin vîrsta de 7 ani împliniţi la 1 Iunie 1910. *Nici o dispensă nu se va mai acorda.*

Lista celor admişi se va afişa la şcoala unde urmează să se ţină examenul.

Examenul va începe în ziua de 13 Iunie şi va continua în zilele de 14—15 şi 16 Iunie, de la 3—6.

Se va da toată luarea aminte probelor scrise pentru clasa III şi IV, care se vor da din limba romînă, din aritmetică şi geometrie.

De asemenea se va da importanţă învăţămîntului religiei, mai ales la copiii ortodoxi, cari învaţă în şcoalele confesionale.

Se va înainta revizoratului un raport în care se va arăta: numărul copiilor (băeţi, fete) pe naţionalităţi, înscrişi pe clase; numărul copiilor retraşi; numărul celor promovaţi şi repetenţi.

In aceste rapoarte prezidenţii comisiunilor vor avea grija să arate cum se prezintă copiii în privinţa temeiniciei cunoştinţelor, a trecerii materiilor din programă, gradului de desvoltare mintală, felului de expunere, etc.

Pe baza acestor rapoarte se va înainta ministerului până la 1 Iulie cel mai tîrziu—raport general asupra punctelor de mai sus,—de către revizorii şcolari de clasa I.

Copiii de romîni cari n'au promovat clasa după două încercări ce au făcut fie la şcoalele statului, fie în institute în faţa delegaţilor vor fi înscrişi din oficiu în şcoalele statului cu începerea anului viitor.

❑ **Focul de astă noapte.**—Un incendiu s'a declarat astă noapte pe la orele 2 la fabrica de cărămidă a d-lui inginer Gr. Bejan situată la marginea oraşului, pe teritoriul comunei Galata.

Dîndu se de ştire autorităţilor au sosit la faţa locului comisarul secţiei a II a. In acelaş timp au sosit şi pompierii secţiei Nicolina, care au dat ajutoare necesare.

D. inginer Bejan se afla la Bucureşti. La fabrică nu se afla de cît d. căpitan Parcalabu, administrator şi cîţi-va lucrători.

Asupra cauzelor care au dat naştere incendiului nu se ştie nimic.

Fabrica, care a fost distrusă în întregime, era asigurată la societatea „Dacia".

❑ Mîne, Marţi 6 a. c. ora 8½ seara la cercul didactic va vorbi d-na Maria C. Buţureanu despre: *Personalitatea unei femei din veacul trecut.*

❑ Rugăm pe cei în drept ca să dispue a fi deschis publicului *Muzeul de ştiinţi naturale* macar Joia şi Duminica. Joia trecută o şcoală primară a trebuit să se întoarcă de la poartă din pricină că portarul... lipsea.

❑ **O audiţie muzicală.**—Sămbătă sara a fost o audiţie muzicală în saloanele d-nei Dogariu. D na C. Chirilă profesoara de muzică la Externatul de fete a avut fericita idee de a invita mai multe cunoştinţi la d-na Dogariu, ca să asculte muzica lui Beethoven. D-na Chirilă e o pianistă de forţă şi nu numai în execuţie dar şi în interpretarea ce ştie să dea operei genialului artist, d-sa a dat dovadă că e artistă.

Programul a fost exclusiv din Beethoven: S'a căutat la piano 4 mîni. 1) *grand Septuor* (d-na Georgescu şi d-ra Dogariu). 2) *Symphonia* 9 a (d-na Chirilă şi d-ra Agripina Gheorghiu), Şi corul vocal din 25 eleve de la Externat. 3) *Variaţiuni* Op. 34. în *fa* major. 4) *Sonata* 5) *Concert* al 3-a. 6) *Trio* de d-ra Dogariu, (piano), Drăghici (vioara), şi Chefneux (violoncel).

In o scurtă diserţaţie d-na Chirilă a stăruit asupra operei muzicale a lui Beethoven, făcînd o paralelă cu Haydn şi Mozart, arătînd că la cel dintăiu domnia nota şagalnică; la cel de al 2-lea technica melodică, iar la Beethoven stilul romantic.

Din numeroasa asistenţă observăm: D-na Dogariu cu d-rele; d-na şi d. Simu amfitrionii, d-na Chirilă, d. şi d-na Dogariu junior, d-na Casuca Roiu, d-na şi d. Gh. Ghibănescu, d-na Bută, d. Grig. Gheorghiu cu d-ra, d-na Ecaterina Chefneux cu d ra, d-na şi d. dr. Tudor, d-na şi d. Constantinescu, Iconom C. Păun, cu d na şi d-ra Maricel Păun, d-na şi d. Georgescu concertistă, d na şi d. St Drăghici, d-na Nat. V. Popescu, d-na Henriette căp. Popovici, d na şi d. Vîrlănescu, d-na Ştefănescu cu d ra, —d ra Vîrlănescu, d-ra Gh. Gh. Lascar, d-rele Natalia, Florica, Anette şi Aglaia Florescu, d-ra Grigorescu, d. Lucian Roiu profesor.

S'a petrecut pînă tîrziu noaptea, cînd invitaţii s'au retras mulţumind gazdelor de frumoasa plăcere ce le-a procurat ascultînd o muzică clasică şi o execuţie fără cusur.

❑ **Rămăşiţele cînepei.**—Soc. Romîno-Italiană, fabrică de ţesături din Iaşi, făcuse o cerere ministerului de Industrie, prin care solicită permisiunea de a vinde rămăşiţele cînepei cum şi dreptul de a importa cantităţi de cînepă, echivalente acestor rămăşiţe. Comisiunea industrială, avînd în vedere constatările inspectorului industrial relativ la perderile în greutate pe cari le sufere cînepa la cardare, aceasta în urma unei petiţiuni a fabricei soc. Romîno-Italiană din Iaşi; considerind că din încercările făcute la faţa locului rezultă că procentul rămăşiţelor inutilizabile este foarte schimbător, depinzînd atît de cantitatea şi provenienţa cînepei cît şi mai cu seamă de pregătirea provizorie ce a suferit materialul; căci acea cînepă care la locul de provenienţă a fost pieptănată sau cardată în mod provizor, dă mult mai puţine rămăşiţe de cît cînepa care după meliţare n'a mai suferit nici o pregătire; asemenea luîndu se de bază şi colecţiunea de raporte zilnice ale atelierului de cardare din fabrica în chestiune, rezultă că media procentului pierderei (praf, cîlţi şi părţi lemnoase) poate să fie considerată ca ridicîndu-se la cifra rotundă de 20 la sută.

Faţă de aceste constatări, comisiunea a fost de părere ca aceste 20 la sută deşeuri (rămăşiţi) pot să fie vîndute de fabrica Romîno Italiană fabricelor de hîrtie din ţară. Tot de odată comisiunea îşi menţine punctul de vedere stabilit prin avizul din 2 Decembrie 1909 adică; în nici un caz nu i se poate acorda o importare echivalentă de cînepă străină, peste cantitatea acordată deja, şi aceasta întru cît ea nu a fost formulată de la început de către fabricant în cererea sa.

❑ D na Olimpia Ciuhulescu, învăţătoare la Hălăceni, judeţul Iaşi a fost transferată la Avereşti-Fălciu.

❑ D. I. Manea a fost numit diriginte al oficiului poştal din Burdujeni gara, în locul d lui S. Stairescu, transferat în Capitală.

❑ D. G. Dimitrescu, impiegat cl. II a la administraţia financiară, a demisionat din acest post.

❑ Casa bisericelor a instalat la Mrile Neamţ, Secu, Agapia şi Varatec, stupării sistematice, pentru cultura albinelor.

❑ Sesiunea de primavară a sf-lui Sinod, se va deschide în primele zile ale lunei Maiu.

In această seziune se va face şi alegerea unui Archiereu, în locul vacant.

❑ Sîmbătă 10 Aprilie se va oficia, cu o deosebită solemnitate hramul bisericei Sf. Lazăr.

Serviciul liturghiei va fi oficiat de P. S. S. Archiereul Nicodem Munteanu, vicarul Mitropoliei.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei şi Sucevei, se va reîntoarce Vineri în localitate.

Duminică, cu ocazia sărbătoarei Floriilor, I. P. S. S. va oficia la catedrala mitropolitană.

❑ Ministerul industriei a înapoiat Camerei de comerţ budgetul camerei astfel cum a fost întocmit şi votat.

❑ Sămbătă dimineaţă s'a oficiat la biserica de la Soleşti, judeţul Vaslui, o panachidă, cu ocazia împlinirei unui an de la moartea Domniţei Elena Cuza.

Au asistat d. T. Rosetti, fratele Domniţei şi d. general Lambrino, nepotul Domniţei, precum şi un mare număr de ţărani din acea comună.

DIVERSE

— D. Dr. N. Lecca, medic veterinar al punctului Sculeni, care fusese numit medic veterinar al oraşului Roman, refuzînd acest din urmă post, a fost numit medic veterinar la judeţul Neamţ.

— Pe locul viran din strada Vovidenia, s'a găsit o fetiţă ca de 2 luni, avînd lîngă ea un bileţel pe care era scris Aurelia Filip, născută la 15 Februarie. O servitoare de la d. B. Juster fiind interogată, a declarat că în seara cînd s'a aruncat fetiţa, a văzut pe acolo un domn însoţit de o femee care a aruncat-o.

— Aseară pe la orele 7 jumatate la magazinul de bădănăli şi perii din str. Anastasie Panu No. 56, proprietatea lui Iţic Daner,—un lucrător vărsînd o sticlă cu gaz peste un cazan cu smoală aprinsă, focul s'a propogat în atelier, unde au ars un mare număr de badanăli şi perii.

Focul a fost stins de lucrători. Fabrica era asigurată pentru suma de 5000 lei la „Naţionala".

— Soldatul Zamfir Gheorghe din excadronul 2 jandarmi călări, eşind astă noapte de la o concubină a sa din str. Albă şi fiind beat, a scos sabia, ameninţînd pe trecători.

A fost arestat la secţia IV.

— După sărbătorile Paştelui, elevii liceului naţional vor face mai multe excursiuni.

Intrebuinţarea regulată de
No 4711 Eau de Cologne
însemnează un imens căştig în frumuseţă

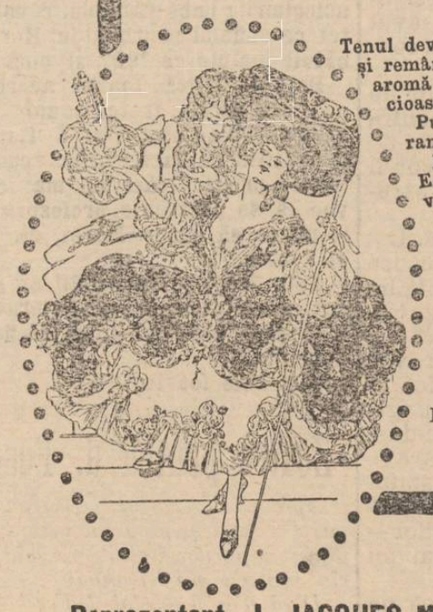

Tenul devine foarte fraged şi remâne învăluit într'o aromă plăcută şi delicioasă.
Puritate absolut garantată.
Respingeţi ori ce Eau de Cologne fiind vătămătoare.
A se cere anum
No 4711
Eticheta albastra aurie
Furnisor multor curţi
Casa fondată 1792

Reprezentant L. JACQUES METHSAFT, IAŞI

Ultime informaţii

❑ D. Vespasian Erbiceanu, actual judecător de instrucţie la Iaşi, va fi numit preşedinte al tribunalului s. II-a; d. D. Cihodariu, actual membru de şedinţă şi delegat la sindicatul falimentelor, va fi numit preşedinte al tribunalului Constanţa.

❑ Astăzi urma să se judece contestaţia făcută de fraţii Alexiades, a căror prăvălie a fost sigilată de parchet, sub învinuirea că acea prăvălie ar fi de, fapt, a dispărutului G. Alexiades.

Judecarea procesului a fost amînată la 8 Aprilie.

❑ Comisia medicală a comunei se va întruni mîine la parchet spre a constata starea mintală a lui G Patraşcu, despre ale cărui oribile isprăvi am vorbit în numărul trecut.

Actualminte nenorocitul se află izolat într'o celulă din penitenciarul local.

❑ Din Bîrlad se telegrafiază, că un incendiu a distrus moara de pe moşia Voineşti, comuna Popeşti, jud. Tutova, proprietatea d-lui Atanasie Dumitrescu.

❑ D. Gr. Buicliu, care a fost numit delegat al ministerului de instrucţie în comitetul teatral din Iaşi, a declarat că declină această onoare.

❑ Rabinul din Botoşani, a petiţionat către M. S. Regele pentru graţiarea fostului comerciant David Davidsohn, condemnat pentru dare de foc.

Petiţia a fost recomandată ministrului de justiţie, care a cerui lămuriri parchetului general de Iaşi.

❑ D. Pîrvan, care a fost recomandat de Senatul universitar din Iaşi ca agregat al catedrei de Istorie vechie de la facultatea de litere din Bucureşti, a fost acuzat, în senatul universitar din Capitală, că ar fi plagiat unele din lucrările ce le-a prezintat.

Comisia însărcinată să se pronunţe, constatînd netemeinicia acuzărilor, d. Pîrvan a fost recomandat şi de Senatul din Bucureşti.

❑ Se ştie că, în urma concursului ce l'a depus, d-na dr. Puşcariu, fusese recomandată docentă la catedra de oftalmologie de la facultatea din Iaşi.

Doamna dr. Puşcariu urma să fie prima docentă în Romînia, dar consiliul permanent se opune la confirmarea ei.

❑ D-na preşedintă a societăţei „Pîinea Săracilor" din Iaşi, a trimis A. S. R. Principesei Maria, care bine-voeşte să patroneze acea meritoasă societate, o dare de seamă asupra activităţei ei de la creare şi pînă acum.

❑ **Strangulatul de la Poliţie.**—Eri pe la orele 4 jumătate dimineaţă a fost arestat la secţia III-a Adolf Şulţ supus german, mecanic, pentru beţie şi scandal. Pus în arest, la orele 5 sergentul dejurne, ducînndu-se în arest pentru a-l scoate la raport, l'a găsit pe numitul strangulat de gratiile ferestrei cu cingătoarea de la brîu.

Făcînduse cercetări s'a putut stabili cum numitul şi-a legat cingătoarea de gît şi punîndu-se în genunchi, s'a tras îndărăt pînă ce s'a strangulat.

Din ordinul parchetului cadavrul a fost dus la morgă.

❑ Curtea de Apel din Iaşi va lua vacanţă de la 12 pănă la 25 April inclusiv. Ultimele procese, la ambele secţii vor judeca la 9 April.

Lucrările de natură urgente vor fi expediate, în timpul vacanţei de Paşti, de d. consilier Savel Zăhărescu.

❑ Studenţii ieşeni vor pleca Mercuri dimineaţă în escursie in Bucovina. Ei vor sosi la Cernăuţi Mercuri la orele 2 p. m. şi vor fi primiţi în gara principală de studenţii cernăuţeni, împreună cu romînii cernăuţeni; în aceiaşi zi seara va avea loc o întîlnire socială; a doua zi dimineaţă şi după masă vizitarea oraşului şi a instituţiunilor noastre culturale; seara o şezătoare literară --probabil în „Dom Polski"—la care vor coopera studenţii cernăuţeni şi cu cei ieşeni; a treia zi, plecarea la Putna şi vizitarea mănăstirei; a patra zi dimineaţa plecarea spre Suceava; cu ocazia aceasta escursioniştii se vor opri şi la Rădăuţi, ca să viziteze biserica cea veche; în aceiaşi zi sosirea la Suceava şi vizitarea oraşului, iar seara eventual o şezătoare literară.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, a trimes următoarea telegramă principesei Maria Moruzi, ca răspuns la scrisoarea adresată de doamnele din Iaşi:

„Răutăcioasa calomnie a vicarului papiştaş Baud din Bucureşti, adusă memoriei Mitropolitului Calinic, cu drept cuvînt a produs o revoltă sufletească. Dacă eu am protestat, n'am făcut altceva, de cît mi-am îndeplinit datoria, iar manifestarea de recunoştinţă ce dv. aţi bine-voit a-mi face, împreună cu celelalte d-ne din Iaşi, o primesc cu mulţumire şi o consider ca o vădită probă că, femeia romîncă are neţărmurită evlavie pentru credinţa ortodoxă, care a fost în vremuri grele, păvăza naţionalităţii poporului nostru. Mulţumind tuturor onoratelor doamne, le rog să primească din parte-mi bine-cuvîntări şi asigurarea că voi ruga pe D-zeu pentru binele şi fericirea lor şi a familiilor lor".

❑ Se ştie că studenţii din Iaşi, vor face o excursiune în Bucovina.

Rectorul, d. A. D. Xenopol şi alţi profesori vor însoţi pe studenţi, cari vor fi întîmpinaţi de guvernatorul Bucovinei.

Marele colegiu al Universităţei din Cernăuţi s'a întrunit ieri şi a hotărît ca excursioniştii romîni să fie întîmpinaţi la gara Cernăuţi de studenţi şi profesori.

❑ D. Gh. D. Şerban, casierul comitetului pentru rîdicarea statuei Cuza-Vodă a trimis preşedintelui comitetului, situaţia generală a fondului adunat, încheiată la 31 Martie 1910, din care reiese că s'au distribuit în total 3493 liste, din care s'au primit 1182 rămînînd în circulaţie încă 2311 liste. S'au încasat: din subscripţii directe 19.464 lei 80 bani, din liste primite 44.712 lei 90 bani, din procente, cupoane, etc., 13.310 lei şi 05 b. S'au cheltuit cu comisioane, apeluri porto listelor, factaj de mandate, taxe de conservarea efectelor la Banca Naţională 3622 lei 5 bani. S'au avansat maistrului Romanelli pînă în present 47.442 lei şi 80 bani. Au mai ramas azi în efecte în casă 24.568 lei şi 15 bani, iar în numerar 1854 lei şi 75 bani, adică în total s'au încasat pînă lă 31 Martie 1910 suma de 77.487 lei şi 75 bani.

❑ Ministerul de interne a comunicat prefecturii judeţului, că a revocat din funcţiune pe Ion Munteanu, primarul comunei Sineşti.

❑ D. colonel Langa a donat suma de 2000 lei pentru cantina şcolară din localitate.

❑ La 1 Mai va începe în localitate examenul ajutorilor de învăţători, pentru a fi numiţi cu titlul de învăţători.

❑ Din Bîrlad ni se scrie că în ultimul timp s'au mai înscris în partidul conservator-democrat următoarele persoane:

D-nii Petru Rainu, avocat alegător colegiul I Senat, deputaţi şi comună; Ioan Paladi avocat, alegător col. II deputaţi, Senat şi I comună; Ioan Baltă proprietar, alegător col. II deputaţi, Senat şi I Comună; Gh. Anastasiu, alegător col. II deputaţi.

❑ Şcolile din localitate vor lua vacanţie, Sîmbătă dimineaţă, în vederea sărbătorilor Paştelui.

❑ Banchetul pe care magistraţii tribunalului Iaşi, urmau să-l dee Sămbătă în onoarea fostului prim-preşedinte, d. Corjescu, s'a amînat, din cauza absenţei d-lui preşedinte Gane, pentru o altă zi, care va fi fixată.

❑ Următorii ofiţeri, din regimentul 7 roşiori vor pleca azi, în trei puncte de recunoaştere:

D-nii locot. Drăghici şi sub-locotenent Hinna, la Huşi, d-nii locot. Ionak şi sub-locot. Softa la Vaslui, d. sub-locot. I. Carp şi sub-locot. Const. Carp, la Roman.

Ofiţerii vor pleca din localitate, spre punctele stabilite, astă-zi la orele 6 p. m., şi vor trebui să fie pe poziţiile indicaţe, mîine în zorii zilei.

❑ Direcţiunea generală a c. f. r. a trimes o circulară tuturor staţiunilor, prin care le face cunoscut că pentru călătoria învăţătorilor şi institutorilor (de ambele sexe), precum şi a conducătoarelor grădinilor de copiii, de la staţiunea cea mai apropiată de reşedinţa lor, pînă la capitala judeţului, unde se întrunesc pentru conferinţile generale şi înapoi, se vor percepe taxele tarifare cu o reducere de 50 la sută.

❑ D. Dimitrie Gusti, profesor agregat de Istoria filosofiei antice, de etică şi sociologie, va ţine prelegerea sa—inaugurală Marţi, 6 April, ora 5 jum. seara, în aula Universităţei.

❑ Ministerul instrucţiunii a cerut revizoratului şcolar, ca să comunice învăţătorilor care au organizat cursuri de adulţi, să ţină odată pe săptămînă cîte o conferinţă, în care să practice cu adulţii, vre-una din specialităţile lucrului manual.

❑ Direcţia generală a serviciului sanitar a intervenit la ministerul instrucţiunii, ca să pună în vedere învăţătorilor să sfătuiască pe săteni să se ocupe cu cultivarea plantelor medicinale, care le-ar putea aduce un mare folos material, de oare ce ele se aduc acum din străinătate.

❑ Şcoala de cusături romîneşti *Domniţa Ruxanda*, organizează pentru zilele de 8, 9, 10 şi 11 c., în palatul Sturza din strada Carol o expoziţie de lucrurile executate atît în atelierele acelei şcoli, cît şi pe la diferite sate din Moldova.

— Publicul care se intereseasă de mersul acestei societăţi, menite să înşurajeze industria casnică pe la sate, este rugat a veni să viziteze această expoziţie pentru a-şi da seamă de rezultatele obţinute pînă acum.

❑ Astă-zi a venit înaintea Inaltei Curţi de casaţie procesul lui Kalmuski cu Semstvoul din Rusia.

Procesul s'a amînat pentru 20 Octomb.

❑ Din Capitală ni se comunică că astă-seară se va da rezultatul candidatelor la examenul de capacitate pentru partea literară.

Se zice că 70 la sută din candidate, au reuşit.

❑ Tribunalul s. II a a judecat azi procesul cunoscutelor fraude la primăria comunei Podul-Iloaia, prin cari erau implicaţi pentru delictul de fals agentul de perceptor Lăzărescu N. şi funcţionarii Tescu, şi fraţii Calaraşu.

Tribunalul a admis opoziţia lui Lăzărescu, care era condemnat în lipsă, la un an închisoare şi l'a achitat.

Ceilalţi trei se găsesc în opoziţie la Curte, de oare-ce la tribunal nu s'au prezentat.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 5 Aprilie

Constătuirea majorităţilor

Bucureşti.—Azi după amiazi, s'a ţinut la Senat, o consfătuire a majorităţilor, convocată de d. Ionel Brătianu.

Primul ministru a solicitat tot concursul membrilor majorităţilor, rugîndu-i să accepte a se ţinea azi şi mîine şedinţă de noapte, pentru a se trece legile.

Legea industrială nu va mai ajunge deci la Cameră.

D. Brătianu a ţinut să desmintă svonurile despre o apropiată demisie a guvernului, spunînd că aceste svonuri, au fost puse în circulaţie de către opoziţie şi că guvernul va continua să'şi iermine o perile.

Audienta d-lui Carp

Bucureşti.—Audienţa pe care d. P. P. Carp o solicitase la M. S. Regele acum cîte-va zile, a avut loc aseară la orele 9.

Azi dimineaţă a fost primit d. Al. Marghiloman.

CAMERA

Bucureşti.—De la deschiderea şedinţei încă, s'au început incidente între deputaţi, din causă că fie-care stărue să se interverteasca ordinea de zi, fie care propunînd cîte un proect.

D. Stănculeanu a depus un proect pentru împămîntenirea a 4 absolvenţi ai şcoalei militare, pentru a putea capata gradul de sub-locotenent.

D. M. Constantinescu, ministrul domeniilor stăruie să se ia în consideraţie proectul cu privire la proprietăţile din Dobrogea.

Un incident s'a întîmplat între d. St. Ioan şi d. Burileanu; cel dintăi propusese să se interveteasca ordinea de zi pentru un proect şi d. Burileanu i-a obiectat că d. Ioan prea umblă cu multe afaceri.

SENATUL

Bucureşti.—La deschiderea şedinţei d Brătianu depune un mare număr de proecte pentru diferite imprumuturi comunale.

După toate probabilităţile, Sîmbătă cel mai tîrziu, seziunea va fi închisă.

Atitudinea junimiştilor

Bucureşti. — Cu toată întrunirea de eri de la Eforie şi în plus audienţile de eri, junimiştii nu prea sunt dispuşi a pune mare încredere pentru viitor.

D. P. P. Carp, azi la Cameră, n'a mai pomenit nimic de venirea la putere, sau de activitatea politică, ci s'a interesat mereu de buletinul atmosferic.

Duminică junimiştii vor ţinea o nouă întrunire, după cum s'a anunţat, dimineaţă la orele 9. Mulţi se miră de ce întrunirea a fost convocată pentru dimineaţă şi nu după amiazi.

Explicaţia însă a dat'o aseară, un fruntaş junimist, la Automobil Club: Duminică dupa amiază sunt curse şi pentru a nu lipsi nimeni dela curse, întrunirea se ţine dimineaţă.

Marele incendiu din Belgrad

Belgrad. — Un incendiu a distrus fabrica de zahar din Belgrad; au ars 90 vagoane de zahar rafinat. Pagubile se evaluează la 600 mii dinari. Fabrica era asigurată. Cauzele incendiului nu se cunosc.

Greva inscrişilor maritimi

Marsilia.—Intrevederea dintre inscrişii maritimi şi prefect, n'au dat nici un rezultat cu privire la grevă, de oarece prefectul a refuzat să primească pe trei din şefii sindicali, daţi în judecată.

Asupra răscoalei din Albania

Colonia.—„Koelnische Zeitung" scrie următoarele: ziarul din Paris „Tatare", afirmă că ar avea dovezi cum că ultimele dezordine albaneze au fost puse la cale de agenţi secreţi germani şi austro-ungari, spre a provoca o mişcare de natură a îngreuia eventualitatea unei alianţe balcanice.

Această insinuaţie va rămînea însă fără efect la Constantinopol, căci să cunoaşte acolo exact cauzele care au provocat în realitate răscoala din Albania. Dorinţa generală este ca guvernul turcesc să isbutească a suprima cît mai răpede insurecţiunea.

Meeting contra Mitropolitului Baraba

Sofia.—Societăţile culturale şi de bine facere, precum şi cele de emigraţiune macedoneană, au convocat un meeting sub cerul liber şi au protestat contra numirei mitropolitului Baraba, ca vicar la Dibra, considerînd trimeterea unui episcop sărbesc într'o localitate locuită de bulgari ca o isbîndă a propagandei sărbeşti, de natură a provoca scisiuni în sinul populaţiei.

Imprumutul sîrb

Belgrad. — Azi a avut loc plebiscitul nominal al cetăţenilor din Belgrad, spre a hotărî dacă trebue să se facă sau un împrumutul de 50 milioane dinari, pentru oraşul Belgrad. Proiectul de împrumut a fost primit cu 4842 voturi, contra 1383.

Balon trăsnit

Eschwege.—Rămăşiţele balonului „Delitsch", care s'a înălţat eri la Bitterfeld, au fost găsite lîngă Reichensachsen. Balonul a fost lovit de trăsnet în timprl unei furtuni. Cei patru aeronauţi ce-l conduceau, şi-au găsit moartea.

Inundaţiile din Londra

Londra.—Din cauza unei ploi torenţiale, numeroase străzi sunt inundate. Circulaţia tramvaelor este întreruptă în mai multe părţi. Sunt numeroşi răniţi. Trăsnetul a căzut în mai multe localităţi cauzînd pagubé.

Intristaţi: Eleonora Murgăşanu, Dincă Badea, Dincă Ioan, Nae, Andrei şi Costache Cumpănaşu, Ilie Iliucă, Maria Iliucă, Elena Liucă, Ion Marin Dincă, Maria Ion Dincă, Dimitrie Teodor, Lazăr Mihai, Constantin Sava, Anica Enache, Enache Gheorghe, Petru, Maria Abrahamfil Floarea Tudor, Mehedinţeanu Marin, Ioan Matei, soţie, fraţi, nepoţi, veri şi rude, au durerea a face cunoscut încetarea de viaţă, a prea iubitului lor

✝

Mihai Murgăşanu

în etate de 40 ani

Duminecă 4 Aprilie, orele 12 noapte, după o lungă şi grea suferinţă. Inmormîntarea va avea loc Mercuri 7 Aprilie, ora 2 p. m. Cortegiul va porni de la locuinia din str. Trei-Calici 13, la cimitirul „Eternitatea".

In loc de ori-ce înştiinţare.

Pierdut Pe pupitrul de la sucursala poştei din str. Lăpuşneanu, subscrisul Gh. Popazu, am uitat eri Duminică, 4 Aprilie, un port-billet cu hîrtii de bancă în valoare de 200 lei şi cu mai multe chitanţe de valoare. Cine l'a găsit îl rog a'l aduce în str. Păcurari No. 14 şi va primi o foarte bună recompensă. **Gh. Popazu**

S'a perdut, pe drumul dintre Spinoasa—Podul-Iloaie, sau pe calea ferată — Podul-Iloaie,— Iaşi în trenul 143, un portmoneu cu diferite acte şi chitanţe, privitoare pe subsemnatul, precum şi suma de lei 700.

Declar chitanţele nule, iar găsitorul e rugat a'mi aduce actele, sau a mi le trimete, reţindu-şi banii.

N. Alexandrescu
Proprietarul moşiei Spinoasa Iaşi

Bun crescător de vite

de rasă străină şi indigenă, ştie colecţiona şi încrucişa, cunoscînd şi fabricarea unturilor fine franceze,—caută post.

A se adresa la ad-ţia ziarului sub **B.**

De vînzare şi de închiriet

în Strada Păcurari No. 79

Un apartament din nou construit compus din patru odăi, bucătărie, spălătorie, sofragerie, şi celelante atenanse.

Un apartament compus din trei odăi şi atenanse.

A se adresa la proprietar **Egor Ivanov** *în aceleaşi case.*

S'a deschis

Birou de architectură

Al d-lui L. NADOLSCHI

din strada Gărei No. 7 (casele Motăş)

se execută:

Planuri şi măsurători
Schiţe în mod gratuit.

Primeşte: **Eecutări de lucrări în regie** sau întreprindere.

Angajează supravegheri şi conduceri de lucrări după planuri întocmite de alţi domni architecţi.

Se into mesc ansamble pentru aranjamente de gospodărie rurală.

Specialist în lucrări de beton
Specialist în transformări

Şi amenajări la construcţiuni supuse causelor igrasioase.

A executat în interval de 15 ani *proecte la mai multe lucrări importante, ca: In Bucureşti, Aleea Rignauld, valoare 1.200,000, casa Antonescu, Mavromati Pleşoianu, Osorovici, Nicu Moisescu, precum cît şi mai multe lucrări ale* **onor. Ministerul de război** *în calitate de antreprenor.*

La chemări speciale face deplasări şi afară la ţară.

Mărfurile cele mai frumoase şi noutăţile cele mai moderne, pentru sezonul de vară, se găsesc numai la Magasinul:

„LA VULTUR"

Toate furniturile şi garniturile de Rochii pentru culorile noi aduse de manufacturişti. Tuluri, Loize, Aplicaţii, Galoane şi sutaşuri, toate potrivite la fie care culoare modernă în cele mai noui serii.

Preţurile cele mai modeste la toate mărfurile.

Mare asortiment de Jupoane Elegante.

Fescher Ediger Mann Fabriksbeamte mit hohen Einkommen in sicherer fast unabhängiger Stellung sucht auf diesem Wege die Bekanntschaft eines Fräuleins deutscher Sprache mächig ist mit Vermögen von 6000 Lei.

Nur ernstgemeinte Anträge erbeten unter

Glückliche Zukunft
A. B. 30
An die Vervaltung dieser Zeitung

DE INCHIRIET

Un apartament compus din 4 sau 5 odăi frumos tapiţat, cu platfoanele pictate, avînd şi o grădină mare.

Strada Buzdugan No. 10.

Clinică Veterinară
şi
Atelier de potcovărie
normală şi pathologică

S'a deschis în strada Păcurari No. 100

Din fer şi oţel, preţul dela 0,80—1,50 fr.

Cauciucuri speciale contra alunecărilor pe asfalt.

Sub direcţiunea

D-lui TH. LUPAŞCU

Medic Veterinar diplomat al şcoalei Veterinare din Lyon.

Consultaţiuni la ori ce oră din zi.

De inchiriat mai multe apartamente, strada Lozonschi.

A se adresa d lui Nicu Pogonat.

De inchiriet dela 23 Aprilie 1910, apartamentul de jos a caselor D-lui N. Nicolaide, strada Panu No. 7, compus din 7 odăi de locuit, plus atenanse.

A se adresa numai d-lui avocat Nicolaide.

Vaccinări şi Revaccinări
cu limfă proaspătă, din Şviţera, practică

Dr. L. GHELERTER

— 32 Str. Primăriei 32 —

Consult. 8 — 9 dim.; 2 — 3 p. m.

Eliberează Buletine.

OCAZIONAL

PNTRU ANTREPRENORI

MATERIAL EE CALE INGUSTĂ

3300 metrii cale şine 6 centimetri, distanţă între şine 50 centimetri

62 vagonete sistem Koppel, 3 Schimbători.

A se adresa în scris sub „Ocazional" la Agenţia de publicitate Carol Sculder, Co. Bucureşti, Str. Karageorgevici 18.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV — PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH**

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLET FREES (THUIR FRANŢA) — De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

Proprietarul Magazinului

Comerţului in RATE

Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25

Aduce la cunoştinţa publicului că a adus un mare transport de biciclete **BRENNABOR** marca cea mai renumită, întrebuinţată de toate arsenalele armatelor din Europa.

Depozit de Maşini de cusut

de calitate superioară pentru industriaşi şi pentru familii. Funcţionarea perfectă, garantată pe timp de 10 ani.

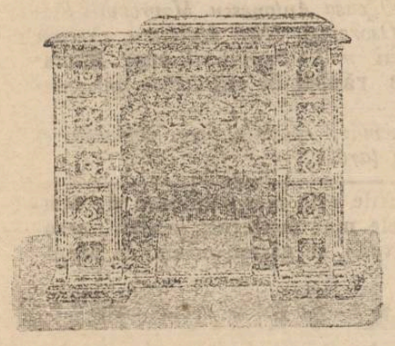

Gramofoane şi plăci
Instrumente muzicale
Mobile, Cărucioare
şi ori ce accesorii

Toate se vînd în rate convenabile la
Magazinul Comerţului in rate
Ş. L. Grossmann
Strada Lăpuşneanu 25

BIUROUL ROMĂN

PENTRU

Instalaţiuni de APA şi CANAL

AUTORIZAŢIA No. 291 din 1910

No. 3—Strada ARCU—No. 3

Ing. GEORGE D. MANUG şi Th. ZAHN

fost inginer-şef monteur la secţia instalaţiunilor particulare al Societăţei „Union Bangesellschaft" Iaşi.

Execută orice fel de lucrări atingătoare de aceactă branşă. Specialitate în instalaţiuni de băi şi closete şi băi publice, după ultimile sisteme; construcţiuni de **vespasiane** pentru pieţe publice, pisoare pentru localuri publice, hoteluri, restaurante, cafenele etc., etc.

Diferitele materiale şi obiecte necesare la instalaţiuni, sunt din acelea pe care experienţa le-au constatat că sun retsistente se comportă bine şi conforme regulamentului Pirmăriei.

Oferim condiţiuni avantajoase pentra plata lucrărilor şi garantăm solitatea montajului.

Proecte şi Devize întocmim gratis, la cerere tuturor onor. administraţiuni, d-lor proprietari; asemenea, tot gratis—**spre lămurirea d-lor proprietari**—întocmim şi verificăm devize pentru racordări; cu conducta şi canalul public, lucrare ce se va executa de concesionarul Primăriei.

Biroul Romîn pentru instalaţiuni de Apă şi Canal — Str. ARCU No 3 —

Ing. G. MANUG şi Th. ZAHN

Vînzătoare

specială, de Pălării, Galanterie, Incălţăminte, Dantelerie, Mode, caută post durabil local.

S. G. Poste restante, Iaşi

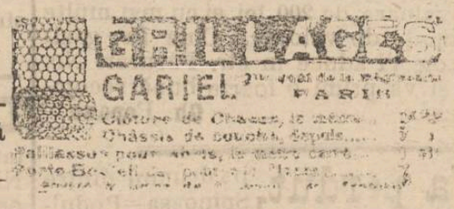

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Dezinteria —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.
Comenzile de în gros sunt a se adresa: Domnului I. DAVIDESCU Tecuciu
Reprezentant pentru Oltenia şi Muntenia ISAKKOFFLER BUCUREŞTI

De închiriet

— O MAGAZIE —

compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară *S. L. Schiler 49* (în etajul de sus).

RUCHE à Cadres mobiles Prix : 20f Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à. 0f 20

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Sîmbătă şi Duminică se intercalează în program :

Sujete noue

Preţurile : Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică **MATINEU** la **3** ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 80 b., Stal I-iu 60 bani, Balcon 40 bani Galeria 30 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra viaţe şi rente *în VIENA fondată în anul 1858*
Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fenduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 40|100 şi fr. 1,144,223. 0 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 280 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări :
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu sustire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu sistirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi :
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No 10

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT
— *Strada Ghica-Vodă No. 59* —

Alfons Herovanu

AVOCAT
a Bărboi No. 15—
— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numerii la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 85 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VII

s'au pus în vânzare

Tragerea de la

9 April—4 Mai 1910

Se poate cîştigà in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare :

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI Str Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.- No 986 Mercuri 7 Aprilie 1910

In jurul intrunirei junimiștilor

Patru fruntași junimiști, au luat cuvîntul, împreună cu șeful lor, la întrunirea de Duminecă din sala Eforiei.

D. Carp a făcut o simplă declarațiune,—că guvernul nu mai poate fi tolerat să dezorganizeze Statul—și a cerut amicilor săi și publicului din sală să aibă încredere în „șeful partidului conservator"!

Se vede că d. Carp, era împins de amicii săi la o acțiune mai violentă împotriva guvernului, și de aceia s'a simțit nevoit să recomande tutulor, să-și manifesteze în liniște sentimentele și să se încreadă în cuvintele și acțiunea sa de conducător de partid.

Incolo, d. Carp, n'a spus nimic mai important,—și nici nu putea să spună alt-ceva, fiind legat de audiența ce avea în aceiași zi și după sfîrșitul întrunirei, la Palat.

Dar dacă șeful junimiștilor era angajat să păstreze toată rezerva pînă după convorbirea cu Regele — în schimb d-nii Maiorescu, Lahovary și Marghiloman, au făcut importante declarațiuni, pe cari nu le putem trece cu vederea.

D. Marghiloman, în calitatea sa de sub-șef al partidului, a spus că: „a mai tăcea asupra actelor guvernului ar fi o *trădare* și o *complicitate*".

Ori, tocmai de această trădare și complicitate am învinuit noi pe junimiști, trei ani de-a rîndul și învinuirile noastre, d. Marghiloman le recunoaște astă-zi de adevărate, făcînd „*mea culpa*", pentru toată acțiunea politică junimistă de conlucrare cu liberalii de la 1907 și pînă acum.

A doua parte importantă a cuvîntărei d-lui Marghiloman, e privitoare la succesiunea guvernului liberal.

Subșeful junimist a declarat că întrunirea de Duminecă de la Eforie „*e prima peatră ce s'a pus pentru temelia apropiatului și viitorului guvern conservator*"!

Cu alte cuvinte, a fost de ajuns ca junimiștii să se despartă de liberali și să declare în întrunire publică, că de azi înainte vor lucra pe propria lor socoteală, pentru ca să se așeze deja temelia viitorului lor guvern.

Vorbind ast-fel, d. Marghiloman, a avansat în gîndire și exprimare chiar pe șeful junimiștilor, care, de și prezent la întrunire n'a ținut să spună nici un cuvînt asupra vre-unei indicații ce ar putea avea în chestia succesiunei conservatorilor la putere, după guvernarea liberală.

D. Marghiloman, a dat a înțelege lucruri, cari, fie-ne permis a spune—întrebuințînd propria-i expresiune—**„constitue o ireverență față de Coroană și o necuviință față de țară"**.

Suveranul poate să-și fi exprimat neîncrederea ce îi inspiră azi guvernul prin legile sale, după cum s-a exprimat și țara în mod constant această neîncredere—în ultimii doi ani. Dar, ca Suveranul să fi dat indicația că din apropiata retragere a liberalilor urmează inevitabila succesiune la cîrma Statului, a grupărei junimiste—aceasta constitue o nepermisă eșire din partea unui bărbat politic serios și prudent, cum ne obișnuisem a socoti pe d. Marghiloman.

Dacă Suveranul ar fi să tragă indicații și concluzii asupra succesiunei la putere, după liberali—le-ar găsi, nu în supărarea de azi a junimiștilor, ci în felurite moduri cum s'a exprimat țara prin ultimele lupte politice legale. Deci, se poate vorbi azi cu siguranță asupra imperioasei schimbări a regimului liberalilor, dar nu se poate anticipa asupra succesiunei lor.

D. Maiorescu, a fost mai cu tact și combătînd politica socialistă a guvernului—a expus modul diametral opus al partidului junimist — ce îl deosebește ca partid reacționar, nu numai de programul anarhic al liberalilor de azi, dar și de programul democrat al partidului nostru.

Dacă din ideile expuse de d. Maiorescu, și cari ar constitui programul de viitor guvernămînt al organizației junimiste, se poate trage concluzia și a unei imposibilități absolute de conlucrare politică cu noi—atunci rămîne în urma acestui discurs definitiv clarificată situația noastră ca partid politic, cari cu nici un preț nu putem admite a abandona principiile democratice, cari au servit de bază la înjghebarea programului și partidului nostru, cum e reforma electorală, fiscală și altele—și pe care țara le-a aprobat de la început cu desăvîrșită încredere.

Singur, d. Ion Lahovary a fost în nota justă a situației și fără a exagera nici situația deplorabilă a guvernului—nici situația fericită a partidului din care d-sa face parte — a arătat că întreaga țară e nemulțumită de politica liberală și dorește schimbarea guvernului, indiferent cine va compune guvernul de mîine și din ce elemente va fi alcătuit.

„*Unii agreează—a spus d. Lahovary—pe d. Take Ionescu, alții pe d. Carp, — nimeni însă nu agrează guvernul. Toți sunt contra liberalilor, cari în loc să îngrijească de nevoile țăranilor le a dat 18,000 de funcționari mai mult*".

Aceasta este adevărata notă a situației politice a guvernului și a partidelor de opoziție.

Pe guvern — nu'l mai vrea țara—adică nu'l mai agreează nici o clasă socială, toate fiind dureros atinse prin legile nechibzuite și vexatorii din ultimul timp—și pe acest guvern țara vrea să'l vadă părăsind puterea cît de curînd.

Cine-i va urma—tot țara are s'o spună la timpul oportun — cum am mai spus'o și altă dată—așa că junimiștii au să aibă de unde să'și culeagă indicațiile precise și asupra acestei chestiuni.

Deocamdată să se mulțumească cu retragerea liberalilor—dacă cu adevărat le convine, iar despre guvernul viitor, au timp să vorbească.

De ce se anticipează cu rezolvarea chestiunilor, cari pentru moment nu sunt la ordinea zilei?

Vespasian I. Pella

NUMAR ȘI MASA

Acum cîte-va zile, d. P. P. Carp plecase la moșia sa, hotărît să-și caute de trebi particulare. N'ajunse bine la Țibănești și fu chemat îndărăpt la București, ca să confirme declarația făcută de d. Marghiloman, în Cameră, că deputații conservatori înțeleg să se retragă din Parlament.

O declarație identică nu fusese făcută și în Senat, de d. Maiorescu, de d. Missir sau de d. Arion—așa că retragerea se făcuse numai din Cameră: guvernul, cu actele sale, devenise intolerabil în Cameră, nu, însă, și în Senat.

A douazi declarația d-lui Marghiloman fu reînoită în Cameră de d. Mișu Cantacuzino, iar a treia zi veni d. Carp la Cameră și făcu o declarație de protestare, nu de retragere.

D. Carp a protestat contra sistemului de a coborî Parlamentul la nivelul scăzut al guvernului și a admis ca partidul său sa înceapă o acțiune în contra guvernului, acțiune ce-a fost declarată deschisă prin întrunirea de Duminecă.

La acea întrunire d. Carp a făcut o nouă declarație: și-a exprimat bucuria că cetățenii au venit în număr enorm, afirmînd că „numărul acesta mare dovedește tăria partidului conservator".

Numai cu 24 ore în urmă, numărul fusese mascota ră a șefului conservator. Cu cît numărul era mai mare — fie la o întrunire takistă, fie la o nouă aderare de partizani — d. Carp avea accente disprețuitoare pentru număr, în care d-sa vedea slăbiciune, nu tărie.

Acum numărul a ajuns la preț, precum, suntem siguri, va ajunge la preț și detestata de junimiști mahala și coborîtul în stradă

D. Carp vrea să guverneze. Această nobilă ambiție cu realizarea căreia cată să lovească pe takiști nu pe liberali — această nobilă ambiție l'a adus pe d. Carp pînă a se lepada chiar și de principiile sale cele mai solide: să facă declarațiuni vehemente, să aibă expansiune pentru număr și să vadă mîntuirea tot în număr.

Că doar oroarea de număr, de masă, de plebe, l'a făcut pe d. Carp să devie un stabil aspirant de a veni la putere, un fel de bătrîn student cum sunt mulți în Kneipele germane, studenți ai căror foști colegi devin profesori, devin profesorii lor...

Pe timpul lui Ion Brătianu, d. Carp era candidat de președenție de consiliu și acum a ajuns să facă bezele numărului —pînă și lui—ca să-l răstoarne de la guvern pe fiul lui Ion Brătianu.

Noi, firește, dorim succes d-lui Carp în noua sa încercare de ascensiune către putere. Dar vedem că iarăși vrea să se urce stînd locului—și teamă ne ie că iarăși nu va reuși.

Nu va reuși, fiindcă nu știe alege prilejul. Guvernul actual este o rușine parlamentară—de sigur.

El trebue răsturnat—de sigur. Dar noi n'am auzit încă minunea ca un guvern să fi răsturnat în ajunul închiderei Parlamentului și să fi fost lasat în pace în toi de nelegiuiri.

D. Carp are o mare parte de vină și în existența acestui guvern și în nelegiuirile lui: l'a lasat să facă.

Acum vrea să-l răstoarne — dar ni se pare că nu va putea.

In tot cazul acest guvern ticălos, a reușit să facă o minune mare: să-l amorezeze pe d. Carp de număr și de popor.

Retragere de Credit

Unul din oratorii de la ultima întrunire junimistă, d. Emanoil Antonescu, a zis în discursul seu: *mulțumim d-lui Carp că s'a hotărît să retragă creditul larg pe care l'a acordat guvernului liberal. Să deschidem acum registrele acestui guvern și să-i facem bilanțul.*

Vrea să zică nu noi spunem ci un fruntaș junimist: liberalii aveau credit larg la junimiști. Il aveau până acum, pe timpul celor mai cumplite nelegiuiri, iar acum, că se închid Camerele, acel credit larg se retrage.

Aceasta este o nouă gentileță a junimiștilor față de liberali. Creditul se retrage cui-va cînd îi trebue credit, dar cînd nu-i trebue?

Cît timp au fost Camerele deschise, guvernul avea nevoe de credit și junimiștii, prin d. Carp, i l'au acordat și în mod larg, după declarația d-lui Antonescu.

Dar astă-zi, sesiunea parlamentară fiind închisă, guvernul nu mai are nevoe nici de credit în familie, necum de la străini.

Declarația d-lui Antonescu confirmă deci prietenia junimisto-colectivistă și dovedește dreptatea afirmărilor noastre că junimiștii n'au făcut la timp potrivit declarațiile lor; că o opoziție serioasă nu declară război guvernului la vreme cu totul nepotrivită.

Ocazii importante, decisive, au fost perdute de junimiști ca să retragă guvernului creditul larg. La sfîrșitul unei sesiuni parlamentare, care a fost marcată de nelegiuiri, de batae de joc și de legiferări ridicole, cari toate se bucurase de creditul larg al junimiștilor, vin creditorii generoși și anunță că retrag creditul, că vor să răstoarne guvernul pe care l'au susținut cu credit, pe care l'au patronat cu acel credit, în toate ale lui fără de legi.

E prea tărziu.

Chestii politice

PRIMA PIATRĂ

De la întrunirea pe neașteptate a Carpiștilor sînt multe de reținut ca temperament politic, ca veleități, ca organizare.

Intr'un moment dat Camera liberală a supărat pe Kronprințul Carpist; indignat de această neatenție Kronprințul s'a retras zgomotos din parlament, crezînd că se năpădește lumea nefiind el. Iute telegramă la Țibănești. A luat moara foc. Cerere telegrafică de audiență la Palat. Totul în virtej. Șeful eri a venit la moșie, azi l'a ridicat pe sus de la moșie și gîndind a venit într'un suflet la București.

Ce era mă rog? Kronprințul a fost cărat pe bătătură de Camera liberală și afundarisit de *alter ego*, premierul, că nu mai are timp să se ocupe și de daraverde altora, fiind peste cap ocuparisit cu ale sale și alor săi.

Și ne-am trezit așa din senin cu o întunire monstră în București, cu declarațuni platonice de răsturnare, cu îndemnuri să se întoarcă lumea liniștită acasă. Și...! pe urmă nimică.

Șeful a fost incis și concis; Kronprințul a făcut o filipică, fără Filipescu, și o profeție: „*Să țineți minte* că azi s'a pus prima piatră... a temeliei viitorului și apropiatului guvern conservator."

Perfect adevărat! De cît acel azi e parte tîrziu dat de Kronprinț. *Azi* în înțeles politic l'a dat de mult țara, de fiind regulat guvernul liberal a mîncat bătăi la alegeri. Țara în mod constant a dat semnalul căderii regimului și a formării viitorului guvern conservator.

Azi în gura Kronprințului are un înțeles egoistic, că adică de cînd Heghemoniconul Milei sale a fostă atins. Cu rîsul și cu glumele se culeg toamna prunele, cu supărarea nu se face politică. In loc ca acum, la spartul iarmarocului, să facă Kronprințul pe suparatul și să se supere pe sat, fără ca satul să știe de aceasta, mai bine lăsă ambițul mai jos și fără să se milogească la mila guvernului făcînd opoziție *à l'eau de rose*, încheind carteluri rușinoase, abdicînd la ori ce demnitate politică care ți-o dă lupta dreaptă și leală, să fi luptat demn și mîndru de sine, organizînd partidul, chemînd țara la viața politică, făcea opera mai salutară. Dar așa în ura sa contra-ne a dat sprijin moral și material guvernului lui Ionel Brăteanu și vina cea mare cade nu atît pe capul lui Ionel Brăteanu, căci de unde nu-i nici D-zeu nu cere, ci pe capul Kronprințului că s'a făcut coadă de topor, crezînd că partidul liberal îi va ajuta la succesiune.

Acum d. Ionel Brăteanu tratează în cucerit pe Kronprinț și și permite să facă zeflemele, călcîndu-l pe coadă. Și i-a sărit *țifna*. Dar țifna nu e un element politic, de cît la nobili! iar țara nu e chemată a ști de țifna lui Ion ori Vasile ci de interesele sale. Și partidul d-lui Carp s'a pus de-acurmezișul intereselor și aspirațiunilor țării.

Cît de mult egoism nu e în încheerea Kronprințului, care crede că din supărarea sa s'a clădit prima piatră a viitorului și apropiatului guvern conservator. Hristos a clădit biserica lui pe *piatra credinței*, nu pe a supărării, el fiind adeptul școalei care zicea că dacă te lovește cineva pe obrazul drept tu întoarce-i și pe cel sting să te lovească.

Țara aceasta românească are o credință, are o dragoste izvorîtă din credința ei; dar și credința și dragostea ei nu e de fel pentru partidul d-lui Carp, și deci nici pentru Kronprinț. E prea îngust cercul acestui partid și prea largi și mari aspirațiunile acestei țări, pentru ca toate să-și găsească locul și satisfacerea în supărarea Kronprințului.

Iar Maria Sa în înalta-i înțălepciune va aviza asupra acestei eșiri neașteptate a Carpiștilor, căci au ajuns lucrurile ca și dinastia Brătianu și d. Carp să se bizue mai mult pe încrederea Coroanei de cît pe credința și dragostea țării.

De aceste lucruri nu vorbesc și nu răvnesc de cît ticăloșii de Takiști și tocmai de aceasta sînt mai departe de putere de cît cei ce se sprijină pe încrederea milei măriei Sale.

* * *

OAMENI ȘI LUCRURI

Premize și concluzii

Intru cît știința propriu zisă și psihologia în deosebi se îmbogățește de rezultatele practice ale unor anumite întîmplări,—pe urma procesului senzațional din Veneția, după „pledoariile" medicilor—experți, se va ști cam atît: amîndoi bărbații, Naumow și Prilukow au lucrat ca niște sărmane victime ale sugestiunii, iar singura minte în adevăr criminală, conducătoare și inspiratoare la omor a fost—contesa Fireste: știința se oprește și ea cu preferință la hipoteze plausibile și calcă pe cărări bătute,—fie chiar pe urma unor prejudecăți. Aceasta nu însămnează că presupunerea ori închierea ar fi imposibile ori absurde, dar se va întări credința și legenda că în generalitatea cazurilor sexul... tare este acel care plătește cu jertfe grele momentele de slăbiciune, lipsa de experiență, impresionabilitatea și ușurința cu care se lasă suggerat, „sedus" ori fascinat de voința oțelită a femeei. Iar literatura se va îmbogăți cu încă o premisă falșă.

Căci este falșă, cel puțin sub forma aceasta generalizată și frivolă, sub care scriitorii și psihologii au adoptat legenda și au popularizat'o. Legenda că puterea demonică de a seduce, a subjuga voința liberă, ar fi un privilegiu al femeei. De fapt bărbații au și ei, au mai adesea încă, facultatea de a subjuga prin o putere psihică inexplicabilă și chiar prin acel „farmec" primejdios care se atribue esclusiv femeei. E drept că manifestările și mijloacele diferă, urmează drumuri opuse; dar fascinarea e aceeași. Barbații, neavînd aceleași însușiri fizice le înlocuesc cu altele. Ne avînd grația, blîndețea cuceritoare, au în schimb forța, îndrăzneala și au în favoarea lor, adevărata slăbiciune,—acea a simțirii și a credulității femeești.

Ei au magia cuvîntului, afectarea, fățărnicia, rafinamentul și ceea ce numește francezul „l'abandon", — arme irezistibile și cuceritoare. Prin aceste arme s'au văzut totdeauna răsturnîndu-se legile naturei și ale omenirei, prevederile științei și ale logicei; puterea lor anormală a știut să transforme ființi perfect echilibrate și blajine în — animale feroce ori în sclave umile și îndelung răbdătoare, —răbdînd toate amărăciunile, în speranța făgăduinței iubirei.

A se preface pe sine însuși în mijloc și în scop, — mijloc de cucerire și scop de triumf, a da privirii, vorbei și expresiei sale o notă de pasiune, ridicată pînă la virtuozitatea poeziei și pînă la ritmul unui ideal constant, a suggera ființei jefuită de voința ei proprie că ea, numai ea este dorința supremă, a nimici toate convingerile și sentimentul de statornicie și datorie prin acel misterios balsam ori opiu ce se gustă în cupa înflorită a senzațiilor de fericire și făgăduielilor de iubire eternă,—toate aceste le face bărbatul mai cu artă decît femeea. De aceea, de fapt, *el* serbătorește mai mari triumfuri, el este biruitorul între cele două sexe, el abuzează de suggestiuni și de seducțiuni. Iar experții, savanții cari apar în procese celebre pentru a dovedi contrariul, sunt, conștient ori inconștient, servii unei vechi prejudecăți care pune pe seama femeei cele mai grele păcate ale veșnicului ei adorator, — care i este cel mai înverșunat dușman în același timp pentru că se iubește prea mult pe sine însuși.

Rodion.

Reformele în armată

— CAUZE ȘI EFECTE —

Recrutarea ofițerilor.—Nici o instituție n'a existat de la 1830 la 1856 în Muntenia și pînă la 1861 în Moldova, pentru instrucția pregătitoare a ofițerilor, astfel că în acest interval de timp ofițerii, s'au recrutat din elemente fără nici o pregătire, cari au avut o influență pernicioasă în desvoltarea organizării. Același sistem ameliorat, s'a întrebuințat mult timp în creațiunile succesive următoare. Dacă la 1859 sau la 1866, s'ar fi desființat cu totul organizația veche și s'ar fi început din nou cu ofițeri și grade inferioare pregătite sistematic ar fi fost foarte nimerit.

Școalele noastre militare, au produs, promoțiuni foarte mici de ofițeri față cu nevoile crescinde ale armatei. Pregătirea acestor ofițeri, s'a făcut mult timp, numai teoretic. Elementele cele mai bune, au fost îndrumate de necesitățile serviciului, mai mult spre biurocrație și, cînd au devenit în capul comandamentelor, s'au găsit desorientați și nepregătiți. In loc să poată pregăti de răsboi unitățile lor, au avut ei singuri necesitate de această pregătire.

Pentru pregătirea cadrelor grade inferioare, n'a existat nici odată vr'o instituție, și nici nu sa-u alocat sume suficiente în budget pentru reangajeri de sub oficeri. Pregătirea gradelor inferioare, s'a lăsat în sarcina corpurilor de trupă, recrutate din contigentele în serviciu, dar lipsindu-le timpul și mijloacele, nu s'a parvenit a avea nici odată, cadre grade inferioare bune.

Instrucțiunea infanteriei.—Pentru instrucțiune, infanteria era împărțită în permanentă și cu schimbul Cea permanentă cuprindea un sfert din contigentul anual și cea cu schimbul jumatate. Infanteria cu schimbul, presenta o cantitate de armată plină de inconveniente, din care cele mai principale erau: 1) Instrucțiunea ei a fost totdeauna o închipuire, pentru ea nu s'a alocat cheltuială în budget de cît cîte 15 zile înainte de război și cîte 45 - 60 zile după război, în fie-care an. Ciți-va ani, între 1902—1906, nu s'a alocat de cît 10 zile pentru cea mai mare parte din schimbași. 2) Neavînd instrucție și localuri, trebuia să împrumute de la permanenți, astfel că, aceștia erau împiedecați în instrucțiunea lor pe timpul concentrării schimbașilor. 3) In fine inconvenientul cel mai mare consista în perderea ofițerilor, aceștia cu timpul uitau meseria lor și deveneau țivili îmbrăcați militărește, în cea mai mare parte. Pregătirea ofițerilor infanteriei, a fost menținută în stare de inferioritate, față de pregătirea ofițerilor celorlalte arme

Intr'o armată, infanteria cuprinde trei sferturi; dacă ea este inferioară față de celelelte arme, armonia nu poate exista și calitatea ei, influențează asupra calității întregei armate. Din analiza aceasta se poate deduce calitatea armatei în 1907.

In 1905, Generalul Hîrjeu, în lucrarea sa intitulată „Pregătirea armatei naţionale de răsboi“, ne-a arătat, că am rămas înapoi în pregătirea noastră de răsboi faţă de vecinii noştri şi a avut de efect, să dea de gîndit bărbaţilor noştri politici, să provoace discuţii în parlament pentru interesele armatei, să desmorţească simţul patriotic şi să'l determine la sacrificii, şi, în fine să pregătească spiritele pentru întărirea armatei.

In aceiaşi stare de lucruri, partidul liberal ia frînele guvernului în Martie 1907. Să examinăm ce s'a făcut şi desfăcut pentru armată.

Reformele din 1908 şi 1910.—S'a făcut asupra organizării şi înaintării în armată. Prin noua lege de organizare din 1908, s'a dobîndit:

a) Reducerea serviciului militar de la 25 la 22 ani, din care 7 în activitate şi congediu, 5 în rezervă, 3 în miliţie şi 7 în armata teritorială.

b) S'a permanentizat infanteria, i s'a redus serviciul activ la 2 ani şi s'a suprimat infanteria cu schimbul. S'au sporit regimentele de infanterie şi al batalioanelor în regimente şi s'au sporit efectivele. S'au creiat batalioane de rezervă cu un cadru restrîns, chemate a deveni regimente cînd legea şi-ar fi produs efectele în întregime şi cînd erau să fie compuse din soldaţi şi cadre cu instrucţia complectă.

c) S'a sporit artileria de la 13 la 18 regimente, iar cavaleria s'a despărţit in 10 regimente de roşiori şi 8 de calaraşi cu schimbul.

Legea aceasta, care a avut şansa să fie votată cu unanimitate în cameră şi aproape tot astfel la Senat, fără a fi perfecţi, gîndesc că satisfăcea nevoile armatei pentru pregătirea calităţii imediate şi mai tîrziu a constituţiei, cu condiţie să se fi pus în aplicare în întregime.

Modificarea legei de înaintare, a fost mai puţin fericită. Principalele ei cusururi sunt: Nu se lua destule garanţii pentru recrutarea şi pregătirea uniformei a tuturor ofiţerilor. Ofiţerul rău recrutat, întrodus în rîndurile armatei, cu greu e scos, indiferent de cheltuiala provocată cu pregătirea lui. Pregătirea ofiţerilor infanteriei, s'a lăsat tot în stare de inferioritate, pentru că nu s'a creat şi pentru ei o şcoală de aplicaţie. Probele cerute examenului de maior, au fost reduse şi au permis ca căpitani, ce perduse speranţa a mai reuşi vr'o dată la acest examen, să răuşească de astă-dată, ba încă în mare număr.

Generalul Crăiniceanu cere şi obţine de la acelaşi parlament, modificarea aceloraşi legi în 1910. Prin modificarea legei de organizare, din desbaterile urmate rezultă, că 17 contigente sunt considerate ca în activitate şi rezervă, din care 7 pentru regimentele active, 7 pentru cele de rezervă corespunzătoare şi 3 pentru complectarea perderilor; iar pe cale bugetară, s'a redus 4500 oameni din fie-care contigent al înfanteriei, cari unit la vechiul prisos al contigentului de 5500 oameni, dau un total de 10,000 anual. Se creiază tot prin budget, divizia 10 de rezervă, şi în fie-care batalion, o companie se lasă numai cu cadrele. Din ce se va compune divizia 10 de rezervă şi ce fel de soldaţi se vor da companiilor de cadre din fie-care batalion, la mobilizare? nu ştiu încă, dar ştiu din note militare de dl. General Crăiniceanu că D-sa, preconizează infanteria mixtă, adică infanterie permanentă cu instrucţie complectă şi infanterie cu închipuire de instrucţiune. Ei bine, aci, nu sunt absolut de acord, sunt contra ori-cărei organizaţii de a semenea natură şi'mi sprijin credinţa pe lîngă ce am spus mai sus, pe ceea ce urmează:

a) Legea permanentizării intregei infanterii din 1908, a fost votată cu unanimitate la cameră şi aproape tot astfel la senat.

b) Toate infanteriele armatelor Europene şi în special cele vecine, sunt permanente cu serviciul redus la 2 ani.

c), Japonezii au învins pe Ruşii prin calitatea armatei şi în special a infanteriei şi a artileriei. Ori, soldatul nostru de şi este îndrăsneţ şi nu ştie ce e frica, dar n'are educaţie şi pregătire răsboinică, şi aceste calităţi nu i le putem da, de cît cel puţin în 2 ani de serviciu permanent.

d). Oficerii şi cadrele grade inferioare ce se vor destina unităţilor de reservă, vor deveni, ca şi cei ai desfiinţatei trupe cu schimbu, şi la acelaşi resultat vor ajunge oficerii din Grăniceri şi Jandarmi rurali.

e), Pe oficerul profesionist, trebue să'l preocupe mai I-u calitatea armatei, sub toate raporturile, spre a'şi putea îndeplini menirea în gradul cel mai perfect. Pentru cantitate, să facă cea făcut generalul Hîrjeu, adică să pue în cunoştinţă, barbaţii noştri de guvernămînt de ce se petrece la vecini, ca să ştie ce să facă.

f.) La discuţia bugetelor, d-l P. P. Carp, deputat şi şef al partidului Conservator, făcînd critica acestor bugete la Cameră, demonstrează şi afirmă, că ele nu satisfac nevoile reale ale Ţării, că pentru a satisface aceste nevoi, printre altele, bugetul ministerului de război, trebue sporit cu încă 8 milioane, şi pentru a înzestra armata cu tot ce i trebue e necesar a 'i se pune la dispoziţie, un credit extraordinar de peste 70 milioane.

In fine d-sa se declară categoric pentru permanentizarea şi sporirea efectivelor infanteriei atît în cît să nu mai rămîe excedent de contingent neinstruit şi ia angajament, ca să aducă la îndeplinire cînd va veni la guvern.

g). D l Take Ionescu şeful partidului Conservator-Democrat, afirmă că noua reformă, e desorganisare.

Cînd bugetul armatei a ajuns la 61 milioane şi se obţine maximum de cantitate, în detrimentul calităţii, e o greşală a nu se spori acest buget încă cu 8 milioane spre a se avea şi calitate de armată. Cînd acest spor se va face reforma 1910 va dispărea şi va fi înlocuită cu aceea ce e necesar să fie. Cînd o armată e învinsă, cheltuiala pregătirei sale se scumpeşte, prin despăgubirea de răsboi dată adversarului, şi se efteneşte cînd e învingătoare, cu despăgubirea luată de la adversarii învinşi.

Dacă reforma 1910, deviază de la principiile preconizate în „note militare, dacă unităţile active şi de reservă, şi complectez efectivele de mobilizare numai cu oameni avînd instrucţie de 2 ani permanenţi ai celor 17 contingente prevăzute de legea 1910 ceea ce e probabil, atunci se ajunge la inconvenientele următoare: 1) Se reduce numărul oamenilor instruiţi în fie-care contingent echivalent cu jum. a efectivului redus din buget. 2). Se mobilizează şi duc la răsboi oameni bătrîni slăbiţi fiziceşte, pe cînd fii sau fraţii lor mai mici, (prisos ai contingentului) rămîn la căminul lor.

3) Se rupe echilibrul între obligaţiunile cetăţeneşti şi forţa fizică individuală.

4) Se păgubeşte fiscul, căci rezervistul e scutit de plata contribuţiilor personale.

5) Efectele legii complecte nu se va putea avea, de cît peste 17 ani pe cînd cea din 1908 nu cerea de cît 12.

Inconvenientele acestea vor avea de efect o nouă modificare a legei din 1910.

In fine atît legea din 1908 cît şi cea din 1910, menţin o dispoziţie foarte nedreaptă prin cari obligă soldatul calaraşi cu schimbul să şi cumpere cal şi să'l întreţie 5 ani. Dispoziţia aceasta va trebui înlocuită prin aceia ca statul să cumpere calul, soldatul calaraşi să'l întreţie şi după 5 sau 6 ani să devie propropieta sa, cum e în Austria, deci o nouă reformă.

Reforma înaintării în armată din 1910, de şi legea s'a retras, ea este superioară celei din 1908. Prin regulamentul şcoalelor militare se iau garanţii suficiente de recrutare a oficerilor şi aptitudinea lor la serviciul militar. Prin creiarea unei şcoale de aplicaţi de infanterie, oficerii acestei arme, vor primi pregătirea la fel cu camarazii lor de artilerie şi cavalerie, de unde va rezulta unitate de doctrină, armonie şi unitate de acţiune. Legea de înaintare retrasă, stabilea clase de răsplată la înaintare, numai pentru satisfacerea intereselor armatei. Ingreuiarea probelor examenului de maior, ca şi înaintarea numai la alegerea de la Locot. Colonel în sus, au acest caracter.

Reforma sporirei soldelor oficereşti, e o chestiune de drept şi de necesitate. In 1901, curba Haret, a redus soldele oficerilor, ca la toţi ceilalţi funcţionari. Era firesc să li se dea ce li s'a luat, cum s'a dat la mai toate categoriile de funcţionari: Era necesitate pentru că traiul scupindu se solda redusă, numai ajungea să facă faţă nenevoilor vieţei.

Netrăinicia reformelor.—Dacă mare parte din reformele în armată n'au durat, cauză e că legile ce le a făurit, nu satisfac în deajuns nevoile armatei, au fost legi personale, produs al autorului ei cu credinţă de bine, dar cari, n'au trăit de cît atît, cît autorul le-a aplicat, îndată ce acesta a perdut calitatea de a mai putea aplica, s'a schimbat şi Legea.

Legile reformelor din 1908 şi 1910, au acelaş caracter. Cine garantează că reformele din 1910 vor trăi? Nu ştie ce rezervă ziua de mîine. Ei bine această stare de lucruri, e prejudiciabilă armatei şi a inspirat autorul anonim în 1905 şi le califice boala reformelor. Armata are necesitate de legi organice cu caracter de durată şi de mai multă stabilititate.

Pentru aceasta se cere:

1) Un ministru de răsboiu, afară de partidele politice şi neschimbat, s'au de nu e cu putinţă un cabinet pe lîngă capul Statului cari să fie însărcinat cu ad-ţia armatei.

2) Legi organice cu caracter de durată, cari să satisfacă interesele reale ale armatei şi să se aplice în totul.

4) Un budget anual de 70 milioane garantat a nu fi schimbat 10 ani cel puţin.

4) Un credit extra ordinar de 73 miloane, repartizat pe 3—5 ani pentru complectarea armaturei, muniţiunilor de răsboi şi echipament necesar mobilizării.

Cînd acest deziderat, va fi pe deplin realisat oficerilor nu le rămîne decît să perfecţionese calitatea armatei în gradul cel mai înalt, iar Ţara va avea siguranţa garantată, va putea să aştepte evenimentele cu încredere spre a trage foloase din sacrificiile făcute.

Colonel V. Dimitriu

Cercul modernist de Cultură

Acest Cerc—care urmăreşte ca, pe temeiul celor mai de pe urmă cercetări şi observări, să îndrepte ideile greşite cari circulă la noi în diferite ramuri de cultură—şi-a ţinut aseară, Luni 5 c., obişnuita-i întrunire săptămînală. Au luat parte 15 dintre membri, şi anume d-nii: locot.-col. Georgescu, director Institutului militar local,—D. Pompei şi Ilie Bărbulescu, profesori universitari, Ch. Drouhet, agregat la Universitate, dr. Em. Veisa, dr. A. Scriban, N. Crupenschi, fost magistrat, dr. I. Ursu şi Oct. Erbiceanu, profesori supliniiori la Universitate, inginer-şef Ţinţu, P. Dragomirescu, avocat şi dr. în drept, V. Buşilă, magistrat, dr. Stenner, şi I. Petrovici, conferenţiar-docent la Universitate.

A făcut comunicare d. dr. Em. Veisa „despre unele izvoare istorice asupra luptei de la Războeni între Ştefan cel Mare şi Turci“. A spus că încă în anul 1904 a fost în această localitate istorică împreună cu marele stat major, care are sub direcţia d lui general Tătărăs cu şi care voia, între altele, să reconstitueasca pe teren acea memorabilă bătălie. Cu acel prilej, un căpitan din statul major a şi ţinut o conferinţă, pe temeiul izvoarelor istorice ce aveam, asupra acelei lupte a lui Ştefan cel Mare. De atunci însă, în timpul din urmă, s'a mai publicat un nou izvor istoric, care cuprinde Memoriile asupra bătăliei de la Războeni, scrise de un italian Angeolello în limba italiană. S'a crezut, zice d. Veisa, că aceste Memorii ar cuprinde fapte nouă, necunoscute celorlalte izvoare ştiute şi publicate pînăacum. Dar scopul comunicării acestea a domniei sale a fost tocmai de a atrage atenţia că Angeolello n'ar fi aducînd de cît ştiri scrise şi cunoscute mai 'nainte fie de polonul Miechowsky, care a trăit contimporan cu bătălia, fie de Analele turceşti ale lui Leunclavius, fie, în sfîrşit, chiar şi de Dlugosz, despre cari vorbesc şi Hasdeu în „Archiva Istorică“ şi Cogălniceanu în „Arhiva romînească“ şi deja Şincai în a sa „Cronica Romînilor“.

Ca la ori-care întrunire a acestui Cerc de idei noui, interesante discuţii au însoţit şi urmat comunicarea d-lui Veisa; la ele au luat parte vie toţi membrii prezenţi. Din toate s'a rămas cu convingerea că Angeolello, în adevăr, nu aduce fapte istorice necunoscute, ci numai confirmă pe cele ştiute, oferind, in acelaş timp, o descriere întru cît-va personală asupra unora din bătăliile date atunci între Turci şi oastea moldovenească a lui Ştefan-cel-Mare: cu avangarele înainte de Războeni, apoi la Războeni, Suceava şi Cetatea Neamţului.

Mânăstirile şi monahismul

Reorganizarea mînăstirilor şi a monahismului este una dintre cele mai însemnate probleme bisericeşti. De aceea şi I. P. S. Mitropolitul al Moldovei—în Eparchia căruia se află cele mai numeroase, mai vechi şi mai însemnate monastiri—îl preocupă ideea aceasta şi caută mijloace de rîdicarea lor din starea de decădere în care se află, ca să corespundă scopului pentru care ele sunt înfiinţate.

Intr'adevăr, lumea profană nu le mai priveşte cu ochi buni, le numeşte „azil de trîntori şi parasite“ şi le admiră şi le stimează numai vara, cînd gîndesc a se recrea şi desfăta în acele mînăstiri încunjurate de poziţii pitoreşti.

I. P. S. Mitropolitul nostru a avut deja se pare mai multe consfătuiri cu stareţii şi egumenii mînăstirilor, pentru reorganizarea lor;

Ca un bun inceput a decis de o cam dată, cu aprobarea Ministerului, a reorganiza *Mînăstirea Cetăţuea* de pe lîngă Iaşi, înfiinţînd aici o *şcoală de pictură bisericească*, care pictură într'adevăr în timpul din urmă era cu desăvîrşire neglijată şi piaţa era inundată de fel de fel de picturi, care de care mai caraghioase şi în contra adevăratului spirit al bisericei. Nu cunoaştem încă şi alte măsuri ale I. P. Sale.

Credem însă că I. P. Sa cunoaşte *ideile utile şi frumoase*, în această privinţă ale regretatului Episcop de Roman *Melhisedec* şi ar fi de dorit să le adopte pe de-a întregul.

Dacă nu le cunoaşte, le publicam aici şi pentru ştiinţa altor doritori şi iubitori de progresarea şi înflorirea mînăstirilor noastre, ca ele să devină nişte instituţii bine făcătoare pentru ţara şi naţiunea noastră.

Le reproducem întocmai cum zicea acel celebru Episcop în anul 1883 în opera sa: „Papismul şi Biserica ortodoxă“, fără nici un adaos sau comentar al nostru, fiind încredinţaţi că ele sunt expresia fidelă a doritoriior de binele bisericei şi mînăstirilor noastre.

Nu mai trebue puţină energie din partea capilor bisericei noastre, pentru a fi puse în practică.

Iată-le:

„Monahismul şi mînăstiriie reclamă o urgentă îndreptare şi punerea pe calea morală, făcîndu-ce organe de cultură şi moralizarea poporului. In societate actuală romînă, mînăstirile nu pot avea rol de cît ca aziluri pentru bătrîni, cari după ce şi-au isprăvit rolul în societate, doresc a-şi sfîrşi viaţa în liniştea mînăstirească. Pentru care sfîrşit trebue a se destina un anume număr de mînăstiri; iar toate celelalte să se prefacă în institute de cultură naţională. prin înfiinţare de şcoli populare, de industrie naţională, de spitale pentru bolnavi, de ospicii pentru soldaţii invalizi, de aziluri pentru calicii, cari umblă cerşind pe uliţe şi la drumuri. Prin aceasta mînăstirile, cari sînt monumente istorice ale trecutului nostru, pe de o parte se vor apăra de ruina totală care astă-zi le ameninţă iar pe de altă parte se vor lega mai strîns cu naţiunea, prefăcîndu-se în institute de bună creştere, de industrie, şi de caritate, care toate sunt unite cu biserica şi predicate de morala creştină.

Mai ales prin mînăstirile de maice, uzul tradiţional şi o mulţime de nevoi sociale, nebăgate de nimeni în samă, fac pe o mulţime de copile sărace şi orfane a căuta acolo azil.

Acele copile crescînd acolo, fără nici o destinaţie şi pregătire socilă, nevoia de a putea trăi le împinge la călugărie, şi de aceia la fie-care sesiune a Sfîntului Sinod vin o mulţime de cereri de admitere la călugărie a unor asemenea fete tinere, în adevăr nenorocite. Sărăcia şi lipsa de cultură le îndeamnă a-şi sacrifica viaţa fără nici un folos, nici pentru dînsele, nici pentru societate. Aceste copile sărace şi orfane. care caută azil şi adăpost în mînăstiri, nu trebue alungate de acolo; ci trebue a li se da mijloace de cultură intelectuală şi aplicare la industrii casnice, cu care ele, ajungînd în vrîstă să poată a se reînturna în societate şi a-şi procura mijloace de existenţă pe căi legale şi morale.

De aceea, prin toate mînăstirile de maici trebue a se înfiinţa şcoale primare pentru carte şi ateliere de industria casnică, aşa ca fetele crescute în mînăstire să poată în lume deveni bune şi harnice gospodine.

Ideea de a înfiinţa şcoale de carte şi de lucru prin mînăstirile de maice s'a exprimat în Moldova încă de la începutul veacului al 19-lea în hrisovul domnului Alexandru Moruz din an. 1803.

Cum se vede din cele expuse mai sus, eruditul Episcop Melhisedec propunea în acest fel reorganizarea mînăstirilor mai ales de călugăriţe, ca o măsură de contrabalansare contra mînăstirilor şi şcoalelor catoliceşti de fete.

Ezechil.

Litere-Ştiinţe-Arte

In aşteptare.— In momentul cînd vor apare rîndurile aceste, noul profesor-agregat. d. Dimitrie Gusti va urca scările catedrei şi îşi va inaugura cursul în faţa aulei pline.

Cînd aula e plină, e o indicaţiune nu numai că cel nou venit se bucură de simpatii şi de încredere, dar şi că lumea intelectuală, cea universitară în specială cea doritoare de cultură în general, se află mereu în aşteptarea noilor forţe, în speranţa unor noi apostoli de înaltă instrucţiune, de serioase adevăruri, de frumoase povăţuiri şi sănătoase curente. Ori-cît de multe progrese ar fi făcut aşezămîntul nostru de cultură superioară, ori cît de mult şi de îmbucurător s'ar fi mărit numărul apostolilor în stare să semene sămînţa cea bună,—va fi totdeauna bine venit şi bine primit un nou propăvăduitor înarmat cu un bagaj ştiinţific abundent şi doritor—fără îndoială—de a tăia mai adînc brazda însemnată de predecesorii lui.

Un asemenea nou şi bine venit este şi tînărul agregat al catedrei de filosofie d. Dimitrie Gusti pe care-l vor întîmpina, astăzi, salutările şi aplauzele unei aule pline şi nerăbdătoare.

R.

*

STRUNA ZILEI

COCHETARIE

In Gibraltar s'a descoperit un craniu de femee care are o vechime de şase sute mii de ani.

Un ziar

Dacă,—o savanţi sărmani!
E-a femeei,—tidva goală,
Eu nu am nici o 'ndoială:
S'a 'ntinerit la socoteală
Cu cel puţin vr'o... zece ani.

Informaţii

Acţiunea junimistă.— Confratele *Ordinea* comentează astfel acţiunea de răsturnare a guvernului ce-a fost întreprinsă de junimişti.

Pe noi, ca partid de opoziţie, care n'a regetat un singur moment să combată pas cu pas, şi zi cu zi, nelegiuirile guvernului I. Brătianu, şi care nu odată am găsit pe conservatorii carpişti alături mai mult de cei cari comiteau nelegiuirile cît de cei care protestau contra lor,—aversiunea cam tradivă la o francă opoziune a partidului carpist, ne produce totuşi bucurie. Dar această bucurie nu împedică să ne gîndim că dacă carpiii ar fi avut aceeaşi atitudine franc-opoziţionistă mai din vreme şi ne-ar fi secondat în lupta noastră grea, în loc să caute a ne paraliza, multe din greşelile pe care le plîngem astăzi, nu s'ar mai fi întîmplat. Şi cel care cîştiga înaintea tuturora, era ţara întreagă.

In urma ordinului ministerului de rezboiu, comenduirea pieţei lucrează la alcătuirea tabloului de soldaţii din închisoarea militară Galata, cari urmează a fi graţiaţi de restul pedepsei, cu ocazia sărbătorilor.

Prin noul budget al ministerului de rezboi, companiile a IV-a de la batalioanele de vînători au fost desfiinţate, iar efectivul celorlalte companii au fost reduse de la 120 la 80 oameni.

De asemeni şi la regimentele de infanterie au fost reduse efectivele companiilor.

D. G. N. Ifrim, sub inspector de mişcare, a fost înaintat la gradul de inginer ordinar cl. III-a.

Mîine dimineaţă, la orele 10, se va oficia, la Mitropolie, un Te-Deum, cu ocazia aniversărei naşterei M. S. Regelui.

Vor asista autorităţile civile şi militare.

Trupele locale, în urma dispoziţiunilor luate de comandantul corpului de armată, fac zilnic exerciţii pe platoul Copoului şi Ciricului.

Revizoratul şcolar al judeţului a trimes tuturor dirginţilor şcoalelor rurale, programa conferinţelor generale ale institutorilor şi învăţătorilor, ce se vor ţinea în vacanţa paştelor.

Pe ziua de eri d. Const. Vasiliu, ajutor de casier la primărie, care fusese detaşat la serviciul comptabilităţii şi-a reluat postul.

De asemenea şi d. C. Tironovici care era detaşat la administraţia domenilor, a fost numit la comptabilitate.

Se afirmă că în postul din nou creiat de inspector de poliţie, va fi numit d. P. Paladi, actual poliţaiu la Constanţa, iar în locul acestuia va fi numit d. G. Bogdan, actual poliţaiu la Vaslui.

D. Gh. Săndulescu, prefectul poliţiei, se va reîntoarce Vineri în localitate.

Trupa de operete şi comedii, de sub conducerea d-lor Al. C. Bărcănescu şi C Tanase, a dat aseară prima reprezentaţie, la Teatrul Sidoli, cu frumoasa operetă „Ţaranul Voios“ a asistat lume multă.

In astă seară trupa va juca hazlia comedie „Aoleo Tanase“, localizare în 3 acte de G. Ranetti.

Mîine seară Mercuri va avea loc ultima reprezentaţie, cu piesa „Regele“ (Le Roi), comedie cu cîntice în 4 acte.

Trupa cuprinde elemente de primul rang, toţi absolvenţi ai conservatorului din Bucureşti.

Ministerul instrucţiunei a trimes o circulară revizoratului şcolar prin care cere să pună în vedere dirigintilor şcoalelor primare ca, mîine, fiecare şcoală să se ducă la biserica cea mai apropiată, pentru a lua parte la Te Deum-ul ce se va oficia cu ocazia aniversării naşterei regelui.

Consiliul de reformă, de pe lîngă corpul 4 de armată s'a intrunit eri pentru a cerceta cazul locotenentului Ivanovici din regimetul 12 Cantemir, din Bărlad, adus înaintea consiliului pentru chestii intime.

Consiliul l'a achitat.

Sîmbătă dimineaţă va avea loc la biserica Sf. Neculai cel nou, serbarea „stîlparilor“.

Vor asista elevii tuturor şcoalelor primare, care vor porni de la Mitropolie, cu ramuri de stîlpari la biserica Sf. Neculai, unde se va oficia un serviciu divin.

Camera de comerţ a intervenit la prefectura poliţiei ca să lase liber comerţul, toată ziua, Duminică (Floriile), în vederea sfintelor sărbători ale Paştelui şi în vederea stagnărei comerţului în timpul ernei.

D. Romulus Voinescu, inspectorul poliţiilor a depus alaltă-eri la minister raportul său cu privire la ancheta de la serviciul siguranţei din Iaşi.

In urma acestui raport, se vor face cîteva schimbări.

Cu ocazia sărbătorilor Paştelui vor fi convocaţi la Mitropolie toţi stareţii mănăstirilor din Eparchia Moldovei şi Sucevei, spre a se discuta asupra reorganizărei mănăstirilor.

Tot atunci se va decide asupra reorganizărei mînăstirei Cetăţuia.

DIVERSE

— Şcoala din Rediul lui Tatar a fost închisă pentru zece zile, din cauza epidemi i de pojar.

— La conferinţa cercului cultural Podul Iloae, ce s'a ţinut la şcoala din Dumeşti, a vorbit în şedinţa intimă, învăţătorul suplinitor M. Butman, de la şcoala din Dumeşti, tratînd despre: cum se poate realiza un învăţămînt de ştiinţi naturale în şcoalele primare, după natură sau experimentare.

D. Butman a ajuns la concluzia că, trebuie schimbată metoda de predare a ştiinţilor, la toate treptele învăţămîntului, începînd chiar cu învăţămîntul universitar.

Conferinţiarul a fost viu criticat de învăţătorii Dimitriu, Popescu şi de d. revizor I. Dodon.

DIN VASLUI

Domnule Redactor,

Vă rog să binevoiţi a însera în ziarul d-voastră rîndurile de mai jos, spre a se arăta şi de data aceasta, ce se petrece sub regimul liberal. Faptele descrise mai jos vorbesc de la sine.

In Vaslui hahamii în unire cu cîţi-va evrei din societatea bogată percepeau taxe enorme pentru tăetul păserilor, fapt care lovea numai în populaţia saracă, de oare ce cei bogaţi, fiind mai puţin religioşi, nu uzau de hahami. Atunci comitetul israelit decise a se aduce încă un haham, care să fie şi psalt la sinagoga din str. Huşului, şi în acest scop angajă cu contract autentificat de judele ocol. I Vaslui pe Şneer Haim, haham din Piteşti, obţinînd pentru aceasta şi autorizaţia primăriei de Vaslui. Acest lucru nu convenea de loc celor bogaţi cari fiind prea puţini la număr le cădea în sarcina lor susţinerea celorlalţi hahami, perzînd şi cîştigul ce'l obţineau cu monopolul ce 'l avusese, şi convinse pe d. prefect Ghica să facă tot posibilul ca acest Şneer Haim să fie alungat din Vaslui.

D. prefect se puse imediat la dispoziţia evreilor bogaţi şi porunci poliţaiului Bogdan să'l scoată cu forţa din oraş, sub cuvînt că este vagabond. Orice intervenţie fu de prisos. Dl. A. Rosemblat unul din membrii comitetului israelit ducîndu-se la poliţie spre a stărui ca acest om să fie lăsat în libertate, fu bătut de poliţai şi alungat. Atunci cîţi-va membri din comitet mi se adresară mie, spre a le arata, ca avocat, calea ce trebue să urmeze pentru apărarea drepturilor lor. La început, însă, eu nu voiam să cred aceste fapte, de oare-ce eram sigur că un prefect nu se poate preta la astfel de lucruri, convins fiind că este indus în eroare de cei interesaţi. Văzînd că şi actele ce le posedau erau în regulă, m'am dus imediat la poliţie, spre a cerceta dacă în adevăr, faptul se petrece astfel şi a arăta dreapta cauză a celor săraci, cari fiind sub monopolul cîtor-va bogaţi erau speculaţi neomeneşte.

In poliţiei găsi tocmai pe d. Prefect unde în unire cu d. poliţai dresau un proces verbal de vagabondaj în contra lui Sneer Haim şi ceru voe să le dovedească că sunt induşi în eroare, de oare-ce acest om este angajat aci ca psalt şi haham şi că are toate certificatele necesare; ne făcînd parte deci, din populaţia flotantă care este la discreţia poliţiei.—Această neaşteptată intervenţie ce venea de la un avocat contra căruia nu-i se putea face nici o presiune, nu conveni de loc d-lui prefect şi bruscîndu-mă, mă invită să părăsesc imediat camera iar în antret poliţaiul încercă săm-i smulgă cu forţa actele ce le posedam spre a le distruge şi nereuşind mă împinse de ciudă pe uşă afară fără a se jena de cei de faţă.

Evreul Şneer Haim este acum sechestrat la poliţie de la oara 5 p. m, iar cînd m'am adresat din nou subcomisarului Pădure la oara 8 p. m., ca să-i deie drumul mi-a spus că are ordin să-l ţie în poliţie pînă la noi dispoziţii. Pînă acum la ora 9 p. m., cînd scriu aceste rînduri, evreul este tot arestat şi peste cîte va ceasuri va fi trimis la gară sub pază...

Iată administraţia liberală.

Iată exemplul ce 'l dă prefectul celor lalţi funcţionari!

Iată cum se respectă principiul, care cu litere capitale stă scris în fruntea programului liberal: *domnia legilor!*

Nu s'a mai pomenit nicăeri ca un prefect să se scoboare pînă acolo, ca să se amestece şi în afacerile cele mai josnice pretîndu-se la toate ilegalităţile spre a satisface interesele băneşti a unor particulari.

Dacă astfel procedează prefectul, ce să mai zicem de poliţaiul Bogdan: tel maître, tel valet. Nu-i vorba că acest din urmă s'a mai iulustrat de curînd cu mai multe fapte de asemenea natură insultînd şi cravaşnîd persoane de bună condiţiune de aci, iar cînd i se cere socoteală, ori neagă ori... cere scuze.

Cred că a sosit momentul, să dăm odată pe faţă faptele ce se petrec în umbră şi ss arătăm incorectitutinele ce de atîta vreme sunt tolerate şi că regimul hatîrului şi al absolutismului tronează acum în toată splendoarea sfidînd opinia publică.

Virgil Stănceanu.
Avocat

Vaslui 3 April 1910.

Ultime informaţii

❑ **D. P. P. Carp a sosit astă zi dimineaţă la moşia sa Ţibăneşti. In drum de la Bucureşti spre Buzeu, şeful partidului conservator s'a întreţinut cu un fruntaş junimist asupra audienţei de la palat.**

— Am plecat cu impresia, a zis d. Carp, că acţiunea noastră de răsturnare nu este simpatizată la Palat şi că Regele n'ar vedea cu ochi buni nici o mişcare de stradă.

❑ *In vederea timpului foarte favorabil, transacţiile de cereale au şi început a se face.*

Preţul vagonului de grîu s'a urcat la **2,000 lei.**

❑ *D. Take Ionescu, şeful partidului conservator-democrat, va pleca în cursul săptămînei viitoare în străinătate.*

❑ *Legea pentru regularea proprietăţilor din Dobrogea, este un imens gheşeft, în capul căruia se află pus autorul legei, ministrul Constantinescu şi un sindicat cu un capital de 40 milioane.*

Simţindu-se enormul gheşeft, guvèrnul ar fi voit să retragă proiectul, dar s'a isbit de ameninţarea d-lui Constantinescu, că va demisiona.

D. Brătianu, auzind de aceasta a exclamat:

—Mă voi împaca şi cu Constantinescu şi cu toată lumea, numai cu junimiştii nu.

❑ *Impacarea între comuna Iasi şi Uzina centrală de electricitate, în condiţiunile publicate de noi, s'a făcut şi acum urmează să vie ratificarea centralei din Nurnberg.*

D. Paulus, inspector al Societăţei, a plecat la Nurnberg să refereze asupra condiţiunilor de împacare.

Primăria Iaşi s'a pus, pentru viitor, oare-cum la adăposlul spoliaţiunilor societăţei prusiane; dar n'a luat nici o măsură pentru a proteja pe abonaţii particulari, cari vor continua să fie furaţi ca şi pînă în prezent.

❑ *D. Stelian a repartizat pe consilierii Curţei de Casaţie, după materia în care fie-care este mai specialist. La secţia I-a civilă, a aşezat pe d. Gr. Ştefănescu şi Marinescu, primul fost procuror general la Curtea de Apel din Bucureşti, al doilea la Craiova.*

Ministrul a ajuns la convingerea că o cît mai de aproape cercetare a condicei penale, specializează pe cei cari se ocupă de dînsa—în materie civilă.

Pe d. Gr. Ştefănescu, specialist în civil, d. Stelian l'a delegat repede procuror general, ca să se specializeze şi mai profund în civil şi să nu stee alături de d. Scarlat Popescu, care, ca fost prim-preşedinte al Curţei de Apel, raportase d-lui Stelian adevărate orori ce ar fi fost comise de d Gr. Ştefănescu, în calitate de procuror general al aceleaşi Curţi.

❑ Şeful de jandarmi din Dămieneşti (Roman), Brandebur, făcîndu se vinovat de abuz de putere, a fost condamnat astă zi la 15 zile închisoare şi cîte 20 lei despăgubiri părţilor civile.

❑ Ministrul instrucţiei a pus în vedere Rectorului, ca toţi profesorii să iee parte la Te Deum-ul de mîine.

Şcoalele şi autorităţile vor fi închise mîine.

❑ Acum o septămînă a fost împuşcat în timpul unei petreceri, în cîrciuma lui I. Wechsler, str. Socola flăcăul Jenică Ion.

Astă-zi numitul a încetat din viaţă. Nu se ştie cine l'a împuşcat pe Jenică.

❑ D na şi d. A. D. Xenopol, au fost la Dorohoiu, unde d. Xenopol a fost rugat să ţie o conferinţă la ateneul din acel oraş.

D. Xenopol s'a folosit de invitare cerînd ca conferinţa să aibă loc în folosul statuiei lui M. Kogălniceanu.

D-na şi d. Xenopol au fost primiţi cu cea mai mare simpatie de elita dorohoiană şi mai ales de d. primar Gh. Marcu, care a dat în onoarea lor, după conferinţă, o serbare la primărie. La acea serbare s'a produs excelentul cor al primăriei din Dorohoiu, sub diriguirea d lui Gr. Poslişnic Gregorcea, fost elev al lui Musicescu, care a executat un bogat program în chipul cel mai mulţumitor.

Sara s'a dat un mare banchet în onoarea oaspeţilor, de mai mult de 50 tacîmuri, la care a cîntat muzica militară.

D. A. D. Xenopol, la conferinţă a vorbit despre „Starea noastră socială".

Rezultatul material al conferinţei se va cunoaşte mai tîrziu cînd se vor încasa şi resturile biletelor neplătite încă.

Joi, d. A. D. Xenopol va pleca la Craiova, unde va ţinea o altă conferinţă asupra evoluţiei istoriei teatrului din Craiova—tot în folosul statuei lui Kogălniceanu.

Conferinţa va avea loc Sîmbătă 10 Aprilie.

❑ Noul comitet teatral va fi convocat pentru ziua de 12 Aprilie, actualminte comitetul nefiind încă complect.

Consiliul comunal şi artiştii societari nu şi-au desemnat încă delegaţii.

❑ **Reuşite la examenul de capacitate.**—La examenul de capacitate pentru şcoalele secundare, au reuşit, la proba scrisă, următoarele candidate:

A. Andreescu, A. Bălăcescu, E. Bălăcescu, St. Bernfeld, M. Buricescu, E. Buzdugan, L. Buzenchi, L. Carp, M, Chivulescu, E. Ciuceanu, F. Costache, C. Creţescu, V. Cristescu, E. Danielopol, S. Gabor, E. Gheorghiu, M. Haneş, O. Ionescu, P. Ionescu, A. Ionescu-Bujor, E. Ionescu-Buzău, M. Ioanid, El. Iosif, E. Lambru, E. Lazăr, E. Lăzărescu, L. Manoilescu, P. Mihăiescu, C. Mihail, M. Munteanu, S. Nestor, V. Nicolau, M. Onciu, E. Pancu, L. Pîrvan, A. Pîrvu, M. Popa, O. Popea, O. Pralea, E. Saroşi, E. Severin, M. Sturdza, M. Serbănescu, A. Tomescu, L. Titorian, E. Viişoreanu şi C. Zamphiropol.

*

Proba orală începe Joui, 8 Aprilie, la orele 9 dimineaţa, în ordinea alfabetică.

❑ **Lucrările urgente la tribunalul Iaşi în timpul vacanţiei de Paşti, vor fi expediate de judecător Gr. Suţu, Ca grefier va figura d. Bogdan.**

Grefier la curte, d. I. Poppescu.

❑ **Insanatoriul Cotage din Viena, a încetat din viaţă doamna Elena Bogonos, văduva defunctului colonel Bogonos.**

❑ **Astă-zi se va inventaria averea regretatei Maria Stamati, foastă directoară a Şcoalei „Reuniunea femeilor romîne."**

❑ **Ministerul de interne a înapoiat astă-zi primăriei, budgetnl comunei Iaşi, astfel cum a fost votat şi rectificat de consilierul comunal în ultima şedinţă.**

❑ **Marele incendiu din Tg.-Frumos.**—Astă-noapte a venit din Tg.-Frumos o ştire foarte alarmantă: se spunea că tîrgul e în flăcări şi în acelaş timp se cereau ajutoare din Iaşi.

S'a reuşit însă ca focul să se localizeze azi dimineaţă, aşa că o a doua telegramă, sosită în Iaşi la orele 7, anunţă că se renunţă la ajutoarele cerute.

Focul a distrus 25 de case de pe străzile Cuza-Vodă şi Justiţie; cea mai mare parte din casele distruse, erau locuite de comercianţi.

Incendiul a luat naştere, pe la orele 3, de la magazinul de galanterie Malca Aizic Raigher. Din nebăgare de samă, cei din casă au lasat o lampă aprinsă, pe o masă dintr'o cameră vecină cu magazinul. Cuvertura de pe masă a luat foc şi în scurt timp toate lucrurile din casă s'au aprins. Cînd locatarii s'au trezit din somn, întreaga clădire era în flăcări. Bătea un vînt puternic şi de la magazinul de galanterie, flăcările s'au întins, cu iuţeală, de-a lungul străzei, iar de acolo s'a propagat la cîte va case din strada Justiţiei. Era o panică de nedescris, căci toată lumea dormea şi cu greu s'a putut salva, de la unii, cîte ceva din lucruri. La un moment dat se vedea o primejdie şi mai mare, căci vîntul purta scînteile şi pe partea de vis-à-vis; bieţii oameni, ale căror case erau ameniţate; alergau care 'ncotro, pentru a salva averea lor. S'a telegrafiat atunci la Iaşi, ca să vină în ajutor pompierii de aci, căci cei din Tg.-Frumos, înjghebaţi destul de slab, nu se vedeau în stare să localizeze focul. Numai cu ajutorul cetăţenilor şi a mai multor ţarani, care veneau la tîrg, focul a putut fi localizat.

O parte din clădirile distruse de focul de astă-noapte, erau proprietatea Creditului Urban din Iaşi.

In imobilele distruse erau instalate, trei magazii de galanterie, cojocării, olării, cismării, etc. Numai o parte erau asigurate.

Pagubele, se zice, s'ar urca la 70,000 lei.

Să reamintim, că acum doi ani un alt mare incendiu a mai distrus un întreg cartier, care încă nu fusese reclădit.

❑ **Aflăm cu multă părere de rău încetarea din viaţă a d-nei Elena Ciorapciu, mama prietinului nostru d. Filip Ciorapciu, avocat, în urma unei grele operaţiuni.**

Imormîntarea va avea loc mîine după amiazi.

Adresăm condoleanţele noastre îndureratei familii.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 6 Aprilie

Plecarea Suveranilor

Bucureşti. — E probabil că Suveranii vor pleca zilele acestea la Sinaia, unde vor petrece serbătorile Paştelui.

Guvernul interpelat asupra situaţiei

Bucureşti.—Guvernul a fost astă-zi interpelat, atît la Cameră, cît şi la Senat, de către opoziţia conservatoare, asupra situaţiei.

LA SENAT

Imediat ce se deschide şedinţa, d. Titu Maiorescu, declară că cere cuvîntul pentru a adresa o interpelare, din partea opoziţiei conservatoare, asupra situaţiei, interpelare care urma să fie desvoltată de d. Gh. Gr. Cantacuzino, care însă, din cauze independente, n'a putut veni de loc la Senat în această seziune, şi cu atît mai puţin să fi venit acum pentru o interpelare în ultimul timp.

Iată acea interpelare:

„Am onoare a interpela pe d. ministru preşedinte, asupra situaţiei constituţionale a guvernului, faţă cu neputinţa de a legifera, în conformitate cu trebuinţele adevărate ale Statului".

Bine înţăles, a adăogat d. Tit Maiorescu, că acel ce şi-a propus această interpelare este pregătit să o desvolte chiar acum. Guvernul însă e liber să uzeze de cele 3 zile regulamentare. Dacă însă parlamentul se va închide mîine, interpelarea nu s'ar mai desvolta şi pentru noi ar fi indiferent, de oare-ce am făcut aceia ce credeam necesar să facem.

D. Ionel Brătianu, zice că nu ştie dacă conform cu regulamentul n'ar putea răspunde imediat. Eu aşi foarte fericit ca Senatul să admită intervertirea ordinei de zi, mai mult dintr'un sentiment de curiozitate, pentru a asculta interpelarea, care are menirea de a lămuri o situaţie.

D. dr. Rămniceanu protestează că nu i se dă şi d-sale cuvîntul, pentru a-şi desvolta interpelările sale, cu privire la propoganda catolică şi cu privire la broşurile d-rului Sion.

Aceasta e o dovadă că guvernul se fereşte de a da explicaţiuni asupra propagandei papistaşe.

Senatul n'a admis intervertirea ordinei de zi, şi a trecut în secţiuni.

Aci, s'a decis să se dea, la redeschiderea şedinţei cuvîntul d-lui Maiorescu, pentru a'şi desvolta interpelarea.

LA CAMERĂ

D. Al. Marghiloman adresează aceiaşi interpelare pe care a adresat'o d. Maiorescu la Senat.

Nu s'a putut însă fixa înterpelarea, căci primul-ministru se afla la Senat.

Cînd s'a anunţat la Cameră că d. Brătianu va răspunde la Senat, înterpelărei d-lui Maiorescu, d. Marghiloman a plecat la Senat; pe de altă parte, primul ministru auzind că la Cameră d. Marghiloman va înterpela guvernul, primul ministru a plecat la Cameră şi ambii s'au întîlnit în drum.

Probabil că în şedinţa de noapte d. Marghiloman îşi va desvolta înterpelarea.

Se comentează foarte mult faptul că ambele înterpelări au fost făcute în lipsa d-lui Carp, care se află la Ţibăneşti.

Moartea lui Maşin

Belgrad.—Colonelul Maşin, care a luat parte activă la detronarea şi asasinarea Regelui Alexandru şi Reginei Draga, a încetat din viaţă.

Călătoria prinţului moştenitor al Serbiei

Belgrad.—Principile moştenitor a plecat azi dimineaţă la Paris pentru a vedea pe unchiul său bolnav, principile Arsene. In urmă principile se va duce pe Riviera franceză, apoi la Roma să viziteze pe mătuşa sa, regina Italiei.

Camera austriacă

Viena. — Comisiunea budgetară a Camerei deputaţilor a adoptat proiectul de lege, privitor la împrumutul pentru acoperirea cheltuelilor extraordinare militare, în legătură cu anexarea Bosniei şi a decis să autorize pe guvern să contracteze un împrumut de 220 milioane lei în loc de 182, ceruţi de guvern.

Mişcarea în magistratură

Bucureşti.—Se dă ca probabilă următoarea mişcare în magistratură, care va apărea mîine.

D. Zamfirescu, procuror la Curtea de Apel din Bucureşti, va fi înaintat procuror la Casaţie, în locul d-lui Oprescu, care trece procuror general; d. Protopopescu, procuror de secţie la Curtea de Apel Iaşi, transferat la Curtea de Apel din Bucureşti; d. Al. Gane, preşedinte trib. Iaşi, procuror la Curtea de Apel Iaşi; d. Lazăr Munteanu preşed. trib. Constanţa, prim-preşedinte trib. Iaşi, d. Procopiu preşed. Trib Tg.-Jiu, permutat la Curtea de Argeş; d. Alexiu, membru la Curtea de Apel din Bucureşti, va fi înaintat consilier la Casaţie, în locul d-lui Mandrea, care va eşi la pensie; d. Al. Skina, preşed. trib. de notariat, va trece în locul d-lui Alexiu; d. Penciulescu preşed. trib. Putna, va fi numit prim-preşed. al aceluiaş trib. în locul rămaă vacant prin avansarea d-lui Negrescu.

Accidentul aviatorului Rougier

Nissa.—Aviatorul Rougier a căzut azi după amiază în mare, de la o înălţime de 15 metri, rănindu-se la faţă de axa aparatului. Aparatul e perdut.

In chestia atentatului ducelui Nicolevici

Petersburg.—Faţă de ştirea despre atentatul contra ducelui Nicolaevici, Agenţia Westnic, află că în trenul în care se afla în ziua de 14 April marele duce, s'a constatat în cîte-va staţiuni de la Petersburg, că unele vagoane de ulei lampant arseseră se crede că un amploiant le dăduse foc pentru a face neplăceri şefului său. Atentatul este exclus.

Serviciul militar în Turcia

Constantinopol. —Camera a decis cu 146 voturi contra 43, să fixeze la 25 ani, durata serviciului în armată, dintre care 3 ani în activitate, iar pentru marină la 18 ani.

Camera a început discuţia de reprimarea bandelor.

Roosvelt la Buda-Pesta

Buda Pesta.—D. Rooswelt este pretutindeni obiectul de ovaţiuni şi onoruri. Azi a mers la parlament, unde a declarat că a venit cu mare plăcere de oare ce are o sinceră iubire pentru Unguri, care prin iubirea lor de libertate se enumeră printre naţiunile civilizate.

Ruxane H. Farmache, Evanghelina G. Constantinescu, Nicolae, Filip, Ioan şi Alexandru Ciorapciu, H. Farmache, G. Constantinescu, Lucreţia Ciorapciu, Elena I. Ciorapciu, Ecatherina A. Ciorapciu, Ioan, Constantin, Panait, Alexandru, Anastasie, Aristide, Athena şi Menelas Farmachi, Constantin Constantinescu, Ludovic-Filip, Viorel, Margareta, Lucreţia, Enache, George, Irena, Olga, Eugenia şi Vaso Ciorapciu, copii şi nepoţi au durerea a face cunoscut încetarea din viaţă a mamei şi bunicei lor

✝

Elena Ciorapciu

în etate de 65 ani

în noaptea de Luni 5 Aprilie. Inmormîntarea va avea loc Mercuri 7 Aprilie, la ora 3 p. m. la cimitirul „Eternitatea".

TEATRUL CIRC SIDOLI

Trupa de operete şi comedii

Astă-seară Marţi 6 Aprilie

Aoleo Tanase

Vodevil în trei acte, localizat de Ranetti.

Vaccinări si revaccinări
Cu limfă proaspătă, garantată practică
Dr. A. Steuerman
Strada Golia No. 13

De vînzare şi de închiriet

în Strada Păcurari No. 79
Un apartament din nou construit compus din patru odăi, bucătărie, spălătorie, sofragerie, şi celelante atenanse.
Un apartament compus din trei odăi şi atenanse.
A se adresa la proprietar **Egor Ivanov** *în aceleaşi case.*

Pierdut Pe pupitrul de la sucursala poştei din str. Lăpuşneanu, subscrisul Gh. Popazu, am uitat eri Duminică, 4 Aprilie, un port-billet cu hîrtii de bancă în valoare de 200 lei şi cu mai multe chitanţe de valoare. Cine l'a găsit îl rog a'l aduce în str. Păcurari No. 14 şi va primi o foarte bună recompensă. **Gh. Popazu**

Fescher lediger Mann Fabriksbeamte mit hohen Einkommen in sicherer fast unabhängiger Stellung sucht auf diesem Wege die Bekantschaft eines Fräuleins deutscher Sprache mächig ist mit Vermögen von 6000 Lei.
Nur ernstgemeinte Anträge erbeten unter
Glückliche Zukunft
A. B. 30
An die Vervaltung dieser Zeitung

Atelierul de Croitorie Bărbătească
Isidor Rosenthal
— Str. Unirea No. 11 —
(alăturea de depozitul de ziare Brumer)
A primit un asortiment de stofe din cele mai elegante şi fine pentru sezon.
Isidor Rosenthal e unul din puţinii croitori care confecţionează cu mult şhic şi eleganţă. Neîntrecut în croială. Invinge ori-ce concurenţă. Preţuri avantajoase.

DE INCHIRIET
Un apartament compus din 4 sau 5 odăi frumos tapiţat, cu plattoanele pictate, avînd şi o grădină mare.
Strada Buzdugan No. 10.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV — PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH**

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) — De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

Proprietarul Magazinului

Comerţului in RATE

Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25

Aduce la cunoştinţa publicului că a adus un mare transport de biciclete **BRENNABOR** marca cea mai renumită, întrebuinţată de toate arsenalele armatelor din Europa.

Depozit de Maşini de cusut

de calitate superioară pentru industriaşi şi pentru familii. Funcţionarea perfectă, garantată pe timp de 10 ani.

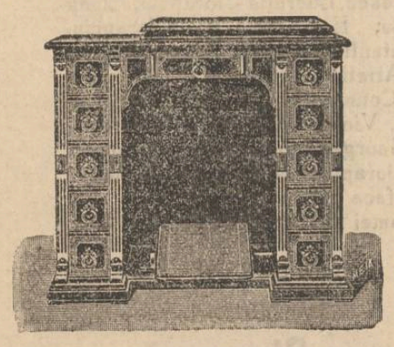

Gramofoane şi plăci
Instrumente muzicale
Mobile, Cărucioare
şi ori ce accesorii

Toate se vînd în rate convenabile la

Magazinul Comerţului in rate
Ş. L. Grossmann
Strada Lăpuşneanu 25

BIUROUL ROMÂN
PENTRU

Instalaţiuni de APA şi CANAL

AUTORIZAŢIA No. 291 din 1910

No. 3—Strada ARCU—No. 3

Ing. GEORGE D. MANUG şi Th. ZAHN

fost inginer - şef monteur la secţia instalaţiunilor particulare al Societăţei „Union Baugesellschaft" Iaşi.

Execută o ice fel de lucrări atingătoare de aceactă branşă. Specialitate în instalaţiuni de băi şi closete şi băi publice, după ultimile sisteme; construcţiuni de **vespasiane** pentru piete publice, pisoare pentru localuri publice, hoteluri, restaurante, cafenele etc., etc.

Diferitele materiale şi obiecte necesare la instalaţiuni, sunt din a elea pe care experienţa le-au constatat că sun rezistente se comportă bine şi conforme regulamentului Primăriei.

Oferim condiţiuni avantajoase pentra plata lucrărilor şi garantăm solitatea montajului.

Proecte şi Devize întocmim gratis, la cerere tuturor onor. administraţiuni, d-lor proprietari; asemenea, tot gratis—**spre lămurirea d-lor proprietari**—întocmim şi verificăm devize pentru racordări; cu conducta şi canalul public, lucrare ce se va executa de concesionarul Primăriei.

Biroul Romin pentru Instalaţiuni de Apă şi Canal — Str. ARCU No 3 —

Ing. G. MANUG şi Th. ZAHN

Vînzătoare

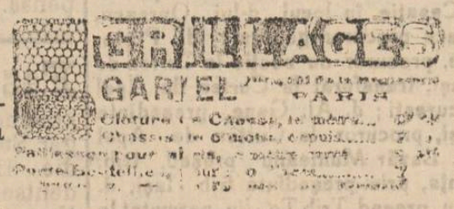

specială, de Pălării, Galanterie, Incălţăminte, Dantelerie, Mode, caută post durabil local.

S. G. Poste restante, Iaşi

FABRICA DE CARAMIZI

cu aburi şi cuptor sistematic

lîngă abatorul comunei Iaşi, legată cu reţeaua tramvàiului electric

Fabrica de tuburi de beton în ciment

(Şoseau Arcu 11 | 19)

Proprietatea fraţilor RAMEDER

Recomandă produsele ei, ca: cărămizi presate şi tuburi de ciment, în ori-ce diametru şi dimensiune.

De închiriet

— O MAGAZIE —

compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară *S. L. Schiler 49* (în etajul de sus).

RUCHE *à Cadres mobiles* Prix : **20f**
Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à **0f 20**

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Sîmbătă şi Duminică se intercalează în program :

Sujete noue

Preţurile : Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică **MATINEU** la **3** ore ziua cu preţurile redusе la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 80 b., Stal I-iu 60 bani, Balcon 40 bani Galeria 30 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra viaţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Consecionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1859.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 38,182. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223. 0 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 280 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări :
a) Cas de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractantului.
e) Cas de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi :
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Alfons Herovanu
AVOCAT
a Bărboi No. 15—
— a. m. 4 6 — p.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VII

s'au pus în vînzare

Tragerea de la

9 April—4 Mai 1910

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîştigurile tota e reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare :

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician. Iaşi Str. Păcurari No. 17.

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI Str Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.—No 987 Joi 8 Aprilie 1910

M. S. Regele, Augustul și iubitul Suveran, a împlinit astă-zi 71 de ani și mîine vor fi 44 de ani de la urcarea pe Tron a Aceluia, care a întărit România înăuntru și în afară.

Să trăiască încă mulți ani și fericiți, bunul nostru Suveran.

PASURI GREȘITE

Eșirea așa năprasnică din calmul tradițional al atitudinii Carpiste a dat loc la tot felul de aprecieri asupra felului cum înțeleg prietenii d-lui Carp lupta politică. Pentru ei, politica e un simplu sport, și ori-ce pas al lor nu are în vedere o rațiune socială, o nevoe colectivă, ci e izbucnirea unui sentiment personal, unui egoism de clasă.

Ani de-a rîndul partizanii d-lui Carp au dat credit politic guvernului liberal, în toată a lui operă legislativă nefastă. Nu numai că a dat creditul cerut, dar a secondat pe o notă mai aspră încă legile lor, înăsprind raporturile dintre țară și guvern.

In ce scop această secundare? Ce urmărea d. Carp cu atitudinea sa? Următor unui vechiu angajament cu d. Sturdza din 1901, d. Carp credea că își va reface și mări autoritatea prin sprijinul indirect al liberalilor, pentru a recunoaște în el pe șeful adevăratului partid conservator.

Acordul era transparent, azi însuși Carpiștii îl spun pe față; dar prin acest acord tacit se făcea o dublă operă nefastă: se lăsa ca să se facă experiența ca la bărbier, pe capul țării, cu legi nesăbuite de oameni nesăbuiți; se anihilau pentru mersul spre bine al țării atîtea forțe vii și reale cîte cuprinde partidul Carpist, tocmai din cauza atitudinei șefului.

D. Carp nedeprins a munci, a vorbi, a se mișca; oriental prin instinct, aristocrat prin educație, nu-și bătea capul cu urnirea mulțimei spre el. Această mulțime, acest norod romînesc e o cantitate de nesocotit pentru d. Carp; și de aceia s'a mulțumit să-și vază eșiți în parlament cîți-va prietini cu milogeală, pentru a se crede că există politicește. Dar cu cîte umiliri! cu cîte înjosiri!

Pe d. Nicu Filipescu îl alege la Vaslui, spre cea mai desăvîrșită batjocură a vieții politice, dintr'un orășel de provincie! Pe d. Delavrancea l'a ales la Focșani cu sprijinul guvernului! Asemenea pe d. T. Rosetti l'a ales cu 113 voturi liberale! Pretutindenea prietenii d-lui Carp s'au contopit în masa electorală liberală.

Prin această atitudine s'a dat prilej guvernului d-lui Ionel Brătianu, că de și le un pericol pentru țară, de a rămînea a putere, iar sieși și a lor săi li s'a tăiat vlaga politică.

Crezîndu-se lovit în amorul său propriu, prin eșirea din partid a șefului nostru și prin înjghebarea partidului conservator-democrat, departe de a vedea în acest fapt politic o rațiune mai mult pentru evoluția partidului conservator, d-sa și ai săi n'au văzut în acest fapt general, de cît o ambiție personală la mijloc, și profetisau că peste 3 luni nu se va mai vorbi de *farsa takistă*.

Cu așa temperamente, cu așa nasuri politice, sigur că acțiunea d-lui Carp și a prietenilor d-sale era numai spre binele liberalilor, dar spre răul d-sale. In ura sa contra noastră a făcut pe dracul în patru să ne doboare cu ajutorul liberalilor, nu prin puterile lor proprii și așa s'au anihilat pe dînșii, căci în ei vedeau liberalii pe bufonii de operetă.

Miluiții lui Alex. Lahovari au rămas aceiași și în 1910 ca și în 1895, ca și în 1885, ca și în 1881. Pururi miluiți.

Ori cum te întorci și ori cum privești chestiunea nu vezi de cît *pasuri greșite*, din care folos au tras și trag liberalii.

Ian să întoarcem chestia și să ne întrebăm: în loc ca partidul d-lui Carp să fi dus lupta sălbatecă contra Takiștilor, lupta nedreaptă de-atotului tot, întru cît o fracțiune Carpistă lucrase cu Take Ionescu și-i știau capacitatea și puterea lui de muncă; zic, în locul acestei lupte aprigi, s'ar fi organizat în țară, ar fi făcut apel *la țară*, nu la Ionel Brătianu și în toate luptele ar fi mers pe față, cinstit, fără să ajute ei guvernul, fără să fie ajutați de guvern, sîntem siguri, că de mult s'ar fi lichidat regimul liberal.

Azi, cînd d. Ionel Brătianu se vede cu un picior în groapă, și poate să se prăbușească, tratează în cuceriți pe Carpiști și face zeflemele pe sama lor. Și cu drept cuvînt. Anemiați prin traiul lor politic, puțina suprafață politică le-au dat'o liberalii. Nici un Carpist n'a întrat în parlament pe poarta cea mare a bătăliilor electorale, ci prin milogeală, pe cînd toți deputații și senatorii noștri — 20 la număr—au întrat prin luptă dreaptă.

Unde mai pui salariații regimului! Tot ce a fost junimist în atingere cu budgetul d lui Haret ori Brătianu a muțit. Prin comisii i-a pus; prin consilii superioare i-au pus; prin inspectorate i-au pus! Cum vrei acum, ca pe miluiți și plătiți să nu-i trateze așa de sus d. Ionel Brătianu.

Țara n'a tras nici un folos din aceste cărdășii miluite și plătite, ci din contra a tras ponosul. Țara azi nu mai îngădue cu nici un chip guvernul d-lui Brătianu. Țara întreagă e în picioare ca un singur om, să dea jos cu un ceas mai degrabă acest regim odios. Și cu toate acestea Regele e încă nedumerit asupra succesiunei. Ori cîtă suprafață personală ar fi avînd unele personalități Carpiste, în anul de grație 1910, prin desfășurarea evenimentelor de trei ani în urmă ele n'au în ochii Regelui toată suprafața politică a momentului. Și cum Regele nu merge după preferințe personale, ci după cele politice, el care a dat cel mai mare credit politic partidului liberal în lunga sa domnie, nu poate cădea în păcatul să dea întâietate preferințelor personale la conservatori, ci tot celor politice.

Cînd un partid întreg — ca cel al d-lui Carp,—în toată viața sa politică de 8 ani în urmă n'a cules cu izbînda voturilor nici a unui colegiu din țară; cînd un partid întreg n'are în anumite județe, nici organizarea politică necesară, pentru a fi expresiunea întregei țări în nevoile și aspirațiunile sale, și fiind ast-fel, nici nu cearcă lupta electorală, ca să primească botezul votului electoral; negreșit, cînd un asemenea partid are atîtea metehne interne — pe care le știe foarte bine Regele—cum se poate că el în lupta lui politică să pue mai pre sus de nevoile țării *tifna* unui fruntaș a lor, ca din acea țifnă să iasă o acțiune politică de răsturnare.

O dată primul pas făcut greșit, toți pașii cari vor veni după aceia vor fi greșiți.

Ne place lupta; lupta este elementul nostru; dar n'avem încredere în luptători, căci le cunoaștem motivul.

Gh. Ghibănescu

Chestia luminei electrice

Se interprindă ceva, în țara romînească, o societate străină, fără gînd de cîștig gras—aceasta n'a existat încă.

Societatea electrică, foastă Schackert, cu sediul central în Nürnberg, este concesionara iluminatului cu electricitate a orașului Iași. Aducînd lumină electrică, lumină modernă, într'un oraș sălbatec din celebra „Wilde Walachei"—societatea germană își făcuse, de acasă, calcul de cîștig gras. Cîștigul gras n'avea să iasă numai din prețul de consumat pe hectovat. Cine vrea să cîștige gras peste măsură trebue, ca să întrebuințăm o figură poporană, să umble cu mîna prin sperlă.

Și societatea, care, pentru o concesie luată în Sahara Orientului, avea să plătească dividende grase acționarilor săi germani, găsi mijlocul să facă parale și mijloacele acelea se cunosc.

Sub primariatul d-lui d-lui Gh. Lascar, în 1905, mijloacele de fraudare fură descoperite și numai în ce privește comuna, adică iluminatul stradelor, acele fraude fură socotite la 200,000 lei, adică la 35 mii lei anual, socotit din 1899, data începerei concesiunei.

Dacă punem la socoteala că iluminatul stradelor costă, anual, 70,000 lei, vedem că încarcarea în plus ie de 100 la 100.

Afacerea aceasta a fraudelor fiind foarte delicată, fiind specială, administrația comunală din 1905, bazată pe articole din convenție, cari conferă diferendele unor arbitri străini, numi acești arbitri, în persoana unor electriciani străini, societatea numi pe ai ei și asupra acelor numiri, cade administrația conservatoare și vine d. Gane.

Direcția uzinei de electricitate, într'un foarte brav acces de filo-romînizm, declară că preferă să se judece înaintea instanțelor romînești și d. primar Gane, ca literat romîn, acceptă voios acea propunere.

Judecata merse așa de repede, că din anul 1905 și pînă astăzi, adică timp de cinci ani, s'a ajuns la a nu știm cîtea amînare înaintea primei instanțe, fără ca sistemul fraudei să fi încetat, adică sporindu-se frauda cu încă de cinci ori treizeci și cinci mii lei.

La un moment dat, între o amînare și o punere de nou termen, filo-romînizmul celor de la Nüreberg pentru instanțele romînești, fu lovit de un acces de leșin Au început tratative de împacare, cé urmează a fi ratificate la Nürnberg, în sensul ca să se treacă cu buretele peste fraudele din trecut, iar în viitor să se facă scăderi din fraudele viitoare: un fel de fură-mă, dar dă-mi rabat.

Rabatul acesta să nu se dee în bani, ci în lumină la strade neiluminate încă.

Impacarea aceasta va trebui să fie ratificată de Parlament și pînă a fi ratificată, adică peste șase luni, fraudarea va continua—fără rabat.

Să zicem că primăria a făcut o afacere mediocră. Să zicem că, din furturile societății, vor profita macar stradele întunecate și că ele, sub lumina electrică, vor capata un aspect mai estetic.

Să zicem așa. Dar cum rămîne cu fraudele cele mari, ale abonaților particulari ai uzinei?

Ei consumă lumină pentru 500,000 lei anual. Că sunt fraudați s'a dovedit în deajuns, arătîndu-se că sistemul de trei fire, în loc de două—încarcă consumul.

Pentru particulari n'au voit să facă nimic excelenții părinți comunali. Nu este singurul articol ce l scrim în această privință. Prin campania ce o vom începe, prin întruniri publice și protestări, se va arata greșala enormă ce s'a făcut apărîndu se numai întru cîtva—interesele comunei și neglijîndu-se pe acele ale obștiei.

Nu vom slăbi.

In chestia ultimei mișcări în magistratură

Din cercuri avocățești ni se scrie:

Sunt cîte-va zile de cînd s'a făcut, de către d-nul Ministru de Justiție, cunoscuta mișcare în magistratura inamovibilă. De obiceiu, în asemenea ocaziuni, se fac diferite comentarii, relative la persoanele cărora li se acordă onoarea de a fi înaintate la cele mai înalte trepte ale funcțiunilor de la Justiție și nu a existat un singur ministru a cărui numiri și înaintări să nu fi fost cenzurate de presă și de opinia publică.

D-nul Toma Stelian, pare că de data aceasta a fost cruțat, iar ziarele n'au prea dat atențiune asupra modului cum a înțeles d-sa să complecteze locurile vacante de la Inalta Curte de Casație și justiție. Dar pentru că nimic nu trebue trecut sub tăcere, ne vom ocupa aici de această chestiune, și în special, de înaintările consilierilor de la Curtea de Apel din Iași.

Se știe că de la această Curte, au fost trecuți la Casație, d-nii consilieri T. Crivăț și A. Suciu; doi magistrați de carieră, recunoscuți prin imparțialitatea și erudiția lor, dar pe cari totuși, d-nul Stelian, prin avertismentul din toamna anului 1908 dat întregei Curți, i-a vizat în mod special.

Astă-zi înaintîndu i, d. ministru își repară greșala făcută și în acelaș timp greșește din nou. Intr'adevăr, dacă este să discutăm criteriul pe care un ministru de Justiție, e dator să 'l aibă în asemenea împrejurări, vom spune că, în primul rînd, trebue să ia în considerație vechimea în funcțiune. De aceea abstracțiune făcînd de d. Prim Președinte și de Președ. Curței, constatăm că, cei cari numără mai mulți ani în posturile de consilieri sunt d-nii: D. Porfiriu și Al. Hinna.

Cel d'intăi a fost numit la 1890, iar cel al doilea la 1892, pe cîtă vreme d. Crivăț a fost numit la 1899, iar d. Suciu la 1902.

N'avem nimic de zis contra consilierilor înaintați, dar suntem siguri, că și d-lor, dacă s'ar fi găsit în condițiunile și situația celor 2 colegi rămasi la Iași, ar fi fost de părerea noastră. Locuri la Inalta Curte erau destule, pentru ca, în cel mai rău caz, să se fi făcut 3—4 înaintări de la Curtea noastră, dacă d. Stelian ținea atît de mult la numirile făcute.

Ar mai rămîne o chestiune de discutat, și anume, dacă trebue, pe lîngă vechimea în funcție, să se aprecieze, pe cît posibil, și valoarea magistraților. Și atunci, și din acest punct de vedere, vom răspunde că nici această calitate nu le lipsește d-lor Porfiriu și Hinna. Cel întăi a dat dovezi de mult simț juridic, de o extremă independență și demnitate de magistrat; cel al doilea s'a distins mult prin hotărîrile ce le-a redactat și pe care, parte din ele, ilustrul jurisconsult d. D. Alexandrescu le-a publicat în diferite reviste de drept, dîndu-le ca exemple de justă interpretare a legilor, de bogăție de argumentare și cunoștinți juridice.

Prin urmare, nici vechimea în funcție, nici valoarea, nici independența nu lipsește d-lor Porfiriu și Hinna. Atunci ne întrebăm, cu drept cuvînt, de ce d. Stelian nu a ținut samă de toate aceste împrejurări? De ce nu a vrut să înțeleagă jignirea sufletească, pe care, prin atitudinea d-sale, a adus'o acestor doi magistrați.

D. Stelian a păcătuit și de data aceasta și cu părere de rău o spunem, de la d-sa nu ne putem aștepta nici odată la ceva mai bun, mai omenesc.

Alfa.

OAMENI ȘI LUCRURI

IN AULĂ...

Preciziunea.. nemțească, în ce privește cursurile, e proverbială. De aceea, cînd intrarăm în aulă cu vre-o două minunte după oara anunțată, noul profesor se afla pe podium,—introdus de decanul facultății, d. I. Găvănescul. Și publicul numeros de la început, crește mereu. Vin studenți, vin studente, vin străini de universitate,—pentru a asista la un debut așa de promițător.

Ce greu e debutul profesoral, tocmai din cauză că publicul nu este uniform. Nu este nici un public de studenți nici un public profan și noul venit nu poate ști dacă sub pălăriile frumos înflorite, acele simpatice auditoare sunt studente, sunt simple curioase, puțin obișnuite cu chestiunile abstracte; dacă vor avea ori nu destulă putere de atențiune și de stăpînira ori dacă e nevoie numai să strecoare cîte o mică doză de știință în mijlocul unor flori de oratorie...

—„Dacă știam că citește..." am auzit la un moment dat pe o domnișoară dindărătul meu.

Așa dar, o decepțiune! Fără îndoială că pe calea eloquenței propriu zise, un profesor, și încă unul nou, ar cuceri mai lesne,—ar cîștiga în suprafață, pe cînd cetind,—cîștigă numai în ordine și în profunzime. Chestiunile de *formă* sunt de importanță capitală în materie de debut și un nou venit ar trebui poate să studieze pînă și cele mai amănunțite manifestări: dacă—bună oară—e bine să stea ori să șadă, dacă trebuie să facă gesturi, ori să păzească acea liniște academică pe care, după radiția germană a adoptat-o și d. Gusti în a sa „profesiune de credință" care a format prima parte a cursului inaugural de eri; o liniște în care se trăda foarte rar cîte o notă de sfiiaiă ori de emoțiune, numai pînă cînd pătrunse de a dreptul în inima subiectului.

Căci d-sa a făcut în același timp un bogat excurs în domeniul filosofiei arătînd întru cît înțelege a se ocupa de „istoria filosofiei"—cum indică titlul catedrei—și întru cît de sociologie, pentru ca să îmbrățișeze filosofia critic-sintetică și cu osebire raporturile dintre știință și filosofie. O excelentă definiție a „Voinței" ca element social și factor istoric; o captivantă explicare a noțiunei de „dreptate",—ca expresia supremei armonizări între scopul social, național și umanitar și consecutiv, o definițiune clară a noțiunilor de scop și mijloc în căutarea unei formule pentru definirea noțiunii sociale a *personalității* ca sinteză culturală,—au format rînd pe rînd obiectul eruditei lecțiuni în care noul profesor agregat și-a pus în evidență bogăția de mijloace cu care e înarmat și, sigur pe sine, s'a încumetat a expune programul unei multilaterale activități de catedră și seminar. Ceea ce încă a reeșit cu evidență, e faptul că în cursul de sociologie, d-sa va ataca în adevăr înalte probleme și preocupări, dar plutind totdeauna în atmosfera senină a discuțiilor academice și nu coborînd sufletele pînă la anumite agitațiuni pătimașe, cum se face uneori sub pretextul științei filosofice cu diferite numiri.

Ce frumos cuvînt, ce înaltă învățătură: filosofia,—știința științelor!

Pe cînd profesorul încheia, aducînd omagii Germaniei, unde deși străin, a putut învăța mulți ani de zile, îmi venia în minte fraza lui Heine din „Istoria filosofiei germane", scrisă în 1852:

„Știința filosofică germană e nu numai importantă, dar interesează întreg neamul omenesc.

De abia generațiile cele mai tîrzii vor putea judeca și hotărî dacă suntem de mustrat sau de lăudat că ne-am sistematizat întâiu filosofia și apoi ne-am organizat revoluția. E ordinea cea mai cuminte.

... Prin profundele doctrine filosofice s'au format puteri cari așteaptă numai ziua în care vor putea da roade și vor umplea lumea de uimire și de entuziasm".

Să fim încîntați de cîte ori ne vine dintr'acolo o intelectualitate plină de ordine, de disciplină și de vigoare în același timp.

Rodion.

Cînd așteptăm Cometa...

Literatura zilei.—Poezie și știință.—O „premieră" cerească senzațională.—Din infinit.—După 75 de ani.—Intre teroare și entuziasm.

Dintre toate temele de actualitate, acea a Cometei Haley este fără îndoială cea mai de seamă. Pînă la apropiata zi a trecerei noastre prin faimoasa coadă a cometei, nimic nu va preocupa mințile omenești, cum le preocupă această stranie apariție periodică pe cer.

E o adevărată minune că mintea astronomilor rezistă la calculele lor și înțeleg de ce mulțimea preferă să privească cerul, să numească în mod poetic cîte-va astre cu numele lor de zei și zeițe, fără să se adîncească în problemele lor.

Dispoziționea stelelor într'o noapte senină îmi procură o plăcere nespus de mare, fără să încerc un singur moment de a aprecia splendoarea problemelor pe care le rezolvă geometrii infinitului.

Cum mi-ar plăcea mai mult ca astrologii să aibă dreptate că existența noastră este în strînsă legătură cu mișcarea stelelor și că ele au asupra tuturor ac-

ţiunilor noastre o influenţă de la care nu ne putem sustrage. Dar ceea-ce este mai curios, e că s'a fixat cu 75 ani înainte trecerea cometei, atît de aşteptată, şi că ea nu şi poate trece evantaliul de lumină deasupra capului nostru fără ca să nu se vorbească de ea ca de o piesă de a lui Rostand înaintea *generalei*.

*

Cum să ne mai încredem în steaua noastră cînd ni se fixează cu o aproximaţie de cîţi-va centimetri, de cîte miliarde de leghe ea e depărtată de noi? Dacă mi-aş închipui că Sirius are vre o influenţă asupra vieţii mele, n'aş începe să mă îndoesc de aceasta, aflînd că el este de trei sute de mii de ori mai depărtat de noi decît soarele şi că lumina lui ajunge în nouă ani pînă la noi!

Cît de bine îmi explic zăpăceala astronomilor, lipsa lor de calităţi practice, proverbiala lor inaptitudine de a se conforma cerinţelor vieţei! Trebue o puternică voinţă, pentru ca să te întorci la afacerile tale după ce ai măsurat pe Venus.

Imaginea lumilor care populează infinitul ne dă cel mai bun simbol al imposibilului şi al neantului nostru. Această contemplaţiune care te aruncă la picioarele lui Dumnezeu, te cufundă într'o lene adîncă, iremediabilă. Te apucă o ameţeală şi ai sentimentul că aici pe pămînt ori-ce sforţare e inutilă. Nu cunosc o lectură mai eficace, pentru a combate energia şi puterea creatoare, de cît scrierile astronomilor.

Lumina pune mai bine de două-zeci şi cinci de mii de ani pentru a străbate calea lactee; nu în lungimea ei care i infinită, ci în lăţime. Astfel de cifre te ameţesc şi musca, născută de eri, care a traversat chiar acum odaia, nu va fi trăit mai puţin de cît noi înşine, în comparaţie cu aceşti două-zeci şi cinci de mii de ani.

Ajunge să te urci pe un monument oare-care mai înalt de cît cele înconjurătoare, pentru a zări pe semenii tăi infinit de mici. Totuşi, edificiul pe care te afli e opera omului şi atestă oare cum puterea lui. In balon, dacă te urci pînă la o mie de metri înălţime, ai impresiunea că planezi deasupra unui furnicar. Iţi vine greu să crezi că punctele negre ce se agită jos sunt semenii tăi — şi că totalul mizeriilor şi bucuriilor lor, face o sumă colosală de suferinţe, de frumuseţi.

Cele mai impozante cortegii ale trecutului, furnicarele pitoreşti ale mulţimelor revendicătoare din înălţimea acestui kilometru, nu sunt nimic, n'au fost nimie de cît puţină purpură, aur... cîte-va străluciri, cîte-va umbre...

*

Peste cît-va timp vom vedea dar strălucind această cometă a lui Halley care trece prin cerul nostru odată la şaptezeci şi cinci de ani. Puţini dintre noi au văzut-o la trecerea ei anterioară; puţini o vor mai vedea din nou. Cum a tulbărat lumea! Inchipuiţi vă cum fu privită, ce simbol de dezastru, de distrugere a fost altă dată cînd se credea că anunţa sfîrşitul lumei. Oamenii şi-au transmis „amintirea" ei; dar cum le-a venit în gînd că aceiaşi cometă poate să treacă necontenit continuînd cursa sa—cursă pe care noi o facem în 365 zile, dar care e de 75 ori mai mare pentru ea.

Imi pare rău de teroarea şi de entuziasmul de altă dată. Imi place mai mult ca privind pe Venus să-mi aduc aminte de Magii cari aflară prin ea naşterea Mîntuitorului, de cît să mă gîndesc la cîte grade centigrade se urcă temperatura pe suprafaţa ei. Imi place să privesc în unele zile de toamnă strălucirea roşie a lui Martie, indiferent dacă liniile ce se văd pe el sunt nişte canale în mijlocul unor deşerturi sau dacă sunt semnele ce ni le fac Martienii—aceşti Martieni cu cari, chiar dacă ar exista, n'aş comunica nici odată.

In astă seară, după o zi de primăvară regret că privind cerul nu mai pat presupune că stelele au fost puse acolo pentru a lumina noaptea şi spre a arata astrologilor prin scînteierile lor începutul şi sfîrşitul unor ore supreme ale destinului nostru.

Cu toate acestea sunt încă unele populaţiuni neliniştite de apropierea cometei.

N'au aratat jurnalele că în Bohemia un om s'a sinucis pentru a nu asista la sfîrşitul lumei.

Pretutindeni, se numără zilele care ne separă de trecerea cometei, în 18 Mai. Cu toate aceste calcule nu ştim încă dacă vom avea ceva de suferit de pe urma întîlnirei cu cometa.

Savanţii, cari cunosc aşa de bine densitatea atmosferei lui Saturn, nu ştiu nici să ne prezică ploaia de mîine. Ei, sunt totuşi desinteresaţi şi mai cinstiţi calculatori.

Va veni şi timpul lor, însă până acum trebue să mărturisim, cu toată admiraţia ce-o avem pentru ei, că ne apar ca nişte diletanţi cari au rîpit misticilor şi poeţilor, infinitul radios spre a-l preface într'o tabelă neagră cu cifre de cridă.

P. G.

Lecţia de deschidere a cursului d-lui Gusti

Eri d. D. Gusti şi a ţinut lecţia inaugurală a cursului său de *Istoria Filosofiei, Etică şi Sociologia*. Aula Universităţii era plină de un public ales: profesori, studenţi şi intelectuali. Noul profesor e un fiu al Iaşilor, un eminent elev al şcolilor din Iaşi şi azi, cînd venea să redea tărgului său rodul muncei sale intelectuale, era acea grabă în cercul prietenilor să vină să vază începuturile în carieră.

Exact la oarele 5½ p. m., s'a început lecţia inaugurală cu o scurtă recomandare din partea decanului facultăţii de litere d. I. Găvănescul.

Dl. D. Gusti s'a întrodus în materie prin istoricul ce a făcut catedrei, a cărui curs îl inaugurează astă-zi. A aratat că primul profesor a fost Simeon Barnuţ (1860—1863); apoi Tit Maiorescu (1863—1870), apoi C Leonardescu (1870—1907). Deci e prima catedră unitară care va serbători 50 de ani de existenţă anul acesta. O scurtă apreciare asupra profesorilor cari au ilustrat această catedră şi trece la obiectul lecţiunei: desfăşurarea sistemului după care va preda cursul său.

Făcînd o critică şi a titlului catedrei şi a legăturei celor 3 discipline filosofice, scoate că Istoria Filosofiei ar fi introducerea în cele 2 materii: Etica şi Sociologia. Face o scurtă privire asupra filosofiei greceşti, care a reprezentat raportul de strînsă legătură cu ştiinţa timpului şi cu starea politică a poporului grec, pentru a arăta că cadrul filosofiei de azi ni l'au dat grecii.

Trecînd la obiectul Eticei şi a Sociologiei intră în o analiză succintă asupra acestor 2 ştiinţi filosofice, şi face o bogată excursie asupra voinţei ca element de studiat în morală şi sociologie.

Anunţă că va stărui foarte mult să dee lucrărilor din Seminarul de Sociologie o extensiune oare care, pentru a interesa pe studenţi de toate problemele sociale. A fost străvezie aluzia ce a făcut că în special unii profesori au ignorat şi speculat chestiile de sociologie prin o falşă erudiţie şi o tendinţă străină ştiinţei, ceia ce nu va face în seminarul său.

Mulţumind profesorilor cari l'au secondat, nu uită a aduce omagii de admiraţie şi profesorilor germani de la cari a primit instrucţia filozofică.

Dl. D. Gusti şi-a cetit lecţia, dar aşa fel, că n'a fost obositor. Are dicţiune uşoară şi plăcută; timbrul ceva jos şi uniform.

Numeroase şi îndelungi aplause au acoperit ultima frază a conferenţiarului şi numeroasa asistenţă a felicitat călduros pe noul profesor. Dorim tot succesul tînărului profesor, care poartă un nume scump leşenilor, acel a lui *D. Gusti*, şi spre fala Universităţei leşane, el fiul şi elevul şcolilor din Iaşi.

Gh.

CĂRŢILE DE STUDIU IN ŞCOALELE PARTICULARE

Direcţiunea învăţămîntului particular, din ministerul instrucţiei publice, a trimis tuturor şcoalelor particulare din ţară, o circulară cu privire la cărţile de studiu în aceste şcoale.

Cu prilejul vizitelor făcute de către d-nii inspectori şcolari respectivi, s'a constatat că în aceste şcoale se utilizează cărţi neaprobate de minister.

Ministerul a învitat direcţiunile acestor şcoale ca, în intervalul de la 1 Iunie pînă la 15 August—cel mai tîrziu—să înainteze direcţiunei învăţămîntului particular, listele cărţilor pe care le vor utiliza în anul şcolar viitor 1910—1911, adică o listă *a* pentru cărţile deja aprobate de minister şi o altă listă *b* pentru cărţile care nu au aprobarea ministerului şi vor să le dea elevilor la anul viitor.

Lista *a*, adică aceea a cărţilor aprobate va fi în dublu exemplar şi va coprinde: titlul amănunţit al cărţii; ediţia, anul, oraşul, imprimeria; numele autorului; numărul ordinului cu care s'a dat autorizarea; cursul la care va fi introdusă cartea; o rubrică de observaţii în care se vor da lămuririle pe cari directorii şcoalelor le vor crede necesare.

In acelaşi mod va fi alcătuită şi lista *b*, adică aceea a cărţilor care nu au aprobarea ministerului.

Stabilirea circumscripţiilor de farmacii

Direcţiunea generală a serviciului sanitari a adresat preşedinţilor consiliilor de higienă din ţară o circulară prin care li invită să convoace de urgenţă consiliile pentru a se pronunţa dacă în oraşele respective capitale de judeţ este locul de a se da concesiuni pentru deschiderea de farmacii noui.

Pe baza avizurilor co vor trimite consiliile de higienă, direcţiunea sanitară va publica concurs.

In acele avizuri se vor hotărî sectoarele sau cartierele în cari, după nevoile populaţiei, viitoarele farmacii vor trebui să funcţioneze.

Avizurile vor fi însoţite de planurile oraşelor, în cari se vor indica punctele unde sunt stabilife actualele farmacii.

Din cauză că prin concesiunile de pînă acum s'a fixat numai comuna unde farmacia are să funcţioneze, fără ca să hotărască pentru comunele mari şi partea sau sectorul comunei, pentru care concesiunea s'a dat, din această cauză în cele mai multe oraşe toţi concesionarii de farmacii s'au grămădit pe o singură stradă, în centrul oraşului

In circulară se spune că această situaţiune vatămă şi interesele populaţiei, de oare-ce partea cea mai întinsă a oraşului rămîne fără farmacii, iar pe de altă parte este o cauză neafîrşită de certuri între patronii de farmacii, certuri cari trebuesc aplanate de direcţia sanitară

Circulara sfîrşeşte ast-fel:

Dacă trebue să se ţină seamă de interesele populaţiunei, nu trebue însă să se uite şi acelea ale viitorilor concesionari, şi de aceea în stabilirea acestor zone de concesiune va trebui să se aibă în vedere ca farmacistul să poată găsi local în condiţiuni convenabile pentru instalarea unei farmacii.

Litere-Ştiinţe-Arte

In declin?—Numirea scriitorului fecund şi talentat—Mihai Sadoveanu—ca director al teatrului naţional din Iaşi—a fost salutată ca un act de meritată încurajare a unui talent superior şi a unui om de muncă înainte de toate. Rămîne să vedem în ce direcţie va evolua, sub influenţa nouei stări, activitatea literară a d-lui Sadoveanu, despre care unii critici au început a face constatări pesimiste, deşi poate mult exagerate.

Iată, de exemplu, cum judecă „Revista idealistă" cel mai nou volum al scriitorului, „Cîntecul amintirii:"

„Toată lumea zice „Sadoveanu a început să decadă." Lucrul e aşa. Domnul M. Sadoveanu se ridică treptat, treptat şi după ce scrie 15 volume de nuvele şi romane, începe acum să dee înapoi. Nu vom discuta forma d-lui Sadoveanu care e astăzi în deplină maturitate, dar vom spune că bogăţia de subiecte ce au avut-o până acum, a început să sece. Acţiunile seamănă toate între ele; personaele au aproape aceleaşi caractere, descrierile naturii începînd să se repete în acelaş chip, au devenit monotone. Şi să nu se supere d-sa de această constatare. D. Sadoveanu a povestit mult şi a povestit frumos, dar a scris prea de grabă şi prea puţin s'a cultivat în aceşti şease ani cînd a produs atît de mult. E ştiut lucru, că după cum pămîntul are nevoe de îngrăşăminte pentru ca să-şi recapete energia pierdută, tot aşa un scriitor trebuie să citească mult, să călătorească şi să pătrundă viaţa până în cele mai mici amănunţimi ale ei, pentru ca în fie care din operele sale să reia ceva *nou*.

Cel din urmă volum al d lui Sadoveanu este *Cîntecul Amintirii*. Faţă cu celelalte opere ale sale el e mult mai slab."

Noi sperăm că Iaşul va fi prielnic mult talentatului prozator şi-l aşteptăm la lucru.

*

Autorul cunoscutei piese „Poil de Carotte"—Jules Renard—a scris o curioasă carte „Nos frères farouches"—ţaranii—care cuprinde o serie de *filmuri* cinematografice. Unele ne povestesc o viaţă întreagă, altele izolate ne dau o instantanee în care se oglindeşte o stare sufletească ori o gîngănie. Iată oare cari mostre cari vor interesa pe acei cari au cetit pe „Chantecler":

„*Le Chat*". On lui dit: „Prends les souris et laisse les oiseaux! C'est bien subtil et le chat le plus fin quelquefois se trompe".

„*L'alouette*. Elle retombe, ivre-morte de s' être encore fourrée dans l'oeil du soleil."

„*Le ver luisant*. Cette goutte de lune dans l'herbe!"

Le corbeau. L'accent grave sur le sillon.

*

D-na Agatha Birsescu-Radovici nu va mai da de cît un singur spectacol la teatrul naţional, în seara de Luni 19 Aprilie, cu concursul artistului Const. Radovici.

*

Prin oare-cari experienţe recente s'a demonstrat că fierul de calcat, încălzit ca de ordinar la 196—300 grade poate steriliza stofele şi poate ast-feliu să facă servicii medicale de antisepsie.

O singură trecere a fierului, bine încălzit sterilizează stofele fine şi batistele. Sterilizarea complectă se dobîndeşte prin mai multe aplicaţiuni. In special hainele medicilor se pot lesne dezinfecta prin această metodă.

*

Für frohe Kreise! Iubitorii de muzică, şi mai ales aceia cari cîntă la clavir, îşi pot procura de la magazinul de muzică A. Halpern, un elegat album muzical de peste două sute de pagini, în cari se cuprind potpuriuri din cele mai mari operete: „Fata pădurarului", „Ţăranul voios", „Curse Gratare", „Modelul", „Regele vînătorilor", Farmecul unui vals" ş. a., precum şi cele mai frumoase valsuri şi romanţe din repertorul modern.

*

O vie curiozitate se desemnează în public pentru cele trei spectacole anunţate ale trupei Davila în sala Teatrului Sidoli. Ca şi în timpul stagiunii de iarnă sala va fi arhiplină.

*

Departamentul de higienă a oraşului New-York a înzestrat pe măturătorii de stradă cu un feliu de măşti care seamănă mai mult cu nişte... botniţe. O anchetă recentă a demonstrat că măturătorii suffăr mai mult ca ori-care altă categorie de inşi, de boli contagioase şi în special de boli pulmonare. „Masca higienică" are de scop de a-i păzi contra acelor boli, ocrotind gura şi căile nazale de... microbi.

Informaţii

❑ După sărbători, căpitanii din regimentul Ştefan cel Mare vor pleca în grupe de cîte trei, în recunoaşteri în diferite puncte ce li se vor indica.

❑ D. general Tătărescu va pleca zilele acestea la Şipote, pentru a inspecta tabara, în vederea apropiatei concentrări a trupelor în acea tabără.

❑ Cererile de înscriere pentru o singură clasă a elevilor de curs primar, preparaţi în particular, vor trebui adresate revizoratului şcolar, iar pentru două clase direct ministerului instrucţiunii.

❑ D. medic locot. Săghinescu V., din roşiori, a fost mutat la liceul militar; d. medic sub locotenent Musceleanu O. Simion, din bat. de căi ferate, în regimentul 7 roşiori.

❑ La Botoşani continuă să bîntue tifosul. D-ra Sofia Radovici, de la oficiul telegrafo-poştal din acel oraş, fiind atinsă de această epidemie, a încetat din viaţă.

❑ Ministerul de interne a trimes prefecturii judeţului o circulară, asupra modului cum vor trebui să procedeze autorităţile comunale, în cazul cînd s'ar semnala insecte vătămătoare fîneţelor şi sămănăturilor,

❑ Ministerul instrucţiunii a trimes revizoratului şcolar, o circulară, prin care arată modul cum trebue să procedeze învăţătorul atunci cînd este chemat de locuitori ca împreună cu ei să formeze o cooperativă sau alte asociaţii.

❑ In urma intervenţiei camerei de comerţ, Duminică magaziile vor fi toată ziua deschise,—aceasta în vederea serbătorilor Paştelui.

❑ **Escursiunea la Constantinopol,**—Societatea de gimnastică, sport şi muzică din Iaşi, oferă publicului iaşan ocaziunea ne mai pomenită de a face în condiţiuni extra-ordinar de avantajoase escursiunea Iaşi—Constantinopol. Călătoria pe mare se face cu luxosul şi marele vapor rapid „Dacia". Preţul întregei călătorii dus şi întors lei 54, bani 95. Pe vapor fie care escursionist are drept la o cabină cl. II-a. Plecarea din Iaşi la 14 Aprilie cu acceleratul de 9 ore seara, întoarcerea la Constanţa la 15 Aprilie orele 10 seara. Escursioniştii vor face învierea la Patriarhia din Constantinopole. Vizite şi în Asia Mică în insula Prinkipio (Marea Marmara şi Archipelag). Inscrierile se fac la sediul societăţei şi la casa circului Sidoli.

❑ Invăţătorii şi institutorii din judeţul Iaşi au hotărît să facă o escursiune după conferenţele generale, ce se vor ţinea după Paşti.

Nu s'a hotărît încă locul unde se va face escursiunea.

❑ Şcoala de cusături romîneşti *Domniţa Ruxanda*, organizează pentru zilele de 8, 9, 10 şi 11 c., în palatul Sturza din strada Carol o expoziţie de lucrurile executate atît în atelierele acelei şcoli, cît şi pe la diferite sate din Moldova.

— Publicul care se interesează de mersul acestei societăţi, menite să înşurajeze industria casnică pe la sate, este rugat a veni să viziteze această expoziţie pentru a-şi da seamă de rezultatele obţinute pînă acum.

Azi dimineaţă cu trenul de 6 un grup de 100 studenţi din localitate, au plecat în excursiune, în Bucovina.

Ei vor vizita Cernăuţii, Rădăuţii, M-rea Putna şi Suceava.

❑ Institutorii şi învăţătorii din jud. Argeş vor face îndată după terminarea conferinţelor generale, o excursiune în Bucovina. La această excursiune vor lua parte 150 de membri ai corpului didactic, de ambele sexe.

Escursioniştii vor face două popasuri unul la Bucureşti şi al doilea la Iaşi, unde vor da cîte un concert.

In urma intervenţiei ministerului instrucţiei publice, s'a acordat reducere pe C. F. R. de către ministerul lucrărilor publice.

❑ D. medic ajutor Hortolomei T. Neculai, de la spitalul militar din localitate, va trece la spitalul militar „Regina Elisabeta", în ziua de 26 Aprilie examenul pentru obţinerea gradului de medic sub-locotenent în rezervă.

❑ Din Tg.-Neamţ se comunică că alaltă eri un adevărat uragan s'a deslănţuit acolo. Trasnetul s'a descărcat asupra bisericei Sf. Voevozi, făcînd o crăpătură în zid.

❑ Şcoala primară de fete No 3. din localitate va purta pe viitor numele de şcoala primară „Petru Poni".

❑ După noua lege a teatrelor, trupelele particulare nu mai au nevoe de autorizaţie spre a da spectacole.

Direcţia teatrelor este în drept să interzică numai reprezintarea pieselor imorale.

❑ D. Spiru Haret va pleca Sîmbătă seara la Florenţa, unde va petrece sărbătorile Paştelui.

❑ **Amintiri din războiu.**—Sub acest nume dl. Loc.-Col. Caplescu a scos o mică broşurică în Biblioteca pentru toţi—No. 553—. Dl. Caplescu a luat parte la războiu, fiind căpitan în Reg. 8 Călăraşi, alcătuit din escadroanele Roman, Bacău, Neamţ şi Suceava sub comanda locot.-col. A. Peretz.

In amintirile sale vorbind de bătălia de la Smîrdan, 12 Ianuarie 1878, zice următoarele de sub-locot. Mustaţă azi colonel, pe care le reproducem spre a complecta cele zise cu referinţa la studiul scos de dl. Colonel Mustaţă: „*Recunoaşteri de ofiţeri*".

Dl. Colonel Musteaţă afirmă în prefaţa lucrării sale că în lupta de la Smîrdan,—12 Ianuarie—a avut un rol precumpănitor prin recunoaşterea bună ce a făcut cu riscul vieţei sale evitînd o a doua Griviţă în valea Plîngerii.

Ei bine, arătările sale sunt verificate astă-zi de d. locot.-colonel Caplescu care zice acestea:

„..dar alt escadron al nostru, Suceava, comandat de căpitanul Gh. Tănăsescu în care se găsea şi sublocotenentul Mustaţă, azi colonel, mai cu noroc, fusese însărcinat mai înainte cu aceasta.

In ziua aceia sublocot. Mustaţă fiind trimes în recunoaştere cu plutonul său de generalul Cerchez acesta îi dete ca susţinere şi compania căpitanului Condeescu, cu ordin ca să se apropie cît de mult de Smîrdan. Inaintarea lor a fost cam îndrăzneaţă, căci plutonul a avut trei oameni morţi, calul subofiţerului Mustaţă împuşcat şi el rănit la mînă".

Reproducînd aceste şire din lucrarea locot.-colonel Caplescu, ne facem ecoul dorinţei de a vedea cît mai curînd publicate memoriile d-lui colonel Mustaţă asupra acestui episod din lupta de la Smîrdan.

DIVERSE

— Din comuna Belceşti se comunică prefecturei judeţului, că astă noapte a ars o casă a locuitorului Vasile Mardari din satul Munteni.

De asemeni au mai ars două şuri în care se afla o mare cantitate de porumb, precum şi o pivniţă.

Pagubele sunt mari.

— Duminică 18 Aprile întăia zi de Paşte are loc în Sala Turn Verein din str. Gîndu o frumoasă serată dansantă familiară organizată, în folosul unei familei sarace în vederea sărbătorilor.

La această serată se pregăteşte frumoase surprize şi îndemnăm publicul a da bine voitorul său concurs, dat fiind frumosul scop filantropic.

20 bani litrul 20 bani litrul

CELE MAI BUNE APE MINERALE

Dochia, Repedea, Baia şi Stânca

PREPARATE DE

„Prima fabrică de Ape Minerale din Iaşi"

STRADA GHICA-VODĂ No. 37.

Sub controlul d-lor chimist D. CADERE şi Dr. I. ŢARANU.

Expediţie promptă în provincie şi la domiciliu

Ultime informaţii

❑ *Examenul de capacitate pentru limba franceză va începe la 1 Mai.*

Comisia examinatoare se compune din domnii: Pompiliu Eliade, preşedinte; C. Alexianu şi Charles Drouhet, membri.

❑ O nouă mişcare în corpul medical din localitate va avea loc la 15 Aprilie a. c.

❑ D. M. B. Cantacuzino, şeful junimiştilor din Iaşi, va petrece vacanţa Paştelui la Berlin.

❑ **Aniversarea de azi.**—Cu ocazia aniversărei a 71 de ani de la naşterea M. S. Regelui Carol, un Te-Deum s'a oficiat azi dim., la orele 11, în catedrala Mitropolitană.

Serviciul religios a fost oficiat de I. P. S. Archiereul Nicodem Munteanu, vicarul Mitropoliei, asistat de mai mulţi preoţi şi acompaniat de corul ceremonial al Mitropoliei de sub conducerea d lui D. Dimitriu.

Au participat prefectul judeţului, primarul oraşului, directorul prefecturei poliţiei şi toţi reprezentaţii autorităţilor civile şi militare. De asemeni au luat parte şi şcoalele secondare de băeţi cu profesorii lor, şi profesorii universitari, în frunte cu rectorul dr. Gh. G. Bogdan.

Onorurile militare au fost date de o companie din reg., Ştefan cel Mare No. 13, cu muzica şi drapelul, sub conducerea d-lui căpitan Dubert.

Cu această ocazie, prefectul judeţului a expediat Suveranului, o telegramă de felicitare din partea din judeţului, şi primarul una din partea cetăţenilor Iaşului.

M. Sale Regelui

„Cetăţenii ieşeni, fericiţi de a sărbători împlinirea vrîstei de 71 ani a Majestăţei Voastre, vă transmit prin mine sentimentele lor de iubire şi devotament şi vă zic cu toată căldura inimei, după datina bătrînească: Cei mulţi înainte Majestate, dimpreună cu M. S. Regina, şi Augusta familie Regală.

Primar N GANE.

❑ Camera în şedinţa de ieri sara, a votat indigenatul d-lui Vasile Apoteker, licenţiat în drept, din Iaşi.

❑ La inventariarea averei defunctei Marie Stamate, nu s'au găsit de cît lucruri casnice. Cum rudele defunctei susţin că dînsa ar fi avut bani depuşi la case de economii, tribunalul a făcut întrebare în această privinţă la toate casele de economii din localitate.

❑ O nouă mişcare printre administratorii de plăşi se va face pe ziua de 15 Aprilie.

❑ In cursul săptămînei viitoare,—săptămîna patimelor—vor fi suspendate toate spectacolele, reprezentaţiile, balurile etc.

Direcţia Mitropoliei va interveni, în acest scop, la prefectura poliţiei pentru a lua măsuri ca să se respecte această dispoziţiune.

❑ După dispoziţia luată de Mitropolitul Pimen, Sîmbătă 10 April ora 9 dimineaţă, toate şcoalele primare de băeţi, împreună cu întreg corpul didactic, se vor aduna la biserica Bărboi, de unde cu stălpări vor merge în procesiune la mitropolie.

❑ Conferenţele generale ale institutorilor şi învăţătorilor din judeţul nostru se vor ţinea în localul şcoalei Gh. Asachi.

❑ S'a luat dispoziţiunea ca în cursul lunei ace stea precum şi în cursul lunei Maiu, să se planteze cu pomi, ogrăzile bisericilor din localitate.

❑ In cursul săptămînei viitoare, I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, va vizita mai multe biserici din localitate.

❑ D. Florea Constantinescu a fost numit inspector al vamei circ. Iaşi, în locul d-lui Palealogu, eşit la pensie.

❑ Escursiunea anuală a elevilor şcoalei militare va avea loc după 10 Maiu, şi va dura 15 zile.

❑ Inlocuirea d-lui C. Moţet, de la directoratul prefecturei de judeţ, stă de o cam dată în suspenzie, din cauză că încă nu s'a stabilit definitiv persoana care urmează a fi numită în locul seu.

După toate probabilităţile, d. Moţet va continua a fi director până la 1 Maiu, de la care dată va fi trecut ca administrator al unei plăşi.

❑ **Militare.**—D. căpitan V. Cotescu, din regimentul Stefan cel-Mare 13, a fost mutat la compania de graniceri din Burdujeni, iar d. locotenent Gheorghiu, din vănători, la compania de graniceri din punctul Mihăileni; d. căpit. V. Mărculescu, din reg. 13 Stefan-cel-Mare, a fost mutat la divisia de rezervă din Tulcea; d. căpitan Mincu Oprescu din reg. 13 Stefan cel Mare a fost mutat în marele stat major general.

— Companiile 4, 8 şi 12 din regimentul 13, cu cîte un efectiv de cîte 76 oameni, au fost varsate la celelalte regimente, iar rămăşiţele celor trei companii de sus, cu un efectiv de 33 oameni fiecare şi în care se vor socoti toţi dispensaţii, au ramas companii de cadre. Aceasta cu începere de la 10 Aprilie.

❑ Din cauza sărbătoarei naţionale de azi autorităţile n'au lucrat.

❑ Azi dimineaţă, d. N. Gane, primarul oraşului, însoţit de d. colonel Langa, au fost la prefectura judeţului, unde au vizitat tablourile Regelui şi Reginei, care sunt aproape terminate şi cari, se ştie, au fost comandate pictorului N. Popovici pentru a fi aşezate în sala consiliului comunal. D-lor au remas foarte mulţumiţi de modul cum au fost ezecutate ambele tablouri după cele aflate la prefectură şi au felicitat căl duros pe d. Popovici.

❑ **Judiciare.**—Alexandru Ionescu, în calitatea sa de copist al judecătoriei rurale Dorohoiu, s'a făcut vinovat de falşuri în acte publice, sustragere de acte şi delapidări de bani. Reclamînd judecătorul la minister contra lui Ionescu, acesta a trimes pe aprod la poştă ca să spuie că judecătorul cere plicul îndărăt; a deschis plicul, a scos raportul şi în loc, a pus o coală de hîrtie albă. Dat judecăţei, Ionescu a fost condemnat la 7 luni închisoare.

Afacerea se va judeca în apel la 7 Mai.

— Dimitrie Neagu, primarul comunei Manoleasa, judeţul Dorohoiu, s'a făcut vinovat de luare de mită, de la nişte ţarani, care se judecau între dînşii pentru nişte pămînt.

La tribunal Neagu a fost condamnat la 7 luni închisoare şi pierderea drepturilor politice şi civile.

Şi această afacere se va judeca în apel la 7 Mai.

❑ Miss Kellermann, creatoarea şcoalei noi de înnot, care a făcut furori în ţările eminamente sportive ale nordului, va fi fidel redată în curajoasele ei exerciţii, pe pînza cinematografului din sala Circului Sidoli, mîine Joi 8 April.

In noul program de mîine Joi, se continuă de asemenea seria evenimentelor mari din Istoria omenirei şi ni se reconstitue după cele mai veridice cronice portugheze viaţa şi aventurile nefericitei Inis de Castro.

Elefanţii din India înlocuind munca omenească,—In fundul pămîntului, originala concepţie a lui Flammarion, o fantasmagorie feeric înscenată.—Apă şi vin, un epizod din ultimele mari inundaţii din Paris.—Păţaniile unui şofer o reuşită şi splendidă comedie.—Cortegiul ultimului carnaval din Paris (1910).—Cele mai principale vederi din Viena, edificiile monumentale, bulevardele, squarurile, etc. exact redate după natură şi multe alte comedii sunt de asemenea cuprinse în noul program—absolut nou—care se desfăşoară mîine Joi 8 Aprilie la Teatrul Circ-Sidoli.

❑ Se crede că d. P. Fîntănariu va fi delegat din partea consiliului comunal în comitetul teatral.

❑ Domnii Ernest Mierlescu, controlor, şi Adamiu, şi Paladi, impiegaţi la direcţia locală a C. F. au fost avansaţi în salar.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 7 Aprilie

Aniversarea M. S. Regelui

Bucureşti.—Astă-zi, cu ocazia aniversărei naşterei M. S. Regelui, s'a oficiat un Te-Deum la Mitropolie.

Serviciul divin a fost oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Primat Atanasie Mironescu, asistat de I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei şi Sucevei şi de Episcopii Timuş al Argeşului, şi Conon Arămescu Donici al Huşilor.

Au asistat d-nii: Ionel Brătianu, prim-ministru, general Crăiniceanu, Spiru Haret, Em. Costinescu, Al. Constantinescu şi Al. Djuvara, M. Ferekyde, gen. Budişteanu, etc.

După Te-Deum a urmat defilarea, care a fost primită de d. general Wartiade şi care a ţinut, următoarea cuvîntare în faţa trupelor.

„Soldaţi, astă-zi este o zi de mare sărbătoare, căci este ziua Suveranului nostru. Să sărbătorim dar cu toţii această mare zi şi să strigăm trăiască M. S. Regele, împreună cu Augusta Sa familie".

Un alt Te-Deum s'a oficiat la catedrala Catolică. A oficiat I. P. S S. Archiepiscopul Netzhamer. Din partea Palatului a asistat d. mareşal Gratzoschi.

La biserica Luterană a fost de asemeni sărbătorită aniversarea de azi printr'un Te-Deum. Aci a luat parte d. gen. Baranga. De asemeni s'au mai oficiat Te-Deum-uri la biserica Armenească şi la Sinagoga cea mare.

Jubileul Principelui Muntenegrului

Bucureşti.—M. S. Regele Carol a hotărît să trimeată Principelui Nicolai al Muntenegrului, o misiune specială, spre a-l felicita de jubileul de 50 ani de domnie. Această misiune specială e aşteptată la Cetinge între 20 şi 23 April curent. Şeful acestei misiuni va fi d. general Budişteanu, preşedintele senatului.

Plecarea Suveranilor

Bucureşti.—Dum cum am anunţat, M. M. L. L. Regele şi Regina vor pleca la Sinaia, unde vor petrece sărbătorile Paştelui.

Suveranii vor pleca Sămbătă dimineaţă 10 Aprilie şi vor rămănea la Sinaia pînă în ajun de 10 Maiu.

Expulzări

Bucureşti.—Doui lucrători, care au jucat roluri din piesa Ferrer, oprită de guvern au fost expulzaţi.

CAMERA

Bucureşti.—In şedinţa de astă-noapte nu s'a făcut altă-ceva, de cît s'a votat nici mai mult, nici mai puţin 108 indigenate şi recunoacteri, printre care şi al tînărului Apoteker din Iaşi.

Astă-zi, la deschidera şedinţei, d. Nestor Cincu, luînd cuvîntul, a protestat asupra faptului, că în şedinţa de noapte de eri, de la 9—11 s'au trecut 108 indigenate, cu toptanul, fără a se mai număra bilele şi fără a se mai ţinea samă de regulament.

D sa cere preşedintelui să ia măsuri, ca să nu se mai repete asemenea proceder.

SENATUL

Bucureşti.—In şedinţa de astă-noapte a Senatului, s'a votat legea repauzului duminical.

Mai mulţi funcţionari comerciali, care se adunaseră, au manifestat în faţa Senatului.

Incidentul din Bacău

Bacău.—Cu ocazia anchetei conflictului militaro-civil de aci, s'a iscat un incident între autoritatea civilă şi cea militară.

Procurorul a chemat la interogator şi pe ofiţerii Lupaşcu, Casian, Nicolau şi Anghelescu. O adresă însă din partea comandamentului facecunoscut parchetului că ofiţerii nu pot fi ascultaţi de parchet de oare ce ei au autoritatea lor care i anchetează. Pe de altă parte, generalul a invitat pe avocaţii Roşu şi Rey să vină să depună în această afacere. Ei însă au răspuns că au depus deja la parchet şi că nu vor să mai fie ascultaţi şi de autoritatea militară.

*

Profesorii din Bacău au hotărît să întocmească un memoriu—protest pe care să'l înainteze d-lui ministru al instrucţiunei, cu rugămintea de a interveni ca colegul lor d. Roşu, profesor, să fie satisfăcut.

Arestări

Salonic. —Trei arnăuţi, venind din Janina, au fost arestaţi aci, de oare ce au încercat să aţîţe soldaţii sosiţi din Constantinopol şi care erau trimeşi în Albania spre a potoli răzvrătirea de acolo, îndămîndu-i să împuşte comandamentul lor.

Groaznica explozie din Seghedin

Seghedin.—In urma unei explozii de caldare, care s'a întîmplat azi dimineaţă la fabrica de chibrituri chimice, aparţinînd contelui Pallafx două spre zece fete şi un om au fost ucişi; iar 17 fete şi un om au fost grav răniţi. Mai sunt şi persoane rănite mai uşor.

Incidentul din Kavan

Constantinopol.—După o depeşă sosită aci, ofiţerul francez din portul Kavan de pe graniţa Sudanului, a arestat o caravană turcă şi a omorît 20 de conducători de cămile, de oare ce ar fi fost din tribul de talhari Tibbou. Poarta a însărcinat pe ambasadorul otoman din Paris, să facă demersuri în această privinţă.

Incidentul misiunei socialiste

Berlin.—Plîngerea depusă de directorul Uniunii electorală socialiste din capitală, în contra preşedintelui poliţiei, din cauza interzicerii întrunirei socialiste din parcul Treptow, în ziua de 6 Martie trecut, a fost refuzată, această interzicere, fiind justificată.

Congresul slav

Sofia.—In ultima şedinţă a comitetului de organizare a congresului slav, preşedintele a spus că e informat în mod oficios că polonejii vor asista la congres, dar fără să ia parte la lucrările sale, apoi preşedintele a declarat că svonurile de amînare a congresului sunt tendenţioase şi că această adunarea va avea loc în ziua stabilită, la 13 Iulie.

DE INCHIRIET

2 Apartamente de 5 şi 3 odăi cu atenansele lor, str. Romînă No. 11.

A se adresa D nei I. Unter, Păcurari No. 37.

S'a deschis

Birou de architectură

Al d-lui L. NADOLSCHI

din strada Gărei No. 7 (casele Motăş)

se execută:

Planuri şi măsurători

Schiţe în mod gratuit.

Primeşte: **Eecutări de lucrări în regie** sau întreprindere.

Angajează supravegheri şi conduceri de lucrări după planuri întocmite de alţi domni architecţi.

Se întocmeso ansamble pentru aranjamente de gospodărie rurală.

Specialist în lucrări de beton

Specialist în transformări

Şi amenajări la construcţiuni supuse causelor igrasioase.

A executat în interval de 15 ani *proecte la mai multe lucrări importante, ca: In Bucureşti, Aleea Rignauld, valoare 1.200,000, casa Antonescu, Mavromati Pleşoianu, Osorovici, Nicu Moisescu, precum cît şi mai multe lucrări ale* **onor. Ministerul de război** *în calitate de antreprenor.*

La chemări speciale face deplasări şi afară la ţară.

Mărfurile cele mai frumoase şi noutăţile cele mai moderne, pentru sezonul de vară, se găsesc numai la Magasinul:

„LA VULTUR"

Toate furniturile şi garniturile de Rochii pentru culorile noi aduse de manufacturişti. Tuluri, Loize, Aplicaţii, Galoane şi sutaşuri, toate potrivite la fie care culoare modernă în cele mai noui serii.

Preţurile cele mai modeste la toate mărfurile.

Mare asortiment de Jupoane Elegante.

De vînzare în ori ce zi

Următoarea avere la moşia Boroşeşti din udeţul Vaslui, 10 minute de gara Scînteea

Adresa: **I. Sabinius,** *Gara Scînteea.*

4 cai buni de trăsură din care 2 de 4 ani. 5 cai şi epe pentru muncă din care 2 cai tinerl de 3 şi 4 ani.

6 vagoane păpuşoi cincantin din 1909. 13½ vagoane ovăs din 1909. 15 vagoane fîn presat bine din 1909. 1 trăsură bună acoperită, de 2 cai. 1 docar bun de 2 cai. 1 trăsură pe arcuri de un cal pe cîmp. 1 sanie de 2 cai şi una de un cal în stare bună. 1 păreche hamuri de 2 cai cu zurgălăi. 2 părechi hamnri de un cal cu 1 păreche zurgălăi. 7 pluguri Sak de oţel cu 2 brazde. 2 maşini de sămănat, împrăştietoare bune 2 maşini de secere legătoare „Deering"

6 şărăbăni de cîte 2 boi. 3 cotiugare de cîte 2 boi. 3 loître de cîte 2 boi. 5 sănii pentru boi. 10 boroni de lemn cu colţi de fer. 30 jugari pentru boi. 30 cui de fer prin jug. 50 răstei de fer. 10 tînjeloae de fer. 30 tînjeli de lemn cu circee de fer legate. 1 ţilendru bun. 2 morişte Clayton. 1 morişcă de Botoşani. 1 Şişcorniţă mare pentru tăet nutreţ. 2 balanţe zecimale 1 de 500 kg. şi de 200 kg. 2 duble decalitri. 1 de fer şi 1 de lemn. 6 vase de stejar pentru vin. 1 vas şi 2 balerci de stejar pentru murături. 6 balerci de stejar pentru brînză.

De vînzare şi de închiriet

în Strada Păcurari No. 79

Un apartament din nou construit compus din patru odăi, bucătărie, spălătorie, sofragerie, şi celelante atenanse.

Un apartament compus din trei odăi şi atenanse.

A se adresa la proprietar **Egor Ivanov** *în aceleaşi case.*

O frumoasa fotografie

puteţi căpăta numai la

Fotografia artistică WEISS

IAŞI—PIAŢA UNIREI

GRATIS *un tablou mare la fie-care comandă de 12 fotografii cabinet.*

Vaccinări si revaccinări

Cu limfă proaspătă, garantată practică

Dr. A. Steuerman

Strada Golia No. 13

De inchiriat mai multe apartamente, strada Lozonschi.

A se adresa d-lui Nicu Pogonat.

Vaccinări şi Revaccinări

cu limfă proaspătă, din Şviţera, practică

Dr. L. GHELERTER

— 32 Str. Primăriei 32 —

Consult. 8 — 9 dim.; 2 — 3 p. m.

Eliberează Buletine.

De inchiriet mai multe apartamente de cîte două odăi cu atenanse din imobilul situat în Iaşi, secţ. I, Strada Păcurari No. 97. Pentru condiţiuni a se adresa d-lui avocat *M. C. Drăcşineanu*, Strada de jos.

6 lei dl. vin roş vechi.

Vînzare minimă de 31 litr. C. D. Buznea Iaşi, Calaraşii 14.

Stejar, *Tei şi orice alte esenţe de lemn.*

Material rotund, de ferestreu sau cioplit. **Specialitate Comenzi pentru domnii Antrepenori.** Fabrici în Iaşi şi Maxuti, Producţiune anuală 10.000 m. c. Export, în toate ţările. Cererile să se adreseze, D-lui **Norbert Ostersetzer Iaşi.**

De vinzare o casă şi o vie.

A se adresa d-lui Chiriac str. Albinetz.

Clinică Veterinară

şi

Atelier de potcovărie

normală şi pathologică

S'a deschis în strada Păcurari No. 100

Din fer şi oţel, preţul dela 0,80—1,50 fr.

Cauciucuri speciale contra alunecărilor pe asfalt.

Sub direcţiunea

D-lui TH. LUPAŞCU

Medic Veterinar diplomat al şcoalei Veterinare din Lyon.

Consultaţiuni la ori ce oră din zi.

De inchiriet dela 23 Aprilie 1910, apartamentul de jos a caselor D-lui N. Nicolaide, strada Panu No. 7, compus din 7 odăi de locuit, plus atenanse.

A se adresa numai d-lui avocat Nicolaide.

Const. Jornescu

AVOCAT

Str. Carp

MAGASINUL

de

MOBILE

HIRSCH IAŞI Lăpuşneanu 38.

CEL MAI MARE ASORTIMENT DE DORMITOARE. SALOANE SUFRAGER şi BIROURI

cu preţurile cele mai ieftine

Draperii, Perdele, Storuri, Bonne femes

GALERII

pentru Perdele de **bronze** groase în loc de **35 lei** numai **8 lei** fereastra complectă.

PATURI DE BRONZ

Lavabouri, Mesuţe de noapte, Toilete

tot ce este mai **nou,** *frumos şi eftin.*

MARE DEPOZIT DE

LĂMPI PENTRU ELECTRICITATE

Din cele mai renumite Fabrici din străinatate.

Nu este nevoe de a se comanda din Străinatate, toate noutăţile sunt expuse în Magazinul nostru.

Avocatul Andrei Kirilovici

(Junior)

Iaşi Str. Golia 35

Cezar Simionescu

AVOCAT

Iaşi.—Strada Română 22

BERLIN

H. STARK

Pensiune de familie de primul rang.

Pensiune complectă: masă, locuinţă, lumina electrică şi calorifer 7 — 10 mărci pe zi.

I. P. GHERASIM

AVOCAT

Str. Zlataust 2 Iaşi

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOIET FRERES (THUIR FRANŢA)

De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

Proprietarul Magazinului

Comerţului in RATE

Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25

Aduce la cunoştinţa publicului că a adus un mare transport de biciclete **BRENNABOR** marca cea mai renumită, întrebuinţată de toate arsenalele armatelor din Europa.

Depozit de Maşini de cusut

de calitate superioară pentru industriaşi şi pentru familii. Funcţionarea perfectă, garantată pe timp de 10 ani.

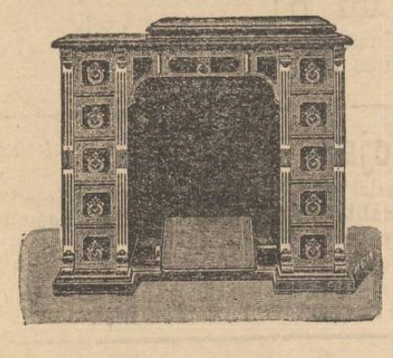

Gramofoane şi plăci
Instrumente muzicale
Mobile, Cărucioare
şi ori ce accesorii

Toate se vînd în rate convenabile la

Magazinul Comerţului in rate
Ş. L. Grossmann
Strada Lăpuşneann 25

BIUROUL ROMĂN

PENTRU

Instalaţiuni de APA şi CANAL

AUTORIZAŢIA No. 291 din 1910

No. 3—Strada ARCU—No. 3

Ing. GEORGE D. MANUG şi Th. ZAHN

fost Inginer-şef monteur la secţia instalaţiunilor particulare al Societăţei „Union Baugesellschaft" Iaşi.

Execută orice fel de lucrări atingătoare de aceactă branşă. Specialitate în inslalaţiuni de băi şi closete şi băi publice, după ultimile sisteme; construcţiuni de **vespasiane** pentru piete publice, pisoare pentru loçaluri publice, hoteluri, restaurante, cafenele etc., etc.

Diferitele materiale şi obiecte necesare la instalaţiuni, sunt din acelea pe care experienţa le-au constatat că sun retsistente se comportă bine şi conforme regulamentului Pirmăriei.

Oferim condiţiuni avantajoase pentra plata lucrărilor şi garantăm solitatea montajului.

Proecte şi Devize întocmim gratis, la cerere tuturor onor. administraţiuni, d-lor proprietari; asemenea, tot gratis—**spre lămurirea d-lor proprietari**—întocmim şi verificăm devize pentru racordări; cu conducta şi canalul public, lucrare ce se va executa de concesionarul Primăriei.

Biroul Romîn pentru Instalaţiuni de Apă şi Canal — Str. ARCU No 3 —

Ing. G. MANUG şi Th. ZAHN

Vînzătoare

specială, de Pălării, Galanterie, Incălţăminte, Dantelerie, Mode, caută post durabil local.

S. G. Poste restante, Iaşi

Important pentru toti Domnii agricultori

Subsemnaţii, unici fabricanţi al renumitelor pluguri universale, **construite numai de oţăl bătut peste tot,** facem atent pe onorb. public cumpărător pentru al feri de imitaţiuni, că numai aceste pluguri care port Marca **Porcul Mistreţ** precum mai jos desemnat şi cu inscripţia firmei Gebrüder Eberhardt Ulm, sunt original ale noastre şi să găsesc numai în depozit la casa **fraţii Bachstez în Iaşi** strada de sus No. 127 (sub Cabinetul Istoric.)

De închiriet

—O MAGAZIE—

compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară *S. L. Schiler* 49 (în etajul de sus).

RUCHE à Cadres mobiles
Prix : **20f**
Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à. 0f 20

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Sîmbătă şi Duminică se intercalează în program :

Sujele noue

Preţurile : Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică **MATINEU** la **3** ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 80 b., Stal I-iu 60 bani, Balcon 40 bani Galeria 30 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fenduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223. 0 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea Societăţei peste 280 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" **incheie asigurări :**
a) Caz de viaţă **pentru un capital cu resultatul minimal garantat.**
b) De zestre fără **examen medical.**
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe **termin hotărît cu scutire** de plata premiilor **după decesul contrastatului.**
e) Caz de deces mixte **cu şi fără dividende, cu scutirea** de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi :
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT
— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Alfons Herovanu

AVOCAT
a Bărboi No. 15 —
— a. m. şi 4— 1.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VII

s'au pus în vânzare

Tragerea de la

9 April—4 Mai 1910

Se poate cîştigă in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile total e reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare :

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de I. Iofan Krzyanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI Str Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.—No. 988—Vineri 9 Aprilie 1910

SITUAȚIA

Cu închiderea celei de a treia sesiune parlamentară situația politică a celor 3 partide, pare a lua o altă întorsătură. De unde 3 ani în șir partidul liberal a remorcat cu sine partidul d-lui Carp, luptînd pe toate căile contra noastră și a șefului nostru prin ponegriri, ca la ușa cortului,—presa celor 2 partide, ținînd același hang — astă-zi un divorț politic s'a declarat, cu regretul chiar declarat, că a bine-voit a consimți la cartelul celor 3 ani.

După cum nu e mai nici o căsnicie, care ori cît ar fi durat să nu fie însoțită de regretul îmbelor părți, — după divors—că s'a contractat acea căsnicie; așa și în cartelul junimisto-liberal astă-zi rupt, și divorsat, vine însoțit cu regretul, că a dat tot concursul. In politică regretul unei acțiuni nu face 2 parale, căci nu el trebue să fie sfîrșitul unei ținute, ci prevederea și calculul de a nu ajunge prin acțiunele tale la regret.

Să ne reîmprospătăm o situație. La 12 Martie 1907 vine guvernul liberal la putere, cu manifestul Regal. In numele partidului conservator și a guvernului conservator demisionat d. Take Ionescu declară că va da sprijinul guvernului Măriei Sale *în mod necondiționat*. Se știe scena acea emoționantă, cînd d. D. A. Sturdza s'a scoborît de la fotoliul său și s'a dus drept la d. Take Ionescu și l'a îmbrățișat, scuzîndu-se că l'a atacat atîția ani pe nedreptul; „acum vede ce mare patriot este".

A doua zi, d. Cantacuzino a declarat același lucru; iar d. P. P. Carp, în numele opoziției conservatoare a declarat că cere întîi reprimare și apoi va aviza. Nu era nici un angajament atunci altul. După 6 săptămîni, d. Carp devine șeful partidului conservator, cu tocmala scrisă, că angajamentele făcute la 13 Martie 1907 leagă persoanele, cari le-au făcut, nu partidul fuzionat.

Cum au curs evenimentele? D. Carp și ai săi, de și au cerut reprimare și apoi avizare, a dat tot concursul pînă la abnegație... electorală guvernului liberal, el fiind pururi remorcat de liberali, și deci abdicînd de la ori-ce opoziție adevărată. In schimb șeful nostru, d. Take Ionescu, de și a declarat în numele *întregului* partid conservator sprijin necondiționat, devenind șef de partid a luptat în mod leal contra guvernului liberal, amendîndu-i legile, împunîndu-i vederile sale și luptînd la alegeri cu succes.

De ce d. Carp a abdicat de la datoria sa politică? Pentru că urmărea un îndoit scop: să se afirme în parlament ca partid și să aibă sprijin în recomandare la succesiune. Țara a nesocotit'o ca totdeauna și a tratat'o cel mult ca unelte de vot nu ca colaborator politic.

Politica această de remorcă parlamentară a dat faliment. Singur guvernul d-lui Brătianu a căutat să se ușureze de remorcă acum la urmă, căci nu mai mergea. D. Ionel Brătianu vedea că de mers mai departe nu mai poate merge, iar să mai recomande el succesorul nu e rolul lui. Regele avizează, nu guvernul pe ducă, indică Regelui guvernul, care are să-i succedă.

Rămași acum, în drum Carpiștii să văd desorientați. Față cu țara se văd descoperiți, căci țara în acești 3 ani s'a împedecat prea puțin de Carpiști, ca partid de luptă; i-a văzut ceva-ceva la Piatra; abia i-a simțit la Vaslui, în fieful d-lui Carp; nu s'a împiedecat de ei la Bîrlad; au dat bir cu fugiții la Caracal; nu s'au numărat la Craiova; au remorcat pe liberali la Ploești și au fost remorcați la București în 3 rînduri. La Iași s'au arătat slabi și cu foc bengal de paradă; abia voesc să se numere la Tecuci și Roman. Dar chiar așa cum sînt, ei n'au ce face; trebue să se țină pe picioare. Ceia ce n'au făcut 3 ani, trebue să înceapă astăzi. Un lucru însă e cîștigat: odgonul de remorcă s'a rupt și barca Carpistă e lăsată în voia soartei la bataia valurilor.

Singur acest fapt e o vădită slăbire politică a liberalilor. D. Ionel Brătianu o simte și supt ironia sa obraznică e un rîs mînzesc, care nu s'a oprit să-l spună: Eu guvernez, pentru că partidul conservator în starea actuală nu poate da un guvern eficace; eu nu voiu cădea prin stradă, ca tatăl meu la 1888, căci atunci era *opoziția unită*, ceia-ce astă-zi nu-i.

Mai limpede afirmare nici că se poate. Iar la a treia afirmare, că își găsește în conștiința sa tăria de a guverna, e o sfidare, ce adese-ori o aruncă minorității, cel ce stă pe fotoliul de prim ministru, fără succes însă.

Chestiunea s'ar pune astă-zi ast-fel: guvernul liberal a d-lui Brătianu avînd în față 2 dușmani *neuniți* va merge mai greu de cît pînă acum, cînd avea unul din adversari în remorcă. Dar puneți hipoteza, că printr'un concurs fortuit de împrejurări, baricade ca acele cu legea Universitară se iveso mai multe și că suirea pe ele se face de amîndouă opozițiile, ar fi oare exclusă o conlucrare și *pozitivă*, după ce taberile s'au deprins a lucra împreună *în negativă*.

Dar chiar, de n'ar fi așa — cum și credem—numai ideia luptei de dus de un guvern în decădere și de un partid în descompunere, contra a doi dușmani neuniți, dar tari pe puterea lor, încă va tăia curajul de a cerca marea cu degetul.

Pentru moment dar, guvernul liberal al d-lui Brătianu se află în fața a doi dușmani acerbi desuniți. In lupta contra acestor 2 zăvozi politici, d. Ionel Brătianu anunță că va veni cu un stoc de legi răsuflate, anemiate, amînate, nepopulare, pentru a încerca cea de a patra sesiune a legislaturei liberale.

Numai la ideia, că cele 2 opozițiuni conservatoare vor lupta cu înverșunare, fie-care pentru sine, dar îmbele contra guvernului liberal, guvernul d-lui Brătianu își va grăbi retragerea cu un ceas mai înainte, cu toată încrederea ce are în dreptatea celuilalt factor constituțional — Regele, care va aviza.

De succesiune, nu e treaba d-lui Brătianu să se ocupe; are cine-o regula pe aceasta.

Gh. Ghibănescu

Ședinți de noapte

Trei nopți consecutive Camera a ținut ședinți. Surplusul acesta de energie ar tălmăci cine știe ce afaceri urgente la ordinea nopței, cine știe ce însemnate proiecte de legi cari reclamă grabă mare.

Nu. Nu ie nici un proiect urgent. Tot ce a fost urgent pentru guvern, celebrele legi: industrială, sanitară—au fost retrase. Iar ședințele de noapte, chemarea la ore suplimentare a deputaților, se țin pentru proiecte pe cari guvernul, ba chiar și partidul, le considerau ca rușinoase, periculoase, nedemne să fie discutate într'un Parlament liberal.

Camera liberală, în ședințe de noapte, votează indigenatê. Nu indigenate de creștini: indigenate de evrei.

Le votează noaptea și numai atunci, fiind-că asemenea proiecte ar acoperi soarele zilei de un nour gros: nourul rușinei.

D. Iorga face parte din acea Cameră, face parte prietenească din acea Cameră care se dădea de națională — și tace d. Iorga.

Au fost votați Edelstein și Verdeanu zis și Grinberg, sau Grünberg zis și Verdeanu; a fost votat—oroare semită—pînă și Sanielevici, cea mai citată anexă la jidanii în presă—și d. Iorga tace.

Înțelegem să tacă d. V. G. Morțun. Căci el are, pentru indigenate, cea mai caldă, cea mai simpatică recunoștință a stomacului.

Înțelegem pe liberali, cari, avînd înscris antisemitismul ca punct prim al programului lor, s'au pus de strajă la porțile Romînismului, și în timpul nopței potrivit obiceiului, dau drumul acelora, cari și ei dau la rîndul lor.

E șarlatanizmul liberal. El constă în a nu credê ceea ce susții, în a fi pentru indigenate, cînd ele sunt plătite, dar a face mare caz de antisemitism.

Campania contra d-lui Badareu a fost dusă pe tema indigenatelor. Acei cari, sub guvernul liberal anti-mergător ultimului guvern conservator, inscenase ședinți, spărsese sartarele biurourilor Camerei, ca să voteze indigenatele unor bancheri și unor arendași—aceeiași rău făptuitori, cea mai desonorantă rușine a Parlamentarismului, duceau acea campanie fără rost și fără sfîrșit contra d-lui Badareu.

Iar acum, în loc să închidă sesiunea parlamentară, care stă deschisă în contra voinței patente a Țării, patrioții se adună și noaptea în Cameră, iar a doua zi apar în „Monitor" numeroase coloane cu nume de evrei naționalizați peste noapte.

Și d. Iorga tace. D. Iorga aprobă toate actele guvernului.

CATE-VA NOTE

D. A. C. Cuza prepară un interesant articol intitulat: „Impumintenirea dija a lui Leibale Sanileibici, anexă la jidanii în presă".

D. Iorga care a asistat la impumuntenire dija a unei anexe a jidanilor în presă, va refuza să publice articolul.

*

— De ce se votează indigenatele în timpul nopței?

— Find-că tăierea împrejur se face ziua.

*

O telegramă urgentă îl trezește pe un bătrîn evreu, în timpul nopței. Bătrînul citește telegrama și spune nevestei sale:

— Inchipuește-ți, dragă, pe fiul nostru l'a indigenat acum, noaptea.

— Mare lucru ie și guvernul—răspunde femeea: cînd l'am născut eu era tot noapte, dar el era jidan. Acum l'au făcut noaptea—dar romîn.

*

Vezi tu, Solomon dragă, tot vorba proverbului: noaptea sfătuește.

— Nu fii prost: noptea sfănțuește.

*

Afipte lipite în culoarele camerei: la ordinea zilei: naționalizarea Industriei romîne. Ordinea nopței: indigenate.

*

Votînd indigenate guvernul dă două lovituri: introduce o infimă minoritate în cetatea Romînizmului și dă o mare satisfacție majorității Camerei.

Chestii sociale

Proletare intelectuale

Eri abia s'a dat rezultatul primelor probe înscrise la examenul de capacitate al candidatelor pentru școlile secundare de fete. Din 108 candidate ce au intrat la proba înscrisă, numai 47 au fost declarate admise; iar 61 candidate căzute.

Ne surprinde cu drept cuvînt marele număr al celor căzute și ne întrebăm ce explicație să dăm acestui fapt? Să fie slaba pregătire a licențiatelor noastre? Să fie de vină învățămîntul universitar, care nu pregătește solid tineretul nostru de studenți și studente? Să fie examenele universitare un simplu simulacru? Să se mulțumească ei profesorii cu răspunsuri mediocre și slabe pentru a se zice că are elevi de ascultat cursul?

Chiar dacă Universitatea ar pregăti mai slab în vederea examenelor, rămîne pregătirea adhoc pentru examenul de capacitate. Știm pertinamente că licențiatele noastre s'au spetit cetind, s'au anemiat; s'au neurastenizat chiar. Și cu toate acestea 57% din candidate au căzut de la prima probă de specialitate.

Candidatele s'au prezentat cu 4 specialități: filologia modernă, istoria, filosofia și filologia clasică. In apreciarea acestor 4 lucrări de specialitate n'a fost o ținută uniformă, întru cît în comisiune erau în majoritate profesori secundari, cari n'aveau capacitatea de a aprecia o lucrare pe bază de licență, ei singuri fiind simpli licențiați. Impresia generală a multor candidate a fost că de s'ar fi mărginit să trateze chestiile date în teză pe bază de program de liceu, ar fi fost mai bine apreciate, dar așa grăbindu-se a trata materie multă în timpul dat ori le-a lipsit ordinea, ori n'au isprăvit, ori au abuzat de erudiție.

Cele 4 chestii date pe baze de licență au fost: 1). Genul dramatic în limba romînă. 2). Asociația stărilor de conștiință. 3). Tractatul de la Carlovitz și influența turcească de la 1699—1856. 4). Vegetația în litosferă.

Apreciatorii: Gh. Adamescu, literat improvizat; Gh. Bogdan-Duica, filosof și pedagog de contrabandă. Deci și aspri și pedanți; singuri la Istorie și geografie au avut specialiști pe d. Onciul și St. Popescu, și apoi ei au fost și profesorii cari au predat aceste discipline. La celelalte obiecte însă, unii au fost profesorii de literatură și alții au fost criticii la teză; de aici inegalitate în teză, inegalitate în apreciere. Curat vorba ceia: cînd te freacă de gîlci egalii, ei sînt mai hapsini ca superiorii în grad, mai pretențioși, de și mai pedanți.

61 de candidate au ramas să aștepte soarta altui examen, care cine știe cînd o mai fi și acela și cum se va da! Căderea aceasta în masă va aduce o tulburare în frequentarea cursurilor Universitare, căci va tăia avîntul la foarte multe absolvente de liceu de a mai risca calea cea lungă de urmat a studiilor Universitare spre a stărci apoi la isbînda unui prizărit examen de capacitate.

***

OAMENI ȘI LUCRURI

UNUL CARE NU MAI E...

Procesul psihic al asociațiilor de idei are uneori curiozități. S'ar părea că și în starea de trezie mintea cui-va poate visa.

Ast-feliu îmi explic bună oară, fenomenul că în timp ce ascultam vorbind în aula universității pe noul profesor-agregat, d. D. Gusti, mi-a revenit, cu o puternică obsesiune în amintire, o figură a unui alt tînăr învățat reîntors acum cîți-va ani în mijlocul nostru și care acum nu mai este printre noi, nu mai e nici printre cei vii,—sărmanul Mihai Săvescu.

In coloanele „Opiniei"—prima serie—a semnat încă un oare-care număr de interesante articole, scrise din străinătate sub pseudonimul *Sylvius*. Apoi a revenit în Iași, plin de învățătură. „dobă de carte" cum s'ar zice in termeni didactici,—plin mai cu seamă de iluzii, de avînt, de încredere și de speranță, în așteptarea celei dintâiu ocaziuni de a se presenta la un concurs pentru vr'o catedră universitară, la una din facultățile de filosofie. Teza lui de doctorat—„Die Gefühlslehre in der neuaten französischen Psychologie" unia spiritul unui beletrist cu seriozitatea unui om de laborator.

..Se vedea în gînd, urcînd cu mulțumire și cu dreaptă mîndrie, treptele catedrei; își făurea din vreme, programul unei fecunde activități profesorale; se vedea conlucrînd, prin munca și știința sa, la făurirea unei generațiuni de tineri,—cînd iată! o boală nemiloasă curmă de odată și avîntul și vigoarea, pînă-l săceră și pe el cu desăvîrșire. Bietul Mihai!

Dacă amintirile nu mă înșală, el a fost întru cît-va modelul pe care și l'a ales tînărul Gusti, pe atunci nou eșit de pe băncile școalei. Pe urmele lui Săvescu —cu care aproape crescuse la olaltă— s'a dus la rîndul său, să frequenteze universitățile și seminariile din Berlin și din Lipsca, în special cursurile celebrului profesor Wundt. S'a povestit că în una din zile, pe cînd harnicul Săvescu lucra în laborator, savantul îl auzi tușind; apoi îl examină cu atențiune și ar fi zis în urmă unui grup de colegi:

— Das ist fatal!

Prezicerea funestă s'a îndeplinit întocmai...

In adevăr Săvescu n'a mai dus-o mult de atunci,—de la ivirea acelor accese de tuse seacă. După plămîn,— veni rîndul laringelui și în aierul curat al viei, bietul tînăr, înnăbușit și istovit, închise ochii pentru totdeauna, spre adînca mîhnire a tuturor cîți l'au cunoscut. Ce tablou spăimîntător!

... De multe ori, pe cararea tăcută a Eternității, în diminețile de vară, întîlniți figura albă a unui bătrîn, stoic și neîncovoiat încă de vrîstă și suferinți: el face obișnuita preumblare la mormîntul lui Mihai,—pe care l'a pierdut așa de devreme și așa pe nedrept—și se închină meditînd. Apoi se întoarce reîntărit în stoicismul lui, dar nemîngăiat de această pierdere ireparabilă.

.. De toate aceste ne-aduse aminte, între multe altele, momentul solemn în care tînărul profesor a urcat treptele nouei sale catedre de filosofie.

Rodion.

DE PESTE HOTARE

— INCHEERE —

München. — Innsbruck. — Salzburg.

Capitala Bavariei e un oraș de 500 mii locuitori, cu un aspect impunător. E așezată pe *Isar*. Are clădiri mărețe, case albe și vesele în contrast cu cele din Paris, care s întunecate de vreme și de fumul de la nenumăratele fabrici.

Fie-care palat ce se vizitează lasă o impresie deosebită.

Justizpalast cu sala de onoare în care se văd mobile verzi de catifea, plafonul sculptat în lemn, pereții cu picturi, cu galeriile întortochiate din patratul acoperit cu sticlă; cu sălile frumoase de ședință; cu bibliotecă de un lux rar, îți dau idee de renumele München-ului în artă.

Glaspalast, tot construit din sticlă și fier are 77 camere cu tablouri din toate genurile. Tablouri de ale pictorilor internaționali și de actualitate. Centrul acestui muzeu este prins de un bazin a cărui apă limpede lasă să se vadă fundul albastru de bazalt, ce pare că ar oglindi cerul—împrejur canapele plante exotice și canapele pentru odihnit.

Pinacoteca veche cu școalele de pictură din sec. al 14-lea, de ale pictorilor francezi, germani și spanioli. Aci sunt 6 tablouri de Rafael, Tițian.

Pinacoteca nouă are peste o mie de tablouri școala de München și școala modernă, Se văd picturi pe porcelan, admirabile. In miniatură tot aci se văd toate ruinele de la Roma ca: Iarum roman, coloseum.. lucrate în plută.

E de vizitat *Academia artelor frumoase* în care se văd sculpturi și multe lucruri de artă: *Propylee*: trei arcuri zidite cu baso-relief-uri pe frontispiciuri, în marmoră de Carara; *Glyptotecum* în care se văd sculpturi asiriene, egiptene, romane și de actualitate; Palatul *Secession* unic în felul său; Palatul *Lotzbek* care aparține unui prinț actual și are trei săli cu picturi și sculpturi dintre care o copie de pe Rafael: Medeea e de o frumusețe rară.

Rathaus, o minune a arhitecturei, un palat cum rar se văd. Vestibulul în coloane de marmoră și plafonul în ornamente în relief întortochiat; săli elegante și curioase ca stil și pictură.

Maximilaneum, palat cu picturi alese și cu o vedere minunată peste Isar, asupra întregului oraș.

Monumentul Păcii: o colonă cu o teemee aurită represintînd *Gloria*. Terasa monumentului în parte acoperită cu muștchi lasă să cadă apa in picături mari, ce dă un aspect deosebit. Grădinele aci sunt ca în povești...

Bisericile de o bogăție ce nu se vede în altă parte. Așa e *Theatinehofkirche* în stil baroc bogat, cu monumente în marmoră între altele un prințișor de 11 ani care moare, mama lui îngenunchiată lîngă patu-i de suferinți, iar doi îngeri susțin perdelele de la pat.

Biserica regală a *Tuturor Sfinților*, nouă, în care ferestrele nu se văd. Lumina vine de sus în semi-umbră pentru a lumina puțin pereții în mosaic de stuc, coloanele de marmoră cu capitelurile aurite cît și picturile din părțile de sus.

Caracteristica München ului e catedrala *Frauenkirche* cu d ouă turnuri de 99 m. înălțime. Vîrfurile turnurilor fiind rotunde, poporul le numește: pahare de bere. Ferestrele lungi și înguste ale acestei biserici sunt renumite în pictură. A cincea fereastră servește și azi ca model de pictură modernă pe sticlă. A'cea Duminica se cîntă muzică clasică: *Orlando Lasso*, de *Palestrina*, *Pergalise*.

Statuia colosală *Bavaria* ce represintă o femee în bronz, are numai fața 1 metru jum. lungime. O scară interioară duce pînă în vîrf, unde printre buclele părului se poate privi orașul. In dosul statuei *Galeriile Gloriei* cu 80 busturi de ale oamenilor iluștri, înșirate pe mici piedestale fixate în pereții ce se văd printre cele 48 coloane dorice.

Parcul expoziției e o grădină aranjată cu atîta artă și atît e de îngrijită, încît nu mai știi pînă unde merge natura și pînă unde omul cu meșteșugul de a da frumosul... O cascadă înaltă de vre-o 30 metri (artificială—mai mult un joc de apă), boschete cu pereții în losange de lemn cenușiu și verde, luminate cu electricitate multă, printre copaci globuri mari electrice colorate, verzi și albastre... Aleele ireproșabile...

Ca împrejurimi *Nymphenburg* un castel supranumit *Versailles-ul Münchenului*". Și într'adevăr că amintește puțin Versailles. A fost construit de un rege bavarez după dorința soției lui, care era din *Savoia*. Are un parc foarte mare cu un lac în mijloc, cu statui de marmoră împrejur, pe pajiște bănci, poduri de fier ce șerpuesc prin parc; drumuri pierdute prin desișul copacilor de la margine. Clădirile fac un circuit mare la intrarea în parc. Iar în-

lăuntru parcului se întîlnesc prin surprindere clădiri mici şi foarte poetice.

Aşa e *Amalienburg*, un mic castel, în stil rococo, cu păreţii interiori de o bogăţie rară în sculpturi aurite; *Templul lui Apollo*; *Pogoden*, castel mic de tot cu ornamente în porcelan. chinezeşti; Capela St, Magdalena; şi seri elegante.

In München demn de văzut e şi *Muzeul Naţional* unde se pot studia fazele desvoltărei Renaşterei germane. Sunt 48 de săli în care e lucrul fierului al pietrei, al bronzului, din timpurile preistorice şi pănă azi. Se văd multe obiecte religioase, statui de lemn, picturi pe sticlă, os ciselat, vase fantastice de alabastru, camere gotice etc.

Aici e şi pălăria de aur ce s'a găsit în 1835. Se văd mobile de o măestrie greu de închipuit, în fildeş cu plăci de argint, cu email translucide, ale princesei Adelaïde. Sunt dulăpioare de bijuterii cu uşi întregi de chihlimbar. E „*cabinetul fildeşelor*" în care se vedeau nişte lucruri sculptate în fildeş de o artă genială. Se cunoşteau firile de iarbă şi perii cei mici ai leilor ce erau reprezentaţi pe uşa unui cofret de bani.

La oameni se cunoştiau şi sbîrciturile feţelor.

Era un pat foarte bogat al lui Ludvig al II-lea, în matasă albastră cu aur—patul şi pereţii din jurul lui la fel.

In rîndul de sus al muzeului e un aranjament foarte curios; în camere obscure se lasă numai cîte o fâşie de lumină ce arată scene din viaţa lui Isus, mai ales naşterea lui, oameni şi tot ce se vede e în relief—absolut cum e în natură. Noaptea naşterei D lui e admirabilă: pe cerul negru se văd sclipind până şi stelele, e lumina ce abia pătrunde prin spărturile intenţionat făcute.

La acest muzeu se văd; arme, trofee luate de la perşi, între care şi o şea a unui Şah-negreşit—căci are oblîncul bătut în brilante. Se văd asemenea o sumă de lucruri în teracotă perfect executate de către maiştri din sec. 18-lea.

Sunt asemenea şi fazele prin care a trecut sticla de la descoperirea ei pînă azi.

*

Un oraş cu o poziţie minunată e *Insbruch* între munţi. Aci se văd castele medievale cu lucruri rari, cum ar fi între altelele—şi pentru cine ar prezinta oare care interes—vioara Mariei Tereza cu arcuşul de fildeş; un piano în foi.

In oraş e de văzut *biserica Franciscanilor* cu 28 de statui în bronz ale regilor în mărime de 1 jum. cît cea naturală. In mijlocul e scarcofagiul lui Maximilian. Sus la al doilea etaj e capela de argint cu statuia Fecioarei Maria în argint. La Palat e camera în care a murit barbatul Mariei Tereza, transformată, această cameră, în capela în care se face zilnic o rugăciune în faţa unei bolte lucrată în alabastru. Aici ar fi închisă inima prinţului mort. Milionarii americani cer cu insistenţă să viziteze această cameră, dar nu-i permis. Aci e *Goldene Dach*.

*

Salzburgul, cu castele măreţe, cu biserici frumoase, cu altare măreţe săpate în stînci, cu o poziţie din cele mai încîntătoare, atrage pe mulţi vizitatori. Deasupra oraşului planează pe o înălţime „*Festung*", vechiu castel, a cărui orgă se aude în tot oraşul şi cîntă în fie care zi la 12 ore.

Capucinerberg e un munte ce are pă-în vîrf 20 de altare cu patimele lui Isus, toate persoanele în mărime naturală din teracotă colorată executate foarte bine şi care dau ideea realităţii Pe la jumătatea muntelui o poartă ce închide Casa de lemn a lui *Mozart* transportate aci de la Viena.

In oraş e şi casa în care se născu Mozart.

La 11 ore din zi se aud clopotele de la Catedrala *Sf. Petru*, care dau o melodie ce se repetă de 3 ori... Munţii răsună trimeţindu-şi sunetele de la unul la altul umplînd valea de o evlavie care impune şi celui mai credincios.

Ca imprejurimi e *Hellbrun*, un castel episcopal în al cărui parc se văd statui ca Orfeu, Flora.. jocuri de apă, grote artificiale, teatre mecanice cu scene dintr'un oraş, o moară, etc, care printr'un resort, la ora anumită sunt puse în mişcare... Intr'o grotă mai mamare se lasă apa, cu meşteşug să înainteze ploaia. Razele soarelui străbătîndu-le, dau un joc de culori foarte frumos.

Iar printre pietrele ce căptuşesc partea de sus a grotei se aud — imitate perfect—cîntecele tuturor păsărilor cîntătoare. Acestea toate arată că sfinţii Părinţi nu-şi petreceau timpul numai în rugăciuni.

Maria C. Buţureanu

STRUNA ZILEI

ATMOSFERA POLITICA

La Cameră d-l P. P. Carp n'a vorbit de loc de politică, ci s'a mulţuuit să consulte tot timpul—barometrul pentru a cunoaşte starea atmosferică.

Ziarele

Mult l'a consultat şi 'n urmă
A binevoit să spună
Alor săi, că... barometrul
Incă nu-i la „vreme bună".

„Opinia" la Bacău

Nottara la Bacău.—Sîmbătă 3 Aprilie c., artistul Nottara a dat în sala Palatului Municipal din Bacău admirabila piesă „Apus de Soare" a lui Delavrancea.

Despre jocul lui Nottara şi al artiştilor ce-l acompaniau în număr de 24 de persoane de la Teatrul Naţional din Iaşi n'au nimic a spune, toţi au interpretat de minune rolurile lor şi ca ori-ce Băcăoan nu pot să fiu de cît mîndru că eminentul nostru artist a crezut că o piesă naţională, scrisă de unul dintre cele mai mari genii al literaturei noastre va interesa şi pe atît de bine reputaţii Bacăoani ca inteligenţă şi cultură de artă.

Nu e atît vina Bacăoanilor că sala înnaintea căreia a trebuit să joace una din forţele cele mai apreciate ale teatrului nostru Naţional, a fost aproape goală. Aceasta nu se poate atribui de cît — să mă erte eminentul veteran al scenei romîne—naivităţei sale, căci nu-mi pot închipui ca d-sa să nu fi aflat că avem destule alte distracţii intelectuale, ca un café-concert, un cinematograf şi două cluburi, dintre care unul chiar aportiv şi ca să mai vie peste toate acestea şi un teatru, asta e prea mult.

Cum poate ofiţerimea şi la „jeunesse dorée" şi chiar cea „fanée" să prefere sugestivelor cîntece ale Constanţei „Aseară 'n grădină, mi-a spus o vecină" şi „Am fost fetiţă bună" — pe „Apus de Soare" a lui Delavrancea sau nurilor şi privirilor promiţători ale „Olguţei"—candoarea sufletească a Oanei?!? Şi apoi cum inteligenţa Bacăului, pentru o piesă de teatră, să neglijeze Cinematograful!?

Imi pare rău, ca eu mai tînăr sunt nevoit să dau sfaturi d-lui Nottara, convins însă că d-sa, care are o deosebită dragoste pentru Bacău, şi că va voi să ne mai viziteze îmi permit a-i spune că dacă voeşte să ne mai vadă să ne vie sau cu un cinematograf „Pathé Frères" sau cu piese de teatru ca „Hapuri miraculoase" „Miţa Tirbuşon", „Ţiviila de la Hotel Ghidale" şi altele de acestea, altmintrelea va trebui să se mulţămească cu publicul din seara de 3 Aprilie compus din cîţi-va ramoliţi, care se entuziasmează la auzul vitejiilor trecute ale romînilor, a cîtor-va cucoane, care au mai păstrat curiozitatea de a cunoaşte costumele din trecut şi a cîtor va băeţandri, care se înflăcărează numai la auzul numelor vitejilor noştri Voevozi.

Regretînd că tocmai d-lui Nottara l s'a întîmplat să joace înaintea unei săli goale, trebue să recunosc că publicul Bacăoan era dator să dea odată o lecţie trupelor acestora de teatru, care, nu înţeleg căror simţuri trebue să se adreseze pentru ca sala să fie arhi-plină.

Moghilă.

De la cercul didactic

Marţi seara, înaintea unui public numeros şi select, d-na Maria C. Buţureanu şi-a desvoltat conferenţa sa, vorbind despre *d-na de Staël*. După cîte-va consideraţii asupra biografiilor în general, d-sa face biografia d-nei de Staël, vorbind despre părinţii ei, educaţia primită, mediul în care şi-a desvoltat rarele ei facultăţi ale spiritului său strălucitor şi ingenios, cît şi despre spiritul timpului în care a trăit — timpul renumitelor saloane din sec. 18-lea, al frigurilor revoluţionare, al eroismului republican al revoluţiei. După aceea analizează personalitatea acestei mari femei, scoţînd în relief toate calităţile care o fac să fie azi reprezentanta cea mai fidelă a individualismului modern. Atinse în treacăt figura lui Benjamin Constant şi a d-lui Récamier, prietenii preţioşi ai d-nei de Staël. Descrise apoi cele 3 saloane ale ei: din timpul *Revoluţiei*, a *Consulatului* şi a *Restauraţiei*. Arată începutul duşmăniei dintre ea şi Napoleon, care era „antipatia eroului contra femeei de spirit, ura acţiunei contra spiritului de observaţie, a marelui plan contra micului obstacol, a pasiunei contra ironiei". Descrie cei 10 ani de exil, în care timp d-na de Staël călătoreşte în Germania şi Italia, ceea ce-i adaogă la gloria ce o aştepta mai tîrziu. Face un tablou frumos din viaţa de la *Coppet* de pe malurile lacului Leman—Coppet care se poate compara cu *Les Charmettes* a lui Rousseau, cu *Castelul Ferney* a lui Voltaire, cu *Iasnaia Poliana* a lui Tolstoi.

După aceasta analizează pe scurt operile: cele 2 romane: *Corinne* şi *Delphine*. Spune că în scrierile „*Influenţa pasiunilor asupra fericirei indivizilor şi a naţiilor*" şi „*Literatura considerată în raporturile ei cu instituţiile sociale*", d-na de Staël arată că marele frumuseţi literare îşi iau isvorul în morala cea mai înaltă. Aceste romane nu mai interesează azi, dar pe contimporani i-a fascinat; cu toate acestea efectul ce lasă aceste scrieri şi azi e o emoţie binefăcătoare, e o tendinţă spre sociabilitate, spre dragoste pentru oameni.

Insistă asupra operei De l'Allemagne, care a avut o influenţă mai durabilă şi care fu foarte persecutată de Censura Imperială. In această operă d na de Staël dă scopul literaturei şi a pieselor de teatru: a emoţiona sufletul inobilîndu-l. Admiratorii scrierilor acestei femei nu s'au sfiit de a zice că ea e tot aşa de profundă ca şi Montesquieu şi tot aşa de pasionată ca şi Rousseau.

Trecînd la ideile d-nei de Stael asupra artei, explică pentru ce ea s'a găsit aşa de bine în arta Germanilor. Arta lor sacrificase arta clasică, antică; germanii îşi aveau o artă aparte, eminamente subiectivă, lirică, necunoscînd nici o lege socială şi nici o regulă. In arta lor se găsia visare, original; naivitate, tot ce era nou şi neprevăzut şi d-na de Staël la ei îşi găsi teoriile ei. Şi fiind că în 1789 şi arta primise o revoluţie, devenind mai independentă, mai personală, d-na de Staël simţise acest fapt şi contribuise mult la îndeplinirea lui.

Se arată că d na de Staël n'a fost numai un personaj literar, dar şi politic, multe din afacerile statului francez fură influenţate de ea. Ea era republicană infocată, fără a renega pe tatăl ei şi fără a înlătura pe regalişti—tatăl ei, maistrul lui Ludovig al XVI, Necker, era liberal. Unii scriitori zic că sexul şi talentele rari scuză această oscilare între ideile politice. Conferenţiara însă nu admite ca sexul să scuze această aparentă oscilare; ci arată că d na de Staël era consecventă: ceea ce o făcea să admită aceste culori politice era numai abiţia ei, principiile ei, care constau în a face să dispară opiniile extreme şi a face să triumfe împăcarea acestora—ceea ce era şi idealul şcolii doctrinare.

D-na de Staël înainte de orice era individualistă: ea vroia *desrobirea persoanei umane*; adora libertatea şi nu revoluţia. Ea era liberală prin inimă şi nu prin judecată, d-na de Staël studiază starea de spirit a secolului al 18-lea dar nu o făcuse complect. D-l Faguet spune că ea văzuse influenţa mare ce o avusese burghezia şi nobilimea în Revoluţie, dar nu văzuse slăbirea sentimentului religios—adevărăta cauză a revoluţiei—şi nu văzuse nici slăbirea sentimentului manarhic. Şi cum libertatea visată de oamenii din 1789,—care deşi nu aveau multe cunoştinţe, totuşi aveau inimă, erau generoşi, făcuse justiţia mai egală, dăduse libertatea culturilor, dusese la individualism acest sistem plăcuse d-nei de Staël. Acea sferă de idei şi sentimente era şi sfera ei scumpă, căci ea credea în sine şi în om. Pentru ea, ca şi pentru secolul al 18-lea, omul e mare, e demn şi-e capabil de a fi liber.

In privinţa ideilor filosofice, fondul d nei de Staël era dragostea de viaţă, groaza de singurătate şi setea de nesfîrşită fericire—de unde frica ei de sinucidere, groaza pentru doctrinile aspre ca stoicismul şi de unde şi teoria ei de perfectibilitate. Ea visa fericirea umanităţii întregi. Sentimentele ei ajunseră la fericirea absolut morală. Această idee era cea a secolului al 18-lea, al cărui fond era individualismul. Şi d-na de Staël representa întreg acest secol mare. Pe ea o atrăsese filosofia Germanilor care era o filosofie—după cum spune dl. Faguet—ce nu avea o psichologie esactă, era o filosofie îndrăsneaţă ce pretindea să explice enigmele universului, o filosofie idealistă cu multă imaginaţie, amestecînd judecata rece cu sentimentul exaltat, convinsă de demnitatea omenească, de măreţia sufletului uman; era filosofia unor metafisiei subtili, a unor învăţaţi romneşti, a unor visători generoşi. Şi această filosofie îşi găsi aşa mult răsunet în inima d-nei de Staël.

Filosofia ce se poate rezuma în dorinţa de a desrobi sufletul de influenţa obiectelor exterioare, a pune stăpînirea de noi în noi înşine şi a da acestei stăpîniri, ca lege datoria, iar ca recompensă o altă viaţă. Prin puterea ce se găsia în ea, de a nu separa ideile de sentimente, vede că ideea de datorie e strîns unită cu ideea de sentiment—acesta după ce medită mult asupra *Imperativului* lui Kant—Prin această concluzie ea ajunge la *religia de entuziasm*, doctrină care o arată pe d-na de Staël în toată splendoarea ei.

Termină susţinînd că, deşi se găsesc unii autori cari arată că d-na de Staël a variat în convingerile ei după sentimentele în puterea cărora se afla d-na de Staël n'a fost nici odată în contrazicere cu ea însă-şi şi aceasta-i face remarcabila ei personalitate. Meritul acestei femei de geniu stă în faptul că a simţit şi evoluţia ce se făcea la începutul veacului al 19-lea, aşa în cît ea uneşte prin scrierile ei perioada precedentă de perioada noastră. Iar strălucirea de care se bucură şi azi şi-o datoreşte sentimentului ei profund de o umanitate liberă de o societate regenerată. La ea se găseşte, pe lîngă o inteligenţă extra-ordinară, o putere mare de muncă o bunătate de inimă rară—d na de Staël nu concepea nici animozitatea, nici „răsbunarea"—şi o sete nesfîrşită de fericire pentru toţi. Pentru aceste calităţi se recomandă scrierile ei.

D-na conferenţiară a primit multe mulţumiri de la persoanele asistente, care timp de oră şi jum., au ascultat-o cu cea mai mare atenţie.

Cu aceasta, conferinţele de la Cerc, se întrerup pînă după Sărbători.

De inchiriet dela 23 Aprilie 1910, apartamentul de jos a caselor D-lui N. Nicolaide, strada Panu No. 7, compus din 7 odăi de lo uit, plus atenanse.

A se adresa numai d-lui avocat Nicolaide.

Litere-Ştiinţe-Arte

Viforul. — Piesa maestrului prozator Delavrancea e la ordinea zilei, fiind anunţată pentru seara de 10 Aprilie. Dacă din punctul de vedere al tecnicei dramatice piesa poate prezenta oare cari nesjunsuri,—ea rămîne opera literară care are calităţi superioare şi e de prevăzut că în editura librăriei Socec—unde a apărut de curînd—va avea tot succesul meritat.

Ca şi „Chantecler",—are şi „Viforul" micul sau „lmn al Soarelui" în actul III, din care cităm un fragment:

Ştefăniţă:

„Vezi tu, Moghilă? Am aci lumina şi puterea şi osînda! Soarele luminează lumea pe din afară. Acest petecel de piele e mai strălucit ca soarele... Sfredeleşte lumea pe dinăuntru...

E destul să-i pui faţă în faţă... O! ho! ho! Cum s'a îngălbinit, cum se şterge, cum se stînge, ca o sîrmă scoasă din foc care s'ar răci... Mai vezi?...

...O! aprinde-te, soare şi luminează încă pe atît şi tot pe dinafară vei lumina şi tot pe jumatate! Tu, pătezi cuprinsul cînd reverşi razele tale! Supt slaba ta putere, tot ce este şi se mişcă sau stă, va fi pururea tarcat, într'o parte lumină, în cealaltă umbră! In lumina ta, înşelăciunea,—în umbra ta, adevărul! Şi cînd nu mai eşti—şi lumina îşi pierde arătarea, atunci lumina adevărului!..."

Acel care monologheazâ e însă un exaltat cu adevărat, un entusiast în genul lui Chantecler.

*

A apărut în editura Socec, „Biblioteca populară No. 96," *Poveşti corsicane* de Virgil Caraivan

Autorul acelor bucăţi e unul din cei mai talentaţi povestitori, cunoscut prin excelente lucruri publicate în „Convorbiri critice" şi alte reviste.

*

Cu ocazia ultimei adunări generale a Operei mari din Paris s'a constatat că cheltuelile de reprezentaţii la acest aşezămînt, sunt cam exagerate. In anul trecut cheltuelile au fost de 4,707,436 franci, fie care spectacol a costat 20,258 franci. Iscenarea şi decorurile sunt uneori exorbitante. Aşa la opera „Faust" au costat 165000 fr., pentru „Crepusculul zeilor" 82,500 fr., „Monna Vanna" numai 35000. Comuna Parisului nu contribuie cu nimic şi deficitele se acopăr anevoie.

*

Oscar Blumenthal dezminte în mod energic legenda că ar traducînd pe „Chantecler."

Cu toate aceste nu numai că multe ziare i atribuie această intenţie, dar a şi fost... criticat de unele reviste pentru lucrarea la care nu s'a gîndit macar s'o întreprindă. Asta e culmea criticei moderne!

*

In actualele alegeri franceze pare că va juca un rol însemnat şi afişul ilustrat după sistemul practicat în Anglia. In schimb se pare că polemicile vor fi mai puţin violente în obişnuitele placarde. Se va vorbi cum am zice, în stil... figurat.

*

In «Ordinea» de azi, 8 Aprilie se publică la „Scrisori din Iaşi" următoarele actualităţi... literaţi şi tipograf—Intre Iaşi şi Bucureşti—O grupare nestatornică—Amintirile d lui Maiorescu—Tipografia „Junimei"—Licitaţii vechi—Primarul Gane şi întreprinderile—Eminescu în „afaceri"—Concurenţa evreo romînă—Un contract acum 60 de ani—Cum se tipăreau ziarele de tiragiu.

Informaţii

❑ Spre răspuns la telegrama de felicitare a primarului nostru, M. S. Regele a bine-voit să răspundă următoarele:

D-lui N. Gane
Primarul oraşului
Iaşi

Frumoasele cuvinte de urare ce Mi-aţi trimes, în numele iubiţilor Mei Iaşeni Mi-au mers la inimă. Vă mulţumesc căl duros rugîndu-vă a împărtăşi tuturora viile Mele urări de sanatate şi propăşire.

Carol

❑ **Mutări de sub-ofiţeri.**—S'au făcut următoarele mutări de sub-ofiţeri de ad-ţie:

Guardul de geniu cl. I Stoenescu Teodor, din minister, la divizia 7-a (garnizoana Iaşi); sub-ofiţ. de ad-ţie cl. I Maxim Gh. de la desfiinţata şcoală de sub-ofiţ. a corp. IV de armată, la divizia 8-a; guardul de geniu cl. II-a, Ţarălungă Const,, de la serv. de geniu al corp. IV, la brig. 8 artilerie; Velicu Petru de la depozitul de arme al corp. IV, la comand. regiunei F. G. N.; sub-ofiţ. de ad ţie cl. II Teodorescu Teodor, de la comp, 4 subs. la comenduirea pieţei; Bîrjovanu Nec., de la corp. IV, la divizia 8 a; Lozian C-tin, de la corp. 4, la spitalul militar Botoşani; Sălceanu C,, de la comp. IV-a subs., red. budget; Plugaru G., de la corp. 4, la manutanţa Buzău; Beri C. Ilie, dinreg. Ştefan cel Mare, la comp. 4 subs. Iaşi.

Cursurile de la Universitatea din Iaşi vor înceta Simbătă şi vor fi reluate la 26 c.

❑ A. S. R. Principele Carol va pleca la noapte, pe vaporul „Romînia", la Alexandria, în Egipet. De acolo va pleca la Cairo.

❑ Ştirea dată de noi, că sesiunea parlamentară va fi prelungită pînă Sîmbătă seara, s'a adeverit.

❑ Şcoala de cusături romîneşti *Domniţa Ruxanda*, organizează pentru zilele de 8, 9, 10 şi 11 c., în palatul Sturza din strada Carol o expoziţie de lucrurile executate atît în atelierele acelei şcoli, cît şi pe la diferite sate din Moldova.

— Publicul care se interesează de mersul acestei societăţi, menite să înşurajeze industria casnică pe la sate, este rugat a veni să viziteze această expoziţie pentru a-şi da seamă de rezultatele obţinute pînă acum.

❑ I, P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei se va reîntoarce mîine dimidimineaţă, în localitate.

Sîmbătă, I. P. S. Sa va lua parte la la serbarea stîlparilor, care va avea loc la Mitropolie, şi la care lua vor parte toate şcoalele primare, din localitate.

Duminică, I. P. S. Sa va oficia serviciul divin la Mitropolie cu ocazia Floriilor.

❑ Următoarele numiri au fost făcute astă zi la Primărie:

D. Emanuel Frunză a fost numit copist la serviciul percepţiei; d. Gh. Dumitrescu copist la serviciul constatărei şi d. Săcărescu agent de urmărire,—toate trei, posturi noui create.

❑ D. Gh. Săndulescu, prefectul poliţiei, care urma să se reîntoarcă mîine în localitate, va rămînea încă cîteva zile în Bucureşti, de oare ce nu e deplin rastabilit.

❑ D. Colonel Berlescu, inspecorul general al jandărmeriei rurale, va sosi, în localitate, în inspecţie în primele zile ale lunei Maiu.

❑ Furtuna care s'a deslănţuit aseară a căuzat stricăciuni prin unele părţi. In mahalaua Broscăriei şi în mahalaua Ţigănimei au fost descoperite mai multe case.

In judeţ, de asemenea, furtuna a făcut stricăciuni.

❑ Ofiţerii topografi de la institutul geografic al armatei, vor începe de la 15 Aprilie c. lucrările, în judeţe, pentru rîdicarea hărţei ţărei noastre.

In vederea acestor lucrări s'a intervenit pe lîngă autorităţi, să ajute personalul ofiţeresc al acelui institut, spre buna îndeplinire a sarcinei lor.

❑ Sf. Sa părintele C. Roşescu, parohul bisericei Galata, a fost numit archivar în cancelaria Mitropoliei, în locul d lui Zotta, eşit la pensie.

❑ Cancelaria Mitropoliei a întocmit un tablou al hirotonisirilor ce urmează a se face, pentru locurile vacante.

Hirotonisirile se vor face probabil de Paşti.

❑ De sărbătorile Paştelui va începe să apară în localitate o revistă bisericească.

Revista va apărea probabil de două ori pe lună şi va fi condusă de P. S. Sa Archiereul Nicodem Munteanu, vicarul Mitropoliei.

❑ Miss Kellermann, creatoarea şcoalei noi de înnot, care a făcut furori în ţările eminamente sportive ale nordului, va fi fidel redată în curajoasele ei exerciţii, pe pînza cinematografului din sala Circului Sidoli, astă-seară Joi 8 April.

In noul program de astăzi Joi, se continuă de asemenea seria evenimentelor. mari din Istoria omenirei şi ni se reconstitue după cele mai veridice cronice portugheze, viaţa şi aventurile nefericitei Inès de Castro.

Elefanţii din India înlocuind munca omenească,—In fundul pămîntului, originala concepţie a lui Flammarion, o fantasmagorie feeric înscenată.—Apă şi vin, un epizod din ultimele mari inundaţii din Paris.—Păţaniile unui şofer o reuşită şi splendidă comedie.—Cortegiul ultimului carnaval din Paris (1910).—Cele mai principale vederi din Viena, edificiile monumentale, bulevardele, squarurile, etc. exact redate după natură şi multe alte comedii sunt de asemenea cuprinse în noul program—absolut nou—care se desfăşoară astă-seară Joi 8 Aprilie la Teatrul Circ-Sidoli.

Se face cunoscut că în tustrele zile ale serbătorilor de Paşti (Duminecă 18, Luni 19 şi Marţi 20 April a. c) vor avea loc cîte două reprezentaţii—matineu şi reprezentaţie serală—cu programe splendide, special întocmite pentru aceste zile de serbătoare.

DIVERSE

— Duminică 18 Aprile întăia zi de Paşte are loc în Sala Turn Verein din str. Gîndu o frumoasă serată dansantă familiară organizată, în folosul unei familei sarace în vederea sărbătorilor.

La această serată se pregăteşte frumoase surprize şi îndemnăm publicul a da bine voitorul său concurs, dat fiind frumosul scop filantropic.

Examenele particulare

Şcolarii eliminaţi şi cei cari fiind înscrişi într'o şcoală secundară a statului, au părăsit-o după 31 Decembrie, nu vor fi admişi la examenele particulare.

Nu se vor ţine examene de şcolari preparaţi în particular în oraşele unde nu se află nici o şcoală secundară a Statului de feliul aceleia pentru care s'ar cere trecerea examenului. In caz cînd taxele plătite de candidaţi ar fi suficiente pentru a acoperi diurnele de 20 lei pe zi pentru examinatorii cari lipsesc şi care s'ar aduce din alt oraş, comisiunea se va constitui cu dînşii.

Cererile pentru examen se adresează ministerului, direcţiunea învăţămîntului profesional şi particular.

Ele vor fi înaintate pînă la 30 April seara, cel mult; ori ce cerere primită după această dată va fi respinsă.

Elevii vor trebui să treacă examen în oraşul în care s'au pregătit; iar în cazul cînd în acel oraş nu s'ar afla nici o şcoală secundară a statului, vor cere înscrierea în oraşul cel mai apropiat în care se află o asemenea şcoală.

Toate înscrierile pentru examenul particular în anul 1909—1910 se fac numai în April; pentru Septembrie nu vor fi admişi să se înscrie de cît corijenţii de la examenele din Iunie şi cei amînaţi din minister pentru motive bine şi la vreme justificate. Zilele de examen pentru şcolaril pregătiţi în particular vor fi de la 1—18 Iunie inclusiv, fără deosebire de Duminici şi sărbători.

Orele de examen vor fi de la 7 jumătate la 11 jumătate dimineaţa şi de la 3—7 după amiază.

Examenele de absolvire ale şcolarilor pregătiţi în particular de clasele IV-a de gimnaziu, de clasa IV-a şcoală secundară de fete; precum şi de clasa VIII de liceu şi de şcolile secundare de fete de gr. II, se vor face în şcolile secundare publice, înaintea aceloraşi comisiuni, în aceleaşi zile şi după aceleaşi regule ca şi pentru şcolarii din şcolile publice, însă numai în oraşul în care au trecut examenul de cl. IV a sau a VIII-a.

Fie-care şcolar va plăti pentru aceste examene o taxă de lei 30 pentru cursul inferior şi de 40 lei pentru cursul superior.

Această taxă se va plăti deodată cu acea pentru trecerea examenului de cl. IV-a sau a VIII-a.

Cererea de înscriere se va prezenta numai in luna Aprilie.

Ultime informaţii

❑ M. S. Regele a bine-voit să răspundă următoarele, la telegrama Rectorului Universităţei locale:

Am primit bunele urări ce mi-aţi adresat în numele profesorilor Universitari din Iaşi şi vă rog să arătaţi tuturori viile Mele mulţumiri, urîndu-vă spor deplin la muncă pentru luminarea şi buna îndrumare a tinerimei.

CAROL

❑ *Junimiştii se pregătesc să facă mari manifestaţiuni de stradă la terminarea întrunirei publice, ce va avea loc Duminecă în Bucureşti.*

Manifestaţia ar urma să aibă un caracter politico-religios, în vedere că unii oratori vor atinge şi chestia propagărei catolicizmului la noi.

Nu este, însă, esclus, ca manifestaţia de stradă să nu aibă loc, întru cît d. P. P. Carp, în audienţa ce-a avut-o la Palat, a capatat indicaţiuni precise că M. S. este contra manifestaţiei de stradă.

❑ *Intr'una din şedinţele de noapte ale Camerei, a fost votat şi indigenatul unui domn Carol Brand, evreu, berar în Bacău.*

Despre fericitul eveniment, Brand a fost înştiinţat, telegrafic, de d. V. G. Morţun, ministrul lucrărilor publice.

Nu mai comentăm.

❑ Cele 4 secţiuni ale conferenţelor generale ale institutorilor şi învăţătorilor din judeţul nostru, vor fi prezidate ast-fel:

Secţia I-a d. institutor L. Matasaru; secţia II a d. Tăzloanu; secţia III-a d. N. D. Arbore şi secţia IV-a d. I. Dodon, revizor cl. II-a.

❑ Concentrările în tabăra Şipote se vor începe la 24 Aprilie.

De la acea dată, vor fi concentrate trupele din brigada a 14-a de infanterie, din care fac parte: regimentul Ştefan-cel-Mare No. 13, batalionnl 4 vînători din localitate şi regimentul 14 infanterie din Roman.

Toate aceste regimente vor pleca la Şipote în dimineaţa zilei de 24 Aprilie şi vor sta 25 zile.

❑ Mîine se începe tragerea clasei a VI-a, a loteriei regatului romîn.

Tragerea va dura, în fie-care zi, pînă la 4 Mai, afară de zilele de sărbătoare.

❑ Comandamentele şi unităţile aflate în alte garnizoane de cît cele prevăzute în ordinea de bataie, se vor desloca pe ziua de 23 Aprilie c.

❑ **Sămbătă fiind serbătoarea stălparilor toate şcolile publice din Iaşi vor înceta cursurile. Şcolile primare vor lua parte la serbarea stîlparilor.**

❑ Din Cernăuţi ni se scrie, că eri la orele 2, au sosit acolo cei 100 studenţi escursionişti din Iaşi.

O delegaţie a studenţilor romîni d n Bucovina, i-a întîmpinat la Iţcani, unde le-au făcut o frumoasă primire. La Cernăuţi, în gară, era adunată o foarte mare mulţime de romîni, precum şi toţi studenţii universitari, cari au făcut studenţilor ieşeni o primire grandioasă. Studentul Griboski le-a urat bună-venire, iar profesorul Cugler i-a salutat în numele rectorului Universităţei. A răspuns d. Cuza şi studentul ieşan Itrim.

După ce au luat masa, studenţii au vizitat oraşul, iar apoi au asistat la o şezătoare. Mîine vor porni să viziteze Rădăuţul, M-rea Putna, iar apoi se vor duce la Suceava.

❑ **Astă-zi comisia pentru examenul de definitivat a lucrat la şcoala primară de fete „Hetmanul Nicoară", unde s'au ţinut lecţiile de practică pedagogică.**

Sămbătă sara se isprăveşte acest examen; Comisia se compune din d-nii: Gh. Nădejde preşedinte, Ion Mitru şi C. Ionescu, membri.

❑ **Casa şcoalelor a aranjat o escursiune la Bucureşti, a liceenilor din întreaga ţară, în scopul vizitărei muzeelor şi a monumentelor din capitală.**

Vor fi luaţi în excursiune cîte 2 sau 3 elevi din ultimul an, din cei mai sîrguitori şi vor fi aduşi în Capitală, spre a petrece sărbătorile Invierei în Bucureşti.

Nu s'a întocmit încă programul acestei excursiuni şcolare.

❑ **Trenul de Bucureşti, care soseşte de obiceiu la 8 şi 30, a sosit azi dimineaţă cu o întîrziere de 2 ore, din cauza defectuozităţei maşinelor şi din cauza furtunei ce s'a deslănţuit astă-noapte.**

❑ De la la ministerul instrucţiei a venit deslegare, că studenţii secţiunei doctoratului în drept, se pot înscrie în asociaţiunile studenţeşti, dar că ei sunt supuşi tuturor regulamentelor de ordine şi desciplină, ca şi ceilalţi studenţi,

❑ Administraţia Casei şcoalelor anunţă că a prevăzut, în budgetul ei patru mii lei, subvenţia Cantinei Universitare din Iaşi.

❑ Comisia de disciplină a învăţătorilor se va întruni în ziua de 25 April, ora zece a. m. spre a judeca pe învăţătorul I. Georgescu, de la şcoala din Comuna Buda, Jud. Dorohoi, învinuit de neglijenţă şi abateri de la îndatoriri

In ziua de 20 April, ora 4 p. m., aceeaşi comisie va judeca pe învăţătorul Const. Pogor, de la şceala din Prigoreni, jud. Iaşi.

❑ I. P. S. Sa Mitropolitul Pimen Georgescu al Moldovei şi Sucevei, a fost primit eri în audienţă de M. S. Regele.

❑ Minsterul instrucţiunei publice a acordat suma de 12000 lei pentru întîmpinarea cheltuelelor ce se vor face cu ocazia jubileului Universităţei.

❑ La 1 Iunie se va ţinea la direcţiunea generală a serviciului sanitar, concursul pentru ocuparea posturilor vacante de medici primari de judeţe Sunt vacante posturile din judeţele? Suceava, Vaslui, Fălciu, Tecuci, Putna, Constanţa şi Gorj.

❑ **Retragerea d-lui Gh. Apostolescu.** In foaia „Dascalul Poporului" No. 5, ce o scot elevii normalişti de la şcoala normală „Vasile Lupul", se dă portretul bătrînului profesor, foarte bine lucrat de elevul M. I. Dimitriu din clasa V-a; iar Revista îi consacră aceste rînduri:

Pildă de apostolat...

In vălmaşagul frămîntărilor neamului nostru şi 'n străduinţele lui pentru înaintarea între alte popoare, au fost, şi sunt încă, oameni cari ş'au consacrat viaţa lor întreagă pentru luminarea norodului, şi pentru îndrumarea lui pe căile drepte ale culturei.

Anul acesta s'au împlinit patru decenii de cînd mult iubitul nostru profesor *Gh. Apostolescu* a început să samene în inimile plăpînde învăţătura temeinică, dătătoare de puteri nouă şi de îndemn la muncă.

Din toate colţurile ţărei bine cuvintează astă-zi dascalii satelor pe acel ce le-a fost odată călăuză în acţiunile lor şi pildă de hărnicie în orice vreme.

In isbînzile negrăit de mari pe cari le-a avut în fiece clipă bătrînul nostru părinte, ne-au insuflat şi nouă şi celor de mai înainte de noi, dorul de muncă şi dragostea de înalta noastră chemare.

Acelaşi gînd care l'a stăpînit odinioară pe bunul nostru profesor, ne stăpîneşte şi ne înalţă cu mintea spre zorii altor vremi mai fericite.

Ş'acum cînd după 40 ani de strădanie grea şi ostenitoare, povara bătrîneţelor te sileşte la linişte şi repaos, din cugete curate şi plini de înălţare sufletească fiii poporului te bine-cuvintă cu măiestrele versuri ale marelui cîntăreţ ardelean Octavian Goga:

„Cuvine-se hirotonirea
„Cu harul cerurilor; ţie
„Drept vestitorule apostol
„Al unei vremi ce va să vie.

«Dascalul Poporului»

❑ *D. general Tătărescu. comandantul corpului IV de armată, a plecat azi dimineaţu la Bacău, pentru a ancheta cazul incidentului militaro-civil, din acel oraş, petrecut zilele trecute.*

❑ **Se afirmă că în urma intervenţiei d-lui P. Fîntînaru prim ajutor de primar, d. N. Cugler îşi va da demisia din postul de inginer şef al comunei.**

Firul telefonic Iaşi-Bucureşti s'a deranjat arăşi, aşa că n'am putut convorbi cu corespondentul nostru din Capitală.

INSERŢII ŞI RECLAME *)

Onorată Redacţiune,

In ziarul „Opinia" din 7 Aprilie, d-l avocat Stăuceanu se plînge de procedarea d-lui Prefect şi d-lui Poliţai din acest oraş, în chestia unui haham numit Şneer Haim, care a fost îndepărtat din localitate de sus numitele autorităţi. Lăsînd la o parte părerile politice ale d-lui Stăuceanu, cari în realitate, nu au nici un rost în această afacere, fie-ne permis, în interesul adevărului, a restabili faptele în ce priveşte scopul venirei acestui haham Şneer Haim din Pueşti, în oraşul nostru, lăsînd ca fie-care om cu bun simţ să tragă concluziunile, dacă d-nul Stăuceanu apără o cauză dreaptă sau nu.

Este cunoscut de fie-care că venitu-rile comunităţei israelite constau numai din o contribuţie indirectă, adică din perceperea unei taxe benevole pe carne şi păsări care trec prin cuţitul hahamului. Pentru acest scop în fruntea comunităţei israelite din localitate, se află un comitet compus din 23 membri, persoane cari muncesc pentru bunul mers al instituţiilor comunităţei, şi cari, din venitul amintit mai sus, întreţin clerul, spitalul, şcoala israelită-romînă, deaseminea distribue şi ajutoare băneşti la văduve şi sărmani. In total budgetul cheltuielilor se urcă la suma de peste 30,000 lei anual. Aceşti bani sunt acoperiţi în cea mai mare parte prin taxele asupra cărnei (taxe ce se urcă la 0.20 lei kgr.).

D. Stăuceanu zice că cîţi-va bogataşi percep aceste taxe, pe cari le plătesc numai cei săraci, de oare-ce bogătaşii nu mînîncă carne după cuţitul hahamului. Admiţînd chiar că ar fi aşa, naşte întrebarea. Ce nevoie au acei bogătaşi de cler, spital, şcoală şi haham, dacă nu ţin nici la prescripţiile lor ritualé?

Şi dacă n'au nevoie, de ce ar plăti ei degeaba toate aceste taxe? Se vede dar că toate aceste vorbe goale, fără de nici un rost, se exclud de la sine, şi d. Stăuceanu a fost rău informat cînd a zis că taxele se încasează de cîţi-va bogătaşi şi sunt plătite numai de cei saraci.

Adevărul este că chiar acei care nu mînîncă din cuţitul hahamului plătesc de zece ori pe atîta în mod direct comunităţii, în loc de a plăti o mică taxă pentru tăiere de păsări sau pentru carne. Acseţia plătesc şi tac, fiind-că cunosc foloasele aduse la instituţiunile întreţinute cu aceste venituri.

Relativ la ceia ce spune d. Stăuceanu că comitetul izraelit ar fi adus hahamul în chestiune, lucrurile stau ast-fel: Un număr de derbedei, la cari s'a asociat şi d Avram Rosenblatt, care nu e membru în comitet, cum susţine d. Stăuceanu în articolul d-sale şi care caută a pescui în apă turbure şi a trage foloase necurate şi nepermise, ţipă şi fac gălăgie ca şi cum veniturile comunităţii ar fi un apanagiu al lor, şi pentru că aceasta nu le este îngăduită de comitetul comunităţii, ei plîng pe ruinele unui trecut fericit: hinc illae lacrimae. Mai adăugăm că d. Avram Rosenblatt, tot pentru aseminea lucruri turburătoare de ordine publică, a fost expulzat din comuna Negreşti, acest judeţ, prin decizia consiliului comunal de acolo, No. 48 din 21 Iulie 1896.

Revenind la chestia hahamului, numitul a fost adus cu scop de a face intrigă în comunitate şi a distruge singurile venituri ale comunităţii. Deşi acest haham a obţinut autorizaţia primăriei din Vaslui şi a fost angajat de acei cîţi-va... (şi nu de comitetul israelit, cum sună articolul d-lui Stăuceanu), aceasta n'a fost suficient pentru comunitatea israelită, căci ne-avînd autorizaţia din partea rabinilor şi învoirea comitetului, el nu poate exercita această funcţie, căci fără de acestea ar putea orişi care sacagiu sau ciobotar să devie haham. Ast-fel de oameni care vin cu intenţii de a introduce vrajbă şi desbinare în sînul comunităţii şi spre a distruge toate instituţiile ei de bine facere, sunt elemente de dezordine în societate şi foarte bine au procedat autorităţile publice locale îndepărtînd din oraş ast-fel de indivizi pentru care întreaga obştie israelită le rămîne recunoscătoare. Şi în definitiv, autorităţile sunt acele ce răspund de ordinea publică, iar nu d. Stănceanu, nici clienţii d-sale, pe cari nu-i doare nici copiii care ar fi ramas fără şcoală, nici bolnavii ce ar fi trebuit să moară pe străzi, cari, cu un cuvînt, nu ştiu să aprecieze binefacerile unor asemenea instituţii, ca dovadă, aceasta n'ar fi fost **în stare să împartă la saraci acum, de ocazia Paştelor, azimă şi ajutoare băneşti în valoare de aproape 2500 lei.**

Epitropia comunităţii israelite din Vaslui

Vaslui, 7 Aprilie 1910

*) Cele cuprinse aci priveşte pe autor.

DE INCHIRIET

Un apartament compus din 4 sau 5 odăi frumos tapiţat, cu platfoanele pictate, avînd şi o grădină mare.
Strada Buzdugan No. 10.

DE INCHIRIET

2 Apartamente de 5 şi 3 odăi cu atenansele lor, str. Romînă No. 11.
A se adresa D nei I. Unter, Păcurari No. 37.

Casa de Bancă
Moritz Wachtel
IAŞI PIAŢA UNIREI

Face ori-ce operaţiuni de Bancă, emite cecuri pentru toate oraşele mari din ţară, toată Europa şi America.
Primeşte spre fructificare orice sume de bani contra
SCRISORI DE DEPUNERI
sau
Librete de economii
cu restituire la prima cere. Cu dobînda de
5 %
Cumpărări şi vînzări de
Efecte Publice
şi
Acţiuni a Casei Rurale
precum şi avansuri asupra lor.

Cărămidă veche de la dărămarea Palatului Administrativ se vinde eftin pe locul dărămărei.

S'a deschis
Birou de architectură
Al d-lui L. NADOLSCHI
din strada Gărei No. 7 (casele Motăş)
se execută:
Planuri şi măsurători
Schiţe în mod gratuit.
Primeşte: **Eecutări de lucrări în regie** sau întreprindere.
Angajează supravegheri şi conduceri de lucrări după planuri întocmite de aţi domni architecţi.
Se întocmesc ansamble pentru aranjamente de gospodărie rurală.
Specialist în lucrări de beton
Specialist în transformări
Şi amenajări la construcţiuni supuse causelor igrasioase.
A executat în interval de 15 ani *proecte la mai multe lucrări importante, ca: In Bucureşti, Aleea Rignauld, valoare 1.200,000, casa Antonescu, Mavromati Pleşoianu, Osorovici, Nicu Moisescu, precum cît şi mai multe lucrări ale* **onor. Ministerul de război** *în calitate de antreprenor.*
La chemări speciale face deplasări şi afară la ţară.

Atelierul de Croitorie Bărbătească
Isidor Rosenthal
— Str. Unirea No. 11 —
(alăturea de depozitul de ziare Brumer)
A primit un asortiment de stofe din cele mai elegante şi fine pentru sezon.
Isidor Rosenthal e unul din puţinii croitori care confecţionează cu mult şhic şi eleganţă. Neîntrecut în croială. Invinge ori-ce concurenţă. Preţuri avantajoase.

De vînzare o casă şi o vie.
A se adresa d-lui Chiriac str. Albinetz.

De vînzare şi de închiriet
în Strada Păcurari No. 79
Un apartament din nou construit compus din patru odăi, bucătărie, spălătorie, sofragerie, şi celelante atenanse.
Un apartament compus din trei odăi şi atenanse.
A se adresa la proprietar **Egor Ivanov** *în aceleaşi case.*

De inchiriat mai multe apartamente, strada Lozonschi.
A se adresa d lui Nicu Pogonat.

Vaccinări şi Revaccinări
cu limfă proaspătă, din Şviţera, practică
Dr. L. GHELERTER
— 32 Str. Primăriei 32 —
Consult. 8 — 9 dim.; 2 — 3 p. m.
Eliberează Buletine.

De inchiriet mai multe apartamente de cîte două odăi cu atenanse din imobilul situat în Iaşi, secţ. 1, Strada Păcurari No. 97. Pentru conditiuni a se adresa d-lui avocat *M. C. Drăcşineanu*, Strada de jos.

Cărămizi de vînzare
Avînd mai multe sute de mii cărămizi fabricate în anul 1909, din prima fabrică de cărămizi de la Frumoasa, se face cunoscut proprietarilor şi constructorilor de case, că seevinde cu preţ foarte moderat. A s adresa d-lui A. Teitler str. De Sus.

Mărfurile cele mai frumoase şi noutăţile cele mai moderne, pentru sezonul de vară, se găsesc numai la Magasinul:
„LA VULTUR"
Toate furniturile şi garniturile de Rochii pentru culorile noi aduse de manufacturişti. Tuluri, Loize, Aplicaţii, Galoane şi sutaşuri, toate potrivite la fie care culoare modernă în cele mai noui serii.
Preţurile cele mai modeste la toate mărfurile.
Mare asortiment de Jupoane Elegante.

O frumoasa fotografie
puteţi căpăta numai la
Fotografia artistică WEISS
IAŞI—PIAŢA UNIREI
GRATIS *un tablou mare la fie-care comandă de 12 fotografii cabinet.*

Vaccinări si revaccinări
Cu limfă proaspătă, garantată practică
Dr. A. Steuerman.
Strada Golia No. 13

Clinică Veterinară
şi
Atelier de potcovărie
normală şi pathologică
S'a deschis în strada Păcurari No. 100
Din fer şi oţel, preţul dela 0,80—1,50 fr.
Cauciucuri speciale contra alunecărilor pe asfalt.
Sub direcţiunea
D-lui TH. LUPAŞCU
Medic Veterinar diplomat al şcoalei Veterinare din Lyon.
Consultaţiuni la ori ce oră din zi.

De inchiriat în strada de Sus No. 40, un apartament, compus din 4 camere, bucătărie, şură, grajd de cai, pivniţă.

20 bani litrul **20 bani litrul**
CELE MAI BUNE APE MINERALE
Dochia, Repedea, Baia şi Stânca
PREPARATE DE
„Prima fabrică de Ape Minerale din Iaşi"
STRADA GHICA-VODĂ No. 37.
Sub controlul d-lor chimist D. CADERE şi Dr. I. ŢARANU.
Expediţie promptă în provincie şi la domiciliu

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FREES (THUIR FRANŢA)

De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

Proprietarul Magazinului

Comerţului in RATE

Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25

Aduce la cunoştinţa publicului că a adus un mare transport de biciclete **BRENNABOR** marca cea mai renumită, întrebuinţată de toate arsenalele armatelor din Europa.

Depozit de Maşini de cusut

de calitate superioară pentru industriaşi şi pentru familii. Funcţionarea perfectă, garantată pe timp de 10 ani.

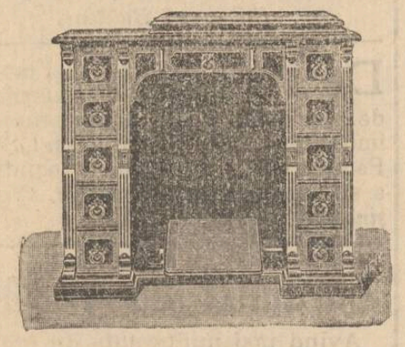

Gramofoane şi plăci
Instrumente muzicale
Mobile, Cărucioare
şi ori ce accesorii

Toate se vînd în rate convenabile la

Magazinul Comerţului in rate
Ş. L. Grossmann
Strada Lăpuşneanu 25

BIUROUL ROMĂN

PENTRU

Instalaţiuni de APA şi CANAL

AUTORIZAŢIA No. 291 din 1910

No. 3—Strada ARCU—No. 3

Ing. GEORGE D. MANUG şi Th. ZAHN

fost Inginer-şef monteur la secţia instalaţiunilor particulare al Societăţei „Union Baugesellschaft" Iaşi.

Execută orice fel de lucrări atingătoare de aceactă branşă. Specialitate în instalaţiuni de băi şi closete şi băi publice, după ultimile sisteme; construcţiuni de **vespasiane** pentru pieţe publice, pisoare pentru locaturi publice, hoteluri, restaurante, cafenele etc., etc.

Diferitele materiale şi obiecte necesare la instalaţiuni, sunt din acelea pe care experienţa le-au constatat că sun rezistente se comportă bine şi conforme regulamentului Primăriei.

Oferim condiţiuni avantajoase pentra plata lucrărilor şi garantăm solitatea montajului.

Proecte şi Devize întocmim gratis, la cerere tuturor onor. administraţiuni, d-lor proprietari; asemenea, tot gratis—**spre lămurirea d-lor proprietari**—întocmim şi verificăm devize pentru racordări; cu conducta şi canalul public, lucrare ce se va executa de concesionarul Primăriei.

Biroul Romin pentru Instalaţiuni de Apă şi Canal — Str. ARCU No 3 —

Ing. G. MANUG şi Th. ZAHN

Vînzătoare

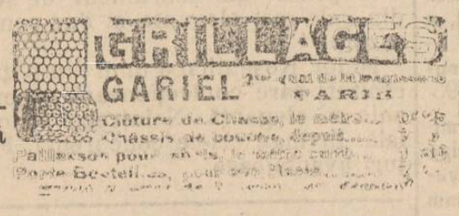

specială, de Pălării, Galanterie, Incălţăminte, Dantelerie, Mode, caută post durabil local.

S. G. Poste restante, Iaşi

De închiriet

— O MAGAZIE —

compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară *S. L. Schiler 49* (în etajul de sus).

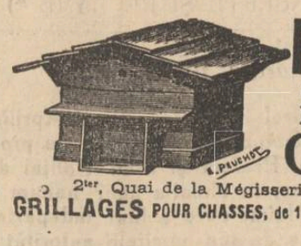

RUCHE à Cadres mobiles
Prix : **20f**
Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à. **0f 20**

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Sîmbătă şi Duminică se intercalează în program:

Sujete noue

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică **MATINEU** la **3** ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 80 b., Stal I-iu 60 bani, Balcon 40 bani Galeria 30 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA fondată în anul 1858* Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea Societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractantului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Alfons Herovanu

AVOCAT

a Bărboi No. 15—

— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VII

s'au pus în vânzare

Tragerea de la

9 April—4 Mai 1910

Se poate cîştigă in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ 10 „

Redacția și Administrația: IAȘI Str. Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.—No. 989 - Sîmbătă 10 Aprilie 1910

BIBLIOTECA CENTRALĂ ROMÂNIA

Nu putem forma guvern ?

Una din cauzele, cari—după părerea d-lui Ionel Brătianu—face ca partidul liberal să deţină puterea, e că „astă-zi partidul conservator nu e în stare să dea un guvern menit să asigure interesele Regatului". Şi pentru ca să-i dea caracterul de adevăr îmbracă părerea sa în zisa unui *Om*, care ar judeca lucrurile fără patimă violentă şi impacientă.

Acel *Om*, care ar putea avea o asemenea judecată fără patimă violentă şi impacientă e *Regele*, căci numai El în vâltoarea luptelor politice de la partid la partid, trebue să-şi păstreze judecata fără patimă violentă şi impacientă.

Ar urma dar, după declaraţia oficială a şefului guvernului, că părerea *Omului* cu judecată fără patimă violentă şi impacientă e ast-fel formulată, şi că din desele prilejuri de a lucra cu acel *Om* a eşit pentru primul-ministru I. Brătianu convingerea, că d-sa poate dăinui la putere cît conştiinţa sa îi va impune datoria de a guverna, de oare-ce *Omul* care are judecata fără patimă violentă şi impacientă nu-i zice *dă-te 'ncolo*.

D. Ionel Brătianu pleacă de la o părere, care şi-a făcut curs în domnia de 44 ani a Regelui Carol: succesiunea la putere a 2 partide istorice: liberalii şi conservatorii. In această succesiune liberalii au avut partea leului, căci au deţinut puterea 30 de ani şi conservatorii numai 14 ani. Teoria celor 2 partide a fost pentru d. Ionel Brătianu premisa argumentării sale, că *Omul* care are judecată fără patimă violentă şi impacientă...

Adică; eu guvernez în numele partidului liberal, fără să mă interesez ce fel de partid liberal am supt mine. Nu se poate o mai mare harababură şi desordine, ca în acest partid liberal! Scenele violente, care se petrec şi la Cameră şi la Senat în plină majoritate, arată că în adevăr d. Ionel Brătianu e şef al unui partid, care e însă desagregat, putred, în descompunere. Chiar disciplina aşa rigidă de partid abia ţine pe cei 9 miniştri, pe partid însă nu.

S'ar zice, că partidul liberal evoluează supt şefia d-sale şi nu-şi pierde nici omogenitatea, nici unitatea la cîrmă. Fie!

Pe cînd partidul conservator s'a divizat dîndu-şi 2 şefi, avînd 2 programe, 2 direcţiuni. Ori această diviziune, din punct de vedere a cerinţelor ţării e un vădit progres, pentru că mai multe din aspiraţiunile reale ale ţării îşi vor găsi realizarea. Oare, d. Ionel Brătianu nu vede, nu simte dînsul, că supt direcţia unitară a d-sale şi în formă omogenă, foarte multe aspiraţiuni ale multor membri marcanţi din partid nu-şi găsesc putinţa realizărei lor, şi că dar pentru satisfacerea nevoilor sale din punctul de vedere liberal, partidul liberal unitar a d-lui Ionel Brătianu nu poate corespunde cerinţelor ţării? Zbuciumările din interiorul partidului liberal cu felul lui de a legifera pe dos şi stîngaciu sînt ilustrarea acestei stări interne de partid.

Acum partidul conservator şi-a făcut evoluţia sa spre binele ţării. Ce calup ingust ar fi ca supt şefia d-lui Carp să încapă întreg partidul conservator, care va fi chemat mîne să conducă destinele ţării. Foarte mare parte din idealul evoluţiei conservative a neamului nostru, ar fi stînjenit prin această direcţie şi veche şi unitară a partidului.

Ei bine, curios lucru, ca tocmai din acest bun al naţiunei, d. Ionel Brătianu să găsească un cusur, şi încă un cusur capital, că partidul conservator n'ar putea da un guvern menit să asigure interesele Regatului.

Oare acel *Om*, care e chemat a judeca fără patimă violentă şi impacientă, să vază o piedică de guvern din ceia ce este un spor pentru naţiune? Nu ne înşelăm, cînd zicem că primul-ministru a tălmăcit rău gîndul acelui *Om*.

Nu raţiunea imposibilităţii partidului conservator de a da un guvern tare, îndreptăţeşte rămînerea sa la putere, ci din contra, faptul, că încă guvernul d-lui Ionel Brătianu nu s'a uzat în totul. Miniştrii cari au plănuit legi rele, cu tot bobîrnacul dat de ţară şi de parlament au încă obraz să se acaţere de putere. Unghiile le sînt prea ascuţite şi înfigerea la putere aşa de tare, că încă cred că n'a venit momentul să se despartă de dînsa.

Omul care judecă fără patimă violentă şi impacientă, crede în Inalta Sa înţelepciune, că regimul nu s'a uzat de tot, că maşina politică şi constituţională merge de minune, că guvernul cu toate legile lui proaste tot îşi trece stocul lui de legi, că în 4 ceasuri maşina a votat 200 de indigenate şi că dar, pînă la uzare mai este ceva.

Guvern şi majoritate suite în dealul Mitropoliei şi închise între 4 păreţi, sau în sala circulară a Camerii cred că li se poate permite totul, şi nu ştiu că cum ar scoate nasul în ţară, opera lor nefastă le va fi fatală. Dară corpul electoral a dat semnalul. Pînă acum în toate alegerile parţiale a fost majorat, şi încă îşi avea în remorcă gruparea d-lui Carp. Dar azi, această remorcă lipsind, puterea conştiinţei răspunderii va scădea şi vom vedea fenomenul curios al demiterii de la putere numai din cauza izolării între cele 3 partide politice.

Ce fel de guvern tare e al d-lui Ionel Brătianu cu 25 la sută voturi la alegerile săvîrşite parţiale, el deţinînd puterea? Ce fel de guvern tare, care face şi reface legile, le prezintă şi le amînă, le anunţă şi le ţine în carton? Oare ţara n'are drept de a designa ca viitor guvern pe acel partid, căruia i-a dat preferinţă la alegeri, care are şef pe cel mai capabil om de stat şi are cel mai unitar stat major în dragoste, în încrederea şi în autoritatea şefului.

Nu putem forma noi guvernul? E o presumpţie demnă de cel care a zis'o. Ţara a dat indicaţia, iar *Omul*, care judecă fără patimă violentă şi impacientă va şti să ţie samă de această indicaţie, care mîine se va repeta în alte 2 colegii, pentru a-i da deplină convingere, că rolul guvernului liberal e încheiat, că partidul liberal are nevoe de odihnă şi de prefacere în opoziţie şi că altul îi va fi succesorul şi anume acel indicat de ţară.

Şi atunci se va vedea ce guvern tare şi omogen va da partidul de supt şefia d-lui Take Ionescu!

Gh. Ghibănescu

SITUAŢIA GUVERNULUI

D. Maiorescu în şedinţa de eri a Senatului a interpelat guvernul asupra situaţiei sale faţă de Ţară şi de Coroană. Bătrînul Maiorescu a rîdicat glasul şi a făcut constatarea—în urma multelor dovezi produse—că guvernul d-lui Ionel Brătianu nu este în sentimentul ţării; mai mult este cu totul antipatic ţării, şi că deci nu mai poate avea nici încrederea Coroanei.

D-sa a relevat multele abuzuri şi călcări de legi, pe cari guvernul liberal le-a făcut în decursul acestor 3 ani, în toate instituţiile ţărei şi sub toate raporturile. A mai relevat neputinţa guvernului de a legiferă şi situaţia parlamentului, redus la simplul rol al unui birou de înregistrare.

De asemenea, d. Maiorescu n'a uitat să remarce, că în mai toate alegerile parţiale ruşinea guvernului a fost alături de încrederea neţărmurită, pe cari cetăţenii au aratat-o în mod constant partidului conservator-democrat.

Şi d. Maiorescu se întreabă: ce are de gînd să facă guvernul? El nu poate fiinţa.

Suntem de acord cu fruntaşul carpist. Guvernul d-lui Brăteanu a devenit atît de antipatic întregei ţări, în cît este considerat ca o nenorocire. Şi după principiile constituţionale, pe cari însuşi d. Maiorescu le-a expus în Senat, Crroana va trebui să aibă în vedere indicaţiunile date în atîte rînduri de ţară, indicaţiuni care sunt pentru partidul conservator-democrat.

Nu ştim, dacă în acest punct suntem de acord cu d. Maiorescu, dar avem convingerea, că cetăţenimea romînească ne aprobă şi aceasta este mai important.

Vremurile sunt dificile şi o chibzuinţă matură se impune.

O şedinţă istorică

De cînd s'a constituit partidul conservator democrat, n'a încetat un moment de a fi de actualitate chestiunea de a şti dacă hotărîrea corpului electoral, exprimată cu bărbăţie şi constant în favoarea noastră, are sau nu semnificarea-i naturală, de a învedera impopularitatea guvernului liberal şi de a ne indica pe noi ca legitimi urmaşi ai celor pe cari ţara afirmă că nu-i mai vrea.

Atît era de clar şi de evident înţelesul fenomenului, în cît părea o naivitate să se mai puie problema—şi totuşi sunt doui ani de cînd această chestie este permanent la ordinea zilei.

Junimiştii pretindeau, fiind-că opinia publică se manifestase în favoarea noastră, că voturile dobîndite de partidul conservator democrat n'au valoare, de oare ce sunt cumpărate cu bani străini; guvernul la rîndul său, căruia îi convenea să se micşoreze semnificaţia hotărărei în potriva sa, a corpului electoral, ne contesta proporţiile succeselor prin teoria stranie că aceste succese dese, repetate şi statornice, se dobîndiseră în alegeri parţiale—şi alegerile parţiale nu contează, ori cît de numeroase ar fi ele.

Cu aceste păreri, pe cari bunul simţ al alegătorilor le-a respins la vreme, am ajuns ia şedinţa de ieri a Camerei, cînd d. Marghiloman, cel care vine imediat după d. Carp, şi-a desvoltat interpelarea-i asupra neputinţei guvernului de a legifera potrivit cu necesităţile ţărei.

Cu prilejul acesta, ne-a fost dat să auzim, fără surprindere de alt-fel, pe al doilea şef al grupărei junimiste contestînd guvernului dreptul de a continua să deţie puterea pe motivul, invocat atîta vreme de noi, că a pierdut toate alegerile parţiale.

Şi cu tot prilejul şedinţei acesteia ne-a fost dat să ascultăm din gura preşedintelui de consiliu răspunsul:

— Da. Dar nu le-aţi cîştigat d-v., ci partidul conservator-democrat.

La care interpelatorul surprins, se vede de această declaraţie neaşteptat de dreaptă, a replicat.

— Fapt e că opinia publică s'a pronunţat contra guvernului— de şi, recunosc, s'a rostit pentru o altă ramură a partidului conservator...

— Şi tocmai această constatare este importantă, a încheiat, atunci, d. I. Lahovari.

Deci rezultatul alegerilor parţiale, după părerea, astăzi a guvernului şi a junimiştilor, contează serios pentru a se judeca despre situaţia unui partid şi despre şansele de viitor ale învingătorilor; şi rezultatul acesta, nouă, conservatorilor-democraţi, ne-a fost favorabil, după însăşi mărturisirea ambelor categorii de adversari ai noştri—iar nu altora.

Iaca cum se răzbună adevărat: de doi ani se sofisticheză chestiunea aceasta, simplă şi lămurită—şi a fost destul un moment de trezire a conştiinţelor pentru ca dreptatea să apară întreagă, luminată de însăşi cei cari o întunecau.

Va rămîne istorică şedinţa de Marţi a Camerei.

Chestii financiare

LEUL VECHIU

Leul vechiu ca monedă reală şi efectivă n'a fost nici o dată. Leul a fost numai un raport ideal între unele monete mai mici, subdiviziuni de ale sale, sau între altele mai mari ca zlotul de aur.

Sute de ani moneda de transacţii între lucruri a fost zlotul tătărăsc, ugul unguresc (galbenul), veneticul şi ducatul olandez. Moneta de aur era egală în preţ cu leul de argint, zlotul fiind la început o monedă de aur pentru a trece mai apoi să denumească o monetă de argint, valorînd 30 parale, cum e şi azi în Polonia.

Din diferite cauze externe, traficul ţărilor Romîne cu poarta, înmulţirea argintului în lume, scumpirea aurului, care el singur devine marfă de cumpărat, preţul aurului în raport cu argintul a început a se urca şi a ajuns să ia proporţii colosale, uimitoare, neînchipuite.

Până pe la 1650 leul era una la preţ cu galbănul. Către 1650 galbănul a început a se scumpi, plătindu-se pentru el 200 bani vechi, adică un leu şi 80 bani. Până la 1710, galbenul se ridicase la 2 lei şi 10 parale; se urca la 3 lei şi 20 parale prin 1750; ajunge 4 lei în 1778; se sue la 5 prin 1790; se ridică la 15 lei prin 1812; şi merge apoi crescînd până la 37 lei vechi, după regulamentul organic, iar la Galaţi, unde era porto franc galbănul ajunge la 42 lei vechi, fiscul Moldovei oprindu-se la 35 lei vechi.

Toate transacţiile făcîndu-se pe lei socotiţi în galbeni, o schimbare radicală s'a fost făcut în daraverile dintre oameni. In special lucrul a avut urmări colosale asupra dobînzilor şi Sinetelor ipotecare, ceia ce a produs nu puţină zarvă după vremuri.

In o dietă a lui Roşca Codreanu de la Bărlad, se zice între altele că pentru datoriile ce sînt de plătit în galbeni să se grăbească, căci galbenul suindu-se în preţ, de unde te ai împrumutat cu 100 galbeni în valoare de 1500 lei vechi, la plata întârziată erai ameninţat să plăteşti 3000 lei vechi ca să poţi plăti tocmai 100 galbeni.

In Eterie s'au produs foarte multe loviri agricultorilor prin pustiiri, arderi şi prădăciuni; toţi cei cu pămînturile au trebuit să împrumute bani de la bancheri cu sineturi ipotecare. Şaşe ani de zile au mers lucrurile înrăindu-se, până cînd boerii ne mai avînd cum urni din loc mijlocesc la Vodă—Ioniţă Sturza — să-i scape de aman. Boerii de divan fac divanului o anafora, scrisă de C. Conachi —credem—în care arată răul mare economic prin scumpirea aurului. Şi acolo găsim o definiţie originală dată leului ca monedă de trafic: „înainte de Eterie boul se vindea cu 180 lei şi se prindea 12 galbeni socotit a 15 lei; după Eterie dacă boul s'ar fi vîndut tot cu 180 lei nu prindea de cît 6 galbeni fără ceva, galbănul fiind socotit 31 lei, pentru că *leul fiind o monetă idealnică mijlocitoare între galbăn şi între lucruri se îmulţeşte către galbăn şi se împuţinează înspre lucruri*".

Ceia ce mai pe urmă a fost *agiul*, adică cumpărarea aurului cu argint mai mult de cît ar face aurul, aşa au fost în transacţiile vechi cumpărăturile în galbeni. Era o urcare incontinuă a aurului pe piaţa Constantinopolului şi de această urcare s'au resimţit transacţiile în ţările româneşti, întru cît noi eram grînarele Bizanţului şi în zaherele şi cumpărăturile făcute de *gelepii* turci, ceara, mierea, săul, cerviciul, oile noastre se cumpărau cu aur şi se plătea agiul aurului, care a adus depreciarea leului şi scumpirea articulelor interne.

* * *

OAMENI ŞI LUCRURI

LE „CHAHUT"

Termenul e parizian şi intraductibil; el corespunde unui... uz al studenţimei franceze de a demonstra din cînd în cînd în potriva vre-unui profesor, cum a fost acum 2—3 zile cazul profesorului Doyen. Chirurgul venise să-şi ţină prelegerea în sala cea mare a facultăţii; dar tumultul fu aşa de mare, în cît a fost silit să întrebe—*scriind cu cridă pe tabelă*—dacă poate ori nu să continue. Răspunsul fu o nouă izbucnire.

—„Afară Doyen! La teatru comedianţi"!

Nici experienţele cinematografice cu care spera să captiveze atenţiunea nu-i fură tolerate şi ast-feliu celebrul profesor, însoţit de asistentul său, părăsi sala de curs, unde nu s'a putut reîntoarce pînă acum. N'a fost departe să ajungă la altercaţiuni cu unul din studenţi, atîta s'au întărît spiritele!

Lucrul acesta e de mirat; de obiceiu profesorii franceji privesc cu sînge rece asemenea frivole demonstraţiuni trecătoare, în legătură fie cu nişte examene, fie cu oare-cari incidente publice. In cazul recent, se zice că Doyen, a provocat studenţimea prin oare-care violenţă la adresa medicilor în general, cu ocazia unei conferinţe la Odéon. Dar fireşte, sub atari motive mărturisite se ascund adeseori şi altele mai puţin avuabile. Dar nici odată un profesor nu poate rezista formidabilei puteri a unui „chahut", ci trebuie să lase vremei sarcina de a linişti lucrurile.

Doyen e un chirurg abil şi celebru în feliul său; dar cu păcatul de a nu despreţui reclama.

Acum de curînd, uitînd insuccesele istorice cu vindecarea cancerului, lansa prin ziare ştirea că vindecă tot aceeaşi boală pe cale electrică; s'a mai vorbit tot în numele lui, de un mijloc de a prelungi viaţa, de o descoperire eroică,—un feiiu de leac universal, în potriva tuturor bolilor şi aşa mai departe!

E celebra întîmplare cu americanul care i-a intentat lui Doyen un proces cerînd restituirea unui onorariu fabulos. Toate aceste l'au făcut cam antipatic şi nici duelul de dăunăzi cu un militar într'o chestiune de galanterie femenină—duel cinematografiat de însuşi fiul lui Doyen!—nu l'a făcut mai simpatic.

In 1896 mă găseam în sala de anatomie a agregatului Poirier; venise să-şi ţină cursul.

La intrare, îl întîmpină un ropot de aplauze ironice care-l puseră pe gînduri. Numai de cît urmă un concert de scîlămăieri, ţocăituri de buze, hîrşcăieli de chibrituri, şoapte şi exclamări. Omul sta colo, răbdător, resignat şi apoi începu cursul, desemnînd o tăietură în coloană vetrebrală. Poirier era lipsit de ori-ce talent în ale desemnului şi tocmai atunci plecase asistentul său d-rul Juvara, profesorul de astăzi. Secţiunea desemnată dădu loc unei comparaţii triviale, inexprimabile, pe care o rosti unul din studenţi şi care apoi se repeta şi se repercută în toată sala imensă, fără nici o consideraţiune pentru... domnişoarele studente. Tumultul deveni general, asurzitor, un adevărat „chahut" organizaţi în urma unor căderi la examene, un chahut clasic care la Paris' se rezuma pe atunci în lumea studenţească: „cris, sifflets, trépiquements"... şi care nu s'a terminat de cît cu izgonirea profesorului.

Primul spectacol m'a surprins ca orice noutate. Pe urmă devenise un lucru comun, o armă obişnuită în viaţa studenţimei.

De atunci obiceiul n'a slăbit de loc şi de cîte ori recitesc vr'o scenă de „chahut" aud ţiuindu-mi în urechi zgomotul din sala anatomistului Poirier, de acum 14 ani.

Rodion.

Miscellanea

O revistă mai puţin.—Peripeţiile criticei. Amici şi adversari.—Cercuri şi secte.—Societatea scriitorilor.—O şezătoare la Iaşi.—Discursul lui Sadoveanu.

De mult ce tot scriau ziarele că apar, de o vreme încoace prea multe reviste, unele din ele au început a se deochia. Sunt două versiuni în ce priveşte „Cumpăna": una, că nu mai apare, — alta, că va apare lunar, cu noi elemente, renunţînd la forma esclusivistă a unei reviste de mic cenaclu, scrisă de 4 sau de 5 scriitori anume fără vr'o altă colaborare.

Ce rost pot avea oare asemenea publicaţiuni, unde cetitorul ştie dinainte ce proză şi ce versuri va găsi?

Nu numai atît. Dar cazul „Cumpenei" prezenta şi alte ciudăţenii. Aşa, bună oară, toţi colaboratorii revistei afară de unul erau scriitorii cei mai asidui ai „Vieţei Romîneşti"; dar acel „unul" eră în acelaş timp cel mai crîncen adversar al aceloraşi publicaţiuni ieşane!

E vorba de secretarul Chendi, ale cărui „critici" iorghiste ar fi dorit, dacă se putea, distrugerea ori-cării autorităţi a „Vieţei Romîneşti" în materie de critică literară.

Fenomenul era destul de ciudat şi din alt punct de vedere,—anume că cu toţii, duşmani şi adversari, fac parte din „Societatea Scriitorilor Romîni",—organizaţie care pare că a reuşit numai să îndepărteze, în loc să apropie pe scriitori unii de alţii, cum era de aşteptat,

*

Fiind-că veni vorba de această organizaţie, e de remarcat că ea şi-a întrerupt în mod brusc şezătorile literare prin ţeară şi chiar acea anunţată în Iaşi n'a mai avut loc. Iaşanii îşi amintesc încă şezătoarea organizată acum 3—4 ani sub auspiciile d-lui N. Iorga cu colaboratorii „Semănătorilui", între cari figura şi preşedintele de astă zi al „S. S. R.", dl. M Sadoveanu. Şi cum acesta din urmă, graţie nouei demnităţi de director al teatrului naţional, devine iaşan, credem de actualitate să cităm partea esenţială a cuvîntării pe care, în calitate de organizator al şezătorilor, a rostit-o în diverse oraşe ale ţării şi pe care ar fi rostit o şi în Iaşi, dacă ciclul şezătorilor nu s'ar fi întrerupt.

Iată acel pasagiu:

„.. Cred că nu e nevoe să stăruesc asupra unui adevăr în deobşte înţeles, că *un popor trăeşte prin cultură.*

Cîte popoare n'au străbătut pămînturile locuite de neamurile de azi; ca furtuni arzătoare au pustiit, au trecut, s'au dus.

Ce urme au rămas din avîntul lor războinic ori din calităţile ce trebue să fi avut aceşti răscolitori ai lumii?

Compania aeriană din Paris

a organizat un zbor cu

Aeroplanul BLERIOT No. XI

Tip Traversé la MANCHE

Zborul va avea loc în ziua de **Duminică 25 Aprilie a. c.** pe Aerodromul de la Iași (Abator) sub patronajul

Societăței „JOCKEY-CLUB"

Aeroplanul va fi expus publicului. Ascensiunile se vor face în ultimele zile de Paști.

Alăturea de popoare cari s'au zvîrcolit în războaie necurmate, a trăit aproape nebăgat în seamă poporul flamand. L-au împilat și l'au jefuit neamuri îmbracate în zale; ei s'a dezvoltat pașnic, au muncit necurmat, au apărat cum au putut, cu îndîrjire mută căminul lor cel vechiu. S'au luptat și cu oamenii, s'au luptat și cu elementele, ș'au răzbit. Și la un moment dat au produs acea înflorire fără pereche a artelor care i-a rîdicat și-i va ținea sus necontenit, chiar cînd ei n'or mai fi. Tot așa a rămas nemuritor, în lumină, în veacurile trecute și'n cele ce vor veni, numele vechilor elini—poporul că deosebire iubitor de frumos.

Și putea prelungi mult exemple de felul acesta, de neamuri cari a rămas în istorie nu prin biruinți, nici prin silnicii; ori pilde de neamuri tari prin arme, care au fost topite de neamuri tari prin cultură, Dar nu vreau să abuzez de răbdarea Dv.

Neamul nostru dominilor și doamnelor, a fost cu deosebire nefericit între popoarele Europei. A avut să sufere încălcările uriașei puteri turcești și viclenenele lovituri și supărări ale neamurilor creștine. (Și multe din aceste din urmă lovituri nici azi n'au luat sfîrșit).

Prin ce minune dumnezeească, prin ce putere lăuntrică a izbutit el să iasă deasupra tuturor restriștilor, să se scuture de toată tina durerilor de veacuri și să se înmănuncheze azi într'un neam care tinde la o viață din ce în ce mai conștientă și mai largă.

Sîntem astă-zi douăsprezece milioane de suflete romînești: în noi a stăruit puterea de rezistență a strămoșilor, și putem printr'însa nădăjdui la o viață mai plină și la o soartă mai bună.

Dar propășirea noastră economică, chiar alinarea durerilor de cari suferim precum și întărirea conștiinței de neam, nu vor ajunge la desăvîrșire decît prin cultură; cred că aici cu toții ne înțelegem. Și cred că nimeni nu va nega că stăruința noastră în viitor, întinderea puterei noastre, nu se va face, (nădăjduim cel puțin), nici pe calea armelor nici pe alte căi puțin civilizate, ci prin *cultură*: de acest cuvînt nu se leagă numai înălțarea artelor, ci chiar buna stare economică.

Am căutat să lămurim aceste cîteva lucruri, ca să explicăm în fața D v. în parte, pricina pentru care ceea am crezut de cuviință noi, o parte, din scriitorii tineri, că trebue să strîngem legăturile cu publicul inteligent romînesc de pretutindeni.

Fie care din neamul nostru e dator să aducă pentru împlinirea idealului celui mare, munca lui și jertfa lui. Pornind și noi la drum, căutînd să ne legăm cu toate inimile iubitoare de artă și de neam, vom căuta să ne facem datoria, pe cît ne vor îngădui puterile!

Vorbeam mai 'nainte despre puterea de rezistență a neamului nostru, o numeam „minune dumnezeiască". Dar, Domnilor și Doamnelor, minunea aceasta în veacurile neguroase a făcut-o poate zîna aceea măiastră, care a trăit în peșterile întunecocse, în ceața munților, care a întovărășit buciumările tragice ale războiului, bucuriile biruitorilor și jalea învinșilor, minunea aceasta poate a făcut o *Doina*,—și printrînsa înțeleg sufletul poporului romînesc, închegat în versuri fără pereche în melodii așa de pătrunzătoare.

Arta aceasta simpă a neamului nostru a străbătut munții și cîmpiile, de la Nistru pănă la Tisa, de la izvorul Prutului pînă la Porțile de fier, și ea a făcut să stăruiască ca un farmec ocrotitor asupra noastră.

Printrînsa sa păstrat limba și simțirea romînească, din pricina ei nu ne-au îngenunchiat nici furtunile năvălirii, nici fierul nici focul dușmanilor de mai tîrziu!"

Un milionar dat judecăței

D. Haret dă în judecată pe d. Dim. M. Burileanu, deputat de Mehedinți

Intreaga presă s'a ocupat despre procesul intentat de către ministerul instrucțiunei publice, d-lui D. M. Burileanu, deputat de Mehedinți. Pentru a edifica pe cititorii noștri asupra rostului și naturei acestui proces, reproducem în cele ce urmează petițiunea adresată de către d. Sp. Haret, primului președinte al Tribunalului Mehedinți.

Domnule Prim-Președinte,

Defunctul C. Cîrjeu, prin testamentul său olograf din 4 Decembrie 1890, după ce institue legatar universal și executor testamentar asupra întregei sale averi pe Mihail Gh. Burileanu, azi decedat și reprezentat de fiul său d. Dim. M. Burileanu, dispune de avutul său obligînd pe legatarul universal să termine biserica, școala și fîntîna, construite de dînsul în comuna Hinova, locul nașterii sale, și înzestrînd biserica, școala și fîntîna cu scrisurile funciare rurale depuse la casa de depuneri și consemnațiuni cu recipisa No. 28232—90, în valoare de 64,000 (șase zeci și patru mii lei), care aveau să rămînă totdeauna depuse. De asemenea înzestrează școala și biserica din numita comună, cu o parte din moșia ce posedă în comuna Hinova și pămîntul delimitat pe proprietatea Broscari, ale căror venituri aveau să serve pentru întreținerea în bună stare a școalei și bisericei zidită de numitul defunct în comuna Hinova.

Tot pentru a mări veniturile destinate întreținerei acestor fondațiuni, defunctul mai obligă pe legatarul său universal să construiască pe moșia Hinova, un han în valoare de lei 20,000 (două zeci mii), din venitul căruia să se ajute întreținerea lor.

Pentru administrarea averii legale școalei și bisericei din comuna Hinova, institue o epitropie compusă din Președintele consiliului județean, Preotul bisericei, Invățătorul școalei. Primarul comunei Hinova și legatarul său universal sau cu urmașii săi de sex bărbătesc, căreia îi impune obligațiunea de a întrebuința veniturile imobilelor legale la întreținerea școalei, bisericei și fîntînei, să cumpere cărțile necesare, elevilor ce vor urma la școala de dînsul construită, să plătească pe preot și pe învățător.

Această avere se administrează astăzi de d. Dim. M. Burileanu, fără să execute testamentul defunctului Cîrjeu, de oare ce biserica nu este îngrijită și întreținută în bună stare; iar școala nu a funcționat nici odată.

Celelalte îndatoriri impuse prin testament ca: construirea hanului, cu dare de cărți la școlari, etc., nu a fost nici odată aduse la îndeplinire.

De asemenea executorul testamentului nu s'a conformat nici odată dispozițiilor legei pentru înființarea și organizarea casei școalelor și legei pentru înfințarea casei bisericei, ne trimețind nici odată nici bugete spre aprobare, nici conturi de gestiuni.

Față de cele mai sus arătate, subscrisul Spiru Haret, lucrînd în calitate de ministru al cultelor și instrucțiunii P. Gîrboviceanu, lucrînd în calitate de Administrator al Casei Bisericei și M. Popescu, lucrînd în calitate de administrator al Casei Școalelor; chemăm în judecată pe d-nii Dim. M. Burileanu, domiciliat în T. Severin, Bulevardul Carol I, în calitate de legator universal și executor testamentar al defunctului C. Cîrjeu, colonel Gh. Kivu, domiciliat în T.-Severin, str. Sever No..., în calitate de președinte al consiliului județean și prin urmare membru în epitropia înființată de defunctul C Cîrjeu prin testamentul său, Primarul comunei Hinova din județul Mehedinți. domiciliat în com. Hinova, I. N. Popescu, în aceiași calitate, Preotul Ilie Popescu parohul bisericei din cătunul Cîrjeu pendinte de com. Hinova, în aceiași calitate, pentru ca constatîndu-se judecătorește, că nu s'a îndeplinit nici odată îndatoririle impuse de testator, să se discute executorul și constatîndu-se că o altă executorie nu se poate înființa, să se dispue ca averea lăsată școalei și bisericei din comuna Hinova, să treacă sub administrația Casei bisericei și Casei școalelor.

De asemenea să fie condamnat d. D. M. Burileanu în calitatea mai sus arătată, să delase în proprietate și posesiunea școalei și bisericii din comuna Hinova, reprezentată prin administrația casei școalelor și administrația casei bisericei cărora să fie obligat a le proda:

1. Suma de lei 64.000 (șase zeci și patru mii), compuși din recipisa casei de depuneri și consemnațiuni cu No. 2833—90, cum se prevede în testamentul def. Cîrjeu.

2. Să fie obligat a construi hanul pînă la valoarea de lei 20.000, conform prevederilor testamentului, sau să plătească suma de lei 20 000 din venitul hanului, avînd să se mărească veniturile școalei și bisericei.

3. Partea din moșia Hinova și Broscari pe care le stăpînea def. Cîrjeu și care au fost legate școalei și bisericei.

4. Să fie obligat să restitue veniturile încasate la suma de lei 64 de mii în înscrisuri funciare rurale 5 la sută și pe care d-sa le-a încasat în profitul d-sale fără a îndeplini obligațiunea impusă de testator, de la data morței testatorului, care a avut loc în anul 1896.

5. Să fie obligat a restitui venitul de 5 la sută perceput de d-sa la suma de 20.000 lei, cu care era obligat să construiască hanul.

6. Să fie obligat să restitue suma de lei 6000 care reprezintă veeitul de 5 la sută moșiei Hinova, după cum se constantă din chiar declarațiunea făcută de d. M. Burileanu înaintea tribunalului Mehedinți, cu ocaziunea procesului ce i s'a intentat de administrația casei școalelor

Alăturăm copie după testamentul C. Cîrjeu, copie după sentința tribunalului Mehedinți secția I cu No. 93—98, copie după decizia Curții de Apel din Craiova cu No. 5—903

Alăturăm patru copii la fel cu prezenta pentru a se înmîna parților odată cu citațiile.

Cerem cheltueli de judecată.

Primiți vă rog, domnule Prim Președinte, asigurarea deosebitei noastre considerațiuni.

Ministru Cultelor și Instrucțiuni
(ss) *Spiru Haret*

Administratorul Casei Bisericei
(ss) *P. Gîrboviceanu*

Administratorul casei școalelor
(ss) *M. Popescu*

Litere-Științe-Arte

Spectacole anunțate. — Două rînduri de afișe mari au anunțat nu de mult trei spectacole mari organizate de d na Agatha Bîrsescu, cu concursul artistului Radovici. Și iată că un nou afiș anunță un singur spectacol cu trei piese mici,—un spectacol extrem de atrăgător prin varietate și prin interpreți. De ce s'a renunțat la cele trei seri anunțate? Răspunsul nu e greu de dat și nimeni nu e atît de naiv ca să nu găsească el singur răspunsul. Publicul ieșean se va fi arătat rezervat și cheltuelile necesitate de spectacole mari erau disproporționate față de rezultatele materiale prevăzute. E posibil să fi intervenit și alte împrejurări. Bună oară se poate ca să-fi lipsit artistei concursul oarecăror forțe dramatice, acum cînd artiștii sunt împrăștiați prin diverse orașe ale țării și repetițiile sunt grele de organizat și de supraveghiat. Ori cum ar fi însă,—schimbarea intervenită a fost una din acele surprise cari întăresc din nou scepticizmul publicului în ce privește în genere reprezentațiile în afară de stagiune și-i fac să privească cu neîncredere afișele mari anunțînd spectacole extra-ordinare.

*

Toți acei cari au admirat pe maestrul Nottara în „Apus de Soare" vor veni să-l vadă în „Viforul" piesă a cărei acțiune e o continuare a celei dintăi și condusă cu mai multă viociune de către autor.

*

Vom publica în curînd analize sumare ale pieselor anuuțate de mult așteptata trupă dramatică a d lui Al. Davila.

*

In notița de eri asupra „Viforului" s'a tipărit „un Chantecler" în loc de: „nu un Chantecler".

*

Poetul Barbu Lăzăreanu a vorbit, la Paris, despre „Anexele" d lui A. C. Cuza și documentele d-sale faimoase, a zis că e naționalistul cel ma *documenteur*.

Jocul nu e rău.

*

Dacă milioanele prezise lui Rostand, —grație lui „Chantecler"—vor fi mai puține de cît se credeau, în schimb marele poet are acum o insemnată satisfacție... morală. Societatea franceză pentru apararea animalelor i-a acordat o diplomă de onoare.

Pe cînd va fi proclamat oare membru onorific al generoasei noastre S. P. A?

*

La teatrul „Scala" din Milano s'a cîntat cu mare succes opera „Gretchen" de Alfred Brügglmann. Subiectul e din „Faust", dar muzica e italienească și amintește titlul lui Rossini, Verdi și Puccini.

*

Gustav Mohler, reîntors în Europa după doi ani de ședere în America, a condus cu mult „brio" un concert la Paris, fiind frenetic aplaudat.

*

Cursul profesorului Doyen a fost suspendat, în urma zgomotoaselor demonstrațiii ce au avut loc și despre care se vorbește pe larg într'un articol din prima pagină.

*

In luna Mai se va deschide la Londra o expoziție japoneză, care va avea cel puțin un succes egal cu recenta expoziției franco engleză. Se va putea vedea în „orașul alb" toată Japonia fără a mai face obositorul voiaj peste ocean. Guvernul japonez face tot posibilul ca să prezinte sub toate aspectele ei interesante, Japonia artistică, economică și socială.

*

Un adevărat „clou" al stațiunii teatrale londoneze va fi „balul shakesperian" organizat în luna Iunie în beneficiul teatrului național britanic. Balul se organizează sub privigherea d-nei Cornwallis-West, mama lui Winston Churchill— o americană.

Ea se află în fruntea un i legiuni de patronese din înalta societate engleză. Balul va avea loc în „Albert Hall" în care pot încăpea 4000 de dansatori. Costumele vor trebui să fie sau din piesele lui Shakespeare sau din timpul Elisabethei. Locurile vor fi cam... piparate de la 600 franci în sus, o lojă. Scumpetea nu e exagerată, de oarece vor lua parte la bal și „Royalties—fețe regeșt.

*

STRUNA ZILEI

O PALMA

Sub pretext de boală, canonicul Baud a fugit din țeară, după insinuarea cu mitropolitul Calinic și monseniorul Palma.

Un senator

„Boala" nu-i provine doară
C'o fi regretînd sudalma,
Dar posibil e să-l doară
Pe amîndoi obrajii... Palma.

Programul escursiunei la Constantinopole

Iată programul escursiunei, pe care o organizează soc. de gimnastică din Iași, la Constantinopoi:

Mercuri 14 Aprilie 1910.—Plecare din Iași Mercuri 14 April ora 9.5 seara cu trenul No. 2, pînă la Tecuci unde sosesc la ora 1.46 noaptea, de unde vor pleca la ora 2 35 noaptea cu trenul 28 spre Bărboși. Sosirea în Bărboși ora 4.53 dim. unde vor aștepta trenul de la Galați No. 160, cu care vor pleca spre Fetești la ora 5.49 dim. (în Bărboși se poate lua cafeaua cu lapte). Sosirea în Fetești la ora 10.35 dim. unde se poate lua dejunul. Plecarea din Fetești la ora 11.38 dim cu tr. 139. Sosirea în Constanța la ora 1.55 p. m.

Joi 15 Aprilie.—După sosirea în Constanța, repaos și plimbări individuale pînă la ora 3.30 p. m. cînd se vor aduna la statuia lui Oividiu, de unde în corpore vor merge a vizita portul și orașul pînă la 8 ore seara. La ora 9 seara vor merge în port pentru îmbarcare.

Vineri 16 Aprilie.—Ora 9 dimineața prima vedere a Bosforului; ora 10, întrarea în panorama Bosforului; ora 11 sosirea în Constantinopole și debarcarea, de unde cu tramvaiul subteran vor merge în Pera pentru inquartirare și dejun.

Inquartirarea se va face pe la oteluri sau case particulare, după cum fie-care va fi dispus a plăti.

La ora 1, întîlnirea în grădina publică din Pera de unde vor merge la dejun, după ce mai întăi se va lua cîte un așa numit „aperitiv oriental". După dejun repaos pînă la ore 4 p. m. La ora 4.30, plecarea din grădina publică la Patriarhie pentru a trece pe sub Sf. Aer, iar apoi vizitarea orașului individual pînă la ora 8 seara, cînd vor porni pin Grădina Publică în Fanar la Patriarhie pentru a asista la denia de seară.

Sîmbătă 17 Aprilie.—La ora 9 dim. plecarea din Grădina Publică la Stambul, pentru vizitarea muzeelor, Moscheea Sf, Sofia și Sultan Valid, turnul Galata și Ministerul de Răsboi apoi orașul asiatic Scutari.

La ora 10 p. m plecarea din Grădina Publică la Patriarhie pentru a asista la slujba Sf. Invieri.

Duminică 18 Aprilie.—La ora 10 dim. plecarea din Grădina Publică la port pentru a merge pe marea de Marmara la insula Prinkipio unne vor ajunge la ora 11.30 dim.

La ora 12 dejunul la Restaurantul de pe țărmul mărei.

La ora 2 p. m. plecarea pe catîri și asini pentru vizitarea insulei și vîrfului ei.

La ora 6 p. m. plecarea cu trenul din Asia Mică stația Haider Pașa la Constantinopole.

Luni 19 Aprilie.—Plecarea din Grădin publică la ora 9 dim. pentru vizitarea palatului Yldiz-Kioșk al fostului Sultan Adbul Hamid. După dejun la ora 2 p. m. plecarea din Stambul pentru vizitarea renumitului Bazar oriental din Stambul.

Seara la 9 ore primblarea cu barca pe Bosfer.

Marți 20 Aprilie.—Primblări individuale și tîrgueli pănă la ora 1 p. m. cînd vor merge la port pentru imbarcare.

Plecarea din Constantinopole la ora 3 p. m. sosirea în Constanța la ora 3 dimineață.

Plecarea din Constanța Mercuri la 2 și 45. p. m. Sosirea în Iași Joi 22 Aprile ora 8.30 dim.

Informații

❑ *D. Take Ionescu, șeful partidului conservator-democrat, a fost primit eri la orele 6, în audiență, de M. S. Regele.*

Audiența a durat o oră.

❑ Mutările în armată, în vederea avansărilor, se vor face pe ziua de 16 Aprilie c.

❑ Școalele primare și secundare, din localitate; iau vacanță mîine dimineață Sîmbătă.

❑ D. Panait Alexandrescu, diplomat al școalei de meserii, a fost numit agent de control cl. III-a, în județul Iași.

❑ S'a făcut o nouă repartizare a circumscripțiilor de inspecțiune a inspectorilor financiari din țară.

D. inspector Cristea Simionescu are județele: Iași, Botoșani, Dorohoiu și Vaslui.

❑ D. Ioan Feteleanu, actual archivar la serviciul de poduri și șosele al județului Iași, a fost trecut ca împiegat în postul din nou creiat, la serviciul de poduri și șosele din județul Brăila; d ra Olga Buzdugan, copistă la serviciul technic județean, a fost trecută în postul de împiegat, la acelaș serviciu; d. Alex. Spiru, actual secretar comptabil, la acest serviciu, a fost numit secretar.

Spirache Dima, actual camerist, la acest serviciu, a fost lasat în disponibilitate, prin suprimarea de post.

❑ După rapoartele sosite la prefectura de județ, n'a plouat alaltă-eri de cît în foarte puține comuni.

In schimb furtuna a cauzat stricăciuni în multe părți.

❑ In ședința de eri a Camerei s'a votat proectul, prin care Epitropia Sf. Spiridon este autorizată a ceda gratuit un teren din comuna Bîrnova, unde va fi construit sanatoriul de tuberculoși.

❑ Astă-zi a încetat din viață d. Eugen Filipescu, portărelul secțiunei de notariat a tribunalului Iași, licențiat în drept, fost magistrat, fost polițai de Fălticeni.

❑ Sumarul numărului de mîine din *Noua Revistă Romînă* de sub direcțiunea d lui C. Rădulescu-Motru, este:

Noutăți: Constituirea Societăței autorilor dramatici.—Expoziția tinerimei artistice.—Domnișoara Calomeri.—O legislație socială.—Revista revistelor.—Bibliografii; Politica externă: Dr. A. D. Damianoff Bulgaria constituțională; Chestiuni Sociale; D. Drăghicescu, Știință și Democrație; Folklor: Th. D. Speranția, Lăutarii și cîntecele bătrînești; Literatură: Lazar Lazarovici, poporul însutit are să ți dee; Note și discuțiuni A. G. Ionescu-Ioan. Divorțul.

DIVERSE

— Duminică 18 Aprile întăia zi de Paște are loc în Sala Turn Verein din str. Gîndu o frumoasă serată dansantă familiară organizată, în folosul unei familei sarace în vederea sărbătorilor.

La această serată se pregătește frumoase surprize și îndemnăm publicul a da bine voitorul său concurs, dat fiind frumosul scop filantropic.

— La Miroslava s'a stins epidemia de febră-tifoidă.

La Copou s'a ivit epidemia de pojar.

20 bani litrul **20 bani litrul**

CELE MAI BUNE APE MINERALE

Dochia, Repedea, Baia și Stânca

PREPARATE DE

„Prima fabrică de Ape Minerale din Iași"

STRADA GHICA-VODĂ No. 37.

Sub controlul d-lor chimist D. CADERE și Dr. I. ȚARANU.

Expediție promptă în provincie și la domiciliu

Ultime informaţii

❑ *Azi a fost adus la Universitate, unul din baso-reliefurile, cari vor împodobi soclul statuei lui M. Kogălniceanu.*

Acest baso relief cîntăreşte 150 de kilograme şi reprezintă: serbarea inaugurală de deschidere a Universităţei la 1860.

Lucrarea e datorită sculptorului M. G. Heghel.

❑ *Din sursă positivă ştim că, la serbările jubilare ale Universităţei din Iaşi, va asista întreaga familie Regală şi toţi principii Romîniei.*

D. dr. Bogdan, rectorul Universităţei, a fost eri la corul mitropolitan, unde a alcătuit împreună cu d. Dimitrie Dimitriu, şeful corului, lista bucăţilor pe care le va executa eminentul cor, la festival. In cea mai mare parte, vor fi bucăţi naţionale.

Rectorul universităţei a declarat că M. S. Regele a rămas foarte încîntat, cînd l s'a spus că şi corul Mitropolitan va da concursul său.

De asemeni, va da concursul, cu această ocazie, orchestra ministerului instrucţiunei, care va executa şi cîte-va bucăţi împreună cu corul Mitropolitan.

❑ Ministerul domeniilor, a premiat şi anul acesta cu premiul I (50 lei) pe d. D. Sadoveanu, de la starea civilă de la primărie, pentru statisticele întocmite.

❑ Ministerul de finanţe a pus în vedere comisiunilor de recensemînt pentru impozitele directe, că acei contribuabili, cari plătesc dări într'un judeţ, nu vor mai putea fi impuşi la dări in alt judeţ.

❑ Ministerul instrucţiunei publice a dispus închiderea şcoalei israelite „Thalmud-Thora" din şoseaua Naţională No. 2, ca funcţionînd contra dispoziţiilor regulamentului şcolar.

❑ La serviciul sanitar al judeţului s'a făcut următoarea mişcare:

D-na Antonovici Maria, moaşă clasa I-a, a fost numită în postul de agent sanitar la cercul Voineşti şi detaşată în cancelaria serviciuiui sanitar; au fost transferaţi agenţii sanitari: Nastase Enea, de la Fîntînele la Băiceni; C. Cocea de la Roşcani la Brăeşti; Dim. Ciulei de la Cotnari, la Cepleniţa; Grig. Gheorghiu de la Erbiceni la Fîntînele; Ursu Gh. de la Poeni la Sculeni; Motohoi S. Ioan de la Ţiganaşi la Gropniţa; Negrescu Nec. de la Holboca la Ungheni; Manole Vasile de la Bivolari la Hermeziu.

Au fost lasaţi în disponibilitate următorii agenţi sanitari, ale căror posturi au fost desfiinţate: Constantin Albu din Brăeşti, Gh. Băic, Moga Pant. din Sculeni, M. Sorescu din Voineşti, Damian Gh., Anton C., Teleanu V., Zaharia şi moaşa Elena Archip, de la Cepleniţa.

❑ In urma dărilor de samă foarte favorabile apărute în „Historische Zeitschrift" şi în „Vierteljahreschrift für Geschichts wissenschaft" din Leipzig, asupra lucrărilor istorice ale d-lui I. Ursu, marea foaie germană „Francfurter Zeitung" trimete d-lui Ursu rugămintea de a face pentru foaia ei literară o recenziune asupra scrierii „Die Geschichte des serbischen Aufstandes" 1807—1810 von Benjamin v. Kallay.

D. Ursu a răspuns că primeşte şi a cerut să 'i se trimeată volumul.

❑ Ministerul instrucţiunei publice a cerut rectoratului universităiei din Iaşi să cerceteze dacă printre studenţii ieşeni se află înscurişi la vre o facultate studenţii: Ion Vasilescu, Gh. Irimia, Gh Clony şi Hercule Popescu, cari au excrocat pe mai multe persoane din jud. R. Vîlcea, luîndu-le bani, sub cuvînt că vor să înfiinţeze un cămin studenţesc. Aceşti studenţi să dădeau drept membri ai asociaţiei generală studenţeşti din Bucureşti. In cazul cînd vre-unul din aceşti studenţi se vor găsi înscrişi, ministerul cere să fie exmetriculaţi de oare-ce sunt urmăriţi de parchetul de Ilfov.

In urma cercetărilor rectoratului, s'a constatat că în timp de 15 ani, n'a figurat în matricolele Universităţei nici un student cu acest nume.

❑ **Şcoala de cusături romîneşti** *Domniţa Ruxanda,* **a organizat pentru zilele de 8, 9, 10 şi 11 c., în palatul Sturza din strada Carol o expoziţie de lucrurile executate atît în atelierele acelei şcoli, cît şi pe la diferite sate din Moldova.**

— Publicul care se interesează de mersul acestei societăţi, menite să încurajeze industria casnică pe la sate, este rugat a veni să viziteze această expoziţie pentru a-şi da seamă de rezultatele obţinute pînă acum.

❑ **Blériot XI la Iaşi.** — *In cursul acestei luni, ieşenii vor asista la o* ascensiune *pe care aviatorul* Fernand Deletang,—*brevetat al şcoalei aeronautice a lui* Blériot *de la Pau, o va face pe platoul abatorului din Iaşi.*

Aviatorul Deletang *care a fost trimis să facă recordul de aviaţie la St. Sébastien în locul lui Leblon, căzut victima unui accident de ascensiune, e unul din cei mai apreciaţi şi mai buni elevi ai lui Blériot.*

❑ **Un manifest antidinastic.**— Ziarul local al carpiştilor. are în numărul seu de eri seară, o vehementă şarjă antidinastică, la adresa M. S. Regelui.

Eşirea această condemnabilă, ziarul citat o lămureşte prin faptul, că M. S. Regele nu va fi în Bucureşti Duminică cu prilejul întrunirei conservatoare.

Ca ziar conservator ţinem să dezaprobăm şi cuvintele necuviincioase ce se adresează Suveranului şi să protestăm contra amestecului Coroanei în luptele intestinale ale partidelor politice.

Vom reproduce mai la vale cîte va din necuviinţele ce se adresează M. Sale, pentru a le pune sub ochii şefilor conservatori; care au declarat în repeţite rînduri că nu citesc ziarul lor local şi cerem ca atitudinea ziarului local să fie dezaprobată, sau dacă nu, vom trage concluzia firească că manifestul de care ne ocupăm are aprobarea întregului partid conservator din Iaşi.

Iată ce scrie ziarul carpist:

„Gestul acesta de nepăsare al şefului Statului. atuncea cînd şeful nostru vine şi face apel la opiniunea publică pentru paza leală a constituţiunei, care este batjocorită în cel mai neauzit grad, se înfăţişează nouă tururor nu numai ca un gest de nepăsare,—ci ca o adevărată ofensă pentru toţi acei ce se întrunesc spre a da o indicaţiune acelui care este „dator să păzească cu lealitate respectarea constituţiei şi aplicarea corectă a parlamentarismului.

Foarte regretabil!... Căci, în cele din urmă, ţara aceasta pe care n'au putut-o cuceri nici vitejii Sultani din timpul mărirei turceşti, nici Ungurii şi nici Leşii, va înţelege că trebue să-şi caută singură de interesele ei şi că speranţele acelora cari în 1857 luaseră ca lozincă de patriotism cuvîntul: „Voim prinţ străin" a fost o iluzie mai mult cu care s'a amăgit poporul romînesc.

Noi dorim să nu fie adevarat că Regele ar fi găsit cu cale să-şi strămute reşedinţa la Sinaia, tocmai în ziua în care bătrînii conservatori, acei care sunt creatorii Constituţiei, acei care sunt păzitorii Ordinei şî ai Cinstei în ţara aceasta, fac apel la opinia publică pentru ca să deie o indicaţiune neprihănită Aceluia care e „dator" să fie arbitru cinstit în politica Romîniei.

Deja în simţimîntul poporului este îndoiala că Şeful Statului—din pricina religiunei sale—favorizează prea mult pe acei care sunt duşmanii religiunei noastre naţionale.

Regretabil!

Foarte regretabil!...

Acéste lucruri nu se pot scuza nici prin oboseala bătrineţei, nici nu se pot ascunde sub marafeturile politicei neofanariote.

❑ Eforia casei sf. Spiridon a prevăzut în budgatul anului acesta, pentru cantina universitară, suma de 500 lei.

❑ Senatul universitar şi consiliul facultăţei de medicină, vor fi convocate după sărbătorile Paştelui, pentru a ceti raportul privitor la recomandarea candidatului la catedra de boalele nervoase, vacantă la facultatea de medicină din Bucureşti.

❑ Consiliul agricol superior, pentru a putea constata activitatea inspectorilor agricoli, a dispus să se trimită fiecărei comune rurale cîte o condică, à souche în care inspectorii vor înscrie regulat observaţiile lor asupra inspecţiilor; iar chitanţele à souche se vor trimite consiliului agricol superior.

❑ D. Virgil Pavelescu, actual controlor fiscal, pe lîngă administraţia financiară din localitate, a fost numit şef de secţie la administraţia financiară a Capitalei.

❑ Miss Kellermann, creatoarea şcoalei noi de înnot, care a făcut furori în ţările eminamente sportive ale nordului, va fi fidel redată în curajoasele ei exerciţii, pe pînza cinematografului din sala Circului Sidoli, astă-seară Vineri 9 April.

In noul program de astăzi, Vineri se continuă de asemenea seria evenimentelor mari din Istoria omenirei şi ni se reconstitue după cele mai veridice cronice portugheze, viaţa şi aventurile nefericitei Inès de Castro.

Elefanţii din India înlocuind munca omenească,—In fundul pămîntului, originala concepţie a lui Flammarion, o fantasmagorie feeric înscenată.—Apă şi vin, un epizod din ultimele mari inundaţii din Paris.—Păţaniile unui şofer o reuşită şi splendidă comedie.—Cortegiul ultimului carnaval din Paris (1910).—Cele mai principale vederi din Viena, edificiile monumentale, bulevardele, squarurile, etc. exact redate după natură şi multe alte comedii sunt de asemenea cuprinse în noul program—absolut nou—care se desfăşoară astă-seară Joi 8 Aprilie la Teatrul Circ-Sidoli.

Se face cunoscut că în tustrele zile ale serbătorilor de Paşti (Duminecă 18, Luni 19 şi Marţi 20 April a. c) vor avea loc cîte două reprezentaţii—matineu şi reprezentaţie serală—cu programe splendide, special întocmite pentru aceste zile de serbătoare.

❑ Miine, conform unui vechiu uz se va face serbarea stîlpărilor. Elevii şcoalelor primare din localitate, se vor duce la biserica Bărboiu, unde se va oficia un serviciu divin şi unde li se va împărţi „stîlpări".

Se va forma apoi un cortegiu: preoţii purtînd icoanele, urmaţi de corul seminarului, care va intona imnuri religioase, iar apoi elevii şcoalelor şi publicul.

Cortegiul ast-fel format va pleca de la biserica Bărboiu la Mitropolie. Aci, la intrare, corul mitropolitan va întona „Sfînt, sfînt, Domnul Savaot". Se va oficia apoi o ectenie de către clerul Mitropolitan.

Telegrame

❑ **De aproape o săptămînă firul special Iaşi-Bucureşti, nu mai funcţionează şi totuşi nu se ia nici o măsură. E atita nepasare că nu mai găsim calificativ să o numim.**

Nici azi n'am putut convorbi cu corespondentul nostru din Capitală şi suntem nevoiţi să apărem fără ştiri din Bucureşti.

Inundaţiile din Serbia

Belgrad.—Serviciul de calea ferată a fost suspendat, în urma distrugerei terasamentului lîngă Lapovo, pe linia Belgrad—Niş.

Ploaia a încetat. Apele încep a se retrage.

Incidentul de la Kavar

Constantinopol.— Valiul Tripolis a făcut o expunere a incidentului de alaltă-eri de la Kawar, spunînd că trupele franceze au ucis un număr de oameni din tribul Tibbo, care plecaseră, cu o caravană de comerţ; pentru a resbuna pe cei 20 de soldaţi francezi, asasinaţi de acest trib.

Consiliul de miniştri a însărcinat pe ambasadorul de la Paris de a face dersuri pe lîngă guvernul francez.

Pentru congresul slav

Sofia.—Ministerul instrucţiunei a decis să acorde suma de 70,000 franci, comitetului organizator al congresului slav, pentru cheltuieli.

Un mare furt

Moscova.—Un juvaer de briliante în valoare de 1 milion de ruble, a fost furat din biserica catedrală a Maicei Domnului Rpensky din Cremlin.

Noul ambasador austro-ungar la Roma

Roma.—Regele a primit în audienţă solemnă pe noul ambasador austro-ungar d. Merey, pentru remiterea scrisorilor de acreditare.

Nenorocire

Petersburg. — In cartierul Wasiliew skyortow o clădire în construcţie, cu şase etage s'a prăbuşit. Opt lucrători au dispărut.

Proces interesant

Cairo.—Azi a început procesul în contra lui Wordani, asasinul primului ministru.

Roosvelt la Paris

Paris.—D. Roosvelt a sosit azi dimineaţă aci şi a fost primit de reprezentanţii d-lor Fallyeres şi Briand.

D. Rossvelt a rugat pe reprezentantul preşedintelui republicei să'i prezinte din parte-i omagii, adăogînd că ar fi fericit să'i prezinte în curînd omagii el însuşi. S'a făcut fostului preşedinte al Statelor-Unite, o călduroasă ovaţiune de către un numeros public.

D na şi d. Roosvelt au fost primiţi, după prînz, de către d. şi d-na Fallières, iar aceştia i-au întors apoi vizita.

D. Pichon şi d. Roosvelt au făcut apoi o vizită d-lui Loubet.

Afacerea Duez

Paris.—Judele de instrucţie, însărcinat cu afacerea Duez, a ascultat eri pe fratele Justin, secretar general al şcoalei fraţilor Justin. El a mărturisit că a menţinut relaţiile sale cu Duez, care a fost însărcinat cu lichidarea clădirilor, aparţinînd ordinului ser, însă numai spre a salva interesele confraţilor.

Desfiinţarea limbei albaneze în şcoli

Salonic.—Ministrul instrucţiei a ordonat, ca şi la Monastir, suprimarea învăţămîntului limbei albaneze în liceul turc din Salonic, de oare-ce această limbă nu e vorbită în vilaietul Salonic.

Indignarea printre albanezi e mare.

Greva din Dunkerque

Dunkerque.—Numeroase corporaţii s'au pus în grevă şi au oprit de la lucru pe lucrătorii cari lucrau în comunele vecine. Greviştii au stricta schelele canalizărei.

Moartea Princesei Galitzin

Petersburg. — Marea maestră a Curţei, principesa Galitzin, a încetat subit din din viaţă, în palatul de iarnă.

Nou record al aviaţiei

Nisa.—Aviatorul Vanderborn a străbătut 20 km. deasupra mării, cu un pasager, în 20 minute,

Aceasta este un nou record al lumii.

Sîmbătă 10 Aprilie 1910

La Teatrul Naţional

VIFORUL

Cu maestrul C. NOTTARA în rolul lui *Arbore.*

Biletele la Agenţia *„Thalia"*.

De vînzare în ori ce zi

Următoarea avere la moşia Boroşeşti din udeţul Vaslui, 10 minute de gara Scînteea

Adresa: **I. Sabinius,** *Gara Scînteea.*

4 cai buni de trăsură din care 2 de 4 ani. 5 cai şi epe pentru muncă din care 2 cai tineri de 3 şi 4 ani.

6 vagoane păpuşoi cincantin din 1909. 13½ vagoane ovăs din 1909. 15 vagoane fîn presat bine din 1909. 1 trăsură bună acoperită, de 2 cai. 1 docar bun de 2 cai. 1 trăsură pe arcuri de un cal pe cîmp. 1 sanie de 2 cai şi una de un cal în stare bună. 1 păreche hamuri de 2 cai cu zurgălăi. 2 părechi hamnri de un cal cu 1 păreche zurgălăi. 7 pluguri Sak de oţel cu 2 brazde. 2 maşini de sămănat, împrăştietoare bune 2 maşini de secere legătoare „Deering"

6 şărăbăni de cîte 2 boi. 3 cotiugare de cîte 2 boi. 3 loitre de cîte 2 boi. 5 sănii pentru boi. 10 boroni de lemn cu colţi de fer. 30 jugari pentru boi. 30 cui de fer prin jug. 50 răstei de fer. 10 tînjeloae de fer. 30 tînjeli de lemn cu cîrcee de fer legate. 1 ţilendru bun. 2 morişte Clayton. 1 morişcă de Botoşani. 1 Şişcorniţă mare pentru tăet nutreţ. 2 balanţe zecimale 1 de 500 kg. şi de 200 kg. 2 duble decalitri. 1 de fer şi 1 de lemn. 6 vase de stejar pentru vin. 1 vas şi 2 balerci de stejar pentru murături. 6 balerci de stejar pentru brînză.

S'a deschis

Birou de architectură

Al d-lui L. NADOLSCHI

din strada Gărei No. 7 (casele Motăş)

se execută:

Planuri şi măsurători

Schiţe în mod gratuit.

Primeşte: **Executări de lucrări în regie** sau întreprindere.

Angajează supravegheri şi conducori de lucrări după planuri întocmite de alţi domni architecţi.

Se întocmesc ansamble pentru aranjamente de gospodărie rurală.

Specialist în lucrări de beton

Specialist în transformări

Şi amenajări la construcţiuni supuse causelor igrasioase.

A executat în interval de 15 ani *proiecte la mai multe lucrări importante, ca: In Bucureşti, Aleea Rignauld, valoare 1.200,000, casa Antonescu, Mavromati Pleşoianu, Osorovici, Nicu Moisescu, precum cît şi mai multe lucrări ale* **onor. Ministerul de război** *în calitate de antreprenor.*

La chemări speciale face deplasări şi afară la ţară.

MAGASINUL

de

MOBILE

HIRSCH IAŞI Lăpuşneanu 38.

CEL MAI MARE ASORTIMENT DE DORMITOARE. SALOANE SUFRAGER şi BIROURI

cu preţurile cele mai ieftine

Draperii, Perdele, Storuri, Bonne femes

GALERII

pentru Perdele de **bronze** groase în loc de **35 lei** numai **8 lei** fereastra completă.

PATURI DE BRONZ

Lavabouri, Mesuţe de noapte, Toilete

tot ce este mai **nou,** *frumos şi eftin.*

MARE DEPOZIT DE

LĂMPI PENTRU ELECTRICITATE

Din cele mai renumite Fabrici din străinatate.

Nu este nevoe de a se comanda din Străinatate, toate noutăţile sunt expuse în Magazinul nostru.

DE INCHIRIET

2 Apartamente de 5 şi 3 odăi cu atenansele lor, str. Romînă No. 11.

A se adresa D nei I. Unter, Păcurari No. 37.

Sanatoriul „S-ta Maria"

IAŞI—Str. Zmeu 3 (Beilic) Tel fon

Localul s'a mărit cu un număr mare de camere. *Instalaţie higienică confortabilă. Se primesc boli interne, chirurgicale, cronice şi faceri.* Consultaţiuni cu toţi medicii, după dorinţa pacienţilor.

Pensiunea de la 8 lei pe zi.

Pentru bolnavii internaţi cu luna se fac reduceri.

Asbolvent al Academiei Comerciale din Viena,

de doi ani în practică, cunoaşte germana, franceza, engleza şi romîna şi caută ocupaţie, dispunînd de cîte-va ore libere pe zi. A se adresa aci sub **N. N.**

Const. Jornescu

AVOCAT

Str. Carp

Vaccinări şi Revaccinări

cu limfă proaspătă, din Şviţera, practică

Dr. L. GHELERTER

— 32 Str. Primăriei 32 —

Consult. 8 — 9 dim.; 2 — 3 p. m.

Eliberează Buletine.

De inchiriet mai multe apartamente de cîte două odăi cu atenanse din imobilul situat în Iaşi, secţ. I, Strada Păcurari No. 97. Pentru condiţiuni a se adresa d-lui avocat *M. C. Drăcşineanu,* Strada de jos.

Cărămizi de vînzare

Avînd mai multe sute de mii cărămizi fabricate în anul 1909, din prima fabrică de cărămizi de la Frumoasa, se face cunoscut proprietarilor şi constructorilor de case, că se vinde cu preţ foarte moderat. A se adresa d-lui A. Teitler str. De Sus.

Mărfurile cele mai frumoase şi noutăţile cele mai moderne, pentru sezonul de vară, se găsesc numai la Magasinul:

„LA VULTUR"

Toate furniturile şi garniturile de Rochii pentru culorile noi aduse de manufacturişti. Tuluri, Loize, Aplicaţii, Galoane şi sutaşuri, toate potrivite la fie care culoare modernă în cele mai noui serii.

Preţurile cele mai modeste la toate mărfurile.

Mare asortiment de Jupoane Elegante.

O frumoasa fotografie

puteţi căpăta numai la

Fotografia artistică WEISS

IAŞI—PIAŢA UNIREI

GRATIS *un tablou mare la fie-care comandă de 12 fotografii cabinet.*

Vaccinări si revaccinări

Cu limfă proaspătă, garantată practică

Dr. A. Steuerman

Strada Golia No. 13

Clinică Veterinară

şi

Atelier de potcovărie

normală şi pathologică

S'a deschis în strada Păcurari No. 100

Din fer şi oţel, preţul dela 0,80—1,50 fr.

Cauciucuri speciale contra alunecărilor pe asfalt.

Sub direcţiunea

D-lui TH. LUPAŞCU

Medic Veterinar diplomat al şcoalei Veterinare din Lyon.

Consultaţiuni la ori ce oră din zi.

Atelierul de Croitorie Bărbătească

Isidor Rosenthal

— Str. Unirea No. 11 —

(alăturea de depozitul de ziare Brumer)

A primit un asortiment de stofe din cele mai elegante şi fine pentru sezon.

Isidor Rosenthal e unul din puţinii croitori care confecţionează cu mult şhic şi eleganţă. Neîntrecut în croială. Invinge ori-ce concurenţă. Preţuri avantajoase.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FREES (THUIR FRANŢA)

De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

Proprietarul Magazinului

Comerţului in RATE

Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25

Aduce la cunoştinţa publicului că a adus un mare transport de biciclete **BRENNABOR** marca cea mai renumită, întrebuinţată de toate arsenalele armatelor din Europa.

Depozit de Maşini de cusut

de calitate superioară pentru industriaşi şi pentru familii. Funcţionarea perfectă, garantată pe timp de 10 ani.

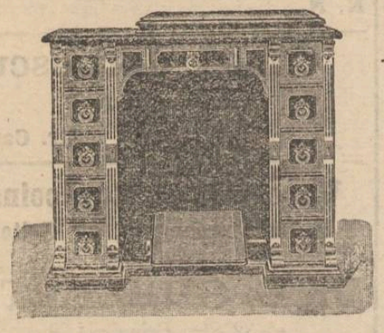

Gramofoane şi plăci
Instrumente muzicale
Mobile, Cărucioare
şi ori ce accesorii

Toate se vînd în rate convenabile la

Magazinul Comerţului in rate
Ş. L. Grossmann
Strada Lăpuşneanu 25

BIUROUL ROMĂN

PENTRU

Instalaţiuni de APA şi CANAL

AUTORIZAŢIA No. 291 din 1910

No. 3—Strada ARCU—No. 3

Ing. GEORGE D. MANUG şi Th. ZAHN

fost Inginer—şef monteur la secţia instalaţiunilor particulare al Societăţei „Union Baugesellschaft" Iaşi.

Execută orice fel de lucrări atingătoare de această branşă. Specialitate în inslalaţiuni de băi şi closete şi băi publice, după ultimile sisteme; construcţiuni de **vespasiane** pentru pieţe publice, pisoare pentru loçaluri publice, hoteluri, restaurante, cafenele etc., etc.

Diferitele materiale şi obiecte necesare la instalaţiuni, sunt din acelea pe care experienţa le au constatat că sun retsistente se comportă bine şi conforme regulamentului Pirmăriei.

Oferim condiţiuni avântajoase pentra plata lucrărilor şi garantăm solitatea montajului.

Proecte şi Devize întocmim gratis, la cerere tuturor onor. administraţiuni, d-lor proprietari; asemenea, tot gratis—**spre lămurirea d-lor proprietari**—întocmim şi verificăm devize pentru racordări; cu conducta şi canalul public, lucrare ce se va executa de concesionarul Primăriei.

Biroul Romin pentru Instalaţiuni de Apă şi Canal — Str. ARCU No. 3 —

Ing. G. MANUG şi Th. ZAHN

Vînzătoare

specială, de Pălării, Galanterie, Incălţăminte, Dantelerie, Mode, caută post durabil local.

S. G. Poste restante, Iaşi

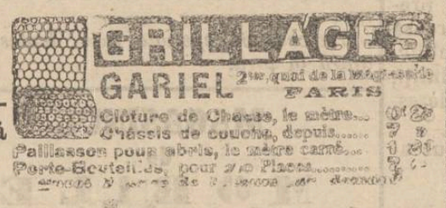

Important pentru toti Domnii agricultori

Subsemnaţii, unici fabricanţi al renumitelor pluguri universale, **construite numai de oţăl bătut peste tot,** facem atent pe onorb. public cumpărător pentru al feri de imitaţiuni, că numai aceste pluguri care port Marca **Porcul Mistreţ** precum mai jos desemnat şi cu inscripţia firmei Gebrüder Eberhardt Ulm, sunt original ale noastre şi să găsesc numai în depozit la casa **fraţii Bachstez în Iaşi** strada de sus No. 127 (sub Cabinetul Istoric.)

De închiriet

— O MAGAZIE —

compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară *S. L. Schiler* 49 (în etajul de sus).

RUCHE *à Cadres mobiles* Prix : **20f**
Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à. 0f 20

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Sîmbătă şi Duminică se intercalează în program :

Sujele noue

Preţurile : Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică **MATINEU** la **3** ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 80 b., Stal I-iu 60 bani, Balcon 40 bani Galeria 30 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Geneseienată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" face asigurări :
a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi :
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Alfons Herovanu
AVOCAT
a Bărboi No. 15—

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 85 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VII

s'au pus în vânzare

Tragerea de la

9 April—4 Mai 1910

Se poate cîştigă in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romana

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare :

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17.—Instalaţiune cu motore electrice executată de d. Johann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: IAŞI Str Primăriei 27 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul VII.—No 990 Duminecă 11 Aprilie 1910

PUTEREA IN BANCI

In replica pe care d. Tit Maiorescu a făcut'o la Senat răspunsului primului-ministru a fost de o cruzime, care doare şi ustură. Făcînd psichologia partidului liberal, i-a analizat care ar fi factorii de coeziune liberală, care ar explica acel dor neasemuit de a se zgrăpăna de putere, fără cel mai mic pic de demnitate personală de om.

D. Maiorescu a luat'o de departe, căci şi legătura e de departe, de prin 1876, cînd au început la noi primele institute de Credit. O dată d. D. A. Sturdza povestea cu multă laudă cum s'a făcut prima emisiune de acţiuni de ale Creditului funciar rural, lucruri cu care burghezia capitalistă nu era deprinsă.

A venit apoi Banca Naţională şi vechii subscriitori, în majoritate liberali, au văzut cum li s'au înzecit acţiunea, că azi s'au încheaburit. Creditele urbane, casa rurală, creditele rurale, iată atîtea aşezăminte financiare, cari au dat aripi liberalilor să-şi formeze un stat major prin bănci şi credite şi să lege atîta lume prin interese materiale.

Dacă s'ar face o socoteală cîţi din actualiii deputaţi şi senatori liberali stau în legătură de leafă, diurne, tantieme, jetoane de prezenţă cu toate instituţiile de credit; apoi cîţi au diferite ghelîruri bine plătite din întreprinderile lor ar reeşi un tablou viu al sufletului acestei lumi liberale, care o leagă banul, nu idealul; interesul nu fesul. Ce mi-i cap! ce mi-i căciulă! cînd stomahul diriguеşte paşii!

Ei bine! d. Maiorescu a tăiat cu ferul roş în sufletul acestei colectivităţi, şi prin analiza adîncă ce i-a făcut a arătat că coeziunea liberală nu se sprijină pe ceva ideal, ci pe bănci şi credite. Liberalii au pe boerinaşi la cîrmă, dar armata partidului e o leoită de salariaţi, de diurnişti, de chilipirgii numărul unu.

Epoca salariului caracterizează partidul liberal; epoca idealizmului caractarizează partidul conservator. Adică: în partid la noi lupta s'a dat pe chestia şefiei, căci partidul conservator nu îngăduie ca cel mai nechemat să fie la cîrmă şi să nu ducă pe căi bune şi trainice soarta partidului. Şi dar această chestie s'a frămîntat ani de zile, şi încă nu s'a închis procesul. Era în aceasta un interes material şi imediat? Era o precupeţire de afaceri? Din contra cel mai frumos exemplu de pilduiri ideale. S'au periclitat situaţii, s'au lovit în stări reale, s'a alergat după un ideal, după un om nou, vrednic de vremuri nouă şi în jurul acestei lupte de idei ş'au dat mîna şi boerii de rasă cu burghezii de la oraşe şi şi cu sătenii în cămeşoiul alb.

La liberali din contra. Cînd şeful a devenit o piedecă pentru mersul ocult al băncilor şi creditelor, partidul, adică guvernul, noaptea prin proces-verbal siluit şi ocult a smuls şefia, l'au decapitat pe bătrîn, l'au închis în Edeculile Parisului şi au decretat şef pe şeful dinastiei exploatatoare, iar fruntaşul care ducea masalalele pe uliţele Bucureştilor a fost tocmai cel repudiat de d. D. A: Sturdza, ca tipul uzurarului la credite. Şefia d-lui Ionel Brătianu n'a fost întronarea unei idei, ci a unei şleahte de exploatat ţara.

Ce deosebire! Ce abis! Ce contrast!

Şi acum din fundul beciurilor acestor bănci şi credite, în care dinastia s'a înfundat cu voe şi cu plăcere; din aceste bănci din care se recrutează miniştrii, şi în care se înmagazinează primarii şi miniştrii partidului liberal, ce conştiinţă voiţi să aveţi la întregul guvern, cînd *accentul tonic* al lor, do major al cheii puterii sînt sacii cu bani, pungile cu bani, cupoanele, rentele, jetoanele, tantiemele, iar nu interesul ţării.

In ori-ce lege a lor economică e un interes personal, de cue, de hîrtie, de rente, de acţiuni, de tot soiul! Unde te întorci de acest nou factor economic politic dai şi la ele numai colectiviştii sadea plasaţi. Pentru frica de a se despărţi de aceste ghelîruri, miniştrii fac pe dracul în patru, primesc ori-ce umilire, căci iţele care le poartă paşii le spune: astîmpăraţi-vă, căci vă ia dracul. Marele regizor de purtat iţele fiind dinastia cu şeful ei, înţelegem pentru ce de şi tîrnuită de coadă ca miţa, voeşte tot în picioare să cază.

Şi lucru curios! La toată această replică puternică a d-lui Maiorescu, şeful guvernului a tăcut tăcere de mormînt, căci n'avea ce să răspunză de cît că, fiind-că... pentru că... cu îngăimare.

Cînd de pe banca celor 9 miniştri lipseşte idealul pentru cari au a legifera; cînd miniştrii se distanţiază între dînşii cu voinţă, ca pricepere, ca răutate, ca interese; cînd legile ce le prepară nu le prezintă; de le prezintă, nu le susţine; de le susţine le amînă, ori le retrage; iar de le retrage spune că asta e în tradiţie, natural că la asemenea miniştri nu ceaţa e groasă, ci obrazul; şi rămînerea lor la putere e o pacoste pe ţară, căci nici de girat afacerile nu sînt buni.

Iată rostul coeziunei liberale; pe dînsa o măsori nu cu căldura ideii, nu cu pasiunea idealului, nu cu statornicia voinţei, ci cu stînjenul interesului material. Inginerul hotarnic al creditelor e ministru; avocatul creditelor e ministru; avocaţii salariaţi ai creditelor sînt deputaţi; cei ce îşi dau coate la ghişeurile creditelor pentru a-şi încasa leturile, se întîlnesc şi ca Cameră la legiuitori. Se cunosc, îşi ştiu lipsurile, şi se suportă unul pe altul. De aceia majoritătile dau credit guvernului, căci şi guvernul dă creditele majorităţii; şi unii pe alţii ajutîndu-se, plătindu-se se mănţin la putere prin coeziunea banului.

Cîte interese materiale nu s'au învărtit în 4 ceasuri cu votul a 200 de recunoaşteri şi împămînţeniri şi cu toate acestea care e viermele să zică că neoanul e iute, după ce şi-a făcut viaţă în el?

D. Tit Maiorescu a usturat rău cu critica sa aspră făcută guvernului, dar ca după ori-ce urzicare, pielea premierului s'a deprins şi a zis că acum mai mult ca ori cînd are datoria de a guverna.

Iar ca coronare *L'Indépendance Roumaine* vorbind tocmai de această coeziune, zice: „Coeziune desăvîrşită în sinul guvernul şi a partidului; complectă unitate de vederi şi de sentimente; acelaşi zel întru îndeplinirea misiunei comune, fără cea mai mică scădere, fără cel mai mic desacord". Aud?

Mai mult usturoiu ce a mîncat guvernul şi cu totae acestea nu miroasă.

Gh. Ghibănescu

O palmă binemeritată

Răspîndita revistă bucureşteană *Facla* în numărul său de azi, publică un manifest redactat în jargonul evreesc, pe care îl reproducem în traducere la pag. 2-a, şi care va face netăgăduit multă senzaţie.

In acel manifest se oglindeşte falşitatea şi decăderea morală a unora dintre fruntaşii generoşilor, pe vremuri „membrii ai consiliului general al partidei social democratice a muncitorilor din Romînia" cum sunt d-nii: I. Nădejde, I. C. Atanasiu etc..., care chemau în organizaţia socialistă pe *fraţii muncitori evrei*, „năpastuiţi de clasele dominante din Romînia", făgăduindu-le lupta *partidei* pentru dobîndirea drepturilor cetăţeneşti.

Odinioară şi acum!

Odinioară, cînd organizaţia şi partida d-lui Nădejde avea nevoe de cît mai multe elemente pentru stîrpirea „hydrei liberale", foştii socialişti nu se întimidau de a vîrî în mintea populaţiei evreeşti ideia că este nedreptăţită şi asuprită; iar astăzi, cînd foştii socialişti sunt parte integrantă din clasele dominante, se zburlesc şi le tăgăduesc ori-ce drept, ori ce chemare ovreilor, cînd cer aceia ce ei le făgăduiau.

Ne întrebăm cînd spuneau adevărul şi erau sinceri; atunci, cînd chemau la luptă pe evrei, pentru *cucerirea drepturilor politice* sau acum cînd ţipă din toate colţurile în contra lor?

Nu ne interesează aici temeinicia sau netemeinicia acţiunei lor de altă dată şi de acum. Constatăm cît de falşi, schimbători, decăzuţi şi ticăloşi sunt aceia, cari astă-zi fac pe fanaticii liberali şi cari îşi apără murdarul lor caşcaval cu cel mai scîrbos sentiment egoistic.

Odinioară toţi muncitorii erau fraţi, evrei şi creştini; astă-zi „fraţii evrei" sînt duşmanii neamului şi buni numai pentru a fi expulzaţi.

Cu asemenea oameni, demni numai de partidul dinastiei Brătianu, cum ar putea ţara aceasta să meargă înainte!

„Tinerimea generoasă" primeşte astă-zi o nouă palmă şi încă una dintre cele mai sdravene şi mai bine meritate şi prin ea partidul liberal, care se făleşte cu aceste elemente decăzute, înfierarea celei mai desgustătoare politice ce a văzut ţara romînească.

Cît de bine a zis poetul despre aceste lepădături ale societăţii.

»Unde eşti tu Ţepeş doamne ca punînd mîna pe ei
«Să-i împarţi în două taberi de nebuni şi de mişei...»

O declaraţie a d-lui Take Ionescu

„Voinţa Naţională" spune că e pozitiv informată că d-nii Take Ionescu şi Titu Maiorescu au tratat asupra unei acţiuni comune de răsturnare a guvernului şi că nu au ajuns la nici o înţelegere, d. Maiorescu neavînd mandat de la d. Carp să trateze.

Asupra acestei informaţiuni a oficiosului guvernamental, am solicitat aseară de la d. Take Ionescu amănunte, scrie Adevărul.

Iată ce ne a declarat şeful conservatorilor-democraţi:

— **„Voinţa Naţională" e rău informată. Pretinsa conversaţie dintre mine şi Maiorescu n'a avut loc nici o dată.**

Toate svonurile relative la tratative cari ar fi avut loc între conservatorii democraţi şi conservatorii de sub şefia d-lui Carp, sînt lipsite de ori-ce temeiu

Chestii şcolare

Desordine morală

Cele petrecute la Liceul Lazăr întrec toate marginele. S'ar mai fi înţăles cazul că dacă un elev e persecutat de un profesor să omoare sau să se omoare! Pot fi şi între elevi, şi tocmai între elevi, naturi bolnave care să se crează în culmea nenorocirei cînd au capătat o notă rea, sau a rămas repetenţi. Un glonte, o otravă va pune capăt vieţii unui suflet aşa de zdruncinat.

Mai înţăleg chiar ca alt elev în zăpăceala minţei lui tinere şi necoapte, să răzbune nota sa cu o atitudine agresivă contra profesorului. Cu toată desordinea ce s'ar dovedi prin aceasta, e un sentiment omenesc în joc! Dar aşa, ca din senin, ca din romanele romantice, să se organizeze o clasă întreagă în cete de asasini, carbonari, teroriști; să statueze ca armă de răzbunare revolverul; şi să ţină şedinţe în clasă, să se ia hotărîri cu majoritate; să se decreteze condemnări la moarte, să se tragă sorţii cine să execute hotărîrea; să se pîndească cel osîndit la moarte şi să se tragă în el ca într'un cîne în mijlocul Bucureştilor, şi numai după săvîrşirea unor asemenea fapte din poveşti autoritatea şcolară să ia cunoştinţă!

E o lipsă în organizarea învăţămîntului nostru secundar, care ne pune cu drept cuvînt în grijă. Elevii vin la şcoală ca la cafenea; intră şi ies cînd vreau; oara de clasă e redusă mult prin statul în cancelarie, iar clasele rămîn de capul lor fără privighitor şi elevii abundează în tot felul de şolticării, de bande, de comploturi, până ce se ocupă clasa!

Intre profesori şi elevi nu e raport de nici un fel. Pe o poartă intră profesorul, pe alta elevii, care se bulucesc ca berbecii, lipsind de la cele mai elementare datorii de cuviinţă. Pe strade invadează totul. Trotuarul e al lor, şi în ciuda tuturor sfidează cu ţigara în gură pe toţi.

Profesorii nevoiţi să dea lecţii la 2—3 şcoli, aleargă cu limba scoasă de la o şcoală la alta, căci ministrul le ţine în socoteală cele 5 minute zăbavă. Iar clasele sufăr, elevii se destrăbălează şi urmările se văd. Se organizează cete de teroriști cari ajung la revolver.

Iată un liceu întreg, liceul Lazăr, aşezat în Cişmegiu, locul desfrîului, cu megieşii dubioase. Un corp didactic de 30—40 profesori toţi intră şi ies pe din faţă, iar elevii pe scările de din dos, pe unde control nu-i. Intră în ograda liceului, fac ce vreau, căci n'au supraveghetori. In clase nimene să-i vază, să-i controleze; elevii îşi fac de cap. Intră profesorul în clasă, oara de clasă e un chin pentru elevi, căci se văd întrerupţi de la planurile lor. Odată profesorul eşit din clasă operaţia reîncepe, nimeni nu-i vede, nimeni nu-i aude. Şi sînt cete de 10—20 elevi, ce vociferează, ce se asmuţă. Nu, nu e treaba profesorului!

Şi pe cînd autoritatea ministerială se crede mulţumită că şi a făcut datoria dînd circulări, amendînd profesori pentru vicii închipuite, şi se laudă cu isprăvile sale, vulcanul dedesupt fierbe şi asvîrle moartea şi teroarea în sufletele tuturor.

Pentru obvenirea la toate aceste desastre morale trebue o nouă îndrumare dată şcoalei. Daţi un mai mare rol educativ profesorului. Să se creeze corpul de profesori ajuncţi, care să supravegheze paşii elevilor şi în afară de clasă. Să se facă meditarea lecţiilor în localul şcoalei cu un corp de repetitori.

Elevii lăsaţi în voia lor, degrabă se alunecă şi face pozne; şi încă ce pozne! de rămîi încrucit, cînd le auzi! dar încă să le judeci şi să le pedepseşti! Nu e nici o pedeapsă destul de mare care să se măsoare cu crima!

Şi cu toate acestea ni se cîntă pe toate căile că avem cel mai tipic învăţămînt secundar organizat. N'are oare actualul ministru destui lingăi care să-l laude din cale afară. La lauda mare noi ne uităm la cazul de la Liceul Lazăr.

***

CATE VA NOTE

Ziarul carpist din Iaşi a publicat ieri un manifest foarte tragi-comic la adresa M. S. Regelui. Acel manifest spunea Regelui, în mod foarte hotărît, ca nu cumva să fie absent din Bucureşti, în ziua în care partidul conservator va ţinea întrunire publică.

Manifestul spune, foarte verde, că poporul romîn d'aia a ales un prinţ străin, ca să poată lua parte la întrunirile publice, să aplaude şi să contra-semneze moţiunile.

D. A. D. Holban, a doua zi după apariţia manifestului, a făcut declaraţia că manifestul foarte verde este în totul, opera sa.

Onoare lui.

*

Facla publică şi ea un manifest. Il republică, mai bine zis. E scris de la dreapta la stînga şi semnat de I. Nădejde şi I. C. Atanasiu.

Actualminte Nădejde scrie de la stînga la dreapta. Şi numai după ce se va hotărî să scrie pe înconjuratele, d. Nădejde va fi în elementul său.

OAMENI ŞI LUCRURI

CARACTERE

Printre numeroasele fapte diverse ce am cetit în ultimele zile prin gazete, cred că a fost o ştire locală trecută aproape cu vederea. In ea se relata moartea unui băiat,—eroul tragicei întîmplări de dăunăzi—împuşcat de către un alt băiet prieten al lui.

N'a fost nici un duel de gelozie ori de ură; n'a fost poate nici o simplă joacă. In tot cazul n'a fost un gest inofensiv de copil acel care a pricinuit o moarte atît de timpurie. Erau patru în totul, adunaţi îmi pare, într'o grădină ori într'o cîrciumă; acolo s'a întîmplat nenorocirea. Trei au dispărut,—iar unul, cel lovit, a rămas locului cu o rană sîngerîndă, dezarmat şi condamnat a suferi.

Cu toate sforţările şi cercetările, cu toate insistenţele justiţiei, cel rănit n'a vrut să facă mărturisiri,—n'a vrut să dee pe faţă pe autorul loviturii. Şi dacă lucrurile sunt aşa cum le-am auzit povestite în cercurile gazetăreşti şi cum le-am reţinut din laconicele ştiri apărute în ziare —pînă la aceia despre tragicul deznodămînt,—eroul fatalei aventuri a persistat pînă la urmă în atitudinea sa fermă şi n'a indicat pe autor.

Sunt trăsături uimitoare şi inexplicabile în viaţa sufletească a celor mici. Inexplicabile, dacă le judecăm cu măsura obişnuită, prin criteriile psihologice ale celor vrîstnici, trecuţi prin filiera unei anumite educaţiuni şi avînd caracterul viciat prin cultul minciunii, laşităţii şi minciunii sociale,—rîdicate la înălţimea unor percepte fundamentale în materie de creştere şi chiar de „bună creştere".

Acel băiat din popor care, în faţa durerii fizice, în faţa suferinţei sale proprii, nu devine atît de egoist şi răzbunător în cît să dee pe faţă pe autorul actului nechibzuit ori nenorocit, e o dovadă că nu primise *încă* în sufletul său otrava unor anumite deprinderi şi că a putut păstra tăria unei oare-cari solidarităţi sosociale în virtutea căreia nu răsplăteşte răul, involuntar poate, ce-i i s'a cauzat prin un alt rău.

Priviţi împrejur; cunoaşteţi şi studiaţi oamenii şi faptele. Cîţi oare dintre cei maturi sunt capabili de atîta abnegare şi de atîta stoicism?

In genere, după educaţiunea ce primim amărăciunea, durerea fizică ori morală, decepţia, frica de moarte, conştienţa sfîrşitului posibil, ne duc la egoism şi la ură. Mulţi din cei cari sufăr invidiază pe cei teferi; acei care simt ori presimt că se sfîrşesc, — ar dori sfîrşitul lumei. Toate aceste sunt vicii ale educaţiunii, falşificări la baza ei, rezultate ale unei profunde insuficienţe în cultivarea şi formarea sufletelor. Şi cu toate, aceste judecînd după rare întîmplări, cum este şi acea de care am vorbit mai sus,—după exemple de tărie şi energie,—nu e greu să vedem ce lesne s'ar putea călăuzi sufletele celor mici pentru a se forma din ele adevărate caractere şi focare de virtuţi.

Rodion.

CEI DOI

Dacă ambii apostoli ai naţionalismului romîn au renunţat la literatură, — în schimb se face şi se va face încă în jurul lor o întreagă literatură psihologică.

Nu de mult d. prof. Dr. Simionescu în „Noua Revistă Romînă" a schiţat un nou portret suggestiv al d-lui Cuza, vorbind numai în treacăt despre d. N. Iorga. In revista „Facla" se face ambilor şefi—căci sunt „şefi" amîndoi — cîte un portret psihologic excelent. Pentru mai buna înţelegere a tipurilor credem nimerit a cita cîte un pasagiu din schiţa pomenită.

„...D. Iorga, de şi tînăr, a variat mult în păreri, dar nu şi-a schimbat pînă acum părerea ce are de sine, şi avem motiv să credem că n'o s'o facă nici în viitor. D. Iorga se crede un talent. A spus-o de mai multe ori. E adevărat, d. Iorga are pagini de un pathos mişcător, de o vervă ascuţită şi de o formă aleasă, dar ele sînt puţine, întristător de puţine. Afară de aceste, tot bagajul d-sale de publicist — abstracţie de istorie unde nu mă pricep — nu face două parale. Mă întreb dacă va fi un cîştig pentru literatura romînească ca vreun antologist răbdător să caute aceste pagini şi să le păstreze. Mă întreb şi nu ştiu ce să răspund.

D. Iorga este omul cel mai inegal din cîţi locuesc în ţara noastră; în acelaş timp cel mai zbuciumat. Nu l-am prins un singur minut senin. Se azvîrle în toate direcţiunile, revine, sare din nou, vecinic grăbit şi preocupat, ocupîndu se de toate chestiunile cu o egală şi superioară incompetinţă. Une-ori e spiritual şi alte ori de o lipsă de gust aproape ridicolă. Un om în zig-zag; nu are nici odată liniştea şi continuitatea metodică a unei linii drepte. Se crede un fulger, dar nu are dintr'nsul de cît linia frîntă. Neapărat, nu-i tăgăduim sclipirile, dar între două trăsături luminoase este un deşert întins, une-ori un abis.

E prolix, scrie despre tot şi despre toate cu acelaşi ton de papală infaibilitate şi cu aceiaşi neclintită convingere că este ultimul cuvînt al înţelepciunei omeneşti.

Incredinţat că este împodobit cu toate virtuţile, are nevinovata manie de a cere pentru sine de la lumea întreagă expresiunea celei mai distinse stime şi a nu o acorda nimănuia altul în schimb. Injură pe cine îi esă în cale — a debutat cu filipice violente, — dar îi se răspunde la fel, devine naiv, holbează ochii cu inocenţă şi se întreabă mirat că de ce i se face nedreptate. Uneori scrie articole de educaţie publică şi cere bună cuviinţă. Cuvintele de bună cuviinţă şi „cumineniе" îi revin mereu sub condei, dar numai pentru a le pretinde de la alţii.

...Scrie, fireşte cum e. Stilul d-sale este cu totul personal. Afară de foarte rare dăţi, fraza îi este încîlcită, obscură, încărcată, de nedezlegat. Tumultuos de felul său, vrea să spue mai mult de cît încape în mod onorabil între două puncte şi de aceea spune mai puţin sau spune că nu se poate înţelege. D. Iorga are o sintaxă a sa. E încredinţat însă că scrie admirabil.

Compania aeriană din Paris

a organizat un zbor cu

Aeroplanul BLERIOT No. XI

Tip Traversé la MANCHE

Zborul va avea loc în ziua de **Duminică 25 Aprilie a. c.** pe Aerodromul de la Iași (Abator) sub patronajul

Societăței „JOCKEY-CLUB"

Aeroplanul va fi expus publicului. Ascensiunile se vor face în ultimele zile de Paști.

In totul luat, un om care judecă prin sensibilitate. Un emotiv. Gîndire puţină, idei noui sau originale aproape de loc Nici o putere de sinteză. Nu e în stare să vază lucrurile în mare. Ca un statistician care n'ar putea să tragă încheere din total, ci s'ar acăţa numai de cifre. Un om numai de mărunţuşuri. Citiţi'i cărţile, voiagiile, articolele, interpelările, discursurile. Amănunte,—cele mai inutile şi neînsemnate amănunte—ocupă tot locul. Un adunător de documente.

Istoria nu l'a învăţat nimic. De-l învăţa, n'ar fi putut să fie naţionalist Ar fi lasat gloria aceasta d-lui A. C. Cuza, care concentrează într'o măsură mai pronunţată ca d-sa, cusururile ce decurg din lipsa de intelectualitate superioară şi de cultură a inimei şi care sunt necesare unui conducător naţionalist.

*

D. Cuza este exact opusul d-lui Iorga. Pe cît este acesta de aprins, de pornit şi încontinuu colcăit mintal şi sfletesc, pe atîta de rece, unitar şi logic este d. Cuza. Mai ales logic. Inspăimîntător de logic. D. Cuza pleacă de la premise—de regulă falşe—şi apoi deduce. Deduce fără de sfîrşit. E un om ordonat. Scrie cu puncte: întîiu, al doilea, al treilea etc. Ideia asupra căreia stărue o pune cu litere deosebite. E foarte aranjat.

S'a specialisat într'o chestiune: cea evreiască. A pus o permisă: evreii sînt excrescenţa iadului. Şi, odată premisa aceasta pusă, deduce restul. E încă în deducţiune.

O fire dogmatică. Pe cît de divers şi variat e d. Iorga, pe atît dintr'o bucată e d. Cuza. Sub răceala lui se ascund însă uri tenace şi patimi ce nu slăbesc. Un fanatic ce—te pomeneşti!—crede în ce scrie. M'am întrebat une-ori, la citire cîte uneia din terminabilele d-sale anexe: nu cumva crede ceea ce spune? Ar fi grozav!

Naţionalismnl se reflectează în cei doi şefi ai sei. El este aşa cum sînt d-nii Cuza şi Iorga. Niţel sinistru şi orb-doctrinar ca d. Cuza şi aprins, zvăpăiat şi, într'o măsură oarecare, în neputinţă de a vedea realitatea lucrurilor—ca d. Iorga... Nu întîmplarea a făcut ca naţionalismul romînesc să aibă doui şefi cu firi aşa de contradictorii, ci însăşi natura lucrurilor. Naţionalismul nostru e întreg, avînd pe cei doui şefi la olaltă pe cel lungueţ şi pe cel îndesat: fără de unul sau celalt ar fi înjumătăţit.

Clinica Veterinară

Am mai vorbit şi altă dată de spitalul pentru animale, înfiinţat de d. medic veterinar Lupaşcu, în strada Păcurari No. 100 şi de atelierul său de potcovărie.

E o întreprindere nouă, la noi în ţară şi pentru că'i am acordat tot sprijinul nostru moral, am răspuns cu plăcere la invitaţiunea, ce ni s'a făcut de a vizita instalaţiunile şi operaţiunile ce face la spital şi atelier.

La clinică am găsit o mică căţeluşă de rasă, ai cărei căţeluşi au fost extraşi cu forcepsul; micuţa alapta patru puişori, pe deplin sănătoşi; mai alături, un alt cîine era pus în observaţie, fiind bănuit că are turbă.

Un cal frumos, voinic, suferea de buba mînzului. Şi totuşi instalaţiunile clinicei sunt abia la început şi se lucrează, ca în curînd să poată rivaliza cu similarele sale din străinătate.

La atelierele de potcovărie e îmbulzeală; ofiţeri, proprietari, birjari şi cotiugari, plini de încredere, vin cu gramada ca să'şi caute caii bolnavi la copite şi cărora li se aplică potcoave speciale, diferite, la fie-care după boalele ce au.

Toţi sunt mulţumiţi de dibăcia lucrătorilor şi de eftinătatea preţurilor precum şi de buna voinţă a conducătorului d. dr. Lupaşcu. In atelierul pentru potcovirea normală, a caiilor sănătoşi, să văd instrumente şi diferite talouri de copite, în diferite secţiuni şi profiluri, după care se orientează lucrătorii pentru ţinerea de minte, dar de care n'ar avea nevoie, căci şi aci tot d. Lupaşcu dirige în persoană, ajutat de maestrul Fogelman.

Din registre am văzut că numărul cailor potcoviţi în luna Martie, (prima lună a intreprinderei) trece de 200, iar a consultaţiunilor de 80.

Am avut ocaziunea să întîlnesc pe d. G. D. Şerban, preşedintele camerei de comerciu, care mi'a declarat că n'are destule cuvinte de laudă la adresa d-lui Lupaşcu.

Unul din caii d-lui Locotenent Manolescu, care mai înainte, pentru a fi potcovit trebuia culcat, astă zi prin un procedeu special al d-lui Lupaşcu, complectat cu blîndeţă, e potcovit stînd în picioare. D-l Locotenent Manolescu l'a felicitat.

Apoi d-l Locot. Goliescu s'a aratat foarte mulţumit de potcovirea cu cauciucuri care a mărit eleganţa şi viteza cailor.

Spaţiul nu ne permite deocamdată ca să aratăm mulţumirile şi laudele proprietarilor de cai, cu care am discutat, aduse d-lui Lupaşcu pentru această interprindere.

Sperăm că în curînd vom avea ocaziunea să revenim din nou, pentru a vorbi mai pe larg, despre această interprindere, căreia, nădăjduim, că i se va da tot sprijinul. **V.**

Iată întroducerea interesantul document pe care-l publica *Facla*, şi din care se vede decăderea morală a guvernanţilor noştri.

Un document

Se apropie 1 Maiu. Cu acest prilej credem că va fi de actualitate documentul istoric pe care îl dăm mai jos în fac-simile precum şi în traducere. Cum principalii semnatari sînt d-nii Ioan Nădejde şi I. C. Atanasiu, credem că aceste iscăliturі ne dispensează de ori-ce comentarii.

Partidul social-democrat al muncitorilor din România

MANIFEST

Fraţi şi prietini muncitori evrei din Romînia

După cum ştiţi cu toţii, clasa muncitoare din întreaga lume prăznueşte marea ei sărbătoare: Intăi Maiu.

In anul acesta—ca şi în fiecare an—muncitorii de pretutindeni vor prăznui singura lor sărbătoare: Intăi Maiu.

In celelalte state civilizate, muncitorii evrei au înţeles de mult ca şi cei creştini, adevărata însemnătate a sfintei sărbători muncitoreşti: Intăi Maiu.

Şi de aceia prăznuesc împreună, muncitori evrei şi creştini, fără deosebire, de naţionalitate şi religiune, frumoasa sărbătoare muncitorească: Intăi Maiu.

Aci în Romînia, muncitorii conştienţi, de toate naţiunile, vor prăznui şi dînşii voioasa sărbătoare muncitorească: Intăi Maiu.

Sîmbătă 19 Aprile (1 Mai st. n.) la orele 8 seara în mari întruniri publice ţinute în toate cluburile muncitoreşti din ţară, oratorii vor explica marea însemnătate a lui: Intăi Maiu; iar Duminică 20 Aprilie (2 Maiu st. n.) la orele 9 dimineaţă, toţi muncitorii vor sărbători pe Intîi Mai prin manifestaţii grandioase, cu muzici, cor şi drapele, parcurgînd străzile cele mai principale ale oraşului spre a merge în vreo grădină frumoasă, unde vor petrece toată ziua pînă tîrziu noapte.

Fraţi şi prietini muncitori evrei din Romînia: voi cari suferiţi asuprirea de la clasa dominanţă, mai mult ca fraţii voştri din toată lumea, prin aceea că voi n'aveţi nici un drept în ţara în care v'aţi născut, crescut şi satisfăcut toate îndatoririle, pentru voi e mai importantă de cît pentru toţi sărbătoarea internaţională muncitorească: Intîi Maiu, căci ea vă dă speranţa că nu mai e departe ziua cînd toate popoarele vă vor recunoaşte şi pe voi ca oameni, ca fraţi egali cu dînşii şi cu toţii împreună vor înlătura toate durerile şi necazurile cari fac astăzi amară viaţa muncitorului, şi în locul acestora, să răsară, o viaţă fericită pentru toţi. Ei—toţi muncitorii împreună—vor suprima deosebirea, duşmănia şi războaiele dintre toate naţiunile şi cu aceasta să arate inutilitatea militarismului, şi în locul acestora să întroneze drepturi cetăţeneşti egale pentru toţi. Şi de aceia e de a voastră datorie, voi toţi muncitori evrei conştienţi din Romînia, ca să participaţi la discuţiunile deschise cum şi la manifestaţiunile, cari vor avea loc în aceiaşi zi în toate oraşele ţărei. Prin aceasta veţi arăta clasei stăpînitoare fie celei evreeşti, fie celei creştine că vă deosebiţi în totul de dînsa, că aţi început să înţelegeţi falşa însemnătate a cuvintelor: „Toţi fii lui Izrael sînt fraţi" şi că aceasta nu e decît un mijloc de adormire a poporului sărman, pentru ca să nu protesteze cînd e jefuit şi asuprit de proprii săi fii...

Voi sînteţi deci convinşi că nu toţi evreii sînt fraţi, ci toţi bogaţii, evrei şi creştini — sînt fraţi pentru ca în comun, să juponie pielea muncitorilor, tot astfel sînt şi muncitorii fraţi. De aceia trebue luptat alături contra duşmanului comun care e bogatul înşelător şi în loc să se strige „toţi evreii sînt fraţi" să se strige: „Toţi muncitorii sînt fraţi".

Muncitori evrei din Romînia, partidul social-democrat care vă vorbeşte şi vă chiamă prin acest manifest, e singurul partid politic care nu face deosebire de naţionalităţi şi religiune. E singurul partid care numără printre membrii cei mai cinstiţi şi inteligenţi muncitori evrei şi cu cari se mîndreşte tot astfel ca şi cu cei creştini. E singurul partid politic care luptă în permanenţă, fără încetare, fie prin întruniri publice, fie prin organul său zilnic „Lumea nouă" contra a oricărui soi de prigoniri a muncitorilor evrei, tot astfel cum face şi în cazurile muncitorilor romîni. Social-democraţia, e şi singurul partid politic care va duce la izbîndă finală muncitorii din întreaga lume, va suprima orice fel de asupriri ce muncitorii îndură acum şi îi va face pe toţi cetăţeni liberi, egali şi fericiţi.

De aceia voi muncitori evrei din România veniţi de prăznuiţi împreună cu noi sărbătoarea muncitorească: Intîi Maiu.

Prin aceasta veţi arăta că şi voi doriţi ca ziua mîntuirei clasei muncitoare să vină cît mai curînd. Toţi să aveţi în vedere chemarea marelui filozof evreu şi iubitor de oameni, întemeetorul social-democraţiei internaţionale, Karl Marx: Muncitori din toate ţările, de toate naţiunile, uniţi-vă şi împreună—ca un singur om—să strigăm de trei ori: Trăiască mişcarea muncitorească internaţională, Trăiască partidul social-democrat universal, Trăiască măreaţa sărbătoare muncitoreasă: Intîi Maiu.

Consiliul general al partidului muncitorilor:

Ioan Nădejde, Al. Ionescu, I. C. Atanasiu, I. T. Banghereanu, G. D. Pencoiu, G. N. Darie, Deodat A. Ţăranu, I. Tubacovici, V. I. Speranţă.

Bucureşti, 31 Martie 1897.

Expoziţia de lucru de mână

a şcoalei de cusături Naţionale „DOMNIŢA RUXANDA"

Expoziţia lucrului de mînă a şcoalei de cusături naţionale „Domniţa Ruxanda" s'a deschis în etajul I al caselor răposatului Prinţ D. M. Sturdza, str. Carol foasta V. Adamachi.

Constatăm cu plăcere că şcoala e în plin progres artistic; mai mult încă pe lîngă obiectele lucrate de elevele şcoalei se mai află expuse pe 2 mese obiecte lucrate de fete de ţară, din Hoceni şi Curteni (Fălciu), Pungeşti (Vaslui) şi P. Neamţ.

Conducătoarele şcoalei au luat frumoasa iniţiativă de a spori gustul artistic în broderiile şi cusăturile naţionale, trimet lucruri începute la şcoală să fie isprăvite la ţară. Spre marea mulţumire s'a constatat că gustul artistic e aşa de temeinic la ţară că lucrările întoarse excelau prin o execuţie fină, curată, ceia ce a făcut să sporească acţiunea şcolii.

Şcoala de cusături naţionale are pentru moment numai 12 eleve şi anume 7 în anul al 2-lea: Anghelescu Alexandrina, Arseni Maria, Iosupescu Rozalia, Melinte Maria, Petrovici Eliza, Popvvici Eugenia, Popovici, M. şi 5 eleve în anul I şi anume: Babătă Zamfira, Licman Maria, Mostu Sofia, Oatu Victoria, Petrovici Margareta.

Toate aceste 12 eleve au expus obiecte lucrate de mîna lor, ce umplu 4 mese.

1) *Lenjerie.* O faţă de masă cu şervetele şi şerveţele mici de ceaiu, toate lucrate artistic în fir şi în matasă cu motive romîneşti;—mai multe *ie* (cămeşuici) naţionale cusute în fir de aur în cruce şi şabace (roboace);—cămeşi de noapte pentru barbaţi şi copii;—bonete pentru copii;—marame pentru cap;—cuvertură de leagăn;—şorţuri.

Toate au motive româneşti din Moldova, din Oltenia şi mai ales din Transilvania.

2) *Rame* în fir de aur, de argint şi matasă, montate gata, de un gust ales.

3) Pungi şi saci pentru teatru, tot în fir şi matasă cu motive romîneşti.

4) O portieră f. frumoasă în fir de matasă din Transilvania.

Cele mai multe lucruri sînt deja reţinute. Preţurile sînt foarte modeste, faţă cu munca depusă.

Din obiectele expuse în afară de şcoală se văd: ie în şabace, galoane pentru bluze, toate conturate în negru; o frumoasă desagă ţărănească cusută în fir şi matasă.

Şcoala „Domniţa Ruxanda" face cinste damelor romîne din Iaşi, căci e încoronarea muncei femeii în ceia ce are mai artistic simţul nostru românesc.

***

Litere-Ştiinţe-Arte

O încheiere.—In editura „Lumen" din Bucureşti a apărut o broşură, cuprinzînd un mic studiu al d-lui profesor P. Bujor, extras din „Viaţa Romînească", pe cînd d-sa era încă unul din directorii revistei. Că pe atunci, d. Bujor dădea publicaţiunii iaşane o notă proprie dovedeşte, între altele şi acest mic studiu despre „Foamea şi iubirea în lupta pentru existenţă" care se încheie ast-feliu:

...„Şi dacă din nefericire mai există încă şi azi în societăţile omeneşti, lupte sîngeroase atît între diferitele popoare cît şi între diferitele clase de oameni ale aceluiaşi popor, cauza e că evoluţia speciei omeneşti n'a ajuns încă în gradul superior de conştiinţă, în care fie-care om să-şi armonizeze complect năzuinţele şi faptele lui cu năzuinţele şi faptele tuturor celorlalţi oameni, adică la adevărata solidaritate omenească. Dar ori care ar fi piedicele în atingerea acestui ţel măreţ, omenirea tinde fatalmente într'acolo.

Iar factorul puternic pentru atingerea acestui ţel nu e de sigur, de cît o educaţie morală, ştiinţifică, bazată pe natura omenească, educaţie strîns legată de desvoltarea conştiinţei omeneşti.

Cu atingerea acestui ţel, omenirea va şterge cel puţin pata ruşinoasă pe care o poartă de cînd s'a născut, adică aceea că în sinul ei să existe oameni cari să sufere încă durerile foamei şi nenorocirile sîngeroase cauzate de această nevoe organică".

... De la plecarea d-lui Bujor din fruntea revistei, în nota aceasta democrată a mai scris numai d. G. I. Duca,—acelaşi care ca deputat, a votat contra lucrătorilor aplaudînd proiectele guvernului actual.

*

Astă seară: „Viforul" de Delavrancea se joacă la teatrul naţional cu maestrul Nottara în rolul lui Luca Arbore.

*

Facultatea filosofică a universităţii din Zürich a acordat unei domnişoare germane diploma de absolvire cu adaosul „summa cum laude".

*

In parlamentul italian s'a depus un proiect, pentru acordarea votului comunal şi provincial femeilor. Guvernul sprijină proiectul. De asemenea se anunţă că fracţiunea liberală din Landtagul prusian va propune acordarea votului comunal pentru femei.

*

„Nemurirea" de M. Maeterlinck a apărut în editura „Lumen". Preţul 20 de bani.

Zilele aceste „Biblioteca populară Socec" încunună numărul 100 cu opera nemuritorului *Hoşdeu*, „Ion Vodă cel cumplit."

*

La discursul de recepţiune a noului academician Réné Doumic a răspuns Emile Faguet. A fost o şedinţă extraordinar de importantă.

*

Una din operetele ungureşti la ordinea zilei acum este „Sărutarea oprită" de Sigmund Vineze. Subreta Sary Petras are mare succes în rolul eroinei.

*

Din turnul noului observator de loc Teneriffa, construit pe Monte Guajara—2800 metri—cometa lui Halley se vede zilnic, în zori. Colaboratorul lui Flammorion, astronomul Jean Macart face observaţii telescopice.

*

Aluzia lui Faguet la primirea femeilor în Academia Franceză a provocat o serie de interviewuri în această chestiune. Claretie, Paul Hevieu se pronunţă pentru academicizarea femeilor, Donnay şi alţii sunt contra.

*

STRUNA ZILEI

CU MINA 'N SAC...

Dl. Ministru C... a fost prins legiferînd sub pretextul legei pădurilor despre moşneni... S'a prins de veste la timp...

Maiorescu, «Discurs».

Şi-o fi zis,—dacă-i pădure
E prilejul bun să... fure;
Un ministru şi'n amiază
Ca în codru operează.

Informaţii

❑ *A 12-a şi ultima prelegere publică a cursului d-lui dr. Zosin, despre* **Istoria Ştiinţii,** *are loc Duminică 11 Aprilie ora 4 p. m., în Amfiteatrul anatomic, tratînd despre* **Ştiinţa europeană: secolul al XVIII-lea, afirmarea spiritului ştiinţific; încheiere.**

❑ D. Virgil Pavelescu, controlor fiscal, care a fost înaintat şef de secţie a fost repartizat la administraţia financiară din Vlaşca.

❑ Consistoriul mitropoliei, din cauza serbătorilor, nu va mai ţinea şedinţe luna aceasta.

Consistoriul va fi convocat în primile zile ale lunei Maiu, cînd va judeca mai multe procese.

● Ilustrul nostru istoric, d. A. D. Xenopol va ţinea în astă seară, la Craiova o conferenţă despre „Evoluţia în istorie" conferenţă organizată pentru sporirea fondului statuei lui M. Kogălniceanu.

❑ Mîine se va ţinea la Galaţi al III-lea congres al federaţiei societăţilor de gimnastică, sub preşedenţia d-lui general V. Năsturel.

❑ Conferenţele cercurilor culturale ale învăţătorilor, care au fost suspendate din cauza sărbătorilor, se vor relua la 1 Maiu.

❑ Membrii corpului didactic care se vor întruni în conferenţe generale, în vacanţa paştelor, vor face escursiuni ştiinţifice în împrejurimile oraşului.

❑ Azi dimineaţă a avut loc o manevră de cadre pentru ofiţeri, a trupelor din localitate.

Exerciţiile au avut loc între străzile Albineţ şi Sărărie, pe care erau înşiraţi soldaţi.

La aceste exerciţii au luat parte toţi ofiţerii trupelor.

❑ Numărul 13 al excelentei reviste „Falanga" are următorul sumar:

Z. Barsan.— Tristia (poezie). I. Dragoslav.—Doi agenţi. N. Davidescu.—Cu senior Christos de vorbă (poezie) Em Gîrleanu.—Intîia Duminică, Aprilie 1910. I. Mella.—Pribegi (poezie). Mihail Dragomirescu.—Mozaic Critic. I. V. Cronica artistică. E. Grigoraş.—Cronica ştiinţifică. Informaţii, etc.

◑ Eri după amiază a încetat din viaţă la via Tuffli de la Copou, d. Gheorghe Doiciu, din Galaţi, care suferea de mai mult timp de o boală incurabilă.

Corpul defunctului a fost depus la biserica Banu.

DIVERSE

— Duminică 18 Aprile întăia zi de Paşte are loc în Sala Turn Verein din str. Gîndu o frumoasă serată dansantă familiară organizată, în folosul unei familei sarace în vederea sărbătorilor.

La această serată se pregăteşte frumoase surprize şi îndemnăm publicul a da bine voitorul său concurs, dat fiind frumosul scop filantropic.

— Astă-zi s'a oficiat, cu o deosebită solemnitate, hramul bisericei Sf. Lazăr.

— Azi dimineaţă a avut loc procesiunea „stîlpărilor", după vechiul obicei, pentru a aminti „Intrarea lui Isus în Ierusalim".

Elevii şcoalelor primare şi ai şcoalelor secondare, s'au dus la orele 8 şi jumatate la biserica Bărboi, unde s'a oficiat un serviciu divin, acompaniat de corul seminarului.

După ce s'au împărţit ramuri de sălcii, s'a format pelerinajul, în modul următor: Corul seminarului, preoţii îmbrăcaţi în odăjdii şi purtînd sfintele icoane, elevii şcoalelor, cu ramuriie în mîini, publicul. Cortegiul astfel format, a pornit de la biserica Bărboi, parcurgînd străzile: Veche şi Ştefan cel Mare, pînă la Mitropolie. Pe tot parcursul, pînă la Mitropolie, corul seminarului a intonat minunat, imnuri religioase.

La Mitropolie serviciul religios a fost oficiat de P. S. S. Archiereul Nicodem Munteanu. La intrarea cortegiului în Mitropolie, corul ceremonial a intonat „Sfînt, sfînt, Domnul Sabaot".

S'a oficiat apoi o ectenie.

— La biserica Nicoriţă din Tataraşi s'a înfiinţat un cor, care acompaniază serviciul divin duminicile şi sărbătorile.

20 bani litrul **20 bani litrul**

CELE MAI BUNE APE MINERALE

Dochia, Repedea, Baia şi Stânca

PREPARATE DE

„Prima fabrică de Ape Minerale din Iaşi"

STRADA GHICA-VODĂ No. 37.

Sub controlul d-lor chimist D. CADERE şi Dr. I. ŢARANU.

Expediţie promptă în provincie şi la domiciliu

❑ **Blériot în Iași.**—De cît-va timp nu se mai discută în Iași, de cît despre sborul ce va avea loc Duminecă 25 Aprilie c., pe aerodromul de la abator, al aeroplanului Blériot No. XI, tip traversé la Manche, sbor organizat sub patronajul soc. Jockey-Club.

Ieșenii vor avea, prin urmare, prilejul să asiste și ei la o ascensiune, care va fi executată de Fernand Delatang, din Pau, care se știe că a fost trimes să facă recordul de aviație de la St. Sébastien, în locul lui Leblon.

La 25 Aprilie va fi o adevărată invasie la Iași. Lumea din provincie a început de pe acum să se intereseze de locuințe și de locuri la aerodrom.

Primăria comunei Iași, în urma intervenției Jockey-Clubului, a cerut ministerului lucrărilor publice, să acorde reducere de 50 la sută pe c. f. r., pentru persoanele din provincie cari vor veni să asiste la sborul de la 25 Aprilie.

Reducerea a fost admisă. Peste cîte-va zile aeroplanul va fi expus publicului.

❑ Mîine magazziile vor fi toată ziua deschise, în vederea cumpărătorilor pentru sărbătorilor paștelor.

❑ Sanatoriul de tuberculoși ce urmează a se înființa la Bîrnova, se va construi pe un teren cedat ministerului de interne, ce Eforia Sft-lui Spiridon în urma autorizației Camerei.

❑ Mitropolitul Pimen, care trebuia să sosească azi dimineață în localitate, nu va veni de cît Vineri dimineață de oare ce în „Joia mare" se va face de către Sf. Sinod sfințirea Sft-lui Mir.

❑ Fixîndu-se centrele pentru noile ateliere de învățămînt industrial casnic, d-ra Maria Sturza a fost numită maestră dirigentă la atelierul-centru din Iași.

Ultime informații

❑ **Curtea cu juri.** — Astăzi d. I. T. Burada, prim președinte al Curței de Apel, a procedat la tragerea la sorți, a d-lor consilieri, care vor prezida curțile cu juri din sesiunea de Maiu.

Au eșit la sorți d-nii consilieri: I. Corjescu pentru: Iași, Roman și Fălciu; C. Grigoriu pentru Vaslui și Tutova; Al. Hinna pentru Bacău, Neamț și Botoșani; D. Porfiriu pentru Dorohoiu și Suceava.

S'a procedat apoi la tragerea la sorți a juraților pentru sesiunea de Maiu și au eșit la sorți d-nii: Călinescu I. profesor, Vasiliu Neculai prop., Iliescu Petru comerciant, Georgescu Ilie pensionar, Botez Vasile căpit, Constantinescu Eust., Guță I. dr., Voluță Gh., Buchenthal Al., Averescu Ioan, Patriciu N., Vasiliu Marian, Popovici N. I. prof. Chilimoglu C., Teodorini At. profesor, Caramfil Const., Gatoschi Leonida, Cerchez Leon căpit. Cocea Ilie, Pogonat N., Scorpan I. G., Werner I. Al. avocat, Iamandi Gr. V., Revent Eugen, Manea Garabet prop., Tuffli R. R., Caracaș Gh., Buțureanu C. inst., Mihail Teodor pensionar, Ostapovici N., Ciurea I. Al., Sevastos Romulus, Hulubei D. avocat, Stratulat Al. pensionar, Melic I. Eugen avocat, Paladi N. pensionar.

Suplimentari, d-nii: Combati Ion avocat, Dragomir State, Drăghici V. proprietar și Mezetti Enrico.

— Curtea cu juri din Iași se va deschide la 3 Maiu și va fi prezidată de d. I. Corjescu, consilier la Curtea de Apel, asistat de d-nii Iulian Teodorescu și Hipolit Mîrzescu.

❑ Se știe că direcțiunea generală a serviciului sanitar a luat inițiativa de a construi un sanatoriu pentru tuberculoși la Bîrnova.

Clădirea va fi făcută pe terenul cedat gratuit de Epitropia St. Spiridon și va cuprinde o întindere de 2 hect. 9,700 m. p.

Direcțiunea generală a serviciului sanitar va construi pe o întindere de 300 m. p. și un rezervoriu de apă, necesar sanatorului, apă care va fi adusă din pădurea Bîrnova. De la gara Bîrnova și pînă la locul unde se clădește sanatoriul, se va construi o șosea.

Probabil că lucrările vor fi gata la toamnă.

❑ După cum s'a mai anunțat, I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei vrea să dea o mare reorganizare monumentalei Mînăstiri Cetățuia, din apropiere de Iași.

Inaltul Prelat vrea să facă din acest locaș, un centru de activitate monarhicească aplicată la gospodărie, ca: pomicultură, viticultură, cum de la pictura bisericească, din care centru să se reverse apoi activitatea și asupra celorlalte mănăstiri chemate la o nouă viață.

❑ Prefectura județului a fost înștiințată că din biserica satului Gropnița s'a furat cutia în care se strîngeau banii adunați de sărbători.

❑ D. C. Crupenschi, prefectul județului, a fost alaltă-eri în inspecție la Țiganași.

❑ Privitor la articolul necuviincios la adresa M. S. Regelui, articol publicat de ziarul carpist local, d. A. D. Holban anunță că acea necuviință este opera d-sale.

Nu trebuia s'o spună. Toată lumea și-a închipuit, că asemenea articol, în 1910, nu putea fi scris de cît de d. Holban.

Dar fiind-că gazeta, care a găzduit acea inepție nu este a d lui Holban, ci a partidului conservator, cerem să se răspundă dacă partidul local este în vederile d-lui Holban.

❑ Curtea de Apel a judecat eri procesul d-lui Manoliu, directerul poliției din Piatra N., dat judecății pentru abuz de putere, consistînd în maltratarea avocatului Dalban.

Curtea la condamnat la 300 lei amendă.

❑ Direcția generală a căilor ferate a făcut cunoscut inspecției de mișcare Iași, că parcul de vagoane s'a mai sporit cu 15 vagoane de călători, seria A. cl. I, furnizate de uzinele soc. anonime Baumec, din Haine, St. Pierre și care au fost recepționate la 5 Aprilie c.

❑ Astă-zi a expirat congediul d lui consilier I. Corjescu.

❑ Ministerul cultelor a cerut revizoratului școlar, să-i trimeată numele tuturor institutorilor și învățătorilor din Iași, precum și numirile și străzile unde se află situate școalele primare; aceasta în vederea întocmirei anuarului ministerului.

❑ S'a luat dispoziția, ca, în vederea sărbătorilor Paștelui, lefurile funcționarilor de la toate serviciile să fie achitate în zilele de 11 și 12 Aprilie, cu acte de portofoliu acele unde budgetele n'au sosit încă.

❑ Revizoratul școlar a fost înștiințat că direcția generală a C. F. R. a accordat o reducere de 50 la sută, membrilor corpului didactic, care se vor întruni în conferință de la 23 April.

❑ Parchetul a fost înștiințat că fata Elena D. Olteanu din satul Goroni, Comuna Tomești, născînd alaltă-eri un copil l'a îngropat fără să-l declare la Primărie.

La interogatorul luat numitei de șeful de jandami, a declarat că-l născuse mort.

Parchetul a orînduit o anchetă.

❑ Următoarea mișcare s'a făcut pe ziua de azi, printre notarii din județul nostru:

D. I. Cadelcu, fost secretar arhivar șl. Il-a la desființata plasă Tomești, numit în aceiași funcțiune la cancelaria administrației Podul-Iloae, în locul d-lui T. Severin, lasat în disponibilitate, neavînd examenul cerut de lege; Gh. Neculau, fosl secretar arhivar cl. I-a la desființata plasă Belcești, notar cl. I-a cu titlu provizor la Belcești, în locul d-lui M. Sandovici mutat la Cotnari; D. Simionescu, de la Cotnari, la Ungheni în locul vacant; Gh. Lisievici, notar cl. III a la Aroneanu, în aceași calitate la Tomești, în locul lui P. Țuțurian, mutat la Ciurea și Dim. Bogdan, notar cl. I-a la Ciurea, mutat la Aroneanu.

❑ Școala de cusături romînești *Domnița Ruxanda*, a organizat pentru zilele de 8, 9, 10 și 11 c., în palatul Sturza din strada Carol o expoziție de lucrurile executate atît în atelierele acelei școli, cît și pe la diferite sate din Moldova.

— Publicul care se interesează de mersul acestei societăți, menite să încurajeze industria casnică pe la sate, este rugat a veni să viziteze această expoziție pentru a-și da seamă de rezultatele obținute pînă acum.

❑ Cu începere de la 1 Aprilie pităria care funcționa în curtea spitalului sf. Spiridon, precum și serviciul de camionaj, au fost desființate.

❑ D. Dim. Bădulescu, distinsul șef al vămei Iași, a fost mutat la Brăila. La Iași a fost adus d. Gh. Postelnicu, șeful vămei Palanca.

❑ Curtea și tribunalele au luat vacanță de astă-zi și pănă la 25 April inclusiv.

❑ După o veche datină se distribuiau de Paști, cozonaci și ouă, bolnavilor din spitalele sf. Spiridon.

Anul acesta datina a fost înlăturată—pentru motive de economii.

Cine face economii și în ce chip se fac!

❑ Miss Kellermann, creatoarea școalei noi de înnot, care a făcut furori în țările eminamente sportive ale nordului, va fi fidel redată în curajoasele ei exerciții, pe pînza cinematografului din sala Circului Sidoli, astă-seară Simbătă 10 April.

In noul program de astăzi Simbătă se continuă de asemenea seria evenimentelor mari din Istoria omenirei și ni se reconstitue după cele mai veridice cronice portugheze, viața și aventurile nefericitei Inès de Castro.

Elefanții din India înlocuind munca omenească,—In fundul pămîntului, originala concepție a lui Flammarion, o fantasmagorie feeric înscenată.—Apă și vin, un epizod din ultimele mari inundații din Paris.—Pățaniile unui șofer o reușită și splendidă comedie.—Cortegiul ultimului carnaval din Paris (1910).—Cele mai principale vederi din Viena, edificiile monumentale, bulevardele, squarurile, etc. exact redate după natură și multe alte comedii sunt de asemenea cuprinse în noul program—absolut nou—care se desfășoară astă-seară Simbătă 10 Aprilie la Teatrul Circ-Sidoli.

Se face cunoscut că în tustrele zile ale serbătorilor de Paști (Duminecă 18, Luni 19 și Marți 20 April a. c) vor avea loc cîte două reprezentații—matineu și reprezentație serală—cu programe splendide, special întocmite pentru aceste zile de serbătoare.

Astă-seară
Simbătă 10 Aprilie 1910
La Teatrul Național
VIFORUL
Cu maestrul C. NOTTARA în rolul lui *Arbore*.
Biletele la Agenția „*Thalia*".

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 10 Aprilie

Scandalul de la Senat

Bucureşti.—Se știe că în ultima ședință votul asupra transacției societăților Banca generală și Banca comercială romînă, a rămas nul și azi urma să fie reluat.

D. Ionel Grădișteanu adresează o interpelare în această chestie și spune că acele două bănci și-au rîdicat totul de la firma Kirchu, așa că acele bănci nu mai pot avea transacții, căci atunci ar fi în dauna statului.

D. Haret spune că d. Morțun lipsește și că ar fi bine să se amîie discuția. Se produce un sgomot infernal.

D. dr. Rîmniceanu cere cuvîntul în chestie de regulament și zice că dacă nici de data aceasta nu va fi lasat să vorbească și dacă transacția se va vota, d-sa își va da demisia din vice-prezedenția Senatului.

Se produce un sgomot și mai mare. In acest timp își face apariția d. V. Gh. Morțun.

D sa luînd cuvîntul, spune că dacă d. Rămniceanu are ceva de spus, poate să spuie în două cuvinte, fără să mai facă o interpelare.

D. dr. Rămniceanu: Mă privește pe mine cum am sa'mi desvolt interpelarea și ce am să vorbesc!

D. Morțun: Atunci nu veți avea cuvîntul!

Membrii opoziției protestează. Un scandal nemai pomenit ia naștere. Se profită de ocazia scandalului și se procedează la votarea transacției, în mijlocul țipetelor și a protestărilor și în cele din urmă se adună 50 voturi, contra 20.

Sosirea d-lui Filipescu

Bucureşti.—D. Nicu Filipescu, sosește în Capitală abia mîine seară Duminecă, așa că d-sa nu va lua parte la întrunirea junimistă de mîine dimineață.

Plecarea d-lui Fleva

Bucureşti.—D. N. Fleva a plecat azi dimineață, cu trenul de Vîrciorova, în străinătate, unde va petrece sărbătorile Paștelui.

Sinuciderea unei artiste

Kișinău.—Aci s'a sinucis aseară tînăra artistă romînă Elena Negroponte.

Cauza se zice că ar fi dragostea nenorocită ce a avut-o cu un tînăr Soroceanu.

Consfătuirea de la d. Cantacuzino

Bucureşti. — Aseară a avut loc la d. Gh. Gr. Cantacuzino, acasă, o consfătuire a fruntașilor junimiști, la care a luat parte și d. P. P. Carp.

S'a hotărît să se continue cu activitatea extra-parlamentară și cu campania contra guvernului.

Se afirmă că s'ar fi decis să se evite mișcările de stradă.

LOTERIA

Bucureşti.—Astă-zi s'a urmat tragerea loteriei cl. VI a regatului romîn.

Au cîștigat:

10,000 lei No. 53583.
5,000 lei 18323.
3,000 lei No. 49977.
2,000 lei No, 28824, 59382, 17633.
1.000 lei No. 13298, 45357, 51832, 36607, 30647, 18277, 31143, 31071, 38806, 338, 12656, 34234, 19360, 31987, 26806, 11022.
500 lei No. 39747, 27869, 36349, 19652, 29205, 703, 48544, 32004, 28525, 16283, 22, 58499, 23448, 36847, 13771, 1580, 10680, 42356, 34439, 54274, 47067, 1552, 22202, 59153, 22920, 58449, 34564, 44895, 40099, 38801.

Camera austriacă

Viena.—In Camera deputaților se discută în a doua citire, proectul de împrumut de 220 milioane coroane, spre a acoperi cheltuelile extraordinare militare.

Ministrul apărării naționale, generalul Georgi expune necesitatea acestor cheltueli în timpul critic din iarna 1908 | 9 și declară că atunci pacea a fost menținută prin forța atitudinei și marile cheltueli făcute, așa în cît dezvoltarea armatei a scapat țara de consecințele fatale ale războiului. Camera adoptă în a doua citire acest proiect.

Furt mărturisit

Chalons sur Marue.—Să afirmă că caporalul Deschamps a mărturisit cum a furat mitrailleză și a vîndut-o Germaniei, declarînd apoi că el a operat singur.

Ancheta de la Rusciuk

Rusciuk. — Ancheta în afacerea sîngeroaselor întîmplări, care au avut loc luna trecută aci, s'a terminat.

Prefectul și mai mulți ofițeri au fost dați judecății.

Știre senzațională

Viena.—„Neue Freie Presse", reproduce după „Lokalanzeiger" din Berlin, o știre din Petersburg, după care corpul al 5-lea de armată din Varșovia, fiind trimes la Peru, pe fluviul Ural, spre a fi trimes apoi în extremul orient, atașatul francez la Petersburg ar fi făcut reprezentări guvernului rusesc, de oare-ce după tratatul de alianță între Rusia și Franța, nici o schimbare de trupe nu se poate face pe granița rusească de apus. D. Iswolski caută să aranjeze acest diferend.

DUMA

Petersburg.—Duma a adoptat fără discuție, un proiect de lege, care prevede numai cele patru milioane de ruble cerute de raportorul budgetului ministerului instrucțiunei publice, dar și zece milioane în plus, spre a asigura realizarea planului de cultură generală a poporului pînă în 1920, după cum a promis raportorul legei. Apoi duma s'a amînat pînă în ziua de 9 Mai.

PRIMARIA COMUNEI IASI

PUBLICAȚIUNE

Aducem la cunoștința publicului că, cu începere de la 1 (una) Mai an. curent se vor elibera în localul Primăriei, mărcile de metal cu număr de ordine pentru cîni, în urma cererilor ce se vor face de proprietarii lor.

Costul unei mărci este de un leu.

Toți cînii care se vor găsi circulînd liberi pe străzi și nu vor purta la gît marca eliberată de Primărie, se vor considera ca vagabonzi cu începere de la 15 Mai a. c. și se vor prinde de serviciul de ecarisaj și transporta la Stabilimentele respective.

No. 07032 — 9 April 1910

LAXIN
Bonboane purgative
din fructe
UȘOR DE LUAT DE COPII ȘI ADULȚI
Gust plăcut.- Efect sigur
Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9498
Se recomandă în special contra:
Constipației, Leneviei intestinale, Hemoroizilor, Congestiunei, Migrenei, etc.
Prețul unei cutii LEI 1.75
Depozit la toate farmaciile și drogueriile
Depozit general Farmacia Rothbard-Iași

De închiriet casele din str. Cogălniceanu 6.
A se adresa la d. avocat Stef. Georgescu, str. Căpitan Păun 10, bis.

Sanatoriul „S-ta Maria"
IAȘI—Str. Zmeu 3 (Beilic) Tel fon
Localul s'a mărit cu un număr mare de camere. *Instalație higienică confortabilă. Se primesc boli interne, chirurgicale, cronice și faceri.* Consultațiuni cu toți medicii, după dorința pacienților.
Pensiunea de la 8 lei pe zi.
Pentru bolnavii internați cu luna se fac reduceri.

MAGASINUL de MOBILE
HIRSCH IAȘI Lăpușneanu 38.
CEL MAI MARE ASORTIMENT DE DORMITOARE. SALOANE SUFRAGER și BIROURI
cu prețurile cele mai ieftine
Draperii, Perdele, Storuri, Bonne femes
GALERII
pentru Perdele de **bronz** groase în loc de **35 lei** numai **8 lei** fereastra complectă.
PATURI DE BRONZ
Lavabouri, Mesuțe de noapte, Toilete
tot ce este mai **nou**, *frumos și eftin.*
MARE DEPOZIT DE
LĂMPI PENTRU ELECTRICITATE
Din cele mai renumite Fabrici din străinatate.
Nu este nevoe de a se comanda din Străinatate, toate noutățile sunt expuse în Magazinul nostru.

Asbolvent al Academiei Comerciale din Viena,
de doi ani în practică, cunoaște germana, franceza, engleza și romîna și caută ocupație, dispunînd de cîte-va ore libere pe zi. A se adresa aci sub **N. N.**

DE INCHIRIET
2 Apartamente de 5 și 3 odăi cu atenansele lor, str. Romînă No. 11.
A se adresa D nei I. Unter, Păcurari No. 37.

S'a deschis
Birou de architectură
Al d-lui L. NADOLSCHI
din strada Gărei No. 7 (casele Motăș)
se execută:
Planuri și măsurători
Schițe în mod gratuit.
Primește: **Eecutări de lucrări** sau întreprindere.
Angajează supravegheri și conducori de lucrări după planuri întocmite de alți domni architecți.
Se întocmesc ansamble pentru aranjamente de gospodărie rurală.
Specialist în lucrări de beton
Specialist în transformări
Și amenajări la construcțiuni supuse causelor igrasioase.
A executat în interval de 15 ani *proecte la mai multe lucrări importante, ca: In București, Aleea Rignauld, valoare 1.200,000, casa Antonescu, Mavromati Pleșoianu, Osorovici, Nicu Moisescu, precum cît și mai multe lucrări ale* **onor. Ministerul de război** *în calitate de antreprenor.*
La chemări speciale face deplasări și afară la țară.

De inchiriet dela 23 Aprilie 1910, apartamentul de jos a caselor D-lui N. Nicolaide, strada Panu No. 7, compus din 7 odăi de locuit, plus atenanse.
A se adresa numai d-lui avocat Nicolaide.

Stejar, *Tei și orice alte esențe de lemn.*
Material rotund, de ferestreu sau cioplit. **Specialitate Comenzi pentru domnii Antrepenori.** Fabrici în Iași și Maxuti, Producțiune anuală 10 000 m. c. Export, în toate țările. Cererile să se adreseze, D-lui **Norbert Ostersetzer Iași.**

Mărfurile cele mai frumoase și noutățile cele mai moderne, pentru sezonul de vară, se găsesc numai la Magasinul:
„LA VULTUR"
Toate furniturile și garniturile de Rochii pentru culorile noi aduse de manufacturiști. Tuluri, Loize, Aplicații, Galoane și sutașuri, toate potrivite la fie care culoare modernă în cele mai noui serii.
Prețurile cele mai modeste la toate mărfurile.
Mare asortiment de Jupoane Eleg

Proprietarul Magazinului

Comerțului in RATE

Iași, Strada Lăpușneanu 25

Aduce la cunoștința publicului că a adus un mare transport de biciclete **BRENNABOR** marca cea mai renumită, întrebuințată de toate arsenalele armatelor din Europa.

Depozit de Mașini de cusut

de calitate superioară pentru industriași și pentru familii. Funcționarea perfectă, garantată pe timp de 10 ani.

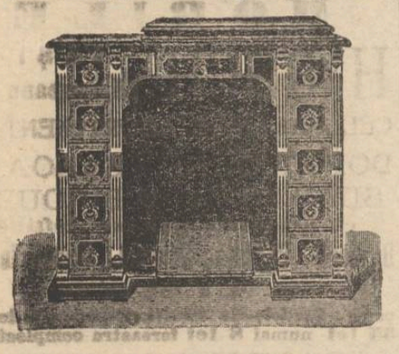

Gramofoane și plăci
Instrumente muzicale
Mobile, Cărucioare
și ori ce accesorii

Toate se vînd în rate convenabile la

Magazinul Comerțului in rate
Ș. L. Grossmann
Strada Lăpușneanu 25

BIUROUL ROMÂN

PENTRU

Instalațiuni de APA și CANAL

AUTORIZAȚIA No. 291 din 1910

No. 3—Strada ARCU—No. 3

Ing. GEORGE D. MANUG și Th. ZAHN

fost Inginer—șef monteur la secția instalațiunilor particulare al Societății „Union Baugesellschaft" Iași.

Execută orice fel de lucrări atingătoare de aceactă branșă. Specialitate în inslalațiuni de băi și closete și băi publice, după ultimile sisteme; construcțiuni de **vespasiane** pentru piețe publice, pisoare pentru loçaluri publice, hoteluri, restaurante, cafenele etc., etc.

Diferitele materiale și obiecte necesare la instalațiuni, sunt din acelea pe care experiența le au constatat că sun retsistente se comportă bine și conforme regulamentului Primăriei.

Oferim condițiuni avantajoase pentra plata lucrărilor și garantăm solitatea montajului.

Proecte și Devize întocmim gratis, la cerere tuturor onor. administrațiuni, d-lor proprietari; asemenea, tot gratis—**spre lămurirea d-lor proprietari**—întocmim și verificăm devize pentru racordări; cu conducta și canalul public, lucrare ce se va executa de concesionarul Primăriei.

Biroul Romin pentru Instalațiuni de Apă și Canal
— Str. ARCU No. 3 —

Ing. G. MANUG și Th. ZAHN

Vînzătoare

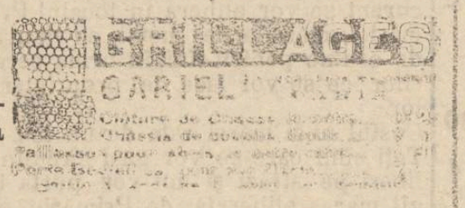

specială, de Pălării, Galanterie, Încălțăminte, Dantelerie, Mode, caută post durabil local.

S. G. Poste restante, Iași

FABRICA DE CARAMIZI

cu aburi și cuptor sistematic

lîngă abatorul comunei Iași,
legată cu rețeaua tramvàiului electric

Fabrica de tuburi de beton în ciment

(Șoseau Arcu 11 | 19)

Proprietatea fraților RAMEDER

Recomandă produsele ei, ca: cărămizi presate și tuburi de ciment, în ori-ce diametru și dimensiune.

TITUS LAPTEȘ

AVOCAT

— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Cali potcoviți la **Clinica Veterinară** din strada Păcurari 100 în luna Martie a. c., medic veterinar **Lupașcu:**

De la școala normală defete 1 cal; G. Klein, brutar 7 cai; Căpitan Negrutzi 1 cal; Aizic Haimovici 1 cal; Nicu Lupașcu 4 cai; Cujbă 1 cal; Fabrica Zimbru 8 cai; Căpitan Roșu 2 cai; Locot. Manolescu 2 cai; Jora 1 cal; Sașca, muscal 3 cai; Stoleru, muscal 2 cai; Danilui 3 cai; Dănilă, muscal 2 cai; Pepiniera Vișan 6 cai; Căpit. Baldovici 3 cai; Locot. Goliescu 6 cai; Jandarmaria Rurală 5 cai; Darmet 8 cai; Rășcanu 2 cai; avocat Anastasiu 2 cai; Alexievici, muscal 2 cai; Greceanu 1 cal; Nechita, muscal 3 cai; Gall 1 cal; Scoala de meserii 2 cai; Maior Văleanu 2 cai; Vasile Ivar, muscal 2 cai; Klepper, moară 1 cai; Bucureșteanu, muscal 3 cai; Rivalet, Vișani 2 cai; Căpitan Ionescu 1 cal; Gh. Șerban 2 cai; Farmacist Jelea 2 cai; Liceul Internat 2 cai; V. Muscalu 3 cai; Pogor, Galata 3 cai; Duca, Vișani 1 cal; Neculau, brutar 2 cai; Pompieri și ofițeri 75 cai; 75 de consultațiuni; Papana 1 cal; Pompierie consultații 4480.

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă și Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Sîmbătă și Duminică se intercalează în program:

Sujete noue

Prețurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă și Duminică **MATINEU** la **3** ore zina cu prețurile reduse la toate locurile și anume: Loja 4 lei, Rezervat 80 b., Stal I-iu 60 bani, Balcon 40 bani Galeria 30 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra viețe și rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 13 Decembrie 1869.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1908
PESTE 128 MILIOANE LEI
Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia
LEI 6,547,500

Suma asigurărilor afiste în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,182. Contracte pentru un capital de franci 577,594,087 46|100 și fr. 1,144,223. 0 rente.

S'a plătit asiguraților de la fondarea Societății peste 880 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Cu de viață pentru un capital cu resultatul minimul garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul copilului.
e) Cu de dotes mixte cu și fără dividende, cu scutire de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum și
Diferite alte combinațiuni de asigurări atingătoare de branșe vieței.

Direcțiunea pentru Romînia **București**
Agent general pentru Iași:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

Cine vrea să cîștige la Loterie

să cumpere bilete numerii le de

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iași—Strada Lăpușneanu No. 85—Iași

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VII

s'au pus în vînzare

Tragerea de la

9 April—4 Mai 1910

Se poate cîștiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

La cîștigurile tota e reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șapte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Grăbiți-vă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua și Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Prețurile oficiale pentru vînzare:

1/1	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Prețurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iași Strada Primariei No. 17.—Instalațiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17.

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacţia şi Administraţia: IAŞI Str. Primăriei 27 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul VII.—No. 991—Marţi 13 Aprilie 1910

ROMANIA

UN BILANŢ

Camerile au lucrat 146 de zile încheiate, socotind şi vacanţa de Crăciun. Foarte încete şi obosite la început, şedinţele se deschideau la 3 p. m., ca să se rîdice la 3 jum. p. m. De multe-ori guvernul a mijlocit la deputaţi, să vină regulat la şedinţă şi să stea pînă la sfîrşit, cînd urma a se face un al doilea apel—şi s'a făcut o dată al doilea apel, şi cu toate acestea fie-care deputat îşi căuta de treabă, neţinînd samă de guvern.

Camera se arăta obosită, plictisită, iar guvernul istovit cu stocul său de legi.

Iată însă, că a venit epoca febrilă de legiferare. Legile se prezintau parlamentului cu toptanul, cu zecile. Şi ce legi! Miniştrii în răul ţării întocmiau tot legi anapoda intereselor obşteşti, şi cu seninătatea de gîndire că a făcut bine pentru ţară le prezentau tale-quale parlamentului. Consiliul de miniştri departe de a îmbunătăţi proectul îl amenda în rău, cum a fost cu legea catedrelor Universitare.

Mai n'a fost lege, care să nu sufere de acest mare cusur, ce lovea interesele celor pentru care legifera şi deci nu corespundea scopului ei. Cea mai esenţială lege, care lovia în dreptul cetăţeanului a fost legea Contenciosului administrativ, şi ea dă nota regimului! Dar a trecut ca un torent, pentru a se modifica la cea întîi schimbare de regim. Cît despre celelalte legi stricătoare ţării, guvernul a fost silit să bată în retragere, amînînd legea ori reţrăgînd'o.

Eufemismul acesta liberal tradează însă o stare sufletească deprimantă. Cînd fondul îţi lipseşte, te acaţi de vorbe, şi le tălmăceşti aşa, că doar a eşi ceva. Deci, ca legiferare un potop de legi, multe de interes personal, altele cu vădita lovire adusă ţării, şi lipsite de autoritatea morală cerută.

Din acest noian de legiferare ştirbită, guvernul a eşit foarte slăbit politiceşte. A legiferat mult, vertiginos, tăind parlamentului putinţa de control şi uzînd maşina de vot. Mă rog, ce nu s'a votat? Iar tocmai acolo unde legile prezentau un interes mai general, erau rău şi prost întocmite şi guvernul a dat pasul îndărăpt. Prin aceasta, autoritatea lui a eşit şi mai sdrobită, pentru că s'a văzut că guvernul nu mai reprezinta aspiraţiunile ţării, ci numai împle un gol, pentru a satisface litera Constituţiei.

Pentru a patra sesiune, care va încheia legislatura n'a rămas guvernului de cît stocul de legi amînate, neprezentate şi cele mai în conflict cu nevoile ţării; deci, a patra sesiune va fi şi mai deprimantă pentru guvern, căci lipsit de autoritate, cu nişte legi ignominoase şi netrebnice, el va trebui să-şi închee legislatura în cîrpe şi oblojele, nu în lucrări de înălţare.

Dacă, de la legiferare, trecem la duhul politic ce a stăpînit guvern şi parlament, ce observăm? In guvern o luptă straşnică pentru a se menţinea omogenitatea, dar cu cîte sacrificii, cu cîte răniri morale!

Nota culminantă a dat'o Senatul, unde discuţia a ajuns la extrem între vice-preşedintele Senatului şi banca ministerială! Vorbe groase, palme, apostrofări, urecheli, nimic n'a fost cruţat şi dacă la noi în parlament încă nu s'a ajuns la pupitre sparte, scaune şi călimări asvîrlite, este că sîntem de firea noastră mai blajini; dar cu atmosfera liberală nu era şi nu este esclusă ţinuta aceasta.

Violenţa va merge crescînd în sesiunea a patra. Preludiul ni-l dau Carpiştii, cari acum fac numai exerciţiul în prealabil; ce va fi la toamnă! Lunga opoziţie a rîdicat nota violenţei, iar nemulţumiţii regimului îşi arată colţii. Dar numai cu atît nu ni e complect bilanţul. Materialitatea regimului ne-a dat'o însuşi primul-ministru, care s'a văzut şeful unei familii rapace şi acaparatoare şi exploatatoare. Dacă acest fapt moral de cea mai înaltă speţă n'a făcut să tremure majoritatea, în ochii ţării însă, socotinţa e făcută: regimul liberal e putred moralminte, pentru că are la cîrmă pe omul interesului şi al afacerilor. Colectivitatea închiaburită deţine puterea pentru speculă şi risipă.

E o boală morală de natură a slăbi cu mult în ochii ţării vaza şi autoritatea partidului liberal, căci ceia ce fac Brătenii e operă de epigoni.

Legi multe şi rele; autoritate morală scăzută.

In raporturi cu opoziţia, guvernul liberal a fost dejucat. Trei ani şeful guvernului a asmuţit pe Carpişti contră-ne, făcînd jocul patimei şi al geloziei. In ochii ţării, partidul conservator-democrat a cîştigat foarte mult şi în contra celui care s'au unit tembelii. Astă-zi această cărdăşie e ruptă. Deci, sesiunea a 4-a se va deschide cu o situaţie politică alta.

Un guvern cu un stoc de legi rele, amînate, neprezentate, retrase; o opoziţie aprigă din 2 părţi. Lipsit de vlaga de a mai legifera, luptînd cu 2 adversari cu mult superiori sieşi, d. Ionel Brătianu îşi va face bilanţul şi-şi va zice: maşina parlamentului s'a uzat; mi-a dat tot ce a putut să dea; dar ceia ce mai am de cerut de la parlament nu mă bizui; opoziţia mă va încolţi rău. Faţă cu ţara stă mizerabil, 25 la sută din alegători—şi aceia intimidaţi!—au dat votul guvernului, restul de 75 la sută au mers către opoziţie, şi anume către noi.

Misiunea partidului liberal e împlinită; iar dacă se mai sgrapănă la putere e pentru a se uza definitiv, căci aşa e la noi jocul constituţional, pînă ce nu se strică maşina guvernului el nu se demite.

Iar maşina e aşa de roasă, de hodorogită, că e aproape de înţeles, că ori-cît ar mai cerca *mecanicul* să-i ducă mersul, el va potcni şi în curîndă vreme bilanţul regimului liberal va fi pe deplin încheiat.

Gh. Ghibănescu

Inchiderea Parlamentului

Şesiunea parlamentară a fost închisă Simbătă. Inchiderea aceasta echivalează cu prohodul cel mare, căci ea înseamnă şi sfîrşitul acestui Parlament, sfîrşit dorit de Ţară, dorit, probabil, şi de acei liberali, cari 'şi dau seamă de situaţia guvernului şi a partidului.

Prelungirea sesiunei parlamentare însemnase o sfidare. O sfidare cu totul îndrăzneaţă, care s'a terminat prin o nouă ridiculizare a guvernului. Se prelungise, fiind-că guvernul, cu toată opunerea partidelor de opoziţie, voia să treacă legea industrială. In acest punct consta sfidarea, căci sfidare este să te opinteşti să treci un proiect, al cărui autor este un avocat care-care, proiect contra căruia protestase o clasă importantă a ţărei şi partidele conservatoare.

Inchiderea Parlamentului fără a să fi votat proiectul special, a ridiculizat toată pretinsa energie a guvernului şi a dovedit, din nou, că acest guvern n'are puterea să resiste contra opoziţiei, că face proiecte scelerate, pe care apoi le retrage dar nu se retrage şi el, dovedind astfel, că este un guvern, la care sentimentul ghelirurilor este mult mai tare, mult mai dezvoltat, de cît sentimentul datoriei.

Datoria guvernului este să se retragă. Nu fiindcă opoziţia voleşte aceasta, dar fiindcă ţara este contra guvernului, fiindcă, rînd pe rînd, toate clasele sociale au fost zguduite de acest guvern, al cărui cel mai mare este un foarte nfim barbat politic—iar cellalţi tot unul şi unul specialişti regretabili în rezorturile lor.

Dar guvernul nu vrea să se retragă. Se pare că el a căzut în profundă inconştienţă, că nu-şi dă seamă, că tot modul lui de a fi adinceşte, tot mai mult prapastia între el şi ţară, că un guvern, care nu-şi dă seamă, că între el şi ţară trebue să existe perfectă comunitate de sentimente—acel guvern trebue să plece, căci doar nu cetăţenii vor emigra, ca să scape de neleguirile acestui guvern scelerat.

Primul ministru şi-a dat aşa de puţin seamă de situaţie, sau simţul politic la acest om se află în aşa stare de atrofie, că, cu toată duhoarea cadaverică ce exhala în ziua închiderei Parlamentului, el nu s'a sfiit să exclame: „la revedere, la toamnă“.

Partidul liberal numai de revedere n'are nevoie. Are nevoie mare să se retragă în opoziţie, să se refacă, să se însănătoşeze—în care timp şi ţara se va reaşeza, biata ţară, care, zguduită de revoluţia agrară, a căpăut pe mîna unui guvern scelerat, care a zguduit-o şi mai rău încă.

Camerele s'au închis. Guvernul trebue să plece.

Sărmanul Ferekide

Dacă s'a găsit un zaraf oare-care la Bucureşti, care să fi scontat d-lui Ferekide zestrea sa de preşedinte al Camerei—zaraful acela s'a păcălit rău: d. Ferekide a rămas fată săracă, fără zestre, dar cu onoarea de a fi preşedinte al Adunărei deputaţilor.

Zestrea d-lui Ferekide, răsplata sa de a fi înlocuit pe primul-ministru, de a se fi purtat mojiceşte cu d. Fleva şi de a fi tolerat ca biata Cameră să fie prefăcută într'un local de urgie de indigenate—această zestre—răsplată, s'a înecat între Cameră şi Senat.

Votarea zestrei de către Senat, urma să fi fost un fel de tragică uvertură la citirea mesajului regal pentru închiderea corpurilor legiuitoare. A doua zi, d. Ferekide avea să şi mandateze leafa, s'o încaseze şi cu dînsa să-şi încerce norocul la trei dame şi la fuli de aşi.

Blestem şi maledicţiune! Un moldovean de la Bîrlad, d. senator Nicorescu, a rîdicat vocea sa în contra faptului, că guvernul cată să treacă zestrea d-lui Ferikide, pe apucatele şi pe repezitele, cum la Cameră se votează naturalizările.

Pe d. Nicorescu l'a combătut d. Stelian. Ministrul justiţiei era pentru zestrea d-lui Ferekide, fiind-că acesta pledează în contra legei trustului arendăşesc, care lege este una din capo d'operile juridice ale d-lui Stelian.

Scurt, d. Ferekide a rămas fată săracă, fără zestre. Ţara a profitat 60,000 lei şi din profitul acest... s'a ales păgubaş d Ferekide, păgubaş şi rămas fără recompensă pentru excelentele servicii aduse guvernului.

Căci asemenea guvern, avea nevoie mare de asemenea preşedinte de Cameră, omul cu biciul de foc, care, de pe înălţimea situaţiei sale, aprobase atacuri nocturne şi violări de domiciliu.

Dar guvernul are parale — mai ales acest guvern, care, pe lîngă fonduri secrete, dispune şi de havalele exterioare, de Creditul rural, de Casa rurală, de Banca naţională...

Şi d. Ferekide, care are pentru el motivul că a ramas neîntestrat, va urca uşor scările ce duc spre ministere şi spre instituţiile producătoare de havalele şi pe deplin satisfăcut va scoborî acele scări, căci guvernul are datoria să dreagă fapta rea a d-lui Nicorescu—guvernul are nevoie să trăiască bine cu Ferekide.

Voi, cari n'aveţi actele de proprietate în regulă şi doriţi să le treceţi Creditului rural şi voi cari aveţi moşii cu pămînt sărat şi supi-adresaţi-vă...

Nu perdeţi şarmanta ocazie!

NATURALIZAT!

— Scrisoarea unui fericit, care a reuşit să fie încetăţenit —

Scumpi părinţi,

Uşor îmi închipui bucuria dv. la citirea telegramei mele de astă noapte: „să trăiţi părinţi supuşi romîni ai unui fiu cetăţean romîn“.

După zece ani de stăruinţi desperate, de aconturi repetate, de trageri pe sfoară, am reuşit, absolut pe neaşteptate, să-mi văd visul cu ochii: sunt cetăţean romîn.

Eri, după miezul nopţei, mă preumblam pe calea Victoriei. De-odată ce să vezi: trece o trăsură. Ea se opreşte. Prietinul meu Goldfeld sare jos şi îmi spune: „Adolf dragă, pe tine te căutam. Fugi repede la Cameră, că se votează indigenate“. Eu, foarte supărat, îi răspund lui Goldfeld: „tu eşti un zeflemist, incorigibil. Dar gluma are o limită. Şi mai ales, cu indigenatele să nu glumeşti“.

„Eu nu glumesc, pe onoarea mea. Du-te repede la Cameră. Eu între acestea, mă duc la High-Life să dau de ştire şi la alţii“.

Cum nu era 1 Aprilie şi amicul meu Goldfeld este om de onoare—îl crezui. Luai un taximetru şi de... cam cu frică (de automobil, nu de Cameră) mă dusei la Cameră. Drumul îl cunosc perfect. Cunosc, a-şi putea spune, fie-care colţişor, fie-care pietricică. Căci Doamne, de multe ori am mai urcat acel dureros deal al Spirei.

La uşa de intrare a d-lor deputaţi, dădui de un uşier, care mă cunoaşte şi 'mi cunoaşte şi durerile.

— Te-a trimis D-zeu îmi zise el; ie dever mare. Mă înţelegi, funcţionează Şapirograful: pune pe unul şi iese, 5, 6, 8..

— Du-te şi-l chiamă. Spune-i că-l aştept.

Uşierul ştia că este vorba de deputatul (ştiţi şi voi cum îl chiamă).

El veni numai de cît, cu capul gol. Ne furişarăm într'un colţ obscur.

— Iubite domn, îi zisei eu, se pare că momentul a sosit. Adu-ţi aminte de cînd mă porţi cu vorba...

— Este adevărat, că guvernul a fost lovit astă noapte de un acces de filosemitism.

Dar de...

Apoi rîdică patru degete în sus. Eu, la rîndul meu, rîdicai trei degete—şi tîrgul fu făcut.

Mă luă cu el în incinta Camerei. Se duse şi luă trei dosarii, din care unul era al meu.

Apoi se urcă pe tribună. Scumpi părinţi, ce se vă spun, îngheţasem de frică. Mă temeam de Iorga, care era în Cameră.

Deputatul meu dete citire unui proiect pentru recunoaşterea unui romîn din Transilvania; apoi unui alt proiect pentru recunoaşterea unui romîn din Macedonia şi—minune mare! — din aceste două proiecte am eşit şi eu naturalizat.

Cum a făcut-o—treaba lui. El este un vechiu parlamentar, care cunoaşte toate şurubăriile...

Am ieşit împreună, i-am împins cele trei degete şi el m'a rugat să plătesc şi un chef, la care vor lua parte încă trei deputaţi.

A băut în sănătatea mea şi a zis:

— Camera liberală a făcut un act de mare dreptate deschizînd porţile cetăţei acestui eminent tînăr, pe care eu l'am convertit la religia noastră, luînd evreilor un element preţios şi făcîndu-l admirator al bisericei noastre autocefale ortodoxe de la răsărit“...

Vă promit să fiu Simbătă în Iaşi şi să mergem împreună la sinagoga cea mare—căci simt nevoia să desmint minciuna ruşinosului parlamentar.

Al vostru
Israel
cetăţean romîn în semnul celor trei degete
p. c. c.
Un smintit.

Declaraţia d-lui Carp

D. P. Carp, la întrunirea publică de eri, a vorbit cu mulţimea. D. P. P. Carp, pentru prima oară în viaţa sa, a bine voit să grăiască mulţimei şi să-i zică: *„d-ta, mulţime, eşti o forţă, dar cu condiţia ca forţa să fie în mîna mea. Cînd această forţă va scăpa de sub conducerea mea, nici ea nu va însemna nimic, nici eu. De aceea vă rog să aveţi încredere în mine şi să ştiţi că mă voi folosi de forţa ce o am“...*

Mulţimea este dar o forţă cu condiţie. Condiţia este ca mulţimea să fie în mîinele şefului partidului conservator. Dacă, însă, se dă fugită din acele mîini, ea încetează a fi o forţă. Nici d. Carp, nu mai este forţă: căci mulţimea depinde de d. Carp şi d. Carp de mulţime.

De la putere la putere.

OAMENI ŞI LUCRURI

VRÂSTA INOCENŢEI

Cazul înregistrat şi comentat aci în ultimul articol,—al băiatului împuşcat de un tovarăş de joacă şi care nu vrea să-i spună numele, nu vrea să-l „denunţe“—poate fi o preţioasă indicaţie psihologică şi un izvor de numeroase, de instructive meditări asupra celei mai complexe probleme omeneşti: copilul,—educaţia lui.

Ce uşor ar fi să imprimăm crierului tînăr ori-ce direcţiune; ce bine s'ar lăsa el instruit şi influenţat, îndreptat în anumite feluri şi cît de uşor ar fi să creştem un om perfect,—dacă noi înşi-ne am şti unde se găseşte perfecţiunea şi mai cu seamă am urmări realizarea ei.

In cazul citat de noi, — băiatul a socotit ca un virtuos, pentru că ascunde adevărul într'un scop generos,—ne voind a face rău unui amic, unui coleg. Dar cît de greu este în genere, a învăţa pe cineva să spună adevărul şi *ce* se înţelege prin noţiunea de adevăr.

Se zice că copiii mint. E o generalizare nedreaptă şi o dovadă de ignoranţă. Copiii, din potrivă, nu cunosc minciuna; ei nu cunosc două feluri de a fi,—ei încă nu ştiu ceea ce spune un filosof că: cuvîntul e dat omului pentru a masca gîndirea. In acea vrîstă fericită, cînd începe abia să-şi formeze o lume de mici realităţi — între cinci şi opt ani bună oară, copilul nu are puterea de a adopta două moduri de a fi şi îl vedem totdeauna dispus de a rosti fără control şi fără multă hezitare, ceea ce gîndeşte ori ceea ce-i se pare că gîndeşte el,—în realitate gîndul fiind cîte ceva împrumutat ori, „furat“ de la alt cineva. E o operaţie care are ceva papagalicesc, dar care, cu încetul, va deveni conştiinţa şi gîndirea propriu zisă, independentă de mediul încunjurător. Dar până să ajungă în gradul acesta, — cuvîntul şi gîndul copilului vor fi zi cu zi, clipă cu clipă, supuse controlului riguros, disciplinei mentale şi familiare,—pînă ce cuvîntul înainte de a fi rostit, va învaţa că trebue să se abată de la calea dreaptă.

Adeseori medicul aude de la părinţi mărturisirea că copilul lor are înclinări spre invenţiuni, spre născociri,—fără să priceapă de unde vin asemenea aptitudini. E adevărat numai că copiii au instinct spre mituri, spre întîmplări fantastice, fabuloase, exagerate şi că ei gustă cu lăcomie plăcerea estetică şi romantică a povestei.

— „Roagă-te frumos de domnul şi o să-ţi spună o poveste“, spunea dăună-zi un părinte duios unei adorabile copilţe de şase ani, pe cînd eu o „tachinam“.

...Şi ea deschise ochii mari, ochii de un profund albastru-verzuiu, gata să soarbă toată plăcerea povestei, pe care am regretat că n'am fost pregătit să-i o spun.

In sufletul copiilor trăeşte necesitatea de a spune, şi ei, cîte ceva fabulos. Ei nu-şi dau seama, în acele momente, de partea „mincinoasă“ a spuselor şi tot astfeliu în restrînsa lor viaţă reală de toate zilele nu „mint“ cu intenţie.

Cine însă-i învaţă să mintă şi cum trec ei de la vrîsta inocenţei la cultul minciunei de toate gradele şi nuanţele?

Rodion

Cînd aşteptăm Cometa

Actualitatea continuă.—Roiuri de stele.—Fotografiarea cometei Halley.—Ce se ştie despre ea.—Descrierea lui Arago

Cu cît s'apropie mai mult, — cu atît se vorbeşte mai mult de dînsa. Şi—de ce n'am spune-o?—se vorbeşte de ea şi se gîndeşte despre ea tot mai multă frică ori neîncredere.

Vom da cîte va din cele mai recente detalii publicate cu privire la celebra cometă.

Astronomul englez Denning din Bristol cere să se ia aminte la stelele căzătoare, ce se vor arata în zilele de la începutul lui Maiu, înainte de răsăritul soarelui şi anume vor părea că vin din zodia Vărsătorului (aşa zisele Aquaride). E de văzut dacă nu e vre-o legătură între cometa lui Halley şi acest roi de stele căzătoare. La 7 (20) Apr. pămîntul întîlneşte roiul Lyridelor adică al stelelor căzătoare ce par că vin din constelaţia Lirei. Acestea ar fi rămăşiţele unei comete vechi, a cărei perioadă e de 465 de ani şi e cea din 1861.

*

Intr'o recentă relaţiune a ziarului „Neue Freie Prese“ se zicea între altele următoarele, cu privire la o fotografiare a cometei Halley.

La observatorul lui Lick, lîngă San-Francisco, s'au făcut la 4 şi 5 Fevr. st. n. 1910 fotografii de pe cometă. Observatorul se află pe muntele Hamilton şi deci la aer foarte curat şi prielnic pentru observaţii astronomice. Pe lîngă asta au şi un refractor cu deschidere de 36 de degete pariziene.

Fotografiile arată partea centrală care se află în jurul axei cozei în formă de con îngust şi bine deosebit de partea cealaltă a ei. „Miezul“ s'a aratat în formă de stea cu raze, pe placă.

La 12 Fevr., fotografia căpătată cu reflectorul lui Crossley, după expunere de două ceasuri, a aratat cu totul alt-

Compania aeriană din Paris

a organizat un zbor cu

Aeroplanul BLERIOT No. XI

Tip Traversé la MANCHE

Zborul va avea loc în ziua de **Duminică 25 Aprilie a. c.** pe Aerodromul de la Iași (Abator) sub patronajul

Societăței „JOCKEY-CLUB"

Aeroplanul va fi expus publicului. Ascensiunile se vor face în ultimele zile de Paști.

fel coada. Nu mai era conul sus pomenit: De la Miez sau Cap plecau mai multe raze; două cele mai lungi erau paralele și drepte, cea îndreptată spre miază-zi era nițel încovăiată. Lungimea adevărată a cozei ar fi de 4640 de km. Alte fotografiii dovedesc că în coadă se petrec schimbări însemnate. Dacă va merge tot așa, la 5 | 18 spre 6 | 19 Mai vom trece prin acel „nimic văzut", cărui îi zicem coada cometei. Și în 1759—situația Pămîntului față de cometă era aceiași ca azi. Coada are formă de evantaliu alcătuit dintr'o materie străvezie.

*

O descriere științifică propriu zisă a cometei este aceea pe care dat-o fizicianul-astronom Arago în a sa „Astronomie". Acolo se vorbește și de cometa Halley, azi la ordinea zilei și de comete în general, în special despre teroarea pe care a împrăștiat-o în univers.

Incepem prin apariționea de la 1456.

Cometa, după unii autori, avea o mărime extra-ordinară; alții o califică „teribilă"; doi istorici polonezi afirmă din contra că mărimea ei aparentă era mediocră. Toate acestea nu ne lămurește în deajuns. Iată ce e precis: Trei sau patru zile înainte de trecerea ei la periheliu, simburele cometei era tot atît de strălucitor ca o stea fixă, coada ei la această epocă avea o lungime de 10 la sută.

Cometa din 1456 a inspirat o spaimă enormă, mai puțin din cauza mărimei ei cît din cauză că a fost considerată ca o profeție a succeselor armatelor otomane. Papa Calixt ordonă să se facă rugăciuni speciale, care conjurau și pe turci și... cometa! S'a văzut întâia oară la 29 Mai, adică 11 zile inainte de trecerea ei la periheliu.

In apariționea de la 1531 cometa, în ceea ce privește intensitatea ei, nu oferea ochilor nimic extra-ordinar. Coada era destul de lungă (15⁰) și Apian observînd-o atunci, a recunoscut el cel dintâi că în general cozile cometare sunt opuse soarelui.

In Europa începu să fie văzută la 25 Iulie. In China și Japonia se vedea la 13 Iulie. Aproape 43 de zile înainte de trecerea la periheliu.

Vorbind despre apariția din 1607. Kepler spune că lumina cometei era palidă și slabă. Longomaritanus, o compară cu ochii liberi, cu Jupiter, însă, mai palidă. Alții spun că era mai mică. Coada nu oferea nimic remarcaail. Cometa de la 1607 a fost observată cu 33 de zile inainte de trecerea la periheliu.

La 1682, cometa lui Halley părerea, după Picard și La Hire, ca o stea de a doua mărime. Coada avea o lungime de 30 la sută. La 23 August se vedea cu ochiul liber, adică 22 de zile înainte de periheliu.

La 1759 cometa nu a fost văzută cu ochii liberi înainte de a trece la periheliu. Messier care a urmărit o cu telescopul nu i-a putut vedea coada. Iată cîteva observațiuni după ce a trecut de periheliu. La 1 Aprilie, 18 zile după trecere, Messier a văzut-o cu ochiul liber dar foarte greu.

La 1 Mai i-a părut ca volum cît o stea de prima mărime însă lumina ei era mai puțin strălucitoare Tot în aceiași zi, Lacaille, o compară cu o stea de prima mărime văzută ca prin ceață. Maraldi susține că era mai mare de cît stelele de prima mărime. Coada însă de abia se vedea. Lalande spune că nu se vedea de loc. Messier afirmă însă că la 1 Aprilie, porțiunea din coadă avea 53 de minute.

El evaluează de altfel prelungirea foarte slăbită, la 25 la sută... (urmează un tablou care arată că pe măsură ce se depărta, coada cometei devenea și mai greu de văzut).

S'ar părea, spune Arago, după datele de mai sus că cometele apar din ce în ce mai mici. Conjecturile însă au dat greș.

1835 cometa Halley, apare către începutul lui Octombrie, cu un simbure roșiatic, mare ca stelele de prima mărime. Tot așa de mare ca Alfa din Scorpion, ca Alfa din constelațiunea taurului etc. etc. D. Amici scrie din Florența: „La 12 Octombrie, cometa cu ochiul liber îmi pare mai strălucitoare de cît stelele carului mare". Și 12 Octombrie, nu era data de cea mai mare strălucire a cometei. La 15 Octombrie, cu ochiul liber, coada cometei acoperea 20 la sută atingînd maximul strălucirei. Se vedem cum va fia la 5 Mai 1910.

Către alegătorii colegiului II de Senat din Roman

Pentru ziua de 23 Aprilie sunteți chemați să vă pronunțați, prin alegerea unui senator, între guvernul de ruină națională pe care l'a condamnat țara prin căderea lui în 11 alegeri, între gruparea carpistă, care a ajutat acest guvern la îndeplinirea ruinei naționale, și între partidul conservator democrat, care luptă pentru apararea cetățenilor și instituțiilor țarei.

In 11 alegeri parțiale țara și-a aratat încrederea în partidul conservator democrat.

La Roman candidatul partidului conservator democrat este d. **D-r Mauriciu Riegler,** fost primar și deputat.

Partidul conservator democrat, luptînd pentru triumful democrației, luptă cu convingerea, că servește o cauză de înălțare națională sfîntă, căreia i servește cu credință și devotament.

Dîndu-ne victorie în ziua de 23 Aprilie, prin alegerea candidatului nostru, Romanul se va asocia acestei lupte, menită să așeze țara pe noi și sănătoase baze.

Dispărțit de așa zisele partide istorice, în trei ani de activitate, puteți judeca produsul muncei noastre prin cuceririle politice pe care le-am dobîndit cu sprijinul păturilor democratice și al unei pleiade de barbați cari s'au consacrat toată munca revandicărilor drepte ale democrației.

Astăzi partidul conservator democrat face un apel la voi în numele activității lui binefăcătoare, în numele meritelor și activității candidatului seu pe cari le cunoșteți, și cari au adus mari servicii Romanului.

Vă facem acest apel cu plină credință că, în ziua de 23 Aprilie, cu voi din preună vom înscrie în analele politice ale Romanului, prin alegerea d lui d-r Riegler, una din cele mai frumoase manifestații cetățenești.

Victoria, pe care o vom repurta la 23 Apilie va da nouă putere morală vieței noastre politice. O așteptăm cu plină în credere în bărbăția și entuziasmul cu care ați îmbrățișat de la început campania de regenerare politică a partidului conservator democrat.

Comitetul executiv
conservator democrat din Roman

DIN VASLUI

Domnule Redactor,

Vă rog să bine voiți a publica următoarele:

Un „Haham" într'un articol publicat în „Mișcarea" de Joi 8 April și o pretinsă „Epitropie a comunității israelite", printr'o scrisoare publicată la inserții și reclame în „Opinia" de Vineri 9 Aprilie, au luat apărarea autorităților din Vaslui.

Zimbesc, cu compătimire, văzînd cine a ridicat glasul, pentru a spăla faptele administrației liberale de aci și a motiva amestecul d-lui prefect în afacerile bănești ale unei grupări evreești.. Aceasta arată și mai evident, că tot ce am afirmat pînă acum este întemeat.

In adevăr, din întregul conținut al scrisorei iscălită, de așa zisa Epitropie. reiesă un fapt cert: că d. prefect Ghica s'a pretat la acte ilegale, spre a satisface interesele bănești ale pretinsului comitét, compuns din cei 23 membri nealeși de nimene, ca să mențină cu forța monopolul taxelor exagerate, impuse prin hahamii lor populației sărace, storcînd mii de lei de la acei „derbedei" cum îi califică în scrisoare, dar cari formează grosul populației evreești din localitate.

Ast-fel se explică și curajul acestor oameni, cari au îndrăsneala să susțină că autorizația Primăriei nu trebue să fie ținută în seamă de d. prefect, dacă nu există prealabila învoire a Rabinului.

Totuși scopul meu nu era de a susține interesul cutărei, sau cutărei grupări evreești, așa cum pretind de cei interesați.

Nu, eu am protestat contra actelor arbitrare ale prefectului liberal, care în sustinerea cauzei unui pretins comitet evreesc, a inchis pe un om, care nu era nici vagabond, nici tulburător al ordinei publice, ci avea o profesie și autorizarea Primăriei de a o exercita, și prin maltratări și amenințări l'au silit în poliție să iscălească declarația că nu va mai veni la Vaslui, după care l'a transportat pe ascuns la gara Munteni, sub escorta sergenților.

Dar iată cum procedează administrația liberală cu acei cari nu se lasă să fie conrupți prin bani, spre a face cauză comună cu ceilalți interesați! Iată cum sunt puse în aplicare legile noastre!...

Prin urmare scrisoarea zisei comunități israelite, care aduce elogii d-lui prefect, nu-i spală de loc faptele ilegale, și dacă obștia israelită îi rămîne recunoscătoare pentru serviciile d-sale, n'are de cît să-i ridice statue după schimbarea regimului cînd va vedea că cel ce'l va succede, desigur nu și va cheltui energia péntru astfel de afaceri.

Virgil Stănceanu
avocat

Vaslui 10 April 1910.

Litere-Științe-Arte

Nou despre poporanism. — Ancheta întreprinsă de revistă „Luceafărul" din Sibiu în chestia „poporanismului" continuă. Dintr'un lung articol răspuns al d-lui Mihai Dragomirescu extragem cîte-va rînduri:

„Nici un om de înaltă cultură nu poate să desprețuiască **principial**, o operă de artă, pe cuvîntul că în această operă întrebuințează material din viața țărănească, ci trebue să cerceteze mai întâi dacă opera este ori nu rezultatul unei sincere, adînci și originale pătrunderi a decretelor acelei vieți și dacă, avînd forma artistică ea reprezintă sau nu, o nouă armonie a sufletului omenesc. Și ori de cîte ori va descoperi asemenea opere o astfel de pătrundere, redată într'o astfel de formă, omul în adevăr cult este ținut s'o admită, s'o înțeleagă și deci— s'o admire. De aci urmează că scriitorul care se simte prin temperamentul său, ireziatibil, impus să-și iea subiecte din viața poporului, nu poate fi nici osîndit, nici descurajat pentru aceasta căci nu se știe ce lucruri admirabile și nebănuite poate scoate din acest material. In acest înțeles zicem că omul cult satisface cerințete *poporanismului temperamental.* Din contra, omul de adevărată cultură trebue să desprețuiască *poporanismul tendențios*, poporanismul ca teorie estetică, așa cum îl înțelege școala „Vieței Romînești", dar nu pentru că e poporanism, ci pentru că e tendențios".

*

A apărut No. 3, anul IV din excelenta publicație lunară „Convorbiri critice" de sub direcția d lor M Dragomirescu și I. Peretz, avînd articole, critici, versuri semnate de Corneliu Moldovanu, N. Em. Teohari, Ion Chiru-Nanu, B. Nemțeanu, M. Dragomirescu, I. Dragoslaw, Gh. Mironescu, V. Zaborovski, M. Iliescu, Zavalidi, I. C. Aslan etc. Conține de asemenea Note, Discuțiuni, Informații literare.

*

Recepțiunea lui Marcel Prévost la Academia Franceză a fost de asemenea o ședință solemnă și atrăgătoare în același timp. El a făcut elogii predecesorului său, Sardou, iar răspunsul l'a dat Paul Hervieu. A domnito atmosferă mai vioaie ca de ordinar la atare solemnități.

*

La Paris s'a cîntat pe scena teatrului „Gaète"—o nouă „Salomé", tragedie lirică într'un act de Mariotte. Subiectul și decorațiile sunt ca și în opera lui Strauss cu același nume. Succesul a fost remarcabil, deși compozitorul e încă un „homo novus".

*

Celebrul „rege al luminei... electrică", Pataud e acum și scriitor dramatic. A terminat o piesă „Demani!" (Mîne) care se va juca la teatrul Antoine.

Despre Pataud s'a vorbit mult cu ocazia grevei electricianilor de la teatrele pariziane și cu ocazia piesei lui Paul Bourget La Barricade unde se zicea că autorul a introdus tipul lui Pataud.

*

In marea aulă de la „Collegio Romano" a vorbit d-na Clarice Tartufari despre „Femenism" în fața unui public numeros. Distinsa romancieră a conchis că pentru a deveni demnă tovarășă a soțului său, femeea trebue să se ridice nu numai economicește, și moralicește,—ci și intelectualmente deasupra nivelului de azi. In iubire de asemenea femeea trebue să se înnalțe deasupra stărei actuale. De fapt d-na Tartufari a făcut dară mai mult o aparare a—bărbatului.

*

STRUNA ZILEI

CONFUZIUNE

«Naționalizmul are doi șefi, unul lunguet și celalalt îndesat»...

Facla

Cine-a zis că domnul Cuza
Nu e 'nnalt, ci îndesat?
Noi, din contra, îl cunoaștem
Mare,—ca un Golia...t.

Informații

❑ **Consiliul comunal.**—Pentru Mercuri 14 April, orele p. m., consiliul comunal a fost convocat în ședință extraordinară.

Se vor discuta următoarele chestiuni: contractarea împrumutului de 1.650 000 lei; fixarea zilei cînd se va face o descindere la fața locului, pentru a se constata dacă e de utilitate publică deschiderea unei străzi, care să lege șoseaua națională cu strada Păcurari; devize de lucrări; regulamentul pentru distribuirea apei în Iași; cereri de restituiri de garanții; cereri de scutiri și reduceri de taxe; credite; budgetul spitalului israelit pe exercițiul 1910—11; cererea societății „Virtutea Militară", ca comuna Iași să contribue și ea la ridicarea unui monument în amintirea ostașilor căzuți în războiul independenții.

❑ Cu începere de eri toate spectacolele, reprezentațiile și petrecerile au fost suspendate până la Paști.

In astă seară se încep deniile mari.

❑ Eri după amiază s'a făcut înmormîntarea lui Gh. Doiciu, original din Galați, care se știe, că a încetat din viață în localitate.

❑ Eri dimineață a plouat în toate comunele din județul nostru.

❑ Consiliul de higienă al orașului se va întruni, în ședință ordinară, Joui 17 Aprilie c.

❑ Din nou se afirmă că medic primar al orașului Iași, în locul vacant, va fi numit d. dr. Țurcanovici, de la Roman.

Se zice că numirea se va face chiar pe ziua de 15 Aprile c.

❑ Febra tifoidă ia proporții mari la Botoșani. Până acum s'au constatat peste 40 de cazuri din cari cîteva au fost mortale.

❑ In ziua de 27 Mai c se va ținea la Iași, examenul de cotari publici autorizați.

❑ Prefectul poliției, d. Gh. Săndulescu, care se știe că a fost suferind în Capitală, s'a reîntors eri cu trenul de 6 și 10 p. m., în localitate.

❑ Studenții, cari au făcut escursiuni în Bucovina s'au reîntors astă-noapte la Iași.

❑ Pefectura județiană a înaintat ministerului de interne, spre aprobare, regulamentul pentru perceperea taxelor de apă ale comunei Tg. Frumos.

❑ Confratele nostru de la *Ordinea*, d. dr. Cl. Blumenfeld—Flory, licențiat în drept, s'a înscris în baroul avocaților din Ilfov.

❑ Femeea Sali Dahler, eri pe cînd se afla la d. I. Forșt, a fost lovită de un atac de apoplexie.

S'a chemat grabnic în ajutor serviciul de salvare, instituit de asociația medico farmaceutică, cu sediul în str. de Sus 193, care a dispus transportarea suferindei la spitalul Sf. Spiridon, cu targa asociației.

D. Forșt, în a căruia locuință s'a întîmplat accidentul, a donat 10 lei în folosul serviciului salvărei.

❑ In „Ordinea" de azi se publică sub titlul „Scrisori din Iași" următoarele actualități: „Abundență de întîmplări.—Cercul poporanist se mai mărește.—Noul director al teatrului.—Debutul literar al d-lui Sadoveanu.—Cel mai nou profesor.—In sinul universității.—Bisericuțele liberei cugetări.—Schimbări de nume.—Strade închise și deschise.—Frica de variolă.—Lipovenii refractori,—Peceți vii și moarte.—Cînd înfloresc grădinile.."

❑ Școala de cusături romînești *Domnița Ruxanda*, a organizat pentru zilele de 8, 9, 10 și 11 c., în palatul Sturza din strada Carol o expoziție de lucrurile executate atît în atelierele acelei școli, cît și pe la diferite sate din Moldova.

— Publicul care se interesează de mersul acestei societăți, menite să încurajeze industria casnică pe la sate, este rugat a veni să viziteze această expoziție pentru a-și da seamă de rezultatele obținute pînă acum.

❑ Funcționarii prefecturei de județ și funcționarii primăriei vor lua vacanță Joui, în vederea sărbătorilor Paștelui.

LAXIN

Bonboane purgative
din fructe
UȘOR DE LUAT DE COPII ȘI ADULȚI
Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:
Constipatiei, Leneviei intestinale, Hemoroizilor, Congestiunei, Migrenei, etc.

Prețul unei cutii LEI **1.75**

Depozit la toate farmaciile și drogueriile
Depozit general Farmacia Rothbard-Iași

❑ Direcția generală a c. f. r., face cunoscut, că transporturile de ghiață în vagoane complecte, predate în trafic local ca marfă de mică iuțeală, se vor expedia cu trenuri accelerate de marfă, însă se vor taxa pe baza tarifului special No. 1 de mică iuțeală. La transportul în vrac se va obliga predatorul să aștearnă pe podeala vagonului un strat de paie sau rogojini.

❑ Pe ziua de 16 Aprilie se vor face o nouă serie de mutări în armată, în vederea înaintărilor ce urmează a fi făcute pe ziua de 10 Maiu.

❑ Din Bacău ni se scrie că în urma ploilor din aceste zile, s'au produs mari inundații în acel județ: Șoseaua județiană Bacău, — Moinești—Tg.-Ocna a fost distrusă pe proporțiunea dintre klm. 50—70. Podul de la km. 2+370 și cel de la klm,3 pe 0.70 de pe șoseaua vecinală Moinești-Rusiești, precum și podul de pe șoseaua comunală Valea Sosei, au fost distruse. Pîraele venind mari apele au surprins pe locuitorul Gh. Banu din comuna Văsiești, înecîndu l.

Serviciul technic al județului a luat măsuri pentru repararea stricăciunilor cauzate de inundații.

❑ Fratricid.

Gh. Simion Nicuță, din comuna Budeștii Ghicăi, Jud. Neamț, ajungînd la ceartă, de la niște pămînt, cu fratele său, Ion, a lovit pe acesta, la cap, cu o muche de topor omorîndu-l.

DIVERSE

— Societatea de bine facere „Jubileul Carol I" aducînd urările ei Majestății Sale Regelui, cu ocasiunea aniversarei nașterei Sale, a primit următorul răspuns:

Domnului V. Thoma Thomescu președintele Societății de Bine facere „Jubileul Carol I", Iași.

Majestatea Sa Regele, vă mulțumește pentru bunele D voastre urări.

Mareșalul curței, General adj. Mavrocordat.

— Duminică 18 Aprile întâia zi de Paște are loc în Sala Turn Verein din str. Gîndu o frumoasă serată dansantă familiară organizată, în folosul unei familii sarace în vederea sărbătorilor.

La această serată se pregătesc frumoase surprize și îndemnăm publicul a da bine voitorul său concurs, dat fiind frumosul scop filantropic.

— D. colonel C. Langa a donat societății funcționarilor tramvaiului electric, suma de 1000, pentru care societatea îi aduce vii mulțumiri.

— Astă-zi la amiază tregherul Vasile Grigoraș, pe cînd trecea pe strada Silvestru, a căzut jos și a încetat subit din viață. El suferea de inimă.

— Conferințele generale ale institutorilor și învățătorilor din județul nostru vor începe la 23 Aprilie c.

— D. Gh. Holban a fost numit învățător provizor la școala din cotuna Părăele, comuna Mălini.

— Eri la biserica Sf. Voivozi a avut loc botezul în religia ortodoxă, a catolicei Adela Gîndac.

20 bani litrul **20 bani litrul**

CELE MAI BUNE APE MINERALE

Dochia, Repedea, Baia și Stânca

PREPARATE DE

„Prima fabrică de Ape Minerale din Iași"

STRADA GHICA-VODĂ No. 37.

Sub controlul d-lor chimist D. CADERE și Dr. I. ȚARANU.

Expediție promptă în provincie și la domiciliu

Ultime informaţii

❑ *La parchetul tribunalului au sosit două denunţuri, prin care se cere deshumarea cadavrelor regretatei Maria Stamati, foasta directoară a şcoalei „Reuniunea femeilor Romîne“ şi a lui Iosef Fokschaner, fost om de afaceri, ambii decedaţi în cursul lunei curente şi despre care denunţurile spun: că prima ar fi fost otrăvită şi că al doilea s'ar fi sinucis.*

Cererea privitoare la Maria Stamati este iscălită de o nepoată a acesteia; cea laltă ie anonimă.

Parchetul a început cercetări, pe cari le conduce d. prim-procuror Bercea.

Eri au fost ascultaţi soţia lui Fokschaner şi alte rude d'ale acestuia; astăzi s'a luat interogator d-lor doctori Tudor, Lambrior şi Grigoriu, cari au căutat pe Maria Stamati şi d rului Haimovici, care constatase decesul lui Fokschaner. A fost interogată şi d-na Laura Constantinescu, care se oflase la o vizită cu Maria Stamate, cînd aceasta a fost lovită de un acces de paralizie.

De şi depunerile nu dau loc la nici o bănuială că denunţurile ar conţine ceva exact, parchetul va dispune, totuşi, deshumarea şi autopsiarea celor două cadavre.

❑ *După cum am anunţat, d. general Tătărăscu, comandantul corpului IV de armată, a fost la Bacău, pentru a ancheta în afacerea conflictului militaro-civil petrecut în acel oraş.*

D. general Tătărescu a găsit vinovăţia ofiţerilor şi a dispus pedepsirea lor.

In acest scop d-sa, după ce a luat cunoştinţă de peripeţiile incidentului, a dispus ca locotenentul Lupaşcu şi sublocotenentul Casian să vie la Iaşi, spre a face o pedeapsă de cîte 60 de zile.

Pedeapsa pentru ceilalţi ofiţeri, nu se cunoaşte încă.

❑ *Familiile regală şi princiară vor asista la festivităţile ce le va da comuna Iaşi, cu prilejul inaugurărei aducerei apei în Iaşi.*

Aceste festivităţi vor avea loc odată cu serbările jubiliare ale Universităţei locale.

❑ *D. A. D. Holban, directorul ziarului* Evenimentul, *autorul cunoscutului articol necuviincios la adresa Coroanei, a fost silit să se demită de la direcţia acelui ziar.*

❑ *Se ştie că una din doleanţele studenţilor în medicină din Iaşi, cînd aceştia declarase greva, a fost şi construirea unui local de bibliotecă.*

Ministrul a făcut cunoscut acum, că aprobă construirea unui asemenea local.

❑ *Un institut medico-legal va fi construit în Iaşi. El va servi la pastrarea cadavrelor şi facerea disecţiilor şi la autopsiarea lor de către medicul legist al parchetului, în cazuri de sinucideri, asasinate, etc.*

Cheltuelile de construcţie vor fi suportate de ministerul de instrucţie şi de acel al justiţiei.

❑ Pentru a pune capăt neînţelegerilor dintre moşneni sau răzeşi şi încertitudinei proprietăţii moşnenilor sau răzeşilor, cu privire la pădurea ce stăpînesc în devălmăşie, la păşunele, fîneţele, sau locurile goale din interiorul perimetrului acestei păduri, noul cod silvic promulgat la 9 April, a prevăzut instituirea unei comisiuni compusă, din judele de ocol ca preşedinte, administratorul de plasă şi controlorul final al locului, unde se găseşte pădurea, pentru a examina dreptul la proprietate al celor de moşneni sau răzeşi. In consecinţă, ministerul cere prefecturei de a da ordin administratorilor de plăşi; de a se pune la dispoziţia judelui de ocol pentru formarea acelei comisiuni.

❑ Cu prilejul anunţărei interpelărei d-lui Mişu Cantacuzino, relativă la „Maternitatea“ din Iaşi, d. Ath. Gheorghiu, cunoscutul orator parlamentar, anunţase şi el o interpelare, relativă la chipul cum a fost încheiat contractul cu cu inginerul Lindley, contract relativ la lucrări de apă, sub primariatul d-lui M. Cantacuzino.

Se ştie că d. Cantacuzino şi-a desvoltat interpelarea, iar d. Gheorghiu, de şi cunoscut parlamentar, a uitat să şi-o desvolte.

Acel care-l învăţase pe d. Gheorghiu să anunţe interpelarea, a fost d. I. Brătianu. Tot el, cam în ajunul interpelărei d-lui Cantacuzino, poftise la minister pe d-nii Pennescu şi Gheorghiu ca să audă de la primul cum stă afacerea „Maternităţei“ şi ca să-l înveţe pe d. Gheorghiu cum să-şi desvolte interpelarea.

Discutîndu-se chestiile, d. Brăteanu îşi dete seamă, că contractul cu Lindley a fost încheiat în mod legal, iar licitaţiile de la Iaşi se ţinuse ilegal.

De aceia d. Gheorghiu, spre mai marea lui norocire, a fost scutit să interpeleze şi să-şi etaleze talentele sale oratorii.

❑ Ministerul instrucţiei publice a mandatat suma de 12,000 lei, subvenţie pentru cheltuelile necesare serbărilor jubiliare ale Universităţei din Iaşi.

❑ Până în prezent, revizoratul şcolar al judeţului, a primit 50 de înscrieri, din alte judeţe, pentru conferinţele generale ale membrilor corpului didactic primar, care vor începe in ziua de 23 April c.

❑ Zilele acestea I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu al Moldovei, va trimite preoţilor carta sa pastorală ce o va da cu ocazia sărbătorilor Paştelui, spre a fi cittiă credincioşilor.

❑ **Curtea cu juri** — In sesiunea viitoare a Curţei cu juri din Iaşi, care se va deschide în ziua de trei Mai, se vor judeca următoarele procese, ale căror termene se vor fixa zilele acestea: N. I. Russu, tălhării; M. Iancovici zis şi Locaş, zis şi Goldenberg, tălhării (evadat de sub santinelă); Vasile Goraş, omor; I. Atanasiu, profezor la facultatea de ştiinţi din Bucureşti, calomnie prin presă (reclamant profesor dr. L. Cosmovici); M. Roşu, lovituri căuzătoare de moarte; Al. Botezatu, omor; Ioniţă şi Eftimie a Petroaiei, dare de foc; Lenţa Iosipescu, lovituri cauzătoare de moarte; Lascar Durai şi Solomon Pincu Lazar, dare de foc; P. Bunduc şi G. Lascarache Malanciuc, contopiri de pedepse.

❑ Ministerul agriculturei şi domeniilor în urma cererei prefecturei, i-a comunicat că numai sătenii pot dobîndi prin testamente sau acte între vii, pămînt rural dat în virtutea legei din 1878.

❑ Ministerul lucrărilor publice a acordat reducerea de 50 la sută, pe C. F. şi vapoare, studenţilor ieşeni, care vor face excursiuni, cu prilejul vacanţei de Paşti—dar numai întru cît vor fi locuri disponibile pe vapoare.

❑ De oare-ce în multe cazuri agenţii poliţieneşti, însărcinaţi cu executarea mandatelor, ridică pe funcţionarii din c. f. r., direcţia generală a c. f. r., pentru a evita diferitele accidente ce se pot întîmpla în lipsa acestor funcţionari, mai ales a impiegaţilor de mişcare, a intervenit la ministerul de interne ca, să dea ordin autorităţilor ca, în cazul cînd vor avea de executat asemenea mandate, să facă cunoscut în mod confidenţial direcţiei, pentru a înlocui temporar pe acei funcţionari.

❑ Mîine la orele trei jumătate se va face înmormîntarea regretatului portărel Eugen Filipescu.

❑ Listele electorale definitive vor fi afişate în ziua de 25 Aprilie.

❑ **Blériot în Iaşi.**—De cît-va timp nu se mai discută în Iaşi, de cît despre sborul ce va avea loc Duminecă 25 Aprilie c., pe aerodromul de la abator, al aeroplanului Blériot No. XI, tip traversé la Manche, sbor organizat sub patronajul soc. Jockey-Club.

Ieşenii vor avea, prin urmare, prilejul să asiste şi ei la o ascensiune, care va fi executată de Fernand Delatang, din Pau, care se ştie că a fost trimes să facă recordul de aviaţie de la St. Sébastien, în locul lui Leblon.

La 25 Aprilie va fi o adevărată invasie la Iaşi. Lumea din provincie a început de pe acum să se intereseze de locuinţe şi de locuri la aerodrom.

Primăria comunei Iaşi, în urma intervenţiei Jockey-Clubului, a cerut ministerului lucrărilor publice, să acorde reducere de 50 la sută pe c. f. r., pentru persoanele din provincie cari vor veni să asiste la sborul de la 25 Aprilie.

Reducerea a fost admisă. Peste cîte-va zile aeroplanul va fi expus publicului.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei“

Bucureşti 12 Aprilie

Demisia primarului Capitalei

Bucureşti. — D. Procopie Demetrescu, primarul Capitalei, şi-a dat demisia, în urma unui conflict cu d. dr. Bottescu, ajutor de primar.

Primarul recomandase pentru un post vacant de medic comunal, pe un protejat al său; d. dr. Bottescu, recomandase în acelaş timp pe un alt medic care a fost confirmat de d. dr. Sion.

De aci a luat naştere conflictul şi cum d. Procopie Demetrescu, care s'a convins că e primar al Capitalei numai cu numele, — n'a primit satisfacţie, — a demisionat.

Mişcare în corpul medical

Bucureşti.—Pe ziua de astăzi s'a făcut o mare mişcare în corpul medical din ţară, în care se cuprinde şi următoarea mişcare din Moldova:

Iaşi: D. dr. C. Brăileanu, de la circ. Negreşti, Vaslui a fost numit medic comunal definitiv, în locul d-lui dr. Şeptelici; d. dr. Popescu, a fost numit la Tutova.

Dorohoiu: D. dr. Al Robescu, din Mehedinţi, a fost numit medic la Săveni, în locul d-lui dr. Moisescu, transferat.

Fălciu: D. dr Cristea Gheorghiu, de la Băseşti, transferat la Răducăneni, în locul d-lui Panaitescu, transferat; d. dr. Al. Manoilescu, a fost numit la Băseşti.

Vaslui: D. dr. Nicolicescu, a fost numit medic la Negreşti, în locul d-lui dr. Brăileanu, transferat.

D. dr. Gh. Panaitescu, de la Răducăneni (Fălciu) a fost transferat la Prut; d. dr. C. Teohary, de la circ. Tutova, a fost trnnsferat la Tutova de jos.

Incidentul militaro-civil din Bacău

Bacău.—Eri, urma să se ţie aci o întrunire publică, de protestare, contra ofiţerilor care au dat naştere incidentului militar, săptămîna trecută şi de a cere pedepsirea lor.

In urma intervenţiei prefectului Vlaicu şi fiind-că, d. general Tătărescu, comandatul corpului IV de armată, a dispus deja pedepsirea ofiţerilor vinovaţi, întrunirea publică a fost contramandată.

Audienţă

Bucureşti. — D. Gh. Gr. Cantacuzino va fi primit azi în audienţă de M. S. Regele

Lupte cu arnăuţii

Salonic.—Arnăuţii au atacat poşta care face serviciul între Verisovici şi Prizrend. O luptă a început între arnăuţi şi trupele care păzesc drumul. De ambele părţi sunt perderi. Arnăuţii s'au retras pe înălţimi. Domneşte o mare agitaţie la Prizrend. Două batalioane au plecat la faţa locului.

LOTERIA

Bucureşti.—Astă-zi s'a urmat tragerea loteriei cl. VI a regatului romîn.

Au cîştigat:

3,000 lei No. 349, 20579.

2,000 lei No. 35863, 32345, 17882, 37516, 22000.

1,000 lei No. 36594, 41614, 9638, 56773, 48470, 11300, 4643, 51892, 54156, 40097, 2[illegible]487, 11982.

500 lei No. 59596, 34389. 30901, 38120, 11482, 27982, 75351. 51925, 53465, 6184, 36868, 2460, 42982, 23688, 12212, 31277, 48432, 43325, 14460, 57450, 30895, 22362, 33346, 28864, 54114, 16519, 27149, 24135, 37887, 3068, 53598, 37204, 53967, 35149, 48438, 443, 59974, 27774, 22194.

Acţiunea Albanezilor

Constantinopol. — După ştiri pozitive, 10,000 albanezi sunt în luptă contra a opt batalioane de soldaţi de eri dimineaţă, lîngă Simlia, în sangiacul Pristina pe drumul Verisovici.

Sinuciderea unui fabricant

Viena. — Vestitul fabricant de piane din Dresda, Kaps, s'a sinucis eri dimineaţă.

Cauzele sinuciderei nu se cunosc. El era în vrîstă de 40 ani.

Aviaţiunea de încrucişare

Nisa.—Aviaţiunea de încrucişare între Nisa şi Antiles, pe distanţa de 24 km. deasupra mării, a dat următoarele rezultate: premiul de 1500 franci a fost cîştigat de Latham, care a străbătut distanţa în 20 minute, 16 secunde; al doilea Chavez, în 23 minute, 39 secunde; al treilea Rolls, în 24 minute, 43 secunde. Latham a străbătut a doua oară această distanţă în 20 minute, 45 secunde, însă voind să facă a treia oară această distanţă a căzut în mare, în faţa localităţei Antiles, din cauza unei pane a motorului. Dînsul a fost scos nevătămat,

Partidul progresist din Turcia

Constantinopol. — Partidul progresist creat de d. Doreff, deputatul bulgar, tinde la o apropiere între bulgari şi otomani.

Programul partidului respinge tendinţele separatiste şi autonomiste şi cere garanţii drepturilor minorităţilor şi extinderea administraţiei comunale, ceia ce e minimul dorinţelor bulgarilor otomani, după declaraţiile deputaţilor.

Primar ucis

Cognac.— Un primar din arondisment, president al biroului electoral a fost ucis ucis cu un foc de revolver de un alegător.

Intrunire atacată de revoluţionari

Paris.—Intr'o întrunire electorală ţinută de d. Rouanet, candidat socialist, noaptea trecută, mai mulţi revoluţionari şi anarhişti au provocat o mare panică, trăgînd focuri de revolver.

Alegerile din Franţa

Paris.—Pînă acum se cunosc 531 rezultate ale alegerilor din Franţa, şi anume: 49 republicani din stînga; 138 radicali socialişti; 11 socialişti independenţi; 30 socialişti; 35 progresişti; 13 naţionalişti; 48 conservatori şi membri ai acţiunei liberale; 207 balotaje.

D-nii Jaurés şi Millerand sunt în balotaj; d. Briand a obţinut 8000 de voturi.

Procesul revoluţionarilor Moscoviţi

Moscova.—In procesul membrilor revoluţionari şi socialişti ai comitetului Moscovit, patru acuzaţi au fost osîndiţi la deportare, 14 la închisoare de fortăreaţă de tipuri diferite. Intre aceştia englezul Watson a fost osîndit la 16 luni. Zece din acuzaţi au fost achitaţi.

Aeronautice

Colonia. — Dirijabilul „Parseval“ s'a scoborît cu bine la orele 12 şi 15 noaptea în faţa hangarului din Bichemdorf. Dirijabilul Zeppelin I, a trebuit să se scoboare din cauza unei furtuni, după prînz.

Ortansa Eugen Filipescu cu copii. Ecaterina C. Filipescu şi familiile, Elena C. Manu, Filipescu Antoniadi, dr. Aronovici, D. Botez, Anghel, Serbicioff, Botezatu, Brăjezovski, Voinescu şi Alexandrini au durerea a vă face cunoscut perderea prea iubitului lor soţ, tată fiu, frate, cumnat şi văr,

†

Eugen C. Filipescu

în etate de 45

Incetat din viaţă, după o scurtă şi grea suferinţă în ziua de 9 Aprilie şi roagă pe prietini şi cunoscuţi să ia parte la înmormîntare, care va avea loc în ziua de 13 Aprilie, la orele 3 p. m. la cimitirul Eternitatea, unde sunt depuse rămăşiţele pămînteşti.

PRIMARIA COMUNEI IASI

PUBLICAŢIUNE

In ziua de 11 Mai a. c. oara 11 a. m. se va ţinea în Camera acestei Primării licitaţie prin oferte închise pentru confecţionarea a 12 căruţe necesare Serviciului curăţirei stradelor.

Garanţie provizorie 300 lei în numerar sau efecte garantate de Stat.

Devizul se poate vedea în fiecare zi de lucru la Serviciul Administrativ.

Dispoziţiunile art. 72—83 din Legea Comptabilităţei publice sunt aplicabile acestei licitaţiuni.

No. 07321 11 April 1910

Mulţumire publică

Aduc prin publicitate mulţumiri d-lui dr. Em. Veisa, oculist care prin ştiinţa sa, m'a vindecat de o gravă boală de ochi. Eram chiar hotărît a pleca la Viena, cînd d-sa consultîndu-mă, m'a sfătuit să rămîn în Iaşi şi m'a vindecat.

Il asigur pe d. dr. Em. Veisa de recunoştinţa mea şi sfătuesc pe toţi bolnavii de ochi să i se adreseze d-sale.

Lupu Silberman.

Grădina la „Viaţă Lungă“

de la Copou, poziţie pitorească aer curat şi îngrijire excelentă.

D. Ioan Tataru a aranjat diu nou grădina, precum şi camerile. Vin vechi şi nou mîncări bune. Taraf de lăutari.

Absolvent al Academiei Comerciale din Viena,

de doi ani în practică, cunoaşte germana, franceza, engleza şi romîna şi caută ocupaţie, dispunînd de cîte-va ore libere pe zi. A se adresa aci sub **N. N.**

DE INCHIRIET

2 Apartamente de 5 şi 3 odăi cu atenansele lor, str. Romînă No. 11.

A se adresa D nei I. Unter, Păcurari No. 37.

De închiriet casele din str. Cogălniceanu 6.

A se adresa la d. avocat Stef. Georgescu, str. Căpitan Păun 10, bis.

De vînzare şi de închiriet

în Strada Păcurari No. 79

Un apartament din nou construit compus din patru odăi, bucătărie, spălătorie, sofragerie, şi celelante atenanse.

Un apartament compus din trei odăi şi atenanse.

A se adresa la proprietar **Egor Ivanov** *în aceleaşi case.*

De închiriat mai multe apartamente, strada Lozonschi.

A se adresa d-lui Nicu Pogonat.

De vînzare în orî ce zi

Următoarea avere la moşia Boroşeşti din udeţul Vaslui, 10 minute de gara Scînteea

Adresa: **I. Sabinius,** *Gara Scînteea.*

4 cai buni de trăsură din care 2 de 4 ani. 5 cai şi epe pentru muncă din care 2 cai tinerl de 3 şi 4 ani.

6 vagoane păpuşoi cincantin din 1909. 13½ vagoane ovăs din 1909. 15 vagoane fîn presat bine din 1909. 1 trăsură bună acoperită, de 2 cai. 1 docar bun de 2 cai. 1 trăsură pe arcuri de un cal pe cîmp. 1 sanie de 2 cai şi una de un cal în stare bună. 1 păreche hamuri de 2 cai cu zurgălăi. 2 părechi hamnri de un cal cu 1 păreche zurgălăi. 7 pluguri Sak de oţel cu 2 brazde. 2 maşini de sămănat, împrăştietoare bune 2 maşini de secere legătoare „Deering“

6 şărăbăni de cîte 2 boi. 3 cotiugare de cîte 2 boi. 3 loitre de cîte 2 boi. 5 sănii pentru boi. 10 boroni de lemn cu colţi de fer. 30 jugari pentru boi. 30 cui de fer prin jug. 50 răstei de fer. 10 tînjeloae de fer. 30 tînjeli de lemn cu circee de fer legate. 1 ţilendru bun. 2 morişte Clayton. 1 morişcă de Botoşani. 1 Şişcorniţă mare pentru tăet nutreţ. 2 balanţe zecimale 1 de 500 kg. şi de 200 kg. 2 duble decalitri. 1 de fer şi 1 de lemn. 6 vase de stejar pentru vin. 1 vas şi 2 balerci de stejar pentru murături. 6 balerci de stejar pentru brînză.

De inchiriet mai multe apartamente de cîte două odăi cu atenanse din imobilul situat în Iaşi, secţ. I, Strada Păcurari No. 97. Pentru condiţiuni a se adresa d-lui avocat *M. C. Drăcşineanu*, Strada de jos.

De vinzare o casă şi o vie.

A se adresa d-lui Chiriac str. Albinetz.

DE INCHIRIET

Un apartament compus din 4 sau 5 odăi frumos tapiţat, cu plattoanele plotate, avînd şi o grădină mare.

Strada Buzdugan No. 10.

Vaccinări şi Revaccinări

cu limfă proaspătă, din Şviţera, practică

Dr. L. GHELERTER

— 32 Str. Primăriei 32 —

Consult. 8 — 9 dim.; 2 — 3 p. m.

Eliberează Buletine.

Const. Jornescu

AVOCAT

Str. Carp

O frumoasa fotografie

puteţi căpăta numai la

Fotografia artistică WEISS

IAŞI—PIAŢA UNIREI

GRATIS *un tablou mare la fie-care comandă de 12 fotografii cabinet.*

Vaccinări si revaccinări

Cu limfă proaspătă, garantată practică

Dr. A. Steuerman

Strada Golia No. 13

Sanatoriul „S-ta Maria“

IAŞI—Str. Zmeu 3 (Beilic) Tel fon

Localul s'a mărit cu un număr mare de camere. *Instalaţie higienică confortabilă. Se primesc boli interne, chirurgicale, cronice şi faceri.* Consultaţiuni cu toţi medicii, după dorinţa pacienţilor.

Pensiunea de la 8 lei pe zi.

Pentru bolnavii internaţi cu luna se fac reduceri.

Cezar Simionescu

AVOCAT

Iaşi.—Strada Română 22

Proprietarul Magazinului

Comerțului in RATE

Iași, Strada Lăpușneanu 25

Aduce la cunoștința publicului că a adus un mare transport de biciclete **BRENNABOR** marca cea mai renumită, întrebuințată de toate arsenalele armatelor din Europa.

Depozit de Mașini de cusut

de calitate superioară pentru industriași și pentru familii. Funcționarea perfectă, garantată pe timp de 10 ani.

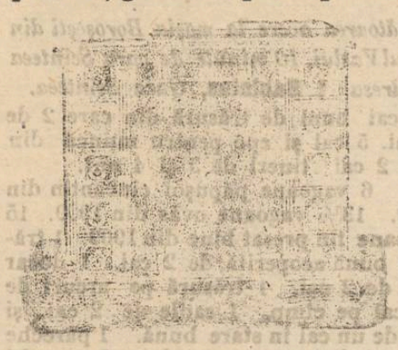

Gramofoane și plăci
Instrumente muzicale
Mobile, Cărucioare
și ori ce accesorii

Toate se vînd în rate convenabile la

Magazinul Comerțului in rate
Ș. L. Grossmann
Strada Lăpușneanu 25

BIUROUL ROMĂN

PENTRU

Instalațiuni de APA și CANAL

AUTORIZAȚIA No. 291 din 1910

No. 3—Strada ARCU—No. 3

Ing. GEORGE D. MANUG și Th. ZAHN

fost inginer-șef monteur la secția instalațiunilor particulare al Societății „Union Baugesellschaft" Iași.

Execută orice fel de lucrări atingătoare de aceactă branșă. Specialitate în inslalațiuni de băi și closete și băi publice, după ultimile sisteme; construcțiuni de **vespasiane** pentru piețe publice, pisoare pentru localuri publice, hoteluri, restaurante, cafenele etc., etc.

Diferitele materiale și obiecte necesare la instalațiuni, sunt din a elea pe care experiența le au constatat că sun retsistente se comportă bine și conforme regulamentului Pirmăriei.

Oferim condițiuni avantajoase pentra plata lucrărilor și garantăm solitatea montajului.

Proecte și Devize întocmim gratis, la cerere tuturor onor. administrațiuni, d-lor proprietari; asemenea, tot gratis—**spre lămurirea d-lor proprietari**—întocmim și verificăm devize pentru racordări; cu conducta și canalul public, lucrare ce se va executa de concesionarul Primăriei.

Biroul Romin pentru Instalațiuni de Apă și Canal
— Str. ARCU No 3 —

Ing. G. MANUG și Th. ZAHN

Vînzătoare

specială, de Pălării, Galanterie, Incălțăminte, Dantelerie, Mode, caută post durabil local.

S. G. Poste restante, Iași

FABRICA DE CARAMIZI

cu aburi și cuptor sistematic

lîngă abatorul comunei Iași,
legată cu rețeaua tramvàiului electric

Fabrica de tuburi de beton în ciment

(Șoseau Arcu 11 | 19)

Proprietatea fraților RAMEDER

Recomandă produsele ei, ca: cărămizi presate și tuburi de ciment, în ori-ce diametru și dimensiune.

TITUS LAPTEȘ

AVOCAT

— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Caii potcoviți la **Clinica Veterinară** din strada Păcurari 100 în luna Martie a. c., medic veterinar **Lupașcu:**

De la școala normală de fete 1 cal; G. Klein, brutar 7 cai; Căpitan Negrutzi 1 cal; Aizic Haimovici 1 cal; Nicu Lupașcu 4 cai; Cujbă 1 cal; Fabrica Zimbru 8 cai; Căpitan Roșu 2 cai; Locot. Manolescu 2 cai; Jora 1 cal; Sașca, muscal 3 cai; Stoleru, muscal 2 cai; Danilui 3 cai; Dănilă, muscal 2 cai; Pepiniera Vișan 6 cai; Căpit. Baldovici 3 cai; Locot. Goliescu 6 cai; Jandarmaria Rurală 5 cai; Darmet 8 cai; Rășcanu 2 cai; avocat Anastasiu 2 cai; Alexievici, muscal 2 cai; Greceanu 1 cal; Nechita, muscal 3 cai; Gall 1 cal; Scoala de meserii 2 cai; Major Văleanu 2 cai; Vasile Ivan, muscal 2 cai; Klepper, moară 1 cai; Bucureșteanu, muscal 3 cai; Rivalet, Vișani 2 cai; Căpitan Ionescu 1 cal; Gh. Șerban 2 cai; Farmacist Jelea 2 cai; Liceul Internat 2 cai; V. Muscalu 3 cai; Pogor, Galata 3 cai; Ducr. Vișani 1 cal; Neculau, brutar 2 cai; Pompieri și ofițeri 75 cai; 75 de consultațiuni; Papana 1 cal; Pompierie consultații 4480.

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă și Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din subjetele deja aratate.

Sîmbătă și Duminică se intercalează în program:

Sujele noue

Prețurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă și Duminică **MATINEU** la **3** ore ziua cu prețurile reduse la toate locurile și anume: Loja 4 lei, Rezervat 80 b., Stal I-iu 60 bani, Balcon 40 bani Galeria 30 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieațe și rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanții depuse la casa de depuneri din Bucureștipentru asigurații din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1909 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 40|100 și fr. 1,144,228. 0 rentă.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societății peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractantului.

e) Caz de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum și

Diferite alte combinațiuni de asigurări atingătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romînia **București**
Agent general pentru Iași:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

Cine vrea să cîștige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iași—Strada Lăpușneanu No. 85 — Iași

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VII

s'au pus în vînzare

Tragerea de la

9 April—4 Mai 1910

Se poate cîștigă in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șapte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Grăbiți-vă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Prețurile oficiale pentru vînzare:

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Prețurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iași Strada Primăriei No. 17.—Instalațiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: IAŞI Str Primăriei 27 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul VII.—No 992 Mercuri 14 Aprilie 1910

PARTIDUL şi d. CARP

Declaraţia făcută de d. P. P. Carp la congresul de la 11 April 1910 în sala băilor Eforia, a stîrnit cu drept cuvînt critica tuturor. Ne-am fost deprins a-l vedea pe d. Carp cu mai multe borte la jiletcă de cît bumbi; ne-am mai deprins a-l vedea pe d. Carp zeflemist şi întrupătorul ideii, că de la sublim la ridicul nu e de cît un pas; ne-am mai deprins a-l vedea foarte puţin dispus la muncă grea şi organizată; ne-am deprins a-l vedea despreţuind alegătorul romîn, ca o persoană foarte puţin interesantă; dar declaraţia făcută la 11 April la marele congres din sala băilor Eforiei a întrecut pe toate.

D. Carp pur şi simplu şi-a bătut joc de întrunire, şi-a bătut joc de prieteni, şi-a bătut joc de partid.

Să mă explic.

D. Carp a zis: „D-voastră—adioş, cei de la întrunire—toţi cei adunaţi în sala băilor Eforiei, sînteţi o forţă, dar cu condiţie ca forţa să fie în mîna mea. Puterea, forţa dv. stă în funcţiune de mine; şi cum dar soarele dă lumină, forţa partidului o dă şeful, adică d. P. P. Carp. Legînd antecedentele şi consequentele vorba ar mai însemna, că de şi dv. sînteţi o forţă, dar întru cît această forţă a partidului era în mîna altora—a d-lui Iorgu Cantacuzino, de pildă, dv. n'aţi ştiut să vă menţineţi forţa şi m'aţi rugat pe mine să v'o scap, să v'o dau, venind la mine de bună voia d-voastră.

O forţă care stă în funcţiune de o persoană, este concepţia cea mai îngustă, cea mai monarhică a puterilor constituţionale. Ia, presupuneţi că maşina şefului se hodorogeşte, aşa-i că atunci partidul, cu toată forţa lui s'a dus de rîpă?

Oare aşa să fie? Ori cît s'ar zice, că un partid stă în funcţie de şef, dar asta numai în ceia ce priveşte atingerea şefului cu persoana Regelui, ceia ce dă putere şefului e tăria partidului. Idealul ar fi ca să se îmbine pururi partide tari cu şefi eminenţi; cum însă asemenea îmbinări sînt mai rari, ce ar fi mai preferat să fie cu şef ilustru un partid slab, ori un partid tare cu şefi mediocri? Popoarele educate politicește pot îngădui pe tron chiar un Rege nebun, vlaga poporului compensează lipsa. Vai însă, de popoarele tembele, cari au monarhi înţelepţi; nu se pot urni pe calea progresului.

Respingem această doctrină politică a d-lui Carp; ea e tiranică, absolutistă.

Dar în declaraţia sa d. Carp şi-a bătut joc de prieteni.

D. P. P. Carp a primit la 26 April 1907 moştenire, prin transmitere colaterală, un partid conservator întreg cu toţi luptătorii săi, bez d. general Manu. D. Gh. Cantacuzino a avut grija să-i predea steagul şefiei, ca avînd mîni mai vînjoase, mai tefere. Ce a făcut d. P. P. Carp în primul an de şefie? A contribuit la ruperea partidului în 2 părţi neegale: două treimi trecînd cu d. Take Ionescu, şi d-sa rămînînd *cu o treime* din partid. Dacă d-sa ar fi fost mîna chibzuită şi fericită ar fi trebuit să înmulţească turma nu s'o răzleţească, şi dacă e pe aceia mai multe oi s'au adunat în staulul d-lui Iorgu Cantacuzino, de cît în al d-lui P. P. Carp.

A spune cu emfază, că forţa partidului stă numai în mîna sa, e a ocoli adevărul constatat de cei 2 coriifei la Cameră şi Senat, că victoriile în numele ideii conservatoare s'au dat de d. Take Ionescu nu de d. Carp. D-sa valsa şi bostona cu d. Brătianu, după fericita expresie a d-lui C. C. Arion. Ori cum ar fi fost Conu Iorgu, el cel puţin ascundea supt vorbe pompoase o sărăcie de idei, d. Carp însă acopere cu gestul cel mare şi larg o escesivă personalitate maladivă.

Să chemi din toată ţara delegaţi, să răscoleşti mahalalele Capitalei cu afişe şi placarde făurite ad-hoc şi să spui la această lume, la acest norod: sînteţi o forţă, dar cu condiţie să fie acea putere în mîna mea; s'a întrebat lumea cu dreptul, ce-i asta?

Este dintre figurile oratorice una care se cheamă reticenţă poetică. După 3 puncte (...) vorbitorul îşi schimbă tonul, şi mersul ideilor. Adesea-ori aici se vădeşte un contrast, o antiteză, care e tot efectul artistic.

D. Carp fără să vrea excelează în reticenţe şi contraste, iar declaraţia d-sale e o reticenţă clasică.

„D-lor, Dv. sînteţi o forţă... *dar în mîna mea*!

„D-lor, Forţa aceasta scăpînd din mîna mea, Dv. nu veţi însemna nimica... *nici eu.*

„D-lor, de forţa aceasta a Dv. prin mine mă voiu folosi cu energia... *dar poate şi cu inteligenţa.*

„D-lor, vă convoc din nou pentru 2 Mai, cînd cred, că vă voiu da un rezultat satisfăcător... *dacă nu-l veţi fi aflat Dv. pînă atunci.*

Aplauze şi vii ovaţii... antitezei, reticenţei.

Săracul partid conservator! Slăbăciunea lui a fost tocmai din cauza d-lui P. P. Carp. Cu exuberanţa personaei sale el s'a pus de-a curmezişul partidului. Fără mine ducă-se dracului partidul. Iar la 11 April 1910, d-sa a erijat în doctrină politică acest principiu de anihilare politică.

Dacă d. Maiorescu a contestat partidului liberal, dreptul de a mai deţine puterea, el fiind expresiunea unei treimi, cu acelaşi cuvînt nu poate cere d. Carp puterea, el nefiind expresinnea nici a treimei. Şi atunci dar, toate reticenţele politice trebue făcute pe seama celor cari tac şi fac, adică a noastră, cari fără reticenţe am bătut la alegeri, pentru ca din rezultatele bune pentru noi să se scoată argumente pentru ei.

Vădit dar lucru, la d. Carp, partidul nu face nici cît o ceapă degerată.

Gh. Ghibănescu

ATACURI SUBŢIRI

Treaba d-lor junimişti, dacă a fost cu socoteală sau politic, să atace subţire şi moderat, la o întrunire publică pentru răsturnarea guvernului—pe bieţii takişti.

Takismul n'a fost atacat de toţi oratorii. D. Mehedinţi de la Soveja, s'a plins de faptul că d. Take Ionescu n'a venit să dee ajutor ca să vie carpiştii la putere; d. Arion şi-a exprimat bănuiala, că d. Take Ionescu bostonează cu d. Brăteanu; iar Mişu Cantacuzino, ca fiu al Nababului, a vorbit de autoritatea morală—a crezut, deci, că atacă subţire pe takişti.

Un fapt este pertinamente exact: partidul conservator-democrat nu ia parte la manifestaţiile junimiste şi ţinuta aceasta este atît de logică şi de naturală, că nu înţelegem de ce n'ar pricepe o chiar d. Mehedinţi.

Partidul conservator democrat este un partid de adunături, fără pic de autoritate morală, fără şef, fără busolă vînduţi străinilor.

Acesta este portretul tragic pe care, pînă mai ieri, toţi domnii Mehedinţi îl făceau partidului nostru. Ce avean să cântăm noi, infame drojdii ale societăţei, într'o adunare cu desăvîrşire selectă, absolut aristocrată?

Nouă nu ne poate prii clima prea dulce a autorităţei morale lar prezenţa noastră la întrunire, ar fi făcut nu aristocraţimei şi ar fi împedicat să monologheze cu mulţimea, ar fi împedicat'o să-i zică: „eşti o putere, chioapă şi dacă nu te laşi condusă de noi, nu poţi sta în picioare".

Noi nu ne am lamentat de absenţa junimiştilor de la multele noastre întrunir. publice, de la numeroasele şi la vreme venitele noastre protestări contra Brătienilor, contra regimului lor, contra sfidărei lor.

Pe atunci, cînd noi protestam, junimismul era în plin val cu colectivismul. Danţul acesta durat trei ani impliniţi şi el a adus regimul în destrăbălarea în care se află şi ţara—în desperarea în care se găseşte.

Danţul acesta era zidit pe revanşă: trei ani cît a dura colectiviştii asigurau că, imediat după ei, vor veni junimiştii şi vor continua danţul.

Colectiviştii au tras pe sfoară şi junimiştii au dela pretenţie, ca să protestăm în deficiul lor, contra acelei călcări convenţie.

Intre junimişti şi colectivişti există un proces de faceri personale şi dacă una din părţi dă acelui proces extensiunea forma unui proces între guvern, partid conservator şi ţară—nu partidul conservator-democrat se va vîri în proces ca un fel de terţiu proprit—nu el va face pe co-spălătorul rufelor murdare în familia conservatoro colectivistă.

Dar nici nu se va lăsa angajat la dans de colectivişti, la jocul rămas vacant prin supărarea junimiştilor; nici nu ne vom bate joc de acţiunea de răsturnare a junimiştilor.

Partidul nostru este destul de puternic să lupte singur contra colectiviştilor—el care a luptat cu succes şi cu eroizm contra perechei, care a dat lupta cea mai deşanţată contra unui singur partid.

Partidul nostru nu s'a arătat doritor de ajutor cînd a luptat contra a două partide. De ce se arată lamentaţi junimiştii—de ce nu ne atacă subţire—cînd ei n'au a lupta de cît contra a unui singur partid—şi acela în stare de complectă anemie?

De vorbă cu multimea

In plină coborîre a valei politice, d. P. P. Carp a poposit o ţîră ca să dee o lovitură extra-ordinară: d. Carp a stat de vorbă cu plebea şi în fruntea ei a străbătut calea ce duce de la Eforie la casa Vanicu.

Un ateu convins, care, la o respîntie însemnată a vieţei sale, se împacă cu biserica; un om care, la momente grele, întinde mîna şi se împacă cu alt om, pe care l'a duşmănit mai mult, mai crud—ambele cazuri seamănă cu fapta de Duminecă a şefului partidului conservator.

Mulţimea a fost oroarea cea mai cumplită pentru d. Carp. Crescut la şcoala germană, d. Carp aduse de acolo reţeta genială, cu care se lecuiesc invariabil durerile mulţimei: bere şi cîrnaţi să-i dai canalii.

Inaintea mulţimei, d. Carp a preferat totdeauna [illegible]—era deviza politică a d-lui Carp.

Nu ie bine s'o ascundem: din ura d-lui Carp pentru mulţime, a pierdut foarte mult d. Carp, dar a perdut şi ţara şi mulţimea.

Acum, încă, după progresele mari ce le-a făcut ţara, d. Carp este un barbat politic genial şi un om cu totul superior. Ce ar fi fost d. Carp pentru ţara aceasta cu 30—35 ani în urmă, pe vremea întunericului, dacă el ar fi preferit contactul cu mulţimea înaintea contactului cu cei puţini ai şi?

D. Carp a fost adversarul hotărît al vieţei publice propriu zise. Adversar al întrunirilor publice, al vizitelor electorale, al ziarelor, al cluburilor politice—d. Carp ameninţă să rămînă aproape un necunoscut în ţara aceasta.

Dacă n'ar fi fost inventată fotografia şi caricatura—cîţi s'ar fi putut mîngîia nacar cu mulţumirea că l cunosc din vedere pe d. Carp?

D. Carp s'a educat la şcoala germană a Juncherilor şi a educat astfel şi pe partizanii sei. De aceea a putut ajunge idol, idolul partizanilor sei, dar n'a putut ajunge a fi şeful unui partid de guvernămînt, n'a putut să guverneze, el care este, incontestabil, un mare om de guvernămînt.

D. Carp coboară acum valea politică. Şi poate că chipul cum d. Ionel Brătianu o urcă—până şi d. Ionel Brătianu—l'a făcut pe şeful conservator să se oprească un moment şi să încerce o împacare cu mulţimea.

In modul cum s'a prezintat marelui seu duşman, d. Carp a fost cam stînguciu. Mulţimea n'a fost tratată gentil de d Carp: „eşti o forţă i a zis el mulţimei, dar numai o forţă factice: eşti incomplectă fără de mine",

Apoi, în fruntea ei, d. Carp a străbătut o parte a straaei şi s'a deşpărţit de dînsu, dîndu i o nouă întîlnire pentru a doua zi de Arminden.

D. Carp vrea să facă studii de încercare cu mulţimea.

D. Carp are 73 ani. Şi suntem foarte sinceri dacă-i zicem: cei mulţi înainte.

Vor trebui chiar foarte mulţi, ca să se deprindă cu dînsa şi ea cu dînsul.

Pacatele juneţei se dreg foarte greu la bătrîneţe.

Chestii publice

Acţiune pe înfundate

Pe liberali i-a prins dragostea de ţară şi de ţărani. Din exploatatorii ţaranilor s'au făcut prietenii lor; din calăii ţarani lor de la 1907 s'au făcut sfătuitorii lor. Ziarele şi revistele liberale cîntă şi scriu pe tema aceasta: Măria Sa *Boborul*, căruia d. dr. Sion i-a dedicat şi cîteva aprecieri statistice asupra bugetului sănătăţii publice.

Ei bine liberalii şi-au împărţit rolurile. Unul bate lăturile, altul bate mijlocul. Unul bate în doctori — dr. Sion; altul bate în popi — P. Gârboviceanu, altul bate în învăţători—d. D. A. Teodor.

Prilejul s'a ivit. O prizărită şedinţă la un cerc cultural, la Vutcani, jud. Fălciu. Sat mare, frumos, de răzeşi. 3000 suflete. 45 de alegători la col. III. 6000 fălci domeniul satului. Iată un centru de propagandă rurală. S'a anunţat cu surle, de o lună două înainte, că la acea şedinţă va participa şi d. secretar general. Prefect, protoereu, revizor şcolar, administrator, primar, toată oficialitatea şi mare şi mică.

S'a ţinut cercul. D. V. Alexa, institutor rural la şcoala din Vutcani, dar şi revizor şcolar de clasa II-a, a vorbit despre *creşterea vitelor.* La cuvîntarea revizorului a vorbit secretarul general despre *gospodăria rurală* — după carte. S'au uitat răzeşii la secretar şi s'au mirat de cîte le mai spune d-sa după carte, şi tare s'au încrucit cît de repede merge lumea după carte, şi cît de încet după treabă!

Dar o dată spartă conferinţa, toţi invitaţii au făcut cerc la d. State Constantinescu, primarele comunei, a cărui soţie e învăţătoare la şcoala din Vutcani. Acolo discuţia a mers mai pe aproape iată cum a tălmăcit pe ţărănime politica ministrului Haret.

„Ministrul Haret are toată dragostea pentru cei mici; lui preoţii şi învăţătorii i-a mai dragi ca toţi ceilalţi. Din pricina aceasta el e urît de toţi. Il urăsc proprietarii pentru că voeşte a deştepta pe cei de la ţară de drepturile lor. Il urăsc profesorii Universitari, fiindcă are în dragoste pe învăţători. De aceea el nu poate face tot binele cît ar vrea să-l facă. Pentru că d. Haret sileşte pe toţi să-şi facă datoria, şi a aprins paie în cap cu profesorii şi studenţii şi vreau să-i mănînce capul. De aceia el trebue sprijinit şi ajutat de cei mici şi mulţi. Face apel la preuţi şi învăţători, să se strîngă cît mai tare şi mai mulţi în jurul d-lui Haret, căci în el e mîntuirea lor."

Mai departe ducînd vorba pe tema aceasta s'a stăruit cît de frumos ar fi o mişcare de jos în sus, ca să ridice şi mai mult vaza d-lui Haret în ochii partidului, căci dacă mai merg lucrurile aşa, îl mănîncă boerii nu şagă!

In Vutcani sînt 4 învăţători şi 4 preuţi (Vartolomeu, Harnagea, Neştianu şi Cozma). Nici că se putea un centru mai bine ales pentru începutul propagandei la ţară din partea generoşilor liberali. De la Vutcani peste deal e Roşieştii cu fraţii Diamandi. Peste alt deal e d. I. Zanne, luptător liberal de cadre vechi; încă peste alt deal e d. Grig. Perticari; în înfundătura văii e d. Casian Leca, luptător liberal; mai sus ceva e d. Leonida Constantin senator liberal. Intr'un centru de viaţă economică şi politică ca Vutcanii, era de început acţiunea politică! Cu ce rost însă se va vedea. Constatăm că supt formă de cercuri culturale, autorităţile şcolare ale d-lui Haret se deplasază şi fac acţiune Haretistă *pro domo.*

OAMENI ŞI LUCRURI

De la poveste la realitate

Iubirea pentru poveşti, pentru fantazii, — ca să continuăm reflecţiile începute eri — constitue însăşi caracteristica vrîstei copilăreşti şi se vădeşte în toate manifestările ei, — începînd cu jucăriile. In acestea din urmă putem descoperi puterea cea mare, farmecul cel dintăiu al întăiei perioade din viaţă,—iluzia. Cînd dă păpuşei un nume fantastic, ori cînd crede în cuprinsul vre unei poveşti cu smei şi balauri, — copilul face acelaşi lucru: îşi trăeşte epoca sa proprie de imaginaţie şi de inofensivă înşelătorie. El este, în acelaşi timp, de o impresionabilitate mare; e atras de ori ce curiositate; e setos de a vedea, de a observa, de a şti, de a scruta şi de a înţelege. Cu ce putere şi voinţă fixează totul în jurul său şi cu ce tărie reţine el impresiunile! Dar cu cîtă uşurinţă, în acelaşi timp, dă curs expresiunilor, meditărilor sale — şi ce brutală sinceritate pune în cele rostite! Din cauza acestei uşurinţi şi brutalităţi, datorită lipsei de control propriu şi lipsei de discernămînt, — cei dimprejur vor trebui să înceapă acea grea operaţie de „cuminţire" a copilului, operaţie care va sfîrşi prin iniţiarea lui în ştiinţa de a... nu-şi mai spune gîndul şi de a se abate de la afirmările drepte. Adevărul e, de multe ori, supărător şi legat de neplăceri. De aceea unele lucruri cu totul simple şi firesti, lucruri absolut vizibile şi faţişe, devin incomode şi inconvenabile — şi trebue ascunse ca ori-ce... goliciune. Nu mai ştiu cine spunea că, unui măgar încă nu-i poţi spune în toate zilele că are urechile... lungi. Dar mi-te să spui adevărul pe seama omului! Mii, milioane de fapte, de gîndiri, de reflexiuni trec drept supărătoare şi inavuabile; de aci greutatea enormă de a găsi calea cea mijlocie; de aci „necesitatea" omenească a minţii, care devine o sistemă şi o mare plagă a vieţei sociale,—devine minciuna.

Pe cînd urmăriam importanţa ce -şi da la joc, acel drăcuşor de fată drăgălaşă şi admiram oglindea profundă a ochilor ei clari, pătrunzători, pusei o întrebare oare-care:

— A fost cutare domn în ziua cutare?

In acelaşi timp, am primit două răspunsuri contrazicătoare. Copilţa apucînd cu vorba înainte, contrazisese pe părinţi şi ca şi cum şi-ar fi dat seama de greşala ce făcuse, pleca ochii şi nu mai reveni. Era o chestiune indiferentă,— dar situaţia nu fu mai puţin penibilă. Personal închinai a crede în răspunsul spontan al fetiţei.. Dar—îmi ziceam—cu ce uşurinţă îndreptăm noi sufletul copilăresc spre abisul contrazicerilor...

E drept că ne sileşte la aceasta firea copilului însuşi şi acea sinceritate brutală de care vorbeam mai sus. Aceeaşi „femee mică"—de şase ani—de care ne am servit în aceste observaţiuni—privind într'o zi pe mamă sa, atinsă de o trecătoare erupţiune febrilă—îi zise simplu ca şi cum nu i-ar spune lucru mare:

— „Ce urîtă eşti"!

De sigur că nici odată nu-i adresase complimente şi nu putuse să-şi dea seama de frumuseţea fizică pe care e pe cale de a o moşteni la rîndul ei şi cu care se obicinuise dar s'a grăbit a face constatarea „urîţeniei" accidentale. Atari întîmplări survin în tot momentul şi e într'adevăr primejdioasă spontaneitatea copilului de a spune adevăruri simple, de multe ori supărătoare, contrazicînd „diplomaţia" celor adulţi, sfidînd experienţa celor mari. De aceea „educaţia" pe care o dăm de timpuriu copiilor nu poate—dacă vreţi, nu poate încă—renunţa la partea-i.. artistică: convenţionalismul şi minciuna.

Realitatea crudă osîndeşte povestea, dar împrumută fardul ei.

Rodion.

BUNICUŢA

(*poveste pentru adulţi, de Vagner*)

La marginea oraşului, într'o subterană umedă şi friguroasă locuia o bătrînă săracă cu mica ei nepoţică. De multe ori în subterană se scurgea apa murdară din curtea din dos; mai cu seamă primăvara şi toamna bătrîna se necăjea mult ca să oprească apa, ce năvălea atunci mai cu îndîrjire. Nu-i vorbă, iarna în subterană era curat, căci toată apa de afară îngheţa.

— Ei vezi, zicea bătrîna, nu-i rău fără bine, e cam frig, dar încaltea e curăţel!

Atît numai că nici cu frigul nu era de glumit. In subterană, nu-i vorbă, se afla o scîrbă de cuptor, care avea şi cazan, dar şi cuptorul şi cazanul de vechi ce erau nu mai corespundeau cu menirea, pentru care erau destinate: cazanul era crăpat, iar cuptorul stătea posomorît, înegrit şi afumat, curat „o albeaţă pe ochiu" cum îl poreclise bătrîna. Indată ce făceai focul în el, pornea să dea tot fumul în casă prin mulţimea de crăpături, măcar că nimene nu-l ruga să dea pe faţă tot ce avea într'insul.

— Astîmpără-l Domne, se gîndeşte bătrîna uitîndu-se la sulurile subţiri de fum, care se iveau, cînd dintr'o crăpătură, cînd din alta, îngrămădindu-se sub tavan într'o pătură groasă, albăstrie şi oprind lumina de la o ferestruică ce era sus deasupra pămîntului. Geamurile ferestruicei erau stricate şi bătrîna le lipise cu bucăţele de hîrtie, aşa că de departe ferestruica apărea ca un mozaic foarte instructiv.

După ce se trecea focul nu era chip să astupi, căci eşea mai mult miros de cahlă de cît căldură. Las că nici nu se întîmpla des să facă focul în cuptor, nu pentru că n'ar fi fost nevoie, dar nu era cu ce. Une-ori mai strîngea bătrîna de pe la vre-o schele cîte un braţ-două de surcele, dar asta se întîmpla rar. Alte ori se ducea la porta-

Compania aeriană din Paris

a organizat un zbor cu

Aeroplanul BLERIOT No. XI

Tip Traversé la MANCHE

Zborul va avea loc în ziua de **Duminică 25 Aprilie a. c.** pe Aerodromul de la Iași (Abator) sub patronajul

Societăței „JOCKEY-CLUB"

Aeroplanul va fi expus publicului. Ascensiunile se vor face în ultimele zile de Paști.

rul Archipovici.

— Fii bun te rog și dă-mi vre-un braț de lemne. Tare-i ger!... proprietarul Stepan Stepanovici, D-zeu să-i dee sănătate, ți-a spus să-mi dai cîte două brațe pe săptămînă. De ce nu-mi dai?

— Mulți de al de voi s'ar găsi, se răcădue bunul om, punîndu-și mînele în șolduri. Proprietarul, proprietarul! Nu-ți ajunge că te-a lăsat să stai în casă de pomană? Ai pofti să-ți car și lemne, auzi D-ta groasă de obraz? Și încă te mai numești cucoană!... lepădătură, ce ești!...

Și așa se întorcea bătrîna tot cu mînele goale.

Une-ori se gîndește să se ducă la stăpînul casei, dar acest gînd bun rămîne neîmplinit. Trebue să te duci în palatul lui, se înțelege pe scara din dos, acolo cine știe peste cine mai dai: bine de-ți esă înainte Agrafena Ivanovna; dar dacă nimerește pe Gherasim Fedorici! Și numai la gîndul că s'ar putea întîlni cu acesta din urmă, bătrîna da din mîni zicîndu-și: — Ei las, oi duce-o cumva și așa!...

Se coboară în subterana rece, își pune cațaveica, se îmbrobode cu un șal vechi —numai borte. Drept că mai are și o blană, și încă foarte respectabilă blană, căci împlinește 40 ani, dar sub ea doarme nepotica „scumpa Mașurcă". Și la urma urmei ce mai blană, — o himeră! Odată a fost de vulpe, acum nu mai știu de epure-i, de ce-i?, iar pe ea petici peste petici. de nici nu le mai poți număra.

Se uită bătrînica la cuptor, îi pipăe păreții reci.

— Nu ține cald, nu ține, îi numai boștiură..' Atîta bun are, că nu dă fum, cît nu i foc. Bătrînica zimbi și se uită în sus spre fereastră: „Nu-i rău fără bine"!

— Ce mai frig, Doamne iartă-mă!... Mașurca, Mașurca! hulubița mea... Doarme îngerașul, doarme draga mea fetița.

Bătrînica se pleacă peste așternutul sărăcăcios și ascultă suflarea unei fetițe ca de 14 ani, paralizată de o mînă și de un picior.

„De mult ar fi trebuit să o stringă D-zeu și tu tot tremuri de frică să nu îți moară"... își amintește ea de vorbele doctorului, de la ospiciul de infirmi. Apoi tocmai din pricina acestor vorbe a părăsit ospiciul. Adică au mai fost și alte cauze, cari au făcut-o să părăsească această instituție de bine-facere; avea niște vecini prea zurbagii: baba cea din stînga toată ziulica o vedea pe dînsa și pe Mașurca. Și ce i-a făcut ei copilul nevinovat!? se gîndea bătrînica rîdicînd din umere cu mirare!? Sau ce i-a făcut ea D-lui doctor de-l gonește de pe lumea asta... pe un copilaș nevinovat!...

Bătrînica se apropie din nou de pătișor și privi fetița.

Obrăjelul palid și slăbit al fetiței avea o expresie blîndă și mîhnită, cu o suferință așa de resemnată, că, uitîndu-te la ea, te cuprindea un simțămînt de tot ce e mai bun și mai frumos pe lumea aceasta. De aceea mult mai iubea bătrînica această față; unde mei pui, că nici n'avea pe lumea asta pe alt cineva în afară de „scumpa Mașurcă".

Ei, dar și Mașurca iubea pe bătrînică, căci vecinic o avea în fața ei: și cînd era trează, și prin somn, și în minte, și în suflet. Doară bătrîna ei bunicuță este aceea, care o plimba,— cînd era mică de tot,—prin grădină și prin pădure; o plimba atunci cînd „drăguța Mașurcă" avea piciorușele și mînușițele sănătoase. Asta a fost însă de mult, foarte de mult. Zeci de ani i se părea că au trecut de atunci. De tată și de mamă, Mașurca își aduce aminte ca prin vis. Da,—asta a fost de mult, foarte de mult... Pe urmă... au trecut zile, luni, ani; oamenii umblă, aleargă, iar ea stă culcată, ca pironită în pat; nu poate să-și miște piciorul și mîna... Nu mai dea D-zeu nimănui să ajungă in starea asta!...

Avea și Mașurca o mîngîere—bătrînica bunicuță. Ea era singurul om pe care îl avea totdeauna lîngă dînsa, care o iubea și o căuta fără să știe de somn și de odihnă. Ei, cum Mașurca să nu-și iubească pe bunicuța ei?

Cea mai mare plăcere pentru Mașurca era să citească bunicuței „Școala evlaviei". Bunicuța avea două cărți vechi cu acest titlu pe care i-le dăruise cine va, dar cine anume nu-și aducea aminte bătrînica nici în ruptul capului. Parcă ar fi Petru Efstigneevici, sau, poate că Natalia Prohorovna!

Mașurca știa bine că sînt mai multe cărți de acestea, căci pe una din ele era scris tonul al 8-lea și cel din urmă. Apoi ce o fi fost în cele 6 volume, pe cari nici nu le-a văzut?, trebue să fi fost niște istorisiri și mai frumoase!

Aproape în fiecare zi Mașurca citește bunicăi „Școala evlaviei", iar bunica se trudește, cu împletitul unui colțun gros de lînă, muncindu-se cu niște ochi îndărătnici, cari într'una tot fug de pe andrelele groase ca niște bețe. Și tot se uită cu ochii săi slabi prin niște ochelari mari, la ochiul îndrăcit și nici că poate să-l pue pe andrea.

— Anapoda ochiu, Doamne iartă-mă, nici că-l pot prinde.

D'apoi și colțunul bunicuței era nesfîrșit. Ea, ca și Penelopa, cît împletea ziua, noaptea desfăcea. Iată merge pe al 2-lea an de cînd, a făgăduit Mașurcăi să-i împleteaacă colțuni călduroși și tot împletește—cu sîrguință! Bine că s'a găsit și material: un tricou vechiu, pe care i-l dăruise o cucoană mare, Maria Alexeevna. Bătrîna a desfăcut tricoul cu hotărîrea să împletească colțuni drăguței Mașurcăi. Tot împletește cu credință nestrămutată că are să sfîrșască odată. Doară cu credință și valoare se poate ajunge la toate.

— Știi Mașurocică că azi n'am să mă mai duc la Excelența Sa, zice bunica. Mă cam dor picioarele, mai cu samă ăst sting, mă roade și mă roade toată nopticica pănă în zori de ziua.

Excelența Sa Neofit Afanasievici Prisnoncpenschii era omul către care se îndreptau vecinic pașii bătrînicăi bunicuțe. In fie care dimineață vizita cancelaria sa cu punctualitate și în fie care dată căpăta răspuns lămurit și scurt: să vii mîine!

Bătrînica avea o pensioară incă de pe timpurile vechi, bune,—dar ea ar fi vroit să capete o pensie și pentru drăguța Mașurca. Tatăl acestia fusese casier tocmai acolo unde Excelența Sa Neofit Afanasievici, era Șef.

(Va urma)

Litere-Științe-Arte

D-na Agatha Birsescu-Radovici.— Ne adresează o scrisoare în care explică —spre lămurirea publicului iașan—că a fost nevoită a renunța la intențiunea de a da în Iași cele trei spectacole anunțate, în cele 3 zile de Paști, de oarece lipsind cea mai mare parte a artiștilor din oraș, a fost în imposibilitate de a pregăti reprezentațiile și a face repetițiile necesare spre a se prezenta publicului iașan așa cum s'ar fi cerut în niște spectacole mari ca acele anunțate.

Cu toată cheltuiala făcută prin deplasarea de la Berlin a artistului Radovici și prin afișele placardate, d-sa a trebuit să renunțe la proiectatele reprezentații. Din parte-ne anunțăm însă pe admiratorii marei artiste că în seara de 19 Aprilie d-na Birsescu va da o singură reprezentație cu trei piese mici care vor alcătui un splendid spectacol. In toate acele piese d-na Birsescu-Radovici, cît și artistul C. Radovici vor aparea în roluri caracteristice și neîndoim că publicul va ținea să asiste la această rară serată dramatică, în număr mare.

*

La 7 Mai se va serba la Amsterdam jubileul de 50 de ani de la apariția celebrului roman al lui Multatuli „Max Havelaar", In acea zi va avea loc la casa poporului din sus zisul oraș o întrunire oficială și se va reprezenta drama lui Multatuli: „Școala Regilor". Se proiectează de asemenea o expoziție de obiecte, relicvii, amintiri în legetură cu viața marelui scriitor. Toate aceste vor forma apoi un muzeu—Multatuli.

*

La Cernăuți a fost numită o doctoreasă—Willenkhow,—medic al spitalului central.

*

Alegerile franceze fiind în toiul lor, iată cîteva nume mai cunoscute de femei cari candidează ca... deputate: D-na Margareta Durand, fundatoarea ziarului femeesc „La Fronde," d-na Hubertine Auclere, avocată cu autoritate, Nelly Roussel, oratoare de mare talent, d-na dr. Madeleine Palleti r, d-na Louis și d-na Deville,—toate candidează la Paris. La Toulouse candidează d-na Arria Ly.

*

Academia de științe din Paris, a făcut mai multe comunicări asupra producerei frigurilor tifice la animale.

Pînă acum nu reușise să se infecteze iepuri de casă sau alte animale destinate pentru experiență, în aceleași împrejurări, ca și omul. Metschnikow atribuia această nerușinată unei metode greșite. Se întreuuințau de regulă injecții cu baccili. Pe de altă parte este constatat că infectarea omului se face prin soluție de eliminări excrementale, cari sunt îmbîxite de baccili.

Metschnikow dădu unui timpanzeu o astfel de soluție. După 6 zile maimuța dedea toate simptomele cari premerg unei boli tifice. In institutul Pasteur se fac acum experiențe asupra unor animale astfel inoculate. Dacă vor reuși, atunci ușor va fi de aflat și leacul contra acestei boli cumplite. care ne distruge regnul animalic.

*

D. A. Davila și-a reînoit contractele de angajament cu compania sa, făcînd în persoana simpaticului artist R. Popea o nouă achizițiune.

*

A apărut No. 14 din excelenta revistă săptămînal „Falanga" avînd cuprinsul următor:

Claudia Cridim.—In altă lume (poezie) I. Minulescu.— Odeletă (poezie). P. G. Cătunaru.—O noapte de Octombrie (schiță). Em. Gîrleanu.—A doua Duminică, Aprilie 1910. I. Pușcariu.—Cîntec poezie. Mihail Dragomirescu.—Mozaic Critic M. Săulescu.— Et nunc et emper (poezie). G. D. Mugur.—Un trubadur: „Cincinat Pavelescu". Marțial — Cornuri cu sare (epigramă). Muzicus.—Muzică și interpreți: Darclée. E. Grigoraș.— Cronica științifică. Informațiuni, Poșta redacției etc.

Ca și numerele anterioare, numărul 5 al „Faclei" a avut un succes enorm.

Revista a trebuit să fie retipărită după sumarul acelui număr.

C. A. Roseti de Const. Mille. Cronica politică, P. C. Mișcarea culturală socialistă, B. Brănișteanu. Academia de declamație s'a închis; biroul de înregistrare nu mai funcționează, N D. Cocea. Un document, (facsimile), Legea repauzului, A. L. D. Iorga informator al străinătății, Toma Dragu. Industria „națională", E. P. Discursul unui prim-ministru, Lux.

Polemici: Pomana praședinților; Un reportaj senzațional al d lui Iorga; Ziua regelui: Logică (Nădejde Reichmann); Haret-Dissescu-Maiorescu; Idealul studențimei; Conflictul Duca-Manliu; Creerul latin, Justiția cazonă; Alt scandal militar; Orbul romîn (Vatra luminoasă și străinii); Apel către d-nii Al. Smeltz; Intre Iorga și Cuza; Manifestație la d Ioan Nădejdu.

Prețul 15 bani.

*

STRUNA ZILEI

NOPȚI ALBE

S'au votat sute de indigenate și încetățeniri în ședințele nocturne ale Camerei.

Ziarele

Toatè le pot crede despre
Zisele ședinți nocturne,
Insă nu că deputații
Au putut primi... diurne.

Islazurile Comunale și Contractele Agricole

CIRCULAREA CONSILIULUI SUPERIOR AGRICOL

Dovedind, în alte cazuri, că nu sa dat de loc țăranilor pămînt de cultură și că n'au fost învoiți la munci, sau că li s'au dat pămînt și munci în disproporție cu întinderea moșiei și trebuințele lor în aceste cazuri spiritul legii vă cere să vă transformați în agenți mijlocitori pentru stabilirea armoniei între părți.—Samsari cinstiți între țarani și proprietari sau arendași, veți uza de toate mijloacele ce legea vă pune la îndemînă și mai ales de sfat spre a face pe proprietari și arendași să înțeleagă cît este de păgubitor pentru proprietate a se lăsa în lipsă de hrană muncitorii de pe moșie și vitele lor și ce urmări ar avea înmulțirea celor desnădăjduiți și fără căpătăi în statele noastre.

In aceste privințe, noi alcătuim vă rugăm să n'aveți astîmpăr pînă nu veți fi isbutit a stabili, în toate localitățile, între părți, înțelegerna pe care o dorește legea.

In acest chip trebue înțăleasă îndatorirea ce vă impune art. 79 prin cuvintele: *să examêneze contractele agricole.*

Indeplinită, în cursul primăverei, această primă parte din serviciile ce vă cere legea, veți înainta Consiliului, pănă la sfîrșitul lunei Maiu, un raport amănunțit asupra activității d-voastre în această privință, prin care, dînd seamă de starea generală de lucruri cu privire la încheerea contractelor agricole, veți semnala moșiile în cari și împrejurările pentru cari nu s'a putut izbuti, cu toate stăruințile d-voastră, a se ajunge la stabilirea bunei înțelegeri între părți.

In restul anului agricol veți avea de de îndeplinit partea a doua din serviciile ce vă cere art. 79 prin cuvintele: „să cerceteze condițiunile în cari se execută învoelile contractate și culeagă științele de cari va avea trebuință.

Spre îndeplinirea acestei părți de serviciu va trebui să vizitați cît de des moșiile din județul d-voastre și să cercetați:

1) Dacă măsurătoarea pămînturilor date țăranilor în arendă sau în muncă pe bani se face sau s'a făcut potrivit celor prescrise de art. 54 din lege și dacă primarul a dat curs legal reclamațiunilor ce i se vor fi adresat în aceaprivință, conform art. 56, supunînd d-v. potrivit dreptului ce vă recunoaște alin. ultim de sub art. 77 din lege, în caz de refuz din partea primarului, chestiunea în judecata judecătorului de ocol, cerînd în acelaș timp judecătorului de a aplica și primarului recalcitrant pe depsile prevăzute de art. 104 din legea

2) Dacă registrele prevăzute de art. 75 și 77 sunt ținute în regulă, dînd explicațiuni și luînd măsuri de îndreptare cînd erorile ce veți constatata ar proveni din nepricepere și deferind cazul judecătorului de ocol, spre a pedepsi pe vinovați, cînd veți constata că neregula ținerei acelor registre izvorăște din rea credință.

In acelaș chip veți proceda și în privința registrelor ținute conform. art. 76 de proprietari sau arendași, pe cari aveți dreptul să le cercetați, de vreme ce art. 98 vă îndatorează să culegeți toate științele de cari aveți trebuință spre constatarea condițiunilor în cari se execută contractele agricole. Refuzul proprietarului sau arendașului de a vă înfățișa registrele constatat prin proc.-verbal, constitue înaintea judecătorului de ocol prezumțiunea de neținere în regulă a acelor registre. Neregulă prevăzută și pedepsită de art. 108 din lege.

3) Dacă chemarea datornicilor la lucru, pentru care s'au învoit cu contract, se face de către autoritatea comunală în condițiunile și cu urmările pre văzute de articolul 92 și următorii din lege. In această privință vă veți folosi de ori-ce trecere a d-voastră prin ori-ce comună, spre a da autorității comunale cele mai întinse explicațiuni, atît asupra formalităților de îndeplinit pentru chemarea la lucru, cît și asupra constătării nevoinții țăranului de a fi următori și pagubelor pricinuite prin neîndeplinirea muncii ce s'a obligat a săvîrși; îndemnînd pe acele autorități să fie cît de riguroase în această privință; fiind-că legea învoelilor agricole dorește a l deprinde să-și respecte și să și îndeplinească obligațiunile ce ar fi contractat;

In timpul săvîrșirii muncilor ce nu suferă întîrziere, cum este seceratul, sunteți datori a îndesi inspecțiunile și a vă transporta cu preferință în comunele unde vi se vor semnala de către autorități sau prin reclamațiuni particulare, că chemarea și eșirea datornicilor la lucru ar întîmpina dificultăți sau s'ar face în potriva legei.

Tot astfel sunteți datori a vă transporta, fără întîrziere, în comunele în cari vi se va semnala că dijmuitul grîului și altor păioase nu se face în condițiunile stipulate prin contract, sau nu se face în termenele prevăzute prin art. 4 din lege și constatînd abaterile, veți solicita, prin adresă formală, pe administratorul de plasă să procedeze conform legii și, pe cît se va putea, în cazuri mai de seamă, chiar în prezența și cu asistența dv.

Despre aceste cercetări și despre rezultatul incidentelor ce veți fi avut de rezolvit în toate aceste privințe în cursul executărei muncilor, veți menționa în registrul repertor, recomandat mai sus, și le veți consemna în raportul ce veți înainta Consiliului despre aceste operațiuni pînă la sfîrșitul lunei August, urmînd după aceleași norme și în trimestrul următor, în care veți avea de privegheat culesul și dijmuitul porumbului și facerea sămănăturilor de toamnă.

In timpul iernei, grija dumnevoastră trebue îndreptată asupra operațiunii răfuiei și a afișerii listelor de rămășițe, de la regularitatea cărora depinde în cea mai mare parte atingerea scopului mărit de lege. Cu prilejul inspecțiunilor ce veți face în timpul iernei veți cerceta: dacă țăranii au fost socotiți în termenele prevăzute de articolul 87; dacă răfuiala s'a urmat după normele prescrise de articolul 80 și următorii din lege, și în caz contrar, veți învita pe primar a refuza legalizarea și afișarea listelor de rămășițe provenite din răfuiala nelegală, prevenind-i că procedînd altfel ar săvîrși faptul de înregistrare de acte abătute de la lege, fapt revăzut și pedepsit de articolul 105 din lege și că ar fi tot atît de vinovați și pedepsiți pentru legazarea unei liste de rămășițe încheiate în neregulă, pe cît ar fi de vinovați și pedepsiți conform art. 104, pentru refuzul de legalizare și afișare a unei liste de rămășițe încheiate după formele cerute de lege.

După cum vedeți, sunt numeroase și grele serviciile ce vă cere legea. Nădăjduim însă, că pătrunși de însemnătatea misiunii ce vă este încredințată, veți pune toată priceperea și sîrguința trebuincioasă pentru îndeplinirea acestei misiuni.

De altfel, consiliul va întreprinde prin membrii săi, cu începere din luna Maiu, inspecțiuni prin comunele rurale, spre a-și da seama cum fie-care din d-voastră pricepe să-și indeplinească datoria.

Informații

❑ **Ministerul de Răsbolu și cismarii din Iași.** — Zilele acestea se ține o nouă licitație pentru furnitura de încălțăminte necesară corpului IV de armată. De 4 ani de zile, această furnitură era dată consorțiului de cizmari romîni din Iași, în frunte cu energicul praședinte V. Arsene. Grație acestui fapt cizmăria romînă în Iași a luat un mare avînt și cine merge pe strada De Sus vede o mulțime de firme romînești, semn îmbucurător pentru noi. Apoi consorțul a cheituit cu instalațiuni mecanice de atelier în strada M. Eminescu, vechiul local *Bolta rece*; au închiriat magazii mari, unde lucrează zecimi de lucrători romîni; și în curînd consorțul era pus pe cale să deschidă și o mare magazie de pielerie.

Ce se întîmplă? Cu venirea d-lui general Crainiceanu la ministerul de războiu, s'a văzut cu ochi răi consorțul de cismari din Iași, căci cel interesat, d. Mandrea din București, ungînd osiile pe la diferiți coloneli și generali din administrația centrală a izbutit să facă tot felul de șicane cizmarilor din Iași: Cum recepțiunea cizmelor trebuia făcută la București, consorțul de la Iași s'a văzut silit să plătească vagoanele de transport pentru lucrul statului și mii de perechi de cizme refuzate pe nimica.

Ne facem ecoul indignării generale a cismarilor romîni și facem atent pe ministrul de războiu, că dacă se va lăsa ademenit de cei interesați va da o lovire directă la sute de familii românești, cari trăesc din munca brațelor.

E vorba ca la actuala licitație să li se facă tot felul de șicane cizmarilor din Iași.

Lucrul prezentînd o gravitate pentru piața Iașilor vom reveni cu amănante.

❑ Mîine se vor da soldaților din garnizoană locală, permisii pe cîte 8 zile, în vederea sărbătorilor Paștelui.

❑ D. general Tătărescu, comandantul corpului 4 de armată, s'a reîntors aseară în localitate, venind din București.

❑ Ministerul agriculturii și domenilor a trimes prefecturii județului semință pentru cultura vermilor de matasă, spre a se distribui gratuit sericicultorilor din județul nostru.

❑ Invățătorii și învățătoarele din județul Olt, care se vor întruni în conferențe generale în ziua de 23 April, vor veni în excursiune la Iași.

❑ Ministerul de interne a făcut cunoscut prefecturii județului că preoții și învățătorii au dreptul să cumpere pămînt rural.

❑ Mîine se vor plăti la administrația financiară, pensiile ciivile și militare pe luna Aprilie.

❑ Poimîne, Joi va apare primul număr al revistei bisericești, redactată de un grup de preoți din localitate.

❑ D. I. Mihailopol, șeful stației Cristești și telegrafistul Chiriac Haralambie au fost înaintați în salar,

❑ Direcția gererală a c. f. r. face cunoscut inspecției de mișcare Iași că direcția generală a serviciului sanitar ridicînd dispozițiile privitoare la împedicarea întoarcerei holerei din Rusia, se anulează măsurile ce se luase pentru terenurile care circulă din și spre Rusia.

❑ Școala de cusături romînești *Domnița Ruxanda*, a organizat pentru zilele de 8, 9, 10 și 11 c., în palatul Sturza din strada Carol o expoziție de lucrurile executate atît în atelierele acelei școli, cît și pe la diferite sate din Moldova.

— Publicul care se interesează de mersul acestei societăți, menite să încurajeze industria casnică pe la sate, este rugat a veni să viziteze această expoziție pentru a-și da seamă de rezultatele obținute pînă acum.

❑ Iată programul pentru serbarea sfîntului Paști:

Vineri 16 April la oarele 7 seara, în catedrala Sf-tei Mitropolii se va începe slujba „prohodul Domnului", oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul și încunjurat de cler și corul vocal al catedralei.

In piața din fața bisericei, se vor afla cîte un detașament din fie care corp de trupă, din garnizoana orașului.

In timpul cînd se va încunjura biserica cu sf. Epitaf, trupele se vor descoperi, iar trompeții vor suna „spre rugăciune".

La serviciu vor asista autoritățile civile și militare.

Sîmbătă 17 April oarele 11 jumatate noaptea, se va afla în piața din fața bisericei, o companie de onoare cu muzică și drapel.

La slujba Sf.-tei Invieri, care va începe la 12 precis, vor asista autoritățile amintite mai sus.

In momentul cînd I. P. S. S. Mitropolitul va rosti imnul „Christos a înviat" muzica militară va intona „Spre rugăciune" și „imnul regal".

După aceia se va începe slujba Sfliturghii.

Cercul moernist de cultură

Cu toate ce e vacanţă, din pricina căreia unii au lecat din Iaşi, cercul acesta şi-a ţinut şedinţă, Luni 13 c., obicinuita-i întrunire săptămînală. Au luat parte zece dintre membri şi anume domnii: D. Pompei şi Ilie Bărbulescu, profesori universitari,—Hralamb Vasiliu, agregat la Universitate,—I. Petrovici conferenţiar docent la Universitate,—V. Buşilă magistrat,—d. prof. dr. August Scriban,—dr. Stenner—dr. Em. Veisa,—P. Dragomirescu, dr. în drept de la Paris şi avocat,—Octav Erbiceanu, profesor suplinitor la Universitate.

D. Ilie Bărbulescu a făcut o comunicare despre unele părţi din starea politică şi culturală actuală a Bulgariei. Arată că partidele de guvernămînt de acol se diferenţiază între dînsele nu după idei sau tendinţe principiale ci după personagii politice influente; că viaţa politică a celor 6 partide politice ale Bulgariei se mişcă, cea mai mare parte, în cadrul voinţei Rusiei, ca la noi înainte de 1848 şi în vremea regulamentului organic, că în sfîrşit şi votul universal pe care 'l are Bulgaria, nu e acolo de cît o formă apusană cu care se îmbracă unanimităţile guvernamentale ale unei mulţimi care n'are nici pic de conştiinţă publică.

Ţinta acestei comunicări, care mai cuprinde încă şi alte idei a fost ca, prin ea să se îndrepte unele idei greşite, cari din pricina necunoaşterii vieţii reale şi în „ansamblu" a Bulgariei, circulă între noi cu privire la o *închipuită* superioritate a acestei vecine.

Bine spunea dar d. Rodion în ziarul *Ordinea* de la 11 Aprilie c. că „Cercul modernist de cultură", care născut din iniţiativa unor Universitari leşeni, se menţine pe tărîmul strict cultural, reprezentînd şi el un fel de reacţiune. De o cam dată acest cerc reprezintă reacţiunea împotriva unor idei învechite, născute cu deosebire din necunoştinţă şi din neconformarea la metodele *moderne* de cercetare.

Cu încetul însă, desigur că acţiunea cercului se va întinde şi peste hotarele acestea ale ştiinţei pur speculative şi va căuta neapărat să-şi spună—cu modestie, dar să-şi spună—părerile sale, în conformitate cu ştiinţa şi viaţa cea mai modernă, şi în alte chestii de un mai larg interes public actual.

Ori-cum, în sfera ideilor mai mult speculative, cercul acesta e pentru viaţa laşului, astă-zi „modernist" aşa cum se spune că era Junimea pentru lumea noastră de la 1870. Deosebirea e numai că, pe cînd vechea „Junime" era în acelaşi timp un „cerc de admiraţie mutuală" actualul „cerc modernist de cultură" nu are de loc acest defect al înaintaşei sale. Lipsa acestui defect s'a dovedit în deosebi prin comnnicarea ţinută lunea de dinaintea acesteia. Atunci, un membru al Cercului a arătat, că scriitorul italian Angeolello, într'o carte „Historia Turchesca", publicată după un manuscris din sec. XVII de un alt membru al acestuiaşi cerc al nostru, nu a adus nici un fapt istoric nou necunoscut, cu privire la bătălia de la Războeni a lui Ştefan cel Mare cu Turcii. Aşa dar nu s'a evitat ca un membru să îndrepte greşala altuia care credea că Angeolello a scris lucruri noui în „Historia Turchesca",—ceea ce nu s'ar fi făcut în „Cercul de admiraţie mutuală" al vechii „Junimi".

E dar şi o parte de moralitate socială mai înaltă şi mai modernă în acest „Cerc modernist de cultură".

Ultime informaţii

❑ *La 1 Mai se va deschide sesiunea sf. Sinod.*

Chiar în prima şedinţă, va fi readusă în discuţie, de către episcopul Romanului, chestia consistorului şi, implicit, chestia afuriseniei.

Junimiştii au ferma convingere, că redeschiderea chestiei bisericeşti, va fi foarte jenantă pentru guvern şi că ea va atrage o schimbare de regim.

❑ **Iorga la Academie.** — Sesiunea de primăvară a Academiei Romîne se va deschide în ziua de 1 Mai. In această sesiune, Academia se va ocupa şi cu alegerea a doi membri activi în secţiunea istorică, în locul defuncţilor Gr. G. Tocilescu şi a canonicului Bunea şi a unui membru în secţiunea ştiinţifică, în locul răposatului P. S. Aurellian.

Să ştie, că pentru ca un candidat să poată fi ales de *plenul* Academiei, trebue să fie propus de secţiunea respectivă.

La unul din locurile vacante, în secţiunea istorică, d-nii D. Onciul şi Ioan Bogdan, voesc să propună pe năbădă iosul naţionalist Iorga. D nii Onciul şi Bogdan au de gînd să facă această propunere, numai în cazul cînd d. Sturdza nu ar putea lua parte la şedinţele Academiei; în cazul cînd d. Sturdza va veni, atunci 'şi vor amîna propunerea.

Secţiunea istorică a Academiei are acum 10 membri; dar nevenind d. Sturdza şi vicarul Mangra, d-lui Iorga i-ar trebui, pentru ca să poată fi propus *plenului*, cinci glasuri; căci ar putea fi prezenţi numai opt academiciani şi anume: Ioan Bogdan, Erbiceanu Constantin, Kalinderu Ioan, Marinescu Atanasie, Moldoveanu Ioan, Onciul Dimitrie, Xenopol, D. Alexandrescu şi M. Sutzu.

Susţiitorii lui Iorga cred că nici canonicul Moldovan de la Blaj, nu va veni, aşa că atunci Iorga nu va avea nevoe de cît de patru glasuri pentru a fi propus plenului.

D-nii Haret şi Ioan Bianu, stărue ca A. Sturza să se reîntoarcă în ţară şi să ieie parte la şedinţele Academiei, pentrn ca să se împiedece întrarea în Academie a *zurbagiului* de la Vălenii de munte

Pentru cel alt loc, în secţiunea istorică, este probabilă alegerea d-lui I. Tanoviceanu, cunoscutul scriitor şi profesor de la facultatea juridică din Bucureşti.

Pentru locul din secţiunea ştiinţifică, se vorbeşte de trei candidaturi şi anume: profesorul dr. Em. Riegler, Antipa şi zoologul Emil Racoviţă din Paris.

Preşedinte al Academiei va fi ales, după toate probabilităţile, d. Titu Maiorescu.

❑ La solemnităţile jubileului Universităţei, care vor avea loc la toamnă, din Bucovina vor veni să asiste, 200 de persoane: profesori, studenţi, preoţi, etc.

De asemeni, va veni multă lume şi din Basarabia.

❑ Ministerul instrucţiunei publice a făcut cunoscut că, sub nici un motiv, nu se vor admite înscrierile elevilor preparaţi în particular, peste termenul de 30 Aprilie.

Examenul se va începe în ziua de 1 Iunie, iar comisiunile examinatoare se vor numi la sfîrşitul lunei Mai.

❑ Ministerul justiţiei va delega pe un consilier în funcţiunile de procuror general.

Ministerul va alege între d-nii consilieri: Gh. Sturdza, Em. Cernătescu şi C. Grigoriu.

❑ Primul procuror şi medicul legist al parchetului au fost astă zi la cimitir unde a avut loc deshumarea cadavrului copilei Olteanu, din Goruni, presupusă că a fost omorîtă de mama ei, Elena D. Olteanu.

Raportul asupra autopsiei va fi depus mîine.

❑ Din Kişinău ni se scrie că poimîne 15 Aprilie se va începe pelerinajul sf-tei icoane făcătoare de minuni, aflatoare în biserica catedrală Sobor.

După sf.-ta liturghie, Icoana făcătoare de minuni, va fi scoasă din biserică şi conform uzului, un pelerinaj se va face de la Sobor până la cimitir, unde asemeni se va oficia un serviciu religios. De acolo, icoana care se crede că e izbăvitoare de boli, va fi transportată în satul Mileşti, unde va rămînea până a doua zi. Pelerinajul va urma zilnic, prin satele: Gura galbena, Albugeri, Dîrguţa, Cherşova, Veşolina Compostea, Budeşti, Ţinţăreni, Mereni, Vaşcani, Cobiliţa şi apoi la M-rea Horbova.

Pelerinajul va dura până la 20 Maiu c.

❑ D. C. Simionescu, inspector financiar, a sosit azi dimineaţă în inspecţie în localitate.

❑ **Pentru statua lui M. Kogălniceanu.**—Pe lîngă suma adunată pînă acum fondul statuei lui Mihail Kogălniceanu s'a mai sporit cu următoarele sume: D. A. D. Xenopol, produsul conferenţelor ţinute la Dorohoiu şi Craiova 800 lei, d. dr. Gh. Bogdan 1000 lei, d. colonel C. Langa 100 lei, I. P. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei şi Sucevei 100 lei, d general G. Manu 60 lei, lista d-lui Stănescu directorul liceului din Buzeu 100 lei şi 90 bani.

❑ D-na Esmeralda Boldur, care se află la Ierusalim, a scris că a cumparat locul unde urmează a se construi biserica romînească.

E probabil că lucrările vor începe la vară.

❑ Autorităţile au fost înştiinţate că în Botoşani, au fost prinşi şi arestaţi nişte ţigani, care s'a dovedit că au comis numeroase furturi de vite şi în judeţul Iaşi, anume în comunele Popeşti şi Brehueşti de lîngă Tg.-Frumos.

Din cercetările făcute s'a mai stabilit că numiţii aveau legături cu o bandă de hoţi din judeţul Vaslui, unde s'au sevîrşit peste 20 furturi de cai, dintre care cîţi-va s'au şi găsit asupra lor.

In prezent se fac cercetări pentru prinderea acestei bande.

● In comuna Fîntînele, din judeţul nostru, se va construi în vara anului acestuia un spital „Carol I."

❑ Implinindu se termenul de 3 ani de la alegerea camerei de meserii din Iaşi, s'a fixat noua alegere pentru ziua de Duminică 2 Mai c.

La această alegere au drept la vot numai comitetele corporaţiilor, în întreaga circumscripţie.

❑ D. Dr. Duma, inspector sanitar, care a sosit în localitate, a plecat în inspecţie la Bivolari.

❑ Numirile în posturile care au mai rămas vacante în învăţămîntul primar urban şi rural, se vor face după vacanţa Paştelui.

❑ Institutorii şi învăţătorii din judeţul nostru agită ideia, că după conferenţele generale să facă o escursiune la Constanţa.

● Joi fiind „cina cea de tamă", serviciul religios se va oficia la Mitropolie, cu o deosebită solemnitate, ca şi la celelalte biserici.

In acea zi, se prepară, cu un deosebit cermonial, sf-ta împărtăşanie pentru întregul an.

❑ Pe şesul Bahluiului, între Movileni şi P.-Iloaie, s'a găsit astă-zi oribil mutilat, cadavrul numitului Ion Silinski, lucrător.

Medicul de plasă a fost însărcinat cu autopsierea cadavrului.

❑ Ancheta privitoare la denunţurile că regretata, Maria Stamati şi decedatul I. Fokschaner, ar fi murit otrăviţi, va continua mîine la parchet.

Au fost citaţi noui martori.

❑ **Judiciare.**—Astă-zi au fost fixate, precum urmează, procesele din sesiunea viitoare a Curţei cu juri din Iaşi: la trei Mai: P. Bunduc şi L. Mălănciuc, contopiri de pedepse; profesor I. Atanasiu, calomnie prin presă; M. Iancovici (dispărut), tălhării; 4 Mai, Al. Botezatu, omor; 5 Mai, N. Roşu, lovituri căuzătoare de moarte şi N I. Russu, tălhării; 6 Mai, V. Goraş, omor; 7 Mai, Lenţa Iosipescu, lovituri căuzătoare de moarte; 8 Mai, Iftimie a Petroaiei, dare de foc; 9 şi 10 Mai (sărbători); 11 Mai, L. Durai şi P. Solomon, dare de foc.

❑ Publicul aşteaptă cu mare nerăbdare sosirea aparatului Blériot No. XI, cu care se va face o ascenziune, după cum s'a anunţat, Duminică 25 Aprilie, pe aerodromul de la abator, sub patronajul Clubului Jokey.

Aparatul a fost pornit din Paris şi e pe drum. El va fi expus în curînd publicului.

După cît ştim, până acum şi-au rezervat camere numeroase persoane din Botoşani, Roman, Fălticeni şi Vaslui, care vor veni să asiste la ascenziunea de Duminică 25 Aprilie.

Tramvaiele vor circula în acea zi, pe linia Abator, de la orele 12, pentru înlesnirea publicului.

Ordinea, pe cîmp, va fi ţinută de armată, căci vor asista zeci de mii de oameni.

Cititorii vor găsi în curînd o largă descriere a aparatului sburător.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 13 Aprilie

LOTERIA

Bucureşti.—Astă-zi s'a urmat tragerea loteriei cl. VI a regatului romîn.

Au cîştigat:

100,000 lei No. 48326.

10,000 lei No. 30556.

3,000 lei No. 25164.

2,000 lei No. 44518, 59813, 4037, 45523, 19384, 33811, 26262, 41979, 21381.

1,000 lei No. 24175, 16873, 19863, 44500, 14740, 34528, 52912, 45968, 58013, 47692, 5579, 8424, 20988, 7359, 3311.

500 lei No. 58145, 55104, 42464, 3556. 48586, 3758, 1223, 28088, 6308, 40974, 36232, 20043, 23551, 31530, 1482, 18416, 31220, 54981, 22342, 6718, 24650, 548, 3331, 55218, 52036.

D. Procopie Demetrescu revine

Bucureşti.—Se ştie că în urma incidentului cu d. dr. Brăttescu şi cu d-rul Sion, d. Procopie Demetrescu primarul capitalei, demisionase.

Aseară d-rul Sion a fost la d. Procopie Demetrescu şi şi-a cerut scuze.

D. Pr. Demetrescu a revenit apoi asupra demisiei.

Accidentul lui Zeppelin II

Homburg.—Zeppelin II, cu care contele de Zeppelin a făcut prima şi cea mai mare călătorie, a fost complect distrus, în urma accidentului de eri, pe timpul furtunei.

Pe la orele 11, isbucnind furtuna, parii de care era legat balonul au fost smulţi din pămînt. Peste 20 minute, el a căzut la Weilbberg. Aparatul este însă cu totul distrus, aşa că nu va mai putea fi restabilit.

Pogromul dia Kiew

Kiew.—In urma măsurilor luate pentru isgonirea evreilor, bandele negre au capatat curaj.

Alaltă-eri bandele s'au dus în cartierele locuite de evrei şi le-au devastat. Evreii de şi erau înarmaţi, totuşi au fost măcelăriţi. Numeroase prăvălii au fost devastate. Foarte mulţi evrei sunt grav răniţi. Unii sunt în agonie.

Evadare

Tg.-Ocna.—Deţinutul I. Demetrescu a isbutit din nou să evadeze din ograda salinelor.

Se ştie că acest deţinut evadase în Februarie şi timp de 4 zile a stat ascuns după nişte stînci.

De data asta însă, nu i s'a putut da de urmă.

Cutremure

Lisabona.—Puternice sguduituri de pămînt au fost simţite azi dimineaţă în regiunea de sus a fluviului Minho. Nu a fost nici o victimă.

Accidentele unor baloane

Limburg.—Balonul cu cîrmă No. 2 a fost luat de vînt azi la ora 1 după amiazi şi a fost tîrît în direcţia nordvest. La ora 1, acest balon a căzut în apropiere de Weilburg pe rîul Lahn. Balonul e rupt în două, dar motoarele precum şi nacela şi instrumentele nu au fost vătămate.

*

Londra.—Balonul dirijabil al armatei, a făcut azi o ascensiune de probă lîngă Farnborough, dar un vînt puternic l'a asvîrlit la pămînt. Invălişul balonului s'a rupt, gazul s'a aprins şi a făcut explozie. Carcasa balonului e ruptă.

Situţia în Albania

Salonic.—Ştirile din Albania de sus sunt defavorabile. Lîngă Guilon sunt 3000 arnăuţi înarmati în apropiere de Dreniţa mai sunt 2000; lîngă Lilpjon 4,000. In împrejurimile oraşului Podonia sunt 5,000. Comunicaţiile telegrafice cu Albania sunt în parte distruse de răzvrătiţi.

*

Salonic.—Arnăuţii au oprit prin forţă, trenul poştal care trecea astăzi prin trecătoarea din Katsanik, apoi au lăsat trenul să-şi continue mersul cînd s'au convins. că prin acest tren nu se expediază nici soldaţi, nici material de rezboi. Transporturile de trupe pe această linie au fost suspendate.

Alegerile din Franţa

Paris.—Se cunoaşte rezultatul din 588 de colegii. Lipsesc numai opt colegii din coloniile franceze şi rezultatul din Foix, care nu a fost proclamat. Republicanii au 57 scaune, radicalii socialişti 154, socialişti independenţi 10; cei unificaţi 28, progresiştii 43, naţionaliştii 12, conservatori 52, Mai sunt 281 balotaje.

După statistica întocmită de ministerul de interne, reacţionarii au perdut trei scaune, progresiştii unul, radicalii şi radicalii socialişti două, naţionaliştii cîştigă unul, republicanii de stînga cîştigă opt şi socialiştii unificaţi trei.

MAGASINUL de MOBILE
HIRSCH IAŞI Lăpuşneanu 38.
CEL MAI MARE ASORTIMENT DE
DORMITOARE. SALOANE
SUFRAGER şi BIROURI
cu preţurile cele mai ieftine
Draperii, Perdele, Storuri, Bonne femes
GALERII
pentru Perdele de bronze groase în loc de 35 lei numai 8 lei fereastra complectă.
PATURI DE BRONZ
Lavabouri, Mesuţe de noapte, Toilete
tot ce este mai nou, frumos şi eftin.
MARE DEPOZIT DE
LĂMPI PENTRU ELECTRICITATE
Din cele mai renumite Fabrici din străinatate.
Nu este nevoe de a se comanda din Străinatate, toate noutăţile sunt expuse în Magazinul nostru.

De Vînzare O casă mare, situată în Iaşi Str. Atanasie Panu No. 3 cu preţul de 20,000 lei numerari peste creditul Funciar Urban din Iaşi. A se adresa Str, Palat No. 31.

Mulţumire publică

Aduc prin publicitate mulţumiri d-lui dr. Em. Veisa, oculist care prin ştiinţa sa, m'a vindecat de o gravă boală de ochi. Eram chiar hotărît a pleca la Viena, cînd d-sa consultîndu-mă, m'a sfătuit să rămîn în Iaşi şi m'a vindecat.

Il asigur pe d. dr. Em. Veisa de recunoştinţa mea şi sfătuesc pé toţi bolnavii de ochi să i se adreseze d sale.

Lupu Silberman.

De vînzare şi de închiriet

în Strada Păcurari No. 79

Un apartament din nou construit compus din patru odăi, bucătărie, spălătorie, sofragerie, şi celelante atenanse.

Un apartament compus din trei odăi şi atenanse.

A se adresa la proprietar **Egor Ivanov** *în aceleaşi case.*

De închiriat mai multe apartamente, strada Lozonschi.

A se adresa d-lui Nicu Pogonat.

Grădina la „Viaţă Lungă"

de la Copou, poziţie pitorească aer curat şi îngrijire excelentă.

D. Ioan Tataru a aranjat diu nou grădina, precum şi camerile. Vin vechi şi nou mîncări bune. Taraf de lăutari.

DE INCHIRIET

2 Apartamente de 5 şi 3 odăi cu atenansele lor, str. Romînă No. 11.

A se adresa D nei I. Unter, Păcurari No. 37.

De închiriet casele din str. Cogălniceanu 6.

A se adresa la d. avocat Stef. Georgescu, str. Căpitan Păun 10, bis.

Sanatoriul „S-ta Maria"

IAŞI—Str. Zmeu 3 (Beilic) Tel fon

Localul s'a mărit cu un număr mare de camere. *Instalaţie higienică confortabilă. Se primesc boli interne, chirurgicale, cronice şi faceri.* Consultaţiuni cu toţi medicii, după dorinţa pacienţilor.

Pensiunea de la 8 lei pe zi.

Pentru bolnavii internaţi cu luna se fac reduceri.

Cezar Simionescu
AVOCAT
Iaşi.—Strada Română 22

LAXIN
Bonboane purgative
din fructe
UŞOR DE LUAT DE COPII ŞI ADULŢI
Gust plăcut.- Efect sigur
Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499
Se recomandă în special contra:
Constipaţiei, Leneviei intestinale, Hemoroizilor, Congestiunei, Migrenei, etc.
Preţul unei cutii LEI 1.75
Depozit la toate farmaciile şi drogueriile
Depozit general Farmacia Rothbard-Iaşi

20 bani litrul **20 bani litrul**
CELE MAI BUNE APE MINERALE
Dochia, Repedea, Baia şi Stânca
PREPARATE DE
„Prima fabrică de Ape Minerale din Iaşi"
STRADA GHICA-VODĂ No. 37.
Sub controlul d-lor chimist D. CADERE şi Dr. I. ŢARANU.
Expediţie promptă în provincie şi la domiciliu

Proprietarul Magazinului

Comerțului in RATE

Iași, Strada Lăpușneanu 25

Aduce la cunoștința publicului că a adus un mare transport de biciclete **BRENNABOR** marca cea mai renumită, întrebuințată de toate arsenalele armatelor din Europa.

Depozit de Mașini de cusut

de calitate superioară pentru industriași și pentru familii. Funcționarea perfectă, garantată pe timp de 10 ani.

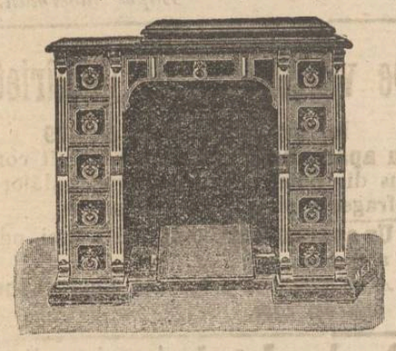

Gramofoane și plăci
Instrumente muzicale
Mobile, Cărucioare
și ori ce accesorii

Toate se vînd în rate convenabile la

Magazinul Comerțului in rate
Ș. L. Grossmann
Strada Lăpușneanu 25

BIUROUL ROMĂN

PENTRU

Instalațiuni de APA și CANAL

AUTORIZAȚIA No. 291 din 1910

No. 3—Strada ARCU—No. 3

Ing. GEORGE D. MANUG și Th. ZAHN

fost inginer-șef monteur la secția instalațiunilor particulare al Societății „Union Baugesellschaft" Iași.

Execută orice fel de lucrări atingătoare de aceactă branșă. Specialitate în inslalațiuni de băi și closete și băi publice, după ultimile sisteme; construcțiuni de **vespasiane** pentru piețe publice, pisoare pentru localuri publice, hoteluri, restaurante, cafenele etc., etc.

Diferitele materiale și obiecte necesare la instalațiuni, sunt din acelea pe care experiența le-au constatat că sun retsistente se comportă bine și conforme regulamentului Pirmăriei.

Oferim condițiuni avantajoase pentra plata lucrărilor și garantăm solitatea montajului.

Proecte și Devize întocmim gratis, la cerere tuturor onor. administrațiuni, d-lor proprietari; asemenea, tot gratis—**spre lămurirea d-lor proprietari**—întocmim și verificăm devize pentru racordări; cu conducta și canalul public, lucrare ce se va executa de concesionarul Primăriei.

Biroul Romin pentru Instalațiuni de Apă și Canal
— Str. ARCU No 3 —

Ing. G. MANUG și Th. ZAHN

Vînzătoare

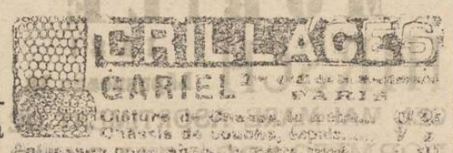

specială, de Pălării, Galanterie, Incălțăminte, Dantelerie, Mode, caută post durabil local.

S. G. Poste restante, Iași

FABRICA DE CARAMIZI

cu aburi și cuptor sistematic

lîngă abatorul comunei Iași,
legată cu rețeaua tramvàiului electric

Fabrica de tuburi de beton în ciment

(Șoseau Arcu 11 | 19)

Proprietatea fraților RAMEDER

Recomandă produsele ei, ca: cărămizi presate și tuburi de ciment, în ori-ce diametru și dimensiune.

TITUS LAPTEȘ

AVOCAT

— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Cali potcoviți la **Clinica Veterinară** din strada Păcurari 100 în luna Martie a. c., medic veterinar **Lupașcu:**

De la școala normală de fete 1 cal; G. Klein, brutar 7 cai; Căpitan Negrutzi 1 cal; Aizic Haimovici 1 cal; Nicu Lupașcu 4 cai; Cujbă 1 cal; Fabrica Zimbru 8 cai; Căpitan Roșu 2 cai; Locot. Manolescu 2 cai; Jora 1 cal; Sașca, muscal 3 cai; Stoleru, muscal 2 cai; Danilui 3 cai; Dănilă, muscal 2 cai; Pepiniera Vișan 6 cai; Căpit. Baldovici 3 cai; Locot. Goliescu 6 cai; Jandarmaria Rurală 5 cai; Darmet 8 cai; Rășcanu 2 cai; avocat Anastasiu 2 cai; Alexievici, muscal 2 cai; Greceanu 1 cal; Nechita, muscal 3 cai; Gall 1 cal; Scoala de meserii 2 cai; Major Văleanu 2 cai; Vasile Ivan, muscal 2 cai; Klepper, moară 1 cal; Bucureșteanu, muscal 3 cai; Rivalet, Vișani 2 cai; Căpitan Ionescu 1 cal; Gh. Șerban 2 cai; Farmacist Jelea 2 cai; Liceul Internat 2 cai; V. Muscalu 3 cai; Pogor, Galata 3 cai; Duca, Vișani 1 cal; Neculau, brutar 2 cai; Pompieri și ofițeri 75 cai; 75 de consultațiuni; Papana 1 cal; Pompierie consultații 4480.

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă și Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Sîmbătă și Duminică se intercalează în program:

Sujele noue

Prețurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă și Duminică **MATINEU** la **3** ore ziua cu prețurile reduse la toate locurile și anume: Loja 4 lei, Rezervat 80 b., Stal I-iu 60 bani, Balcon 40 bani Galeria 30 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra viețe și rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1054 din 18 Decembrie 1869.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia
LEI 6,847,500

Suma asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 85,192. Contraste pentru un capital de franci 577,594,097 $^{43}/_{100}$ și fr. 1,144,228.10 rentă.

S'a plătit asiguraților de la fondarea Societății peste 880 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Cas de viață pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractantului.

e) Cas de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la cas de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum și

Diferite alte combinațiuni de asigurări atragătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romînia București

Agent general pentru Iași:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

Cine vrea să cîștige la Loterie

să cumpere bilete numerice de

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iași—Strada Lăpușneanu No. 35—Iași

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VII

s'au pus în vânzare

Tragerea de la

9 April—4 Mai 1910

Se poate cîștigă în caz fericos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șapte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Grăbiți-vă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Prețurile oficiale pentru vânzare:

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Prețurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iași Strada Primăriei No. 17.—Instalațiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI Str. Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. — No. 993 Joi 15 Aprilie 1910

2 Mai 1864 — 2 Mai 1910

Alturăm aceste 2 date nu prin asemănarea lor asemănătoare, ci prin contrastul lor. La 2 Maiu 1864 s'au petrecut evenimente istorice; pentru 2 Maiu 1910 ni se fac proorocii.

2 Maiu 1864 e data cea mai însemnată din istoria contemporană a noastră, mai importantă de cît darea unei Constituții, căci asta este un mare moft, cînd tot ceia ce coprinde în ea e o mare ficțiune politică; pe cînd la 2 Maiu 1864 s'a dat pămînt la jumătate milion de capi de familie, s'a lărgit cercul vieții politice și trăim mai bine pe baza acelui regim, opera personală a lui Vodă Cuza.

Cine zice că noi Romînii ne-am croit o haină prea largă pentru traiul nostru politic să-și amintească pe 2 Maiu 1864 și va vedea cu ce risc de cap încoronat s'a făcut acea lărgire de croială a vieții politice și cît de zgîrciți am fost noi clasa diriguitoare, și cum ar fi nevoe de un 2 Maiu pentru a înfăptui în mai largă măsură opera lui Cuza Vodă.

Dar ce va fi acum la 2 Maiu 1910?

Pare că văd pe cetitor mirat ca și mine, ce să fie acest 2 Maiu 1910? A! apare cometa Halley la 5 Maiu 1910 și astronomul nostru politic tare în preziceri matematico-politice a luat'o cu 3 zile mai înainte.

La 2|15 Maiu 1848 Romînii Ardeleni s'au adunat în număr de 40,000 la Blaj, pe cîmpia libertății și acolo marele Șimeon Bărnuț a formulat revendicările politice ale unui neam întreg în proces secular cu Ungurii.

Dar la 2 Maiu 1910, lovitură de stat nu-i; adunare națională nu-i; va fi însă un nou congres Carpist la București.

„Vă convoc din nou pentru ziua de 2 Maiu, cînd cred că vă voiu da un rezultat satisfăcător, *dacă pînă atunci nu-l veți afla singuri*"; așa a încheiat d. P. P. Carp șeful partidului conservator *pur*, scurta și energica sa cuvîntare din sala băilor Eforiei din București.

Care să fie rezultatul satisfăcător, care trebue să se producă în țară de azi în 3 săptămîni, căci pînă Duminecă la 2 Maiu trebue să se petrească ceva. D. Carp înainte profetiza cu anul: la anul viitor; apoi cu anotimpurile: la toamnă; apoi cu lunile: peste 6 luni vă aduc la putere; apoi cu săptămînele: peste 3 săptămîni; acum cu zilele: *pînă la 2 Maiu vă voiu da un rezultat satisfăcător.*

Gradarea asta este o notă dominantă în proorociile d-lui Carp. In măsura în care intervalele mari și largi au dat greș s'au scoborît acum la zile precise, pentru a ajunge mîne ca și prezicerile de eclipsă ori de cutremur: la 2 Maiu oarele 11 din zi vă voiu da un rezultat satisfăcător.

Pe cît ne este dat a lega faptele de politică la zi, a judeca oamenii și împrejurările, nici un temeiu nu putem pune pe persoana celui care precisează *la zi* proorocia. Nu că e prooroc după Christos, dar în special d. P. P. Carp s'a obișnuit cu sporturile proorociei, și ele fac parte integrantă din mentalitatea sa, din felul său de a fi. Imbumbe-l pe d. Carp cu toți bumbii la jiletcă și împedecă-l de-a proroci, nu vei putea!

Dar lăsînd persoana proorocului, după Macovei, să vedem care ar fi faptele ce ar justifica schimbarea de front!

Guvernul e în a 4-a sesiune legislativă, mai are dar — după Constituție—o sesiune întreagă. Deci legal și politic guvernul liberal poate duce pînă la Iunie 1911, cînd de la sine trebue să se aleagă alte Camere. Că guvernul d-lui Ionel Brătianu rîvnește să prezideze viitoarele alegeri generale a spus'o de atîtea ori *ritos și slovesnosi*. Mai mult chiar, Corona n'ar fi străină de această soluție, dat fiind ruptura dintre noi conservatorii.

Dar pentru acest fapt, trebuie ca guvernul Brătianu să continue de a *valsa* cu o nuanță opoziționistă. Cu noi s'a deprins a valsa, dar *a contrario*, l'am bătut măr în alegeri, l'am majorat cu mii de voturi. Iar dama de la valsul cu Carpiștii azi s'a plictisit. Cu țara d. Ionel Brătianu nu știe valsa, căci știți cum sînt cavalerii stîngaci, în salon calcă dama pe degete, de-i scapără ochii, și apoi cum să valseze cu țara dinastia, care e palidă de cînd e înfundată în beciuri și pivniți de bănci și credite.

Hotărît, că d. Brătianu și-a luat gîndul de a valsa cu țara singur, avînd buziș contra pe Carpiști și pe noi. Chiar Măria Sa se va convinge de acest fapt, și nu va îndemna pe d. Brătianu să riște alegeri generale.

Va deschide atunci a 4-a sesiune legislativă? Guvernul zice da; și așa au încheiat sesiunea cea de a treia; așa s'a despărțit guvern de majoritate. Dar tocmai aici e buba politică a regimului. Cu 5 legi retrase și cu 2 neprezentate, guvernul slăbit și izolat al d-lui Brătianu nu poate risca a 4-a sesiune. E așa de supt sufletește, așa de vlăguit politicește, că partidul are nevoe nu de putere, ci de odihnă în opoziție. Ori cît ar ceda, este o limită pînă unde un guvern cedează; și d. Maiorescu a analizat magistral psihologia sufletului liberal din acest punct de vedere. Miniștrii d-lui Brătianu sînt umbrele miniștrilor cu demnitate de sine, și începînd de la d. Costinescu pînă la d. Orleanu, nu sînt de cît umbrele părerilor lor, nu ei în persoană.

Da, din acest punct de vedere putem judeca natura politică a proorociei d-lui Carp. Dar d-sa a devansat lucrurile și n'a avut în vedere de cît năzuința sa și a partidului său de a silui mîna lui Vodă în 2 chestii gingașe; întîia: buclucul din Sinod ce va fi la 1 Maiu și consistorul superior convocat la 25 April. Aici guvernul e prizonier Sinodului; d. Carp are soluția inversă a raderei Episcopului de Roman în ciuda dreptății; al doilea, presiunea făcută Regelui că el se împacă cu șeful nostru, numai să aibă puterea. Dar asta n'a cerut'o nimeni și cine știe de se va acorda.

De o cam dată lumea creștină își petrece Paștele cu bine; mănîncă *cozono-pască-ouă*, vorba țiganului, care a făcut un cuvînt din trei; ba alții se vor și muta de sf Gheorghe; singuri Carpiștii vor înghiți de Paști și proorocia d-lui Carp, și între ouă, paște și cozonaci vor amesteca și pe 2 Mai, că doar-doar a fi ceva.

Și la dreptul cuvînt; are și cuvînt țara să se miște. Prea de oae a făcut'o guvernul Măriei Sale; țara sutere și Vodă tot îi mai ține pe liberali. Pare că trei ani sînt prea mulți pentru un guvern fără cap și fără coadă ca acesta a d-lui Ionel Brătianu!

Gh. Ghibănescu

Nu confundați cu județul

Domnul Mehedinți n'are nimic comun cu județul, nici județul cu el. Atît doar ar putea avea de comun unul cu celalalt: că d. Mehedinți ie profesor de geografie și județul Mehedinți figurează pe harta geografică a țărei.

D. Mehedinți—profesorul de geografie, face politică: ie junimist și ie haretist. Astea două pot merge împreună. Dar n'ar putea merge ca d. Mehedinți să fie și takist. Chiar dacă ar fi numai junimist n'ar mai putea fi și takist. Ne cum cînd ie și haretist.

D. Mehedinți— profesorul— este, deci, anti-takist. Bine-cuvîntat fie numele d-lui Mehedinți, pe cari aamenii l'ar putea lua drep județ, cu capitala Turnul Goliei.

La congresul matinal, pe care unul din partidele politice, din care bărbatul cu nume de județ, l-a ținut Duminică în Capitală, d. Mehedinți a atacat takismul. Onoare lui— Mehedințului—căci rău ar fi mai compromis takismul, dacă l'ar fi lăudat.

D. Mehedințul—nu județul—a făcut, în discursul seu—două restabiliri istorice: a restabilit că nu d. Take Ionescu ci numai d. Carp, a făcut opoziția acestui guvern de „șoareci", și a restabilit și guvernul—trimițîndu-l, fără vorbă multă, „de unde a ieșit."

Rămîne să mai restabilească, dacă acest odios, a ieșit, precum pretinde el—guvernul—din rărunchii noștiei, sau dacă, ferească D-zeu, a mințit cînd a declarat că acei rărunchi i servise de maternitate. Ca să se știe lămurit de unde a ieșit acest guvern, care nu vrea să plece ca să se bage de unde a ieșit.

Vorbi-va delicatul orator și în ziua de 2 Mai, pentru cînd d. Carp s'a hotărît să grăiască în recidivă cu mulțimea?

Să deè D-zeu să nu vie la putere junimiștii la 2 Mai, ca să aibă prilej d. Mehedinți să mai bage pe colectiviși—și lumea în speriați.

Amin!

CATE VA NOTE

Inspectorii agricoli au fost de toate cele, de cînd au venit să îngroașă, pe degeaba, excelentul budget al statului romîn: ei au fost „echilibrul între arendași și țărani"; păzitorii unei mai bune tratări a săteanului"; „barometrul situației la țară".

După ce au fost toate acestea o ultimă circulară a consiliului agricol superior, care reglează minunat situația la țară, recomandă aceleași inspectori să fie misiții cinstiți în daraverile dintre proprietar sau arendaș cu săteanul".

„Misit cinstit" ie o vorbă a lui Bismark și e foarte fericit aleasă în ce privește chestia agrară în Romînia.

Căci, în definitiv, chestia aceasta de atîta amar de vreme tot cu vorbe se rezolvă. Acum o vor rezolva misiți cinstiți.

Bieții țărani!

Armindenul la 2 Mai

— Scrisoarea unui agent electoral junimist, din București către unul din Iași —

Iubite Șoldovene,

S'a duseră dracului takiștii. Cuconul Petrache Carp a statură de vorbă cu mine—mulțimea—și mi a ziseră. „mă Nae, tu ești o putere, dar cu condiția să te duc eu de lat". Eu i-am răspuns; „du-mă cucoane Petrache, eu mă prind să mă duci de lat, căci d-ta mă duci direct la budget". Gazetele, fiind-că n'au știut cum mă numesc, mi au zis „o voce", de și eu nu sunt o voce, ci o deșcă junimistă, care am flămînzit al dracului de cînd tot mănînc din pîinea aceea, care nu se numește nici pită, nici jimblă, nici franzelă de lux, ci autoritate morală—ducă-se pe pustii.

Și cuconul Petrache, care a mai ziseră că eu nu sunt putere fără de el, nici el fără de mine—adică că suntem două jumătăți cari, dacă ne vom împreuna, vom forma o întreagă— cc. Petrache a răspuns la întrerupția mea: „la revedere la 2 Mai, la putere".

Care va să zică ne apropiem de Penteleu.

Eu număr zilele, număr și nopțile și dacă îmi pare bine că luna curentă n'are 31 zile, rău îmi mai pare, că cc. Petrache n'a stat de vorbă cu mine—onorabila mulțime—la mijlocul lui Februarie.

Și iarăși îmi mai pare rău, că cc. Petrache n'a hotărît să venim la putere cu o zi înainte de 2 Mai, ca să fi putut chefui pe întăiu Mai, căci de 15 ani de zile, de cînd n'a mai trecut partidul la putere, eu n'am mai mîncat carne de miel pe iarbă verde.

Cinci spre zece ani d'a rîndul, cît ne-a vorbit cc. Petrache prin procurator, ne-a recomandat două lucruri; răbdare și tutun. Dacă ași fi avut Țibăneștii, răbdarea ar fi venit de la sine; și dacă na'și fi fumător cum nu este nici d. Carp, puțin mi-ar fi păsat de tutun.

Dar nu este așa. Neam de neamul meu n'a avut petec de pămînt și de fumat—fumez ca o mașină defectă—așa că, dacă nu mi ar fi dăruit D-zeu o autoritate morală, cine știe unde ași fi ajuns îndurînd 15 ani de opoziție.

Să mă crezi, dragă prietene, eu desperasem cumplit. Mă lasase gîndul venitului la putere și mă mîngîiam cu speranța, că partidul nostru va da un mare banchet, la jubileul de 15 ani de opoziție.

Dar se vede că este un D zeu, care nu uită pe nimeni. Acest D zeu și-a adus aminte de noi după amar de ani și așa a poruncit el: ca să venim la putere în ziua de 2 Mai, zi de mahmurie — și să schimbăm datina petrecerei de 1 Mai pe a doua zi.

Vom veni singuri—firește. Noi n'avem nevoe de mosafiri. De 15 ani suntem mosafirii colectiviștilor și am putea să fim odată și gospodari la casa noastră.

Dragă Șoldovene, Pacat că n'ai fost Duminică în București. Este foarte adevărat, că fiind o întrunire direct contra colectiviștilor, n'ai fi putut capata, ca pe vremea întrunirilor noastre anti takiste—bilet de liber parcurs.

Dar dacă ai fi putut pune zălog la o casă de Economie, autoritatea morală de care dispui—și să fi venit la București, să fi văzut cu ochii tăi pe cc. Petrache Carp, prietenul mulțimei, fiind cap de coloană, în marș pe strădă, de la Eforie —unde am fost odată la Bal-Mascat— pînă hăt d'asupra băcăniei din colț, de peste drum de teatru.

S'au speriatără jidanii misiți de la cafeneaua Bulevard; s'a prefăcutără în piatră benzina din automobiluri, în două picioare au sărit toți caii din piața teatrului și s'a urnitără din loc—așa de la sine—balconul de la clubul liberal, unde ne urcase pe noi amîndoi, astă iarnă, ca la ieșirea takiștilor de la întrunirea lor, să strigăm: „jos Mochi Fischer".

Cînd am trecut acum Duminică pe la acel club liberal, am strigat: „huideo, gheșeftari și panghicari". La care apostrofă a mea cc. Petrache, care se află drept înaintea mea, mi-a zis: „mulțime fi cuviincioasă"!

Păcat că n'ai fost! Să fi văzut și tu minunea aceea, lumea aceea turbată și strigătul acela unanim: „jos guvernanții sus Carp".

La revedere, 2 Mai. Va fi Armindenul nostru și îngropăciunea colectiviștilor.

Cu o condiție, bine înțeles: căci precum mulțimea nu poate fi putere fără de cc. Petrache—noi să fim la putere fără de takiști.

Almintreli vai de capul lui Arminden de 2 Mai!

Al tău cu neschimbată autoritate morală
Mache
p. c. c.
Un smintit.

OAMENI ȘI LUCRURI

IN ZBOR...

E în firea omului —numai a omului — să dorească ceea ce nu i-a dat natura. E aci o simplă formulă uzuală: natura n'a dat nimic nici omului, nici altor viețuitoare. Ci fiecare și-a *luat* însușirile trebuitoare, după cerințele vieței lui fiziologice, după mediul și condițiunile în care a trăit, după dezvoltarea fizică pe care i au impus-o împrejurările luptei pentru traiu. Nici-o singură ființă n'a avut, în vremuri imemorabile, la începutul existenței sale, forma pe care o are astă-zi—și pe care n'o va avea în viitor. Iar între toate, omul a evoluat mai mult și mai desăvîrșit ca ori-care alt viețuitor pămîntesc, rămînînd însă — „pămîntesc" în toate fazele lui de desvoltare. Soarta lui e strîns legată de pămînt, căci din el își trage isvoarele de traiu și de avuție; în el găsește tot ce-i trebuie pentru normala desfășurare a mijloacelor, pentru deplina realizare a dorințelor sale. Și dacă fenomenele geologice n'ar fi adus fărîmițarea pămîntului în continente, omul n'ar fi avut, poate, nici dorința de a străbate oceanele cu sacrificiul atîtor milioane de vieți. Căci se numără cu milioanele victimele furtunilor și rătăcirilor pe apă, socotind de mii de ani, de cînd semeții Fenicieni, pe bărci primitive, se aventurau în depărtări mari, necunoscînd drumul pe uscat și ne știind măcar forma și întinderea pămîntului.

Oceanul, cine știe!... E poate o legătură misterioasă între el și sufletul omului,—căci și noi ne-am născut, sub forma unei molecule vii, în sinul acelui ocean indian, pe care nici un templu nu l consacră încă, printre noi, drept simbol de cult și adorațiune.

Celula vegetală și animală s'a născut din apă și însuși pămîntul nu e „tăiat" de ape, ci, la rîndul lui, s'a născut din munca titanică, inconștientă și neobosită a valurilor cari făuresc necontenit țărmuri noi,—în timp ce înghit, altele pentru a le preface.

Iată dar o legătură strînsă, firească, veșnică între om și între largul oceanelor...

Dar spațiul? Avem noi vr'o directă legătură cu înălțimile și cu întinderea văzduhului? Ce ne cheamă oare, din adîncă antichitate și pănă astă zi în spre regiunile necunoscute și inaccesibile?

Povestea mitologică a lui Icarus, — primul care a încercat să zboare, prin mijlocirea unor aripi,—este simbolică în înțelesul că omul are o veche năzuință, neîmplinită încă, de a putea zbura ca să răspundă unui instinct de solidaritate universală între viața pămîntească și cea stelară. E ideea exprimată de marele poet al științei, Sully Prudhomme:

D'innombrables liens, frêles et douloureux,
Dans l'univers entier vont de mon âme aux choses...
Un trait d'or frémissant joint mon coeur au soleil,
Et de longs fils soyeux l'unissent aux étoiles.

Să vedem întru cît realizează visul aceasta icarian, —înnăscut omului,—acea minune tecnică a zilei de astăzi,—aeroplanul. Cu atît mai mult, că peste foarte puțin timp vom simți aceea cea mai mare emoțiune: de a vedea oameni sburînd,— de a zbura la rîndul nostru cu închipuirea...

Redac.

CU OCAZIA CONFERINȚELOR GENERALE

ALE CORPULUI DIDACTIC PRIMAR

I

Puține zile ne mai despart de conferințele generale, în care membrii corpului didactic peimar, de la țară și de la oraș, au prilejul de a face un schimb de păreri, de a desvălui ranele învățămîntului elementar și de a propune chiar și unele mijloace de îndreptare, întru cît acestea se mărginesc la mici detalii.

Cu cîți-va ani mai înainte, discuțiile se mărgineau strict numai la chestiuni didactice, de un interes absolut profesional, De cîtva timp însă au început a se pune în discuție și chestiuni de un interes mai general. Aceasta dovedește că corpul didactic primar capătă din ce în ce tot mai multă încredere din partea autorității școlare, care începe să aprecieze după justa valoare, meritele acestor purtători de lumină. Bine ar fi, frumos ar fi, ca să se arunce în discuția conferințelor și chestiuni mai generale, cari privesc direct întreaga chestie a învățămîntului. Căci, cînd e vorba de reforme în învățămînt, nu numai cei cu titluri mari, pot să dea indicațiuni, dar și cei cari au observat multe și au meditat mult asupra nevoilor scolare, cum pot să fie mulți din învățătorii noștri asvîrliți prin cine știe ce colțuri depărtate ale țării. Și unii și alții, punînd la un loc cunoștințele și observațiile lor, ar putea să împingă autoritatea școlară la reforme, cari să fie spre folosul și al societății în general și al copilului în special. Căci, ori ce s'ar zice, soarta copilului nu este de invidiat. Ne purtăm toți cu el ca cu un vinovat. El n'are nici o plăcere de viață. Afară numai dacă nu aceasta îi e pedeapsă pentru că a venit pe lume fără voia noastră. Dar atunci și el ne poate spune: n'am cerut ca să exist.

Cînd corpului didactic primar îi va fi permis, i se va cere, ca să se ocupe, în conferințele sale de chestiunile cele mai mari de învățămînt, atunci își va fi cîștigat, din partea autorităților, întreg prestigiul de care trebue să se bucure un corp luminat. Pînă atunci trebue să muncim ca să ne facem oameni cu autoritate în materie de educație, să lăsăm la o parte toate chestiunile cari ne încurcă, cari ne distrag de la ocupațiile sfinte ale școalei, să lăsăm pe seama altor oameni, căci trebue să se mai găsească, și cooperative și bancă populară și o mulțime de alte ocupațiuni foarte incompatibile cu școala și să ne ocupăm numai de școală, în cei 4 pereți ai ei, iar în timpul de răgaz să studiem și să observăm științificește sufletul copilului, pe socoteala cărnia s'au clădit mormane de teorii pedagogice, care la nimic nu folosesc, ba din contra îl amețesc și îl falșifică. Căci cine va fi făcut aceasta, va fi făcut mult mai mult pentru societate de cît o paiață cocoțată în cine știe ce post mare din grația puternicilor zilei, și care nu știe să-și facă datoria.

Se știe cum este privită în Franța, de unde ea a trecut la noi, această chestiune a ocupațiilor extraşcolare. Aice ea este privită ca praf în ochii mulțimei și o revistă școlară o denunță ca atare. Ea provoacă o anchetă care să constate sinecurile la care a dat naștere și cheltuelile care le-a provocat. Ea cere ca această chestiune să se lichideze, căci a ajuns la sfîrșit, și-a îndeplinit opera de zădărnicire.

Cred că a venit timpul și la noi ca această chestiune să fie lichidată și să se lase învățătorului tot timpul pentru școală și pentru copii.

In conferințele din acest an s'au pus două chestiuni mai importante: *Memoria și greșeli de învățămînt și de educație observate în practicu personală a membrilor corpului didactic.*

In cele ce urmează ne vom ocupa pe rînd de amîndouă aceste chestiuni.

C. V. Buțureanu

Compania aeriană din Paris

a organizat un zbor cu

Aeroplanul BLERIOT No. XI

Tip Traversé la MANCHE

Zborul va avea loc în ziua de **Duminică 25 Aprilie a. c.** pe Aerodromul de la Iași (Abator) sub patronajul

Societăței „JOCKEY-CLUB"

Aeroplanul va fi expus publicului. Ascensiunile se vor face în ziua de 25 Aprilie.

BUNICUȚA

(*poveste pentru adulți, de Vagner*)

D-lui Șef îi trebuise în grabă, numai pentru trei zile, cîteva mii și le ceruse casierului. Acesta eădu Excelenței Sale banii statului, căci era încredințat că în trei zile, sara, îi va avea îndărăt, dar tocmai după trei zile, sara, la a 2-a ceașcă de ceai, a scapat farfuria, a alunecat și a murit. Cassa a fost verificată, și a găsit că lipsesc vre-o cinci mii de ruble și astfel familia casierului; adică drăguța Mașurcă a rămas fără pensie. Instrucția în această afacere a fost amînată pentru un timp nedeterminat și Excelența Sa Neofit Afanasievici era încredințat, că afacerea are să fie casată din cauza lipsei de dovezi și că bătrînica va primi pensia fiului său pentru toți anii de la moartea acestuia. Iată de ce în fie care zi lăsată de D-zeu bătrînica bunicuță se duce la Excelența Sa pentru a afla rezultatul și tot aproape în fie care zi i se dă același răspuns; Să vii mîne!

Excelența sa locuește departe de subterana „cu albeața pe ochiu", în care își tîrăște viața bătrînica. Casa lui grandioasă, de piatră, cu o intrare măreață cu stîlpi de fontă, se află pe o stradă frumoasă și largă.

Ușa de la intrare e mare, lustruită, avînd niște sticle groase de oglindă, așa că bătrînicăi îi e și frică să se apropie de ea. Știa de altfel, că această ușă e numai ușa,—că nu-i pentru dînsa și că pe acolo dai într'un antret larg pardosit cu marmoră, De la acest antret pornește în sus o scară tot de marmoră acoperită cu covoare și împodobită pe margini cu copaci din alte țări. Bătrînica știe că poți ajunge tot în antreul acesta prin o altă intrare, din curte; și numai pe acolo se furișează în fiecare dată spre a ajunge la ușierul Ivan Vasilievici. Iar Ivan Vasilievici, dacă e în bună dispoziție, numai de cît o primește cu voie bună, îi spune să mai șadă în odaia lui; mai stă de vorbă cu ea și o tratează uneori în glumă cu tabac.

— „Nu trag eu tabac, dragul meu, nu trag", îl refuză bătrînica încrucișîndu-și mînele ei osoase pe peptul uscățiv.

— Nu trage tabac cumătra, că nici multă minte n'are!.. zice Ivan Vasilievici umplîndu-și amîndouă nările cu tabac.

— Iac'așa, Doamna mea, cît privește afacerea ta: „Să vii pe mîne"!

— Of, Ivan Vasilievici, zice bătrîna oftînd din greu, am mai auzit eu răspunsul acesta, doi ani de cînd îl aud în fie care zi... dar i ai mai adus aminte d ta Ivan Vasilievici.., poate că Excelența Sa...

— Adus, cum nu... răspunsul e acesta, care ți-l spun: să vii mîne!...

Dar în acest timp de pe scară se aud pași și lacheul Ipatici strigă de sus; Vasilievici, vin!

Ivan Vasilievici în grabă, dar cu demnitate, sare în antreu lăsînd-o pe bătrînica în odăița lui. Pe scara de marmoră se coboară într'un mers impunător Excelența Sa și fiica d-sale Limbovi Neofitovna.

Bătrînica vede prin ușa de sticlă cum se coboară boerii și se gîndește:—Doamne, oare să întreb chiar eu pe Excelența Sa, poate că mi-o spune!

Deschide cu frică ușa portarului și, încovăiată, cu lacrimile în ochi înaintează prin antreu și se pleacă pănă la pămînt înaintea Excelenței Sale.

— A, Pelaghia Ivanovna! nici nu te-am cunoscut,—zice Excelența Sa, făcînd ochii mici și ajustîndu-și pe mîna stîngă mănușa de culoarea șocolatei... Ai să te îmbogățești. Ei, cum o mai duci?

— Slava Domnului, Excelență!—bolmojește bătrînica, închinîndu-se și a propiindu-se de Excelența Sa.

Eu, Excelență, continuă ea cu voce tremurătoare, strîngîndu-și mînele pe piept, eu, Excelență, am venit să aflu de afacerea ceea, a noastră, în privința nepoticăi mele Mașurca.., și vocea ei se întrerupe, iar pe fața ei sbîrcită pornesc lacrimi.

— A, a!, bine bătrîno, bine. Afacerea nu-i tocmai așa de simplă. Înțelegi nu e chip așa de repede să se sfîrșască —zice Excelența Sa impunător, făcîndu și ochii și mai mici, iar pe fața lui lată, c'am palidă, lunecă un zîmbet abia perceptibil... Uite ce am să-ți spun: Să vii peste o săptămînă sau mai bine peste două; poate că atunci îți voi putea spune ceva. Adio! Și dînd din cap, Excelența Sa se întoarce și se îndreaptă către ușă,—dar fu oprit de fiică-sa, care se uita cu mare luare aminte la bătrînica bunică, pe cînd își îmbrăca blana ei de lutru.

— Papa, asta trebue să fie o femee foarte saracă, zise ea pe franțuzește?

— Da e o bătrînă saracă,... care are o afacere.

— Papa, să-i dau ceva?

— Oui, Oui, zise Papa, dă-i!

Și domnișoara, cu mînușițele ei frumușele, puse în niște mănuși în culoarea liliacului scoase un portmoneu mic de argint, luă din el o rublă nouă și o dădu bătrînicăi.

— Bodaprosti, Măiculiță! Binefăcătoare bodaprosti! Să te ferească D-zeu, cel a tot milostivul! Și i-se pare ca în acel moment iubește pe Domnișoara cea bună tot așa de tare ca și pe drăguța Mașurcă...

Apoi Excelența Sa și fiică-sa dispar după ușa cea mare dată cu lac, pe care Ivan Vasilievici o dăduse în lături cu multă îndămînare și grabă.

— D'apoi bine, bătrîno!... Drept să ți spun ești o nerușinată, zise Ivan Vasilievici închizînd ușa.

— Scumpul meu Ivan Vasilievici, zice bătrînica, de cînd tot vin eu dragul meu ce eram să fac?

— Bine că s'a întîmplat că era cu toane bune, c'apoi, știu, că o pățeam și eu și tu.

Dar bătrînica numai asculta. Era plină de bucurie.

— Peste două săptămîni! peste două săptămîni—repetă ea și cuprinsă de bucurie, fuge la drăguța Mașurcă.

(Va urma)

„OPINIA" la Huși

(coresp. particulară a ziarului „Opinia")

Ne a căzut în mîni prin buna voință unui prieten, ce umblă în două luntre politice, textul unei cereri de adesiune la noua formațiune politică a liberalilor înaintați din Huși și județul Fălciu. Formularul cererei de înscriere în partidul liberalilor înaintați tradează o intenție de un exclusivism dar și de o mare *naivitate politică*.

Pe baza unui pretins program politic, trei persoane au încheiat între ei un pact politic ca ei să devină centrul acțiunei unei politice vechi liberale, din cauză că s'au cam uitat de o bucată de vreme principiile vechi liberale.

Dragostea asta nesăbuită pentru vechile principii liberale tradează o mentalitate de începător în ale politicei, întru cît e greu a se reveni la ceia ce a fost, partidele ca și oamenii evoluînd în mod perpetuu.

Intre cele 3 persoane, cari au încheiat pactul de a reînvia la Fălciu gloria de odinioară a liberalismului clasic, găsim pe deputatul Irimia Gheorghiu, pe d. Gr. Perticari, proprietarul Stoișeștilor și pe d. Iulian Zanne, proprietarul Băseștilor inginer și inspector al drumurilor. Cîte și trei sînt vechi și statornici liberali, unul —deputatul—excelînd pînă acum în o inerție politică demnă de vlaga partidului ce-l reprezintă. Mai știm că d. Irimia Gheorghiu are pretenția de a face pe Brăteniatul să dea la București și că dar e departe de a fi un vechiu liberal în nuanța sa politică. Și apoi activitatea sa în politica liberală a fost mai mult a echilibristului între curente cu pretenția de a fi el pururi centrul. Cum înaă nuanțele liberale în Huși sînt multe, d. Irimia Gheorghiu a oscilat cînd cu unele cînd cu altele. A început lupta cu dr. I. Munteanu contra d. N. Cișman; ca acum s'o închee cu d. N. Cișman contra dr. I. Munteanu.

Pus pe aceiași listă cu colegul său Alecu Rîșcanu a candidat contra lui N. Cișman ca mai apoi să candideze cu Cișman contra Alecu Ricșanu. Era cu dr. N. Lupu dar și contra lui; este cu d. Gh. Corbescu, dar și contra lui; căci el nu știe să fie de cît cu sine cînd poate'; și dacă mai rămîne ceva este și cu altul.

D. I. Zanne ca slujbaș administrativ n-a făcut politică militantă, de cît ca simpatie. Foarte adesa ori se făcea a nu veni la vot, mai ales cînd era în opoziție, ca să nu i se scoată ochii. De alt-fel un idealist și frumosul monument al soldaților căzuți în războiu, rîdicat în fața școalei din Băsești arată omul de entuziasm. Intrarea în acțiune a d-lui Zanne arată dorința de primenire în cadrele politicianilor liberali. Ar fi un cîștig pentru Fălciu, persoana d-lui Zanne, față cu alții mai deochieți.

In fine d. Gr. Perticari e liberalul de la extremitatea de sud a județului. Stoiseștii cad în basinul Bîrladului și numai așa ne explicăm de ce d. Grig. Perticari rîvnește a intra așa de tîrziu în cercul luptătorilor liberali de la Huși unde sîntem în basinul Prutului nu al Siretului.

Acești 3 liberali și-au luat sarcina de a fi delegați ai clubului vechilor liberali de la Fălciu. Pentru acest scop ei au alcătuit un program special Fălciului, pe care l'au și tipărit în sute de foi volante. Au mai tipărit și o cerere de adesiune din partea celor ce ar rîvni între în cercul și clubul lor. De și atît programul cît și cererea de înscriere se țin supt chee, am căpătat cîte un exemplar, și vom servi pe cetățenii noștri de la Fălciu dîndu-le în numerele următoare textul acestor 2 acte politice.

Atragem atenția celor în drept a le ceti de a fir'a părul.

Corespondent.

Litere-Științe-Arte

Literatură și premii—Cetim în ultimul număr al „Falangei" următoarea notiță:

„Redacțiunea revistei „Falanga" publică un concurs între scriitori oferind pentru cea mai bună bucată de proză un premiu de lei 50 și pentru cea mai bună bucată în versuri 25 lei. Cele cinci nuvele sau poezii mai bune, după cea premiată, se vor publica.

Concurenții își vor înainta lucrările lor cari, pentru proză nu vor trebui să depășească cuprinsul a patru coloane de revistă tipărit în petit, iar pentru versuri 1 1/2 coloană, pînă la 15 Mai 1910, pe adresa Redacțiunii, semnate cu un motto, iar numele autorului într'un plic închis pe care se va repeta motto-ul respectiv".

Nu pentru întâia dată revistele literare fac încercări de asemenea natură. Acordarea de premii în bani pentru lucrări meritoase e un uz care s'a practicat și se practică încă pretutindeni. De peste hotare a fost întrodus și la noi unde a fost încercat de numeroase reviste, la intervale. Ne amintim de concursul „Vieței" d lor Vlahuță și Ureche, concurs grație căruia s'au popularizat numele d-lor d. Gorun și I. Păun,— regretatul Pincio.

In prima i serie, „Noua Revistă Romînă" organizase un concurs in proporții ceva mai mari. Nu știu însă să fi dat acel concurs vre'un rezultat remarcabil.

In proporții modeste, tînara revistă „Falanga" reia obiceiul concursuriior. Să sperăm că încercarea va fi încununată de succes și că va contribui la descoperirea vre unui nou talent. Suntem ori și cum în așteptarea.. cometelor și cu ochii ațintiți spre orizont.

*

Mult interesanta nuvelă a scriitorului rus Wagner—„Bunicuța"—pe care o publicăm cu începere de aatăzi e tradusă de d. dr. I. Guțu și a fost citită la cercul didactic din Iași într'o serată literară.

*

Cea de pe urmă carte pe care a citit'o marele scriitor humorist Mark Twain înainte de moarte a fost „Revoluția franceză" de Carlyle. La Neugom s'au făcut celebrului scriitor funeralii naționale.

*

La Berlin s'a cîntat o operă nouă „Poia", în 3 acte, muzica de Arthur Nevin, textul de R. Hartley.

Succesul a fost mediocru.

*

Indemnăm publicul iașan să-și procure din timp bilete pentru atrăgătorul spectacol anunțat pentru seara de 19 April de d-na Agatha Bîrsescu-Radovici, cu concursul excelentului artist Const. Radovici.

*

La Budapesta a murit țiganul milionar Louis Munczy, fost „director" al unei școli de muzică. In vrîstă de 63 de ani, el a fost primul țigan ungur care a urmat conservatoriul. S'a îmbogățit prin niște turnee americane.

*

America pare a fi venit de hac lui „Chantecler". Prin intervenția d-rului Ravenel directorul secției bacteriologice de la Universitatea din Wisconsin, s'a reprezentat acolo o dramă ale cărei principale personagii sunt... bacili și microbi. Piesa s'a jucat de către studente, reprezentînd fiecare un tip imitat de microb în stil mare. Tema lucrării este lupta rasei umane contra rasei microbiene. O conspirație decide distrugerea acestei din urmă. Bine înțeles că e vorba și de dragoste. Nu cumva de.. microbul amorului, pe care-l caută de mult savanții în laborator?

Autorul piesei, d. Machette, afirmă că piesa e scrisă înaintea lui „Chantecler".

*

❑ Școala de cusături romînești *Domnița Ruxanda*, a organizat pentru zilele de 8, 9, 10 și 11 c., în palatul Sturza din strada Carol o expoziție de lucrurile executate atît în atelierele acelei școli, cît și pe la diferite sate din Moldova.

— Publicul care se interesează de mersul acestei societăți, menite să încurajeze industria casnică pe la sate, este rugat a veni să viziteze această expoziție pentru a-și da seamă de rezultatele obținute pînă acum.

Informații

❑ **Grațiarea condemnaților din răscoale.**—*Frumoasa inițiativă a comercianților fruntași din Capitală, cari au cerut M. S. Regelui să grațieze pe condamnații din răscoalele de la 1907, pare a avea un deplin succes.*

Petiția comercianților a fost citită cu multă atenție de M. S. Regele, care în urmă a cerut d lui ministru de războiu să-i prezinte rapoarte de numele și numărul militarilor și civililor, cari au fost condamnați după răscoale și din cauza lor.

Potrivit ordinului M. S. Regelui, s'au întocmit cuvenitele tablouri la ministerul de războiu și la direcția generală a închisorilor.

Se știe că au fost condamnați soldații din compania locotenentului Nițulescu, cari la Stănești au refuzat să tragă în răsculați. Au mai fost condamnați unii primari, notari și dacă nu ne înșelăm și doi învățători.

D-nii Brătianu și general Crăiniceanu vor prezenta M. S. Regelui, în cursul acestei săptămîni, tablourile cu numele celor condamnați de pe urma răscoalelor.

Grațierile urmează să se facă în vederea sărbătorilor de Paște.

Printre comercianții cari au intervenit la M. S. Regele pentru iertarea acelor condamnați, domnește o mare bucurie, căci au aflat că Suveranul a ținut seamă de rugămintea ce i-au făcut-o.

❑ *Mai mulți locatari de pe strada Zugravilor ni se plîng de un fapt, în adevăr extra-ordinar.*

De cîte va zile agenții caselor de asigurare se prezintă la proprietarii de pe acea stradă pentru a lichida cu ei și a le înapoia banii pentru asigurare, de oarece, zic agenții, primăria are de gînd să facă același lucru care l'au făcut în tîrgul Cucului, adică să incendieze casele din acel cartier.

Faptul e extrem de grav și dacă cele spuse de agenții caselor de asigurare sunt exacte, nu avem destule cuvinte de a înfiera acest procedeu criminal!

❑ D. Marin Dumitrescu, directorul liceului Lazăr din București, ne roagă să publicăm următoarea scrisoare:

Domnule Director,

Cu privire la pretinsul atentat criminal din strada Smîrdan, săvîrșit de un elev din clasa II a liceului „Lazăr", vă rog să bine voiți a da publicității următoarele informațiuni, culese în urma unei cercetări cît se poate de amănunțite.

Fapta elevului din clasa II a fost socotită de întreaga conferință profesorală, ce s'a ținut aseară, ca o adevărată jucărie copilărească, de oarece elevul care a avut curiositatea să audă cum pocnește un pistol, nu e capabil nici prin firea, nici prin educațiunea lui îngrijită, de intențiuni criminale. Totuși conferința profesorilor *a pedepsit fapta lui necugetată* un joc ce este absolut interzis elevilor.

Cît despre „societățile secrete teroriste" de cari s'a scris și vorbit atît de mult, ele n'au existat nici odată. Educațiunea elevilor noștri este în genere atît de urmărită de părinți și profesori, în cît cea mai mică rătăcire este la moment adusă la cunoștința Direcțiunii. Un singur elev, de altmintreli eminent la învățătură, a vrut să se joace *de-a detectivul* sub influența romanului Sherlok Holmes. *Familia și școala îl va vindeca de asemenea rătăcire.*

Iată la ce se reduc informațiunile senzaționale ce au alarmat familiile elevilor noștri, ai căror părinți urmăresc cu cel mai viu interes nu numai învățătura, dar mai ales și educațiunea tinerilor lor vlăstare.

Primiți, vă rog, Domnule Director, expresia viilor noastre mulțumiri, împreună cu salutările cele mai distinse.

M. Dimitrescu

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei și Sucevei s'a reîntors azi dimineață în localitate.

❑ Trupele din localitate vor pleca în tabăra Șipote, peste 10 zile și vor sta acolo 25 de zile.

❑ Printr'o decizie a ministerului de războiu, anul acesta nu vor mai fi trimeși soldați la munca cîmpului.

❑ **Rectificare.** [illegible] privința intențiilor [illegible] a notița dată în [illegible] boiu și consorțiul [illegible] misterului de răz- [illegible] suntem rugați de cizmari din Iași, [illegible] cietății *Progresul*, [illegible] președintele so- [illegible] adevărul e cu totul [illegible] asile Arseni, că [illegible] un rău-voitor, care [illegible] potrivă și că [illegible] un lucrător concedi[illegible] poate fi de cît [illegible] crezut de cuviință [illegible] consorțiu a [illegible] a acea informațiune.

Facem cu plăcere [illegible] anita rectificare [illegible] întru cît interesele [illegible] orțului de cizmari din Iași nu sunt [illegible] ite cu nimica.

❑ **Militare**—Pe ziua [illegible] 16 Aprilie s'a făcut o nouă mișcare în armată, care cuprinde și urmă[illegible] rele mutări: D. colonel Al. Căline[illegible] comandantul regimentului 7 roș[illegible] mutat la Tecuci; d. colonel Here[illegible] de la Tecuci la Botoșani; d. col[illegible] Botea de la Botoșani la Turnu-Ma[illegible]; d. colonel Străinescu de la Turn[illegible] Măgurele la Iași.

D. locot. Popazu a fost mut[illegible] la tabăra Șipotele.

❑ La Botoșani a fost p[illegible] o bandă de hoți, care de mai mult timp furau vitele locuitorilor de prin diferite comune.

S'a constatat că acea bandă, acum un an, a operat numeroase furturi de vite și în județul nostru, prin împrejurimile Tg.-Frumos, Băiceni și Cotnari.

❑ In zilele de Paști, I. P. S. S. Mitropolitul va face cîte-va hirotonisiri de preoți, pentru locurile vacante și va chema mai mulți preoți distinși, din Eparhia sa, spre e le da ranguri.

❑ La potcovăria sistematică a d-lui veterinar Lupașcu, din strada Păcurari No. 100, s'a deschis și spitalul de animale, după sistemul celor din străinătate. Multe animale bolnave au și fost internate în clinica d-lui veterinar Lupașcu.

❑ Camera de meserii a fost înștiințată de ministerul industriri, ca să pună în vedere meseriașilor că pînă la noui dispozițiuni, dînșii nu sunt scutiți de plata cotizațiilor către corporații.

❑ Ministerul de războiu a trimes comandantului corpului IV de armată tabloul de grațierile și comutările de pedepse ale soldaților condamnați, care se vor face cu ocazia serbătorilor.

❑ S'a făcut cunoscut cancelariei mitropoliei, că monaha Amfilocia Condurățeanu, de la mănăstirea Viforita, în urma abaterilor de la îndatoririle monahale, a fost esclusă pentru totdeauna din monahism pe ziua de 1 April.

❑ D-nii locotinenți Stamboală, de la depozitul de recrutare și Roiu din regimentul Ștefan cel Mare, vor fi avansați la gradul de căpitani pe ziua de 10 Mai.

❑ La Focșani a încetat din viața Matei Botez, un distins avocat, fost deputat și fost magistrat.

Defunctul făcea parte din clubul coservator-democrat din acel oraș.

❑ Comitetul pentru înființarea școalei de corecție, se va întruni după Paști, sub prețedenția I. P. S. S. Mitropolitului avînd a lua cîte-va deciziuni.

❑ Marele consistoriu bisericesc se va întruni în ziua de 25 Aprilie avînd a discuta oare cari fapte interesante.

❑ D. Alex Țaicu a fost însumat ca medic ajutor la compania jandarmilor pedeștri, din localitate.

DIVERSE

— Duminică 18 și Luni 19 Aprilie, întîia și a doua zi de Paști, vor avea loc la grădina berăriei „Zimbru" din Păcurari, două mari serbări, organizate de societatea de bine-facere și ajutor reciproc „Regina Elisabeta", în scop de a mări fondul și în folosul instituției „Vatra Luminoasă". Saloanele de dans cu diferite decoruri, vor fi la dispoziția publicului. Va cînta o fanfară și o orchestră. Vor fi diferite distracții și surprize.

— Duminică 18 Aprile întâia zi de Paște are loc în Sala Turn Verein din str. Gîndu o frumoasă serată dansantă familiară organizată, în folosul unei familii sarace în vederea sărbătorilor.

La această serată se pregătesc frumoase surprize și îndemnăm publicul a da bine voitorul său concurs, dat fiind frumosul scop filantropic.

20 bani litrul **20 bani litrul**

CELE MAI BUNE APE MINERALE

Dochia, Repedea, Baia și Stânca

PREPARATE DE

„Prima fabrică de Ape Minerale din Iași"

STRADA GHICA-VODĂ No. 37.

Sub controlul d-lor chimist D. CADERE și Dr. I. ȚARANU.

Expediție promptă în provincie și la domiciliu

Ultime informaţii

❑ **Membrii partidului conservator-democrat din Iaşi vor fi convocaţi să se întrunească, în adunare plenară, în ziua de 24 April, ora patru p. m.**

❑ *D. M. B. Cantacuzino, şeful partidului carpist din localitate, a demisionat din această demnitate.*

Demisia, care a fost primită de d. P. P. Carp, d. Cantacuzino a motivat'o pe faptul, că este nemulţumit de direcţia partidului şi că, fiind un aderent al sufragiului universal, înţelege că n'are ce căuta în partidul conservator.

D. P. P. Carp, cu prilejul întrunirei publice de Duminecă, a comunicat fruntaşilor junimişti faptul demisiei d-lui Cantacuzino şi a delegat pe d. D. A. Grecianu cu conducerea partidului local.

*

D. Cantacuzino n'a comunicat absolut nici unui prietin demisia sa. In ajunul întrunirei de Duminecă, a plecat din Iaşi la Berlin, de unde se va întoarce în ziua de 25 Aprilie.

Demisia d-lui Cantacuzino, va avea urmări politice grave, de oare ce foarte mulţi junimişti refuză să recunoască şefia d-lui Grecianu.

❑ *Cu prilejul întrunirei junimiste de Duminică, s'a regulat situaţia la Iaşi, pentru cazul cînd junimiştii vor veni la putere: d. I. Ralet va fi primar; d. I. Stamatiu, prefect de poliţie; d. C. Ivaşcu, prefect de judeţ şi d. G. Cristofor, efor la Spiridonie.*

Junimiştii sunt deci gata cu preparativele.

❑ *Prensul Griguţă a fost ieri în Iaşi şi a avut o lungă întrevedere cu prinţul M. Sturza.*

Prensul ar voi să-l asocieze pe prinţul la Minerva.

❑ *Produsele fermei d-lui A. A. Badareu şi acele al fermei doctorului Manolescu, vor fi depuse spre vînzare cu începere de la 23 April.*

❑ *Eri după amiază d. căpitan Arabu, comandantul punctului de grăniceri din Ungheni, a surprins pe elevii Atanasiu şi Dumitriu, din clasa V-a a liceului militar din localitate, în momentul cînd deghizaţi, voiau să treacă Prutul în Basarabia.*

Asupra lor s'au găsit cîte un pumnal şi un revolver.

Astăzi cu trenul de dimineaţă numiţii elevi au fost aduşi în Iaşi şi predaţi liceului militar.

Comandantul şcoalei a deschis o anchetă

❑ *Iată cum anunţă „Evenimentul" retragerea d-lui A. D. Holban din direcţia acelui ziar: „d. A. D. Holban ne roagă să aducem la cunoştinţă, că s'a retras de la direcţia ziarului nostru".*

Adevărul este, că d. Holban a fost rugat să părăsască direcţia. Rugămintea i-a făcut-o d. Grecianu, care, a doua zi după apariţia celebrului articol antidinastic, a fost tras la răspundere de mai mulţi junimişti.

— Protestăm contra acelui articol, a zis un junimist fruntaş, d-lui Greceanu şi dacă nu veţi desavua pe autor, vă vom desavua noi într'o gazetă potrivnică.

Astfel d. Greceanu s'a văzut nevoit să-l congedieze pe d. Holban, care astăzi se află bolnav în pat.

❑ **O descoperire interesantă.**—Cu ocaziunea săpăturilor ce se fac, pentru a se da un nou curs Bahluiului, s'a dat în dreptul podului Roş, în faţa morei Klepper, de o zidire în lungime de peste 30 metri, lată de 7—8 metri, acoperită de un strat de pămînt de 1—1 jumătate metri.

Această zidire este făcută din piatră amestecată cu var gras, şi la o distanţă de 60—80 centimetri, este străbătută de grinzi longitudinale şi transversale, de stejar cioplit. Grinzile sînt acoperite cu coajă, ceia ce ar denota, că au fost aşezate din iuţală. De asupra, zidirea este acoperită cu piatră cioplită, cu siguranţă adusă din munţi, de oare-ce n'are nici o asămînare cu piatra din carierile Iaşilor.

Ar fi foarte interesant a se face sondagii, atît în spre moara Klepper, cît şi în direcţiunea opusă, pentru a se vedea cît este de lungă această zidire, care poate fi sau un stavilar, sau o linie de apărare în legătură cu Cetăţuia.

Asupra vechimei acestei zidiri, după cercetările făcute la faţa locului, nici unul din locuitorii bătrîni nu-şi aduc aminte de o asemene zidire.

Dacă am pune în legătură, că această zidire, lucrată cu var gros, a devenit un conglomerat, şi că mai toate construcţiunile din secolii XIV şi XV, presintă acelaşi caractere, s'ar putea deduce, că avem de a face cu o zidire veche.

*

Antreprenorii lucrărei de canalizare au făcut cunoscut primăriei această descoperire şi au înaintat o monedă de argint olandeză, din secolul al XVII, ce s'a găsit în zidărie. Multe din pietrele cioplite, au fost rădicate de primărie.

Ar fi bine că acum, cînd pe lîngă comisiunea pentru restaurarea monumentelor, avem şi o comisiune istorică, un om competent să facă cuvenitele cercetări pentru a se şti adevărul.

❑ Se ştie că acum cît-va timp copilul Ion Jenică, aflîndu-se cu alţii în crîşma lui I. Wexler din strada Socola, a fost împuşcat de unul din cei cu care era şi care apoi a dispărut. In momentul cînd crîşmarul se scobora în pivniţă, pentru a scoate vin, a auzit o detunătură de armă şi cînd s'a întors a găsit pe Jenică, împuşcat, căzut jos în sînge. Transportat la spital, Jenică a declarat că nu spune cine l'a împuşcat.

Autorităţile însă, făcînd cercetări, a descoperit că la mijloc e o afacere necurată, în care era, implicat şi Jenică. In adevăr nişte băietani din Bucium şi de prin împrejurimi, au făptuit o serie de furturi de vite în judeţul Fălciu, despre care furturi Jenică nu era străin.

Pentru a nu fi denunţaţi, căci autorităţile făceau urmăriri pentru aflarea hoţilor, unul din ei, anume Simică, de loc din Bucium l'a atras pe Jenică în crîşma din strada Socola şi acolo l'a împuşcat, cu gîndul ca să scape de el. Simică şi cu alţi cîţi-va, care dispăruseră după ce l'au împuşcat pe Jenică, s'au reîntors după cît-va timp la crîşmă pentru a vedea dacă acesta e mort sau nu, prefăcîndu-se în acelaş timp că sunt streini de „nenorocirea" ce 'l întîmpinase pe Jenică. Tot ei l'au luat şi l'au transportat la spitalul sf. Spiridon şi pe drum, Simică a avut grija să'l ameninţe, pentru a nu divulga secretul. Afacerea însă a fost descoperită şi Simică, împreună cu complicii, au fost arestaţi.

❑ Direcţia generală a c. f. r. a trimes inspecţiilor de mişcare noul itinerar al mersurilor trenurilor, care va intra în vigoare la 1 Mai st. n.

După noul itinerar, trenul 24 va pleca din Botoşani la 6.25 p. m. şi va sosi în Vereşti la 7.32 p. m.; trenul 116 va pleca din Tg.-Ocna la 5.40 a. m. şi va sosi la Adjud la 6.55 a. m. Trenul 149 va pleca din Paşcani la 9.10 p. m. şi va sosi în Iaşi la 11.15 p. m.; trenul 206 va sosi în Roman la 12 35 p. m., iar trenul 168 va pleca din Roman la 3.45 p. m.; trenul 219 va pleca din Bacău la 2.45 p. m. şi va sosi în Piatra N. la 4.25 p. m.; trenul 220 va pleca din Piatra la 12.25 p. m. şi va sosi la Bacău la 1.50 p. m. Trenul, nou înfiinţat 221 va pleca din Dolhasca la 4.36 p. m. şi va sosi la Fălticeni la 5.30 p. m.; iar trenul 222 va pleca din Fălticeni la 11.10 a. m. şi va sosi în Dolhasca la 12 ziua. Trenul 231, nou înfiinţat, va pleca din Leorda la 5.50 p. m. şi va sosi la Dorohoiu la 5.50 p. m.; trenul 232 va pleca din Dorohoiu la 5.50 p. m. şi va sosi în Leorda la 6.37 p. m. Trenul 319 va pleca din Crasna la 5.56 a. m. şi va sosi în Huşi la 7.45 a. m.; trenul 320 va pleca din Huşi la 8.45 a. m. şi va sosi la Crasna la 10.35 a. m.; trenul 324 va pleca din Huşi la 9.20 p. m. şi va sosi în Crasna la 11.06 p. m. Trenul 335 va pleca din Vereşti la 8.15 p. m. şi va sosi în Botoşani la 10.15 p. m.; trenul nou înfiinţat 377 va pleca din Vereşti la 12.05 p. m. şi va sosi în Botoşani la 1.50 p. m.

❑ Ministerul instrucţiunei a făcut cunoscut revizoratului şcolar că, cu ocazia conferinţelor generale ale învăţătorilor, revizorul agricol va fi obligat să ţină o conferinţă, vorbind despre cultura grădinelor.

❑ Revizoratul şcolar a cerut Mitropoliei, ca în ziua de 22 April să se oficieze un Te-Deum, la care vor lua parte membrii corpului didactic care se vor întruui în conferinţă.

După Te-Deum toţi învăţătorii se vor întruni în localul şcoalei primare „Gh. Asachi", unde se va ţinea cuvîntarea de deschidere a conferinţelor.

❑ D. V. D. Cocea a fost ales primar al comunei Sineşti, iar d. Gh. I. Cotin ajutor de primar.

❑ In ziua de Duminică 25 Aprilie, va avea loc în saloanele Camerei de comerţ, adunarea generală a societăţei viticole din Iaşi.

La ordinea zilei: adresa soc. viticole centrala Odobeşti şi „Mehedinţul" din T.-Severin, relative la uniformitatea preţului şi măsurătoarei vinurilor. adresa societăţei viticole „Generala Focşani", relativă la înfiinţarea unei societăţi viticole centrale în Bucureşti, care să aibă unitatea şi direcţiunea tuturor societăţilor viticole din ţară; oferta d-lui Isidor Margulies pentru sulfatul de cupru; organizarea de expoziţiune de struguri şi fructe în localitate, în toamna anului curent; darea darea de seamă de veniturile şi cheltuielile societăţei, din exercitiul 1909—1910; aprobarea noului budget pe 1910—1911 şi diferite chestiuni.

❑ In comuna Prisacani s'au constatat patru cazuri de febră tifoidă.

Serviciul sanitar al judeţului a luat grabnice măsuri de prevenirea altor cat zuri, izolînd pe bolnavi.

❑ Ştirea despre progromul din Kiew confirmă.

O scrisoare, pe care a primit'o un comerciant din localitate, de la un prieten din Kiew, spune că foarte multe, prăvălii au fost devastate. Luni seara spre Marţi.

Foarte multe familii evreeşti au părăsit Kiewul.

❑ Consiliul comunal se va întruni astă-zi la oarele 4 şi jumătate sub preşedinţia d-lui N. Gane, primarul oraşului.

❑ Doamna Fokschaner, văduva decedatului I. Fokschaner, a petiţionat către primul-procuror, denunţînd pe Froim Ficher ca autor al denunţului, că soţul ei s'ar fi sinucis.

Doama Fokschaner propune martori, cu cari ar putea dovedi, că Fr. Ficher s'a lăudat că va face să desgroape cadavrul lui Fokschaner. Intre acesta şi Fischer au existat daraveri băneşti şi cum ele sunt cam încurcate, Fischer crede că fostul său om de afaceri s'a sinucis, ca să scape de răspundere.

Parchetul a citat pentru mîine pe Fischer.

*

In ce priveşte denunţul referitor la faptul că regretata Stamati ar fi murit otrăvită, parchetul a citat pe o soră a defunctei, soţia unui lucrător, dar al cărei domiciliu poliţia nu-l poate găsi.

❑ Ministerul de răboiu a fost autorizat de consiul de miniştri să cumpere un număr de cai, necesari cavaleriei.

După Paşti, comisiunea de remontă, se va duce, în acest scop în Rusia.

❑ Pe viitor strada 40 de Sfinţi din Iaşi, va purta numele de Carol Lueger.

❑ Foasta grădina a primăriei din str. de Sus, va fi amenajată şi transformată într'o piaţă.

❑ Zilele acestea va apare de sub tipar, darea de samă şi raportul general al Camerei de comerţ pe anul 1909|910.

❑ Consiliul de război se va întruni la 27 April şi va fi prezidat de d. colonel A. Musteaţă.

❑ Ministerul de interue a trimes prefecturii judeţului, avizul consiliului superior administrativ, prin care s'a hotărît ca arendaşii străini, care au în exploatare mai multe moşii în diferite localităţi indeferent de domiciliul sau reşedinţa lor, pot fi supuşi la plata taxei de pază conform art. 137 din legea pentru organizarea şi administrarea comunelor rurale.

❑ Un grup de 20 de studenţi, din asociaţia studenţilor în medicină evrei, pleacă în astă seară în escursiune la Constantinopol.

❑ La 9 Mai se va cerceta de tribunalul de Suceava cererea făcută de comerciantul Alter Elenboghin de a i se admite un moratoriu.

❑ D. I. Prassa, profesor la liceul internat din localitate şi d. A. Mazăre, profesor la seminariul „Veniamin Costachi", au fost numiţi membri în comisiunea pedagogică, comisiune care fusese descomplectată prin demisiile a cîtor-va membri şi care a fost din nou instituită.

❑ Tribunalul de Suceava a amînat pentru ziua de 3 Mai, continuarea desbaterilor în procesul de reziliere a contractului de asociaţiune dintre d-nii Strul Focşăneanu de o parte şi d. M. Wechsler şi Isigler de altă parte.

Numiţii au în asociaţiune în arendă moşia Horodniceni.

❑ **Viitorul** *contra d-lui Haret.*—In No. de azi al Viitorului se publică un interview ce unul din redactorii de la ziarul liberal, l'a avut cu d. C. Liţică, directorul liceului Sf. Sava; dl. C. Liţica e junimist şi a luat parte la cele 2 consfătuiri de la d. C. C. Arion.

Faptul că ziarul liberal se opreşte asupra d-lui C. Liţica şi-i publică cu litere mari, părerile ce are despre actuala lege a învăţămîntului secundar, arată pînă la evidenţă că şi direcţia ziarului nu admite ca bună reforma d-lui Haret. Ziarul liberal afirmă după d. Liţica, că învăţămîntul secundar se va duce de rîpă, mergînd aşa cu trifurcarea şi cu 60 elevi de clasă.

D-l C. Liţica a mai avut cinstea de-a ocupa coloana întîia din *Voinţa.* Atunci era arătat ca un strigoiu pedagogic; acum ziarul liberal îi publică părerea sa despre legea d-lui Haret.

Numai naivii ar putea crede că prin această părere etalată în presa liberală ar zădărî pe d. Haret contra d-lui Liţică.

Ne aşteptăm mîine ca, *Viitorul* să dea loc la alte păreri, defavorabile d-lui Haret, căci aşa s'au schimbat lucrurile în partidul liberal cu persoana d-lui Spiru Harat.

❑ In tustrele zile ale sărbătorillor de Paşti (Duminică 18, Luni 19 şi Marţi 20 April a. c.) vor avea loc matineuri şi reprezentaţii serale la teatrul cinematografic Pathé Frères din sala Circului Sidoli. Programul nou, în întregime, cuprinde cele mai alese piese Teatrale, scene instructive, vederi după natură sujete comice şi multe actualităţi. Special întocmit pentru aceste zile de Sărbătoare programul bogat, conţine numai sujete interesante din care menţionăm: Erupţiunea Vulcanului Etna din Italia, înregistrată de cinematograf în cele mai primejdioase locuri şi chiar la craterul vulcanului din care şi astăzi se revarsă mari şivoaie de lavă şi foc. Captiva lui Boghi este de asemenea un sujet captivant. Ni se redă aventura tinerei englese răpită de marocanul paşa şi eliberată apoi din ghiarele sălbaticului african.

Ingerul salvator sau Vijelia în largul mărei, legendă de Boulnois, superb înscenată şi a cărei acţiune principală se desfăşoară în largul Mediteranei precis înregistrată după natură.— Regimentul viitor scene comice.—Drepturile femeilor. O frumoasă comedie de moravuri pariziane,—Fiica patriotului mare piesă teatrală după Victor Hugo,—Max Linder la Cinematograf, o scenetă comică aranjată şi jucată de cel mai simpatic artist, comedian al Parisului etc. etc.

❑ **Publicul aşteaptă cu mare nerăbdare sosirea aparatului Blériot No. XI, cu care se va face o ascenziune, după cum s'a anunţat, Duminică 25 Aprilie, pe aerodromul de la abator, sub patronajul Clubului Jokey.**

Aparatul a fost pornit din Paris şi e pe drum. El va fi expus în curînd publicului.

După cît ştim, până acum şi-au rezervat camere numeroase persoane din Botoşani, Roman, Fălticeni şi Vaslui, care vor veni să asiste la ascenziunea de Duminică 25 Aprilie.

Tramvaiele vor circula în acea zi, pe linia Abator, de la orele 12, pentru înlesnirea publicului.

Ordinea, pe cîmp, va fi ţinută de armată, căci vor asista zeci de mii de oameni.

Cititorii vor găsi în curînd o largă descriere a aparatului sburător.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 14 Aprilie

Din tabăra carpistă

Bucureşti.—Asupra întrunirei proectată de carpişti, pentru ziua de 2 Maiu, sunt două propuneri: unii susţin că ar fi bine să se dea un curs liniştit, alţii susţin ca să se ţie mai multe întruniri consecutive, cu manifestări pe strade.

Nimic însă nu s'a decis definitiv.

Ceia ce e mai nostim e că cei mai mulţi din fruntaşii junimişti au plecat în străinătate pentru a petrece sărbătorile, chestia organizărei întrunirei de la 2 Mai rămînînd pe planul al doilea.

D. C. C. Arion va pleca şi d-sa zilele acestea, iar d. Nicu Filipescu va pleca la Paris în ziua de 3 Maiu:

Sinucidere

Bucureşti. — Azi dimineaţă sergentul Emil Cozinschi, din regimentul Mihai Viteazu, s'a sinucis, trăgîndu-şi un glonte în cap. Moartea i-a fost instantanee.

Boala d-lui Morţun

Bucureşti.—D. V. G. Morţun, ministrul lucrărilor publice, se află greu bolnav.

D-sa sufere de o afecţiune a ficatului.

Misiunea romînă în Muntenegru

Bucureşti. — Misiunea însercinată de M. S. Regele a prezenta felicitările sale A. S. R. principelui Nicolae al Muntenegrului, cu ocaziunea aniversării de 50 de ani de suire pe tron, va părăsi Bucureştii Sămbătă, spre a merge la Cetinge. Misiunea se compune din d-nii: general Budişteanu, preşedintele senatului, şef al misiunii, general Cotescu, N. Cantacuzino, ministru plenipotenţiar, secretar general al ministerului de externe, A. Vasiliu şef de cabinet al ministerului de externe şi căpitanul Stîrcea, ofiţer de ordonanţă al principelui Ferdinand.

Delegaţia industriaşilor

Bucureşti. — Delegaţia industriaşilor, compusă din d-nii: Prinţul Valentin Bibescu, Many şi Hagi Tudurachi, a fost primită aseară în audienţă de M. S. Regele.

Suveranul s'a întreţinut cu delegaţii mai mult timp, interesîndu-se de nevoile industriei.

LOTERIA

Bucureşti.—Astă-zi s'a urmat tragerea loteriei cl. VI a regatului romîn.

Au cîştigat:

5,000 lei No. 55308, 42923.

3,000 lei No. 28267, 41061.

2,000 lei No. 3327, 31664, 32564, 11551, 38631.

1,000 lei No. 9877, 24743, 57501, 15590, 54923, 49318, 5441, 2244, 54629, 16748. 34156.

500 lei No. 50299, 16185, 33773, 3918, 56919, 31165, 32156, 23239, 32652, 25130, 14238, 17369, 38194, 10329, 4746, 4650, 27389. 13300, 47460, 30318, 50584, 13509, 55195, 10374, 14361, 8041, 48819, 53309, 1099, 3952, 42152. 45379' 50833, 10042, 26354, 40105, 9633.

Condamnări la moarte

Tiflis.—Tribunalul militar a condamnat la moarte 6 acuzaţi în furtul de 55.000 ruble, făptuit la societatea de credit mutual, pe 3 acuzaţi la 15 ani muncă silnică, graţiind pe ceilalţi acuzaţi.

Măsuri de ordine

Salonic.— Redifii din vilactul Salonic precum şi alte cîteva batalioane de redifi din vilactul Adine, vor fi chemaţi sub arme. Djavid Paşa şi-a amînat plecarea din Usbrik. El nu voeşte să ia comandamentul trupelor de cît în mod condiţionat, cu toate insistenţele comandantului corpului trei de armată. Sefki Paşa a plecat cu 25 batalioane de mici efective şi 3 baterii din Verisovici spre Katancie. Torgat Paşa a plecat din Liplian în aceiaşi direcţie cu un alt dataşament.

Moartea lui Björnson

Paris.—Marele publicist scandinav Björnson Björnstjerne, bolnav de multă vreme, a murit ieri seara la orele opt în hotelul Wagram unde se afla găzduit.

Fiul publicistului, fiica sa şi alte rude erau de faţă. Björnson s'a stins uşor.

Björnson era născut la 8 Decembrie 1832 la Kvikue in Oesterdalen, ca fiu al unui preut.

A debutat prin a fi critic teatral, a fost directorul teatrului din Bergen. A scris multe poveşti şi piese teatrale, din cari unele ca *Falimentul*, au avut mare succes la noi.

Adversar hotărît al Ungurilor, apărător al cauzei Romînilor de peste munţi, Björnson a fost un bun şi mare prietin al acestora.

Boala Sultanului

Constaetinopol.—Din cauza boalei Sultanului, recepţiunea ce trebuia să aibă loc la Palat cu ocaziunea aniversării urcării pe tron a Sultanului, nu va mai avea loc. Buletinul publicat azi la amiază zice că temperatura şi pulsul Sultanului sunt normale. Suveranul poate fi considerat pe deplin restabilit.

Acţiunea Albanejilor

Constantinopol. — Informaţiuni sigure spun că deputaţii albanezi din Pristina şi Ipek au cerut ca marele vizir şi ministrul de război, să meargă cu o delegaţie de deputaţi pe teritoriul răzvrătit, spre a linişti pe albanezi prin sfaturi. Marele vizir a refuzat aceasta, zicînd că datoria guvernului este de a proceda energic în contra răzvrătiţilor. Deputaţii au ameninţat apoi să demită mandatele lor, şi au cerut să se oprească acţiunea militară, pentru că deputaţii să încerce să potolească regiunea. Marele vizir a refuzat zicînd că guvernul este hotărît să mai trimeată 2 brigăzi de redifi în Albania dacă va fi necesar.

ROMANIA

PREŞEDINTELE TRIB. FALCIU

AFIPT

D-na Ecaterina Chiper, cerînd restituiraa garanţiei dată pentru d. Anton Costăchescu, fost şef de Portărei la acest Tribunal de la 7 Octombrie 1898 pînă la 29 Iulie 1900, potrivit art. 14 din regulamentul serviciului Portăreilor, se publică pentru a treia oară aceasta spre cunoştinţa generală, pentru ca cei interesaţi să-şi formuluze pretenţiunile lor în contra restituirei menţionatei garanţii.

Preşedinte, **I. N. Gavrilescu**

Grefier, *N. Donea*

LAXIN

Bonboane purgative

din fructe

UŞOR DE LUAT DE COPII ŞI ADULŢI

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipaţiei, Leneviei intestinale, Hemoroizilor, Congestiunei, Migrenei, etc.

Preţul unei cutii LEI 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogueriile

Depozit general Farmacia Rothbard-Iaşi

De vînzare şi de închiriet

în Strada Păcurari No. 79

Un apartament din nou construit compus din patru odăi, bucătărie, spălătorie, sofragerie, şi celelante atenanse.

Un apartament compus din trei odăi şi atenanse.

A se adresa la proprietar **Egor Ivanov** *în aceleaşi case.*

Proprietarul Magazinului

Comerțului in RATE

Iași, Strada Lăpușneanu 25

Aduce la cunoștința publicului că a adus un mare transport de biciclete **BRENNABOR** marca cea mai renumită, întrebuințată de toate arsenalele armatelor din Europa.

Depozit de Mașini de cusut

de calitate superioară pentru industriași și pentru familii. Funcționarea perfectă, garantată pe timp de 10 ani.

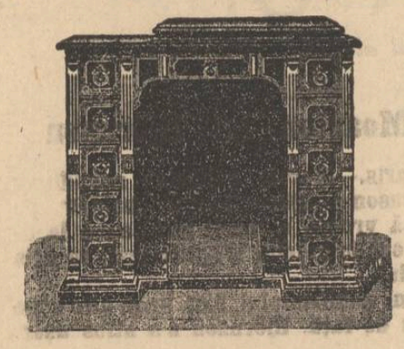

Gramofoane și plăci
Instrumente muzicale
Mobile, Cărucioare
și ori ce accesorii

Toate se vînd în rate convenabile la

Magazinul Comerțului in rate
Ș. L. Grossmann
Strada Lăpușneanu 25

BIUROUL ROMĂN

PENTRU

Instalațiuni de APA și CANAL

AUTORIZAȚIA No. 291 din 1910

No. 3—Strada ARCU—No. 3

Ing. GEORGE D. MANUG și Th. ZAHN

fost Inginer-șef monteur la secția instalațiunilor particulare al Societății „Union Baugesellschaft" Iași.

Execută orice fel de lucrări atingătoare de această branșă. Specialitate în instalațiuni de băi și closete și băi publice, după ultimile sisteme; construcțiuni de **vespasiane** pentru piețe publice, pisoare pentru localuri publice, hoteluri, restaurante, cafenele etc., etc.

Diferitele materiale și obiecte necesare la instalațiuni, sunt din acelea pe care experiența le au constatat că sun rezistente se comportă bine și conforme regulamentului Pirmăriei.

Oferim condițiuni avantajoase pentra plata lucrărilor și garantăm solitatea montajului.

Proecte și Devize întocmim gratis, la cerere tuturor onor. administrațiuni, d-lor proprietari; asemenea, tot gratis—**spre lămurirea d-lor proprietari**—întocmim și verificăm devize pentru racordări; cu conducta și canalul public, lucrare ce se va executa de concesionarul Primăriei.

Biroul Romin pentru Instalațiuni de Apă și Canal
— Str. ARCU No 3 —

Ing. G. MANUG și Th. ZAHN

Vînzătoare

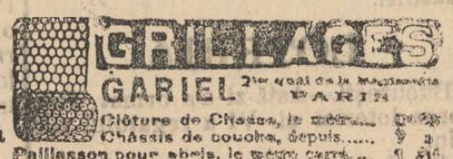

specială, de Pălării, Galanterie, Încălțăminte, Dantelerie, Mode, caută post durabil local.

S. G. Poste restante, Iași

FABRICA DE CARAMIZI

cu aburi și cuptor sistematic

lîngă abatorul comunei Iași, legată cu rețeaua tramvàiului electric

Fabrica de tuburi de beton în ciment

(Șoseau Arcu 11 | 19)

Proprietatea fraților RAMEDER

Recomandă produsele ei, ca: cărămizi presate și tuburi de ciment, în ori-ce diametru și dimensiune.

TITUS LAPTEȘ

AVOCAT

— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Caii potcoviți la **Clinica Veterinară** din strada Păcurari 100 în luna Martie a. c., medic veterinar **Lupașcu**:

De la școala normală defete 1 cal; G. Klein, brutar 7 cai; Căpitan Negrutzi 1 cal; Aizic Haimovici 1 cal; Nicu Lupașcu 4 cai; Cujbă 1 cal; Fabrica Zimbru 8 cai; Căpitan Roșu 2 cai; Locot. Manolescu 2 cai; Jora 1 cal; Sașca, muscal 3 cai; Stoleru, muscal 2 cai; Danilui 3 cai; Dănilă, muscal 2 cai; Pepiniera Vișan 6 cai; Căpit. Baldovici 3 cai; Locot. Golescu 6 cai; Jandarmaria Rurală 5 cai; Darmet 8 cai; Răscanu 2 cai; avocat Anastasiu 2 cai; Alexievici, muscal 2 cai; Greceanu 1 cal; Nechita, muscal 3 cai; Gall 1 cal; Scoala de meserii 2 cai; Maior Văleanu 2 cai; Vasile Ivai, muscal 2 cai; Klepper, moară 1 cai; Bucureșteanu, muscal 3 cai; Rivalet, Vișani 2 cai; Căpitan Ionescu 1 cal; Gh. Șerban 2 cai; Farmacist Jelea 2 cai; Liceul Internat 2 cai; V. Muscalu 3 cai; Pogor, Galata 3 cai; Duca, Vișani 1 cal; Neculau, brutar 2 cai; Pompieri și ofițeri 75 cai; 75 de consultațiuni; Papana 1 cal; Pompierie consultații 4480.

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă și Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Sîmbătă și Duminică se intercalează în program:

Sujete noue

Prețurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă și Duminică **MATINEU** la **3** ore ziua cu prețurile reduse la toate locurile și anume: Loja 4 lei, Rezervat 80 b., Stal I-iu 60 bani, Balcon 40 bani Galeria 30 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra viețe și rente
în VIENA fondată în anul 1853
Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1384 din 18 Decembrie 1869.

Fanduri de garanții la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanții depuse la casa de depuneri din Bucureștipentru asigurați din Romînia
LEI 6,547,500

Suma asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contraste pentra un capital de franci 577,594,097 46|100 și fr. 1,144,223. 0 rentă.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societății peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" tratează asigurări:

a) Cas de viață pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractantului.

e) Cas de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în cas de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum și

Diferite alte combinațiuni de asigurări atingătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romînia **București**

Agent general pentru Iași:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

Cine vrea să cîștige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iași—Strada Lăpușneanu No. 85 – Iași

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VII

s'au pus în vînzare

Tragerea de la

9 April–4 Mai 1910

Se poate cîștiga în caz fericit cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șapte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Grăbiți-vă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua și Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Prețurile oficiale pentru vînzare:

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Prețurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iași Strada Primariei No. 17.—Instalațiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17.

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40

Redacția și Administrația: IAȘI Str. Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.—No 994 Vineri 16 Aprilie 1910

ROMANIA IASI BIBLIOTECA CENTRALA

COPIII NOȘTRI

Intîmplarea a făcut ca tocmai în numărul de eri al ziarului nostru să avem înregistrate 3 cazuri nouă de rele urmări ale copiilor noș ri.

Doi elevi de la liceul militar din localitate, Atanasiu și Dimitriu, înarmați cu cîte un pistol și pumnal, au fost prinși tocmai în momentul cînd voiau să treacă Prutul deghizați. Elevii dezertori au fost predați *școalei!*

Tot în numărul de aseară, ni s'a dat știrea, că copilul Ion Jenică a fost împușcat în crîșma lui I. Wexler, din șoseaua Socola, de către un alt minor Simica, pentru că furau vite de prin împrejurimi. Complicii au fost arestați.

Față cu aceste fapte, natural că cele petrecute cu elevul Lăzărescu din clasa a 2-a de la Liceul Lazăr din București, nu ne surpinde. Relele porniri izbucnesc pretutindeni, căci ele au izvorul adînc în sufletul inconștient al copilului, unde—ca într'un abuz adînc—ideile luminoase a educațiunei conștiente și volitive adese-ori nu pot răzbate ci plutesc la suprafață.

Cultura noastră fiind un noian de fapte, de date, de nume, vorbește memoriei, cultivă puțin judecata și nu urnește mai de loc inima. Caracterul omului rămîne cum l'au urzit și plămădit părinții în momentul procreării; și nu omul are să facă abatere de la legea firei. Cultura înrăește firea rea și zburdalnică, căci îi dă mai multe imboldiri, de un soiu ce nu le-ar avea cel neștiutor de carte. Dar fără pornire rea în sufletul copilului această cultură—ori cîte păcate ar avea ea—tot nu poate urni spre crimă.

Micii vinovați se înmulțesc și pe zi ce merge numărul lor mare, faptele lor urîte și înspăimîntătoare ne uimesc. Nu vom fi noi aceia cari să generalizăm; ori cît ar fi aplicată mintea noastră spre inferența de la parte la tot, generalizînd, sintetizînd de la fapte la idei, de la parte la tot, de la concret la abstract, ne vom păzi a sta pe terenul inferenței de la particular la particular.

Relele porniri subsistă în ori-ce om; dar alunecarea spre ele și cultivarea lor o dă mediul, o dă moștenirea, o dă firea. Săraca școală nu poate adăugi la ceia ce natura n'a pus în om. Ea desvoltă sufletul în cutele lui, dar n'adauge nimic. Idei! dar ele plutesc ca fulgii în aer, ce-i poartă vîntul într'un vîrtej permanent! asemenea și sărmanele idei de educație plutesc prin valurile vieții în văzduhul cel greoiu de patimi și porniri.

Revenind la cazurile noastre. Pe Simica îl va dăscăli poliția, îl va ciotorosi puțin și-l va descotorosi de purtări rele. Ce va deveni el se va vedea. Simică, Jenică, Ionică sînt sute și mii de acești copii infami, clienți ai serviciului de siguranță. Ian să stai numai un ceas cu comisarul poliției de siguranță și ai să vezi ce psihologie practică știe să-ți facă și cum cunoaște el manifestările morbide ale sufletului omului, mare sau mic!

Ce va scoate din Simica, din Jenică, din Vasilică, ce ne pasă! Sînt mulți din aceștia! Dar iată 2 elevi de școală militară, cari cred să deserteze, trecînd Prutul, ca doi haiduci, cu poturi, cu haine schimbate, cu pistoale, cu pumnale.

Zice informația, că s'au predat școalei! Ce va face școala? Noi credem că școala militară are o înaltă chemare: a forma pe ofițerul instructor în armată, pe acela care are a urzi și hultui în sufletul tineretului nostru militar cel mai înalt simț de demnitate națională: *curajul și sacrificiul războiului.* Ei bine; în această școală militară — se vede — se lasă foarte mult de dorit, întru cît îți iese băeții așa cu pistoale și iatagane și apucă cîmpii, ca și cum ar fi sat fără cîini.

Și școala militară își are pedagogia ei, de un formalism curat militar. Școala pe baze de privilegiu, ea își culege roadele clădirei pe privilegiu. Atmosfera de considerente sociale viciază educația în aceste școli și ca și nea Stan sau nea Vlad, iată 2 tineri cu studii secundare luînd'o la fugă.

Dar cazul de la București e original, prin tălmăcirea ce vrea s'o dee directorul. In scrisoarea publicată de d. Marin Dimitrescu se dau foarte multe explicări, ipoteze, deziderate optimiste. Elevul detectiv cetea pe Sherlok Holmes; era foarte bun la învățătură, dar lectura aventuriilor din Holmes și ale polițaiului american i-au aprins mintea și iată-l pe cel mai bun la învățătură elev să încerce arma asupra unui elev.

Familia și școala îl vor vindeca de asemenea rătăcire!

Aici e aici! Elevul în chestie s'a jucat cu pistolul din curiozitate să auză cum pocnește pistolul; dar a nimerit în spinarea altui elev. Elevul acesta a voit să se joace de-a detectivul, cetind pe Sherlok Holmes!

Familiile noastre cum sînt întocmite, în mare parte sirică copilul. Apoi foarte mulți copii stau la gazde, cari numai educație nu le fac, căci ele zic, că educația nu se plătește, ci gazda ia parale pentru casă, masă, lumină și spălat. Educația nu intră în acestea.

Iar școale, cu încărcăturile de programe, cu elevi mulți pe clasă, cu profesori meteori pe la catedră, n'au cînd să facă educație, ci abia pot trece programul; și programul nu cuprinde de cît cunoștinți, nu educație.

Acum, cînd cazurile de porniri rele la copii se înmulțesc, se vede ce la timp e ideia creării unor școli de corecție, în care să se facă higiena socială, terapeutica morală, dînd societății grosso-modo elemente noi disciplinate în moralul lor, nu declasate și cu porniri rele.

D. Haret a organizat învățămîntul; educația n'a organizat'o, fiind-că în această privință învățămîntul nostru public e abia la început.

Gh. Ghibănescu

„INȘTIINȚARE"

D. Iorga, deci și d. Cuza, proiectează să țină un congres naționalist.

De sigur nu în scopul de a răsturna guvernul. Dar nici în alt scop, în înțelesul, că cei doi apostoli convoacă congresul, fără să spună despre ce se va trata.

Congresul acela „li se cere" d-lor Iorga și Cuza. Va fi un congres după cererea generală și se știe, că, în deobștie, spectacolele date după cerere generală, nu sunt cerute de nimeni.

„Ni se cere, spune inștiințarea, din multe părți, o adunare de constătuire a aderenților programului nostru".

La care cerere cei doi șefi răspund: „credem că trebuie să ținem seamă de această cerere."

Apoi se anunță, în mod extra-ordinar, data împlinirei cererei: „așa fiind, o anunțăm pentru sfîrșitul lunei April, în septămîna după Paște, de sf. Gheorghe".

Ca să nu se încurce aderenții programului. Li s'a spus foarte lămurit: la sfîrșitul lunei April, în săptămîna după Paște, de sf. Gheorghe. S'ar fi putut spune mai pe scurt: să veniți în ziua de 23 April. Dar nu s'ar fi știut dacă stil nou sau stil vechiu. Mult mai lămurit este: la sfîrșitul lunei, adică la 30 April, în septămîna după Paști, de Sf. Gheorghe—astfel se știe că sfîrșitul lunei este la 23 April.

Dar sf. Gheorghe anul acesta, nu cade în săpătămînă după Paști, ci în aceiași săptămînă cu Paștele.

In această privință, citațiile de chemare trebue rectificate.

La congresul de la sfîrșitul lunei—în ziua de 23 April, nu poți veni de cît înainte anunțat.

„Rugăm pe persoanele, cari ar dori să asiste și pe acelea cari voesc a lua cuvîntul să ne anunțe, cele din urmă arătîndu-ne și natura comunicației sau propunerei ce voesc a face".

Persoanele „cari ar dori" și acelea „cari voesc a lua"—construcția ie perfectă. Dar nu se lămurește bine asupra „comunicațiilor", dacă ele vor privi căile de comunicație sau alte feluri de comunicații—de natură medicală.

Care vrea să zică: la sfîrșitul lunei April, în septămîna după Paști, de Sf. Gheorghe, o să avem congres naționalist cu comunicații.

Intrarea liberă.

STRADA LUEGER

D. N. Gane, primarul Iașului, a avut și are o adevărată venerațiune pentru Lueger, fostul primar al Vienei. D. Gane este și a fost în repetite rînduri, primar al Iașului, și a putut aprecia, ca gospodar, calitățile fostului său coleg.

D. Gane, la moartea lui Lueger, a telegrafiat condoleanțele orașului Iași la Viena, și din pricina unui exces de modestie probabil, n'a trimis spre publicare și răspunsul celor de la Viena, sau aceștia prea ocupați cum au fost, au uitat să îndeplinească o primitivă datorie—și să răspundă.

Firește, a fost o atenție meritată că d. Gane, în numele orașului Iași, aratase comunei Vienei, sentimentele de durere ale Iașului. Lueger fusese un gigantic gospodar comunal și un hotărît adversar al Ungurilor —și cu toții regretasem și regretăm moartea acelui om de valoare.

Dar era nevoe oare, ca venerația d-lui Gane, pentru Leger să meargă pînă la exces de zel?

D. Gane a dat numele unei strade din partea inimei Iașului—numele Carol Lueger. Ca să faci aceasta, ca să dai unei strade numele unui om, trebue ca acel om să fi avut legături cu acel oraș, să fi cîștigat drept la recunoștința acelui oraș.

Ce legături au existat între defunctul primar și Iași? Ce-a făcut Lueger pentru orașul nostru?

Două zeci ani după decesele lor, au fost alt-fel imortalisați Eminescu și Creangă, nouă ani după decesul său—a fost la fel cinstită memoria lui Mîrzescu, Petre Poni, A. D. Xenopol, Titu Maiorescu, G. Panu—n'au strade cu numele lor. De ce Lueger da? De ce a fost cinstit Lueger trei luni neîmplinite de la decesul său și Lascar Catargi 11 ani mai tîrziu?

In afară de București, unde Lueger a fost cinstit la fel, dar cu un prilej bine venit, în nici un oraș din țară, în afară de Iași, nu s'a făcut operă caritabilă la fel.

Firește, noi nici nu protestăm contra faptului, nici nu zicem că n'ar fi indiferent dacă strada aceea se numește 40 de sfinți, sau Carol Lueger.

Ținem numai să relevăm, că excesele de zel și mania de a imita Bucureștii, cad în ridicul și noi opinăm că fapta primarului nostru cu aparența de nevinovăție, este absolut ridiculă.

Chestii școlare.

In preajma conferințelor didactice

După serbători membrii corpului didactic primar rural și urban se adună în conferințe didactice. Programul acestor conferinți s'a publicat la vreme. De data aceasta ministerul voește să facă o inovație, adică să oblige a lua parte activă la aceste conferințe didactice și institutorii și institutoarele școalelor particulare. Măsura nu e rea, căci caută a face o apropiere între membrii cari predau cultura elementară la micii copilași.

Corpul didactic primar particular e așa de pestriț ca cultură, ca neam, ca rasă; e așa de neomogen ca mentalitate, ca tendințe, ca aspirațiuni; apoi așa de osebit ca pregătire și chiar ca control, că prima apropiere dintre dînșii va face un contrast isbitor între corpul didactic primar al statului și cel particular.

Infrățirea între profesori e un cîștig moral pentru cauza culturei generale, singurul bun al veacului nostru.

Dar, se pune un mare dar înainte. Cultura primară particulară la noi în țară a luat o așa de mare desvoltare că devine o chestiune de stat. In loc că tu stat să te ocupi de a apropia mejorenii, profesori în conferințe didactice, ei cari și prin vrîstă și prin neam și rasă sînt mai distincți unii, de alții, e a face operă zălarnică.

Copilăria în sine e vrîsta cea mai dispusă la apropieri. Cum crenguțile mici se pot îndrepta și lua ori-ce direcție le dai prin îngrijirea ta, asemenea și omul luat de copil îl poți dirigui mai cu înlesnire dacă îți pui în gînd aceasta.

E un mare cusur pentru noi, că s'a legiferat ca să se despartă copii de micĭ în școli deosebite. Dacă prin familii nu e chip de a se apropia oamenii, căci fie care familie e o cetățue socială exclusivistă și inabordabilă; dacă prin biserică nu se pot înfrăți noroadele întru cît ritualul și organizarea ei exclude aceasta nu ne rămîne alt mediu de cît al școalei care se apropie oamenii de mici, cînd se pot altoi cu idei largi și umanitare, și că rar se strică unei bune și adevărate democrații diriguitoare, dacă împedici de la început apropierea sufletească și intelectuală a oamenilor din frageda vrîstă, cînd nici considerent de familie, nici de biserică nu e puternic și-i ții și prin școală deosebiți și înduşmăniți.

Intrunirea la un loc a tuturor profesorilor primari publici și particulari va avea darul de a pune chestiunea cea mare a învățămîntului public primar în totalul său.

* *

CATE VA NOTE

Alegerile generale din Franța, au avut un moment umoristic în faptul că mai multe femei și-au pus candidaturile.

Madame Pelletier, Marguerite Durand, Hubertine Auclert, Jeanne Beibe, Huet și Prott—au venit la revanșă: să le dee și lor bărbații.

Dar bărbații francezi, în proverbiala lor zgîrcenie, n'au voit să le dee, fereasca Dumnezeu. Voturi—firește.

Și bietele femei au căzut toate: n'insultez jamais une femme qui tombe.

*

Brisson, fostul președinte al Camerei franceze, e căzut în balotaj, la Marseille, contra unui socialist revoluționar. Contra lui Brisson, s'a exploatat faptul, că a susținut proiectul prin care indemnizările deputaților se rădică de la 9000 la 15.000 franci anual. Susținerea acelui proect i-a atras lui Brisson numele de „le chef des quinze mille".

Pățania lui Brisson va avea la noi în Iași, urmări la fel pentru domnii Stere, Gheorghiu și Pennescu, semnatarii proiectului referitor la dotația d-lui Ferekide.

*

Citită în gazeta șerului Prens: „în *massele* conservatoare, plecarea d-lui Filipescu în trăsură a produs desiluzie..."

Iată ce poate să producă desiluzie în „massele" conservatoare.

Oribil prens!

OAMENI ȘI LUCRURI

Din filosofia zborului

Incercările omului de a se înalța în spațiu, de a se depărta de suprafața pămîntului sunt vechi. De secole se cunoaște „arta" de a zbura, căci tecniciani au studiat și au izbutit să imiteze zborul păserilor înlocuindu-l prin anumite aparate. Ceea ce a constituit partea grea a întreprinderii, a fost realizarea țintei, a cîrmei, a direcțiunii precise. In căutarea „cîrmei balonului" s'a frămîntat omenirea timp îndelung și a făcut sacrificii grele. Iar caracteristic pentru însăși evoluția științifică a omenirii a fost acea coincidență epocală, care a făcut ca aproape simultan, să se anunțe perfecțiunea balonului—tip „Zeppelin"—și acea a aeroplanului,—tip „Blériot". Călătoriile contelui german pe de o parte, trecerea canalului La Manche pe de altă parte, au adus istoriei acel suprem și glorios moment cînd omul a putut esclama cu siguranță și mulțumire:

—„Eureka!" „Am găsit"!...

Firește; dacă e vorba de *zbor*, aeroplanul e cu totul superior balonului, deși unul ca și altul îndeplinesc același ideal comun, prin două căi, unul și același scop—prin două mijloace: stăpînirea spațiului, subjugarea văzduhului sau —după formula obișnuită—cucerirea aerului.

Aeroplanul se apropie și prin forma mișcărilor și prin simplicitatea și agilitatea lor, prin repeziciunea și sunetul lor, de zborul propriu zis,—lucru pe care nu-l realizează în același chip,—balonul.

Dar se poate oare vorbi de „zbor"? E vorba doar de una din acele descoperiri geniale cari îngăduie omului, setos de cuceriri, să spere că va domina înălțimile și că va stăpîni aerul, întocmai cum are astă-zi la îndemînă largul mărilor, suprafața oceanelor. Cu deosebire numai că apa globului e o întindere măsurată, limitată — în timp ce spațiul aerian e însuși nemărginitul, din care nu putem strabate decît o infimă porțiune, compatibilă cu respirația noastră și cu organizmul nostru.

Dar e sigur că o dată cu călătoriile aeriane—care sunt numai o chestiune de timp și poate de scurt timp—însuși fizicul omului va suferi modificări, putînd din ce în ce mai mult să suporte schimbări tot mai mari de înălțime. E lesne de prevăzut că într'o vreme oarecare omul va putea fi trimis „la aier" nu numai în cîte o țeară muntoasă,—dar și la înălțimi de multe mii de metri pentru a și curăți plămînii de miazmele pămîntești.

...Cît de mult se lărgește orizontul dacă privim oamenii și lucrurile din *acest* punct de vedere și ne dăm seama de uriașa schimbare ce ne aduce ziua de mîne, grație aparatelor zburătoare!

De aceea vom opri încă luarea aminte a cetitorilor asupra momentului istoric ce ni se anunță pentru curînd: un aeroplan în Iași. Vom scruta și vom discerne toată filosofia unui astfeliu de moment, mai instructiv decît toate tratatele de istorie oficială. Vom lăsa imaginația să... zboare și vom visa—ceea ce nu se măsoară cu privirea, ci cu gîndul: Infinitul.

Rodion.

CU OCAZIA CONFERINȚELOR GENERALE

ALE CORPULUI DIDACTIC PRIMAR

II

In ceea ce privește prima chestiune *Memoria și rolui ei în educațiunea intelectuală*, psihologia esperimentală a răsturnat multe din teoriile vechi.

Definiția obișnuită ce se dă Memoriei este următoare: Memoria e o facultate a spiritului de a ne reaminti de trecut, Insă această definiție nu e complectă și nici exactă.

Știința a ajuns să ne arăte că nu există numai o memorie, ci mai multe, căci fenomenele memoriei se găsesc printre urmările cele mai imediate și mai simple ale tuturor asociărilor de idei. Așa că explicarea faptelor prin cuvîntul facultate nu are nici un înțeles afară numai dacă prin facultate se înțelege o abstracțiune, care să arate puterea interioară prin care ne amintim de trecut, Și numai în acest caz definiția de mai sus e bună.

Dacă însă, prin facultate se înțelege un principiu de explicarea puterei noastre de reminiscență, atunci psihologia aceasta nu are nici o bază. Definiția cunoscută a Memoriei a fost detronată complect prin explicarea, prin *psihologia asociaționistă*, care dă explicarea fiecăruia fapt particular al memoriei.

Legile memoriei sunt rezultatul asocierilor, care și ele sunt datorite unei acțiuni cerebrale. Nu ne putem aminti de ceva de cît grație asocierilor de idei. Comandînd cuiva să-și amintească; acel cine-va se găsește în imposibilitate de a o face, neștiind de ce e vorba. Prin urmare legile asocierilor guvernă de fapt toate căile gîndirei, care nu-i întreruptă de senzațiile ce năvălesc din afară în spirit.

Pascal — marele Pascal — a zis: „Memoria e necesară tuturor operațiilor sufletului". Și într'adevăr unui om căruia i-ar lipsi memoria, toată instrucția nu i-ar ajuta la nimic.

*

Rolul memoriei e universal: se găsește în percepția exterioară și în conștiință. Rolul ei e dublu: unul principal, lucrînd pentru ea singură — amintirea unor cuvinte, idei, detaile a unui eveniment; prin urmare *conservarea și reproducerea ideilor* cîștigate de mai înainte; — și un alt rol subordonat, ca element în lucrările altei facultăți: percepțiunea, imaginațiunea, judecata — *recunoașterea și localizarea* în trecut.

Din acest dublu rol, se vede că gîndirea omenească, judecata, nu s'ar putea forma fără ajutorul memoriei. Numai prin lucrări succesive inteligența umană se desvoltă și să continuă,

*

Memoria în desvoltarea ei, ia trei trepte, sau trei forme: 1) O formă *reală* a obiectelor și a faptelor sensibile, pe care spiritul le prezintă așa cum le-a primit; La această memorie se face apel pentru a se descrie lucrurile și faptele văzute. Aceasta e memoria artiștilor, poeților, oamenilor de acțiune. Aceasta e memoria concretă și vie, suportul tuturor celorlalte; de unde necesitatea ca educatorul să aibă toată atenția pentru a o face cît mai solidă și mai abundentă. Rostul intuirei la acest fel de memorie, se vede. La vîrsta de 2--3 ani memoria reține cunoștințele într'un chip colectiv, confuz. Copii au văzut lucruri și fapte, de care cînd vor fi mari nu și vor mai aminti, dar care, dacă ar fi lipsit, viața intelectuală a copilului nu s'ar fi putut desvolta.

Compania aeriană din Paris

a organizat un zbor cu

Aeroplanul BLERIOT No. XI

Tip Traversé la MANCHE

Zborul va avea loc în ziua de **Duminică 25 Aprilie a. c.** pe Aerodromul de la Iași (Abator) sub patronajul

Societății „JOCKEY-CLUB"

Aeroplanul va fi expus publicului. Ascensiunile se vor face în ziua de 25 Aprilie.

Aceste amintiri inconștiente, din prima copilărie sunt „baza pe care se ridică edificiul cunoștințelor ulterioare" — după cum se exprimă autorii *Boirac* și *Magendie*.

Rolul *memoriei inconștiente* e foarte necesar. Și în vederea ei, nu trebuesc înlăturate din școală analizele gramaticale și logice, dictele și alte exerciții, pe motiv că nu vor lasa nimic pozitiv în spirit. Ceea ce trebue de înlăturat însă sunt noțiunile științifice, care cer a fi reținute cu precizie. Acestea nu ajută de cît la încărcarea memoriei și nu la formarea ei.

Numai între 8—10 ani copiii pot reține cunoștințele distincte, care să rămîie pentru restul vieții. Cunoștințele învățate pe de rost înainte de această vîrstă, sunt dăunătoare. Și prin impunerea de învățare pe de rost a unor bucăți și poezii în clasa I-a și a II-a chiar, păcătuesc programele noastre.

2) A doua formă ce ia Memoria în desvoltarea ei cea *verbală* al cărui progres urmează pe cel al vorbirei al cetirei și al scrierei. Aceasta e memoria de recitare, a tablei înmulțirei, a regulelor gramaticale, a diviziunilor și a sub diviziunilor regnului anual, evenimentelor istorice, a datelor, deci e memoria noțiunilor distincte și fixe.

Pe această memorie mulți educatori o iau ca memorie unică și totală perzînd din vedere forma cea mai importantă: memoria ideilor.

Școala veche pe această memorie caută s'o desvolte, în dauna celorlalte facultăți, căci e memoria papagalilor. Noțiunile capatate într'un timp abstract pierd orice raport cu personalitatea noastră, și nu ne e de nici un folos. De memoria verbală se servesc actorii și oratorii.

3) A treia formă a memoriei e cea *pur intelectuală*, cea a ideilor sau a noțiunilor abstracte, a judecății, a operațiilor spiritului. Aceastre memorie e legată cu celelalte două forme mai ales cu cea verbală, căci nu se pot reține ideile dacă nu le legăm de cuvinte. Spiritele leneșe și infirme rețin și vorbele fără idei.

Mersul natural în desvoltarea memoriei ar trebui să fie analizarea, compararea înțelegerea, pătrunderea actelor inteligenței, înainte de a le fixa prin cuvinte. Ar trebui de mers de la idee la cuvînt. Dar fiind-că cuvîntul se dezvoltă mai repede de cît inteligența; se merge de la cuvînt la idee.

Este inevitabil ca un copil să învețe mult mai multe cuvinte de cît ar avea nevoe pentru a-și exprima ideile de care e capabil.

Memoria reală și cea verbală se desvoltă foarte repede la copil și pentru aceasta copiii simt adevărată plăcere exercitîndu-le.

Munca care o depun ei, îi costă mult mai puțin, de cît cea care ar pune-o pentru a-și forma inteligența. Învățarea prea multor recitări și a altor exerciții pe de rost, aduce moartea activității intelectuale la spiritele tinere.

Această formă a memoriei e reținerea faptelor sau a noțiunilor în chip concret întru cît se leagă de momentele vieței noastre momente în care le-am primit. Și pentru aceasta o numim *memoria biografică*. Această memorie joacă un mare rol în viața practică și socială.

*

Educația memoriei. Binet se întreabă dacă este posibilă desvoltarea memoriei pentru a o face mai fidelă, mai bogată. Tot el spune, că după o experiență de 30 de ani se poate afirma că se poate, fără a se ajunge însă ca o memorie cultivată să reție tot ce s'ar dori. Ceea ce se poate face e de a se putea evita unele greșeli prin regulile și principiile științifice care o diriguesc.

Cel întîiu lucru ce e de observat în desvoltarea memoriei este meșteșugul de a învăța. Să învățăm pe alții cum să învețe.

Pentru aceasta trebue de luat în samă: 1) ora de învățat; 2) Durata ședinței; 3) acțiunea respectivă a interesului și a repetițiunei; 4) modul de repetare; 5) trecerea de la cunoscut la necunoscut de la ușor la greu; 6) multiplicitatea impresiunilor asupra diferitelor simțuri; 7) căutarea asociațiilor de idei; 8) substituirea memoriei de sensații, prin memoria de idei.

Aceste sunt condițiile pentru a învăța o bucată oare care în chip durabil economisind timpul și cheltuind cît mai puțină sforțare.

Vom desvolta pe rînd fiecare din punctele de mai sus. **Maria C. Butureanu**

„OPINIA" la Huși

Pentru edificarea cetitorului dăm loc programului grupării vechilor liberali înaintați din Huși, pentru a vedea ce duh stăpînește partidul liberal în țară.

Avînd în vedere *uitarea din ce în ce mai vădită a vechilor principii liberale* în județul Fălciu, uitare care să datoreste mai mult împrăștierei elementelor liberale care stau rezlețe unele de altele, subsemnații convinși că această stare de lucruri nu poate fi de cît dăunătoare țării și județului nostru în deosebi, am decis să ne grupăm, credincioși vechilor tradiții ale partidului, spre a aduna împrejurul vechiului steag liberal pe toți acei care împărtășesc această credință.

Vom căuta, în primul rînd, prin toate mijloacele ca, educînd poporul și puindu-i la îndămînă pe cît va fi cu putință mijloacele economice și culturale ca să-l facem conștient de interesele sale, dînd celor mai mulți posibilitatea de a-și îmbunătăți starea materială și morală; iar celor mai destoinici, putința de a se ridica pînă la cele mai înalte trepte sociale spre binele obștesc. Nu vom căuta însă să dobîndim aceste rezultate de cît prin măusri legale și bine chibzuite prin înfrățirea claselor sociale, iar nu prin învrăjbirea lor.

De o cam dată vom tinde a obține aceste rezultate prin mijloacele pe care legile în ființă ni le punea la îndămînă pentru a ne impune vederile noastre; căutînd a înființa sindicate agricole, obști, a încuraja băncile agricole și comerciale etc., a căuta prin toate mijloacele ca frequentarea școalelor sătești, să nu fie numai o literă în lege, dar și reală, convinși fiind că cultura morală a tuturor, și conștienta drepturilor și datoriilor, vor forma cea mai solidă legătură între toate ramurile sociale.

Inamici ai salturilor bruște pe terenuri nepregătite, nu admitem de o cam dată de cît colegiul unic la județ și numai ca o încercare și ca o indicare a sentimentelor noastre liberale.

Vom căuta tot de odată a cultiva masa poporului dîndu-i instrucția și mai ales educația morală care-i lipsește cu totul; ast-fel că devenind conștient de drepturile sale cetățenești, să capete în același timp ideia de datorile sale sociale și atunci va sosi momentul să ne gîndim la o contopire din ce în ce mai complectă a colegiilor electorale. Vom lucra din răsputeri pentru ca aceste rezultate să fie dobîndite cît de curînd.

Membrii grupărei, vor pune în primul rînd toată activitatea lor, în folosul scopului social pe care-l urmăresc, abstracție făcînd de ori-ce interes personal. In ori-ce alegere, vom decide asupra candidaților pe care-i vom vota.

Candidatul admis de majoritate va avea voturile întregei grupări. Nu se vor da voturile grupărei de cît candidaților, *care vor admite în scris programul nostru.*

Candidații vor lua angajamentul scris de a da samă, cel puțin odată pe an și ori cînd li se va cere de 1|3 parte din membrii grupărei de voturile lor.

In cazuri excepționale și în anumite chestiuni vor *primi un mandat imperativ.*

Nici unul din membrii grupărei nu va putea primi o funcție politică, sau un mandat politic, fără o prealabilă înțelegere cu delegația permanentă a grupului ? !...

In cazul contrar va fi considerat ca demisionat.

O delegație de trei membri va păstra actele și va face convocările grupului.

Fie-care membru va putea delega unui alt membru, dreptul de a-l reprezenta *și a vota pentru dînsul* la întrunirile grupărei, fără însă ca să poată întruni nimene mai mult de cît 6 (șase) voturi spre a le reprezenta.

Grupul se va întruni cît se va putea mai des, cel puțin însă de 2 ori pe an și în deosebi cînd vor fi la ordinea zilei chestiuni de importanță generală sau a județului nostru.

Pentru a face parte din grupul nostru, persoana doritoare trebue mai întăi să fie *romînă* și să fie prezentată de doi membri activi *candidatul va prezenta unuia din delegați cererea sa unde va și declara că aderează în totul ideilor grupului și că se va conforma deciziilor sale. Această cerere va fi contrasemnată și de nașii sei.*

Cererea candidatului va fi comunicată tuturor membrilor grupărei, care se vor întruni de două ori pe an, la intervale de șase luni și vor vota pentru primirea sau refuzarea candidatului.

Membrii care nu vor putea veni *vor putea trimete votul lor inscris.* Se va putea în urmă adopta un mod de vot secret, dacă se va crede de cuviință.

Orice chestiune pusă la vot și de îndată ce va, întrece cu 2|3 din numărul membrilor, hotărîrea va fi obligatoare pentru toți. Ori-ce membru care nu va voi a urma majoritatea colegilor sei, va fi considerat ca demisionat.

Este de dorit ca fie care membru al grupărei să caute individual a lucra în raionul seu, la propogarea sentimentelor liberale și tot deodată a vota observațiile pe care le-a putut face în timpul trecut din o întrunire la alta spre a se putea discuta in comun la prima întrunire.

Direcțiunea grupărei o vor avea numai acei iscăliți azi; iar cei care vor adera în urmă, vor avea parte la consultări.

(s) I. Zanne, Gr. Perticare, Ir. Gheorghiu. Decembrie 1909.

Iscăliți: C. Cosma, Gh. Andriescu, *Gh. Casian Luca*, Gr. Iamandi (Iași), Aurel Varlaam, C. Diamandi, Vasile Gheorghiu, I. D. Vasiliu, Gh. Iliescu și C. Popov.

Litere-Științe-Arte

Björnson.—Cu toate aparențele atît de înbucurătoare, cu toate că, la un moment dat, s'a putut crede că stejarul viguros va rezista furtunei ce-l pîndea,—natura și-a reluat supremația ei, și-a cerut drepturile ei, bătrînul scriitor Björnson nu mai este printre vii.

Autor dramatic, romancier, poet, om politic, ziarist, critic,—pamfletar la nevoie, Björnson a ocupat un loc extraordinar de însemnat în literatura norvegiană și în regatul Norvegiei unde a fost nu numai un admirat ca scriitor de geniu, dar și adorat ca un tribun al poporului, unul din acei conducători ai maselor care farmecă cu cuvîntul rostit.

Pentru Norvegia dispariția lui Bjoernson înseamnă pierderea celei mai mari glorii naționale norvegiene. Dar întreaga Europă civilizată va simți adînc zguduirea produsă prin moartea literatului de geniu care n'a fost numai un tribun în patria sa, ci un luptător pentru toate cauzele mari și drepte. Ca dovadă strălucită poate rămînea intervenția lui în favoarsa Romînilor din Transilvania și polemica acerbă pe care a dus o prin presa europeană în potriva Ungariei oficiale,—Ungaria contelui Andrassy și a celorlalți persecutori. Romînia nu va lasa să treacă convoiul trist al funerariilor lui Björnson fără să se închine, adînc îndoliantă și adînc recunoscătoare. Iar dacă atîtea străzi au căpătat numele lui Carol Lueger,—e de asteptat că memoria lui Björnson va fi și ea consfințită spre neuitare.

*

După cum am anunțat la timp în locul celor 3 reprezentații anunțate pentru 19, 20 și 21 Aprilie 1910 va avea loc o singură reprezentație dată de marea tragediană **Agatha Bîrsescu-Radovici** și domnul **Const. G. Radovici** artist de la Schauspielhaus din Berlin. *Luni 19 Aprilie 1910* (A doua zi de paști) se va juca **In ceasul din urmă**. Piesă de Friedric Franz Couving, traducere de Const. G. Radovici. D-na Agatha Bîrsescu-Radovici în rolul Clara. D-nu Const. G. Radovici în rolul Otto von Bergfeldt. **Două stele**, Studiu psychologic de Nils Collett Vogt trad. de Const. G. Radovici. D-na Agatha-Bîrsescu-Radovici în rolul Tora Bratt. D-nul Const. G. Radovici în inginerul Elit Bratt. **Concina** Proverb într'un act de Vasile Alexandri. D-na Agatha Bîrsescu-Radovici în rolul Princesa Ema D-nul G. Radovici în doctorul Leonard.

*

In ultimul număr al „Convorbirilor critice" s'a terminat studiul asupra d-lui N. Gane, ca nuvelist.

*

Dramaturgul pedagog Otto Ernst a scris o nouă piesă: „Tartuff patriotul".

*

Exploratorul american al polului nordic Peary e asteptat la Berlin pentru o conferință. De acolo va pleca la Viena, Paris și St. Petersburg.

*

Academicianul francez Barboux, mort zilele aceste, era unul din cei mai iluștri avocați ai baroului parizian. Intre cele mai celebre afaceri în care a pledat se citează și unele cauze artistice precum plecarea Sarhei Bernhard de la Comedia Franceză, procesul despăgubirilor cerute de victimele incendiuni Operei Comice, procesul tabloului „Dama mascată" de Cervex și altele. Barboux a scris și opera istorică „Istoria procesului de Panama".

*

O foarte interesantă lectură formează cea mai nouă broșură a bibliotecei populare *Lumen*: „Amintiri duioase" de Henrich Heine (Memoriile d-lui Schnawelopski), tradusă de confratele nostru St. Antim, cunoscut prin importante publicații literare.

*

STRUNA ZILEI

FIUL LUI ALFONSO

Prințul moștenitor al Regelui Alfons al Spaniei e surdo-mut.

Surdo-mut? Va fi ca tine,
Printre Regii care tac
Și n'aud ce gemăt vine
De la un popor sărac!

AFACEREA BĂLĂȘESCU

—Decizia înaltei Curți de Casație s. II—

Contra stergerii din listele electorale a d-lui V. Bălășescu, președintele tribunalului Tutova, a făcut apel, precum se știe, prietenul nostru Georgescu Bărlad. Se știe iarăși, că înalta Curte a primit apelul, ordonînd reînscrierea persecutatului președinte în listele electorale ale col. I de Tutova.

Astă-zi reproducem decisia Curței de Casație:

Deciziunea No. 522. Dosar No. 1408 din 1910.

Inalta Curte de Casație și Justiție secțiunea 2.

Prezedența d-lui N. Mandrea Presedinte.

Prezenți d-nii: I. Duca, El. G. Economu, D. Giuvaru, V. Bossy, G. Stoicescu, consilieri.

S'a luat în cercetare apelul făcut de *V. Georgescu-Bărlad, contra deciziunei electorale a Curței de Apel Iași secția 2 cu No. 15 din anul curent 1910.*

S'a ascultat apelantul.

Deliberînd, și

Avînd în vedere că prin apelul *făcut de d. Gedrgescu-Bărlad* contra deciziunei Curței de apel din Iași s. II N. 15 din 1910, și *cere înscrierea lui Bălășescu în listele colegiului I de Cameră.*

Avînd în vedere că prin acea decizie a Curței de apel din Iași, se declară că *Bălășescu nu poate fi inscris în listele colegiului 1,* fiind că cumpărarea unui imobil din Bărlad, din partea lui Bălășescu, ar fi simulată.

Considerînd că *se constată printr'un act sub semnătură privată, cumpararea unui loc din Bărlad din partea lui Bălășescu, pentru care s'a plătit taxa cuvenită de înregistrare și pentru care Bălășescu plătește impositul funciar; că o vînzare constatată numai printr'un act sub semnătură privată,* **întrucît produce efecte între părți, trebue să fie ținut în seamă în materie electorală;** *că dreptul de proprietate fiind trecut asupra lui Bălușescu,* **nu i se poate denega acest drept pe motivul că prețul de cumparare ar fi mic.**

Considerînd că Bălășescu, *înscris la Dîmbovița în listele colegiului I,* poate fi înscris în listele *colegiului I de Tutova,* întru cît are imobil și în județul acesta pentru care plătește imposit.

Că de alt-fel *Bălășescu e în drept a cere a fi* **inscris în listele colegiului I de Tutova, întru cît ocupă în Bărlad și o funcțiune inamovibilă și astfel în Berlad are centrul ocupațiunilor sale și unde de drept se poate determina fixarea domicilliului politic, și înscrierea în colegiul I de Camera, dacă alegătorul are censul cerut, cea ce nu formează obiectul unei îndoeli.**

Că așa fiind, apelul are a se admite.

Pentru aceste motive,

Curtea

In numele legei

Admite apelul făcut de V. Georgescu-Bărlad, contra deciziei electorale a Curței de Apel Iași s. 2 No. 15 | 910 și ordonă înscrierea lui Vasile Bălășescu în listele electorale ale Colegiului I (unu) de Cameră din jud. Tutova.

No. 12476, 1910 April 12.

Informații

❑ **Judecată à la Haret.** — Cetitorii *Opiniei* știu faptele fostului revizor școlar de Fălciu, N. Mocanu. Fiind prins în flagrant delict, bătut măr de soțul ultragiat, acțiunea dusă la parchet, acum N. Mocanu a fost judecat de consiliul permanent și pedeapsa aplicată a fost *permutarea* în alt județ. Dar asta a fost de ochii lumei, căci imediat d. Haret, departe de a se grăbi să aplice pedeapsa, a făcut uz de legea care-i dă dreptul de a rîdica pedeapsa și a suspendat'o.

Pentru cei din loc N. Mocanu trece ca nepedepsit, căci stă omul la locul lui cu tot ponosul faptului petrecut. Și de ce a nesocotit morala d. Haret, el care este așa de auster în afaceri de onoare? Pentru că N. Mocanu face parte din clica Haretistă de la Fălciu, alături cu Berenghi, care acum stă la răcoare pentru delapidarea a 6500 lei de la banca din Răducăneni.

❑ **Expoziția din Odessa.**—In Odessa, — în cea mai frumoasă și pitorească parte a orașului (piața Alexandrowski), se aranjează o expoziție universală, fără a fi internațională.

Această mare expoziție e menită a atrage la Olessa, lume din toate țările, căci va fi una din expozițiile cele mai mari și mai frumoase ce s'au organizat vre-o dată. S'a construit deja un pavilion anerican, un altul austriac și va fi și un pavilion romînesc, care va cuprinde întreaga industrie romînească din Basarabia. Acest pavilion va avea și o cîrciumă romînească, cu băuturi romînești și mîncăzi romînești. Industria rusească. bogăția de argintării, obiecte prețioase, obiecte de lemn, etc. vor figura în această mare expoziție.

Expoziția se va deschide de la 15 Mai a. c. și va fi complect organizată la 1 Iunie.

Se vor face toate înlesnirile în deosebi Romînilor, pentru a putea vizita marea expoziție. Probabil, că după intervențiile ce se vor face, vor fi și reduceri pe căile ferate, de și prețurile pe calea ferată în Rusia și așa sunt destul de reduse și viața în Odessa destul de ieftină. In ceea ce privește pașapoartele, se va face intervenție, pentru a se împuțina formalitățile,

Expoziția va dura pînă la 15 Octombrie.

❑ Cu ocazia aniversărei a 71-a de la nașterea M. S. Regelui, Suveranul a amnestiat pe toți desertorii care se vor prezenta corpurile lor respective între 7 Aprilie 1910 și 30 Aprilie 1911. Acei care au trecut de 39 ani vor fi repartizați direct în milițiii.

❑ Privitor la surprinderea celor doi elevi, din cl. V a liceului militar din Iași, în momentul în care voiau să treacă în Basarabia, aflăm că ceea ce i-a determinat să incerce să fugă, este că, avînd note răle li-a fost frică să se întoarcă la domiciliile lor părinești, ca să nu li se facă observații aspre.

Cu tratamentul din școală, încercarea lor n'are nici o legătură, de oarece toți elevii sunt la fel bine tratați în liceul militar local.

❑ Ofițerii din garnizoana locală, care au fost transferați, s'au prezentat eri d-lui General Tătărescu, comandantul corpului IV de armată, în vederea părăsirei garnizoanei.

❑ Din cauza ploaiei de astă noapte, trenul de București a sosit azi dimineață cu întîrziere de 15 minunte.

❑ Consiliul de higienă nu se va mai întruni de cît după vacanța Paștelui.

❑ In sesiunea trecută a curței cu juri din Iași, urma să se judece procesul lui V. Goraș, învinuit de asasinat.

Avocații lui Goraș susținînd irresponsabilitatea clientului lor, S'a ordonat un exament mintal care a fost făcut de domnii doctori Bogdan și Zossin, al căror raport conchide la responsabilitatea acuzatului.

Procesul lui Goraș va fi judecat în sesiunea de Mai a Curței cu juri.

DIVERSE

— Duminică 18 Aprile întăia zi de Paște are loc în Sala Turn Verein din str. Gîndu o frumoasă serată dansantă familiară organizată, în folosul unei familii sarace, în vederea sărbătorilor.

La această serată se pregătesc frumoase surprize și îndemnăm publicul a da bine voitorul său concurs, dat fiind frumosul scop filantropic.

— Biletele pentru intrarea la aerodromul de la abator, la ascenziunea aparatului de sburat Blériot XI, care va avea loc la 25 Aprilie, s'au depus la librăria Socec.

— D. colonel C. Langa a trimes comitetului instituit la Tg.-Ocna pentru ridicarea unei statui lui C. Negri, suma de 1000 lei.

— La 22 Aprilie se va ținea la comandamentul diviziei VII-a, licitație pentru darea în întreprindere a furnaiturilor de coloniale necesare trupelor, pe tot timpul cît vor dura concentrările în tabăra Șipote, în vara anului 1910.

— D-ra Elena Nestor, învățătoare la școala din comuna Galata, a obținut un nou concediu de 50 de zile, în care timp va fi suplinită de d-ra Xantipa Olaru.

20 bani litrul **20 bani litrul**

CELE MAI BUNE APE MINERALE

Dochia, Repedea, Baia și Stânca

PREPARATE DE

„Prima fabrică de Ape Minerale din Iași"

STRADA GHICA-VODĂ No. 37.

Sub controlul d-lor chimist D. CADERE și Dr. I. ȚARANU.

Expediție promptă în provincie și la domiciliu

Alegătorilor colegiului II de Senat

DIN ROMAN

Confratele nostru Ecoul Romanului, *publică următorul Apel către alegătorii col. II Senat, cari în ziua de 23 Aprilie, vor alege un senator în locul vacant:*

Ne aflăm în ajunul alegerei Colegiului al 2-lea de Senat, de care d. Delimarcu, care conduce mişcarea electorală guvernamentală, crede că-şi bate joc, sprijinit de putere.

Candidatura d-lui Deker, care nu este de cît o afacere ca toate celelalte, este o dovadă că d. Delimarcu îşi bate joc de colegiul al 2-lea de Senat, pe care îl consideră ca o adunătură de robi la ordinele sale.

Cine este d. Deker, ca să aibă dreptul a solicita un mandat de Senator al Romanului şi care este capitalul de muncă în numele căruia prefectul judeţului voeşte să hărăzască unui spiţer, venit la Roman, un mandat de Senator?

D. Deker este negustor şi dacă onoarea la care a fost chemat n'ar fi fost o negustorie, d. Deker n'ar fi primit să facă sacrificiul d'a fi candidatul unui guvern, care îşi aşteaptă sfîrşitul din zi în zi.

D-lui Deker i s'a arendat farmacia Sfîntului Spiridon cu 10000 de lei anual, pe cinci ani, în timp ce un alt farmacist, d. Moisescu, oferise cîte 12000 lei pe an.

In schimbul acestei afaceri d. Deker a primit candidatura.

Inţălegeţi acum în ce hal trebue să se găsească partidul liberal, care creiază o asemenea candidatură; închipuiţi-vă ce se poate spera de la un om, care consideră candidatura ca o negustorie.

Ar fi o ruşine pentru colegiul al 2 lea de Senat, ca o asemenea candidatură să nu cadă sub dispreţul alegătorilor, ar fi un dezastru pentru Roman ca un colegiu susţinut de inteligenţă şi de energie cetăţănească, să nu lupte pentru a zdrobi, odată pentru totdeauna, sistemul ticălos de speculaţie a demnităţilor politice.

Noi avem credinţa în conştiinţa alegătorilor şi ca dovadă că avem credinţă este că susţinem un candidat pe ale cărui merite şi viaţă politică se pot răzăma interesele judeţului Roman.

Noi nu complectăm insuficienţa unui candidat cu şarlătanii şi tertipuri, nici nu exploatăm poftele, pentru că avem prea mult respect pentru cetăţan ca să ne închipuim macar că el poate fi victima poftelor sau poate fi învins de meşteşugul unor şarlatani. Noi luptăm să cucerim un succes politic prin alegerea d-lui dr. Riegler, cu sprijinul unui corp cetăţănesc conştient.

Nici nu putem să ne gîndim macar că un prefect şubred şi pasionat pentru putere ar putea reuşi să susţină macar, înaintea unui colegiu de energie politică cum e colegiul al 2-lea de senat, o candidatură pe care o plăteşte Eforia sf. Spiridon din Iaşi, cu zece mii de lei cît e deferenţa de preţ al farmaciei d-lui Deker pe cinci ani, reducînd mijloacele de hrană şi doctorii prin spitale.

Prin alegerea d-lui dr. Riegler, veţi scapa Romanul de sistemul de speculaţie ordinară prin care să jefuesc casele publice, înbuibându-se toţi solitarii şi agenţii guvernului speculaţie, care loveşte în viaţa tuturor claselor sociale.

Numai prin hotărîri bărbăteşti să poate curăţi speculanţii şi oamenii de afaceri care îşi fac treburile pe socoteala cetăţenilor, liberînd Romanul de jugul greu al dominaţiei unei puteri de distrugere şi de împilare în numele căreia lucrează d-l Delimarcu şi candidează d. Deker.

Aşteptăm ca să daţi o asemenea hotărîre, şi avem deplină încredere în conştiinţa şi devotamentul vostru, pentru judeţul Roman căruia îi datorim cu toţii sacrificii şi muncă pentru înălţarea lui.

Ultime informaţii

❑ Imprumutul de 1.650.000 lei, al comunei Iaşi, necesar la complectarea cheltuelilor pentru aducţia apei, a fost contractat la casa Marmorosch Blanc, cu 5 la sută, cursul de emitere fiind 92 la sută, în care se află cuprins şi comisionul.

❑ In cursul săptămînei viitoare d. I. I. C. Brătianu, preşedintele consiliului de miniştri, va face o serie de escursiuni, cu automobilul, prin judeţele Olt, Vâlcea, Romanaţi, Dolj şi Mehedinţi.

Cu această ocaziune d-sa va controla, la sate, modul cum se aplică reformele agrare, administrative şi judiciare, votate sub guvernul liberal.

In aceste escursiuni d-sa va fi însoţit şi de d. Grănişteanu, membru în consiliul administrativ superior.

❑ Noua judecătorie rurală din Iaşi, va începe să funcţioneze de la 1 Mai Ea va fi instalată în casele Erbicecnu strada Palatului, şi în resortul ei vor cădea afaceri privitoare la justiţiabilii din dispărţirele II şi V şi din patru comuni rurale.

Numirele de judecător şi celelalte n'au fost făcute încă.

❑ Mîine, Vineri, la orele trei, se va proceda la exhumarea cădavrului lui I. Fokschaner, despre care un denunţ zice că ar fi murit otrăvit.

Autopsia se va face în hala mortuară de la Cimitirul israelit, de către d-nul prof. dr. Bogdan, medic legist, şi asistentul său d. dr. Grossi.

Primul procuror va asista. Intestinele vor fi trimise spre analiza institutelor chimice ale statului din Iaşi şi Bucureşti.

❑ In curînd va eşi de sub tipar, volumul d lui C. Buţureanu institutor şi distinsul nostrn colaborator, intitulat „Curente pedagogice."

❑ Soldaţii din regimentul 7 roşiori, vor pleca în permisie de opt zile, cu ocazia sărbătorilor, mîine Vineri 16 April.

❑ Regimentul 7 roşiori, care pînă la 1 April făcea parte din brigada d-lui colonel Băjescu Tecuci, a trecut în brigada d-lui colonel A. Musteaţă.

❑ Joi 22 April ziua deschiderii conferinţelor învăţătorilor şi institutorilor, se va oficia un Te Deum la Mitropolie la care au fost invitaţi să ia parte primarul oraşului şi prefectul judeţului.

După Te-Deum, d. revizor şcolar N. Ionescu va ţinea cuvîntarea de deschidere la şcoala primară „Gh. Asachi", unde se vor aduna toţi învăţătorii şi institutorii. După aceia vor urma conferinţele în cele patru secţiuni unde au fost repartizaţi învăţătorii.

Conferinţele se vor ţinea de la orele 10—12 şi de la 3—5. Subiectele ce se vor trata sunt acele care au fost fiscate de ministerul instrucţiunii.

In ziua de 24 April, revizorul agricol va ţinea conferenţa sa, tratînd despre cultura grădinelor şcolare. Conferinţele se vor termina Duminică 25 Aprilie.

❑ Următoarea repartizare de interni, pe semestrul de vară s'a făcut eri la spitalul Sf. Spiridon:

Secţia oftalmologică: Moţoc Ioan şi MichiuConstantin; Medica I-a: Buzenchi Mihai şi D. Lucescu; Medica II-a: Rişcanu Neculai şi Trosc Andrei; Secţia genito-urinară: N. I. Iancu; Secţia Dermato-Sifilitică: A. Brumă; Clinica II-a Chirurgicală: Rişcanu Vasile; Clinica I-a Chirurgicală: Gheţu Leon şi d-ra Natalia Alexandrescu; Clinica Infantilă: dra Lucia Leon; Biroul de primire medicală; d-ra Virginia Botez; Biroul primirei Chirurgicale: Stere Aristide; Maternitatea: Al. Popescu; Spitalul Paşcanu: Eugen Mironescu; Izolare: d-ra Elena Gavilescu; Ospiciul Socola: d-ra Severin şi Gheoghiu Mihai.

Această repartizase s'a făcut pentru ziua de 1 Mai a. c.

❑ La autopsia ce se va face mîine cadavrului lui I. Fokşhaner, vor asista studenţi în medicină, cari vor fi transportaţi în automobilul judeţului.

A fost citată să asiste şi văduva decedatului sau un reprezentant al ei.

Interogatorul lui Fr. Fischer, relativ la această autopsie, va fi luat mîine. Fischer va fi confruntat cu un comerciant căruia i ar fi spus, că va face denunţ la parchet, că Fokschaner s'a otrăvit.

❑ Parchetul tribunalului Tulcea a cerut urmărirea şi prinderea comerciantului Duzan Giurici, care fiind declarat în stare de faliment a dispărut din acel oraş.

❑ Este vorba ca tot la toamnă, odată cu serbătorile, jubilare, ale majorităţei să se facă şi înaugurarea antrepozitelor, construite lîngă gară, la care va asista şi Suveranul.

❑ Consiliul comunal, în şedinţa de eri, a votat regulamentul pentru distribuţia apei în Iaşi, astfel cum a fost modificat de consiliul tecnic superior şi a aprobat să se dea 100 lei societăţei veteranilor „Virtutea Militară", pentru sporirea fondului ridicării nnui monument eroilor căzuţi în războiul independenţei.

❑ Societatea de salvare a medicilor din Iaşi, a decis să aducă din străinatate un landou pentru transportarea răniţilor din accidente, care va costa 4 mii lei.

❑ Ni se spune că inaugurarea nouei linii ferate Podul Iloaei—Hîrlău, nu se va face decît în a doua jumatate a lunei Maiu, sau în primile zile ale lunei Iunie c.

❑ După Paşti se vor începe lucrările pentru instalarea luminei electrice în gara Iaşi.

❑ D. Virgil Povelescu, şef de secţie de pe lîngă administraţia financiară a judeţului Vlaşca, a fost reţinut la Iaşi de ministerul de finanţe, pe tot timpul cît va dura recensimentul general, pentru terminarea tuturor lucrărilor.

❑ La banchetul pe care comitetul de redacţie al revistei *Curierul judiciar* îl va oferi d-lui Dimitrie Alexandrescu în seara zilei de 1 Mai, în sala de Marmoră a otelulului Bulevard din Bucureşti, vor asista, ca reprezentanţi ai studenţilor în drept din Iaşi, d. C. Jornescu (doctorat) şi d. Sion (licenţă).

❑ D. Răutu, student, va fi numit secretar al facultăţei de litere din Iaşi.

❑ După rapoartele sosite prefecturei, în ultimile zile, a plouat în toate comunele din judeţul nostru.

❑ Locuitorul Neculai Groapă, azi dimineaţă pe cînd mergea cu trăsura pe şoseaua Tg.-Frumos—Strunga, a încetat subit din viaţă.

❑ Am somat în repetite rînduri redacţia ziarului *Viitorul* să înainteze comunei suma de *611 lei* ce-a fost colectată de acel ziar, încă în cursul lunei Ianuarie, în profitul incendiaţilor din Tg.-Cucului, din Iaşi.

Redacţia s-a executat abia ieri, trimiţînd administraţiei comunei *511 lei*, adică cu *o sută* lei mai puţin.

Noi zicem mai bine mai tîrziu ca nici odată şi mai bine mai puţin de cît nimic.

❑ In astă-seară se va face, cu ceremonialul deosebit, la toate bisericile, scoaterea Sf. Cruci.

La Mitropolie va oficia I. P. S. Sa Mitropolitul, asistat de clerul catedralei.

Mîine dimineaţă se va face scoaterea „Sfîntului aer", iar mîine seară va avea loc „Prohodul Domnului". Mîine seară serviciul divin va fi oficiat de corul mitropolitan, care va cînta frumoasele arii ale prohodului.

Atît în astă seară cît şi mîine seară vor lua parte şi autorităţile.

❑ Un congediu pe t'mp de trei-zeci zile, cu începere de la 1 Mai, a fost acordat d-lui A. D. Xenopol, profesor de Istorie la facultatea de litere din Iaşi. D. Xenopol, care va lua parte la lucrările Academiei Romîne, va fi suplinit la catedra sa de d. Charles Drouhet.

❑ Scarlat Popescu, iuspectorul curţilor de Apel, va inspecta Curtea de Iaşi la sfîrşitul lunei Aprilie.

❑ Revizoratul şcolar a numit ca preşedinţi ai secţiunilor de la conferinţele generale ale membrilor corpului didactic, pe următorii institutori: secţia I-a d. L. Matasaru, directorul şcoalei primare Carol I, secţia II a, d. I. C. Tăzlăoanu; secţia III-a d. N. Arbore; secţia IV-a I. Dodon, revizor şcolar cl. II-a şi secţia V-a (suplimentară) Gh. Ştefănescu.

❑ Ministerul instrucţiei a făcut cunoscut Direcţiunei scolilor secundare cum că „Monitorul Oficial" nu se va mai trimite de acum pe la şcoli, şi că lucrările; cari interesează mai de aproape învăţămîntul se vor găsi în totdeauna în „Buletinul oficial" al ministerului instrucţiei, care va continua, ca şi pînă acum, să fie trimes regulat.

❑ In tustrele zile ale sărbătorillor de Paşti (Duminică 18, Luni 19 şi Marţi 20 April a. c.) vor avea loc matineuri şi reprezentaţii serale la teatrul cinematografic Pathé Frères din sala Circului Sidoli. Programul nou, în întregime, cuprinde cele mai alese piese Teatrale, scene instructive, vederi după natură sujete comice şi multe actualităţi. Special întocmit pentru aceste zile de Sărbătoare programul bogat, conţine numai sujete interesante din care menţionăm: Erupţiunea Vulcanului Etna din Italia, înregistrată de cinematograf în cele mai primejdioase locuri şi chiar la craterul vulcanului din care şi astăzi se revarsă mari şivoaie de lavă şi foc. Captiva lui Boghi este de asemenea un sujet captivant. Ni se redă aventura tinerei englese răpită de marocanul paşa şi eliberată apoi din ghiarele sălbaticului african.

Ingerul salvator sau Vijelia în largul mărei, legendă de Boulnois, superb înscenată şi a cărei acţiune principală se desfăşoară în largul Mediteranei precis înregistrată după natură.— Regimentul viitor scene comice.—Drepturile femeilor. O frumoasă comedie de moravuri pariziane,—Fiica patriotului mare piesă teatrală după Victor Hugo,—Max Linder la Cinematograf, o scenetă comică aranjată şi jucată de cel mai simpatic artist, comedian al Parisului etc. etc.

LAXIN

Bonboane purgative

din fructe

UŞOR DE LUAT DE COPII ŞI ADULŢI

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipaţiei, Leneviei intestinale, Hemoroizilor, Congestiunei, Migrenei, etc.

Preţul unei cutii LEI 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogueriile

Depozit general Farmacia Rothbard-Iaşi

De vînzare şi de închiriet

în Strada Păcurari No. 79

Un apartament din nou construit compus din patru odăi, bucătărie, spălătorie, sofragerie, şi celelante atenanse.

Un apartament compus din trei odăi şi atenanse.

A se adresa la proprietar **Egor Ivanov** *în aceleaşi case.*

De închiriat mai multe apartamente, str. Lozonschi.

A adresa d-lui Pogonat.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 15 Aprilie

Vizita M. S. Regina

Bucureşti.—M. S. Regina, însoţită de d-na Poenaru şi de d. adjutant regal Graçoski, a vizitat eri după amiază expoziţia tinerimei artistice.

Suverana a rămas foarte încîntată de expoziţie şi a promis că va mai face o vizită împreună cu M. S. Regele.

Nenorocirea din Ploeşti

Ploeşti.—O nenorocire s'a întîmplat aseară la locuinţa doamnei Roza Baranga.

Pe cînd aceasta lucra lîngă o masă, alături de fica sa Ana Baranga, lampa s'a răsturnat şi hainele de pe ambele femei au luat foc.

Atît doamna Baranga, cît şi d-şoara Baranga s'au ales cu grave arsuri pe corp.

Arestări

Marsilia.—Zece dintre înscrişii maritimi inculpaţi de dezertare de la bord, cari nu s'au prezentat tribunalului maritim, au fost arestaţi; alţi doi acuzaţi de acelaş delict s'au constituit prizonieri.

Situaţia în Albania

Salonic.—Situaţia în Albania s'a agravat în ultimul timp.

Se pregăteşte un atac deciziv.

S'au trimes noui trupe la Ipek.

Demisia d-lui Dobrovici

Bucureşti. — In urma unui conflict ce sa ivit între d. Dobrovici, care a fost numit director şef al comerţului şi între d. dr. Creangă, cel dintăi şi-a dat demisia din noul post ce l primise.

LOTERIA

Bucureşti.—Astă-zi s'a urmat tragerea loteriei cl. VI a regatului romîn.

Au cîştigat:

5,000 lei No. 56618.

3,000 lei No. 41754, 43110.

2,000 lei No. 30012, 1375, 47415, 3471.

1,000 lei No. 37829, 17332, 56127, 53871, 55765, 54053, 6724, 50669, 56277, 24494, 14860, 38005, 49625, 6334, 4311,

500 lei No. 58621, 42078, 11958, 24166, 2718, 11910, 26029, 40890, 14011. 11584, 17844, 58410, 35133, 57881, 10786, 34313, 33196, 2364, 53721, 36414, 37789, 55184, 26482, 18716, 42031, 14965, 19272, 50940.

Cometa Halley

Viena.— Cometa Halley a fost văzută eri aci.

Cometa a putut fi observată cu ochii liberi.

Convenţia spano-americană

Madrid. — Ambasadorul Marocuiui a înştiinţat pe ministrul de externe, că primeşte principiul convenţiunii spano-marocană, al cărei text i s'a comunicat acum de curînd. Ambasadorul va pleca îndată la Fey pentru a supune aprobării Sultanului convenţiunea şi pentru a risipi ori-ce bănueli ce ar avea Sultanul Hafid.

Condoleanţe pentru Bjoernson

Cristiania.—Regele şi guvernul au adresat depeşi de condoleanţe văduvei lui Bjoernson. In Storthing preşedintele a ţinut un discurs în memoria marelui scriitor. Storthingul a decis să transporte şi să înmormînteze corpul pe cheltuiala statului. In urmă şedinţa s'a rîdicat în semn de doliu.

Camera Comunelor

Londra.—Deputatul unionist Fell, întreabă dacă d. Grey a primit din Egipt neliniştitoare raporturi, după care influenţa engleză merge scăzînd în Egipt şi locuitorii englezi, în multe locuri nu pot eşi fără a risca de a fi insultaţi. D. Kinnon Wood răspunde că după ultimile raporturi, situaţia în Egipt e mai puţin satisfăcătoare, dar că nu cundaşte că englezii cari stau acolo sunt insultaţi.

Camera Austriacă

Viena.—Comisiunea budgetară a Camerii deputaţilor discută articolele budgetului. Deputatul Cenci din uniunea latină, cere numirea de funcţionari italieni şi romîni în ministere.

Situaţia în Albania

Salonic.—Defileul Caciottnik este încă în mînile rebelilor, care au primit întăriri. Arnăuţii nu admit pe aci de cît serviciul de trenuri, de poştă şi de călători. O parte din populaţiunea din Ipek trece la răsculaţi. Luptele continuă în împrejurimile Ipekului.

Aniversarea Sultanului

Constantinopol.—Cu ocazia aniversărei suirii pe tron a Sultanului, oraşul a fost pavoazat. Toate muzicile militare au mers la palatul Sultanului. In urmă a avut loc retragerea cu torţe.

Pentru inundaţii din Serbia

Petersburg.—Ţarul a dăruit 26,000 franci pentru victimiie inundaţiilor din Serbia.

Creditul Fonciar Urban

DIN IAŞI

La 8 Mai stil nou 1910 se va face a 57-a tragerea la sorţi a scrisurilor acestei Societăţi, conform art. 53 din legea creditelor fonciare şi a art, 122 din statute.

Domnii detentori de scrisuri sunt rugaţi a asista la tragere, care va avea loc la sediul Societăţei, la ora 2 din zi, în prezenţa Consiliului de administraţie şi a Comisarului guvernului.

Direcţiunea

ANUNCIU

La 20 Aprilie 1910 se va deschide

RESTAURANTUL Hotelului BINDER

sub conducerea d-lui **Max Grinştein** fostul antreprenor al Bereriei noui.

Va funcţiona o bucătărie franceză şi una romînă. Felurite delicatese, dejun, masă şi supeuri. Vinaţuri străine şi indigene.

PRIMEŞTE ABONAMENTE

Rog pe onor public a mă vizita şi va rămînea deplin mulţumit de curăţănie cît şi de serviciul prompt.

A-dtor al hotelului

Max Grinştein

N. B. Ne oferim a da salonul pentru soirele, banchete, şi nunţi.

Tovarăş, cu capital de 2500 fr., se caută la o întreprindere foarte rentabilă.

Informaţiuni la A-dtia ziarului. sub „Renthal."

De inchiriet mai multe apartamente de cîte două odăi cu atenanse din imobilul situat în Iaşi, secţ. I, Strada Păcurari No. 97. Pentru condiţiuni a se adresa d-lui avocat *M. C. Drăcşineanu*, Strada de jos.

Mărfurile cele mai frumoase şi noutăţile cele mai moderne, pentru sezonul de vară, se găsesc numai la Magasinul:

„LA VULTUR"

Toate furniturile şi garniturile de Rochii pentru culorile noi aduse de manufacturişti. Tuluri, Loize, Aplicaţii, Galoane şi sutaşuri, toate potrivite la fie care culoare modernă în cele mai noui serii.

Preţurile cele mai modeste la toate mărfurile.

Mare asortiment de Jupoane Elegante.

Grădina la „Viaţă Lungă"

de la Copou, poziţie pitorească aer curat şi îngrijire excelentă.

D. Ioan Tataru a aranjat diu nou grădina, precum şi camerile. Vin vechi şi nou mîncări bune. Taraf de lăutari.

DE INCHIRIET

2 Apartamente de 5 şi 3 odăi cu atenansele lor, str. Romînă No. 11.

A se adresa D nei I. Unter, Păcurari No. 37.

De Vînzare O casă mare, situată în Iaşi Str. Atanasie Panu No. 3 cu preţul de 20,000 lei numerari peste creditul Fonciar Urban din Iaşi. A se adresa Str, Palat No. 31.

Proprietarul Magazinului

Comerțului in RATE

Iași, Strada Lăpușneanu 25

Aduce la cunoștința publicului că a adus un mare transport de biciclete **BRENNABOR** marca cea mai renumită, întrebuințată de toate arsenalele armatelor din Europa.

Depozit de Mașini de cusut

de calitate superioară pentru industriași și pentru familii. Funcționarea perfectă, garantată pe timp de 10 ani.

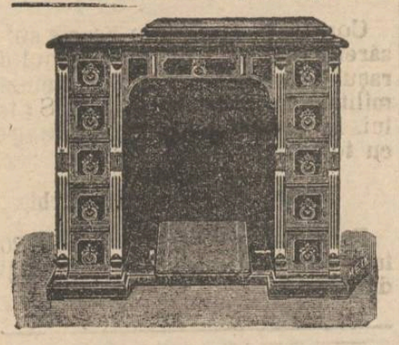

Gramofoane și plăci
Instrumente muzicale
Mobile, Cărucioare
și ori ce accesorii

Toate se vînd în rate convenabile la

Magazinul Comerțului in rate
Ș. L. Grossmann
Strada Lăpușneanu 25

BIUROUL ROMĂN

PENTRU

Instalațiuni de APA și CANAL

AUTORIZAȚIA No. 291 din 1910

No. 3—Strada ARCU—No. 3

Ing. GEORGE D. MANUG și Th. ZAHN

fost Inginer—șef monteur la secția instalațiunilor particulare al Societății „Union Baugesellschaft" Iași.

Execută orice fel de lucrări atingătoare de aceactă branșă. Specialitate în inslalațiuni de băi și closete și băi publice, după ultimile sisteme; construcțiuni de **vespasiane** pentru piețe publice, pisoare pentru loçaluri publice, hoteluri, restaurante, cafenele etc., etc.

Diferitele materiale și obiecte necesare la instalațiuni, sunt din acelea pe care experiența le au constatat că sun retsistente se comportă bine și conforme regulamentului Pirmăriei.

Oferim condițiuni avantajoase pentra plata lucrărilor și garantăm solitatea montajului.

Proecte și Devize intocmim gratis, la cerere tuturor onor. administrațiuni, d-lor proprietari; asemenea, tot gratis—**spre lămurirea d-lor proprietari**—întocmim și verificăm devize pentru racordări; cu conducta și canalul public, lucrare ce se va executa de concesionarul Primăriei.

Biroul Romin pentru Instalațiuni de Apă și Canal
— Str. ARCU No. 3 —

Ing. G. MANUG și Th. ZAHN

Vînzătoare

specială, de Pălării, Galanterie, Incălțăminte, Dantelerie, Mode, „caută post durabil local.

S. G. Poste restante, Iași

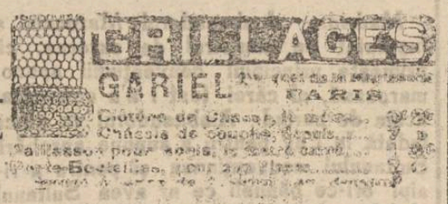

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreți să aveți un stomac sănătos
BEȚI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somitățile noastre medicale ca **CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ** pentru combaterea bolelor de Ficat, Gută, Rinichi și — Dezinfecție —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii și farmacii din țară.

Comenzile de în gros sunt a se adresa: **Domnului I. DAVIDESCU**
Teocoiu
Reprezentant pentru Oltenia și Muntenia
ISAKHOFFLER
BUCUREȘTI

TITUS LAPTEȘ
AVOCAT
— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Caii potcoviți la **Clinica Veterinară** din strada Păcurari 100 în luna Martie a. c., medic veterinar **Lupașcu:**

De la școala normală de fete 1 cal; G. Klein, brutar 7 cai; Căpitan Negrutzi 1 cal; Aizic Haimovici 1 cal; Nicu Lupașcu 4 cai; Cujbă 1 cal; Fabrica Zimbru 8 cai; Căpitan Roșu 2 cai; Locot. Manolescu 2 cai; Jora 1 cal; Sașca, muscal 3 cai; Stoleru, muscal 2 cai; Danilui 3 cai; Dănilă, muscal 2 cai; Pepiniera Vișan 6 cai; Căpit. Baldovici 3 cai; Locot. Golescu 6 cai; Jandarmaria Rurală 5 cai; Darmet 8 cai; Răscanu 2 cai; avocat Anastasiu 2 cai; Alexievici, muscal 2 cai; Greceanu 1 cal; Nechita, muscal 3 cai; Gall 1 cal; Scoala de meserii 2 cai; Maior Văleanu 2 cai; Vasile Ivar, muscal 2 cai; Klepper, moară 1 cai; Bucureșteanu, muscal 3 cai; Rivalet, Vișani 2 cai; Căpitan Ionescu 1 cal; Gh. Șerban 2 cai; Farmacist Jelea 2 cai; Liceul Internat 2 cai; V. Muscalu 3 cai; Pogor, Galata 3 cai; Duca, Vișani 1 cal; Neculau, brutar 2 cai; Pompieri și ofițeri 75 cai; 75 de consultațiuni; Papana 1 cal; Pompierie consultații 4480.

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă și Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Sîmbătă și Duminică se intercalează în program:

Sujete noue

Prețurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă și Duminică **MATINEU** la **3** ore ziua cu prețurile redase la toate locurile și anume: Loja 4 lei, Rezervat 80 b., Stal I-iu 60 bani, Balcon 40 bani Galeria 30 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"
(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieți și rente în *VIENA fondată în anul 1858*
Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1899.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia
LEI 6,547,500

Marea asigurări ler afloare în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,584,0.7 46|100 și fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societății peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" face toate asigurări:

a) Cas de viață pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractantului.

e) Cas de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în cas de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum și

Diferite alte combinațiuni de asigurări atingătoare de brança vieței.

Direcțiunea pentru **Romînia Bucureşti**
Agent general pentru Iași:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

Cine vrea să cîștige la Loterie

să cumpere bilete numerate de

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului
Iași—Strada Lăpușneanu No. 35 — Iași

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VII

s'au pus în vânzare

Tragerea de la

9 April—4 Mai 1910

Se poate cîștiga în caz fericit cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șapte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Grăbiți-vă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua și Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Prețurile oficiale pentru vânzare:

1/3	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Prețurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iași Strada Primăriei No. 17.—Instalațiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17.

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI Str Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. No 995 Sîmbătă 17 Aprilie 1910

Conflictul sinodal redeschis

S'a zis de unii că d. Carp în precisia datei de 2 Maiu, cînd va avea putința să comunice congresului partidului știri mai îndestulătoare, a avut în vedere redeschiderea conflictului Sinodal pe ziua de 1 Maiu.

Consistoriul superior bisericesc convocat pe ziua de 25 April, va avea între altele de regulat și chestia aplanării conflictului sinodal, întru cît avînd a lucra cu toți chiriarhii eparhioți, din prima zi consistoriul se va izbi de cazul Episcopului de Roman, de aturisenia aruncată asupra a 3 confrați din Sinod și impasul politic în care s'a pus însuși Sinodul față cu Ministrul de Culte în chestia necanonicității legii consistorului bisericesc.

Grea chestie de desbătut pentru preuții noștri, membri ai consistorului. Ei vor avea de ales între legea divină, care le înființează chemarea și între legea omenească, care le înfăptuește ființa lor dogmatică. Numai din împăcarea acestor 2 cerinți și stări, preuțimea noastră din consistoriu va bine merita de la țară, căci ori-ce cale va apuca alta, le va fi și lor și țării de mare primejdie.

Ca preuți fiind slujitori ai altarului cu darul primit de la D-zeu prin mîna chiriarhului său superior, lui cată să-i dea ascultare, întru cît știe că păzirea neștirbită a dogmelor și canoanelor Episcopatului îi stă îndatorire și cădere.

Da; ministrul de culte, d. Spiru Haret, e pus într'un impas mare, mai serios de cît cel iscat cu crearea catedrelor Universitare. Ori cît de maleabil ar fi el, Sinodul bisericei autocefale romîne; ori cît de lesne alunecător ar fi pentru blidul de linte, să treacă peste partea canonică a legii, totuși este o încheere a Sinodului, cînd cu aducerea îndărăt în staul a Episcopului de Roman, că va mijloci la ministru pentru schimbarea acelor articule din lege, cari calcă în mod flagrant canoanele.

Intreg Sinodul a fost silit să recunoască, că ministrul Haret a fost rău sfătuit în făurirea legii, și dacă răspunderea morală cade asupra Mitropolitului primat, care a contribuit în largă măsură la făurirea și apărarea legii, răspunderea politică cade asupra ministrului de resort, întru cît el este cel care a luat răspunderea în fața parlamentului și a țării.

D. Haret a avut și are toate îndrăznelele; dar, de o bucată de vreme a început să dea îndărăt; și cum cauza Universitară e cîștigată contra ministrului, așa și cauza sinodală va fi cîștigată în curînd, iarăși contra ministrului.

Ce ar putea face d. Haret în rezolvirea conflictului sinodal? Intîiu el a negat pur și simplu, că și-a luat vre-un angajament. D. Haret e în anul tăgadelor; dar i s'au divulgat secretele și procesul-verbal al Sinodului, cum și adresa ministerului stau față și dovadă.

Intrebat în Sinod, ce are de gînd să facă cu legea consistorului, ministrul va da răspunsuri evasive, rugînd Sf. Sinod să-și formuleze în scris vederile sale. Dar această cale de amînare, nu va mulțumi Sinodul, căci s'a mai dat o dată acest răspuns și lucrurile au rămas baltă.

Iar dacă ministrul revine, înseamnă a-și condemna opera și în mod normal ministrul, care va trebui să modifice legea, trebue să fie altul. Mai mult încă; față cu slăbirea autorității morale a guvernului, chestia va fi transportată în luptele dintre partide și se va mișca opinia publică, tot în dauna guvernului. In ori-ce caz nu guvernul d-lui Brătianu mai poate rezolvi conflictul sinodal, acum la spartul iarmarocului de primăvară.

Avem dar înaintea noastră un nod politic și nimene nu poate ști ce întorsătură pot lua lucrurile, pînă la 1 Maiu. M. S. Regele, care a fost puruni prudent și împăciuitor în conflictele bisericești, e ținut mai ales acum, să fie pentru liniște și pace, cînd abia s'a lin'știt țara cu păcătoșeniile lui Baud.

Să ne ferească D-zeu de o zgîndărire mai adîncă a chestiei religioase, că dacă pentru moment au protestat frumos cucoanele de sus, mîne pot fi asmuțite patimile norodului și nu știu zeu, dacă toleranța seculară a Romînului nu va păși la progrom.

Partidul nostru și-a spus vederile sale în conflictul sinodal și a luat apărarea Episcopului de Roman, tocmai pentru că nu înțelegem ca noi stat laic și civil să legiferăm în afaceri spirituale, cari trec hotarul și a legii și a țării noastre. De partea noastră au fost toți cei cuminți și Sinodul în cele din urmă a cedat.

D. Carp și partidul d sale a formulat cealaltă părere: să răză pe Vlădica de Roman, să-l trimeată la o mănăstire, să spîrcue chestia bisericească, cu arbitrarul legii și să dea mînă largă preuțimei de mir în conducerea afacerilor bisericești. Dacă crede d. Carp, că cu această ținută se recomandă bine țării să o spună din nou la 2 Mai, să împingă conflictul mai departe pe partea aceasta, să mărească scandalul din biserică și dacă crede că atunci cade guvernul, se înșală, se înmormîntează pentru de-apururi, d-sa și cu tot partidul său, de la dirig'rea politică a acestei țări.

O dinastie însădită în țară în cultul bisericei și al legii strămoșești nu poate acoperi cu autoritate na asemenea tendinți, asemenea procedări și atunci congresul de la Mai departe de a fi ajunul luării puterii, va fi condemnarea definitivă a politicei d-lui Carp.

Gh. Ghibănescu

CHESTIA HOLBAN

In toiul săptămînei Patimelor o chestie de exploatat, este foarte bine venită. Dacă n'ai asemenea chestie, o inventezi, sau, în cazul cel mai rău, zici că e chestie.

Spre pildă, în Iași, avem chestia Holban. D. Holban a scris un vehement articol contra Regelui. Ori contra cui d. Holban ar scrie, trebue să fie vehement. Așa ie feleșagul omului.

Articolul acela al d-lui Holban, a fost oficial dezaprobat. S'a zis, într'un comunicat oficios, pe care, lucru curios, *Evenimentul* nu l'a publicat, că acel articol trebue considerat ca nul și neavenit.

D. Holban, în urma acelei desavuări, a rugat să se anunțe, că d sa s'a retras de la gazetă. După ce s'a retras, ziarul său dă să înleagă, că d. Holban nu s'a retras, că continuă a forma fundamentul ziarului.

Intr'un foarte delicios articol de polemică cu un alt ziar, care are specialitatea să se ocupe prea des și prea mult de d. Holban, *Evenimentul* spune acelui ziar, cine este d. Holban: „este o personalitate politică de valoare și unul din cei mai de frunte publiciști ai țărei". Iar la o întrebare a *Adevărului*, ziarul citat răspunde: „declarăm că articolul în chestiune (asupra Brătienilor), este scris de d. A. D. Holban și reprezintă în totul vederile partidului conservator".

Partidul conservator de la centru desavuează pe d. Holban—desavuare pe care *Evenimentul* refuză s'o înregistreze; iar cîte-va zile după pretinsa ieșire d-lui Holban de la gazetă, se profită de prilej, spre a da știre, că un articol al d-lui Holban, în chestia Brătenilor, reprezintă, în totul, vederile partidului conservator.

Avem, deci, o chestie Holban. Ea constă în faptul, că desavuatul și concediatul Holban, continuă să fie la *Evenimentul* — lăudat și aprobat de ziarul conservator.

Cînd l'a atacat pe Rege, d. Holban a avut, pe ascunsele, inspiratori și colaboratori.

Ce-a devenit takismul?

Citiți cu atențiune ori-ce gazetă liberală, faceți la fel cu ori-ce gazetă junimistă; bucheriți *Voința* sau *Epoca*—și pas de veți găsi o vorbă despre takiști

In prelungitul și reangajatul tur de vals pe care d. Carp îl făcuse cu d. Brătianu, era doar cărdășie indiscutabilă ca ambii, prin partidele lor, prin gazetele lor, să atace cît mai vehement pe takiști.

Takismul n'a convenit nici unui alt partid politic. De aceea a fost atacat cu acea furibundă vehemență, de aceea lungul tur de vals junimisto colectivist.

Acum, judecînd după acalmia în care au intrat, s'ar,părea că takismul s'a împăcat și cu liberalii și cu junimiștii.

Alt-fel nu s'ar putea explica, de ce nu mai suntem atacați, blestemați și huliți. Și cu toate acestea nimeni, nu s'a împacat cu partidul nostru, nici el nu s'a împacat cu nimene.

Suntem ca și înainte, partid a parte, fără nici un aliaj, fără nici un compromis, fără nici un sub înțeles.

Stăm pe picioare proprii și n'avem nevoe să susținem pe nimeni, ca să ne susție pe noi, la rîndul lor alții. Nu resturnăm guvernul, fiind-că l'am făcut destul de hidos ca să se răstoarne el singur. Nu profităm de pretinse ocazii solemne ca să stăm de vorbă, la distanță, cu mulțimea, fiind-că am făcut totul și am reușit ca mulțimea să stee de vorbă cu noi, căci noi credem că nu partidele fac mulțimea, ci mulțimea face și susține partidul ce-i convine.

Dar de ce nu mai suntem atacați? In primul rînd de sigur, din cauză că adversarii noștri au obosit dansînd. D. Carp vrea să danseze și în familie proprie, nu tot în familie prin alianță și mai ales, prin mesalianță.

Dănțuitorii ne înjurau—căci dansul lor era îndreptat contra noastră: fie-care în parte simțindu-se slab, voia cu puteri unite să ne doboare.

Acum că s'au desfăcut, fie-care în parte se simte iarăși prea slab ca să lupte unul contra altuia: ca unul să vină la putere și celalalt de ambiție, să nu se dee dat.

Ajutor takiștilor—strigă unii ca și cei lalți. Partidul conservator-democrat nu mai este un partid al refugiaților, partid vîndut străinilor. Acum ie o putere și ca de la putere la putere, ar voi să discute cu el—strașnicii adversari de pînă ieri.

Dacă speri în ajutorul cui va nu-l poți refuza firește. De aceea, de veți căuta chiar și cu lupa, nu veți găsi în ziarele adversarilor o vorbă, o aluzie, la adresa takiștilor.

Am făcut aceste constatări, ca să învederăm autoritatea morală a unora, falșitatea și lașitatea celorlalți.

Toți ca unul—fata mea.

Chestii religioase

DENIILE

Cîte amintiri nu-mi deșteaptă din frageda copilărie slujbele de sară ale bisericei noastre spre serbătorile Paștelor,—deniile! Cred că nu e copil de romîn, care să nu-și găsească o deosebită plăcere a fi pe lîngă biserică, în preajma acestor slujbe de sară, mai ales că și biserica și familia le leagă de o mulțime de practice, care mișcă adînc pe copii.

Cum s'au dus din toate acele plăceri, odată cu anii și cu ce ochiu stîngaciu le privesc astăzi, cînd între copilăria fără griji și zbuciumul vieței mature s'au interpus valuri de fapte, de griji, de ne voi! Omul se schimbă cu vrîsta, cu nevoile lui; biserica rămîne pururi aceiași; și din alăturarea acestor 2 stări deosebite: o parte unitate și neschimbare în biserică și de altă nestatornici și mlădierea vieții omenești, apare cu mult superioară biserica, care prin permanența ei se impune gîndurilor și simțirilor omului, ființa de o zi, de o clipă!

La picioarele acelui Crist, simbolul ideii și abnegațiunei de sine pentru o înaltă chemare dumnezeiască de mii de ani întreaga făptuiră omenească s'a prosternat fie regi, fie păstori, fie înalți demnitari ai statului sau ai societății, toți au găsit în clipa momentului prilej de îngenunchiere, de umilire, de rugă și spășire. De la piatra mormîntului său legendar la Ierusalim și pînă la cea mai infimă bisericuță de țară, unde o cruce simplă de lemn, prost boită și prost lucrată, omenirea ca un val se prosterne zilele acestea la picioarele lui *Kedos Enoh* fiul omului, care întrupat din duh peste legile firei—concept străvechiu și antecreștin—a pătimit de la lume pentru ideile sale, ca și mulți alți apostoli ai ideii, și a izbutit a fi simbol de pace, lumină și progres pentru întreaga lume, el care nu venise în conceptul Evangheliilor de cît pentru îndreptarea oilor rătăcite ale casei lui Isdrael.

Omenirea a mărit opera lui Cristos și a extins'o prin acțiunea marelui Pavel. Dar ce sînt toți aceștia pe lîngă figura blîndului Isus! Biserica ortodoxă nu e așa de plastică în reprezentarea patimilor lui Isus ca biserica Catolică.

In lumea catolică săptămîna patimelor a fost izvor bogat de inspirație poetică, dînd naștere la teatrul religios medieval și azi în bisericele catolice, se răstignește și se îngroapă un Crist mai trupesc, de cît la noi, unde este în efigie.

Dar de toate acestea ce știe copilăria inocentă și emoționantă. Și cînd toacă de denii îmi reapar în minte Răeștii, dealul Nănțării, biserica Nănțării, părintele Gheorghe părintele Ștefan, badița Arhip, toți adormiți întru domnul și cu o tainică strîngere de inimă mă las furat de cele mai curate gînduri de casă, de părinți, de biserică, căci ele alcătuesc temelia cea mai veche și cea mai curată a ăufletului meu.

* *

OAMENI ȘI LUCRURI

SENZAȚII STRANII

Un corespondent al ziarului „Minerva", bine inițiat în publicistica scandinavă, publică o relațiune complectă asupra traducerilor ce s'au făcut, în anii din urmă, din limba romînă în cea suedeză. Am avut o senzație oarecum ciudată cetindu-mi numele în lista restrînsă a celor traduși și am regretat în acelaș timp că autorul articolului, nu indică data și numele revistei care a publicat traducerile,—căci de o revistă e vorba. Corespondentul adaugă chiar, nu fără oare care malițiozitate: „cunoscutul Rodion n'a avut norocul să fie dat în volum, ci poeziile au rămas uitate într'o revistă".

Veți zice: senzația nu e ciudată; e firească tresărire a unui orgoliu și o manifestare nemărturisită a vanității ori și cui de a se ști obiectul unei atențiuni—poate a unei distincțiuni—în vr'o depărtată și exotică regiune

...Dar partea stranie cînd iți dai e seama că nici odată nu vei avea prilejul să vezi cu ochii acele strofe și că, văzîndu-le, n'ai pricepe nimic din ele, n'ai înțelege nimic din graiul lor, n'ai retrăi decît elementul exterior al senzației, iar nu plăcerea propriu zisă ce-ți produce cetirea unei traduceri într'o limbă pe care o poți înțelege.....

La o depărtare de zeci de mii de kilometri nici o apropiere nu mai este posibilă, căci prea e mare și distanța în spațiu și diferența în graiu. Și în atari condițiuni, firește, senzația e mult slăbită: nu e nici elementul vederei, nu mai ie nici armonia ritmului,—nu ghicești macar—chiar de ai avea textul tradus în față—înțelesul, conținutul acelor versuri; nu recunoști dacă e vr'un vers de dragoste din tinerețe, dacă e vr'un dor vechiu neîmplinit, vr'o deșertăciune uitată, vr'o lacrimă uscată, un cîntec amuțit în resignare, și în tăcere,—nimic!...

Și cu toate aceste e o mulțumire! Poeți de geniu—si parvis licet componere magnis—s'au bucurat văzîndu-se traduși. Heine scria că dacă Goethe se mîndrește c'a fost tradus în chinezește, el, Heine, îi poate opune faptul că a fost cel dintîiu tradus în limba japoneză. Și unul și altul n'au mers desigur cu mulțumirea pînă la sacrificiul de a învăța acele limbi exotice pentru a-și putea ceti strofele: ar fi avut și prea multe limbi de învățat, căci cei doi mari poeți au fost traduși în toate graiurile din lume...

Și în aceeași ordine de idei: de cîte ori noi, la rîndul nostru, nu traducem, din diferite literaturi, scrieri ai căror autori nu numai n'au fost încunoștiințați,—dar nu vor afla nici odată că au fost traduși și în ce chip anume. La noi, grație lipsei de relațiuni și invențiuni literare, obiceiul a luat chiar proporția unui abuz și nu ne gîndim măcar la acest simplu fapt, că de multe ori am putea produce zișilor autori o relală și binemeritată mulțumire înștiințîndu-i despre... încetățenirea lor. Căci e lucru omenesc și nu o vanitate de dispreț nit în senzația plăcută a unui scriitor care știe că, undeva departe, un suflet necunoscut simte prin graiul lui, vibrează prin emoțiunea lui, tresare prin durerea lui; cînd se gîndește că, îmbătrînit și uitat, poate încă să creeze undeva plăcere, dorință, frumusețe,—să retrăiască, poate o nouă tinerețe...

Iar toate aceste alcătuesc o senzație stranie,—dar nu mai puțin sinceră, omenească și adîncă.

Redac.

CU OCAZIA CONFERINȚELOR GENERALE

ALE CORPULUI DIDACTIC PRIMAR

III

Am văzut care sunt condițiile ce trebuesc observate pentru educarea memoriei. Să luăm pe rînd aceste puncte.

1) *Momentul.* — Pentru a conserva cele învățate, e nevoe de circumstanțe fisiologice favorabile, cum ar fi o bună circulație și o bună nutriție. Pe oboseală nu se poate învăța nimic. Și chiar dacă se învață, se uită curînd. Ora potrivită se găsește dimineața, cînd energia spiritului e mai mare — aceasta e confirmat de observări și de experiențe.

Scriitorii mari, dimineața scriu; peste zi scot note, observă, fac planuri. S'a observat că și copiii tot dimineața fac mai puține greșeli de ortografie și calculează mai bine. Cu toate acestea sunt persoane care pot lucra tot așa de bine sara, ca și dimineața.

2) *Durata.* — Pentru 20 de versuri de ex. se poate face o ședință sau două de cîte un sfert de oră cu o mică distanță între ele. Două ședințe mici e preferabil uneia mai mari; și o ședință prea scurtă iar nu-i suficientă.

3) *Repaosul* după ședință e necesar, căci atunci se așează ideile ca un lichid turbure, care depune Această lucrare se petrece în inconștient.

4) *Atențiunea și repetițiunea.*—Acestea sunt cele 2 procedee principale de memorizare. Care e cel mai ușor însă? Repetiția. Care e cel mai eficace? Atențiunea. Acei cari au învățat prin atenție, aceea rețin mai mult. Se înțelege că i mai greu a ți concentra atenția; dar fiind mai de folos, spre acest procedeu trebue să ne îndreptăm. Mai folositor încă de cît atenția voluntară este interesul unei idei.

5) *Chipul de a repeta.* — Sunt două metoade: *fragmentară* și cea *globală*, adică se împarte bucata în mai multe părți sau se ia în întregime — aceasta însă cere multă atenție.

Prin aplicarea metodei fragmentare ne servim de memoria senzorială a cuvintelor; pe cînd aplicînd pe a doua facem să intervie memoria ideilor, și aceasta păstrează mai mult cele învățate.

6) *Cultura memoriei de senzație.* — Ceea ce dă forță unei memorii este multiplicitatea sau concertul senzațiilor numeroase. O idee primită prin mai multe senzații, va fi reținută mai mult timp de cît cea primită numai printr'o senzație unică. O bucată privită, dă numai impresia visuală. Cea citită tare dă trei impresii sensoriale: *visuală*, *auditivă* și *motrice* — întru cît ne simțim vorbind. Pentru a mări numărul impresiilor s'ar putea și scrie o bucată.

Cînd se ajunge a cunoaște tipul personal al memoriei, atunci se poate insista asupra senzației care se reține mai bine.

7) *Cultura memoriei ideilor.* — Experiența arată că tot ce are legătură, se reține mai bine Cuvintele fără șir nu se pot reține. Pentru aceasta ori de cîte ori se simte greutate de a reține unele lucruri, se caută totdeauna a le aduce în legătură cu vre-o idee oare-care. Și aceasta e un omagiu mai mult, adus memoriei ideilor, care e mai de preț decît cea sensorială.

8) Memoria cîștigă mult prin *antrenare* și prin exercițiu. A se înlănțui ideile unele de altele e cea mai bună garanție de reținerea celor învățate. Exercițiul nu mărește capacitatea memoriei, dar ajută artei cu care ne servim de memorie Exercițiul pentru memorie are acelaș efect ca și educația fisică pentru corp.

Aceste regule sunt date de *Alfred Binet*, directorul laboratorului de psichologie la Sorbona. El a făcut deosebite feluri de experiențe asupra copiilor — experiențe psichologice.

Sunt unii autori ca *Binac și Magnidie*, cari cer să se desvolte mai întăi memoria lucrurilor și apoi cea a cuvintelor și a formulelor. Instrucția să se adreseze nu numai urechilor, ci și ochilor și în general tuturor simțurilor. Spiritul prinde mult mai mult prin ochi, de cît prin urechi. De aice vine preconizarea metodei intuitivă sau a învățămîntului prin aspect, de unde întrebuințarea tablourilor, hărților, muzeelor pedagogice.. și a tuturor celor care vorbesc ochilor.

Tot acești autori însă, zic că și memoria verbală își are importanța ei. De cîte ori nu-ți amintești de cineva de și-l vezi, și-l auzi. Și numai cînd îi știi numele, numai atunci îți revine în memorie. Așa dar, e mare nevoe de a lega strîns studiul cuvintelor de cel al

Compania aeriană din Paris

a organizat un zbor cu

Aeroplanul BLERIOT No. XI

Tip Traversé la MANCHE

Zborul va avea loc în ziua de **Duminică 25 Aprilie a. c.** pe Aerodromul de la Iași (Abator) sub patronajul

Societăţei „JOCKEY-CLUB"

Aeroplanul va fi expus publicului. Ascensiunile se vor face în ziua de 25 Aprilie.

lucrurilor. Iar repetarea maşinală, pe de rost, fără ca un copil să fi prins înţelesul sau fără să-şi fi dat osteneală ca să-l prindă, trebue proscrisă din şcoală.

*

In ceea ce priveşte explicările ce se dau pentru face pe copii să înţăleagă, trebueşte oarecare cumpătare. Meşteşugul să stee numai în a excita activitatea spiritului şi nu a se da de a gata tot. Procedarea aceasta se chiamă învăţămînt sugestiv. Prin el se reţine tot ce să învaţe. Afară de aceasta, tot ce e clar, izbitor ordonat, clasat se reţine mai bine şi mai mult.

Exerciţiile ce se dau de învăţat, au de scop principal—dacă nu vine—mlădierea memoriei cum sunt bucăţile alese. Alte exerciţii cum sunt exerciţiile de gramatică, de Istorie, de Aritmetică, se dau pentru a întrebuinţa memoria la conservarea cunoştinţelor, pe care copilul trebue să le posede, pentru a face uz de ele în viaţă.

Cele dintăi exerciţii trebuesc alese foarte uşoare; Celelalte trebuesc a fi alese aşa fel, ca ele să poată desvolta, a fixa obiceiul de atenţie, de a cumpara şi de a judeca.

Şi fiindcă amintirile se fixeză cu atît mai mult, cu cît vor fi mai legate unele de altele, învăţătorul să aibă grijă de a fixa bine, primele idei, principii sau elemente a fiecărui ordin de studiu. Să se arăte bine raportul ce uneşte ideile secundare de cele principale asupra cărora să se fi stăruit mult şi ideile se vor fixa de la sine în spirit. De aici vine nevoia de a se reveni, de a rerecapitula, de a se clasifica conoştinţele noi, cu cele mai vechi, de aici nevoia tablourilor sinoptice, metodic făcute care prezintă un rezumat clar şi succint.

*

Care sunt *comdiţiile fisiologice* unei bune memorii?—Buna stare generală a unui individ, o sănătate bună şi o vigoare a organizmului favorisează exerciţiul memoriei, căci fixarea şi amintirea deosebitelor idei şi fapte cere o cheltuială de forţe, de care cineva se simte ostenit, slăbit. Omeni iluştri arată cum simt venindu-le mai greu cuvintele şi ideile, după un exerciţiu oare-care corporal. Curăţenia atmosferei e favorabilă atmosferei—atestă *Marion*. Şi de cîteori cineva simte greutatea a-şi aminti ceva e semn de oboseală cerebrală sau de scădere de energie nervoasă. Şi atunci un repaus la aer i se impune şi nimic nu-i mai dăunător de cît repetarea celor învăţate în ajunul unui examen.

Aşa că noi învătorii suntem, ţinuţi a observa toate acaste prescripţii higienice, relative la curăţenia localului, aerisirea, încălzitul sălilor, şi aplicarea exerciţiilor fizice apropiate puterilor şi gusturilor copiilor.

*

Să vedem ce părere au oamenii ce se ocupă de chestiile de psihiologie cari fac expierienţe în laboratoriile anume, oamenii cu desăvîrşire competinţi, în privinţa memoriei; ca apoi mintea noastă să aleagă ceea ce va crede mai bun.

Claparède, profesor de psihologie la universitatea din Geneva şi Directorul Laboratorului de psichologie, pune baze pe exerciţiile de memorisat, întrucît îi învaţă pe copii să fie mai atenţi îmbogăţindu-le vocabularul cu cuvinte şi întorsături alese. Dar nici cu un chip nu admite că ele ar putea forma sau desvolta „Facultatea memoriei". Ceea ce însamnă că pentru aceasta trebuesc făcute cu totul altfel de exerciţii, şi nici de cum cele de memorizare.

Richet, alt psicholog, identifică memoria cu inteligenţa. El zice că dintre toate facultăţile psihice, memoria e cea mai importantă. Fără ea nimic nu-i în inteligenţă, nici în imaginaţie, nici în judecată, vorbă şi nici în conştiinţă. Memoria e cheia bolţei edificiului intelectual. După cum vom vedea şi după alţi, această părere e exagerată.

Vom vedea care sunt părerile lui Alfred Binet, mare psiholog.

Maria C. Buţureanu

STRUNA ZILEI

PE ALTARUL LUPTEI...

Femeile-candidate au căzut toate în alegerile din Franţa.

Femeile cînd candidează,—
Alegerile sunt plăceri...
Căci ele *reuşesc adese,*
Nu prin suiri, ci prin... căderi.

„OPINIA" la Huşi

Continuăm cu disecarea politicei liberale. Dacă cei 3 reprezentanţi ai liberalismului vechiu înaintat s'ar fi oprit la o enunţare de principii, am fi privit lucrul ca o luptă de idei, demnă de iniţiatorii ei. Cunoaştem luptătorii, pricepem ideile, ştim şi judeţul. Am fi privit lucrul atunci ca un reviriment politic al satelor contra oraşelor.

In adevăr liberalismul la Huşi are 2 vechi reprezentanţi: pe d. N. Cişman om de peste 70 de ani; pe dr. I. Munteanu *tij*. Nu se poate zice că aceşti 2 bătrîni luptători liberali nu au reprezentat vechiul liberalism. De cît cu ei s'a cam uzat liberalismul Huşan, şi atunci cîţiva proprietari rurali, ca d. Zanne, Perticari, Leca, Vasiliu, şi alţii au căutat să intinerească atmosfera politică a Huşului, rîdicîndu-se contra tîrgului obosit. De aceia nu vedem figurînd pe nici un fruntaş orăşan, nici pe dr. Munteanu, nici pe N. Cişman, ci numai pe proorocul Irimia „liberal vechiu înaintat. Vechiu pentru că a început cariera cu d. dr. I. Munteanu, a continuat'o apoi cu d. N. Cişman, ca să sporească intermezzo cu d-nii Zanne, Leca şi Perticaai şi cu alţii până la fine.

De geaba se luptă d. Sterea de la Iaşi cu poporanismul seu. La Fălciu lumea e mai avansată şi deja poporanismul e întrupat în [illegible] tinerilor liberali vechi înaintaţi. Şi [illegible] de ce, zicem, că dacă acţiunea lo[illegible] f[illegible]oprit la enunţare de principii, am f[illegible]urat programul liberalilor Huşeni la [illegible]rele program liberal-naţional din 1862 [illegible]mas şi acela pe hîrtie, şi atîta.

Dar luptătorii noştri de la Huşi au intrat în faza practică. Ei umblă după alegători cu limba scoasă. Iar piaţa politică a Fălciului nu oferă partidelor de cît 1000 de alegători cu mari cu mici. Asupra acestei mase electorale de 1000 de inşi, cu urbani cu rurali, *treimea* liberală va avea să operaze. Cum?

Pentru traducerea în fapt a vederilor lor politice petiţia de înscriere în clubul spune totul. Iată textul:

Domnule Delegat,

Subsemnatul . . . . . domiciliat . . . . . luînd cunoştinţă de programul grupului din care faceţi parte împreună cu D-nii I. Zanne, Gr. Perticari şi Ir. Gheorghiu, declar, că aderez la toate ideile şi principiile emise în acel program, declar că doresc a fi primit între domniile Voastre, şi că de astă-zi înainte considerîndu-mă ca parte integrantă acestui grup, voi lucra din toate puterile mele la îndeplinirea dorinţelor sale, care nu pot duce de cît la bine. Declar că mă voi supune în toate la hotărîrile luate de majoritate, conform programului.

Primiţi vă rog Domnule delegat asigurarea osebitei mele stime.

D-sale, D-lui Delegat al *grupului vechiu Liberal*.

Şi acum după [illegible]ştem programul şi textul cererilo[illegible]scriere, le dăm spre meditare d-lo[illegible] N. Cişman, dr. I. Munteanu, Leonida Co[illegible]tin, Alex. Răşcanu, fraţii Dobreni, pr[illegible]fectul Corbescu, căci şi aceştia au, [illegible]d, ceva rost în politica liberală a F[illegible]lui, spre a medita asupra nouei [illegible]ferii politice, a căruia suflet e deput[illegible] de la colegiul I, d. Irimia Gheorghiu, [illegible]ies cu voturile fameliunei conservatoare contra lui Adam Mitache.

Corespondent.

BUNICUŢA

(poveste pentru adulţi, de Vagner)

II

Tocmai la două săptămîni după asta, bătrînica se 'ndrumează din nou către Excelenţa sa.

— Doamne, se gîndeşte ea —ce ar fi să fie cea din urmă dată şi Excelenţa Sa să mă bucure cu vestea cea bună, că totul s'a sfîrşit. Mare-i D-zeu!—Şi numai la gîndul că aceasta s'ar putea întîmpla o apucă un tremur, i se întunecă miniea şi lacrimile o podidesc.

— Să poftiţi peste două săptămîni Doamna mea,—o vesteşte Ivan Vasilievici, — aşa mi-a poruncit Excelenţa Sa să-ţi spun,—Să vie peste 2 săptămîni, poate că afacerea va fi aranjată.

— Bunul meu Ivan Vasilievici! zice bătrînica, lăsîndu-se pe o bancă de stejar lustruită, asta vine tocmai în săptămîna mare.

— Asta nu mă interesează. Mi sa poruncit să-ţi iau şi adresa—şi Ivan Vasilievici ia un registru mare, în care de obiceiu, scrie adresele şi îl deschide tacticos.

— Dar asta oare pentru-ce Ivan Vasilievici?

— Iarăşi nu mă interesează. Mie mi s'a poruncit să scriu şi eu scriu.

— Pe semne Excelenţa Sa vrea să trimeată curierul, se gîndeşte bătrînica, ca să nu-mi mai trudesc picioarele pe timpul sărbătorilor....

Credinţă zadarnică. Explicaţia stă în următorul fapt: odată în săptămîna a 4-a din Postul Mare s'a strîns într'o seară la soţia Excelenţei Sale mai multă lume; —s'a vorbit despre concerte, despre diferite scandaluri, despre spiritism, despre mîntuirea sufletului şi în sfîrşit, au ajuns la concluzia că binefacerea este cel mai sigur mijloc de a dobîndi fericirea cerească.

— Iată, voila! zise Excelenţa Sa cu un glas sentimental şi trăgănat,—în locul tuturor societăţilor de binefacere, eu aş propune... aici ea s'a oprit parcă pregătindu-se să facă o surpriză lumii adunate,—eu aş propune ca fie-care om cu mijloace să-şi iea sub îngrijirea sa particulară cîte-va familii,—cîte poate şi să se ocupe de ele. Vous comprenez, că eu îmi iau pe răspunderea mea nu numai grija de viaţa materială ci şi de cea morală.

— C'est charmant! strigă una din doamne, o persoană brunetă, entusiastă, sărind din jilţ şi bătînd din palme—Une idée deliceuse! Ah! Cum nu i-a venit nimănui în minte aceasta? Mais, ma chère, c'est une idée de génie! Atunci se va vedea întru cît este societatea de bogată şi dacă ea poate fără să se restrîngă în nevoile sale, să întreţie populaţia săracă!... Et, puis, c'est une idee ravissante! Nous tous, noi toţi, oamenii civilizaţi—noi vom lua sub patronajul nostru ces *lambeaux de la société*!.... Şi îndată s'a şi făcut planul provizoriu şi s'a hotărît ca la fie care familie, care vă intra sub îngrijire, să i se dea cîte un exemplar din biblie.

— Asta este piatra fundamentală, c'est la base de la question, ma chère,—zicea doamna cea entuziastă, care din testamentul vechiu şi nou ţinea minte numai parabola fiului risipitor.

Apoi fiecare din doamne îşi aminti de toţi saracii pe cari îi cunoştea.

— Eh, voilà, maman! zise fiica gazdei, acea sărmană bătrînă, care venea la papa, încă i-am dat o rublă.

Indată sărmana bătrînică a fost notată şi s'a dat poruncă portarului să afle numai de cît unde şi cum trăeşte ea.

Iată pentru ce s'a ivit trebuinţa de adresa subteranei locuită de bătrîna bunicuţă.

Sărmanei nici prin minte nu-i trecea, că asupra ei se va revărsa binefacerea sub forma modei de salon!.. Dar această modă întra din ce în ce mai tare în gustul tuturor. Din salonul Excelenţei Sale s'a împrăştiat în tot oraşul. Cucoanele începură să se frămînte, şi se puseră pe lucru cu atîta ardoare, că erau mai să se certe din dorinţa prea mare de a revărsa cît mai mult bine asupra omenirei sărmane. Aşa erau ele în felul lor bune la inimă şi grăbite de a face o faptă creştinească din lipsa de ocupaţie şi ca să mai treacă din monotonia Postului Mare, căci cine e acela, care s'ar lăsa să moară de urît?! Iată de ce într'o zi posomorîtă, neguroasă cupeul Excelenţei Sale s'a oprit în faţa casei unde locuia bătrînica bunică, iar un lacheu voinic îmbrăcat în livree ajută să coboare Excelenţa şi cu fiică-Sa.

Ambele dame trecură prin curtea din faţă destul de uşor, dar în a 2-a curte cea din dos se ivi un obstacol neaşteptat. Aici deasupra unei păturí de ghiaţă groasă era o băltoagă, care se întindea peste toată curtea, iar subterana bătrînicăi se găsea în partea cealaltă a băltoagei. Lacheul alergă în dreapta, alergă în stînga, găsi pe portar şi împreună cu el cără scînduri de au putut face un fel de punte, peste care ambele doamne trecură pe uşcat la locul destinaţiei.

— Courage, maman! zice fiica, pentru o faptă bună trebue sacrificii,—şi ea destul de îndemănatic balansa pe scîndurile ce se hîţinau, sprijinindu-se de portar. Dar maman era de o constituţie greoae şi plăpîndă. Ea se vaita într'una şi abia putu să treacă cu ajutorul lacheului şi portarului.

(Va urma)

Litere-Ştiinţe-Arte

Descoperiri. Un ziar junimist, polemizînd pe tema scrisoarei d lui Stere către d. Maiorescu, îl întrebă între altele dacă a făcut ceva pentru literatură, dacă a descoperit niscai-va talente..

S'ar părea că între literaţi şi între critici mai există şi o categorie de mijloc. —acea a descoperitorilor de talente, Drept e că se presupune o doză însemnată de descernămînt literar şi de intuiţie literară cuiva ca să reuşească a preveti talentul unui scriitor. Dar nu întraceasta ar consta, propriu zis, rolul unui critic ce mai curînd e de presupus că talentele mari reuşesc totdeauna a se impune mai curînd ori mai tîrziu, fără ajutorul criticilor—profeţi. Iar meritul de a prooroci viitoarele glorii literare corespunde, cele mai adeseori în activitatea criticilor cu greşeli comise în sensul de a prevesti fără cuvînt anumite faime sau celebrităţi literare pe care vremea şi realitatea nu le confirmă apoi.

Critici ca d-nii Maiorescu, Gherea şi alţii dovedesc adevărul acestei afirmări, —cu atît mai mult se întîmplă decepţii în profeţiile altora. De aceea nu faptul că d. Stere n'ar fi descoperit nici un mare talent—ceea ce e adevărat, de fapt —ar fi negarea meritelor directorului „Vieţei Romîneşti". Pînă acum d-sa are prea puţine legături cu literatura şi nu-i se poate pretinde mult.

*

In conferinţa sa ţinută la municipalitatea pariziană Roosewelt a dezvoltat tema că astăzi Parisul a încetat de a fi oraşul petrecerilor şi al lenei; e esclusiv cetatea muncii, a cugetării, a ştiinţei şi a artei.

*

In ziua de 12 Mai fostul — după unii şi viitorul—preşedinte al Statelor Unite va ţinea o prelegere în aula universităţei din Berlin.

*

D'Annunzzio e salvat! S'a anunţat de curînd că datornicii marelui poet sunt pe cale de a vinde la licitaţie mobilierul vilei din Fiesole, locuinţa lui D'Annunzzio. Acum lucrurile a'au aranjat graţie unor americani, admiratori ai scriitorului. Ei s'au oferit telegrafic să achite datoriile şi sunt dispuşi să asigure definitiv situaţia materială a excelentului literat.

Tot americanii!

*

Tolstoi—despre Cometa Halley şi teama de sfîrşitul lumei: „Ideea unei ciocniri a cometei cu pămîntul—zice marele scriitor într'o scrisoare privată—îmi este oarecum plăcută. Viaţa materială e de valoare nulă, iar viaţa spirituală nu va suferi mai mult prin această catastrofă de cît sufere lumea prin moartea unei muşte."

Iatăo părere care merită să fie meditată,—dar care nu va da curagiu multor muritori.

*

Din închisoarea oraşului american Mînesota a ieşit zilele aceste osîndituL Ion Cartes Yonng, un poet de mare talent. Condemnat la zece ani de temniţă pentru hoţie, Yonng a fost graţiat în urma intervenţiuni foarte multor cititori şi admiratori, încîntaţi de poeziile publicate de dînsul în timpul cînd îşi făcea pedeapsa. De altfel în acest interval n'a părăsit ocupaţiile intelectuale, căci ocupa funcţiunea de director al ziarului ocnaşilor „Mirrov". Poetul e originar din Anglia, dar astăzi foarte popular în America, patria lui adoptivă şi... ospitalieră mai cu seamă.

*

Publicista Margueritte Durand, talentata directoare a ziarului „La Fronde" a întrunit la Paris 400 voturi asupra candidaturei sale la deputăţie.

Informaţii

❑ **La proba întăia orală de la examenul de capacitate pentru profesoare, au căzut şapte candidate, aşa că au rămas pentru teza de pedagogie numai 41 de candidate.**

Proba înscrisă de pedagogie s'a dat Marţi, iar celelalte două probe scrise tot la pedagogie şi anume desvoltarea unui plan teoretic de predarea metodică a unei lecţiuni se vor da după sărbători.

In general candidatele de la Iaşi s'au prezentat destul de bine.

❑ **Ministrul instrucţiunii publice a aprobat cererea direcţiunii şcoalei primare de băeţi „V. Alexandri", din localitate, ca institutorii şcoalei să facă cu elevii în cursul lunei Mai, opt escursiuni în mai multe localităţi din judeţul Iaşi.**

❑ **Următorii ofiţeri sanitari în rezervă au fost puşi în retragere, pentru limită de vrîstă:**

D. medic maior Constantin Istrati, din regimentul Ştefan cel Mare; medic căpitan V. Negel de la corpul 4 de armată, medic locotenent Ioan Cantacuzino, de la corpul 4 de armată, veterinar locot-col. Ioan Popovici de la corpul 4 de armată, veterinar căpit. R. Prapurgescu, de la corpul 4, veterinar locot. Gh. Ganea, de la corpul 4.

❑ **Subofiţerilor, care au eşit la pensie anul acesta, după un serviciu de 18 ani, li se vor acorda bani în loc de pămînt după cum se prevede în lege.**

❑ **In „Ordinea" de astăzi sub titlul Scrisori din Iaşi" se vorbeşte despre: „Grădinile Iaşului—Ce se poate vorbi de ele?—Din literatura vechei grădinării —Viaţa de altă dată—Flori şi muzică—Pe cînd Iaşul rîdea—Sacrificii cerute—Grădini şi fîntîni—Emoţiuni—Teatrele de vară—Eminescu la Pomul-Verde—Debuturi istorice—In umbra Tătăraşilor.**

❑ **Graţierea soldaţilor şi ţăranilor, cari fusese condamnaţi în urma răscoalelor se va face pe ziua de 10 Mai.**

❑ **Autorităţile din Burdujeni au fost avizate, că la 24 Aprilie va trece pe acolo, mergînd spre Bucureşti, A. S R. Principele Anton Hohenzollern, fratele A. S. R. Prinţului Ferdinand.**

❑ **La Tecuci s'a sinucis eri, înpuşcîndu-se, căpitanul Constantin Petala, din regimentul 5 roşiori. Cauzele nu se cunosc.**

❑ **D. căpitan I. Constantinov, din regimentul Stefan cel Mare No. 13, a fost numt ofiţer instructor, şi comandant de companie la şcoala normală „Vasile Lupu".**

❑ **P. S. S. Episcopul lipovenesc Macarie Libow, însoţit de monahul Chiril Chiprianoff, va veni de Paşti în localitate, spre a ofiicia la catedrala lipovenească.**

❑ **Din Botoşani ni se scrie că eri la orele 7 p. m. pe cînd se oficia serviciul religios în Biserica Sf. Neculae din localitate şi locaşul era plin de credincioşi s'a ridicat o furtună îngrozitoare urmată de o ploaie repede.**

După puţin timp începură tunete urmate de numeroase descarcări electrice.

Pe cînd mulţimea asculta rugăciunile, trăsnetul căzu aspra bisericei trecînd prin clopotniţă, Cafas, şi a eşit prin sobă.

Panica a fost de nedescris

Mulţimea îngrozită se repezi spre uşe voind să iasă afară.

După primul mement de spaimă, s'a observat că trăsnetul nu produsese nici o avarie.

De asemenea n'a fost nici un accident de persoane.

❑ **Sumarul numărului de mîne din *Noua Revistă Romînă* de sub direcţiunea d-lui C. Rădulescu-Motru este:**

Noutăţi: Expoziţia Tinerimei artistice de Lazăr Cosma, (45 ilustraţiuni după operile expuse de O. Spaethe, G. D. Mirea, A. G. Verona, St. Popescu, Chimon Loghi, Ip. Strîmbu, N. Vermont, G. Lărculescu, St. Luchian, G. Pătraşcu, I. Al. Steriade, C. C. Storck, Ary Murgescu, Al. C. Satmary, C. Aricescu, L. Basarab, C. Ressu, A. Segal, I. Teodorescu-Sion, D. Harlescu, I. Stoica, I, Ioanid, Fr. Storck, C. Brancuşi, Filip Marin, D. D. Mirea; Politica: C. Rădulescu-Motru, Un pericol naţional: Apostolii flămînzi de la sate. Ştiinţe Sociale: Dr. I. Dusciau, Filosofia şi sociologia romantismului german. N. Zaharia, Tipuri sociale: Nihilistul intelectual. Şcolare: C. V. Buţureanu, Noutăţi pedagogice: Self-Guvernement; Literatură; Ion Chiru-Nanov, Mama.

DIVERSE

— Duminică 18 Aprile întăia zi de Paşte are loc în Sala Turn Verein din str. Gîndu o frumoasă serată dansantă familiară organizată, în folosul unei familii sarace, în vederea sărbătorilor.

La această serată se pregătesc frumoase surprize şi îndemnăm publicul a da bine voitorul său concurs, dat fiind frumosul scop filantropic.

— Duminică 18 şi Luni 19 Aprilie, întîia şi a doua zi de Paşti, vor avea loc la grădina berăriei „Zimbru" din Păcurari, două mari serbări, organizate de societatea de bine-facere şi ajutor reciproc „Regina Elisabeta", în scop de a mări fondul şi în folosul instituţiei „Vatra Luminoasă". Saloanele de dans cu diferite decoruri, vor fi la dispoziţia publicului. Va cînta o fanfară şi o orchestră. Vor fi diferite distracţii şi surprize.

20 bani litrul **20 bani litrul**

CELE MAI BUNE APE MINERALE

Dochia, Repedea, Baia şi Stânca

PREPARATE DE

„Prima fabrică de Ape Minerale din Iaşi"

STRADA GHICA-VODĂ No. 37.

Sub controlul d-lor chimist D. CADERE şi Dr. I. ŢARANU.

Expediţie promptă în provincie şi la domiciliu

Ultime informaţii

Domnii membri ai partidului conservator-democrat din Iaşi, sunt rugaţi să se întrunească la club, în şedinţă plenară, Sămbătă, 24 Aprilie, ora 4.

❑ Ziarul carpist local desminte ştirea noastră despre demisia d-lui M. Cantacuzino.

Fiind că greceniştii sunt acei, cari au colportat ştirea, nu le şeade bine lor s'o desmintă.

❑ Numirea d lui dr. Brăileanu ca medic de cvartal în Iaşi, a fost o lovitură politică. D. Brăileanu a fost numit în locul d-lui dr Şeptelici, ginerele distinsului nostru prietin d. G. Şendrea, unul din liberalii disidenţi, cari au trecut în partidul nostru.

Dar d. dr. Brăileanu nu vrea şi nu poate să primească postul la Iaşi şi a şi plecat la Bucureşti, ca să stăruе să fie menţinut la Bucureşti.

❑ *Viaţa Romînească* are o sarjă vehementă la adresa industriei mari. Dar tot ea publică anunţurile—plătite fireşte—ale fabricilor şi altor întreprinderi industriale.

Les affaires..

❑ Ministerul lucrărilor publice a aprobat repartiţia zilelor de prestaţie a judeţului Iaşi, pe exerciţiul 1910 | 11, astfel cum a fost prezentat de serviciul tecnic al judeţului.

❑ Pe teritorul moşiei răzeşilor satului Româneşti, din comuna Movileni, în apropierea tîrgului Podul Iloae, s'a găsit cadavrul lui Toader Zadobrinski, servitor la I. Ilievici, de pe acea moşie.

Făcîndu-se autopsia cadavrului, s'a constatat că moartea a provenit în urma unei hemorgii cerebrale.

❑ D. E. Pompiliu, şef de secţie la administraţia financiară din localitate, a fost avansat cl. II-a, d. Gavrilescu a fost avansat impiegat cl. I-a, d. Duduica impiegat cl. I-a a fost avansat sub şef de secţie; d. Sofrocescu a fost avansat impiegat cl. II-a.

❑ Muzica militară a regimentului 13 Ştefan cel Mare a fost angajată pentru sezonul verei la băile Slănic.

❑ La congresul al şaptelea al membrilor corpului didactic din întreaga ţară care se va ţinea anul acesta la Bacău, în zilele de 1 2, şi 3 Iulie, se vor discuta următoarele chestiuni: Programa studiilor învăţămîntului primar: orarii, divizii, cuantumul cunoştiinţilor, cărţile de studiu; şcoalele de adulţi; Imbunătăţirea stării materiale a învăţătorilor rurali.

Invăţătorii care din diferite împrejurări n'ar putea lua parte la congres, vor trebui să-şi trimeată în scris părerile lor, cel mai tîrziu pînă la 1 Iunie 1910.

❑ Ministerul instrucţiunii a comunicat inspectoratului circumscripţiei Iaşi, ca după terminarea conferinţelor generale ale corpului didactic, să alcătuiască un tablou de numele acelora care au luat parte la conferinţe, numele celor care au absentat, chestiunile tratate de fie-care membru, precum şi aprecierile făcute de preşedinţii secţiunilor şi a inspectorului asupra rezultatului conferinţelor şi care tablou să-l înainteze ministeruiui cel mai tîrziu pînă la 1 Iunie.

❑ **Pentru şcoala de corecţie.**—Ministerul instrucţiunei publice a decis să acorde 5000 lei pentru înfiinţarea şcoalei de corecţie la Iaşi.

După stăruinţa I. P. S. S. Mitropolitului Pimen al Moldovei, care e preşedintele comitetului, şcoala de corecţie se va înfiinţa la M-rea Hlincea, lîngă Iaşi, iar serviciul de supraveghiere al acelei şcoli va fi făcut de călugări, ca ast-fel educaţia morală a copiilor să fie cît mai îngrijită.

I. P. S. S. Mitropolitul a invitat pe preoţii din Eparchia sa, ca cu ocaziunea sărbătorilor Paştelui să facă colectă în biserici spre aduna ceva fonduri, cu care să vie în ajutorul înfiinţărei şcoalei de corecţie.

❑ Toate autorităţile locale au luat vacanţii eri în vederea sărbătorilor Paştelui.

❑ Următoarea mişcare s'a făcut în personalul silvic exterior.

Regiunea I, Iaşi: Vasilie Constantinescu, copist arhivar, Brigadieri silvici clasa I: C. Macarescu şi Nicu Stănescu, Brigaderi cl. II: Matei Leonte Adîncata; I, Costăchescu, Ciurea; D. Filioneanu, Tomeşti; D. Vasilescu, Sineşti. Brigadieri cl. III: Grigore Carasem, Dolhasca; G. Popp, Talaruş; Gr. Florescu, Rasca; D. Ionescu, Cosula; Nazare, Tarnauca; I. Manolescu, Neamţ; Gh. Maistru, Tg.-Neamţ; Vasile Palade, Roman, V. Gîrleanu, Tg.-Neamţ; şi V. Popoiu, brigadier cl. II.

❑ D. M. Ferekide a pus, în fine termen la procesul lui Fr. Fischer, în chestia călcărei legei trustului arendăşesc.

Afacerea se va judeca în ziua de 30 April la s. I a înaltei Curţi de Casaţie.

❑ D. Franz Oppenheimer, docent de Economie politică la facultatea juridică din Berlin, va sosi Duminecă în Iaşi şi seara va ţinea o prelegere în sala teatrului Pastia.

❑ Astăzi a sosit decizia ministerială prin care studentul Răut se numeşte secretar al facultăţei de litere din Iaşi.

❑ In ziua de 1 Maiu se va ţinea la Bucureşti concursul pentru conducătoarele de şcoli de copii.

Inscrierile se fac pînă la 25 April la Minister. Concurentele vor trece probe scripte de pedagogie, romînă şi istorie şi orale. Asemeni vor da o probă practică.

Sînt admise absolventele de şcoli normale şi gimnazii.

❑ De 23 Aprilie, Sf-tul Gheorghe se va oficia, cu o deosebită solemnitate, al doilea hram al Mitropoliei Moldovei.

Va oficia I. P. S. S. Mitropolitul asistat de doui Archierei şi de toţi protoereii din Eparchia Moldovei şi Sucevei.

❑ Ministerul lucrărilor publice a fixat pentru ziua de 13 Mai, a se ţinea licitaţie la prefectura judeţului pentru aprovizionarea cu pietriş de Siret, necesar şoselelor comunale şi vecinale din judeţul Iaşi.

❑ Ministerul comerţului a cerut prefecturii judeţului să-i comunice un tablou de numele exploatatorilor de piatră, pietriş şi pămînt de cărămidă din jud. Iaşi.

Acest tablou va fi înaintat de minister, regiunei întăia minieră din Tg. Ocna.

❑ Ministerul instrucţiunii a înştiinţat revizoratul şcolar al judeţului că, învăţătoarea Olimpia Chehulescu care a fost transferată de la şcoala din Halieni, la Avereşti (Fălciu) s'a făcut pe ziua de 10 April, iar nu pe ziua de 1 Septembre cum din eroare s'a înştiinţat revizoratul şcolar, iar în locul d-rei Chehulescu, a fost numită suplinitoare d-ra Ţaţomir.

❑ D. dr. C. Brăileanu, de la Negreşti, care a fost numit medic comunal la Iaşi, a refuzat să primească acest din urmă post.

❑ Din sorginte sigură ni se spune că d. dr. Ţurcanovici de la Roman, a refuzat în ultimul timp propunerea de a fi numit medic primar la Iaşi.

❑ Eri după amiazi, în nord vestul judeţului Suceava a nins.

❑ Ministerul instrucţiunei publice a pus în vedere revizorilor şcolari, ca să inspecteze şi casele de economii, de pe lîngă şcoalele primare.

❑ La catedrala catolică, „Invierea Domnului" se va oficia mîine la orele 7 p. m.

Va oficia P. S. S. Episcopul Neculai Iosif Camilli.

❑ La 1 Maiu se va începe în localitate, examenul pentru ajutorii de învăţători, din circ. Iaşi.

Examenul va dura până la 15 Mai.

❑ D. C Stere se află actualminte la Viena.

De acolo va pleca într'o localitate din Şviţera, spre a-şi căuta de sănătate.

❑ Taxa de cinci la sută asupra spectacolelor străine şi reprezentaţiilor de cinematograf. va intra în vigoare de la 1 Mai.

In Iaşi timbrele mobile, ce vor fi aplicate asupra biletelor de intrare se vor vinde numai la secretariatul teatrului naţional..

❑ Aflăm cu părere de rău, că d. Emil Leppadatu, preşedintele tribunalului s. III, se află greu bolnav.

❑ Azi dimineaţă s'a făcut la toate bisericele din localitate, cu solemnitate obişnuită, scoaterea sfîntului aer.

Desară va avea loc Prohodul Domnului. La Mitropolie va oficia I. P. S S. Mitropolitul, acompaniat de corul ceremonia. Vor asista şi autorităţile.

Un adevărat pelerinaj a fost astă-zi la biserica Frumoasa, care se ştie că posedă cel mai frumos şi cel mai scump Epitaf, din toată Moldova şi care are o valoare de peste 25.000 lei.

❑ **Clericale.** — Mîine va apărea primul număr al revistei bisericeşti „Ortodoxul", a societăţei clerului „Mîntuitorul Hristos" din eparhia Mitropoliei Moldovei. Revista e redactată de un comitet, avînd ca redactor girant pe d. Th. Ghiga, profesor. Revista va apărea lunar.

— P. C. S. Ieromonachul Partenie Antohi a fost numit stareţ al M-rei Secul, care pe ziua de 1 Aprilie a fost despărţită de M-rea Neamţu.

Ierodiaconul Daniil Ciubotariu a fost numit casier al M-rei Neamţu.

— D. D. Pavlov, a fost hirotonisit preot pentru biserica din Dăngeni, iar d. Al. Dolinescu, a fost hirotonisit preot pentru catedrala din Dorohoi.

— Au fost hirotonisiţi Duhovnici următorii preoţi: C. Dimitriu paroh la Cîrjoaia, S. Popovici paroh la Brăeşti, V. Pralea paroh la Păuşeşti, P. Filoreanu din Zberăni, Gh. Popovici din Romîneşti, A. Beligan din Lăzăreni, P. Arhir din Oprişeni, I. Mirăuţă din Andrieşeni, I. Parfeni din Rădeni, N. I. Butescu din Popeşti şi I. N. Ursu din Prisacani, judeţul Iaşi; C. Rusu din Botoşani, C. Constantinescu din Hîrlăn, Gh, Barliba din Feredeni, V. Crudu din Tudora şi V. Soescu din Călineşti, judeţul Botoşani, precum şi preoţii: I. Cărăuşu din Dealu şi Gr. Costică din Cristineşti, judeţul Dorohoi.

— In Eparhia Mitropoliei Moldovei şi Sucevei sunt vacante următoarele parohii: Popricani, Frăsuleni, Bulbucani, Măcăreşti, Cogeasca, Munteni, Oneşti, Golăeşti şi Prigoreni din judeţul Iaşi; Horodiştea din jud. Dorohoi; Babiceni şi Zlătunoasa din jud. Botoşani; Coroi, Davideni şi Schitu-Hangu din jud. Neamţ şi Vălenii, Stanişoara din jud. Suceava.

❑ **O exhumare.**—La orele trei, astăzi după prînz, s'a procedat, la cimitirul israelit, la exhumarea cadavrului lui I. Fokschaner, decedat acum 15 zile — şi bănuit, după un denunţ primit că s'ar fi sinucis.

Primul procuror, procurorul Aslan, medicul legist Bogdan, chimistul institutului medico legat, d. V. Popescu şi cîţiva studenţi medicinişti, erau de faţă.

După ce s'au făcut formalităţile de rigoare, primul-procuror a ordonat desgroparea. Sicriul a fost scos apoi, deschis de gropari, iar cadavrnl a fost găsit bine conservat.

Cadavrul a fost transportat apoi într'o sală a halei mortuare din cimitir şi medicul legist a procedat la autopsierea cadavrului.

Intestinele au fost puse în două borcane şi sigilate. Apoi cadavrul a fost reaşazat în sicriu şi coborît în mormînt.

Intestinele vor fi trimise, spre a fi analizate, institutelor de chimie ale statului şi abia mai tîrziu se va afla ce este adevărat în denunţul, care a determinat exhumarea şi autopsia.

❑ In tustrele zile ale sărbătorillor de Paşti (Duminică 18, Luni 19 şi Marţi 20 April a. c.) vor avea loc matineuri şi reprezentaţii serale la teatrul cinematografic Pathé Frères din sala Circului Sidoli. Programul nou, în întregime, cuprinde cele mai alese piese Teatrale, scene instructive, vederi după natură sujete comice şi multe actualităţi. Special întocmit pentru aceste zile de Sărbătoare programul bogat, conţine numai sujete interesante din care menţionăm: Erupţiunea Vulcanului Etna din Italia, înregistrată de cinematograf în cele mai primejdioase locuri şi chiar la craterul vulcanului din care şi astăzi se revarsă mari şivoaie de lavă şi foc. Captiva lui Boghi este de asemenea un sujet captivant. Ni se redă aventura tinerei englese răpită de marocanul paşa şi eliberată apoi din ghiarele sălbaticului african.

Ingerul salvator sau Vijelia în largul mărei, legendă de Boulnois, superb înscenată şi a cărei acţiune principală se desfăşoară în largul Mediteranei precis înregistrată după natură.— Regimentul viitor scene comice.—Drepturile femeilor. O frumoasă comedie de moravuri pariziane,—Fiica patriotului mare piesă teatrală după Victor Hugo,—Max Linder la Cinematograf, o scenetă comică aranjată şi jucată de cel mai simpatic artist, comedian al Parisului etc. etc.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 19 Aprilie

Misiunea d-lui Crăinicoeanu

Bucureşti.—D. general Crăiniceanu, ministru de răsboiu, care a obţinut un concediu, va pleca la Constantinopol.

Se zice că ministerul de războiu ar avea o misiune specială în Capitala Turciei.

Mişcarea la finanţe

Bucureşti. — Pe ziua de azi a apărut o nouă mişare la finanţe, în care se cuprind şi următoarele din Iaşi:

D. Gh. Pompilian, şef de secţie cl. II, înaintat cl. I-a; d. I. Scripcă sub şef de secţie la creditul agricol din Vaslui, a fost transferat Iaşi; d. Duduica, actual impiegat cl. I-a, înaintat sub şef de secţie, a fost transferat la creditul agricol din Vaslui; d. S. Brahă, impiegat cl. II de la Botoşani, înaintat cl. I-a şi transferat la Iaşi; d. Panaite Botez a fost înaintat impiegat cl. II-a; d. Valeriu Gavilescu înaintat cl. I-a, N. Georgescu înaintat impiegat cl. II.

LOTERIA

Bucureşti.—Astă-zi s'a urmat tragerea loteriei cl. VI a regatului romîn.

Au cîştigat:

20,000 lei No. 8534.

3,000 lei No. 8791, 58096.

2,000 lei No. 12300, 23172, 38732 10063, 41185, 45770, 22660.

1,000 lei No. 54862, 10560, 56003 22041, 8414, 29129, 50064, 41058, 15206 23680, 18328, 49204, 35220, 47799 55799 16270.

500 lei No. 5767, 41067, 15484 53527, 37369, 52711, 38341, 58333 58312, 10002, 20824, 7350, 49407, 53798 26869, 28181, 32165, 23894, 5169, 28973 30758, 20750.

Camera italiană

Roma.—In cameră, primul ministru Luzatti, a făcut o declaraţie ministerială prin care a anunţat că menţine propunerea cabinetului precedent, în privinţa înfiinţării ministerului de comunicaţie, precum şi a măsurilor financiare în favoarea comunelor şi a provinciilor. In fine că măsurile tinzind a modifica legea privitoare la instrucţia publică, vor fi menţinute în trăsăturile lor generaie.

Primul ministru a afirmat necesitatea revizuirii regimului fiscal, expunînd un plan de reforme economice şi socialé. Trecînd la partea politică, d. Luzath a spus că barbaţii politici din diferitele partide ale Camerei, care compun cabinetul actual s'au înţeles cu încredere în scopul de a forma o puternică majoritate liberală, care să sprijine guvernul de coaliţie.

Atitudinea inscrişilor maritimi

Marsilia.—Preşedintele consiliului d. Briand, a aprobat pe prefectul oraşului, care a refuzat să primească pe delegaţii inscrişilor grevişti care erau urmăriţi. Inscrişii au hotărît să continue greva şi să voteze la alegerile legislative în contra candidaţilor guvernamentali.

Călătoria d-lui Roosvelt

Paris. — D. Rooswelt a plecat spre Bruxelles.

La gară fostul preşedinte al Statelor Unite, a fost salutat de d. Pichon şi de autorităţi, precum şi de reprezentanţii preşedintelui republice. D. Rooswelt a mulţumit în mod călduros pentru primirea făcută.

Recordul lui Paulhan

Manchester,—S'a constatat că aviatorul francez Paulhan, a sburat de la Londra pînă la Manchester, adică a acoperit distanţa de 183 mile engleze în 3 ore şi 56 minutei.

Aviatorul englez Graham

Londra. — Aviatorul englez Graham White, s'a urcat cu aeroplanul său la Narthamptov pe la 2 şi 50 minunte dim. şi s'a coborît la Balesworth.

D. Wihte nu poate să mai continue sborul întreprins pînă la Manchester de oare-ce îi lipseşte motorul.

Condamnări

Marsilla.—Tribunalul maritim a osîndit la 10 zile temniţă, pe 14 marinari arestaţi eri, pentru desertare de pe bordul unui vapor de comerţ.

In chestia Cretei

Paris.—In consiliul de miniştri ţinut la Eliseu, d. Pichon a expus cîte-va chestiuni de politică externă, mai cu seamă în privinţa Cretei, arătînd că cele patru puteri protectoare sunt de acord asupra măsurilor de luat.

Situaţia în Albania

Salonic.—„Monitorul Oficial" confirmă că Djakova a fost ocupat de răzvrătiţi. O jumătate de batalion a fost dezarmat şi autorităţile alungate. Populaţia din Spek a promis că se va asocia cu răzvrătiţii. Albanejii sunt hotărîţi să atace şi oraşul Mitroviţa.

*

Constantinopol.—Consiliul de miniştri a autorizat înaltul comandament să atace pe albanezii, cari au ocupat trecătoarea din Katsanik şi cari sunt în număr de 8,000. Cercurile guvernamentale speră că această trecătoare va fi liberă pînă mîine. Lîngă Ipek sunt 5000 de albanezi cu care Mutesariful negociază în zadar. Răzvrătirea s'a întins la toate satele din Albania de sus.

LAXIN

Bonboane purgative
din fructe
UŞOR DE LUAT DE COPII ŞI ADULŢI
Gust plăcut.- Efect sigur
Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499
Se recomandă în special contra:
Constipaţiei, Leneviei intestinale, Hemoroizilor, Congestiunei, Migrenei, etc.
Preţul unei cutii LEI 1.75
Depozit la toate farmaciile şi drogueriile
Depozit general Farmacia Rothbard-Iaşi

PRIMARIA COMUNEI IASI

In ziua de 12 Mai a c, ora 10 a. se va ţine în camera acestei primării licitaţie publică orală cu respectarea dispoziţiunilor art. 72—83 din legea comptabilităţii publice pentru vinderea parcelelor remase nevîndute şi anume:

1) Parcelele situate în Mahalaua Frumoasă, între vechiul şanţ al oraşului şi şoseaua comunală Socola—Ciurea.

2) Parcelele de pe lîngă şoseaua Ţuţora şi mahalaua Arapu din blocurile A. E. F. şi I.

3. Părechele situate între viile de la Copou şi Soseaua Iaşi—Botoşani.

Garanţie provizorie pentru fie-care parcelă 40 lei.

Condiţiunile de licitaţie şi planurile de parcelare se pot vedea în fie-care zi de lucru la serviciul Administrativ.

No. 7801 15 April 1910

MAGASINUL de MOBILE
HIRSCH IAŞI Lăpuşneanu 38.
CEL MAI MARE ASORTIMENT DE DORMITOARE. SALOANE SUFRAGER şi BIROURI
cu preţurile cele mai ieftine
Draperii, Perdele, Storuri, Bonne femes
GALERII
pentru Perdele de bronze groase în loc de 35 lei numai 8 lei fereastra complectă.
PATURI DE BRONZ
Lavabouri, Mesuţe de noapte, Toilete
tot ce este mai nou, frumos şi eftin.
MARE DEPOZIT DE
LĂMPI PENTRU ELECTRICITATE
Din cele mai renumite Fabrici din străinatate.
Nu este nevoe de a se comanda din Străinatate, toate noutăţile sunt expuse în Magazinul nostru.

De vînzare şi de închiriet
în Strada Păcurari No. 79
Un apartament din nou construit compus din patru odăi, bucătărie, spălătorie, sofragerie, şi celelante atenanse.
Un apartament compus din trei odăi şi atenanse.
A se adresa la proprietar Egor Ivanov *în aceleaşi case.*

ANUNCIU
La 20 Aprilie 1910 se va deschide
RESTAURANTUL Hotelului BINDER
sub conducerea d-lui Max Grinştein fostul antreprenor al Bereriei noui.
Va funcţiona o bucătărie franceză şi una romînă. Felurite delicatese, dejun, masă şi supeuri. Vinaţuri străine şi indigene.
PRIMEŞTE ABONAMENTE
Rog pe onor public a mă vizita şi va rămînea deplin mulţumit de curăţenie cît şi de serviciul prompt.
A-dtor al hotelului
Max Grinştein
N. B. Ne oferim a da salonul pentru soirele, banchete, şi nunţi.

Tovarăş, cu capital de 2500 fr., se caută la o întreprindere foarte rentabilă.
Informaţiuni la A-dtia ziarului. sub „Renthal."

De inchiriet mai multe apartamente de cîte două odăi cu atenanse din imobilul situat în Iaşi, secţ. I, Strada Păcurari No. 97. Pentru conditiuni a se adresa d-lui avocat *M. C. Drăcşineanu*, Strada de jos.

Sanatoriul „S-ta Maria"
IAŞI—Str. Zmeu 3 (Beilic) Tel fon
Localul s'a mărit cu un număr mare de camere. *Instalaţie higienică confortabilă. Se primesc boli interne, chirurgicale, cronice şi faceri.* Consultaţiuni cu toţi medicii, după dorinţa pacienţilor.
Pensiunea de la 8 lei pe zi.
Pentru bolnavii internaţi cu luna se fac reduceri.

6 lei dl. vin roş vechi.
Vînzare minimă de 31 litri. C. D. Buznea Iaşi, Calaraşi 14.

Proprietarul Magazinului

Comerțului in RATE

Iași, Strada Lăpușneanu 25

Aduce la cunoștința publicului că a adus un mare transport de biciclete **BRENNABOR** marca cea mai renumită, întrebuințată de toate arsenalele armatelor din Europa.

Depozit de Mașini de cusut

de calitate superioară pentru industriași și pentru familii. Funcționarea perfectă, garantată pe timp de 10 ani.

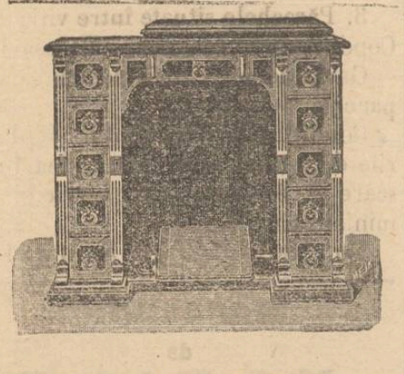

Gramofoane și plăci
Instrumente muzicale
Mobile, Cărucioare
și ori ce accesorii

Toate se vînd în rate convenabile la

Magazinul Comerțului in rate
Ș. L. Grossmann
Strada Lăpușneanu 25

BIUROUL ROMÂN

PENTRU

Instalațiuni de APA și CANAL

AUTORIZAȚIA No. 291 din 1910

No. 3—Strada ARCU—No. 3

Ing. GEORGE D. MANUG și Th. ZAHN

fost Inginer—șef monteur la secția instalațiunilor particulare al Societății „Union Baugesellschaft" Iași.

Execută orice fel de lucrări atingătoare de această branșă. Specialitate în instalațiuni de băi și closete și băi publice, după ultimile sisteme; construcțiuni de **vespasiane** pentru piețe publice, pisoare pentru loçaluri publice, hoteluri, restaurante, cafenele etc., etc.

Diferitele materiale și obiecte necesare la instalațiuni, sunt din acelea pe care experiența le au constatat că sun retsistente se comportă bine și conforme regulamentului Pirmăriei.

Oferim condițiuni avantajoase pentra plata lucrărilor și garantăm solitatea montajului.

Proecte și Devize întocmim gratis, la cerere tuturor onor. administrațiuni, d-lor proprietari; asemenea, tot gratis—**spre lămurirea d-lor proprietari**—întocmim și verificăm devize pentru racordări; cu conducta și canalul public, lucrare ce se va executa de concesionarul Primăriei.

Biroul Romin pentru Instalațiuni de Apă și Canal
— Str. ARCU No. 3 —

Ing. G. MANUG și Th. ZAHN

Vînzătoare

specială, de Pălării, Galanterie, Incălțăminte, Dantelerie, Mode, caută post durabil local.

S. G. Poste restante, Iași

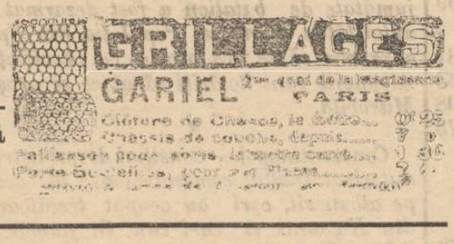

Important pentru toti Domnii agricultori

Subsemnații, unici fabricanți al renumitelor pluguri universale, **construite numai de oțăl bătut peste tot,** facem atent pe onorb. public cumpărător pentru al feri de imitațiuni, că numai aceste pluguri care port Marca **Porcul Mistreț** precum mai jos desemnat și cu inscripția firmei Gebrüder Eberhardt Ulm, sunt original ale noastre și să găsesc numai în depozit la casa **frații Bachstez în Iași** strada de sus No. 127 (sub Cabinetul Istoric.)

TITUS LAPTEȘ

AVOCAT

— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Caii potcovriți la **Clinica Veterinară** din strada Păcurari 100 în luna Martie a. c., medic veterinar **Lupașcu:**

De la școala normală de fete 1 cal; G. Klein, brutar 7 cai; Căpitan Negrutzi 1 cal; Aizic Haimovici 1 cal; Nicu Lupașcu 4 cai; Cojbă 1 cal; Fabrica Zimbru 8 cai; Căpitan Roșu 2 cai; Locot. Manolescu 2 cai; Jora 1 cal; Sașca, muscal 3 cai; Stoleru, muscal 2 cai; Danilui 3 cai; Dănilă, muscal 2 cai; Pepiniera Vișan 6 cai; Căpit. Baldovici 3 cai; Locot. Goliescu 6 cai; Jandarmaria Rurală 5 cai; Darmet 8 cai; Rășcanu 2 cai; avocat Anastasiu 2 cai; Alexievici, muscal 2 cai; Greceanu 1 cal; Nechita, muscal 3 cai; Gall 1 cal; Scoala de meserii 2 cai; Maior Văleanu 2 cai; Vasile Ivar, muscal 2 cai; Klepper, moară 1 cal; Bucureșteanu, muscal 3 cai; Rivalet, Vișani 2 cai; Căpitan Ionescu 1 cal; Gh. Șerban 2 cai; Farmacist Jelea 2 cai; Liceul Internat 2 cai; V. Muscalu 3 cai; Pogor, Galata 3 cai; Duca. Vișani 1 cal; Neculau, brutar 2 cai; Pompieri și ofițeri 75 cai; 75 de consultațiuni; Papana 1 cal; Pompierie consultații 4480.

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă și Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Sîmbătă și Duminică se intercalează în program:

Sujete noue

Prețurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă și Duminică **MATINEU** la **3** ore zina cu prețurile redase la toate locurile și anume: Loja 4 lei, Rezervat 80 b., Stal I-iu 60 bani, Balcon 40 bani Galeria 30 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra viețe și rente
în VIENA fondată în anul 1858
Consesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fenduri de garanții la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia
LEI 6,547,500

Suma asigurări ler aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,[illegible] 97. Contracte pentra un capital de franci 577,594,097 40|100 și fr. 1,144,228.10 rentă.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societății peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Cas de viață pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractantului.

e) Cas de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în cas de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum și

Diferite alte combinațiuni de asigurări atingătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romînia **București**

Agent general pentru Iași:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

Cine vrea să cîștige la Loterie

să cumpere bilete numerice de

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iași—Strada Lăpușneanu No. 85 — Iași

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VII

s'au pus în vînzare

Tragerea de la

9 April—4 Mai 1910

Se poate cîștiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șapte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Grăbiți-vă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Prețurile oficiale pentru vînzare:

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Prețurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iași Strada Primariei No. 17.—Instalațiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17.

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI Str. Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. — No 996 Duminică 18 Aprilie 1910

ROMANIA

SFÂNTA DUMINICA

Moș Hagiu își însurase băiatul. Îi găsise fată potrivită, din părinți buni, cu ceva stare și fără multă trudă vorba se prinse și din Paști pînă la Dumineca cea mare se pregătise toate cele pentru nuntă. Cununia le-o ceti la biserica Sfinților Voevozi părintele Ifrim, foarte cucernic preut și cu rost la slujba lui. Nuni le fură Zaharioaea bogasierița cu jupînul ei.

Mai rămăsese lui Moș Hagiu 2 fete: una Ilinca de 12 ani și Zmaranda de 6 ani. Iar nora Midalina era ca o fată mai mare, căci și în statură și la înfățișare, dacă era cu ceva mai răsărțică ca Ilinca.

Erau dar în casă 3 fete și un ficior. De cît..!

Moș Hagiu era om foarte evlavios și cucernic. Fără știință de carte, el venise de băet mic la tîrg, unde învățase meșteșugul ciobotăriei și izbutise cu hărnicia și truda lui să lege o bună gospodărie, cuprinsă cu de toate. Cu nădejde în D-zeu, că el e care l'a ajutat în viață, moș Hagiu făgăduise, că dacă i-a dat D-zeu puterință va face un drum la Ierusalim să se facă hagiu și va îmbrăca rasa călugărească.

D-zeu îi ajută întru aceasta; și fără a lua în vedere ori-ce greutate făcu drumul la Ierusalim, încărcîndu-și în căruță toată pojijia casei: femeia și cei 3 copii, din care Zmaranda de-abia era înțărcată.

Acum era hagiu și toți din tîrg îi ziceau *moș Hagiu*, nu că ar fi fost mai în vîrstă ca toți, dar că întrunea asupra-i mai multă sfințenie. Doar se scăldase în apele Iordanului în zi de Boboteaza și se întorsese de la Ierusalim Hagiu.

Trei ani după hagie își însoară băiatul, crud încă, abia împlinînd 18 ani; căci moș Hagiu știa una și bună, vorba veche: însuratul de tînăr nu strică. Și nu-și dăduse băetul la casa lui, ci moș Hagiu își mai adusese el o fată mai mult, pe nora Midalina, și dînsa acum un picior de hagică, prin ficiorul Hagiului.

Trecuse luna de miere, care și moș Hagiul o lăsă să fie întreagă a băeților. Așa era obiceiul din vechi și chiar legea așa scria, că luna asta să fie hirosită întreagă pentru legatul gurei pînzei. Dar mai încolo, mai ba.

Și-și făcu socoteală moș Hagiu, că din cîte zile are anul sînt prea de ajunse ori cărui gospodar să se înfrupte în cele 289 zile lucrătoare, întru cît trebuesc scoase din socoteala lucrului și cele 52 Duminici de peste an, cele 12 praznice împărătești și alte 12 zile ale sfinților legați cu cruce roșie la ceasoslov.

Ce se statui el cu mama Hagiica, ce făcu, ce drese; nu știu; casa îi era cam îngustă; odăi multe nu erau și cum din odaia dată băeților nu-i puteau despărți, hotărîră bătrînii, că pentru a se îndeplini cele scrise la carte, curățenia trupului spre ziua Domnului, să le dea la mijloc între ei pe mica Zmaranda.

Ce bucurie pe copilă, că avea prilej să doarmă între bădița și lelița! Hirjoane, cimilituri, povești cu zmei, paralei și Zmărândița adormea tun, cît ai bate din palme. În dragoste fierbinte cei însurați rîdicau rugi către D-zeu, împletind rod nou din cel mai curat gînd.

Cum s'a făcut că primul copil s'a născut tocmai după 275 de zile dintr'o zi de Duminică. Nici moș Hagiu, nici mama Hagiica nu și-au însemnat răbojul urzelei, căci nu era treaba lor; dar bădița și lelița au însemnat în repetate rînduri că cum se făcea cum se dregea, tot în spre sfînta Duminică dragostea era mai fierbinte. Era cu pază, doară!

Între ai casei mica Zmaranda primi porecla de *Sfînta Duminică*, căci după cum fusese poronca de la moș Hagiu ca nici Badița nici lelița să nu-și întineze trupul cu lucruri de la diavolul spre Duminică, li se dete de despărțire hagiicuța Zmărândița.

Moș Hagiu număra la nepoți și nepoței mai în fie-care an; și tocmai într'un tîrziu, după ce nora se mai îngroșase în piele, iar ficiorul era acum temeiu cap de familie, că le dădură mîna să spună lui moș Hagiu că paza pusă de el între dînșii pe hagiicuța ei au călcat'o regulat și că dar acum, cînd în casă sînt deja 6 copii mici, de dragul lor are să-i erte că i-au cam călcat poronca.

Tocmai într'un tîrziu, cînd Hagiicuța s'a măritat și dînsa își amintea de anii cu jind copilăriei, de cum o culca bâbaia între bădița și lelița, și cît de slabă le era paza pentru dînșii, hotarul nefiind greu de trecut. Cu o sărită și o apucată și fie-care putea să fie de partea celuilalt.

Iar cînd veni ceasul ca să deslege de greutățile vieții trupul mai mult de cît dumicat al hagiicăi Zmarandei, toți cei cari au cunoscut'o și au iubit'o s'au rugat cu tot dinadinsul să erte păcatele *Sfintei Duminici*, căci din paza ei ușoară a eșit atîta rod pe pămînt din dragostea bădiei și a leliței.

Gh. Ghibănescu

CUVÎNT

La sfînta și Luminata zi a Învierei

E multă vreme de cînd pe modestul deal al Golgotei, s'a ridicat alb ca zăpada, strălucitor ca lumina soarelui, și neînchipuit de uriaș, stindardul blîndului Isus, care vestea întregei lumi înfrățirea națiunilor, dragostea cea mai desăvîrșită, pacea unniversală și mîntuirea spiritilor de îndelungata dibuire prin întunericul antichității.

Sunt 19 veacuri de atunci de cînd Dumnezeu omul Isus prin jertfirea Sa pe lemn, a întemeiat prin vărsarea scumpului Său sînge, cel mai puternic așezămînt, care tocmai din pricina strălucitei sale origini, s'a desvoltat în chip miraculos străbătînd atîta amar de vreme pînă astă-zi, fără ca nimicnicia omenească s'o poată clinti cît de puțin din loc și fără ca răutatea timpului s'o poată înegri întru cîtva.

In adevăr, numai Dumnezeu Atot-puternicul putea oferi lumei o operă atît de măreață ca religiunea creștină, căci din aceasta a rezultat prefacerea cea mai profundă a faptelor, lucrurilor, așezămintelor și a spiritului omenesc.

Tot ce în trecutul îndepărtat s'a crezut a fi mai puternic mai trainic, mai închegat; tot ce primise o desvoltare uriașă, directivile cele mai minunate în conducerea vieței omenești, tot dar absolut tot s'a schimbat adînc, s'a prefăcut din temelii, și multe au dispărut.

Noua învățătură a umilului Nazarinean, predicată mai departe de smeriții și nebăgații în seamă pescari și de urmașii lor nu numai că nu șovăia, în situațiunea sa abea născîndă, ci repede, falnic, maestos, începe a se împrăștia peste mii de suflete ca un suflu Dumnezeesc, sguduind din temelii, putregaiurile falșitățile și neadevărurile păgînismului antic.

In adevăr, trec abea 300 de ani de la înfingerea stindardului alb pe Golgota, și creștinismul își serbează prin sfîntul și marele împărat Constantin, începutul existenței sale ca credință universală în imperiul Roman.

Sărbătoarea aceasta, devine mai splendită, cînd peste două veacuri și ceva, marele împărat și creștin Justinian închină acestei învățături, mărețul și frumosul templu al „Sfintei Sofii", încît el însuși, plin de mîndrie și credință creștină exclamă: „Te-am învins Solomoane".

De aici înainte Isus e legat de toate sufletele, e șoptit de toate buzele și cadrează pe frontispiciile celor mai sublime monumente ale artei creștine ca și pe păretele celui mai umil bordeiu, în care pîlpîe un suflet creștin.

Dar de ce oare, atît de repede și'n acelaș timp atît de înrădăcinat, s'a răspîndit și sădit creștinismul?

Cum de Jovis și cu toți sateliții săi; au dispărut în abisul uitărei, înmormîntînd odată cu dînșii, spiritul puterea și influența lor, asupra vechei omeniri; și rămănînd astă-zi, din toată Atot-puternicia lor de odinioară numai niște versuri întocmite de poeți, care cîntă curiositatea obiceiurilor și credințelor păgîne.

Nimic n'a putut ține piept, nimic din toată splendoarea antichității, n'a putut fi la înălțimea minunatei învățături, a Acelui ce a spălat picioarele ucenicilor săi la cina cea de taină, nici o urmă cît de perfecționată nu s'a putut încumeta de a se egala, cu armele creștinismului, care sună ast-fel: „Poruncă nouă dau vouă ca să vă iubiți unul altul, precum și Eu v'am iubit pe voi".

„După aceasta vă va cunoaște lumea că sunteți ucenici ai Mei, de'veți avea dragostea între voi".

„Ce ție nu-ți place' altuia nu-i face".

„Ce vreți să vă facă vouă oamenii, faceți și voi lor asemenea".

Iată armele Creștinismului, iată de ce, milioane de soldați s'au înrolat — pătrunși perfect de ceia ce cred—sub steagul blîndului Isus, care din înălțimi' amețitoare și astă-zi—pentru a 1910 a oară filfîe deasupra ostașilor săi, amintindu-le cu drag jertfa s'a pe „locul Căpățînei", pentru izbăvirea neamului omenesc din mocirla ignoranței și a patimilor.

Pentru aceasta și duioasa noastră mamă biserica, profund recunoscătoare și plină de admirațiune pentru Acela ce o conduce atît de minunat în chip nevăzut, Il slăvește astă-zi în cîntece D-zeești:

„Invierea Ta Cristoase, Mîntuitorule, îngerii o laud în ceruri, și pre noi pre pămînt ne învrednicește cu inimă curată să Te slăvim.

Preot C. Dinescu
Parohul Bis. Nicoriță

OAMENI ȘI LUCRURI

GESTUL IERTĂRII

Ce spun oare clopotele în graiul lung, în melodia tremurată și în armonia departe-sunătoare a cîntecului lor?

Ce spun oare sunetele, lor cînd, scoborîte și lăsate dinî turnurile bisericilor, umplu văzduhul, nvălnie atmosfera și vibrează, de par'că ar cînta în ele aerul însuși, de par'că ar fi împrumutat cerului ceva din slava lui?

Ce înțeles adînc și înalt poate avea toată acea muzică venită să împrăștie evlavie, solemnitate, ușurare,—dacă nu acest sens unic și superior: pace!

Și Paștele, în adevăr, însamnă scoborîrea și domnia pe pămînt a păcii, însamnă serbătorirea iertării, triumful armoniei între om și natură, apoteozarea frumuseții fie sub forma simțirii fie prin încîntătoarea priveliște de abundență, de fecunditate în natură, fie prin acea înfrățire universală pe care, ca un imn, o predică firea întreagă...

..Toate aceste ne trecură prin gînd, cînd cetiam că s'a intervenit cu izbîndă pentru iertarea acelor numeroși soldați osîndiți pe urma răscoalelor de acum trei ani, fioroasele întîmplări din memorabilul și de apururi întristătorul an 1907!

Cîți au murit? se întreabă ziarele; cîți au plătit cu prețul vieței lor oarba rătăcire de o clipă a minții și îndemnul instinctelor?

Sunt sute, sunt mii? De-apururea încremenite în tăcerea mormintelor, glasurile celor dispăruți nu mai pot răspunde și poate nu se va cunoaște nici odată numărul lor, imensul număr al victimelor.

Tot mai mute vor fi mormintele, căci tot mai mult se va așterne tăcerea pe urma lor; tot mai adînci vor sta, căci preste gropile neînsemnate de pietre crește repede stratul de pămînt iar plugurile vor trece de asupra lor, cu ritmul încet și monoton al pașilor de oameni munciți, de vite trudite...

Și acum, printr'un gest de clemență așteptat de toată lumea, Regele va semna cea din urmă pagină ce încheie cartea amintirilor marei drame sociale: iertarea soldaților osîndiți pentru indisciplină.

Sunt în unele întîmplări nuanțe atît de delicate, în cît e greu să se discearnă înțelesul adînc și precis al acelor întîmplări. Fost-a în actele de indisciplină altă ceva de cît un gest de sfiială, un sentiment de milă al omului pentru semenul său?

Se 'nțelege, lucrul e indiferent,—din punctul de vedere al disciplinei militare, al intereselor superioare și al singurei legi neclintite, recunoscute: supunerea oarbă.

Și cu toate aceste nimeni nu-și poate opri un gînd de compătimire; nimeni nu va putea să nu tresară de emoțiune în fața gestului de înaltă bunătate care va semna libertatea acelor sărmani întemnițați, ultimii eroi ai tragediei sîngeroase. Și acea emoțiune obștească este dovada supremă cărei nevoi sufletești răspund, în omenire manifestările de pace și frăție, actele de blîndețe și de uitare.

Căci pentru cei înmormîntați fără de lacrimi și nepetrecuți de sunete de clopot,—pentru aceia sună vaierul deniilor de odihnirea lor, se va iscăli decretul de grațiare și se vor elibera cei închiși în temnițe, ca să creadă și ei, la rîndul lor, c'a sunat ceasul unei mîntuiri pentru toți

Rodion.

Educația inimei și cultura minței

— *Prelucrare după C. Disescu* —

Pentru ce oare *cultura intelectuală nu influențează asupra moralului omenesc*, adică omul cult ori învățat nu-i, în multe cazuri și cel mai onest sau moral, cum se vede zilnic? Aceasta pentru că faptele noastre nu sunt cauzate de inteligența propriu zisă, ci de sentimentele ori senzibilitatea noastră, adică nu *mintea*, ci *inima* e cea care ne îndeamnă de a lucra, de a face ceva, și pentru aceasta trebue făcută și *educația inimei*—paralel dacă nu în o mai mare măsură, cu—*cultura minței*.

Cum că este așa, vom aduce mai multe dovezi. Mai întîi din psihologia populară. Chiar de la început, vom cita o justă vorbă romînească: „Du-mi, Doamne, mintea moldovanului cea de pe urmă"—adică am lucrat ceva. la început împinși numai de instinctele noastre, entuziasmați de partea senzibilă din noi, de inimă, și mai pe urmă, după ce am pus în acțiune și inteligența, am văzut că am apucat pe o cale greșită, dar e prea tîrziu, și atunci nu mai vedem de multe ori, că în urma entuziasmului cu care ne pusesem pe lucru, mergea desiluzia simbind.

De aice sunt și vorbile: „A lucrat ceva cu sînge rece", adică cu judecata (minței,) care-și are sediul în crier, unde și sîngele e mai rece. Pe cînd, lucrînd ceva împinși numai de partea senzibilă din noi, care-și are sediul în inimă unde sîngele circulă mai cu căldură, se zice că am lucrat pripit, entuziasmați, înflăcărați.

„L-a îndemnat inima să facă ceva", ori „Nu-i dă inima brînci", să facă ceva. „M-a luat gura pe dinainte", adică am vorbit fără judecată.

Iisus Hristos, marele psiholog zice: „Din prisosința *inimei*, grăește gura" și altă dată: „Din *inimă* es gîndurile rele, omoruri, adultor, desfrînare, furturi, mărturii mincinoase, blestemuri". Iar celebrul cugetător *Lamartine* zice: „Gîndurile mari și puternice es din inimă."

Acei cari nu cunosc adîncul învățăturilor lui Hristos, le interpretează după placul lor, zicînd că El ar fi contra culturei intelectuale, citînd între altele vorba lui Hristos: „Fericiți cei săraci cu duhul"—adică, zic ei, cei *proști*. Dar El, marele pedagog, care mai mult *educația inimei* de cît *cultura minței*, știind că în aceasta stă îndreptarea și moralizarea omenirei, zicînd: „Cel ce va *face* și va *învăța*, acela mare se va chema în împărăția cerului", punînd întîi *fapta* (educația inimei) și apoi *învățătura* (cultura minței.)

Iată de ce, pentru ca să lucrăm ceva *bine și onest*, trebue să *educăm ori cultivăm inima* dacă nu mai mult, dar tot atîta ca *mintea*; căci ori ce acțiune, ori ce hotărîre, bună sau rea, normală sau anormală se produce în noi prin sentiment, nu prin inteligență.

Vom vedea mai departe din cele ce urmează, că oamenii culți, învățați nau fost scutiți de defecte, cusururi ori păcate, poate une ori chiar mai josnice de cît a oamenilor inculți, ignoranți,—din cauză că cultura minței la dînșii n'a fost însoțită și de educația inimei.

Lombroso citează în „Omul de geniu" o admirabilă reflexiune a marei scriitoare franceze, *George Sand*" „Ah, oamenii mari, 'mi place să-i văd în marmoră, în bronz (statui) în muzee; dar cînd 'i cunoști de aproape, îi vezi că sunt rei, intriganți, persecutori, fanatici, bănuitori, despotici, că au în fine o mulțime de defecte".

Tot Lombroso citează o mulțime de exemple despre defectele oamenilor mari și învățați.

Marele jurisconsult francej *Cujas*, cînd Pandectele, nu și putea pune inteligența în mișcare, de cît tratîndu-se cu totul jos pe pămînt de a lungul.

Tot așa făceau *Goethe și Leibnitz*.

Oameni, ca *Milton Descartes* nu puteau să lucreze, să producă un act însemnat de cugetare, de inteligență, pînă ce nu-și băgau capul în canapea. *Schiller* își punea picioarele în ghiață. *Bacon, Leonardo da Vinci, Bourdaloue, Alfieri* nu puteau să facă o lucrare de inteligență, pînă nu ascultau o producție muzicală. *Corneille, Malebranche, Sarti și Hobbes* compuneau în întuneric. *Mezeroy* veșnic cu luminarea aprinsă, chiar și zina.

Buffon, Haydn, Poessielo nu puteau compune ceva de cît îmbrăcați cu mare eleganță, etc.

Vedem dar că se adevereşte vorba din poporul nostru că: „De multă carte ce știu, au înebunit".

Ce dovedește aceasta? Că senzibilitatea (inima) e aceea care hotărăște, care pune în mișcare inteligența.

In privivința *pasiunilor*, cine poate conteata, că pasiunile au o putere dacă nu mai mare, dar tot așa de mare asupra omului incult, ca și asupra celui cult? Cine nu știe, că în momente de pasiune, *amorul* care ajunge pînă la nebunie, expune și pe omul savant tot la atîtea ridicule, ca și pe băetul de 20 ani, ori pe omul incult?

De ce? Pentru că cultura intelectuală n'a putut să zdrobească ori să modifice partea sentimentală. Un *Odobescu* om cult în vrîstă, mare scriitor al nostru se sinucide din această cauză, ca și un muritor de rînd.

In privința *alcoolizmului*, cîți oameni mari n'au suferit și sufer de această patimă. *Socrat, Seneca, Musset, Madame de Staël* se îmbătau cu opium.

Criminali găsim și în rîndurile învățătorilor. *Salustin, Bacon*, marele închisitor *Torquemada* și cîți alții.

Cîți oameni supuși chiar în înalta erarhie bisericească ca să străjuească moralitatea lor proprie și a altora,—tărîți de patimele urîcioase, încuibate în inima lor,—s'au prăbușit în prăpastia imoralității; iar lumea incultă stă și se miră de atîta decadență a omului cult, întorcîndu-și capul cu scîrbă și groază, zicînd! „Ptiu, păcat că a mai învățat atîta carte și „Doamne ferește și apără pe toată lumea de așa ceva".

Polemicele pline de calomnii, falșificarea istoriei, care se face de la înălțimea tribunelor în *Parlament*, nu se explică de cît prin faptul, că sentimentul politic triumfă asupra inteligenței, asupra adevărului.

Oare un *mare patriot al nostru*, un ilustru om de Stat, om cult, nu împins tot de patima politică a zis celebrele cuvinte, că „a tolerat asasinate și procese scandaloase"?

Dar la *regicizii din Belgrad*, oare nu tot patima politică, a înăbușit în ei judecata inteligenței?

Să luăm corpurile cele mai înalte de savanți, adică *Academiile*. Și aici vom găsi oameni invidioși, geloși, plini de ură și rezbunare. In țara noastră chiar, de multe ori se refuză premiul pentru lucrări originale, spre a se da traducătorilor.

Dar bătaea cea dintre *profesorii universitari* de la noi ce dovedește? „Homo homini lupus".

Să ne reamintim *o zi electorală*, în care vedem în luptă pe oamenii cei mai instruiți. Vom vedea, chiar în colegiul oamenilor bogați și luminați, cum se înțelege libertatea electorală, de care odată un Ministru zicea cu mult spirit: „Libertatea alegerilor?! Opoziția totdeauna o cere guvernul, totdeauna pretinde că o dă și nimeni nu-i mulțămit". De ce? Pentru că sunt atîtea sentimente în luptă, în cît judecata imparțială se înlătură, iar nemulțămirea fatal trebue să urmeze, neputîndu-se satisface toate cerințele ce izvorăsc din ciocnirea atîtor patimi.

Dar nu numai indivizii culți sunt și imorali, ci chiar *popoare întregi*. Ca să nu mai cităm alte exemple, oare războiul Englejilor culți contra Burilor din Africa, n'a fost o operă distrugătoare, imorală?

Și dacă astă-zi cu tot progresul ce am făcut în cultura intelectuală, poate va fi vre-o scădere a crimelor violente și crude de odinioară; dar oare celelalte crime și delicte au dispărut?

Ion V. Popescu.
profesor

(Va urma).

Când înflorește vinul nou

—Cum și-a scris Bjoernson cea din urmă piesă

După reprezentarea ultimei piesei a bătrînului Bjoernson — „cînd înflorește vinul cel nou", exploratorul Peter Nansen, unul din intimii marelui dramaturg, a comis indiscrețiunea de a da la iveală în ce mod și-a scris, și-a trăit defunctul scriitor această lucrare teatrală de mare succes.

In Februarie 1909, după ce a stat cîtva timp bolnav în casa fiicei sale Dagny, la Paris a reluat lucrarea și la 23 i-a scris lui Nansen:

Compania aeriană din Paris

a organizat un zbor cu

Aeroplanul BLERIOT No. XI

Tip Traversé la MANCHE

Zborul va avea loc în ziua de **Duminică 25 Aprilie a. c.** pe Aerodromul de la Iaşi (Abator) sub patronajul

Societăţei „JOCKEY-CLUB"

Aeroplanul va fi expus publicului. Ascensiunile se vor face în ziua de 25 Aprilie.

„Sunt din nou în stare să lucrez cîte două oare pe zi; e drept că mă doare încă mîna la scris, dar o să mă deprind."

Din nefericire locuinţa se învecina cu locuinţele unor vecini şi Bjoernson, rău dispus, îşi exprimă indignarea că s'a nimerit să fie vecin cu un... pension în care toată ziua circulă lume, se aude zgomot.

La 2 Martie cerul s'a mai înseninat: „Astăzi mi s'a dat salonul aşezat sub cel dinainte şi pot lucra în linişte.

Sunt gata, cu actul al doilea! Acţiune foarte lungă! Toată bucata o termin în luna asta! Merge minunat. Dispoziţie—în urcare la barometru."

La 11 Aprilie scrie iar lui Nansen:

„Dragul meu — mîne, a doua zi de paşti—trimit piesa. Te rog să laşi toate ocupaţiile de o parte şi să o citeşti într'o răsuflare, apoi să-mi spui părerea ta cinstită."

Urmează apoi dispoziţiuni pentru tipărirea piesei, corecturi şi scrisoarea se sfîrşeşte cu o fanfară: „Aici avem o vară încîntătoare!

Nansen urmează apoi:

„Am primit la 15 lucrarea, am cetit-o în două reasuri şi, entuziasmat, mi-am exprimat impresia primă într'o telegramă. Cunoscînd oarecari obiceiuri ale lui Bjoerson nu m'am mărginit la o corectură, ci am comandat... zece."

In ziua de 16 a răspuns Bjoernson într'o scrisoare de natură privată dar care vibrează de cel mai senin humor şi de expanziune voioasă, ca şi cum ar fi scris-o un tînăr. Tot în acea scrisoare el anunţa alte patru lucrări la care se gîndea. Fireşte că n'avea să mai aibă timp să le termine! El spera însă, căci scrisoarea se încheia cu cuvintele: „Starea sănătăţii mele e strălucită!"

*

Ca să-i facă plăcere, Nansen izbuti să capete în 5–6 zile toată piesa gata la zaţ, corectată şi—expediată la Paris.

Pînă la mijlocul lui Mai, cînd Bjoernson putu să plece din Paris, poşta aduse lui Nansen cel puţin cîte două scrisori pe săptămînă. „De sigur — spune Nansen — nici odată un om de opt zeci de ani aproape, n'a fost aşa de expansiv, aşa de bine dispus, aşa de plin de speranţă în viitor,—şi n'a primit cu atîta sinceră bucurie laudele, felicitările celor din apropierea lui!"

Bjoernson hotărîse că nimeni nu va lua cunoştinţă de lucrarea lui înainte ca să fi apărut în librărie ori la rampă.

Dar, se înţelege, că lucrurile s'au petrecut altfel şi aşa cum prevăzusem — scrie Nansen. Se găsea iar şi iar cîte unul la a cărui părere bătrînul ţinea „cu deosebire mult"; acum era un vechiu prieten,—acum o tînără prietenă, cărora vroia să le facă plăcerea de a le da să citească opera. Şi mereu veniau cărţi poştale:

„Dragă, trimite lui X, lui Z, cîte o corectură. Scrie însă de asupra: „discreţiunea". Iar în interval veniau scrisori serioase, — dacă nu e bine să se schimbe cutare ori cutare cuvînt, de oarece acum găsea Carolina (d-na Bjoernson) cîte o schimbare de făcut, acum propunea cîte una — Björn, fiul său Dagny, fiica.

Peter Nansen citează cîteva mostre de scrisori:

„Am cetit şi recetit piesa. Nu găsesc că e ceva de schimbat. Dar, pentru siguranţă, poţi trimite un exemplar lui Karl Naerup."

Alta:

„Te rog, iea aminte: îndată ce reprimeşti corecturile de la mine, trimiţi un exemplar lui Björn şi una d-rului Elias. Scrie pe amîndouă: „Discreţiune."

Mai trimite una şi docentului Collin, una lui Slemdal în Christiania. La ultima recetire am plîns,—iar pe la mijlocul cetirii m'am înveselit. Trebuie să fie un semn bun."

După cîte-va zile:

„Michaelsohn de la Teatrul dramatic regal mi a cerut piesa. Trimeti-i o corectură cu ştiuta menţiune. Tot aşa lui Krag (directorul teatrului naţional norvegian).

*

Pe la mijlocul lui Mai, Bjoernson vine la Berlin unde primeşte felicitări de la cei care i-au cetit piesa inedită; acolo încheie o convenţie cu un editor german pentru o editură a scrierilor. După vr'o cîteva zile vine la Copenhaga, unde uimeşte pe toţi prin vigoarea sa, prin tinereţea sa. Pare un om reîntinerit, reîmprospătat. Apoi pleacă la băile din Larvik şi pe neaşteptate îl loveşte boala. Dar ese biruitor, poate încă să vină la Aulestad, unde locueşte; scrie încă un număr de poezii, plănueşte lucrări, termină o cantată, — şi aşa ajunge ziua de triumf cu reprezentaţia minunatei piese: „Cînd înfloreşte vinul cel nou..." Ca şi alte succese mari, —succesul cel nou îl îmbată ca... un vin vechiu şi aceasta-l va susţinea încă pînă, după grele lupte, bătrîneţea şi moartea-l vor răpune.

As.

Litere-Ştiinţe-Arte

Miscellanea.—In cel mai nou număr al „Vieţii Romîneşti", d. Titu Maiorescu e luat o am în... răspăr, lucru pe care nu prea obişnuia să-l facă pînă acum publicaţia iaşană.

In primul loc se enumeră „jubileele" d-lui Maiorescu din 1899, 1896, 1909, 1910 şi se prevestesc, nu fără oare-care ironie, jubileele viitoare.

„d. Maiorescu a desfăşurat o activitate descurajantă. Indrumător al culturii, om politic, critic literar, filozof, profesor şi cîte altele şi mai ales un spirit atît de ciclopedic"! Se aminteşte despre vasta publicitate literară produsă cu ocazia ultimului jubileului, între care şi amintirile unei studeote despre cursurile d-lui Maiorescu „care o făceau să cadă în extaz...". Cu cîte-va pagini mai tîrziu se vorbeşte iar şi cu mai răutăcioasă ironie despre d. Maiorescu „leaderul forme... goale", despre „verdictele d-lui Maiorescu în filologie, mineralogie, arheologie şi botanică...".

Mai greu este să discernem dacă în nota intitulată „pentru d. G. Panu", din acelaşi număr al „Vieţei Romîneşti" este laudă sinceră sau ironie. Dacă avem această îndoială e, pentru că se spune din nou d-lui Panu că „volumul d-sale nu putea fi recenzat de cît de d. Stere, care—cum am mai spus—a fost împedecat pentru moment să-şi indeplinească această plăcută datorie".

D. Panu va trebui să aştepte cel puţin pînă cînd d. Stere va trece în... opoziţie, ca să aibă iar vreme de literatură, de sociologie şi de recenzii.

Dar vom mai reveni asupra multor părţi din cuprinsul acestui număr al revistei iaşane.

*

Iată cîte va detalii inedite asupra „Mizerabilelor" şi asupra lui Victor Hugo:

In 1860 după publicarea „Legendei secolelor", Hugo s'a hotărît să-şi termine romanul său intitulat „Les Misérables" întrerupt de revoluţia din 1848. De la „Notre Dame de Paris", adică de 29 de ani V. Hugo nu mai dăduse nici un roman publicului; dorinţa lui era să facă mari schimbări în vechiul manuscris pentru ca opera întreagă să se prezinte cu mai multă unitate. Hotărînd să adauge o mare povestire relativ la Waterloo s'a dus la faţa locului spre a face „autopsia catastrofei". După o şedere de mai bine de două luni la Mont-Saint-Jean, s'a întors la Guernesey unde ducea o viaţă de pustnic departe de familia sa, rămasă la Bruxelles.

Hugo lucra—spune Gustave Simon—în „La Revue", de la 6 ore dimineaţa până la 11; de la 1 d. a. până la orele 6 şi de la 8 seara până la miezul nopţii şi une ori mai tîrziu. Editorul său, Lacroix, tipărea capitolele pe măsură ce le primea dela autor. Maurice şi Vacquerie făceau corecturile, dar cu tot zelul lui Hugo n'avea încredere de cît în el. „Nici odată nu se va tipări vre un rînd de al meu—spunea el—pînă ce nu voiu vedea corectura" şi le revedea de 2—4 ori arătîndu-se cît se poate de migălos în ceeace priveşte greşelile de tipar. Avea şi dreptate. Un om de geniu ca dînsul nu putea lasa posterităţii de cît opere ireproşabile din toate punctele de vedere.

*

A apărut în „Biblioteca pentru toţi" „Din viaţă" de Ion Adam.

In generaţia nouă de prozatori d. Ion Adam este o figură din cele mai simpatice. Deşi e unul din scriitorii cei mai variaţi, alegîndu-şi subiectele din toate straturile sociale, d-sa ştie să rămînă totdeauna interesant. Fie că descrie viaţa simplă, cu sentimente prea puţin complicate, a oamenilor de la ţară, fie că redă tipuri şi scene din viaţa orăşenească ori caracterizări psichologice complicate, d. Ion Adam atrage pe cititor şi l face să-l urmărească cu atenţie, de oarece prezintă totdeauna cuceriri noi, observaţii proprii, originale.

A apărut anul 3 Martie şi Aprilie 1910 No. 3 şi 4 din „Arta Romînă" avînd sumarul următor:

A. D. Atanasiu—Din scrierile Vornicului Teodor Burada. Sulgerul T. Burada—Gramatica romînească de note pentru tot fundamentul chitarei. N. M. Strajan—Centenarul lui Chopin. Antoniu Cirillo.— Conservatoriile de muzică din lumea întreagă. Vasile Ravici—Expoziţiile artistice de la Ateneul din Bucureşti. Viorella—Cunoaşte te! Ed. Caudella. —Jan Kubelik. Al. I. Zirra—Spicuiri. Orchestra conservatorului de muzică din Iaşi. A. D. Atanasiu—Scrisori din corespondenţa lui Gh. Asachi către Gh. B. Panaiteanu Cronica.

*

Amintim că în seara de 19 Aprilie are loc reprezentaţia dată de marea noastră artistă d-na Agatha Bîrsescu-Radovici, cu concursul artistului Const. Radovici. Programul compus din trei piese de cîte un act va permite spectatorilor să admire pe ambii artişti în cele mai variate creaţiuni şi aceasta e una din atracţiile spectacolului.

*

„Für frohe Kreise", bogatul album muzical, cuprinzînd piese muzicale de toate genurile se procură numai de la librăria Halpern, în strada Golia.

*

In No. 3 al „Vieţei Sociale" se publică între multe altele, un studiu asupra „Spinozismului", scris într'un stil popular, pe înţelesul tuturor. Studiul e semnat de dr. Ion Fulga şi va avea o continuare.

*

STRUNA ZILEI

PAŞTELOR...

De vînzare la cofetăria X: cozonaci, babe, paşti...

Sunteţi cele mai ciudate
Printre sfinte serbători:
Tinerelor le daţi graţii,
Babelor—cumpărători...

PĂRERI...

Zi de primire la d-na Zenescu. Orele 5 p. m.

Salonul, nu tocmai mare, e îmbîcsit de lume. Plantele exotice din dărătul canapelelor dau o înfăţişare poetică. Luminile electrice ascunse de frunzele, ce se înalţă pînă în plafon, răspîndesc o lumină dulce, care predispune pe cel retras în sine a se pierde într'o lume de reflecţii... Parfumul florilor, răspîndite ici, colo, amestecîndu se cu undele discrete ale esenţelor întrebuinţate de fie-care din doamne, face atmosfera cam grea, dar în acelaş timp plăcută.

Stăpînul casei dus pe gînduri îşi dă toată osteneala de a fi prevenitor, amabil cu fie-care, dar firea lui îndărătnică îl face să-şi uite rolul... Şi în muzica armonioasă a glasurilor meşteşugite lasă drum larg, visurilor...

Unele din doamne îşi aruncă privirile furiş spre el, căutînd a-şi masca intenţiile cu cîte o întrebare. Zenescu însă, nu bănuaşte buna lor credinţă, le răspunde scurt şi apoi îşi reia din non drumul spre lumea lui..

D-na Zenescu, femee de inimă, vigilentă, căreia nimic nu-i scapă, răspunde uneia, întreabă pe o alta, trage un sfichiu unui grup, scoate un hohot de rîs... fără a lăsa să-i se vadă grija sufletească pentru melancolia bărbatului ei.

Soneria se aude din nou... Un grup de 3 doamne ocupă şi cele 3 scaune ce mai rămăsese libere.

— Dar cum se face de v'aţi nimerit toate trei odată? Unde v'aţi întîlnit?

— La întrunirea politică, draga mea.

— A, ce bine îmi pare! Spuneţi ne şi nouă ce a-ţi mai auzit. Şi cine vine la putere?

— Aceasta e greu de aflat. Cît priveşte despre cele auzite, e mai uşor — deşi nu face...

— Părerea d-nei Voicu e aceiaşi? — se auzi glasul amfitrionului ce sta lîngă un domn, care căuta să-l convingă, că democraţia e numai o cursă întinsă clasei lucrătoare pentru a o deturna de la revendicările economice. Ne lovindu-se în păreri, Zenescu eăuta prilejul de a evita această discuţie.

— Ceri părărea mea... Ce să-ti spun d-le Zenescu, ca să fiu sinceră?... Iţi mărturisesc că zărind sforile ce provoacă toate mişcările celor mai mulţi din oamenii politici, am renunţat a-i mai urmări şi a-mi mai obosi mintea... Mă mulţumii să caut între ei un tip de om ideal, asupra căruia să-mi opresc ochiul... La prima dată talentul oratoric al unora mă captivase, dar începînd a şi vărsa veninul şi a face personalităţi, îmi întorsei faţa cu groază şi mă mîngîiai reflectînd la timpul cînd aceste scăderi ale omului vor dispărea...

— la mai lasă, *ma chère*, teoriile tale idealiste... Mai bine, spune drept, dacă n'ai admirat ţinuta magistrală a celui ce vorbia, cînd am intrat noi în sală... zisă cam înfiptă d-na Dorea.

— Nu ştiu dacă numai această condiţie e destul pentru a fi un bun conducător al poporului... răspunse d-na Voicu.

— Ei, mai slăbeşte, *ma chère*, cu poporul... *Poporul!... Poporul!...* Imi faci impresia unei nihiliste descreerate din Rusia, care cu steagul în mînă, strigă: libertate poporului, libertate poporului!..

— Are dreptate d-na Dorea, zise amfitrionul. Poporul cu poporul şi politicianii cu politicianii. Ce au a împărţi unii cu alţii?...

— D-le Zenescu, mă îndoesc de sinceritatea celor ce spui şi te rog măsoară-ţi mai mult ironiile..,

— Lasă în pace, pe bărbaţi, d-nă Dorea, căci nu ne pot înţelege pe noi femeile nici odată... Ei trăesc în lumea lor, noi într'a noastră, întocmai ca poporul cu politicianii — adaugă d-na Zenescu. Păcatul e, că vremea trece... şi cu ea, şi noi...

— Ce bine că nu mai fac şi femeile politică! Ce-ar mai fi atunci, D zeule! — zise domnul de lîngă Zenescu.

— Pentru ce vorbeşti astfel, d-le Tripianu? — se grăbi să'ntrebe o doamnă în vrîstă, cu o vioiciune şi un neastîmpăr de copil. Crezi d-ta, că atunci n'ar fi mai bine? Iha! cum de n'avem şi la noi în ţară dreptul de vot! Cum am răsbuna pe străbunele noastre! Aţi vedea cum am şti noi să sugestiăm mulţimea. Şi mă prind că am face în unanimitate de voturi să iasă candidatul, pe care partidul meu l'ar susţine!... Mai mult încă: n'am suferi în cameră picior de bărbat!!... Nu i aşa d-nă Voicu, d ta, care îţi merge numele de *femenistă*?

— Nu sunt încîntată de loc, d-nă, de epitetul ce-mi daţi — dacă prin femenism dvs. înţelegeţi înlocuirea elementului bărbătesc prin cel femeesc în afacerile sociale... Eu sunt cu totul de alte păreri..

— Inţeleg... Vă renegaţi ideile... Şi apoi tinereţea nu iartă să fie o femee femenistă... Dar mie acum, îmi dă mîna să-mi spun ideile pe faţă: s'a isprăvit cu barbaţii, viitorul e al femeilor!

— Ce fericire că trăesc în secolul, care deşi nu e cu totul al bărbaţilor, totuşi nu e încă în stăpînirea femeilor... Şi-i plîng amar, pe cei cari se vor naşte în secolul viitor — zise Zenescu.

— Te ştiam cu porniri mai bine-voitoare pentru sexul nostru, d-le Zenescu — adaogă una din doamne. Şi care e faptul ce te îngrozeşte aşa de mult, încît să te simţi fericit că trăeşti în acest secol „al bărbătismului? — cum te-am mai auzit exprimîndu-te altă dată...

— Explicarea e simplă d-nă: eu sunt pentru partea gingaşă, slabă, poetică ce se găseşte în femee. Şi cînd aceste sublime calităţi ce aparţin numai sexului dvs. sunt pe cale a se înăbuşi de altele virele, ce aparţin numai celor despoţi şi aspri, atunci simt o adevărată părere de rău pentru pierderea ce va suferi omenirea în viitor...

— Şi eu simt tot părere de rău văzînd că d. Zenescu, care ştie să iee lucrurile pe adevărata lor faţă, data aceasta n'a putut vedea, de cît ceia ce nu-i convine — zise d-na Voicu. Adevărat poate fi: să nu vezi că timpul schimbă tot, că ştiinţa şi cultura vor transforma şi pe femee în viitor?

— Mă aştept la această transformare: dar sunt transformări şi transformări...

— Aci intervin şi eu: — zise Voicu, care abia intrase să şi ia soţia — vă scandalizaţi de unele apucături femeeşti şi admiraţi pe altele, nu-i aşa? Ei bine, va veni timpul cînd calităţile bune ale femeei se vor transforma în mai bune, iar cursurile ei se vor schimba în calităţi. Oamenii mari au prezis şi au demonstrat aceasta.

— Pînă atunci eu prefer cusururile femeeşti înaintea calităţilor „virile" după cum ştiu că are obiceiu d-nul Voicu să le numească — zise Zănescu.

— Şi eu îţi pot spune, că acestea le aş lua de bune — după legea contrastelor — de la un barbat care într'adevăr ş'ar represinta bine sexul. Dar aşa de la un visător, mai slab chiar de cît o femee... — zise d-na Voicu...

— Ei bine, lasaţi această discuţie — o întrerupse d na Zenescu — ori care v'ar fi dorinţele şi părerile, evoluţia îşi urmează calea şi nimeni nu i va putea croi o alta... Ce-aş mai rîde să înviem noi ceştia de azi peste un secol!

— Unii ar muri la moment văzîndu-şi sfintele lor principii calcate în picioare — zise d na Voicu satisfăcută.

Se făcu un tumult, fie-care rîzînd cu poftă, unii de necazul celor refractari, iar alţii de mulţumire că ziua de azi le aparţine încă...

— Doamnele mele, dar mi-aţi spus aşa de puţin de la întruniri!—zise d na Zenescu. Mă rog, ce au zis candidaţii? Şi-au exprimat bine încrederea de a reuşi? V'au sugestionat toţi, sau nici unul? ...Să auzim.

Toţi pregătesc urechile aţintindu-şi privirile către d-na Meicu, care era cea mai bună de gură şi care se pregătea să le reproducă cele auzite la întrunire. După ce imită ţinuta tonul... unor oratori închee: în scurt vă pot spune că unul din ei a zis: „Alesul de mîine noi vom fi". Şi cine se putea îndoi de spusa lui? Un altul: „Reuşita noastră nu se discută". Deci cine ar fi îndrăsnit s'o facă? Iar celălalt: „Dreptul de a reuşi e al nostru". Şi cînd e vorba de drept, înţelegeţi dv...

Iată d-lor şi d-nelor cu ce m'am ales de la întrunire... Imi pare rău că în calitate de femee, nu cunosc legea pentru a vedea dacă va fi valabilă reuşita mai multora pentru un loc.

— In calitate de barbat, cunoscînd legea, vă pot spune—zise Zenescu zimbind-că legea bărbătească admite numai pe un reuşit. Dar să sperăm, graţie *evoluţiei, culturei, transformării* etc. etc. că în secolul viitor, cînd legea va purta alt epitef, atunci se vor admite şi cîte mai multe—sau mai mulţi—candidaţi pentru un loc...

— Eşti foarte gentil, d-le Zenescu, şi îţi mulţumesc în numele femeilor din secolul viitor—i se adresă d-na Voicu.

— Ia mai lasaţi, dragii mei, discuţia aceasta... Pare că vorbiţi o limbă păsărească... — zise cam roşie doamna în vîrstă. Să vă spun eu una: Ornescu e în relaţii strînse cu Vulpescu.

— Cam greu de admis, pentru că aceşti oameni se duşmăneau odată. Sunt de culori deosebite politice: unul face politică nouă şi altul politica veche — zise d-na Darea.

— Cum? dacă doi oameni au păreri deosebite—aceasta poate fi un motiv de duşmănie?—întrebă d. Voicu.

— *Ma chère*, tu pui totdeauna prin nişte întrebări chiar copilăreşti. Cum vrei tu să am de bine pe unul care mă contrazice care nu găseşte bun ce zic eu?...

— Nu vă mai frămîntaţi mintea d-nelor, zise domnul stingher de lîngă Zenescu, — aceşti 2 oameni aşa de deosebiţi în păreri au fost apropiaţi prin femee. Căci femeea a fost şi rămîne piaza cea rea a omenirei. Persoanele de faţă se exceptează... Şi apoi nu-i vorba de femea de azi, ci de Eva... Prin ea a intrat păcatul în lume, ea a ameţit mintea tare a lui Adam...

— Mă rog, d-le Tipianu, din două numai una să alegem: ori Adam n'a prea avut mintea aşa de sănătoasă; ori el a recunoscut că ceea ce-i cerea Eva era conform dorinţei lui D-zeu, care în calitate de părinte se arată neînduplecat pentru greşalele copiilor—din principiu numai... zise D-na care făcuse *compt rendu-ul* întrunirei.

— Are dreptate d-na—adaugă—Zenescu în timpul episodnlui cu Eva, nu se iscase principiile *şcolii noi;* pe atunci nu se vorbia de *secolul copilului* şi nici de alte *secole* ...afară de cel al „bărbătismului".—Absenţa sufletului d sale dintre noi îţi scuză toate ironiile...—adaugă d-na Vaicu..

— Bine d-nelor nu mai gîndiţi de casă?—zise Voicu. E foarte frumos să ascultţi discuţii aşa de înteresante ca cele ce aţi provocat, dar zisa ştiintă eu aşi mai schimba-o puţin, şi aşi spune: „Omul nu trăeşte numai cu cuvîntul..." —Adevărat, dragul meu, zise Tipianu timpul mesei a şi trecut...

Toţi se rîdică ca să plece. In antret stăpînul casei se grăbeşte a servi pe doamne, că doar i-ar rămînea timp să servească în linişte pe una din ele *„pour la bonne bouche"*. Dar zăpăcindu-se, se pomeneşte că toate erau îmbrăcate; iar el rămăsese să mai ţie haina doamnei în vîrstă, de care totdeauna se feria.

Prin balconul frumos luminat se perindază siluetele doamnelor care prin vorbă fac pe călători să-şi întoarcă capul...

Maria C. Buţureanu.

20 bani litrul **20 bani litrul**

CELE MAI BUNE APE MINERALE

Dochia, Repedea, Baia şi Stânca

PREPARATE DE

„Prima fabrică de Ape Minerale din Iaşi"

STRADA GHICA-VODĂ No. 37.

Sub controlul d-lor chimist D. CADERE şi Dr. I. ŢARANU.

Expediţie promptă în provincie şi la domiciliu

BUNICUŢA

(poveste pentru adulţi, de Vagner)

III

Bătrînica bunicuţă cu fusta rădicată în brîu se trudea să şteargă apa de pe cărămizele pardoselei. Deodată uşa subteranei se dă în lături şi pe prag, colo sus, deasupa scărei se ivesc două zeiţe ca din poveste.

Bunicuţa se zăpăci de tot, căsca guramare, şi întinzînd mîna cu petica înainte, părea că vrea să se apere de o vedenie neînţeleasă şi înlemni astfel Maşurca se ridicase cît putu în aşternutul ei şi se uita cu ochii miraţi... iar doamnele coborau încetişor cele patru trepte şi ajunse în mijlocul subteranei. Lacheul apropie grabnic un scaun stricat Doamnei, iar dînsa obosită, aproape leşinată, se lăsă pe el.

— Bine v'am găsit... dragele mele!... dar rău staţi aici?!

Fiica se învârti prin prejur, lacheul îi aduse şi ei un 'scaun cu trei picioare, dar ea se îndreptă către pătişorul Maşurcăi, şi se aşeză lîngă dînsa.

— D-ta eşti bolnavă, draga mea? întrebă ea cu blîndeţă, aranjîndu-şi panglicele de la pălărie.

— E bolnavă, tare bolnavă, dragă domnişoară, zise bunicuţa, în capul căreia totul se amesteca şi se încâlcea. Cînd îşi trăgea fusta, cînd îşi îndrepta pe piept şăluţul găurit, care apucase a-l asvîrli pe umerii ei osoşi.—Şase ani sunt de cînd tot stă în pat paralizată de mînă şi de picior... glasul i se curmă pododind-o plînsul.

— Dar, întrebă domnişoara, de ce n'aţi consultat un doctor? Sunt doctori şi pentru săraci.

— Oh! dragă domnişoară, cum să nu mă duc, am fost la mulţi, pe cînd Maşurca putea încă să mai calce cîte puţin.

Spuneam că trebue o căutare mai deosebită, pe care noi nu o puteam face. Un doctor, Dl. Smeltz i-a făcut cu electricitate pe mîni şi pe picioare, dar Maşurocica plîngea tare de durere. Electricitatea asta o ardea... şi tot nu i-a fost mai bine, aşa că am lăsat toate în în voia Domnului!

— Ar fi bine să vă mutaţi într'un loc mai potrivit Locuinţa asta are influenţă rea asupra sănătăţei, îi recomandă maman,—trebue să vă conduceţi după prescripţiile igienei.

— Apoi, domniţă dragă, locuinţa asta ni se dă de pomană, stăpînul casei ne-a lăsat să stăm aici degeaba.

— Dar cum, se revoltă Excelenţa Sa lasă el să ste oamenii în locuinţe aşa rele, ce fel de bine facere este asta? Voilà ces paysans! adăugă ea pe franţuzeşte, adresîndu-se fiicei-Sale. Ei nu înţeleg în ce constă adevărata bine-facere. Iată ce pomene fac ei pentru mîntuirea sufletului.

— Draga mea, eu am să vă găsesc o locuinţă mai bună.

Intre aceste domnişoara se uita cu luare aminte la Maşurca.

— Comme elle est déliceuse, maman! la tête d'un chérubin, şi ea privea cu milă la ochii senini, albaştri şi mari ai fetiţei... Maşurca se uita se uita cu mirare. Pentru întâia oară în viaţa ei vedea o Domnisoară îmbrăcată aşa de frumos. Această fiinţă din altă lume stătea lîngă ea, o pipăia şi se uita la mănuşiţa ei slăbită, pe cînd domnişoara se simţi pătrunsă de milă către acest copil sarac, bolnav şi aşa de drăguţ. Parcă o strîngea ceva în gît şi îi venea să plîngă.

— Ce citeşti mata, drăguţă? Iată, noi ţi-am adus o carte. Ai citit mata biblia?

— Am citit Evanghelia, bolmoji Maşurca.

— Da, noi ţi-am adus biblia complectă. Ea îşi aranja părul cu mănuşiţa ei înmănuşată, parfumată, apoi o întinse către lacheu care ţinea o carte groasă cu tartajul de piele.

— Iată, draga mea, citeşte şi nu uita pe D zeu! zise ea întinzîndu-i cartea cea groasă...Bunicuţa sări şi i-o luă din mînă. (Va urma)

Informaţii

❑ *Din cauza sfintelor sărbători ale Paştelui, numărul viitor al „Opiniei" nu va apare de cît Mercuri 21 Aprilie, la orele obişnuite.*

❑ *Adresăm călduroase urări cititorilor şi abonaţilor noştri, cu prilejul sf-telor sărbători ale Paştelui.*

❑ **Domnii membrii ai partidului conservator-democrat din Iaşi, sunt rugaţi să se întrunească în adunare plenară, în localul clubului, Sîmbătă 24 April, ora patru p. m.**

❑ Se ştie că d. State Dragomir a fost ales în comitetul de lectură al teatrului din Iaşi.

Alegerea aceasta a fost contestată de d. G. Cîrjă pe motiv, că, la primul scrutin, d-sa întrunise 9 voturi şi d. Dragomir numai 7.

❑ In tabloul noilor pensionari, figurează şi d-na Eugenia Teohari Antonescu şi minora ei copilă, cu 145 lei lunar.

❑ **Amnestia dezertorilor şi nesupuşilor.**—M. S. Regele a semnat eri următorul Decret cu No. 1519, cu privire la amnestia dezertorilor şi nesupuşilor.

Art. 1 — Dezertorii şi nesupuşii ale căror clase sunt în rezervă, miliţii şi armata teritorială, se amnestiază pe ziua de 7 Aprilie 1910.

Ei se pot întoarce la căminele lor, trecîndu-se în elimentul corespunzător vîratei.

Art. 2. — Dezertorii şi nesupuşii ale căror clase sunt în concediu sau sub arme, se amnestiază pe ziua de 7 Aprilie 1910.

Ei sunt datori a se prezenta la corpurile şi serviciile lor pentru a-şi îndeplini obligaţiunile militare, potrivit legei, trecîndu-se apoi în elementul corespunzător vîrstei.

Art. 3.—Amnestiaţii sunt datori a se prezenta la corpurile din care fac parte, pînă la 31 Martie 1911,

Dat în Bucureşti, azi 16 Aprilie 1910.

No. 1619 *Carol*

❑ La sfîrşitul lunei Martie s'a inaugurat la Botoşani, seria conferenţelor preoţilor din acel oraş. Viitoarea conferinţă va avea loc în ziua de 26 Aprilie, cînd păr. econom stravrofor C. Vasiliu va desvolta subiectul: „Cum trebuie să se poarte preoţii în societate şi între dînşii."

❑ D. Berman Olivenbaum, din oraşul nostru, asociindu-se cu d. A. Kandel, farmacist din Bucureşti, a deschis un birou de agentură şi comision în articole farmaceutice, droguri şi parfumerii etc, cu sediul în Iaşi, avînd filiala în Bucureşti.

❑ Autopsia cadavrului lui Fokschaner a constatat o colosală îngrăşare a inimei defunctului. Bănuiala de otrăvire este exclusă.

Intestinele, stomacul, creerul, etc. au fost puse in opt borcane şi date spre analiză institutului medico-legal din Iaşi.

Rezultatul analizei va fi cunoscut peste o lună.

❑ Locotenentul G. Danielopol, din Bucureşti, a plecat calare din Bucureşti spre Iaşi, însoţit de o ordonanţă, în ziua de 13 c., ora 6 dimineaţă.

In aceiaşi zi, ora 12, a ajuns la Ploeşti (60 km.); la 14 April, ora 4 p. m., a ajuns la R.-Sărat (108 km.); la 15, ora 2 p. m., la Tecuci; ieri-seara locotenentul şi ordonanţa sa, au sosit în Vaslui; la Iaşi urmează se sosească astăzi între orele 12—1 a. m.

In Iaşi vor sta 4—5 zile şi apoi se vor întoarce la Bucureşti, tot călare.

❑ **Examenul de definitivat.**—Iată lista celor reuşiţi la la examenul de definitivat, ţinut în Iaşi în intervalul de la 8 Martie până la 11 April, în ordinea cum s'au prezentat candidaţii pe serii:

Mihailescu Gavril, Ionescu Tereza, Manole Agripina, Casian Ecaterina, Pantelimon Hrisia, Coadă Vasile, Postoi Casandra, Gîscă Gheorghe, Nădejde Maria, Anghelescu P. Ion, Bălănescu T. Neculae, Donea Constantin, Bujor C. Gheorghe, Tudurachi Maria, Weis Ana, Popa Ioan, Calinic Constantin, Bulgariu Petre, Timotei Smaranda, Sava Maria, Dăscălescu Elena, Ţighiliu Constantin, Hrimiuc Emilia, Baz Constantin, preut, Andriescu Mihai, Berejan Haralamb, Hanganu Constantin, Popa I. Dumitru, Bularda Marin, Balan Constantin, Dima Agripina, Popescu Petre, Timircan V., Răşcanu Dumitru, Ionescu Gr. Ion, Borş I. Cleopatra, Vlad Grigore, Crivăţ Alexandru, Teodorescu Constantin, Roban Aglaia, Tacu Constantin, Constantinescu Eleonora, Lefter Neculai, Teodorescu Neculai, Moisei Alexandru, Popescu Gh., Andriescu Constantin, Ionescu Teodor, Cocea Panaite, Maftei Vasile, Paladi Emil, Antohi Letiţia, Cantemir Constanţa, Voicu Florica, Boroncea Ana, Balan V. Ioan, Cernescu Lucreţia, Hreamătă Gh., Neculai Ioan, Popovici Alexandrina, Herescu Constantin, Cărăuş Ioan, Simionescu Ruxanda, Vasiliu C. Maria, Climescu Haralamb, Mohor Ecaterina, Gheorge Petre, Iancu Neculai, Rotariu Steriana, Cănia Vasile, Triandaf Gh., D-na Zavloscki, Ghinea Dumitru, Tăutu Grigore, David.

❑ **Serbarea Invierei.** — Serbarea învierei Domnului se va oficia, cu o deosebită solemnitate, astă-seară la orele 12.

Toate trupele din garnizoana locală, vor pleca la orele 11 la Mitropolie şi vor fi înşirate în faţa catedralei. Soldaţii şi ofiţerii vor fi în ţinută de paradă. Vor asista: prefectul judeţului, primarul oraşului, prefectul poliţiei, comandantul corpului IV de armată, ofiţerii superiori, precum şi reprezentanţii celorlalte autorităţi.

In momentul cînd I. P. S. S. Mitropolitul va exclama: „Hristos a înviat", — solemnitatea va fi anunţată prin salve de tunuri, iar muzica militară va întona „ruga".

După serbarea învierei, care se va face în faţa catedralei, va urma retragerea trupelor.

*

Mîine la orele 2 p. m., se va serba „Invierea a doua", cînd se va ceti evanghelia în limbele: romînă, franceză, germană, italiană, greacă, spaniolă, ebraică, rusă şi persană.

❑ La Bucureşti a încetat din viaţă artistul Teodor Cuzinschi, fratele d-lui Vlad Cuzinschi.

❑ **Clericale.**—Economul stavr. Pantelemon Romanescu, din Focşani, a fost numit revizor eparhial al Eparhiei Romanului.

— Preotul Const. Buşilă, din Botoşani, a fost permutat ca paroh al comunei Drislea, din jud. Botoşani.

— Preoţii Const. D. Possa şi H. Murarăşu din oraşul Botoşani, au fost prohirisiţi duhovnici.

— Aseară s'a oficiat, cu deosebită solemnitate la Mitropolie, ca şi la cele lalte biserici, prohodul Domnului. A oficiat I. P. S. S. Mitopolitul, acompaniat de corul ceremonial, sub conducerea harnicului maistru d. Dim. Dimitriu, care a executat admirabilele imnuri ale Prohodului.

I. P. S. S. Mitropolitul a ţinut, după Prohod, o predică despre „Testamentul lui Christos".

— A doua zi de Paşti, preoţii din localitate se vor prezenta la palatul mitropolitan, pentru a felicita pe I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, cu ocazia sărbătorilor Paştelui.

❑ **A apărut No. 6 din *Facla* cu următorul sumar:**

Cum a fost primită propunerea noastră Facla; Intăiu Maiu în trecut, S. Albin; Un document istoric, Spiru Haret; Traian Demetrescu, I. Armaşu; Evrei împămînteniţi, P. Crainic; Anii cumintesc, I. Păun; O industrie naţională, Fidellio.

Polemici: Arguţiile „Voinţei"; Minunile comptabilităţei; Gustul lui Schwartz; Jandarmologia romînă; Pudicitate regală; De la Panaitescu cetire; loc dotaţie; Avansarea prinţului D. Moruzzi; Prudenţa fiica tembelismului; Reportagiu excelent; Inc'o slujbă; O îndulcire necesară; Rea voinţă.

Recenzii, reviste, ziare. — Preţul 15 bani.

❑ **Marţi 13 April s'a dat a doua teză la examenul de capacitate al candidatelor pentru şcolile secundare. Proba a doua a fost din Pedagogie şi subiectul a fost:** *Voinţa, şi mijloacele de a face educaţia voinţei.*

La această teză au rămas 40 de candidate:

Cele mai multe candidate cari au căzut la proba întăia scrisă au fost la teza de istorie şi anume 33, de oare-ce chestia dată fiind din istoria Turciei moderne (de la 1699—1857) cele mai multe candidate au nesocotit istoria Universală pe care n-o ştiau bine şi au tratat numai relaţiile Turciei cu Romini.

La literatură iarăşi au căzut mai multe de oare-ce teza dată despre *genul dramatic* privea cunoştinţe de liceu şi candidatele n'au avut predat acest curs.

❑ Biroul de avocatură a d-lui Lascar Antoniu, s'a mutat din strada Bărboi No. 2, în strada Anastasie Panu No. 4 (casele Neculeanu).

❑ In tustrele zile ale sărbătorillor de Paşti (Duminică 18, Luni 19 şi Marţi 20 April a. c.) vor avea loc matineuri şi reprezentaţii serale la teatrul cinematografic Pathé Frères din sala Circului Sidoli. Programul nou, în întregime, cuprinde cele mai alese piese Teatrale, scene instructive, vederi după natură sujete comice şi multe actualităţi. Special întocmit pentru aceste zile de Sărbătoare programul bogat, conţine numai sujete interesante din care menţionăm: Erupţiunea Vulcanului Etna din Italia, înregistrată de cinematograf în cele mai primejdioase locuri şi chiar la craterul vulcanului din care şi astăzi se revarsă mari şivoaie de lavă şi foc. Captiva lui Boghi este de asemenea un sujet captivant. Ni se redă aventura tinerei englese răpită de marocanul paşa şi eliberată apoi din ghiarele sălbaticului african.

Ingerul salvator sau Vijelia în largul mărei, legendă de Boulnois, superb înscenată şi a cărei acţiune principală se desfăşoară în largul Mediteranei precis înregistrată după natură.— Regimentul viitor scene comice.—Drepturile femeilor. O frumoasă comedie de moravuri pariziane,—Fiica patriotului mare piesă teatrală după Victor Hugo,—Max Linder la Cinematograf, o scenetă comică aranjată şi jucată de cel mai simpatic artist, comedian al Parisului etc. etc.

DIVERSE

— Duminică 18 Aprile întăia zi de Paşte are loc în Sala Turn Verein din str. Gîndu o frumoasă serată dansantă familiară organizată, în folosul unei familii sarace, în vederea sărbătorilor.

La această serată se pregătesc frumoase surprize şi îndemnăm publicul a da bine voitorul său concurs, dat fiind frumosul scop filantropic.

— Duminică 18 şi Luni 19 Aprilie, întîia şi a doua zi de Paşti, vor avea loc la grădina berăriei „Zimbru" din Păcurari, două mari serbări, organizate de societatea de bine-facere şi ajutor reciproc „Regina Elisabeta", în scop de a mări fondul şi în folosul instituţiei „Vatra Luminoasă". Saloanele de dans cu diferite decoruri, vor fi la dispoziţia publicului. Va cînta o fanfară şi o orchestră. Vor fi diferite distracţii şi surprize.

— Marţi 21 April (a treia zi de Paşti), penultimul bal-mascat, dat în sala Pastia de I. L. Dukaten. Va cînta muzica Regim. 13.

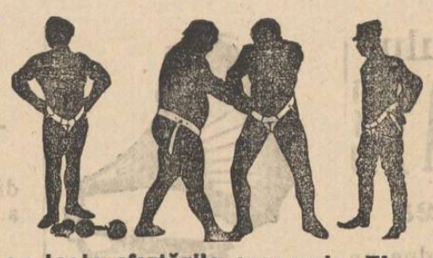

Suferinzilor de Hernie

alinarea imediată a suferinţelor voastre este în

Bandagele Barrère

singurele complect elastice, **în măsură de a reţine herniile cele mai voluminoase cu toate sforţările exagerate. Ele permit fără vre o jenă sau frică participarea la toate sporturile.**

Vindicarea complectă la copii. — Incercare gratuită pentru oricine.

Agentul lor general soseşte din nou în România şi dorind a satisface pe toţi suferinzii, va primi **la Iaşi** *în felul următor:*

Mercurĭ, Joĭ, Vineri şi Sâmbătă, 21, 22, 23 şi 24 Aprilie la HOTEL TRAIAN

Telegrame

Afacerea locotenentului Hofrichter

Viena.—Interogatorul la care a fost supusă d-na Hofrichter, acuzată că a depus fals, a ţinut până seara. Inculpata a petrecut noaptea la palatul justiţiei.

Mîine se va hotărî definitiv dacă i se va menţine arestarea.

Chestia Cretană

Paris—„Agenţia Havas" află din Roma, că ştirile primite din Canea par a indica că guvernul provizor cretan, nu fi decis să asculte acuma de dorinţa exprimată de puterile protectoare determinat pe deputaţii adunării naţionale să renunţe a depune jurămînt regelui Greciei. Aceste dispoziţiuni care nu răspund spiritului împăciutor al puterilor, au produs un efect rău în cercurile politice, unde se crede că va fi necesar a se accentua voinţa puterilor de a nu tolera nici o cauză de dificultăţi în chestii cretane.

D. gen. Crăiniceanu la Constantinopol

Constantinopol. — Generalul Crăiniceanu, ministrul de război al Romîniei, a sosit aci şi a fost salutat pe bord de d. Papiniu, ministrul ţării la Constantinopol, de ataşatul militar romîn şi de un ofiţer ataşat pe lîngă persoana sa; de ministrul de război.

Manifestaţii

Paris.—Preşedintele consiliului a conferit cu prefectul de poliţie d. Lepine, în vederea manifestaţiunilor ce se pregătesc de socialişti pe ziua de 1 Mai în bois de boulogne. S'au luat toate dispoziţiunile pentru a se asigura ordinea şi respectul legii. Guvernul nu va împedica pe cetăţeni să meargă la bois de boulogne, dar va împrăştia cu forţa ori-ce cortegiu în acea grădină, sau în Paris.

Situaţia în Albania

Salonic.— Se svoneşte că arnăuţii au intenţiunea să ocupe şi trecătoarea Demirkapu pe linia Salonic-Usbuk, spre a opri transporturile militare. S'au trimes trupe într'acolo. Un şef arnăut negociază cu răzvrătiţii spre a-i determina să lase trenurile militare să treacă.

INŞTIINŢARE

Societatea Union-Baugesellschaft aduce la cunoştinţa publicĭ, că la toate instalaţiile de apă şi canal executate de dînsa, atît în interior cît şi în exterior, va pune pentru orientarea publicului şi a interesaţilor la locuri vizibile table cu inscripţia:

„UNION—BAUGESELLSCAHFT"

INSTALAŢIE DE APA ŞI CANAL

Str. Păcurari No. 3

iar acolo unde execută numai racordarea, va pune tăbliţele mici cu inscripţia **„Union-Baugesellschaft"**.

Tot de odată facem cunoscut onor. clientelei, că numai acel agent al societăţei are dreptul de a face încasări, care va prezenta procura autentică, precum şi o condică a societăţei purtînd în faţă ştampila şi iscălitura Directorului „A. Jalcowitz", iar plata făcută va fi valabilă numai atuncea, cînd clientul va trece în condica suma plătită—în litere—data plăţii şi iscălitura, în schimbul unei chitanţe de primire în regulă, eliberată şi iscălită de agentul primitor, detaşată din condică.

Plăţile efectuate la casa societăţei din str. Păcurari No. 3, vor fi valabile prin eliberarea chitanţei din condica menţionată mai sus.

ANUNCIU

Pentru Biroul societăţi Textile (Copou) se caută ca practicant, un absolvent al şcoalei de comerţ, cu scriere frumoasă. Reflectanţii romîni, sau naturalizaţi (să prezinte personal ofertele lor, împreună cu certificatele ce ar poseda, în fiecare zi de lucru, între orele 4—6 p. m., la cancelaria fabricei din Copou.

Soc. anonimă Romînă Italiană a Industriilor Textile Iaşi

MAGASINUL de MOBILE HIRSCH IAŞI Lăpuşneanu 38.

CEL MAI MARE ASORTIMENT DE DORMITOARE. SALOANE SUFRAGER şi BIROURI

cu preţurile cele mai ieftine

Draperii, Perdele, Storuri, Bonne femes

GALERII

pentru Perdele de **bronze** groase în loc de **35 lei** numai **8 lei** fereastra complectă.

PATURI DE BRONZ

Lavabouri, Mesuţe de noapte, Toilete

tot ce este mai **nou**, *frumos şi eftin.*

MARE DEPOZIT DE

LĂMPI PENTRU ELECTRICITATE

Din cele mai renumite Fabrici din străinatate.

Nu este nevoe de a se comanda din Străinatate, toate noutăţile sunt expuse în Magazinul nostru.

De vînzare şi de închiriet

în Strada Păcurari No. 79

Un apartament din nou construit compus din patru odăi, bucătărie, spălătorie, sofragerie, şi celelante atenanse.

Un apartament compus din trei odăi şi atenanse.

A se adresa la proprietar **Egor Ivanov** *în aceleaşi case.*

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

UŞOR DE LUAT DE COPII ŞI ADULŢI

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipaţiei, Leneviei intestinale, Hemoroizilor, Congestiunei, Migrenei, etc.

Preţul unei cutii LEI 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogueriile

Depozit general Farmacia Rothbard-Iaşi

6 leĭ dl. vin roş vechi.

Vînzare minimă de 31 litri. C. D. Buznea Iaşi, Calaraşi 14.

Mărfurile cele mai frumoase şi noutăţile cele mai moderne, pentru sezonul de vară, se găsesc numai la Magasinul:

„LA VULTUR"

Toate furniturile şi garniturile de Rochii pentru culorile noi aduse de manufacturişti. Tuluri, Loize, Aplicaţii, Galoane şi sutaşuri, toate potrivite la fie care culoare modernă în cele mai noui serii.

Preţurile cele mai modeste la toate mărfurile.

Mare asortiment de Jupoane Elegante.

Vaccinări şi revaccinări

Cu limfă proaspătă, garantată practică

Dr. A. Steuerman

Strada Golia No. 13

De Vînzare O casă mare, situată în Iaşi Str. Atanasie Panu No. 3 cu preţul de 20,000 lei numerari peste creditul Funciar Urban din Iaşi. A se adresa Str, Palat No. 31.

De închiriet casele din str. Cogălniceanu 6.

A se adresa la d. avocat Stef. Georgescu, str. Căpitan Păun 10, bis.

Proprietarul Magazinului

Comerțului în RATE

Iași, Strada Lăpușneanu 25

Aduce la cunoștința publicului că a adus un mare transport de biciclete **BRENNABOR** marca cea mai renumită, întrebuințată de toate arsenalele armatelor din Europa.

Depozit de Mașini de cusut

de calitate superioară pentru industriași și pentru familii. Funcționarea perfectă, garantată pe timp de 10 ani.

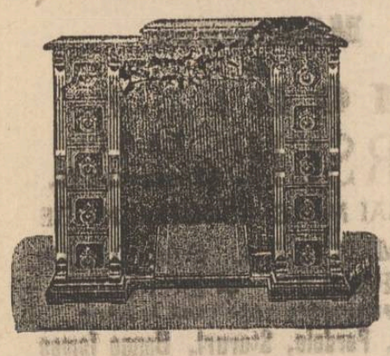

Gramofoane și plăci
Instrumente muzicale
Mobile, Cărucioare
și ori ce accesorii

Toate se vînd în rate convenabile la

Magazinul Comerțului în rate
Ș. L. Grossmann
Strada Lăpușneanu 25

BIUROUL ROMĂN

PENTRU

Instalațiuni de APA și CANAL

AUTORIZAȚIA No. 291 din 1910

No. 3—Strada ARCU—No. 3

Ing. GEORGE D. MANUG și Th. ZAHN

fost inginer—șef monteur la secția instalațiunilor particulare al Societății „Union Baugesellschaft" Iași.

Execută orice fel de lucrări atingătoare de această branșă. Specialitate în instalațiuni de băi și closete și băi publice, după ultimile sisteme; construcțiuni de **vespasiane** pentru piețe publice, pisoare pentru localuri publice, hoteluri, restaurante, cafenele etc., etc.

Diferitele materiale și obiecte necesare la instalațiuni, sunt din acelea pe care experiența le au constatat că sun rezistente se comportă bine și conforme regulamentului Primăriei.

Oferim condițiuni avantajoase pentra plata lucrărilor și garantăm solitatea montajului.

Proecte și Devize intocmim gratis, la cerere tuturor onor. administrațiuni, d-lor proprietari; asemenea, tot gratis—**spre lămurirea d-lor proprietari**—intocmim și verificăm devize pentru racordări; cu conducta și canalul public, lucrare ce se va executa de concesionarul Primăriei.

Biroul Romîn pentru Instalațiuni de Apă și Canal — Str. ARCU No. 3 —

Ing. G. MANUG și Th. ZAHN

Vînzătoare

specială, de Pălării, Galanterie, Incălțăminte, Dantelerie, Mode, caută post durabil local.

S. G. Poste restante, Iași

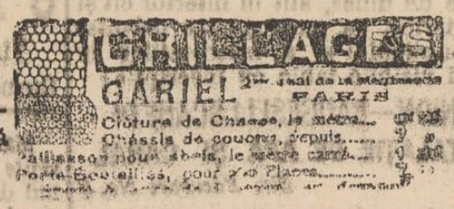

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreți să aveți un stomac sănătos
BEȚI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somitățile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea bolelor de Ficat, Gută, Rinichi și — Desinterie —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii și farmacii din țară.

Comenzile de en gros sunt a se adresa: **Domnului I. DAVIDESCU** Tecuciu

Representant pentru Oltenia și Muntenia **ISAKKOFFLER** BUCUREȘTI

TITUS LAPTEȘ
AVOCAT
— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Cali potcoviți la **Clinica Veterinară** din strada Păcurari 100 în luna Martie a. c., medic veterinar **Lupașcu:**

De la școala normală defete 1 cal; G. Klein, brutar 7 cai; Căpitan Negrutzi 1 cal; Aizic Haimovici 1 cal; Nicu Lupașcu 4 cai; Cujbă 1 cal; Fabrica Zimbru 8 cai; Căpitan Roșu 2 cai; Locot. Manolescu 2 cai; Jora 1 cal; Sașca, muscal 3 cai; Stoleru, muscal 2 cai; Danilui 3 cai; Dănilă, muscal 2 cai; Pepiniera Vișan 6 cai; Căpit. Baldovici 3 cai; Locot. Golescu 6 cai; Jandarmaria Rurală 5 cai; Darmet 8 cai; Rășcanu 2 cai; avocat Anastasiu 2 cai; Alexievici, muscal 2 cai; Greceanu 1 cal; Nechita, muscal 3 cai; Gall 1 cal; Scoala de meserii 2 cai; Maior Văleanu 2 cai; Vasile Ivan, muscal 2 cai; Klepper, moară 1 cai; Bucureșteanu, muscal 3 cai; Rivalet, Vișani 2 cai; Căpitan Ionescu 1 cal; Gh. Șerban 2 cai; Farmacist Jelea 2 cai; Liceul Internat 2 cai; V. Muscalu 3 cai; Pogor, Galata 3 cai; Duca. Vișani 1 cal; Neculau, brutar 2 cai; Pompieri și ofițeri 75 cai; 75 de consultațiuni; Papana 1 cal; Pompierie consultații 4480.

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă și Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Sîmbătă și Duminică se intercalează în program:

Sujete noue

Prețurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă și Duminică **MATINEU** la **3** ore zina cu prețurile reduse la toate locurile și anume: Loja 4 lei, Rezervat 80 b., Stal I-iu 60 bani, Balcon 40 bani Galeria 30 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"
(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieți și rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 și fr. 1,144,223.10 rente.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societății peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Cu de viață pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Cu de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum și
Diferite alte combinațiuni de asigurări atingătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romînia **București**
Agent general pentru Iași:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

Cine vrea să cîștige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului
Iași—Strada Lăpușneanu No. 35—Iași

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VII

s'au pus în vânzare

Tragerea de la

9 April—4 Mai 1910

Se poate câștiga în cea fericita din un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șapte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Grăbiți-vă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua și Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Prețurile oficiale pentru vânzare:

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Prețurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iași Strada Primăriei No. 17.—Instalațiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17.

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: IAŞI Str. Primăriei 27

Sub direcţiunea unui Comitet

Anul VII

Zile de Paşte—1 Maiu

Pe cînd calendarul nostru Iulian arăta în cifră roşie 18 Aprilie, calendarul Gregorian arăta 1 Maiu. Ei înainte cu 13 zile, noi în urmă cu 13 zile.

Ce frumoasă coincidenţă!

Zilele de Paşti, zile de reînviere a naturei, a omenirei. Cîtă cerneală nu s'a vărsat pe vîrful ascuţit al peniţei pentru idealul omenesc întrupat în persoana lui Crist! Un fel de a fi la Paşte! Şi încolo nimic! Lumea merge încet, dar bine şi de sigur că de 1910 ani ea a evoluat mult în spre bine, căci motive pentru care se condemnau la moarte atunci oamenii, azi nu mai sînt şi proorocii ar fi rămas de minciună.

Dacă ar fi rămas lumea la idealul predicei de pre munte, nici n'ar fi progresat, nici n'ar fi trăit. In contrarul acelei teme de o morală austeră, lumea a sporit în cultură, în putere economică şi milioanele de furnici—oamenii — cari scobesc pămîntul, străbat oceanele, cuceresc aerul, pătrund universul, nu datoresc acestea predicei de pe munte. Omul cuprins în chelarul său cade pe gînduri şi atunci îşi are rost meditaţia filosofică.

Au trecut şi Paştele, cum zice vorba Romînului, „Paştele fudulul" şi reîntrăm iarăşi în apele noastre zilnice, dorind binele zilei de mîine pentru noi, pentru ai noştri, pentru ţara noastră, pentru omenire în general.

Pentru proslăvirea acestui bine obştesc, cu graniţe mai mari şi mai largi ca ale ţării politice, omenirea cea mică, muncitorimea şi-a ales pe 1 Maiu—Armindenul. Frumoasă poezie în această alegere! Nu e cap de lună, care să deştepte în sufletul omenirei mai multe iluzii şi amintirii ca 1 Maiu.

Ce zgomotos se serba altă dată 1 Maiu! Pare că văd un tablou mare, mare, mare, unde stau îngrămădiţi toţi intelectualii mişcării socialiste, injobenaţi, cu stindardul roş filfăind deasupra-le şi scris mare pe el 1 Maiu. Mai toţi aceia azi îi găsim miniştri liberali, deputaţi liberali, funcţionari superiori liberali, căci atingerea acelor fruntaşi socialişti cu statul, i-a burghezit şi azi îi vedem luptînd contra mişcării socialiste. Curat vorba ceia: „cine ţi-a scos ochii?—Frate-tău".

E rău cînd mulţimea rămîne fără pătura diriguitoare; dar mai rău e, cînd pătura diriguitoare se împrejmueşte cu ziduri chinezeşti şi devine refractară la ori-ce progres. Din acest punct de vedere merită să facem o apropiere între elementul politic romînesc din Romînia Regat şi cel din Ungaria. Aici avem 6 milioane de Romîni; acolo sînt 3 milioane. Mulţi şi aici, mulţi şi acolo; puţin aici, puţin şi acolo! Cum vreai să lei!

La noi prin permanenţa statului romînesc s'a format o clasă de pătura diriguitoare, care a suferit mari schimbări în alcătuirea sa. Din teritorială ce a fost la început şi curat romînească, s'a transformat în o clasă de slujbaşi şi *romanizată*. Şi cum statul n'a crescut în proporţii cu societatea, elementul component al păturei diriguitoare şi-a strîns cercul tocmai pentru o mai bună chivernisală.

Contra acestei clase a lucrat totdeauna mîna domnului şi a puterilor străine, căci ea—pătura diriguitoare —n'a voit să lase ciolanul din mînă, ca şi cum s'ar fi periclitat însuşi statul. Noi trăim astă-zi în 1910 viaţa acestor stări din trecut şi tocmai ca şi calendarul Iulian, am rămas în urmă cu 13 zile fraţilor noştri Ardeleni, cari în aceasta au fost şi mai norocoşi, dar şi mai bătuţi de urgia soartei.

Ceia ce la noi n'au putut face Turcii, lăsîndu-ne neatinşi neamul, limba, credinţa, obiceiurile, statul, nu însă şi teritoriul politic; dincolo Ungurii au izbutit să înfăptuiască. Toată clasa diriguitoare ne-au maghiarizat-o şi azi am rămas în Ardeal un popor de 3 milioane şi jumătate de suflete fără boeri, dar cu popi şi cu avocaţi şi cu doctori, iar mai în timpul din urmă şi cu ceva rentieri şi moşieri.

Clasa diriguitoare fiind recrutată direct din masa poporului, are dragoste de popor, căci acolo îi sînt părinţii, fraţii, verii şi rudele lor. Pe cînd la noi, tot ce e pătură diriguitoare nu se înrudeşte cu poporul. Care Cantacuzino, care Carp, care Marghiloman, care Manu, care Catargi, care Lahovari, care Filipescu, care Greceanu, care mă rog, din toţi aceştia, au fraţi, rude, veri, părinţi între ţarani? Nici n'au avut nici nu ţin să aibă. E o distanţă sufletească între milioanele de ţarani şi această pătură diriguitoare; că distanţa e aşa de mare, mai mare, de cît distanţa de 13 zile între calendarul Iulian şi cel Gregorian!

Din acest punt de vedere fraţii Ardeleni luptă pe o temă politică, care la noi nici nu se întrevede; noi n'o simţim, căci ni e străin poporul nostru, nu avem încredere în el, îl supunem unui regim legal excepţional, îi dăm o poliţie proprie, îi impunem angarele şi havalele, şi supt motivul ocrotirei îl scoatem din dreptul comun.

Ca pildă de deosebirea mare în luptele politice dintre noi şi dînşii, reproduc un pasaj dintr'un discurs, ca l'a ţinut în Dobra, candidatul romîn N. Ivan, în ziua de 4 April st. vechiu:

Datoria de fiu al neamului, datoria de ostaş credincios al steagului, mă îndeamnă să primesc această misiune onorifică şi totodată sarcină grea, pentru că, unde e vorba de binele şi fericirea neamului, toţi trebue să fim la postul nostru de străjări.

Credul meu politic e scurt şi cuprinzător:—*lupta* pentru cultura noastră naţională, *lupta* pentru drepturile limbei noastre, *lupta* pentru uşurarea sarcinilor, cari apasă azi greu asupra umerilor cetăţenilor, dar mai ales asupra Romînilor —şi *lupta* pentru cîştigarea votului universal, egal şi secret, cu votare după comune, fără care noi nu putem exista ca neam,—şi nu putem trimite în sfatul ţării, atîţi reprezentanţi, cîţi ni se cuvin după numărul nostru, după jertfele ce le aducem pentru această ţară, ai cărei credincioşi fii suntem şi vrem să rămînem pînă la cea din urmă răsuflare.

Această *luptă* sfîntă o poartă fruntaşii noştri de ani de zile, cu cuvîntul şi condeiul în şi afară de parlament, în întruniri publice, în convorbiri particulare, pentrucă, fraţilor! nu e vorba de un lucru mic şi neînsemnat, ci e vorba de existenţa noastră naţională, e vorba de a fi sau de a peri, — de a rămînea pe aceste plaiuri frumoase ca Romîni, sau de a ne lăsa înghiţiţi de alte seminţii, cari s'au aşezat după noi aci, şi după ce au prins rădăcini nu vreau să mai fim fraţi, ci vreau să le fim slugi, şi ei nouă stăpîni.

Suntem 3 milioane de Romîni, cei mai mulţi ţărani, cari dau dare în sînge şi în bani, muncesc pămîntul, îi arde arşiţa soarelui de dimineaţa pînă seara, ţin de coarnele plugului, să hrănesc cu legume fierte în apă, trăesc cu mămăligă uscată şi cu cîte o bucată de ceapă, carnea o gustă numai la zile mari, pentrucă puii şi porcul îi duc la tîrg, ca să mulţumească pe jucuţul de dare, — şi de sute de ani tot aşa ne chinuim zilele, — dar binele, liniştea, fericirea, progresul material şi intelectual fuge de noi, ca şi cînd am fi cel mai nemernic popor de pe faţa pămîntului!

In viaţa intelectuală suntem un popor nou, pentru că porţile şcolilor poporale ni s'au deschis numai de cîteva decenii, — iar porţile universităţilor şi a şcolilor speciale,—se deschid numai celor cu averi, celor bogaţi, şi la noi oamenii bogaţi sunt corbi albi.

Ei, mă veţi întreba, cum se poate, de un popor treaz, un popor muncitor ca al nostru, un popor isteţ, viguros, un popor postelnic, un popor blînd, poate prea blînd, prea supus, care fuge de gîlceavă, de violenţă,—să trăiască în aşa mizerie, într'o ţară cu pămînt roditor, cu băi de aur, băi de sare, băi de cărbuni, pomi şi livezi frumoase, — şi să nu poată ajunge la creangă verde?

Şi aşa se întreabă toată lumea civilizată—dar răspunsul—cel adevărat nu vrea să-l dea nimenea, ci toţi pe dibuite, unii ne spun, că suntem leneşi, alţii că suntem beţivi, alţi că trăim tot în judecăţi şi ne mînîncă advocaţii şi ştempelele, banii,—ne dau care de care vină,—dar nu spune nici unul, rupt ales, motivul adevărat al sărăciei şi al mizeriei în care trăim, nu spun, că pămîntul nu e al nostru, că aurul îl scot societăţile străine, şi îl duc aiurea, că sarea o scoate statul în monopol, şi se vinde cu bani grei, că cărbunii sunt tot ai statului sau ai societăţilor capitaliştilor şi nouă nu ne rămîne de cît munca pe cîte un petecuţ de pămînt, din care nu scoţi nici leguma pentru traiul casei, ne cum să mai faci şi bani, ne rămîne munca în brazda altuia, munca în baia de cărbuni şi de aur, muuca în ocnele se sare şi darea cea mare şi grea, — pentru sare, pentru vin, pentru rachiu, pentru zahar, pentru carne, pentru stempele, unde suntem toţi unul ca altul, graful ca şi ţăranul,—o perfectă egalitate, ca în ţările cele mai civilizate din lume.

Aici suntem unul ca altul, atîta timbru să cere pe contract de la ţăran ca şi de la domn, atîta preţ pe sare, atîta dare de consum şi darea de casă, cea mai scumpă este darea pentru casele ţărăneşti, în proporţie cu castelurile domneşti.

Aceste întocmiri sunt feudale, sunt întocmiri ruginite, sunt întocmiri cari trebue să se schimbe, dacă e, ca poporele să ajungă la mulţămire, la bună stare materială şi morală.

Şi acum vedeţi cît de departe e Paştele—cel vechiu — de 1 Maiu — cel nou!

Gh. Ghibănescu

‚VIITORUL' mare Minister

Nababul vrea să trateze cu d. Carp de la putere la putere.

Dacă extrem de fericitul eveniment al venirei la putere, se va petrece la 2 Mai, la 2 Iunie sau la 2 Iulie—anul acesta sau anul viitor—aceasta nu joacă rol. Evenimentul trebue să se petreacă într'o zi şi Nababul pretinde de pe acum vin curat.

Nababul pleacă de la principiul, că partidul seu este egal în putere cu acel al d-lui Carp şi, în consecinţă, pretinde locuri egale în minister. Să se facă loc celor doi fii ai sei; d-lui I. Lahovari; d-lui Grădişteanu, d-lui Neniţescu — în plus primariatul Capitalei d-lui Barbu Catargi, ginerele Nababului. Apoi va mai pretinde prefecturi, primariate etc. în celelalte judeţe.

La Ţibăneşti şi în Calea Dorobanţilor se rîde, cu siguranţă, de aceste pretenţii ale Nababului. D. Carp, cînd vrea să trateze de la putere la putere, tratează cu el singur, căci d. Carp nu cunoaşte altă putere decît pe d. Carp.

Dar dacă va rîde şi la momentul solemn —nu va putea guverna, căci partidul seu dacă este unit cu acel al Nababului, ie foarte slab—ce va ajunge fără de cantacuzinişti.

D. Carp este un mare aristocrat, un intransigent aristocrat, care a început să se desmintă în dorul de a guverna. Va fi navală mare la cinematograf cînd pe pînzele lui va rula filmul, arătînd, exact după natură, pe d. Carp, în fruntea mulţimei, parcurgînd calea Victoriei; iar istoria politică va tălmăci semnificaţia şi sinceritatea monologului d-lui Carp—cu mulţimea.

Un lucru se vede lămurit: impecabilul d. Carp, unicul junker romîn, se desminte, desminte întregul seu trecut, lasă să cadă tradiţionala sa ambiţie şi mîndria sa prusiană — şi se lasă în jos, în popor, în stradă.

Aci nu l'au adus liberalii, nici dorinţa de a guverna, ci renunţarea la ambiţie a fost motivată de o altă ambiţie; înfrîngerea takismului.

D. Carp crede că dacă va veni că guverneze înaintea d-lui Take Ionescu, va birui partidul acestuia. D. Carp, care este specialist în socoteli greşite—dacă va fi chemat să guveeze, va vedea că a greşit din nou, că idealul culminant al unui partid politic nu constă în a guverna ca protos înaintea altuia, că politica nu este asemenea alergărilor de cai, cu cine soseşte primul.

Pînă a se convinge că a greşit, d. Carp face totul ca să ajungă. Suntem siguri, că va ceda şi Nababului şi va face acestuia concesiuni, pe cari le refuzase lui I. Catargi, refuz care a provocat o sciziune permanentă în partidul conservator.

Nababul, care este foarte şiret, a înţeles starea de suflet a d-lui Carp şi'i va impune să împartă cu el, drept pe din două, şi locurile din minister şi posturile de căpitenie din Bucureşti şi din ţară.

D. Carp va şedea alături de d. Griguţă şi de d. Neniţescu şi la un loc vor forma „marele minister conservator".

Combinaţia, extrem de ridicolă, nu va putea vieţui trei luni de zile—dar d. Carp, ajuns primul, va fi biruit takismul.

Să ne ferească D-zeu de asemenea victorii.

OAMENI ŞI LUCRURI

UN SPECTAC

Un program alcătuit din t
în cîte un act, două traduse
riginală, învita publicul iaşan
teatrului naţional pentru repr
de adio a d-nei Agatha Bărsesc
vici. Spectacolul a avut loc lu
la 19 Aprilie şi restrînsul nu
spectatori a putut revedea pe
artistă, care a apărut în tustrele
sele, avînd un partener vrednic de
—pe artistul Const. Radovici.

Recunoaştem că teatrul modern
desfăşurarea unor adevărate şi larg
ţiuni dramatice,—cu personagii nu
roase şi variate, cu dialoguri i co
naţiuni tecnice. Dar dramele mici
două personagii, nu reprezintă mai
ţin întîmplări susceptibile de a fi
matizate şi autori mari au ştiut adese
să îmbrace adevărate tragedii de fo
în forma modestă a unor putern
drame de cîte un act. Din seria ac
tor din urmă fac parte şi cele do
lucrări jucate luni seara de cei doi
mirabili beneficienţi: „In ceasul
urmă" şi „Două suflete".

Cum de astă-dată luarea aminte
publicului era îndreptată cu justă cu
ozitate în primul rînd asupra
tistului Radovici, s'a putut constata
mai vie mulţumire în impresiunea
nerală asupra jocului şi dicţiunei ex
lentului artist. Anii de muncă şi
studiu cari au ridicat pe acest în
prinzător la rangul unui interpret c
tat pe scena unui însemnat teatru b
linez, n'au înstrăinat nimic din fi
şi vigoarea artistului romîn Radovici
pentru a doua oară avem înaintea no
tră exemplul unui artist care joacă
două limbi atît de diferite cu acel
succes. Rînd pe rînd sentimental şi
nic în rolul lui Otto din „Ceasul d
urmă", sombru şi mişcător în acel
lui Eilif din „Două suflete", artistul
fost de o sobrietate minunată, zgud
ind în momentele tragice şi înduioşîn
în momentele de lirizm. A fost deasem
nea foarte bine în rolul final al d-rulu
Leonard din „Concina" lui Alexandri
de aceiaşi naturaleţe în scenele pate
tice ca şi acele romantice ori frivole.

Ar fi de prisos să mai afirmăm că d-na Bîrsescu Radovici a ştiut uza şi de astădată de infinita ei bogăţie de mijloace, vibrînd de emoţiune, împrăştiind acelaşi farmec prin graţia jocului ca şi prin claritatea pătrunzătoare a graiului ei muzical. Ce inepuizabile game de întonări de efecte, de rafinării şi de simplicităţi încîntătoare în cele trei roluri diferite: al Clarei, al d-nei Bratt şi al princesei Ema! Şi cu cît admiram mai mult acest straniu şi imens talent dramatic al nostru — mă întrebam cu mai multă uimire: ce însamnă oare subita lipsă de însufleţire şi de entuziasm a publicului iaşan faţă de cel mai mare talent dramatic al ţării romîneşti?

Rodion.

nă din Paris

zbor cu

RIOT No. XI

MANCHE

nică 25 Aprilie a. c. pe
or) sub patronajul

EY-CLUB"

Ascensiunile se vor face în

adă de vorbe, paradă de cinste, în politică, paradă în conştiinţi! ele sociale şi grija traiului din ziua -zi acestea au subjugat tot simţul nei pe viitor.

le idealuri se dobîndesc cu mari de tot soiul, adică de tot ce un poate să jertfească, avere, sînge,

ernica şi marea Rusie a suferit o gere ruşinoasă în războiul cu Japocăci poporul ei nu era educat pen- a avea idealul în Manciuria; armata ască se bătea nu înflăcărată de un al, ci numai împinsă de datoria disci- nei. Japonia a fost victorioasă, pentru naţiunea avea educat spiritul şi în- aga activitate, ca să atingă idealul de fi stăpînă pe Corea şi să domineze în anciuria.

Trebue dar un curent în naţiune, spre ungerea idealului patriotic.

Cine-l va porni şi de unde va pleca? lu atît de la cultura intelectuală, cît ai ales de la cultura sau educarea inei ori a sentimentelor.

In privinţa *educaţiei religioasă morală*, e trebue iarăşi un mobil, ca să ajun- em la ţintă. Educaţia aceasta trebue a făcută de *toţi cei în drept* în doue mo- uri: *cu vorba şi mai ales cu fapta*, ca ă poată influenţa asupra inimei oameni- r şi să decidă a lucra, conform sfinte- r şi frumoaselor învăţături a Mîntuito- lui, care ori şi ce vorbă a sa o tradu- e şi în faptă. Numai ast-fel procedîn- u-se, va dispărea cu timpul şi uricioasa orbă. din nefericire adevărată: „Să faci e zice Popa, dar să nu faci ce face el".

Iată marele rol al Educaţunei; iată de e să ne formăm convingerea, că trebue ă resturnăm formula: *Instrucţiune şi Educaţiune* şi să zicem: *Educaţiune şi Instrucţiune*, care să fie scrisă tot astfel i în inimele noastre şi pe frontispiciul coalelor noastre.

Ion V. Popescu
profesor

Sensaţia Fokschaner

— Articol de reportaj, fără sub titluri, dar foarte interesant. —

Intr'o zi din Martie 1910 — istoricul imparţial va avea să cerceteze data absolut exactă—se săvârşeşte din viaţă Iosef Fokschaner. Defunctul, neavînd o profesie bine determinată, dar fiind evreu, a fost repede taxat de bancher. Bancher ar fi prea banal: cunoscutul hancher. Bancherlicul este profesia generală a evreilor: toţi evreii sunt bancheri, dovadă că marea finanţă ie în mîna lor.

Decesul bancherului — cunoscutului bancher—fu repede cunoscut în oraş. Nimic nu se cunoaşte mai repede în Iaşi, de cît decesul unui ieşan. De parcă toţi locuitorii de aci ar fi acţionari la antrepriza pompelor funebre şi interesaţi într'o cît mai intensă mortalitate,

Exhumarea n'a fost poroncită spontaneu de parchet. După ce s'au luat depoziţii la o serie de martori, cari toţi împreună cu medicul defunctului, au declarat că n'a fost sinucidere — parchetul a ordonat exhumarea şi autopsierea cadavrului.

*

In Vinerea Paştelui avu loc momentul culminant al afacerei: exhumarea şi autopsiarea. Trăsuri cu doi cai, cu un cal, tramvae şi alte vehicule, transportară la faţa locului—la cimitirul evreesc—pe primul-procuror, procuror, grefier, pe studenţi, medic legist, ajutorul său, chimistul său, pe d. Gafencu co-operatorul, precum şi un public foarte avid de noutăţi.

Cimitirul evreesc este situat într'o comună rurală—în contra prevederilor articolului—şapte probabil—din Constituţie, care nu dă voie străinilor să se aşeze în comune'e rurale.

Cimitirul este bine populat. Este o foarte vastă filială la „anexă la jidanii în presă"—căci toţi evreii fiind şi gazetari, natural că morţii fuseseră, în viaţa lor, gazetari.

Urcăm un deal obositor. Trecem prin morminte multe, foarte multe. Ajungem, în fine, la acel al cunoscutului bancher. Groparii deschid mormîntul, scot sicriul şi, în tăcerea solemnă, s'aud bătăile inimilor—celor vii. Ele tălmăcesc vînătoarea după senzaţie.

— Eu cred că s'a sinucis, zice cineva. Dacă bănuiala se va adeveri, senzaţia se va realiza.

In faţa cadavrului, medicul zice:

— Domnilor, să vedem, mai înainte de toate, dacă suntem în faţa unui mort.

Apoi scoate ceasul de la brîu, ia mîna mortului, caută pulsul—şi, după un moment de tăcere:

— Pulsaţia nulă, de unde deducem cu certitudine, că nu suntem înaintea unei morţi aparente.

Apoi începe autopsierea. Vre-o doi din asistenţă mai elegant îmbrăcaţi, egoişti convinşi, se dau îndărăpt,—ca să nu li se stropească hainele cu sînge.

Medicul taie şi umple borcanele—opt la număr—cu intestinele, stomacul, inima, creerul—cunoscutului bancher.

— Tăieţi şi picioarele, zise unul, poate veţi găsi urme.

— Nu mai au borcane — replică un altul. Apoi mortul este redat mormîntului său şi senzaţia cu totul înlăturată —de oare-ce s'a constatat, că decesul a provenit d'intr'o îngrăşare a cordului.

Autorităţile pleacă. Cimitirul reintră în tacerea lui solemnă.

Groparii rămîn să reaşeze mortul şi să închidă groapa.

Unul din ei rîde cu poftă.

— Tu rîzi, Şulem, îl întreabă un altul?

— De ce să nu rîd, Moişe: noi l'am îngropat, noi l'am desgropat şi tot noi îl îngropăm din nou. Şi bacşiş am luat numai o dată.

— Are să ne dee cînd va fi să înmormînteze cele 8 borcane.

Reporter
p. c. c. **Un smintit**

Litere-Ştiinţe-Arte

Aeroplanul.—E senzaţia la ordinea zilei în Iaşi—şi cu drept cuvînt. Nu e numai o senzaţie frivolă, un spectacol care să atragă curiozitatea seacă,—o impresiune de o clipă, peste care să se aştearnă uitarea cea repede. Din potrivă—este un moment de cea mai mare importanţă, menit să se întipărească în amintiri şi în imaginaţii în senzul literar şi ştiinţific al cuvîntului,—un moment istoric de care va trebui să ne aducem aminte ca de un eveniment culminant, rezultat al evoluţiunii îndelungi şi de secole aşteptat cu nerăbdare.

Senzaţia aeroplanului în zbor este una din cele mai înalte posibile, căci cuprinde în gradul cel mai mare elementul instructiv,—sintetizînd descoperirile şi îmbunătăţirile tecnice prasimţite numai de predecesorii noştri, dar abia acum înfăptuite sub ochii noştri.

De dorit ar fi, mai cu seamă, ca experienţele cu aeroplanul să poată fi văzute şi de imensa populaţiune şcolară pentru ca, astfel tineritul şcolar să poată fi martur al uneia din cele mai mari minuni ale timpului şi să păstreze impresiunea unui adevărat moment epocal. Să credem oare cu putinţă realizarea unei asemenea propuneri? Să credem oare că se vor lua măsuri pentru a se oferi şcolărimei viziunea adînc impresionată a zborului în aer?

*

Excelenta publicaţiune populară de medicină „Sănătatea" cu data de 15 Aprilie are un sumar bogat şi variat cuprinzînd şi multe ilustraţii în text. Obişnuitul supliment „Viaţa fericită" publică o bogată materie beletristică.

*

Marea senzaţie a zilei, „Aeroplanul" nu întrerupe întru nimic curiozitatea publicului iaşan pentru cele trei reprezentaţii ale excelentei trupei Davila 25, 26 şi 27 Aprilie. La agenţia „Thalia" e un pelerinagiu.

*

„Viaţa Socială" No. 3, pe Aprilie cuprinde articole şi poezii semnate de G. Galation, Tudor Arghezi, Tatiana Grigorovici, V. Demetrius, dr. Ion Fulga, N. D. Cocea, de asemenea: Revista Revistelor, dări de seamă artistice etc.

*

A apărut „Viaţa Romînească" pe Martie 1910, anul V No. 3 cu articole, versuri, studii şi ilustraţii numeroase, cum şi importante dări de seamă şi analize. Intre colaboratori sunt cîte-va nume noue.

*

STRUNA ZILEI

DE MORTUIS NIL NISI BENE

> După desărcinarea din directorat a d-lui A. D. Holban, «Evenimentul» se solidarizează cu articolele d-sale.
>
> Diverse ziare.

Laudele lor tardive—
Şi-o fi zis A. D. Holban—
Panegirice funebre
Şi nu preţuiesc un ban...

Informaţii

Emil Leppadatu. — Preşedintele secţiei comerciale a tribunalului Iaşi, d. Emil Leppadatu, a fost lovit Vineri la amiază de o hemoptisie. Duminică noaptea, 18 Aprilie, la orele unu jumătate, Emil Leppadatu sucombă în braţele nenorocitei sale mame.

Vestea morţei lui Leppadatu a fost primită cu sinceră compătimire de toată lumea din Iaşi. A rare ori, om a întrunit atîtea rare calităţi ca mult regretatul defunct. Magistrat ideal în larga accepţie a cuvîntului — Leppadatu a fost şi om ideal: drept, fără pic de patimă, desbracat de orice ură, de orice invidie.

Purtînd în el germenele unei boli care nu iartă, ereditară în familia sa, Emil Leppadatu a înţeles să se sacrifice pentru meseria sa, venind regulat la slujbă şi muncind din greu la împovărata secţie pe care o presidase de la 1 Mai 1909

Decesul prematur al excelentului magistrat a răpit tribunalului un judecător distins, drept, foarte scrupulos şi miticulos.

Lacrimi sincere vor însoţi în mormîntul, prea curînd deschis, pe omul tînăr, care a făcut o carieră strălucită, datorită esclusiv excelentelor sale calităţi.

Noi luăm parte sinceră la nespusa nenorocire a familiei îndurerate şi-i exprimăm cele mai respectuoase ale noastre păreri de rău.

Inmormîntarea regretatului are loc astă-zi, mercuri la ora trei. Din partea tribunalului va vorbi d. judecător Cihodariu; din partea baroului, d. decan Pennescu.

*

Emil Leppadatu, fiul distinsului nostru concetăţean d. Const. Leppadatu, preşedintele consiliului general al judeţului, era născut la 18 Decembre 1871. Licenţiat în drept de la Paris, intrase în magistratură la 1 Iulie 1896, ca supleant trib. Botoşani; la 12 Februarie 1898, procuror trib. Iaşi; la 31 Mart 1898, supleant; la 25 Aprilie 1900, jude ocolului Bahlui; apoi la Iaşi, ocolul I; 23 Noembrie 1900, jude-instructor Roman; 14 Decembrie 1908, judecător trib. Iaşi; 1 Mai 1909, pzeşedinte trib. Iaşi, s. III-a.

Leppadatu era însurat cu distinsa doamnă Efrosina, născută Economu. Din această căsătorie s'au născut două fetiţe: Marie şi Florica Solange.

Incercare de sinucidere. — Femeia Anica Boghean zisă Ghiorghiu, din serviciul d-lui colonel Dimitriu din strada Bărboi No. 6, luîndu-se la ceartă acum cîte-va zile cu soţul său, a băut o mare cantitate de spirt denaturat. Fiind apucată de dureri îngrozitoare, a începuf să strige ajutor. Sosind sergentul din punct, a transportat-o în grabă la spitalul evreesc, unde făcîndui-se spălături stomacale, a scapat cu viaţă.

Intrebată asupra cauzelor, numita a declarat că soţul său cu care să certase, ne mai venind de cîte-va zile la ea, a fost nevoită să recurgă la asemenea mijloace pentru a-l face să revie la ea.

D. Stoicescu despre guvern. „Voinţa Prahovei", ziarul personal al d-lui C. Stoicescu, ocupîndu-se de întoarcerea d-lui Sturdza face o severă apreciere a politicei actualului guvern.

D. Stoicescu constată falimentul dezastruos pe care l'a dat guvernul şi parlamentul, neputînd să legifereze nimic.

*

Dar iată cum se exprimă ziarul domniei-sale:

„Cu cîtă durere în suflet va auzi, bătrînul, că ţara care îşi vedea scăparea în noi, s'a depărtat, desnădăjduită de partidul liberal; că parlamentul, eşit din speranţele naţiunei întregi pentru o îndrumare serioasă a forţelor ei, refuză, el însuşi guvernului salvator conlucrarea lui la opera de legiferare; că autoritatea şefului şi desciplina partidului, faimoase odinioară, au trecut şi ele hotarele în Decembrie 1908, lăsînd în *ţară, în parlament, în partid, o adevărată babilonie, o dezorientaţiune, o turburare cum n'a fost nici odată pe la noi.*

„Două sesiuni ale Corpurilor legiuitoare, *complect infructuoase*, s'au deschis şi s'au închis printr'o activitate negativă, ce a culminat prin retrageri de proecte de legi, prin interpelări sgomotoase ale membrilor majorităţei, prin incidente şi schimburi de cuvinte grele între miniştri şi deputaţii şi senatorii liberali.

„Legi de o importanţă netăgăduită n'au putut fi votate şi mai fie care membru al guvernului şi a făcut *rîndul de a capitula în faţa opiniei publice şi în faţa mişcărilor de tot felul.*

„Cu cîtă mîhnire în inimă va afla bătrînul că tot ce a fost cu partidul liberal, toate păturile de producători, negustori, fabricanţi, meşteşugari, *şi au îndreptat speranţele aiurea*, căci a avut părerea că a guvernat în acest răstimp, la cîrma statului *o hordie de oameni venită cine ştie de pe unde* şi a cărei preocupare *nu a fost alta de cît să lovească în dreapta şi în stînga fără cruţare*".

Cărţi romîneşti în America de Sud. D. doctor, Miedoro Feri din Progreso, Provincia de Santa Fé, republica Argentina, a comandat mai multe cărţi romîneşti de la tipografia editoare Goldner din Iaşi.

Iată cărţile comandate: Dicţionar romîno-francez şi francezo-romîn, de Antonescu; Dicţionar latino-romîn de I. Nădejde; Geografie României de Tufescu; gramatica I. romîneşti de Cesca Iremia (?) şi un catalog de cărţi romîneşti literare.

Scrisoarea de comandă a făcut o lună ca să ajungă în Iaşi. La scrisoare era anexat un cek, plătibil la sucursala Băncei Naţionale din Iaşi.

DIVERSE

— Au fost autorizaţi de a vinde produsele monopolizate de stat: T. I. Polcovnicu din Tomeşti şi Mihai Signea din comuna Voineşti.

— Până acum nu se ştie dacă regimentul 13 Ştefan cel Mare, va pleca sau nu, în ziua de 24 Aprilie, în tabăra Şipote.

E probabil că regimentul va rămînea în localitate şi va face manevre în împrejurimi.

— Ministerul de interne a comunica prefecturii judeţului, că comercianţii de băuturi spirtoase, cari au debite pe lîngă staţiunile de drum de fier, nu pot fi scăzuţi de darea anuală ce o plătesc pentru circiumi.

— Din comuna Tomeşti se comunică prefecturii judeţului, că Gheorghe Matei, din satul Osoi, a încercat să se sinucidă trăgîndu-şi un foc de revolver în regiunei inimei. In stare gravă a fost adus la spitalul Sf. Spiridon.

Din cercetările făcute s'a constatat că numitul era alcoolic în ultimul grad.

— Parchetul a fost înştiinţat, că Maria Polcovnicu, soţia comerciantului cu acelaş nume din comuna Tomeşti, a găsit eri noapte pe copilaşul ei Viorică în etate de două luni mort în leagăn.

S'a orînduit anchetă.

— La 19 Mai c., se va ţinea la ministerul instrucţiunei publice licitaţia pentru darea în întreprindere a aprovizionărei cărbunilor şi kocsului, necesar în anul 1910—1911, şcoalelor secondare din Iaşi.

20 bani litrul 20 bani litrul

CELE MAI BUNE APE MINERALE

Dochia, Repedea, Baia şi Stânca

PREPARATE DE

„Prima fabrică de Ape Minerale din Iaşi"

STRADA GHICA-VODĂ No. 37.

Sub controlul d-lor chimist D. CADERE şi Dr. I. ŢARANU.

Expediţie promptă în provincie şi la domiciliu

Ultime informaţii

❑ *I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei, într'o audienţă ce a avut o, înainte de sărbători, la M. S. Regele, a învitat pe Suveran să bine-voiască a găzdui în palatul mitropolitan, cînd va veni în Iaşi, cu prilejul serbărilor jubiliare ale Universităţei locale.*

M. S. a bine-voit să accepte învitaţia înaltului Prelat, căruia i-a arătat însemnătatea acelor serbări Universitare:

— Voiu veni cu plăcere la Iaşi, a zis Suveranul, fiind-că jubileul Universităţei are o mare însemnătate culturală. Cincizeci de ani de existenţă a unei Universităţi într'o ţară mică, echivalează în importanţă culturală cu jubileul de 500 ani al Universităţei din Lipsca.

Familia princiară va fi găzduită în saloanele palatului comandamentului de armată.

❑ *Asociaţia studenţilor din Constantinopole şi-a anunţat participarea la serbările jubilare ale Universităţei din Iaşi, cari vor avea loc, precum se ştie, în zilele de 3, 4, 5 şi 6 Octombrie a. c.*

❑ *Un număr de 19 studenţi medicinişti din Iaşi, plecînd la Constantinopole, în escursiune, au fost opriţi de a debarca, neavînd paşapoarte.*

Intervenind ministrul Romîniei, care se afla la debarcader, în aşteptarea ministrului nostru de rezboiu, care sosise pe acelaşi vapor, autorităţile turceşti au permis debarcarea studenţilor.

❑ *Cercetîndu-se cauzele diferitelor stricăciuni pricinuite de ploaia de astă-noapte, s'a constatat că în strada Goliei şi piaţa Unirei, unde apa a intrat în pivniţele otelului Buch şi acelea ale casei Erbiceanu, tuburile erau prea înguste, ca şi pe Bulevardul Ferdinand.*

Tuburile strîmte au fost aşezate după avizul serviciului special al primăriei.

❑ *Societatea de asigurare „Dacia" a declarat stornate poliţele de asigurare ale locatarilor casei din strada Veche, peste drum de farmacia Zfass, case proprietate ale Creditului Urban.*

In fie-care seară, locatarii fac de strajă în jurul casei, căci măsura luată de „Dacia" arată că se proiectează incendiarea oficială a acelui imobil.

❑ *Am anunţat că chestia sinodală va fi readusă în discuţie cu prilejul deschiderei sesiunei sinodale, în Mai.*

Preotul I. Vornicel, directorul cancelariei episcopiei din Roman, desminţind ştirea noastră o confirmă în totul.

O desminte—spunînd că Episcopul n'a spus nimărui din anturajul său, că va readuce chestia consistorială; o confirmă —spunînd lămurit:

Dacă însă, pe unele locuri, circulă svonul că episcopul Romanului ar avea gîndul deschiderei conflictului, aceasta, credem, e rezultatul nu al declaraţiunii P. S. Sale, ci al ideei ci în mod logic şi-a putut-o face ori cine, văzînd atitudinea hotărîtă ce P. S. Sa a avut dela început în chestiunea bisericească, ce este la ordinea zilei.

❑ **Torenţiala ploae de aseară.**—O torenţială ploaie însoţită de descărcări electrice, s'a deslănţuit aseară, asupra oraşului nostru. Ploaia a început pe la orele 8 şi a durat mai bine de o oră şi jumătate, pricinuind mari stricăciuni. Piaţa Unirea şi strada Golia, din cauza defectuozităţei canalurilor, erau inundate şi apa ajunsese la o înălţime aşa de mare că a trecut peste trotuoare, inundînd cîte va magazii, aşa la hotelul Buch şi la cofetăria Danoeur, din Piaţa Unirea, apa a inundat pivniţele şi subsolul; de asemeni la berăria Zimbru şi la băcănia Alexiadis, apa s'a scurs în pivniţă unde se afla o mare cantitate de marfă.

Au mai fost inundate: casele cu No. 43 şi No. 45 din strada Zugravilor, casele din strada Halei No. 1, Şoseaua Arcu No. 13, Albineţ No. 39. Strada de Sus, în dreptul străzei Muzelor, s'a surpat pe o întindere de cîţi va metri; de asemenea s'au mai surpat terenuri în străzile: Săulescu, Anastasie Panu. Cîrciuma lui Stihi, din strada Anastase Panu a fost de asemenea inundată ca şi pivniţele drogheriei Rosenştein din str. Ştefan cel Mare, care au fost în întregime cuprinse de apă, inundînd depozitul. La lucrările palatului ad tiv, un mare număr de saci cu var s'au aprins.

Trăsnetul s'a descărcat într'un stîlp electric din strada Cizmăriei colţ cu str. de Jos, în dreptul caselor cu No. 16. In acest moment trecea pe acolo tînărul Marcu Goldşteni, de la magazinul Pollingher. De spaimă, el a căzut jos în nesimţire, fără însă a fi fost atins.

In strada Socola, de asemeni s'a produs o surpătură, în dreptul caselor cu No. 83.

Pompierii au fost chemaţi azi, în diferite părţi, pentru a da ajutoare şi a scoate apa.

❑ D. Florea Constantinescu, care a fost numit inspector al vămei Iaşi, va avea sediul până la 26 Octombrie, la Burdujeni.

D. Bădulescu, şeful vămei Iaşi, va trece în aceiaşi calitate la vama Burdujeni.

❑ D. G. Răut, noul secretar al facultăţei de litere, a depus astă-zi legiuitul jurămînt.

❑ Senatul Universitar şi consiliul facultăţei de litere, vor fi convocate la sfîrşitul lunei spre a alege comisiunile cari vor cerceta titlurile şi lucrările candidaţilor la catedrele de Istorie filosofiei şi Enciclopedia filosofiei.

❑ Vineri se va efectua la Roman alegerea unui senator la col. II. Biroul va fi prezidat de d. consilier G. Sturza; Grefier d. Chelărescu.

❑ D. Mehedinţi—profesorul, nu judeţul—întors din Ardeal, desminte că ar fi pronunţat celebra proză: iar pe colectivişti să-i trimitem de unde a eşit".

Profesorul—nu judeţul, afirmă că a zis: „iar pe colectivişti să-i trimitem de unde au eşit, adică în beciurile Băncei Naţionale".

Nici nu-i e trimis la loc aşa rău.

Dar vorba este: ieşitau colectiviştii din beciurile Băncei?

❑ Consiliul de război va ţinea şedinţă cu începere de Luni 26 April. Şedinţele vor fi prezidate de d. Colonel Al. Musteaţă.

❑ Următorii agenţi sanitari din judeţul Iaşi, au fost lăsaţi în disponibilitate: Mihail Sorescu, de la cercul Voineşti; Constantin Albu de la cercul Brăeşti şi Gheorghe Zaharia de la cercul Băiceni.

❑ Conform ordinului I. P. S. S. Mitropolitului Pimen cu ocazia Invierii, toţi preoţii din oraş şi cei din judeţ, au strîns bani drept de la credincioşi care vor fi înaintaţi cancelariei Mitropoliei.

Aceşti bani sunt destinaţi pentru sporirea fondului înfiinţărei şcoalei de corecţie în Iaşi.

❑ Azi dimineaţă la oarele 9 şi jum. preoţii din localitate s'au prezintat I. P. S. S. Mitropolitului Pimen, pentru a i prezenta felicitări cu ocazia sărbătorilor.

Din partea preoţilor a vorbit Sf. Sa părintele Ţincoca, protoereul oraşului, după care I. P. S. S. Mitropolitul Pimen a ţinut o cuvîntare arătînd uneltirile ce le fac papistaşii contra bisericei şi religiei ortodoxe.

❑ Sîmbată 24 Aprilie, fiind onomastica M. S. Regina, un Te-Deum se va oficia la Mitropolie la care vor asista autorităţile.

❑ Ministerul instrucţiunei publice a făcut cunoscut că la examenul preparaţilor în particular, nu vor fi admişi elevii care nu vor prezenta fiecărui profesor din comisiune, programa analitica a materiilor.

❑ La deschiderea conferenţelor generale ale instutitorilor şi învăţătorilor din judeţul nostru, care va avea loc mîine, va lua parte şi I. P. S. S. Mitropolitul Pimen.

❑ D. Al. Zdrobici, directorul prefecturei poliţiei, care a fost cîte-va zile indispus, s'a restabilit şi astă-zi şi-a reluat ocupaţia.

❑ Aflăm cu plăcere că Duminică va avea loc la Cotnari, căsătoria d-lui Victor Popp, licenţiat în drept, cu distinsa d-ra Natalia Cehan.

Nuni vor fi d na şi d. I. Ciuciu, inspector de mişcarea din Galaţi.

Felicitările noastre.

❑ Duminică a avut loc căsătoria d-rei Elena Brînză, profesoară la externatul secundar de fete din Iaşi, cu d. inginer C. Dudău, din Bucureşti.

Felicitări.

❑ Conferinţele generale ale institutorilor şi învăţătorilor încep mîine Joi, 22 April.

Programul lucrărilor va fi următorul: dimineaţa de la 8 jum. la 9 jum. Te-Deum la mitropolie, la care sunt obligaţi să ia parte toţi învăţătorii; 10—11 dim. Deschiderea conferinţelor printr'o cuvîntare ocazională, care va fi rostită de revizorul şcolar cl. I sau eventual de inspectorul de circumscripţie. Repartizarea membrilor în secţiuni după listele întocmite mai dinainte; 2—3 p. m. O lecţie de aritmetică timp de o oră, cu elevii clasei a III; aplicaţiuni practice de măsuri cu măsuri metrice; 3—3 jum. p. m. O lecţie de aritmetică de o jumatate oră cu elevi clasei I-a. Calcul oral în cercul numerilor de la 1—100; 3 jum.—5 p. m. Critica lecţiunilor şi expunerea metodei.

❑ La cooperativa „Paşcani—din Tg. Paşcani, s'au constatat fraude de 17,500 lei, în sarcina casierului, învăţătorul N. Vasiliu şi a vînzătorului N. Simionescu.

Ambii au fost daţi judecăţii şi afacerea e înaintea judecătorului de instrucţie de Suceava.

❑ Consiliul comunei Tg.-Frumos a fost convocat pentru astă-zi şi mîine. La ordinea zilei sunt următoarele chestiuni: aprobarea devizelor pentru repararea ambelor localuri de şcoli; repararea localului judecătoriei; înfiinţarea unui cimitir pentru îngroparea cadavrelor animalelor moarte de diferite boli şi destinarea unui loc care să servească pentru depunerea gunoaielor din oraş.

❑ Din cauza ploilor din ultimul timp, apele Jijiei care au crescut în mod simţitor, s'au revarsat în multe părţi.

De asemenea Prutul creşte, ameninţînd şi el cu revarsarea.

S'au luat măsuri de prevenire.

❑ Preoţii Alexandru Şerban şi Gh. Maxim, au fost numiţi conferenţiari onorifici la penitenciarul central din Iaşi.

❑ **Din Constantinopol ni se scrie: pe vaporul de escursionişti se aflau din Iaşi, doamna şi d. inginer Corban; d-na dr. Anghel, d-na şi d. inginer Cristodulo, d. căpitan Dimitriu, d. inginer Protopopescu şi d. inginer Pârvulescu.**

❑ Astă-zi la orele 3 după amiază s'a făcut înmormîntarea regretatului Emil C. Lepadatu preşedintele tribunalului comercial.

Serviciul prohodului a fost oficiat de P. S. S. Arhiereul Nicodem Munteanu asistat de preoţii D. Popa, V. Ionescu, Niţescu şi Iordăchescu şi acompaniat de de corul bisericei Buna-Vestire.

Cordoanele erau ţinute de d nii C. Pennescu, decanul baroului avocaţilor, Adam Bercea, prim-procuror, V. Erbiceanu, jude instructor şi Al. Gane, preşedintele trib. secţia II-a.

Au asistat la trista ceremonie magistraţii curţilor de apel şi ai tribunalelor, precum şi un mare număr de prieteni şi cunoscuţi, care au condus la ultimul locaş pe acel ce a fost Emil Leppadatu.

Pe carul funebru, erau depuse coroanele: soţiei, familiei, magistraţilor, baroului avocaţilor, funcţionarilor grefei.

Inaintea trib. s. III a ţinut un discurs funebru, d. prim-procuror Adam Bercea.

La mormînt va vorbi d. decan Pennescu.

❑ Pe ziua de 1 Mai st. n. s'au făcut următoarele înaintări, prin sporuri de salar, în circ. mişcărei Iaşi: şefii de tren: Simionescu Neculai, Grigoriu Gr., Popovici Vasile. Ionescu Gh. şi Andonachi Mihai; împiegatul de mişcare Stepleanu Dim; magazinerul Haraga Ioan şi un număr de 50 de frînari; magazinerul Gh. Neculau; telegrafistul Chiriac H. şi şeful de staţie Ionescu Dim.

❑ Eri dimineaţă, ţiganii Ioan Gheorhiu şi Gheorghe Costea, care se aflau la o crîşmă din strada Nicolina, s'au apucat la ceartă.

La un moment dat, Gheorghiu a descarcat două focuri de revolver asupra lui Costea, lovindu-l în cap. Victima a fost transportată la spitalul Sf. Spiridon, iar criminalul a fost arestat.

❑ Poimîne Vineri, 23 Aprilie, se va serba, cu o deosebită solemnitate, al doilea hram al Mitropoliei Moldovei.

Va oficia I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei, asistat de doui Episcopi, de clerul catedralei şi de toţi protoereii din Eparhia Moldovei.

Se va oficia şi un parastas pentru odihna sufletului fericitului întru pomenire Mitropolitul Iosif Naniescu.

Va urma apoi o recepţie în palatul Mitropolitan.

❑ Pentru marile sărbări cîmpeneşti pe care societatea de gimnastică le organizază la Ungheni, în zilele de 6 şi 7 lunie, s'a format un comitet compus din d-nii: V. Teodoreanu, M. Viorescu, Botez-Gordon, Osv. Racoviţă, I. Burghelea, P. Constanţiu, M. Stratan, Octav Velciu şi I Velciu, care au fost eri la Unghenii Ruşi, unde s'au urmat tratative pentru ca la aceste sărbări să ia parte şi populaţia din acele părţi, precum şi ca escursioniştii să poată trece dincolo în Basarabia în acele zile.

❑ La conferinţele generale ale membrilor corpului didactic, cuvîntarea de deschidere o va ţinea d. N. Ionescu, revizor şcolar cl. I.

Criticile lecţiunilor vor fi făcute de d-ra Scriban, institutoare şi de d. revizor şcolar Ionescu.

❑ Consistoriul mitropoliei va fi convocat după 10 Mai, cînd va judeca mai multe procese, între care şi al preotului Murarăşu din judeţul Botoşani.

❑ **Sborul de la 25 Aprilie.**—Duminică Iaşul va avea mii de vizitatori care vor veni să asiste la sborul ce va avea loc la aerodromul de la abator.

Aviatorul Delatang, care va face sborul, soseşte în astă-seară în localitate.

Poimîne Delatang va face un exerciţiu de sbor, la care vor fi învitaţi ziariştii locali.

In urma cererei publicului, s'a redus preţul intrărei unei trăsuri, de la 15 la 10 lei.

❑ Călătoria lui Rooseveld în Europa şi grandioasa primire făcută fostului Preşedinte al Statelor-Unite cu ocazia sosirei sale la Viena, au fost precis înregistrate de cinematograf şi mîine-seară Joi 22 April aceste vederi atît de interesante vor figura în noul program al teatrului Pathé Frères din sala Circului Sidoli.

Viaţa şi resboaele lui Iuliu Cesar, cele mai glorioase pagini din Istoria Romanilor, este o superbă reconstituire şi ni se redau toate evenimentele mari din viaţa marelui Imparat pînă la tragicul său sfîrşit, cînd Cesarul glorios cade lovit de două-zeci şi două cuţite.—Nu lipseşte nici Max Linder în noul program de mîine Joi 22 April. El îşi face apariţia în frumoasa comedie „Ingeniosul atentat" scene excelent interpretate de simpaticul artist, al căror autor este însuşi neîntrecutul actor. „Martirii sau drumul spre pedeapsă este un al doilea epizod din viaţa împăratului Nero, sujet istoric de asemenea cuprins în noul program care mai conţine multe piese teatrale, sujete instructive, alese vederi după natură, splendide sujete comice, din care relevăm Oracolul domnişoarelor, comedie de Gaston Velle, Două portrete, mare piesă teatrală, 16 copii comedie, O nuntă la ţară etc. etc.

Sîmbătă 24 şi Duminecă 25 Aprilie vor fi întercalate sujete noui în program—Duminecă 25 Aprilie nu are loc reprezentaţie ci numai matineu la 3 ore ziua.

Cu aceste spectacole se închee staţiunea de iarnă şi reprezentaţiile viitoare vor avea loc în vasta grădina Bragadiru. Matineurile vor urma regulat în sala Circului Sidoli.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 21 Aprilie

LOTERIA

Bucureşti.—Astă-zi s'a urmat tragerea loteriei cl. VI a regatului romîn.

Au cîştigat:

3000 lei, No. 28157.

2000 lei, No. 9135, 17970, 48286, 14779.

1000 lei, No. 43485, 5969, 34148, 8559, 36622, 49418, 21603, 5096, 35962, 24956,

500 lei, No. 35552, 36958, 3482, 12775, 8891, 45893, 24221, 5781, 1276, 22103, 48712, 36705, 23003, 8898, 33073, 22349, 50288, 36003, 150.

Situaţia în Albania

Salonic. — Delegaţii rebelilor din Kosova încearcă să răscoale şi pe arnăuţii de pe teritoriul Malina, pentru ca şi aceştia să ceară menţinerea privilegiilor acordate de Abdul Hamid.

Fierberea la Ipek, Prizrend şi Mitrovitza a mai scăzut; totuşi măsurile militare continuă a fi luate.

Cometa Halley

Bucureşti.—Cometa Halley a fost observată, cu multă uşurinţă, azi dimineaţă, între orele 3 şi 4. Sîmburile are o strălucire ca al unei stele de mărimea întăia.

De la observatorul de la Filaret, cometa a fost văzută şi mai bine. Sîmburile se prezintă foarte condescent.

Peste 8—9 zile, cometa va putea fi văzută, destul de bine cu ochii liberi, de pretutindeni, între orele 3—4 dim. Ea are un aspect foarte frumos.

Trecerea în direcţia Soarelui va avea loc în ziua de 6 Mai, la 4 dimineaţă.

De la această dată, cometa va putea fi văzută, mai greu şi numai seara.

*

Berlin.—După calculile făcute la observatorul astronomic din Heidelberg, asupra călătoriei cometei Halley, se spune că pămîntul nu va mai trece prin coada cometei, aşa că pericolul de peirea lumei, e îndepartat!

Incăierări grave la o întrunire

Buda-Pesta.—In circumscripţia electorală din Karansebeş într'o adunare de alegători s'a produs încăerări între aderenţii partidului muncii şi partizanii candidatului naţionalist dr. Vlad. Un aderent al muncii a fost ucis, iar doi alţi partizani ai acestui partid au fost răniţi de moarte.

Dieta Finlandei

Helsingsfort.—Raportul comisiunei legilor fundamentale propune cu privire la proiectul de lege privitor la Finlanda, ca, dieta să declare că îi este cu neputinţă de a da avizul ce i se cere, de oarece proiectul de lege prevede o modificare radicală a legilor fundamentale finlandeze şi dieta nu poate renunţa la dreptul ei de hotărîri. Comisiunea arată în considerentele sale că dieta nu poate conform regulamentului său, să-şi dea avizul de cît numai asupra acelor chestiuni asupra cărora împaratul singur are dreptul a hotărî.

Asasinarea unui poliţist

Petersburg.—Teroriştii au început din nou să se reorganizeze.

Aseară un poliţist, care arestase un revoluţionar, a fost asasinat.

Inmormîntarea lui Bjoernson

Cristiania.—Azi a avut loc înmormîntarea lui Bjoernson. Au asistat la ceremonie regele, regina, membrii familiei, reprezentanţii statelor streine, ai Storhingului, ai consiliului municipal, ai academiei de ştiinţi şi numeroşi scriitori.

Dezordinile din Dunkerque

Dunkeque.—Manifestaţiunile au continuat şi azi dimineaţă. Jandarmii sunt atacaţi cu pietre. Cuirasierii au şarjat; un manifestant a tras un foc de revolver, care a rănit pe un manifestant. A sosit noui trupe.

*

Paris.—Iată amănunte cu privire la dezordinele grevistilor din Dunkerque. Eri seara 3000 de greviştii au năvălit în gară, unde au construit baricade cu vagoane de mărfuri şi au atacat cu pietre pe dragoni. Trupele au şarjat contra agresorilor lor, cari nu s'au retras de cît după ce au văzut că sunt atacaţi şi de la spate de un detaşament de dragoni. Mai multi dragoni au fost răniţi cu pietre. Seara s'au produs în mai multe rînduri ciocniri între greviştii şi trupe. Greviştii au încercat să dea foc unei fabrici de cherestea. Numărul răniţilor este mare în ambele părţi.

De inchiriat două apartamente la Aleea Principesa Maria, unul compus din 5 odăi şi altul compus din 4 odăi.

ANUNCIU

Pentru Biroul societăţi Textile (Copou) se caută ca practicant, un absolvent al şcoalei de comerţ, cu scriere frumoasă. Reflectanţii romîni, sau naturalizaţi (să prezinte personal ofertele lor, împreună cu certificatele ce ar poseda, în fiecare zi de lucru, între orele 4—6 p. m., la cancelaria fabricei din Copou.

Soc. anonimă Romînă Italiană a Industriilor Textile Iaşi

Tovarăş, cu capital de 2500 fr., se caută la o întreprindere foarte rentabilă.

Informaţiuni la A-dtia ziarului, sub „Renthal."

De inchiriet mai multe apartamente de cîte două odăi cu atenanse din imobilul situat în Iaşi, secţ. I, Strada Păcurari No. 97. Pentru conditiuni a se adresa d-lui avocat *M. C. Drăcşineanu*, Strada de jos.

De vînzare şi de închiriet

în Strada Păcurari No. 79

Un apartament din nou construit compus din patru odăi, bucătărie, spălătorie, sofragerie, şi celelante atenanse.

Un apartament compus din trei odăi şi atenanse.

A se adresa la proprietar **Egor Ivanov** *în aceleaşi case.*

De Vînzare O casă mare, situată în Iaşi Str. Atanasie Panu No. 3 cu preţul de 20,000 lei numerari peste creditul Funciar Urban din Iaşi. A se adresa Str, Palat No. 31.

De închiriet casele din str. Cogălniceanu 6.

A se adresa la d. avocat Stef. Georgescu, str. Căpitan Păun 10, bis.

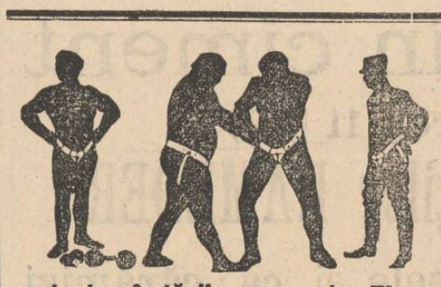

Suferinzilor de Hernie

alinarea imediată a suferinţelor voastre este în

Bandagele Barrère

singurele complect elastice, **în măsură de a reţine herniile cele mai voluminoase cu toate sforţările exagerate. Ele permit fără vre o jenă sau frică participarea la toate sporturile.**

Vindicarea complectă la copii. — Incercare gratuită pentru oricine.

Agentul lor general soseşte din nou în România şi dorind a satisface pe toţi suferinzii, va primi **la Iaşi** *în felul următor:*

Mercurĭ, Joĭ, Vinerĭ şi Sâmbătă, 21, 22, 23 şi 24 Aprilie la HOTEL BINDER

Proprietarul Magazinului

Comerțului in RATE

Iași, Strada Lăpușneanu 25

Aduce la cunoștința publicului că a adus un mare transport de biciclete **BRENNABOR** marca cea mai renumită, întrebuințată de toate arsenalele armatelor din Europa.

Depozit de Mașini de cusut

de calitate superioară pentru industriași și pentru familii. Funcționarea perfectă, garantată pe timp de 10 ani.

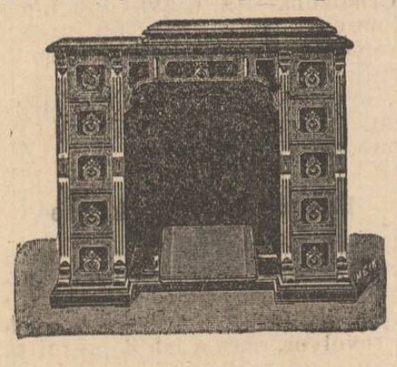

Gramofoane și plăci
Instrumente muzicale
Mobile, Cărucioare
și ori ce accesorii

Toate se vînd în rate convenabile la

Magazinul Comerțului in rate
Ș. L. Grossmann
Strada Lăpușneanu 25

BIUROUL ROMĂN

PENTRU

Instalațiuni de APA și CANAL

AUTORIZAȚIA No. 291 din 1910

No. 3—Strada ARCU—No. 3

Ing. GEORGE D. MANUG și Th. ZAHN

fost Inginer-șef monteur la „secția instalațiunilor particulare al Societății „Union Baugesellschaft" Iași.

Execută orice fel de lucrări atingătoare de această branșă. Specialitate în inslalațiuni de băi și closete și băi publice, după ultimile sisteme; construcțiuni de **vespasiane** pentru piețe publice, pisoare pentru loçaluri publice, hoteluri, restaurante, cafenele etc., etc.

Diferitele materiale și obiecte necesare la instalațiuni, sunt din acelea pe care experiența le au constatat că sun retsistente se comportă bine și conforme regulamentului Pirmăriei.

Oferim condițiuni avantajoase pentra plata lucrărilor și garantăm solitatea montajului.

Proecte și Devize întocmim gratis, la cerere tuturor onor. administrațiuni, d-lor proprietari; asemenea, tot gratis—**spre lămurirea d-lor proprietari**—întocmim și verificăm devize pentru racordări; cu conducta și canalul public, lucrare ce se va executa de concesionarul Primăriei.

Biroul Romin pentru instalațiuni de Apă și Canal
— Str. ARCU No. 3 —

Ing. G. MANUG și Th. ZAHN

Vînzătoare

specială, de Pălării, Galanterie, Incălțăminte, Dantelerie, Mode, caută post durabil local.

S. G. Poste restante, Iași

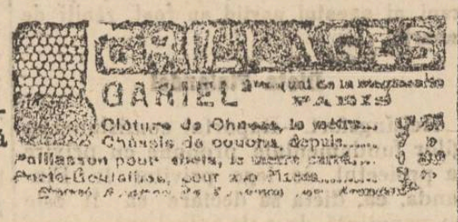

FABRICA DE CARAMIZI

cu aburi și cuptor sistematic

lîngă abatorul comunei Iași,
legată cu rețeaua tramvàiului electric

Fabrica de tuburi de beton în ciment

(Șoseau Arcu 11 | 19)

Proprietatea fraților RAMEDER

Recomandă produsele ei, ca: cărămizi presate și tuburi de ciment, în ori-ce diametru și dimensiune.

TITUS LAPTEȘ

AVOCAT

— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Caii potcoviți la **Clinica Veterinară** din strada Păcurari 100 în luna Martie a. c., medic veterinar **Lupașcu:**

De la școala normală de fete 1 cal; G. Klein, brutar 7 cai; Căpitan Negrutzi 1 cal; Aizic Haimovici 1 cal; Nicu Lupașcu 4 cai; Cujbă 1 cal; Fabrica Zimbru 8 cai; Căpitan Roșu 2 cai; Locot. Manolescu 2 cai; Jora 1 cal; Sașca, muscal 3 cai; Stoleru, muscal 2 cai; Danilui 3 cai; Dănilă, muscal 2 cai; Pepiniera Vișan 6 cai; Căpit. Baldovici 3 cai; Locot. Golescu 6 cai; Jandarmaria Rurală 5 cai; Darmet 8 cai; Rășcanu 2 cai; avocat Anastasiu 2 cai; Alexievici, muscal 2 cai; Greceanu 1 cal; Neculita, muscal 3 cai; Gall 1 cal; Scoala de meserii 2 cai; Maior Văleanu 2 cai; Vasile Ivan, muscal 2 cai; Klepper, moară 1 cal; Bucureșteanu, muscal 3 cai; Rivalet, Vișani 2 cai; Căpitan Ionescu 1 cal; Gh. Șerban 2 cai; Farmacist Jelea 2 cai; Liceul Internat 2 cai; V. Muscalu 3 cai; Pogor, Galata 3 cai; Duca. Vișani 1 cal; Neculau, brutar 2 cai; Pompieri și ofițeri 75 cai; 75 de consultațiuni; Papana 1 cal; Pompierie consultații 4480.

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă și Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Sîmbătă și Duminică se intercalează în program:

Sujele noue

Prețurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă și Duminică **MATINEU** la **3** ore ziua cu prețurile reduse la toate locurile și anume: Loja 4 lei, Rezervat 80 b., Stal I-iu 60 bani, Balcon 40 bani Galeria 30 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieți și rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOARE LEI

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,182. Contraste pentru un capital de franci 577,594,097 $^{46}/_{100}$ și fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societății peste 880 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contrastatului.

e) Caz de doces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum și

Diferite alte combinațiuni de asigurări atingătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romînia **București**
Agent general pentru Iași:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

Cine vrea să cîștige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iași—Strada Lăpușneanu No. 55 — Iași

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VII

s'au pus în vînzare

Tragerea de la

9 April—4 Mai 1910

Se poate cîștiga în caz fericit cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șapte Milioane Trei sute douăzeci și două Mii de Lei

Grăbiți-vă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua și Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Prețurile oficiale pentru vînzare:

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Prețurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iași Strada Primariei No. 17.—Instalațiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: IAŞI Str. Primăriei 27 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul VII.—No 998—Vineri 23 Aprilie 1910

Roosevelt... liberal Brătenist

Cine s'a gîndit vre-o dată ca liberalii demodaţi ai d-lui Ionel Brătianu să alerge peste Ocean cu găsirea de argumente întru susţinerea legilor, cu cari au bine-voit a înzestra ţara romînească în anii de la Hristos 1907—1910. Americanismul acesta tradează la liberali o epuizare politică, ca şi la omul ce zace în mare primejdie, crede că va scăpa acăţîndu-se şi de o coadă de ceapă.

Roosevelt, fostul preşedinte al marei republici Americane face ocolul Europei, vizitînd toate capitalele ţărilor şi puindu-se în atingere cu înalta societate Europeană. Om de stat emerit, orator de talent, primul cetăţan al republicei a crezut de datoria sa, ca o dată ajuns la Paris să expună în o conferinţă la Sorbona vederile sale politice asupra datoriilor unui bun cetăţan. Ideile expuse în magistrala sa conferinţă sînt rodul lungii şi rodnicei sale activităţi de şef de stat şi deci el a expus oglindirea sufletului său. Plutind într'o atmosferă de înalt civism, fostul preşedinte a schiţat însuşirile unui cetăţan al Republicei, imitînd liniile mari ale lui Platon din „Republica"; ale lui Plutarh din „Vieţile sale paralele", pentru a face o operă clasică. De sigur că gîndirile lui Roosevelt vor rămînea ca prototipul omului conscient de înalta sa chemare.

Se prea poate ca în schiţarea generală, oratorul om de stat să fi pus caracterizări generale de aşa natură, ca în ele să se oglindească mulţi alţi Regi şi oameni politici din alte ţări, căci în ori-ce suflet omenesc e un fond comun de idei, rod al culturii moderne, ce fie-care caută să primească şi al relaţiunilor strînse între state. Ori cît de American ar fi Roosevelt, el a dat dovadă de o înaltă personalitate politică mondială prin felul cum e condus politica mondială.

Ce au făcut membrii dinastiei? Au crezut că pot găsi în ideile şi părerile lui Roosevelt noi argumente pentru a-şi apăra legile lor, cari au dat faliment. Noi, pe cît cunoaştem oamenii noştri politici, ştim că şeful partidului liberal s'a arătat cel mai puţin pregătit pentru înalta sa chemare, căci nu numai că n'a făurit nici o lege de înaltă şi mare chemare socială, dar n'a putut da directiva în opera legiuitoare a guvernului său. Miniştrii în opera lor de legiferare s'au lovit cap în cap cu ideile şi vederile lor. De pe banca ministerială a venit desordinea, neorînduiala, harababura politică; iar primul-ministru a lipsit de la înalta sa chemare, diriguind, unificînd opera de legiferare a cabinetului său.

Mai n'a fost lege organică, care să fi eşit din capul ministrului bună, completă şi de utilitate practică. Parlamentul a votat legi, cari s'au pus de-a curmezişul vederilor miniştrilor şi cu toată această harababură politică guvernul Măriei Sale merge, stă la cîrmă, pentru că raţiuni de alt ordin exterior legitimează rămînerea la putere.

Opoziţiile conservatoare i-au retras creditul politic, şi ce greşala colosală politică au comis Carpiştii, că au retras aşa de tîrziu creditul politic regimului liberal!

Azi ţara întreagă condamnă regimul; îl condamnă cu teoria, îl condamnă cu votul. Insuşi organele oficiale condamnă opera guvernului ca netrebnică. Şi apoi ce să mai umblăm după vederile opoziţiei; singur guvernul şi-a retras, şi-a amînat legile, ca rău întocmite.

Şi pe cînd toate acestea, se petrec la noi în ţară, între noi, iată că raza de speranţă vine de la Paris. Roosevelt a ţinut la Sorbona o conferinţă. Din cele zise de marele Roosevelt, presa dinastiei Brătianu a crezut că poate găsi argumente în legile agrare, ştirbind principiul proprietăţii.

Iată ce zice Roosevelt: „In ori-ce societate civilizată drepturile de proprietate trebue să fie păzite cu sfinţenie. In cele mai multe cazuri drepturile omului cu drepturile de proprietate se confundă. Dar cînd se întîmplă să fie conflict între ele, drepturile omului trebue să treacă înaintea drepturilor de proprietate. Un om bogat şi de bun neam, care exploatează şi ruinează semenii săi, este ca şi demagogul, care aţiţă pe cei ce n'au nimic contra celor ce stăpînesc averile".

In această frază mintoasa *L'Indépendance* vede raţiunea mişcării din 1907, exploatarea uzurară a marilor proprietari, ruşferturi, lucrul la ţarla, veriga lui Conu Iorgu de trecut ouăle şi altele. Completăm noi: arenda Răteştilor, lucrul cu soldaţii contra muncii satenilor, contracte de arendă prin interpuşi.

Pentru ce adică s'ar scoate ochii unora cu vorbele lui Roosevelt şi nu a tuturora? Sau, ce politică este aceasta de a justifica o mişcare din 1907 cu vorbele americanului din 1910!

Dar ziarul dinastiei merge mai departe. Roosevelt atinge puterea oratoriei în republică şi cîrmuirea noroadelor prin cuvinte. Un Demostene, un Cicero, un Mirabeau, un Gambeta, un Fichte, au fost Regii cuvîntului. Chiar Roosevelt e un maestru al cuvîntului şi în campania sa a ţinut nu mai puţin de 500 discursuri. El prin sine ştie ce putere are cuvîntul în diriguirea noroadelor şi ce periculoasă armă de putere e elocinţa unui Alcibiade sau Efialte.

„Este un semn de vădită decădere politică, că poporul se lasă diriguit prin puterea cuvîntului, dînd o putere cuvintelor ca cuvinte. Negustorul de cuvinte, vorbitorul pururi gata, cînd vorba sa nu-i stăpînită de dreptul cuvînt, nu-i de cît periculoasă într'un corp politic şi tradează o vădită slăbăciune a poporului să se lese influenţat prin cuvînt. *Dacă oratorul nu reprezintă o convingere sinceră, îndrumătoare, o acţiune eficace, cu cît oratorul va fi mai elocinte, cu atîta va fi mai mare răul ce-l va pricinui ţării*".

Aţi înţeles; gazeta dinastiei a subliniat vizînd pe şeful nostru; căci în comentar zice: „noi ceilalţi latini, avem necontenit supt ochi tipuri desăvîrşite de acest gen, vorbitori iscusiţi, gata să servească toate cauzele, numai să-şi satisfacă interesul lor, şi pe urmă să-i părăsească, dacă cred că vor avea mai multe foloase servindu-şi vecinul".

Iată cum combate ziarul dinastiei. Cu Roosevelt a dat gata pe Nababi, a dat gata pe Take Ionescu, a trîntit pe toţi, fără să bage de seamă că şi trafic de putere şi ambiţ de oratorie seacă tocmai la liberali se găseşe, căci ei au trăit din vînzare de vorbe şi beţie de cuvinte.

Cît de greu e însă să-şi vază omul bîrna din ochiul lui şi scribul de la *L'Indépendance* a slujit rău dinastia citînd din Roosevelt pasaje, ce se pot întoarce tocmai contra dinastiei şi ca uzurş, şi ca arbitrar, şi ca exploatare, şi ca oratorie seacă şi declamatoare.

Săracul Roosevelt! la el a rămas apărarea legilor agrare ale domnilor liberali!

Gh. Ghibănescu

Trimitere rectificată

Excelentul domn Mehedinţi, bărbatul cu nume de judeţ, face o rectificare de trimitire.

Barbatul-judeţ n'a zis, în memorabilul său discurs, că trimite pe colectiviştii de unde au ieşit.

Ci a zis: „trimit pe colectiviştii de unde au ieşit, adică în beciurile Băncei Naţionale.

Fireşte, anatomia nu cunoaşte asemenea maternitate. Beciurile Băncei Naţionale, vor fi fiind rodnice—dar în altă ordine de idei. Acele beciuri—să ne întîlnim toţi prietinii acolo—nu figurează în mişcările asupra populaţiei, nici în condicele stărei civile.

D. Mehedinţi comite o eroare foarte grosieră, cînd trimite pe colectiviştii să reîntre în beciurile din cari au ieşit—fiind că colectiviştii stau sotnic în acele beciuri şi n'a fost inventat încă forcepsul, care să-i poată scoate de acolo.

Rectificarea omului—judeţ trebue considerată ca tardivă, ca nulă şi neavenită.

Că i-a trimis pe colectiviştii, faptul nu-l desminte d. Mehedinţi. Dar rectificînd, intercalează un adică. In materia specială, însă n'are loc nici un adică.

Crede oare d. Mehedinţi, că colectivistul este un fel de supra om, care nu vine pe lume ca toţi oamenii, ci se naşte din beciurile Băncei Naţionale?

Susţinînd asemenea enormitate anatomică, d. Mehedinţi face două lovituri extra-ordinare: pretinde că toţi colectiviştii au una şi aceeaşi mamă—beciul Băncei—şi, în a doua lovitură, susţine că beciul — care este de genul neutru —are proprietăţi pe care natura le-a dat exclusiv femeei, ca să-i dee şi ei o ocupaţie pe lume.

D. Mehedinţi reîntors din Banat, a socotit că a făcut un lapsus linguae, cînd a susţinut în entuziasmul vorbirei, trimiterea colectiviştilor de unde... etc.

I s'a părut d-lui Mehedinţi, că graţie vorbei aceleia, va ajunge să fie citat alături de Hübsch—şi aceasta i s'a părut cam delicat.

De aceea a rectificat. Dar ce rectificare se încape în asemenea materie?

D. Mehedinţi rămîne deci succesorul lui Hübsch—fără de nici o rectificare.

Alegerea de mîine

— Doctorul M. Riegler —

Doctor în medicină dela facultatea din Viena, medic erudit şi distins, cu o vastă cultură, se găseşte în fruntea unei situaţii sociale şi politice splendide, graţie unei munci neîntrerupte.

A fost ales deputat al colegiului al II lea de Roman la 1895 şi 1899.

La 1900, a fost ales vicepreşedinte al comitetului executiv conservator din Roman; iar la 1905, a fost ales din nou deputat al colegiului al II-lea şi primar al oraşului Roman, reales în anul 1906.

Ca primar, a înzestrat oraşul cu iluminatul electric şi a pus bazele alimentărei oraşului cu apă, creind şi fondul necesar pentru această însemnată lucrare, mărind în acelaş timp în mod simţitor veniturile comunei,

D. dr. Riegler, este un fruntaş al Romanului, un savant recunoscut. D-sa a luat parte la toate congresele pentru răspîndirea şi înaintarea ştiinţilor şi a prezentat mai multe lucrări privitoare la mecanica raţională, fiind licenţiat în ştiinţele fisico-naturale de la facultatea de ştiinţe din Viena şi profesor de ştiinţele fisico naturale la gimnaziul din Roman.

Membru marcant al partidului conservator democrat şi vice preşedinte al comitetului executiv al acestui partid din Roman, d. dr. Riegler s'a ilustrat prin o serie de discursuri, aducînd la tribună pentru prima oară, acel spirit de filosofie politică ce întăreşte credinţele, imprimîndu-le un caracter energic şi îndepărtînd violenţa în luptele politice.

Iată cine este candidatul partidului conservator democrat la alegerea colegiului al 2-lea de senat, căruia guvernamentalii îi opun candidatura d-lui Decker.

Astă-zi au început în Iaşi conferinţele generale ale institutorilor şi institutoarelor. Asupra celor urmate, publicăm o dare de seamă în pagina II.

CATE-VA NOTE

Partidul takist, scrie *Evenimentul* este un partid de pehlivani. Şi iată cum: „hărţuit din toate părţile şi ajuns în momentul lichidărei, takismul îşi joacă ultima carte, dîndu-şi arama pe faţă?

In momentul lichidărei, takismul îşi joacă ultima carte, cu care prilej îşi dă arama pe faţă— fiind-că, ajuns să-şi joace ultima carte, nu i-a mai ramas de cît arama.

Apoi autorul articolului „partid de pehlivani" se întreabă: „ce zic toate elementele cinstite, cari au aderat la politica takistă?"

Partidul takist este, deci, un partid de pehlivani, care se compune din toate elementele cinstite.

*

Un ziar local anunţă că a fost victima unui furt din partea *Opiniei*: noi am publicat dăunăzi o corespondenţă între Nansen şi Björnson, corespondenţă pe care ziarul local o publicase încă în Decembre.

Şi era natural s'o fi publicat înainte, de vreme ce Nansen este colectivist. Deci nu putea să-şi publice corespondenţa de cît într'un ziar colectivist.

OAMENI ŞI LUCRURI

TRADEM

O revistă din Bucureşti şi un ziar local au reamintit a 16-a aniversare a morţii poetului Traian Demetrescu,—a mult regretatului „Tradem" cum îi spuneau intimii.

Cine erau intimii poetului în înţelesul propriu zis? N'aşi putea spune. Dar cetind una din scrisorile reproduse acum într'un articol ocazional, scrisoarea în care bietul spunea că dacă ar veni în Iaşi, eu i-aşi spune poveşti de pe malurile Rinului—mi-am reamintit că am fost unul din intimii lui desi nu ne-am văzut nici odată în viaţă! Ba, am fost întru cît-va executorul lui testamentar.—tipărindu-i volumul de „Aquarele", al căror manuscris mi-l trimisese cu foarte puţin timp înainte ca să-l fi răpus boala nemiloasă.

Boala îl exila în toată vara şi cu un an înainte de a dispărea dintre noi—în August 1893 — îmi scria, din Reichenhall:

„... Iubite, te-am uitat puţin: sunt printre munţi, printre arbori, printre cele mai frumoase flori. Am uitat tot: praful şi murdăria din ţeara mea, duşmanii şi proştii, gazetele şi amicii chiar.

Pe la voi, tot polemici cu Urechie, tot teorii asupra artei pentru artă? Sărmanii, sărmanii mei fraţi de liră şi de sărăcie! Cum nu e cu putinţă să te aduc aici, tristă caravană de visători!

.... Zilnic lucrez cîte 4—5 ore la o carte,—asigură pe *Rion* că întrînsa nu va mai fi vorba de mine.

Cred că voiu face ceva de seamă căci doi geniaţi colaboratori îmi dau concursul lor: singuratatea şi munţii:

... Grozav mă plictisesc oaspeţii romîni de aici. Fiindu-le cunoscut, mă ucid cu discuţii politice sau cu conferinţe insipide. O căpităneasă din Focşani era să exclame: Sălbatecul! „cînd a auzit că nu joc valsul! Un burghez milionar mi-a adus vestea că guvernul se clatină... Dar ce-mi pază mie! O văduvă din Bucureşti—pst! discreţie!—mi-a oferit un admirabil buchet din „floarea Alpilor". Ea şi-a adus aci un volum din *Intim*,—ho, ho!... Iar într'o după amiază,—hm, hm!... (Asigură pe *Vraja* că nu voiu scrie nimic ca despre ţăranca din pădure).

Mănînc bine, beau 2—3 albe zilnic, bere de München, domnule! — am devenit trandafiriu, dar sunt tot anemic, am insomii şi une-ori depresiuni nervoase subite. Doctorii m'au oprit de a lucra şi mi-au recomandat multă muzică. O minunată orchestră cîntă de două ori pe zi într'un parc imens. Doctorii mi-au spus să nu petrec iarna în ţară: sunt veşti de moarte"?...

Da, au fost veşti de moarte apropiată Şi nu mult după el s'a dus şi bietul *Rion* de care prinsese frică duiosul Tradem care vorbea „prea mult" despre sine, dar vorbia şi cînta aşa de frumos....

Rodion.

Cu ocazia conferinţelor generale

Şcoala greşeşte prin scopul ce-şi propune. Invăţămîntul care se predă astăzi în şcoală, pregăteşte pe copil în spiritul unei societăţi moarte, care nu mai există. Ea nu-l pregăteşte pentru nevoile societăţei de astă-zi, în care spiritul practic predomină. Deschideţi o carte de citire de curs primar. Intr'însa veţi găsi o mulţime de teorii inutile, banale şi chiar vătămătoare. Invăţămîntul primar pregăteşte pe copil pentru şcoala secundară. El nu-l pregăteşte în vederea unui sfîrşit complect de studii. După ce sfîrşeşte cursul primar, ceea ce i se întîmplă la 12 ani, în cazuri normale, un copil uită tot ce-a învăţat, pentru că el nu se mai ocupă, pentru că şcoala n'a ştiut să'i imprime acest gust, plăcerea pentru citit şi pentru ocupaţii, cari pornesc din propriul nostru îndemn.

Unul din caracterele cele mai importante, pe care trebue să-l aibă şcoala în viitor, este de a oferi omului, în cursul întregei sale vieţi, elementele necesare unei evoluţii continue şi mijloacele de a se ţine totdeauna în comunitate de aspiraţiuni cu semenii săi. Ceea ce şcoala de astă zi nu face. Ea desbină pe oameni şi-i aruncă pe unii asupra altora cu o furie de sălbatici.

Dar să zicem că aceste sunt chestiuni cari ies din cadrul preocupărilor noastre profesionale. Prima chestiune care cade în competenţa noastră şi care ne interesează în primul loc este copilul. Acesta ne este nouă învăţătorilor necunoscut. S'ar părea poate curios că după atîţia ani de profesare în şcoală, zic că nu cunoaştem copilul. Despre dînsul ne-a rămas credinţa veche că el este un om în miniatură, care are calităţile şi defectele unui om matur, de cît numai în măsură mai mică. Ceea ce este absolut falş. Şi de la această ignoranţă complectă a sufletului copilului, decurg toate greşalele de care ne facem vinovaţi înaintea lui. Psihologia experimentală, care este o ştiinţă relativ nouă şi mai cu seamă *pedagogia* sau ştiinţa despre sufletul copilului, care nu datează de cît de 20—30 de ani, a aratat că copilul este o fiinţă aparte, o specie deosebită, un alt animal de cît omul matur şi de cît adolescentul, care are calităţile şi defectele lui proprii, ce nu se găsesc la omul matur. Fie-care fază prin care trece omul de la naştere pînă la adînci bătrîneţe, sunt tot atîtea fiinţi deosebite. Un individ la vrista de 3—4 ani este altul de cît la 7—8, la 12, 15, 20 etc.

Necunoscînd acest lucru pedagogii au creat un sistem de educaţie şi de instrucţie bazat pe constrîngere. In baza acestei pedagogii, i-am luat mai întîi libertatea, l'am privat de mîncare şi l-am închis în nişte camere posomoriste, l-am fixat în bănci şi l-am silit să primească cu deasila nişte cunoştinţi pe care el nu le înţelege şi nici nu le vrea pentru că sunt mai presus de puterile lui, dar pe cari, fiind silit a trebuit să le primească şi să ni le repete în baza memoriei mari de cari el dispune, i'ar noi, ca nişte tirani din cei mai cruzi, ne-am felicitat că prin ajutorul recompenselor, sau mai bine zis al pedepselor am putut să-l facem să repete cîte-va formule sau crîmpee de ştiinţe.

Şcoala nu se preocupă de calitatea muncii. Se sacrifică totul pentru producerea cîtorva rezultate aparente, cu totul opuse celor care se aşteaptă: In realitate toată lumea să preocupă de a îngrămădi în mintea copiilor multe cunoştinţi şi nimene nu se gîndeşte că se desvolte întrînşii facultăţile intelectuale. Dacă şcoala n'ar avea în vedere de cît această parte a educaţiei, atunci copilul ar căuta să continue a-şi cultiva sufletul şi după ce termină cursul primar. Pe cînd aşa, el părăseşte ori ce preocupare de acest fel, ceea ce dovedeşte artificialitatea metodelor care se întrebuinţază în şcoală.

Pentru mai multă uşurinţă voiu grupa greşalele sub cele trei feţe sub care se prezintă educaţia: fizică, intelectuală şi morală.

*

In privinţa educaţiei fizice, cum copiii sunt în curs de desvoltare, ei ar avea nevoe de mai mult aer curat, de mai multă mişcare, de cît suntem noi dispuşi să li acordăm, de mai multă veselie. Nu mai vorbim de cei cari se nasc debili, anemici şi predispuşi la tot felul de boale, cari au nevoe de serioase îngrijiri higienice, Şi noi ce facem? Noi închidem pe copii mai multă vreme între 4 păreţi, unde aerul se strică chiar după o jumătate de oră, cînd devine absolut impur din pricina numărului din calea-afară mare de copii ce îngrămădim într'o clasă, în cît asemene aer devine vătămător chiar învăţătorului. După cîteva ore de lucru în aseminea aer se simte şi el obosit. Statistica arată că dintre oamenii cari mor mai tineri: cei mai mulţi sunt învăţători.

E adevărat că s'au luat toate măsurile că localurile să îndeplinească toate condiţiile de higienă, dar la ce sunt bune toate acestea, dacă silim pe copii să stea închişi, mai multe ore dea rîndul, nemişcaţi şi să înghită de frică nişte lecţiuni care nu-i interesează.

Noi, că suntem oameni formaţi, şi cînd suntem nevoiţi s'ascultăm o conferenţă care este dincolo de nivelul cunoştinţelor noastre, căci conferinţiarul nu se face interesant, şi încă nu putem sta liniştiţi, pănă la sfîrşit, pe care îl aşteptăm cu nerăbdare, dar un copil, cum să nu facă aceasta cu lecţiile noastre, mai presus de mintea lui.

Noi nu băgăm de seamă cît suntem de nedrepţi faţă de copii cînd le impunem linişte şi nemîncare, cînd îi lipsim de veselie. Şi să nu uităm încă un lucru. Noi, ne ducem de bună voe

Compania aeriană din Paris

a organizat un zbor cu

Aeroplanul BLERIOT No. XI

Tip Traversé la MANCHE

Zborul va avea loc în ziua de **Duminică 25 Aprilie a. c.** pe Aerodromul de la Iaşi (Abator) sub patronajul

Societăţei „JOCKEY-CLUB"

Aeroplanul va fi expus publicului. Ascensiunile se vor face în ziua de 25 Aprilie.

la o conferinţă, şi copilul s'aşează în bănci tot deauna cu regret după cea fost silit să părăsească jocul său. Ni s'ar putea obiecta aici că copilul ascultă cu plăcere lecţiile unui învăţător care se face interesant. Aşi vrea să văd pe cineva care este nevoit să asculte în fie care zi cîte 4—5 conferinţe dintre cele mai interesante.

Dar ni s'ar putea spune că pentru odihna minţei sunt recreaţiile şi lecţiile de gimnastică. Aşa este, după fiecare oră de lecţie este cîte o recreaţie de cîteva minute, care ar putea să despăgubească munca intelectuală aşa de deprimantă, dar şi acestea sunt supraveghiate, şi atunci copilul nu se poate da jocului cu toată ardoarea pe care organizmul său o cere. La aceasta se mai adaogă şi obiceiul ce avem unii de a opri de recreaţie pe copiii care s'au făcut vinovaţi de prea multă mişcare în timpul lecţiunei. Cît priveşte lecţiile de gimnastică ele sunt ca şi orele de studii, pentru că nu se poate vindeca oboseala minţii numai prin schimbarea felului de ocupaţii, căci lecţiile de gimnastică sunt şi ele ca şi nişte lecţii oarecare, în care mintea copilului trebue sa fie îndreptată asupra ţinutei corpului şi asupra mişcărilor care se comandă. Lecţiile de gimnastică aşa cum sunt înţelese astă-zi ar trebui să fie înlocuite cu jocuri, la care copiii să se dea în toată libertatea lor de copii.

Pentru a ajuta şi desvoltarea fizică a copiilor ar trebui ca să nu îngrămădim prea mulţi copii în săli prea mari, să se facă multe escursiuni, toamna şi primavara, să se prevadă localurile de şcoală cu curţi spaţioase şi cu grădini de pomi, sub umbra cărora să se poată lua din cînd în cînd şi lecţii, să se pue de acord metoadele de învăţămînt cu datele ştiinţifice despre copil, să se reducă programele la strictul necesar, alungîndu-se din ele toate cunoştinţele de umplutură care n'au nici o valoare educativă şi nici un folos în viaţa practică. Cînd se vor lua toate aceste măsuri, atunci se va fi făcut ceva temeinic pentru educaţia poporului. Cînd educaţia este bine condusă nu este nevoe de măsuri paliative, de care se iau astă-zi. Intr'o societate bine organizată nu-i nevoe nici de jandarmi mulţi, nici de judecători şi nici de spitale. Inmulţirea acestora însemnează lipsa de prevenire a boalelor, lipsa unei bune educaţii, începutul unei dezorganizări complecte a societăţei. Aşa şi în materie de educaţie, noi n'am avea nevoe astă-zi de atitea societăţi de bine-facere care privesc copilul, dacă ne-am deprinde să vedem răul la isvor şi să-l stîrpim din rădăcină. Vreau să spun că noi astă-zi n'am avea aşa mare nevoe să cheltuim sume însemnate pentru trimiterea copiilor la aer curat afară la ţară, dacă s'ar fi luat precauţiunea ca localurile de şcoală să aibă împrejurul lor curţi largi şi grădini de pomi, ca ele să devie adevărate centre de atracţie pentru copilărimea retrasă de variaţie şi de libertate. Atunci am fi fost nevoiţi să trimitem numai un mic număr de copii născuţi debili sau deveniţi debili din pricina lipsei de hrană suficientă şi a locuinţei părinteşti în care sunt nevoiţi să-şi petreacă timpul, nu şi pe cei pe care şi şcoala îi prepară pentru aceasta prin localul şi împrejurimile sale.

C. V. Buţureanu

Litere-Ştiinţe-Arte

Copiii...—E prima zi a conferinţei didactice,—a acelei mari şi solemne întruniri la care se găsesc, strînşi la olaltă acei chemaţi să ne făurească generaţia de mîne: dascalii

Preocuparea de căpitenie a acestor importante congrese o formează—problema copilului. Ce poate fi mai însemnat, ce poate fi obşteşte interesant de cît ceea ce se referă la omul de mîne,—la copil? De aceea se cuvine ca o conferinţă didactică să fie un obiect de atenţiune şi de interes ştiinţific pentru toată lumea şi lucrările ei să fie urmărite de aproape.

In legătură cu aceasta relevăm importanta lucrare, apăruta în volum sub titlul *Curente pedagogice* şi datorită colaboratorului nostru C. V. Buţureanu E o lucrare pe care vor trebui s'o consulte toţi acei cari au îmbrăţişat marea misiune a pedagogie—şi o vor consulta cu folos, de oare ce ea se referă la acea mare, esenţială problemă de care am amintit mai sus,—problema copiilor, care e în acelaşi timp şi a părinţilor,—a tuturor într'un cuvînt.

*

Fiind că vorbim de copii, înregistrăm că propunerea emisă eri în ziar şi anume ca să facă posibilă, într'un mod oare care participarea întregei populaţiuni şcolare la importantul eveniment al experienţelor cu aeroplanul a fost bine primită în cercurile competinte şi e în studiu. Sperăm că se va găsi un mod de realizare a acelei propuneri pentru ca, astfeliu, evenimentul să-şi găsească consacrarea cea mai vrednică de a rămînea întipărit în amintirea şi impresionabilitatea copiilor.

*

La Londra s'a făcut o interesantă experienţă muzicală cu lămpi electrice cu arc, care puse la o anumită presiune dau sunete muzicale. Experimentatorul a grupat o sumă de opt lămpi acordate diatonic major cu o tastieră cu care a cîntat diferite fraze melodice printre cari şi imnul naţional englez.

*

Criticul Paul Czell a vizitat atelierul marelui sculptor Auguste Rodin, la Paris. Cu această ocaziune a avut cu marele artist o convorbire asupra „frumuseţii" în general şi a frumuseţii femeeşti în special. Criticul publică această instructivă convorbire în „Le Matin".

*

In cursul lunei Mai vor avea loc la Paris o serie de conferinţe şi serbări literare asupra lui Balzac. Admiratorii genialului scriitor speră să obţină transportarea rămăşiţelor lui la Panthéon.

*

Baronul de Rotschild din Viena a donat suma de 100,000 coroane pentru studii astronomice, în amintirea fiului său care a murit subit anul trecut.

*

Henry Bataille a cîştigat în apel procesul cu Sarah Bernhardt, relativ la afacerea prelucrărrii dramatice „Faust", refuzată de Sarah, din cauza rolului lui Mephisto, care nu i convinea. Autorul cere artistei 20.000 de lei. In prima instanţă cererea a fost refuzată; acum i s'a dat cîştig de cauză.

*

A apărut No. 15 din excelenta revistă „Falanga" avînd cuprinsul următor:

N. Davidescu—Daemonia poemata poezie. Fulgă—Ziaristul (nuvelă). Cincinat Pavelescu—Cîntec (poezie). I. P. Severus—Un vernisaj mult aşteptat: Tinerimea Artistică. M. Săulescu—Intus (poezie). Mihail Dragomirescu—Mozaic Critic. X. Zarand—P. Verlaine—Singurătate (poezie). E. Grigoraş—Cronica ştiinţifică. Informaţiuni, Poşta redacţiei etc.

*

STRUNA ZILEI

ZBURATOARE

Duminică, la aerodrom experienţe cu aeroplanul...

V'aşi opri, de bună seamă,
Aparate zburătoare,—
Căci femeile, mi-e teamă,
Cîte-s tinere, **uşoare,**
Toate or învăţa să... zboare.

Conferinţele generale ale corpului didactic primar

— Te Deumul.—La şcoala „Gh. Asaki".—Cuvîntare de deschidere.—După Amiază.

Azi dimineaţă au început conferinţele generale ale membrilor corpului didactic primar din judeţul Iaşi.

La orele 9 jumatate, s'a oficiat, în catedrala mitropolitană, un Te Deum la care au luat parte toţi membrii.

Te Deumul a fost oficiat de vicarul mitropoliei P. S. S. Arhiereul Nicodem Munteanu, asistat de mai mulţi preoţi şi acompaniat de corul catedralei.

După oficiarea Te-Deumului P. S. S. Arhiereul Munteanu a ţinut o scurtă cuvîntare, urînd bună venire şi spor la muncă tuturor membrilor adunaţi pentru conferinţe.

A răspuns d. N. Ionescu, revizor şcolar, care a mulţumit P. S. Sale pentru oficiarea Te-Deumului, zicînd că membrii corpului didactic vor căuta a respunde înaltei lor misiuni.

După Te-Deum membrii corpului didactic au mers la şcoala primară de băeţi „Gh. Asaki", unde d. revizor şcolar N. Ionescu a ţinut următoarea cuvîntare de deschidere: „Conferinţele generale îşi au fiinţa lor încă de mult timp. La început ele se făceau numai pentru învăţătorii, iar începînd de la 1893 la aceste conferinţe, ia parte întreg corpul didactic. Nu voi insista asupra scopului acestor conferinţi, le voi rezuma însă numai în două motive, care au determinat ca aceste conferinţe să-şi ia fiinţă. Intăi strîngerea relaţiunilor dintre învăţători şi al doilea lărgirea cunoştinţelor lor.

Oare acest e conferinţe au şi în viitor raţiune de a fi? Voi răspunde că şi în viitor ele au raţiune şi aceasta pentru că raporturile dintre dascali trebue să fie strîns unite, cînd mai cu seamă aceste raporturi iau o mai mare desvoltare. Şi a doua, că cunoştinţele sunt variate şi să schimbă cu timpul. Ultimele scrieri pedagogice dărîmă multe teorii vechi.

In afară de aceasta mai e şi o altă chestiune importantă. O mare parte dintre membrii corpului didactic nu pot să aibă la îndămînă tot ceia ce li trebue pentru ca să-şi reîmprospăteze cunoştinţele. Şi această reîmprospătare nu se poate face de cît întrunindu-ne cu toţii la un loc.

Felul cum se ţineau conferinţele înnainte nu ţinteau la alt ceva de cît la întregirea şi corectarea metodelor şi erau aşa de dese şi variate ciocnirile dintre membrii conferinţelor, în cît nu se ajungea la rezultatul pentru care conferinţele erau făcute. S'au discutat multă vreme metodele. Azi însă ele sunt atît de mult desbătute şi răsfoiate, în cît pentru viitor, discuţia lor va forma al doilea plan al discuţiilor conferinţelor, dîndu-se o atenţie mai încordată chestiunilor pedagogice, chestiunilor generale de educaţie care au fost neglijate.

Pe viitor conferinţele generale pe judeţe, tind să devină un fel de consilii generale instructive, în care se va discuta ori ce chestiune referitoare în general şi special pentru fiecare localitate.

Materia propusă în discuţie pentru anul acesta e următoare:

1) Calculul oral pentru cl. I; 2) aplicarea măsurilor metrice; 3) iar ca chestiuni generale pedagogice: 1) Greşeli în educaţie şi învăţămînt şi 2) memorie.

Trecînd în revistă activitatea şcolară şi extra-şcolară, arată că în anul 1907 şi 1908 erau 24 şcoli urbane cu 85 institutori, cu 3742 elevi înscrişi, regulaţi 2905, promovaţi 1752 şi absolvenţi 533; înscrişi, 5793 repetenţi, 4760 promovaţi şi 450 absolvenţi. In 1908 (909) erau 24 şcoli urbane cu 87 institutori, cu 3865 elevi înscrişi, 3002 regulaţi, 1852 promovaţi şi 524 absolvenţi; şcoli rurale 123 cu 168 învăţători, cu 11584 elevi înscrişi din care 6552 regulaţi, 5280 promovaţi şi 427 absolvenţi.

Trecînd la datoriile de cancelarie, d-sa arată că a observat o oare-care nepăsare în ceia ce priveşte aceste datorii.

Trecînd la activitatea extra-şcolară, arată că prin aceasta se înţelege toată acţiunea corpului didactic în afară de şcoală. D-sa rezumă această activitate în: cercuri culturale, cursuri de adulţi, şezători, bănci populare şi cooperative.

Pentru cercurile culturale este invederat că numai aci învăţătorul poate veni în contact cu sătenii, dîndu-le îndrumări pentru tot ceia ce este necesar în viaţa de toate zilele. La noi aceste cercuri au dat roade în deajuns.

Asupra cursurilor de adulţi şi şezătorilor, d-sa spune că cu toate că la început s'a făcut o mişcare frumoasă, acum au început să piardă din importanţa lor şi sfătueşte pe învăţătorii care îşi înţeleg rolul şi menirea lor, să continue şi în viitor această activitate, de oare-ce cursurile de adulţi sunt singurele care pot întregi ceia ce lipseşte absolvenţilor după plecarea din şcoală.

Trecînd la bănci populare şi cooperative, arată că în ultimii cinci ani ele au progresat în judeţul nostru şi aceasta datorită în mare parte învăţătorilor care au muncit cu toată rîvna.

Arată că după ce băncile populare merg pe o cale bună, activitatea învăţătorilor trebue să se reducă numai la aceia de a controla şi îndruma.

Ultima chestiune despre care d. Ionescu tratează în cuvîntarea sa, este obligativitatea şi frequentarea regulată a cursurilor. Cu frequentarea în şcolile rurale d-sa zice că stăm cît se poate de rău. Sunt timpuri ale anului ca: plugul, prăşitul intăi, culesul de toamnă, în care elevii sunt luaţi de la şcoală şi duşi la muncă.

Cauzele care fac ca frequentarea să nu fie regulată, sunt următoarele: lipsa localurilor, mobilierul, poziţia materială rea a săteanului, puţinul sprijin din partea autorităţilor.

Trecînd la amenzi arată că acestea nu pot da nici un rezultat, de oarece pentru bogaţi ele sunt floare la ureche, pentru saraci nu le pot plăti, iar pentru cei mijlocii, convin cu perceptorii să le încheę acte de insolvabilitate.

Pentru a împiedica acest rău, singurul în măsură e învăţătorul, care trebue să ştie cum să intre în inima săteanului şi să nu piardă ocazia ca ori de cîte ori îl va întîlni să-i arăte cît e de grea viaţa pentru cel ce nu ştie carte.

D. Ionescu închee cuvîntarea d-sale urînd, ca conferinţele generale din anul acesta să dea roadele cuvenite.

Mai vorbeşte apoi d. Magder, din partea învăţătorilor particufari, care spune că e foarte necesar ca şi învăţătorii şcoalelor particulare să conlucreze împreună cu cei de la şcoalele statului.

*

După amiază la ora 2 conferenţiarii s'au întrunit în cele 4 secţiuni, după cum au fost repartizaţi, secţiuni prezidate de d-nii: Tăzlăoanu N. D. Arbore, Lascar Matasaru şi Dodon.

S'a făcut cîte-o lecţie de aritmetică, timp de o oră, cu elevii cl. III-a, apoi explicaţiuni practice de măsuri metrice apoi lecţii de aritmetică cu elevii cl. I-a. Calcul oral în cercul numerilor de 1—100. D, N. Ionescu, revisor şcolar, şi d-ra Scriban, au făcut critica lecţiilor.

Informaţii

Din cauza sărbătoarei de mîne, sf. Gheorghe,—viitorul număr al „Opiniei", va apărea Sămbătă 24 Aprilie, la oarele obicinuite.

Mult regretatul Emil Leppadatu, a sucombat în urma unei congestii pulmonare, pe care o contractase răcind zilele trecute.

Este, deci, neadevarat că regretatul ar fi fost bolnav mai de mult, precum neadevărat este, că ar fi fost bolnav de o boală ereditară.

Cu noul orar al trenurilor, pus în aplicare de la 18 April, iarăşi s'a stricat legătura trenului de dimineaţă Predeal cu expresul Berlin în gara Ploeşti, aşa că toţi călătorii cari vin din străinătate pentru Iaşi prin Predeal, sînt siliţi să piarză o zi în Ploeşti, pentru cele 15 minute diferenţă, cu care pleacă înainte trenul expres din gara Ploeşti. Protestăm în numele Iaşilor şi a Moldovei contra acestei loviri ce se aduce la foarte mulţi pasageri, şi recomandăm d-lui Morţun să stabilească vechiul orar în această privinţă.

Administraţia liberală din Suceava inventează tot felul de şicane d-lui Iacobolov, antreprenorul diligenţei Fălticeni-Brailen prin Stănişoara. Cauza acestor şicane e că antreprenorul nu e din clica liberală a d-lor Ghiţescu, Ştefan Ioan, ci e democrat conservator. Toţi pasagerii cari au ocazia de a face drumul cu diligenţa, constată excelentul serviciu ce-l face antreprenorul şi ia cunoştinţă de murdăriile administraţiei d-lui Ghiţescu.

Conferinţele cercurilor culturale ale învăţătorilor, care au fost întrerupte din cauza vacanţei, se vor relua Duminică 2 Mai.

Consiliul de higienă al oraşuiui se va întruni Simbătă 1 Mai orele 5 p. m. pentru a rezolva mai multe chestiuni la ordinea zilei.

In vederea hramului Mitropoliei, au sosit în localitate toţi protoereii din Eparhia Moldovei, precum şi stareţii mînăstirilor.

I. P. S. S. Mitropolitul Pimen va pleca Duminică seara la Bucureşti.

Din cauza sărbătoarei de mîne, sf. Gheorghe, şi poimîne, ziua M. S. Regina, autorităţile nu vor lucra până Luni 26 Aprilie.

Junimismul antidinastic.—Un alt tembel junimist, de la Galaţi acesta, publică în *Galaţii* o nouă elucubraţie junimisto-holbanistă la adresa Regelui.

Sub titlul „La Palat" tembelul scrie:

Nu.

Intelectualitatea nu dă înapoi, după cum nu dă înapoi nici ţăranul.

Pe acesta l'a găurit în 1907. Glorie lui?

După trei ani, intelectualitatea voeşte să vadă ce poate d. I. I. C. Brătianu!

Fie sigur, mulţimea poate suporta plumbul, după cum îl suportă din experienţă.

Care va fi rezultatul?

Se va menţine la guvern?

Dacă la 2 Mai viitor mulţimea nu va putea să manifesteze, dacă primul ministru prin forţe militare va căuta să o provoace, fie sigur că nu va mai asculta de glasul nimănui.

In loc de ordine va fi desordine.

Şi în această desordine se va manifesta la palat.

Iar dacă vor fi scandaluri în plină stradă, se va şti cine le-a provocat.

Vor fi tot aceia cari le-au provocat în primăvara anului 1907.

Iar dacă armata îşi va face datoria, a cui va fi responsibilitatea?

Va fi a Măriei Sale, care la adîncile sale bătrîneţi, n'a voit să ţină seama de gestul curat al ţărei, care în ziua de 11 Aprilie 1910, în sala Eforiei într'o singură suflare, unită într'n singur cuget, a strigat: La palat. pentru că Măria Sa să înţeleagă că regimul de azi trebuě să cedeze locul regimului de mîine, al cinstei politice.

Carnetul Sf. Gheorghe.—*Vineri 23 Aprilie 1910.*—D-nii general Gh. Manu (Bucureşti), Gheorghe Lascar, Gheorghe Şendrea, Gheorghe D. Şerban, Gheorghe Ghibănescu, Gheorghe Tabacovici, Gheorghe Beldiman, Gheorghieş Racovitza, Gheorghe Săndulescu, dr. Cheorghe Bogdan, Gheorghe Dobias, Gheorghe Străjescu (Fălticeni), Gheorghe Stănilescu, Gheorghe Popovici, dr. Gheorghe Apostolescu, Gheorghe Nădejde, Gheorghe Jocu, dr. Cheorghe Scobaiu, Gheorghe Cariadi, Gheorghe Ciurea, căpitan Gheorghe Dimitriu, Gheorghe Bottez dr., Gheorghe Duzescu, Gheorghe Tisescu, Gheorghe Daraban, Gheorghe Budac, Gheorghe Nica, Gheorghe Rişcanu, (Huşi) Gheorghe Bottez, Gheorghe Chirilă, Gheorghe Lateş. Gheorghe Florescu preot, Gheorghe Papadopol, Gh. Calmuschi, Gheorghe Molla, Gheorghe Rober, Gheorghe Neculau, Gh. Scorpan, Gheorghe Mihailescu, Gh. Rişcanu, Gh. Serion, Gseorghe Urziceanu, Gh. Săvescu, Gheorghe Carp preot, Gheorgue Maxim preot, Gheorghe Iordăchescu, Gh. Ştefăniu, Gheorghe Bosie preot, Gh. Mereuţă, Gheorghe Ionescu, Gheorghe Vasiliu, Gheorghe Mîrzescu, Gheorghe Munteanu, Gheorghe Alexandrescu, Gh. Ionescu, Gheorghe Călinescu, Gh. Ştefănescu, Gheorghe Moşu, Gh. Bottez-Gordon, Gh. Becescu-Silvan, Gheorghe Ionescu-Tutoveanu, Gh. A. Brandia, Gh. Tereuzescu, Gheorghe Genoi, Gh. A. Hinna, G. G. Morţun.

La înmormîntarea de ieri a regretatului Leppadatu, discursul funebru la cimitir a fost rostit de d. preşedinte Al. Gane şi nu de d. Pennescu, cum fusese hotărît.

Direcţiunea liceului naţional din Iaşi a trimis în judecata conferinţei şcolare un număr de 18 elevi, din cl. VIII, pentru diferite abateri.

Direcţiunea cere eliminarea unui număr de elevi până în lunie; a restului până în Septembre.

Conferinţa a fost convocată pentru luni, 26 c.

D. Bădulescu, şeful vămei Iaşi, mutat în aceeaşi calitate la Galaţi, ci nu la Burdujeni, cum s'a anunţat din eroare, a început de ieri predarea serviciului noului şef.

D. Bădulescu, unul din cei mai distinşi funcţionari vamali, a fost mutat în aceeaşi septămînă, la Sulina, apoi la Brăila şi, în urmă, la Galaţi.

D. Bădulescu, care, de fapt, nu face nici un fel de politică, este învinuit că face takism.

Călătoria lui Rooseveld în Europa şi grandioasa primire făcută fostului Preşedinte al Statelor-Unite cu ocazia sosirei sale la Viena, au fost precis înregistrate de cinematograf şi astă-seară Joi 22 April aceste vederi atît de interesante vor figura în noul program al teatrului Pathé Frères din sala Circului Sidoli.

Viaţa şi resboaele lui Iuliu Cesar, cele mai glorioase pagini din Istoria Romanilor, este o superbă reconstituire şi ni se redau toate evenimentele celebre din viaţa marelui Imparat pînă la tragicul său sfîrşit, cînd Cesarul glorios cade lovit de două-zeci şi două de cuţite.—Nu lipseşte nici Max Linder în noul program de astăzi Joi 22 April. El îşi face apariţia în frumoasa comedie „Ingeniosul atentat" scene excelent interpretate de simpaticul artist, al căror autor este însuşi neîntrecutul actor. „Martirii sau drumul spre pedeapsă este un al doilea epizod din viaţa împăratului Nero, sujet istoric de asemenea cuprins în noul program care mai conţine multe piese teatrale, sujete instructive, alese vederi după natură, splendide sujete comice, din care relevăm Oracolul domnişoarelor, comedie de Gaston Velle, Două portrete, mare piesă teatrală, 16 copii comedie, O nuntă la ţară etc. etc.

Sîmbătă 24 şi Duminecă 25 Aprilie vor fi întercalate sujete noui în program—Duminecă 25 Aprilie are loc numai matineu la 3 ore ziua.

Cu aceste spectacole se închee stagiunea de iarnă şi reprezentaţiile viitoare vor avea loc în vasta grădina Bragadiru. Matineurile vor urma regulat în sala Circului Sidoli.

Studenţii medicinişti evrei, care au fost în escursie la Constantinopole, s'au reîntos azi dimineaţă în localitate.

Sborul de Duminică.—Numeroase persoane din Roman, Paşcani, Fălticeni, Botoşani şi Vaslui şi-au reţinut bilete pentru intrare la aerodromul de la abator, unde va avea loc sborul aviatorului Delataug cu aparatul Blériot XI. Persoanele din provincie se vor bucura de reducerea de 50 la sută pe c. f. r., atît la dus, cît şi la întors.

N'a mai rămas aproape trăsură liberă, căci aproape toate au fost angajate.

Sborul va avea loc Duminică după amiazi, la orele 3. Vagoanele de tramvai vor circula pe linia abatorului, de la 12 şi jumatate, pentru înlesnirea publicului.

Aparatul Blériot va fi expus Sămbătă în grădina Cuza-Vodă, unde se află şi biletele de vînzare.

† Emil Leppadatu

Reproducem aci discursurile funebre rostite ieri, la înmormîntarea regretatului Emil Leppadatu, de domnii Al. Gane, preşedintele tribunalului s. II şi Adam Bercea, prim-procuror.

Discursul d-lui Al. N. Gane

Dacă vestea morţei lui Emil Leppadatu a căzut ca un trăsnit în mijlocul unei zile senine de primăvară; pentru mine unul, prietenul seu din copilărie şi colegul seu de tribunal, acest trăsnet a fost încă şi mai neaşteptat. M'am întors chiar acum de la o excursiune făcută în frumoşii noştri munţi şi la poarta casei mele am găsit pregătit convoiul, care trebuia să ducă la locaşul de veci pe Emil Leppadatu!

Decretul nedrept al legilor firei, care ne-a luat aşa de curînd pe Emil din mijlocul nostru, nu l'a găsit însă nepregătit. El moare cu satisfacţia de a-şi fi făcut datoria sa de om în această lume trecătoare; de a fi fost un om util societăţei. Cîţi pot spune acest lucru! Judecător conştiincios, excesiv de conştiincios, dacă pot întrebuinţa acest cuvînt, a căutat pînă în ultima zi să-şi facă datoria, să servească justiţia cu convingerea şi nepărtinirea caracteristică firei sale alese.

El moare şi în urma lui rămîne un gol, care cu greu va putea fi umplut.

Am ţinut să aduc un ultim omagiu memoriei lui Emil Leppadatu; am ţinut, mai ales, ca, cu cuvintele ultime ale unui prieten vechiu şi bun coleg, să se coboare în mormînt rămăşiţele sale pămînteşti.

Fie-i ţărîna uşoară.

Discursul d-lui Adam Bercea

Profund îndurerată Adunare,

O pioasă şi nespus de tristă datorie de coleg îmi impune ca, în această clipă supremă, cînd noianul veşniciei stă gata să înghită pentru totdeauna corpul neînsufleţit al aceluia ce a fost iubitul nostru coleg Emil Lepadatu—să rostesc cîte-va cuvinte, ca un omagiu cald adus aceluia, ce atît de timpuriu ne părăseşte.

Firea, îndurerată adunare, are legile sale eterne, neînduplecate. Impotriva lor nu ne este îngăduit a lupta, nici a ne revolta. Tot ceea ce putem şi trebue să facem e să ne plecăm capul şi genunchii cu smerenie şi resemnare înaintea lor.

Intr'o noapte calmă de primavară, blîndă ca şi sufletul său, s'a stins din viaţă, în urma unei scurte suferinţe, în braţele neconsolatei sale soţii şi mame, un suflet de elită, un element social de valoare, unul din cei mai demni reprezintanţi ai magistraturei noastre.

Născut în Iaşi, la 18 Decembrie 1871, din una din cele mai distinse familii, dînsul primeşte din primii ani ai copilăriei o educaţie îngrijită, aleasă, ale cărei efecte bine făcătoare se resimt în tot cursul vieţei şi carierei sale. După ce termină studiile liceale, se dedică cu toată ardoarea ştiinţei Dreptului, urmînd cu asiduitate cursurile facultăţei juridice din Iaşi, pe care le termină cu succes, obţinînd titlul de licenţiat.

Doritor de a aprofunda cît mai mult ştiinţa căreia să consacrase, îşi continuă studiile la Paris, unde cu strălucit succes cucereşte titlul de licenţiat în Drept. Revenit în ţară, ascultă glasul vocaţiunei sale, şi se dedă cu tot entuziasmul, cu tot elanul tinereţei şi inimei sale calde, nobilei dar spinoasei cariere de magistrat, pe care o serveşte cu un sfînt devotament pînă în cele din urmă momente ale vieţei sale.

Privind la întreaga sa activitate judecătorească, putem cu drept cuvînt, spune că nu 'şi greşise cariera.

In adevăr, îmbrăcînd roba de magistrat la 1 Iulie 1896, ca supleant al tribunalului Botoşani, calităţile sale de bun judecător să pun imediat în evidenţă.

Suflet prin excelenţă drept, dublat de un fond de blîndeţe, cumpătare, inteligenţă vie, putere de muncă şi mai cu seamă de acel exces de conştiinţă, pe care îl punea în toate acţiunile vieţei sale judecătoreşti,—îl indicau de la început că era menit să aducă reale servicii societăţei în sfera carierei ce 'şi alesese.

Şi aceste eminente calităţi nu s'au dezminţit o singură clipă în tot cursul celor aproape 14 ani, în care s'a manifestat puternica sa personalitate juridică.

Postul de supleant al Tribunalului Botoşani îl ocupă pînă la 12 Februar 1898, cînd este transferat ca procuror pe lîngă Trib. Iaşi. După o lună şi ceva e numit judecător supleant la acelaş trib. loc pe care îl are pînă la 25 Aprilie 1900, cînd este avansat judecător al ocolului Iaşi.

La 23 Noembre acelaş an e trecut judecător de instrucţie la trib. Roman, de unde la 14 Decembrie 1902 e readus în trib. de Iaşi, ca memhru de şedinţă, post pe care îl ocupă cu demnitate pînă la 1 Mai, anul trecut 1909.

Ţinîndu-se în seamă eminentele sale merite, la această dată este avansat, încredinţîndu-i-se importantul post de preşedinte al secţiei comerciale a tribunalului din localitate.

In tot timpul carierei sale şi în special în calitatea sa de preşedinte, conştient de rolul şi răspunderea, sa depune o muncă uriaşă, cheltuind toată nobila energie de care firea sa era capabilă, pentru îndeplinirea misiunei sale.

Pare că'l văd în cea din urmă zi, care a precedat vacanţa sărbătorilor de Paşti. Cu figura palidă, suptă de frigurile boalei ce'i cuprinsese organizmul, venea la ora obişnuită la tribunal, cu toate că doctorii îi prescrisese linişte şi repaos absolut, cu toate că familia sa, îngrijită de starea sănătăţei lui, îl implorase să rămînă acasă.

Conştiinţa datoriei sale îl stăpîneşte însă mai mult de cît recomandările doctorilor, de cît rugăminţile calde ale familiei, de cît interesul propriei sale sănătăţi. Venea vacanţa, ultimele lucrări de natură urgentă trebuiau rezolvate şi el trebuia să fie la postul său. S'a dus la tribunal, asigurînd pe ai săi că se va întoarce peste un sfert de oră. In realitate însă, şease ceasuri de muncă încordată a depus în acea zi, în cît cînd a părăsit tribunalul, era cu desăvîrşire istovit de puteri.

Acesta a fost cîntecul lebedei. Acestea au fost cele din urmă clipe petrecute în mijlocul colegilor săi, în acea atmosferă judecătorească, pe care a iubit-o atîta.

Am redat acest ultim episod al vieţei sale de magistrat, ca dovadă nespus de elocventă, de zelul, de excesul, de conştiiiinţa ce punea în îndeplinirea sarcinei sale.

Faptul căcea din urmă sclipire de energie a vieţei sale a dăruit o nobilei sale profesiuni, constitue aureola, nivelul care închee şi încunună cariera sa de magistrat.

Acesta a fost magistratul, înamorat cu atîta pătimaşă dragoste de frumoasa lui carieră, pe care societatea şi familia îl pierd.

In releţiunile sale colegiale, sufletul său bun, firea sa nobilă radia numai simpalie şi blîndeţă. Aceasta explică neţărmurita dragoste pe care noi—colegii săi—i-o păstrăm. Aceasta lămureşte fulgerătoarea şi profunda durere de care sufletul nostru a fost izbit la vestea morţei sale.

Iubit coleg! Tu toată viaţa ţi-a închinat-o dreptăţei. Cu sufletul tăn larg, cu mintea ta cumpătată, ai împărţit dreptatea celor oropsiţi şi obijduiţi.

Şi numai tu ai fost nedreptăţit de o soartă.

Căci este nedrept, ca în plină tinereţă, să se sdrunciune acea armonie perfectă care lega sufletul de corpul tău. E nedrept ca atunci cînd tu făureai iluzii şi planuri în viitor, cînd fiinţa ta constituea suprema mîngăere a bătrînelor tăi părinţi, cînd iubirea şi îngrijirea ta trebuia să se reverse din belşug asupra soţiei şi copiilor tăi—să fii răpit din mijlocul acelora pentru care erai atît de necesar.

Ne rămîne însă tuturor o mîngăiere: aceia că, dacă sub raportul duratei de timp viaţa ta a fost scurtă, în schimb însă ea a fost intensă, legată în acţiuni nobile şi că în trecerea ta prin această lume, unde totul nu este de cît zbucium şi durere, tu ai lasat o dungă luminoasă, reflex al personalităţei şi complexului tău sufletesc.

Primeşte, iubit coleg, în această clipă, cînd trebue să treci pragul veşniciei, din partea colegilor tăi, care au muncit alăturea cu tine, care ţi-au înţeles munca, sufletul şi năzuinţile tale, care te-au iubit atîta, primeşte salutul nostru suprem de eternă despărţire.

Moartea a putut să 'ţi rîpească corpul din mijlocul nostru; ea nu va putea însă atîta timp cît o undă de viaţă ne va agita fiinţa, să şteargă din sufletele noastre duioasa ta amintire.

Ultime informaţii

Adunarea generală a membrilor clubului conservator-democrat din Iaşi, va avea loc Simbătă, 24 c., ora patru p. m.

Comuna Botoşani a fost autorizată, precum se ştie, să contracteze un împrumut de 1,400,000 lei, necesar pentru lucrări de edilitate.

Primarul Botoşanilor a autorizat, la rîndul său, pe d-na Sofie Roeder să găsească banii din străinătate.

D-na Roeder este o misită extra-ordinară. De profesiune pianistă sau violonistă, d-na Roeder a concertat la Iaşi, a poi la Botoşani şi acum a ajuns să fie reprezintanta comunei Botoşani într'o chestie financiară.

Un ziar brătienist l'a invinuit pe fruntaşul junimist Mehedinţi, că a negociat cu d. Brătianu pentru un loc de deputat.

D. Mehedinţi a desminţit afirmarea. Ziarul brătienist la rîndul seu, îşi susţine afirmarea şi scrie.

In ce priveşte însă partea a doua a desminţirei d-lui Mehedinţi, cu părere de rău ne vedem siliţi să-i opunem din parte-ne o menţire absolută a celor ce am scris. Intrevederea d-sale în ajunul alegerilor, cu d. I. Brătianu a avut în totul caracterul ce noi i-am atribuit. Orice încercare de a nega adevărul nu face de cît să-l pună pe d. Mehedinţi într'o lumină şi mai urîtă.

D. dr. I. Cantacuzino şi-a reînoit demisia din demnitatea de director general al serviciului sanitar superior.

D. Cantacuzino plănuieşte să părăsească şi ţara, spre a se stabili în străinătate.

Napasta, apreciata dramă a lui Caragiale, a fost tradusă în franţuzeşte sub titlul „fausse accusation" — de d-nii Simionescu şi Alex. Arnoux.

Traducerea a fost depusă la teatrul de l'Oeuvre.

Membrii consiliului comunal au fost convocaţi pentru ziua de 27 Aprilie, cînd vor descinde în corpore în strada Alexandri, spre a constata dacă noul aliniament propus de serviciul technic este mai avantajos comunei, de cît actualul aliniament aprobat prin decret regal.

Din str. Alexandri membrii consiliului comunal vor face o descindere la faţa locului, spre a constata dacă e de utilitate publică deschiderea unei strade, care ar lega pasagiul de nivel al căilor ferate din dreptul manufacturei de tutun.

La licitaţia ţinută astă-zi pentru antrepriza afişajului, preţul cel mai mare — 3550 lei anual — a fost oferit de d. Pekea Alexandrescu, asupra căruia s'a făcut adjudecarea în mod provizor.

Celebra *Protestare* anti-dinastică a junimiştilor, a reapărut acum sub titlul de *Alarma*.

Privitor la retragerea proectului dotaţiei preşidenţiale corpurilor legiuitoare, confratele *Ordinea* dă următoarele amănunte:

Se ştie că proectul dotaţiunilor celor doi prezidenţi ai corpurilor legiuitoare, a fost retras în ultima zi a seziunei parlamentare. Suntem azi în măsură a da următoarele amănunte asupra pricinei, care a determinat această retragere: d. general C. Budişteanu, scandalizat de chipul puţin delicat în care d. Ferichide—sosit anume la Senat—făcea presiuni asupra senatorilor, ca să voteze proectul s'a dus la d. Ionel Brătianu şi l'a rugat să nu mai insiste ca să se pună la vot acel proect.

Ba ceva mai mult, preşedintele Senatului, a ameninţat pe d. Brătianu că dacă proectul va fi adus în discuţia Senatului, d-sa va părăsi scaunul presidenţial, pentru a combate legea.

Faţă de această ameninţare a d-lui general Budişteanu, primul ministru s'a văzut nevoit să cedeze şi proectul a rămas în cartoanele Senatului.

Deţinem faptul acesta dintr'o sursă autorizată şi desfidem presa guvernamentală să ne desmintă.

Autorităţile din Dorohoi au cerut poliţiei noastre, să cerceteze dacă nu cumva vestitul spărgător şi hoţ de vite Neculai Bacinschi zis şi Cojocaru, care a fost prins în acel judeţ, n'ar avea complici în judeţul Iaşi.

Conducătoarele de grădini de copii se vor întruni, în conferinţă generală, astăzi 22 şi mîne 23 April, odată cu ceilalţi membri ai corpului didactic. Ele vor forma o secţiune deosebită, cu următorul program:

Joi 22 April orele 8—11 jum., vor lua parte la deschiderea conferinţelor; dela 2—4 p. m. cîteva lecţiuni cu joc şi cîntece 4—5 critica acestor lecţiuni

Vineri 23 Aprilie vor asista la lecţiunile de psihologie.

D. M. Sadoveanu, cunoscutul publicist, va ţinea astăzi la oarele 5 la şcoala primară „Gh. Asachi", o conferinţă în faţa membrilor corpului didactic.

D. Vulcănescu, revizor al lucrului manual, a sosit în localitate, pentru a aranja expoziţia de lucru manual, a membrilor corpului didactic rural, întruniţi în conferinţe generale.

In una din zilele libere ale conferinţilor generale, membrii corpului didactic vor vizita şcoala de sericicultură a a d-nei Mironescu şi şcoala de ţăsătorii româneşti „Domniţa Ruxanda".

O delegaţie de ţărani din satul Siliştea judeţul Neamţ, s'au prezentat astăzi mitropolitului Pimen, cerînd să li se hirotonisască un preot pentru biserica din acea comună.

Serviciul sanitar al comunei a luat dispoziţia ca cofetarii din zona I-a să nu mai prepare şi puie în vînzare bragă.

Această băutură va putea fi pusă în consumaţie numai la extremităţi.

Soc. Union-Baugesellschaft ne roagă să publicăm următoarea desminţire:

Aflînd de svonuri alarmante răspândite în oraş prin oameni de rea credinţă, cum că conducta dé aducţiune destinată alimentării oraşului cu apă ar fi deteriorată pe o distanţă de 40 Kilometrii din cauza relei intocmiri a proectului şi a relei execuţiuni, dăm cea mai formală desminţire acestor svonuri fantastice, rău voitoare şi stupide, declarînd tot de odată că societatea lucrează la ultimele lucrări de complectare a conductei, care în curînd va fi predată funcţionării.

Direcţiunea societăţei

Union-Baugesellschaft

Inginer-Şef A. Jalcowitz

Hramul Mitropoliei va fi oficiat mîne de: I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei asistat de 4 Archimandriţi (stareţii mînăstirelor Neamţ, Secu, Vorona şi Rîşca) şi de protoreii judeţelor: Iaşi, Botoşani, Dorohoiu şi Neamţ, precum şi de clerul catedraler.

O copilă a d-lui G. Sturza, consilier de Curte, fiind foarte greu bolnavă, d-sa nu va putea prezida mîine biroul electoral la Roman.

D. prim preşedinte al Curţei, procedînd astă-zi la tragere la sorţi, biroul electoral la Roman va fi prezidat de d. consilier Porfiriu.

Judiciare.—Preutul Gh. Căldararu, din Tăuteşti, făcîndu-se vinovat de a fi oficiat o înmormîntare, care n'a fost autorizată de autoritatea comunală, a fost condemnat la cinci lei amendă.

Cu apelul a minimu al procurorului general, afacerea se va judeca la Curtea s. I.

— Şaia Abramovici din Vaslui, fiind declarat în stare de faliment, a fost arestat. Respingîndu-se, de judele instructor, eliberarea sa pe cauţie, Abramovici a făcut apel la Camera de punere sub acuzare.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 22 Aprilie

O lovitură junimistă nereuşită

Buc.—*Epoca* de ieri a publicat, cu litere foarte grase, următoarele:

D. N. Fleva, care se afla bolnav în pat, la Budapesta, soseşte, pe neaşteptate, mâine, Joi, la orele 11 în Capitală.

Aflăm că amicii săi pregătesc d-lui Fleva o manifestaţie de simpatie la gara de Nord.

Această notiţă a surprins cercurile politice, fiind evident că ea conţinea o lovitură politică.

In afară de această notiţă, junimiştii invitase pe cetăţeni să vie la gară, spunând că d. Fleva, ca şi domnii Take Ionescu şi Bădăreu, s'au împacat cu carpiştii.

*

Adevărul este că d. Fleva s'a întors astă-zi cu Aradul, dar s'a oprit la Ploeşti, iar nu la Bucureşti.

In gara Ploeşti, d. Fleva a fost întâmpinat de d. Stroescu, fost ajutor de primar al Capitalei, Apostol, Gh. Dobrescu şi alţi fruntaşi ai partidului conservator-democrat. D-sa s'a urcat apoi în trăsură cu d. Gh. Dobrescu, la care a descins.

D. N. Fleva va avea o consfătuire cu partizanii politici din localitate.

*

D. N. Fleva fiind interviewat, a declarat:

— Am fost pus în cunoştinţă de amicul meu Stroescu, acum în gară, despre notiţele apărute în ziarele carpiste din Capitală. *Eu sunt cu totul străin de tot ce s'a scris şi s'a organizat în Capitală.* In tot timpul cît am stat în Buda-Pesta, n'am citit nici un ziar, căci am fost reţinut în pat, fiind bolnav la un picior. Acum cînd m'am simţit mai binişor, m'am reîntors, spre a mă îngriji mai bine.

Glumind, d. Fleva a adăogat:

— La Buda s'a urcat în vagonul meu un reprezentant al „Minervei" şi m'a întrebat ce am de gînd să fac. I-am respuns: am de gînd să-mi îngrijesc piciorul, căci mă doare!

Iată prin ce împrejurare al luat naştere svonul pe care apoi l'au exploatat carpiştii, precum şi notiţa din „Epoca".

D. Pascal Toncescu, fost deputat, a fost la Buda-Pesta. Auzind că d. Fleva se află suferind, s'a dus să'l vadă. d. Fleva l'a primit şi atunci d. Toncescu i-a propus să plece împreună la Bucureşti. D. Fleva a primit propunerea şi au plecat împreună.

E probabil că d. Toncescu a telegrafiat „Epocei" şi d-sale; se datoreşte pregătirea de manifestaţie ce se pregătise în Capitală.

In gara Ploeşti d. Pascal Toncescu a rămas foarte abătut de gluma d-lui Fleva care tot drumul spunea că se duce la Bucureşti şi cînd d-sa s-a oprit la Ploeşti.

*

Junimiştii din Ploeşti se adunaseră la Grand Hotel unde aşteptau rezultatul de la Bucureşti, al manifestaţiei de ce se organiza. Cînd au văzut însă pe d. Fleva cu d. Dobrescu, deziluzia le-a fost mare.

*

In gara de nord se adunase foarte mulţi carpişti, care aşteptau sosirea d-lui Fleva. Erau şi toţi şefii de culori, carpişti.

D. Barbu Păltineanu care se afla pe peron, în aşteptarea unei rude, a fost întrebat de un junimist că de ce „takiştii" n'au venit la gară ca să primească pe d, Fleva—a răspuns:

— Eu am venit pentru alte afaceri; noi avem cuvînt de ordine. La noi trupele stau gata şi nu se mişcă de cît la cuvîntul şefului.

La orele 11 trenul soseşte în gara de Nord junimiştii se îngrămădesc strigînd ura, pînă la urmă cînd au văzut că au fost păcăliţi şi cînd au protestat contra organizatorilor.

Interview cu M. S. Regele României

Bucureşti.—Ziarul „Universul" publică o telegramă din Viena, care anunţă că „Neue Freie Presse" publică un interview, pe care un redactor al ziarului vienez, d. Sigmund Münz, cu ocazia trecerei sale prin Bucureşti, l'a luat M. S. Regelui.

M. S. Regele şi-a exprimat credinţa, că pacea în Balcani este asigurată cât timp va avea fiinţă tripla alianţă. M. S. a declarat, că are mare admiraţie pentru tripla alianţă şi speră că şi urmaşii săi vor avea aceeaşi admiraţie.

M. S. crede că va lua parte la aniversarea de 80 ani a M. S. Imparatului Austriei.

In legătură cu viitoarea Sa vizită la Viena, M. S. a zis că ziarele n'ar trebui să exagereze importanţa întâlnirilor între Suverani. Şi Suveranii sunt oameni ca toţi oamenii şi ie natural să se întâlnească între ei.

Atingând chestia evreiască, M. S. a zis că i-a pricinuit şi-i pricinueşte multe griji. Chestia evreiască nu este o chestie constituţională, ci una pur economică.

LOTERIA

Bucureşti.—Astă-zi s'a urmat tragerea loteriei cl. VI a regatului romîn.

Au cîştigat:

3,000 lei No. 41558, 49817.

2,000 lei No. 28154, 4496, 59061 10223, 47155, 18408.

1,000 lei No. 12, 32137, 52508, 5432 13541, 48734, 42400, 43927, 44398 7519, 4154, 56777, 36677, 36762, 12667 45645, 21661.

500 lei No. 14425, 15976, 53524 31175, 29619, 28454, 18646, 59147 21438, 55537, 50413, 48894, 9349, 51175 19082, 51347, 47722, 494, 55339, 51719 53783, 49930, 47574, 3093, 40930, 48672 7055.

Situaţia în Albania

Salonic.—După o telegramă oficială trupele de sub comanda lui Chemi Bey din Uesbuk, trimese spre Albania, s'au întîlnit cu cele comandate de Targuth Şefket, fără a întîmpina nicăeri vre-o opunere. Cernaljevo pe drumul Prigreund e în mîinele răzvrătiţilor.

Redifiii din Trapezund sunt gata de plecare spre Albania. Un alt batalion de redifi din Smirna e în marş spre Albania de sus. Mai sosesc ştiri neliniştitoare din regiunea Ghilon.

De inchiriat două apartamente la Aleea Principesa Maria, unul compus din 5 odăi şi altul compus din 4 odăi.

TEATRUL CIRC SIDOLI

Compania Dramatică „Davila"

Va da o serie de 3 reprezentaţiuni, cu următoarele spectacole:

Duminică 25 Aprilie 1910 — Luni 26 Aprilie 1910

CÂNTECUL LEBEDEI — **L U L U**

Marţi 27 Aprilie 1910

M U G U R U L

Proprietarul Magazinului

Comerțului in RATE

Iași, Strada Lăpușneanu 25

Aduce la cunoștința publicului că a adus un mare transport de biciclete **BRENNABOR** marca cea mai renumită, întrebuințată de toate arsenalele armatelor din Europa.

Depozit de Mașini de cusut

de calitate superioară pentru industriași și pentru familii. Funcționarea perfectă, garantată pe timp de 10 ani.

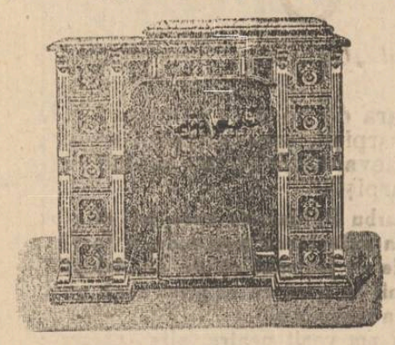

Gramofoane și plăci
Instrumente muzicale
Mobile, Cărucioare
și ori ce accesorii

Toate se vînd în rate convenabile la

Magazinul Comerțului in rate
Ș. L. Grossmann
Strada Lăpușneanu 25

BIUROUL ROMĂN

PENTRU

Instalațiuni de APA și CANAL

AUTORIZAȚIA No. 291 din 1910

No. 3—Strada ARCU—No. 3

Ing. GEORGE D. MANUG și Th. ZAHN

fost Inginer—șef monteur la secția instalațiunilor particulare al Societățel „Union Baugesellschaft" Iași.

Execută orice fel de lucrări atingătoare de această branșă. Specialitate în inslalațiuni de băi și closete și băi publice, după ultimile sisteme; construcțiuni de **vespasiane** pentru piețe publice, pisoare pentru loțaluri publice, hoteluri, restaurante, cafenele etc., etc.

Diferitele materiale și obiecte necesare la instalațiuni, sunt din acelea pe care experiența le au constatat că sun retsistente se comportă bine și conforme regulamentului Pirmăriei.

Oferim condițiuni avantajoase pentra plata lucrărilor și garantăm solitatea montajului.

Proecte și Devize întocmim gratis, la cerere tuturor onor. administrațiuni, d-lor proprietari; asemenea, tot gratis—**spre lămurirea d-lor proprietari**—întocmim și verificăm devize pentru racordări; cu conducta și canalul public, lucrare ce se va executa de concesionarul Primăriei.

Biroul Romin pentru instalațiuni de Apă și Canal
— Str. ARCU No. 3 —

Ing. G.MANUG și Th. ZAHN

Vînzătoare

specială, de Pălării, Galanterie, Incălțăminte, Dantelerie, Mode, caută post durabil local.

S. G. Poste restante, Iași

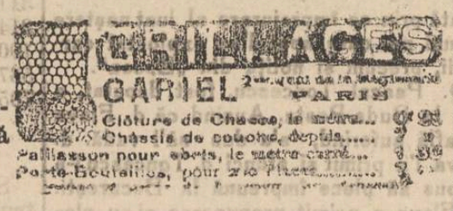

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Isvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreți să aveți un stomac sănătos
BEȚI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somitățile noastre medicale ca **CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ** pentru combaterea boalelor de **Ficat, Gută, Rinichi și — Desinteria —**

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii și farmacii din țară.

Comenzile de en gros sunt a se adresa: **Domnului I. DAVIDESCU** Tecuciu

Reprezentant pentru Oltenia și Muntenia **ISAKKOFFLER** BUCUREȘTI

TITUS LAPTEȘ
AVOCAT
— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Caii potcoviți la **Clinica Veterinară** din strada Păcurari 100 în luna Martie a. c., medic veterinar **Lupașcu:**

De la școala normală de fete 1 cal; G. Klein, brutar 7 cai; Căpitan Negrutzi 1 cal; Aizic Haimovici 1 cal; Nicu Lupașcu 4 cai; Cujbă 1 cal; Fabrica Zimbru 8 cai; Căpitan Roșu 2 cai; Locot. Manolescu 2 cai; Jora 1 cal; Sașca, muscal 3 cai; Stoleru, muscal 2 cai; Danilui 3 cai; Dănilă, muscal 2 cai; Pepiniera Vișan 6 cai; Căpit. Baldovici 3 cai; Locot. Goliescu 6 cai; Jandarmaria Rurală 5 cai; Darmet 8 cai; Rășcanu 2 cai; avocat Anastasiu 2 cai; Alexievici, muscal 2 cai; Greceanu 1 cal; Neckita, muscal 3 cai; Gall 1 cal; Scoala de meserii 2 cai; Maior Văleanu 2 cai; Vasile Ivan, muscal 2 cai; Klepper, moară 1 cai; Bucureșteanu, muscal 3 cai; Rivalet, Vișani 2 cai; Căpitan Ionescu 1 cal; Gh. Șerban 2 cai; Farmacist Jelea 2 cai; Liceul Internat 2 cai; V. Muscalu 3 cai; Pogor, Galata 3 cai; Duca, Vișani 1 cal; Neculau, brutar 2 cai; Pompieri și ofițeri 75 cai; 75 de consultațiuni; Papana 1 cal; Pompierie consultații 4480.

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă și Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect neu

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Sîmbătă și Duminică se intercalează în program:

Sujete noue

Prețurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă și Duminică **MATINEU** la **3** ore ziua cu prețurile reduse la toate locurile și anume: Loja 4 lei, Rezervat 80 b., Stal I-iu 60 bani, Balcon 40 bani Galeria 30 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"
(ANKER)

Societ. de asigurare asupra viețe și rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanții la 31 Decomb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 $^{46}/_{100}$ și lei. 1,144,128.10 rentă.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societățel peste 880 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum și

Diferite alte combinațiuni de asigurări atingătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romînia **București**
Agent general pentru Iași:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

Cine vrea să cîștige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului
Iași—Strada Lăpușneanu No. 35 — Iași

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VII

s'au pus în vânzare

Tragerea de la

9 April—4 Mai 1910

Se poate cîștiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șapte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Grăbiți-vă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Nouă și Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Prețurile oficiale pentru vânzare:

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Prețurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iași Strada Primariei No. 17.—Instalațiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17.

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI Str Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. — No 999 Duminică 25 Aprilie 1910

Isbînda de la Roman

La Roman am invins.

Invingerea de la Roman e încă o verigă în lanțul izbînzilor noastre.

Sportul electoral de la Roman slujește de-o înaltă lecție politică îmbelor partide politice dușmane nouă, dar și colorează minunat de bine vlaga partidului conservator-democrat.

Partidul liberal capătă o nouă condemnare din partea țării, căci glasurile unite asupra d-lui dr. Mauriciu Riegler, candidatul democrat de la Roman, sînt răsunetul nelegiuirilor regimului țării. Nu e colț din întinderea întreagă a țării, care să nu colcăe de resentiment contra regimului liberal; nu e suflet de cetățean, care să nu condamne pe de-antregul acțiunea nefastă a regimului. Iar glasurile de la Roman slujesc drept pildă, fiindcă acolo avem patria politică a unui ministru liberal, a d-lui V. Gh. Morțun, care a pus în slujba dinastiei uzurare și arbitrare focul unei inimi, idealul unei generații, terfelind un steag, o idee.

Nuanța socialistă din guvern e pe deplin condemnată de alegătorii de la Roman.

Regimul liberal își trăește ultimile zile, își face geamantanul.

Partidul d-lui Carp, acel partid gălăgios în anumite ocazii, care trăiește din reclamă și insultă, și pentru care sportul de cai e mai dehai de cît cultul alegătorului romîn, se arată astăzi ce slabe rădăcini are în pătura cetățenilor alegători.

La Roman partidul d-lui Carp nici nu ființează. Tot veninul presei carpiste, toată reclama americană a căpiteniilor carpiste se opresc la porțile Romanului și cetățenii sunt scutiți de a mai sta de vorbă, de a-și mai roade coatele cu pensionarii d-lui Marghiloman ori cu salariații d-lui Filipescu.

Prin Roman li se poate spune Carpiștilor că nu pot reprezinta țara, ci cel mult cîteva județe și ceva clice locale. Și în loc de a ameți lumea cu panglici și panglicării mai bine s'ar uita în jos să vază că le lipsește baza acțiunei lor politice în țară.

In sfîrșit pentru noi conservatorii democrați, Romanul slujește de pilduire.

Noi, partid de tradiție și de ordine, dar și de progres al maselor țării, la Roman avem icoana fidelă a steagului, a programului.

Unul din cei mai mari boeri ai țării, din cea mai ilustră familie, în loc de a se mărgini să-și trăiască traiul acumulat al strămoșilor, s'a pus în capul cetății, a adunat în juru-i pe cei mai buni și mai încălziți cetățeni, le-a cules durerile, le-a auzit păsul, le-a simțit inima și punînd în slujba alor săi sufletul său, inima sa, persoana sa, a format în juru-i o falangă de cetățeni tari pe voința lor, tari pe credința lor în binele zilei de mîine, și spornic pentru binele mulțimei.

Cu așa înalte calități ne explicăm de ce în jurul șefului de la Roman, tot ce e mai ales între cetățenii Romanului s'au dat de partea d-sale și astă-zi d. C. Cantacuzino-Pașcanu e un simbol în lupta de primenire a vieții noastre politice și sociale.

Dacă clasa diriguitoare ne-ar da țării attea forțe vii și active pentru binele obștesc, cum avem în persoana d-lui C. Cantacuzino-Pașcanu, atunci ea ar avea dreptul neștirbit a diriguire, lărgind ori cît de mult bazele vieții publice. Nici că se poate atunci ca cei mai buni să nu fie în fruntea națiunei.

Saul a bătut cu sutele, David a bătut cu zecile de mii, zice Psalmistul; așa și la Roman, dacă azi un C. Cantacuzino bate cu zecile, mîine va bate cu miile, cînd viața politică va curge între mii.

Felicitîndu-ne de izbînda de la Roman, nu putem felicita îndeajuns pe luptătorii noștri de acolo și între ei pe șeful d. C. Cantacuzino-Pașcanu și alesul colegiului al 2-a de Senat d. Mauriciu Riegler.

Și acum ca incheere, vom spune vorba șefului, d-lui Take Ionescu, «faceți, d-lor, ca voturile dv. să se întrunească asupra candidaților noștri, și atunci eu știu cine va veni la putere».

Gh. Ghibănescu

M. S. Regele și partidele politice

Ziarele colectiviste și cele junimiste s'au grăbit să reproducă, după Universul, *următorul pasaj din convorbirea pe care redactorul ziarul ui* Neue freie Presse, *d. Münz, a avut-o cu M. S. Regele:* «șefii celor **două** partide politice sunt oameni de valoare și însuflețiți de un cald patriotism. Atît liberalii, cît și conservatorii, *sunt însuflețiți de misiunea lor pentru viitorul țărei*".

In numărul sosit astăzi al ziarului vienez, se publică textul convorbirei speciale.

Textul german, în ce privește partidele politice, sună astfel:

Auch über rumänische Parteiverhält nisse Kam der Koenig zu sprechen. Er rühmte es, dass sowohl die Lieberalen Wie auch die Konservativen Führer von grosser Begabung und Patriotismus besässen...

In traducere:

Regele vorbi și despre raporturile d'între partidele politice. Regele s'a exprimat în chip foarte elogios atît despre *conducătorii liberali,* **cît și despre** *conducătorii conservatori,* **cari sunt dotați de mare talent și însuflețiți de patriotizm.**

M. S. Regele n'a vorbit, deci, despre șefii celor **două** *partide—fapt pe care* Universul *îl rectifică astăzi—ci a vorbit, în chip lăuduros, despre* șefii *partidelor de guvernămînt,* liberali și conservatori.

INCA O VICTORIE

— Partidul nostru învingător și la Roman —

Urna a glăsuit ieri la Roman și glasul ei, asemenea glasurilor din trecut, din alte județe, a răsunat tot pentru candidatul partidului conservator-democrat.

Doctorul Mauriciu Riegler, un fruntaș al partidului nostru, un învățat și unul din cei mai bravi luptători ai partidului, a biruit cu enormă majoritate asupra candidatului colectivist, un făcător de hapuri, arendaș de spițerie, care avea să reprezinte partidul liberal în Senatul Romîniei.

La Roman s'a dat ieri lupta între latura socialistă a partidului colectivist și între partidul nostru: între V. G. Morțun, cel mai apropiat ministru de șeful guvernului și între C. Cantacuzino Pașcanu.

Romanul este—faptele au dovedit că era—culcușul politic al ministrului lucrărilor publice; cu ani înainte încă, pe vremea social-democrației romîne, d. Morțun se alegea la Roman.

Rezultatul alegerei de ieri a dovedit, că socialismul colectivist a încetat de a fi la Roman și că toate simpatiile sunt pentru partidul nostru.

El singur este tare acolo; lui i-a fost dat să cucereasca orașul din care Morțunii și Țurcanovicii păreau că și-au făcut o cetate.

Mult mai puțin de cît chiar liberalii, contează acolo junimiștii, cari au inventat un ridicul pretext—acel al activității extra-parlamentare, cînd parlamentul este... inchis, spre a declara că se abțin de la o luptă la care, de altmintreli, nici n'ar fi putut lua parte.

Cu doi ani în urmă, la 20 Aprilie 1908, partidul nostru intrase pe calea biruințelor, cu prilejul alegerei senatoriale de la Vaslui.

In drept doi ani de zile, partidul nostru a luat patru alegeri la București; una la Craiova; una la Iași; guvernul a biruit în trei locuri și junimiștii, cu concursul de nimeni contestat al guvernului, au luat fiind-că li s'a dat — un singur loc. Am dovedit, deci, că suntem de 50 ori mai tari de cît guvernul, iar junimizmul a dovedit că nu există pentru țară.

Acum junimiștii au pornit campanie de răsturnare contra guvernului.

In toiul acestei campanii, vine o luptă electorală la care junimiștii declară că nu iau parte, cum ar declara, spre pildă, un profesor de dans, că ei nu știe dănțui; candidatul nostru, în acea luptă electorală, întrunește cu 31 voturi mai mult de cît candidatul colectivist—din zece alegeri parțiale noi luăm *șapte,* **guvernul** *trei,* **junimiștii nici unul,—iar guvernul zice că este tare, popular, invincibil—și junimiștii declară că vor veni la putere cu scadența fixă — 2 Mai—ca o biată poliță.**

Pe noi, să ne ferească D-zeu să stăm la putere cum stau colectiviștii și să venim la putere—cum pretind junimiștii că au să vie.

Partidul conservator-democrat este partidul țărei. El luptă pentru țară, în semnul ei, pentru binele ei.

Și cînd țara într'una glăsuește pentru acel partid, el înțelege că țara îi vrea.

Și atît dorește partidul de sub șefia d-lui Take Ionescu.

A VENITĂRĂ PĂ DRACU

— sau aventura comică de la gara de Nord descrisă de agentul electoral Mache, la adresa prietinului său de la Iași —

Dragă Șoldovene,

Să mă crezi: nu-ți scriu cu cerneală, îți scriu cu lacrimi de corcodil, care s'au pornitără ca un dezastru—nu altă ceva—din profundul sufletului meu amar necăjit. De parcă l'ași fi ucis pe tata—cine o fi fost el—așa părjol de rușine a căzutără asupra mea.

De cu seară ne adunase la club și ne zise: „dați tărcoale cu toții și vestiți lumea, că mîine Joi, la orele 11 dim., are să vie neobositul tribun al poporului, Fleva, ca să ne ajute la răsturnarea guvernului",

Mie mi se făcuse sufletul iaurt la întîmpinarea acestei vești. Care va să zică, ne contropim cu takiștii și iar n'are să ne vie parte la nimic. Am stat eu așa, am mai înjurat de Pești, de Crăciun, de 12 Evanghelii, și de potire—iar apoi mi a venitără ideia, că sunt soldat disciplinat și imediat plecai în culorul meu—în galben—ca să dau de știre.

Să fi zis că vine Fleva — mi-a fost rușine.

M'ar fi putut întîmpina cu următoarele cuvinte:

— Bine, nene Mache, ieri încă spuneai că Fleva n'are autoritate morală, că este cobzar nu orator și azi...

Atunci mă întîmpină o idee: „fraților, strigai eu: veniți cu toți mîine Vineri, la orele 11 dim., la gara de Nord, d. Pascal Tonceș-u, amicul mulțimei, a reușit să pună mîna pe comet și să-l aducă la București".

Ideea mea a prins strașnic. Să zici că toată mahalaua a venitără a doua zi, a bătut măr pă ăla care cerea bilete de peron și s'a grămăditără la vagoane, ca la lucru mare.

Un fluerat prelung. Pun mîna pe inima mea,—s'a dusără inima.

Nici n'am mai trecutără prin așa emoție. Tu știi prea bine, că eu țin foarte mult la tribunul nostru al poporului și dacă prăpastia s'a ivitără între noi—tot proverbul ie mai tare: munte cu munte se întîlnește, d'apoi om cu om?

Lumea se grămădise la vagoane. Era negru, nu se vedea nimic, de parcă stătuse soarele în loc.

După mine băieți, strigai eu:

— Iura... să trăiască cometul, care cu coada lui va atinge pămîntul și va mătura guvernul liberal. Sus Cometul! Jos Brătienii!

Strigăte, vaiete, ghionturi, femei leșinate,—iar cometul,—ia-l de unde nu i.

Eu, cu experiența mea politică, opozant cu 15 ani serviți, am înțeleseră nu mai de cît; au aflatără hoții de takiști și l'au furatără pe Fleva.

Și am fugitără mă, ca necuratul, căci m'am temat să nu mă răfuiască mitocanii, că i-am făcut să și lase treburile și gospodăriile și să vină să vadă cometul.

D'apoi și ai noștri! Au vrut să fure pe tribunul poporului și l'au ales om de ispravă pe Pontescu ăla, care dă în gropi ziua 'n miază mare.

Acum stau pe laviță și îți povestesc ție, cu lacrimi de jaratec, tot pojarul sufletului chinuit—parc' ași fi nu un demn prezentant al mulțimei, care a mers pe calea Victoriei cu cc. Petrache Carp—ci un ocnaș, care își ispășește pacatele în saline și este cuprins de mușcări de cuget.

Dar chiar în aceste clipe îndureroase, mă simt capabil de eterna autoritate morală, care ne stăpînește pe noi toți carpiștii. și ca atare sfîrșesc aceste rînduri ca fiind

al tău
necăjit frate și amic
Mache
p. c. c.
Un smintit.

Post scripcă: Dacă te întreabă cine va de pățania noastră, tu să răspunzi: „noi suntem străini de afacerea aceasta. Totul se reduce la o nouă inscenare a alianței izdraelite.

TAKE IONESOU

— Din impresiile ziaristului Zigmund Münz —

Apreciatul publicist Münz, care a avut onoarea să fie primit în audiență de M. S. Regele, a publicat precum se știe, în Neue Freie Presse, *textul convorbirei cu Suveranul nostru.*

In marele articol ce l'a scris, d. Münz vorbește și despre unii oameni de stat din Romînia, insistînd, în special, asupra personalității d-lui Tache Ionescu despre care scrie:

O altă seară am petrecut'o la fostul ministru al finanțelor, d. Take Ionescu, în frumoasa sa casă. Ionescu este cel mai abil om de stat al României și perfect inițiat în toate chestiunile. Primul și cel mai ocupat avocat din București, el joacă rolul cel mai principal în Cameră. Acest om extrem de amabil, nu 'și pierde de loc vremea degeaba. Intr'o zi el fu invitat de Kiderlen-Waechter la masă—la Constantinopole. Pe vremea ceia d. Kiderlen girase afacerile legațiunei germane la Constantinopol.

Ionescu se aruncă în orientul expres se îmbarcă apoi la Constanța, dejună în reședința de vară din Therapia a legațiunei germane, conferă mai multe ceasuri cu d. de Kiderlen, își frecă somnul din ochi și se întoarse la București și făcu ast-fel o călătorie de aproape 20 de ceasuri.

La Take Ionescu găsim pe fratele său mai mic Toma, un chirurg celebru, care a descoperit celebra stovaină, grație căreia operațiunile cele mai grele se execută fără bolnavul să simtă vre-o durere.

Curente pedagogice

de

CONSTANTIN V. BUȚUREANU

Institutor

Inadins reproduc și indicațiunea de „institutor" ce d. Buțureanu pare-se c'a avut deosebită grijă să nu lipsească de pe coperta lucrării sale **Curente pedagogice**, vădit pentru a arăta că situațiunea sa profesională, erarhicește vorbind, nu-i așa de înaltă, și de cumva subiectul abordat n'ar fi îndestul de bine susținut, să se vadă că titlurile oare-cum nu-l iertau să producă mai mult. Nemulțumit cu atita, de a-și fi declinat calitatea, d-sa merge și mai departe în stăruire asupra garanțiilor de a i se atenua eventual îndrăzneala, zicînd în prefață: „cine-mi va ceti lucrarea să nu ia în considerație de cît intenția". In scurt, o sfială și o grijă de a nu ocupa de prisos timpul cetitorului cum rar se vede. Și totuși, numai un singur motiv binecuvîntat se degajă ca d-sa să și fi arătat calitatea; anume acela că, dacă cineva n'ar fi prevenit, ori n'ar ști că d-sa este institutor, ar putea cu tot dreptul, urmărind cu atențiunea, plăcerea și interesul ce le provoacă lucrarea d sale, să creadă că este cel puțin profesor secundar. Aceasta pentru cuvîntul că, nu știu cum se face lucrul, la noi se leagă totdeauna anumite aptitudini și preocupări de anumite titluri și situațiuni; așa că par'că în ordine erarhică tot urmînd lucrul, un institutor n'ar putea și n'ar trebui niciodată să se manifeste ca un profesor secundar și acesta ca un universitar. Plătind se vede tribut acestei considerațiuni, d. Buțureanu simte parcă jena îndeletnicirii sale prin lucrarea sa, și'ar fi fost tare bucuros să fi văzut că vre-un profesor secundar, de nu chiar universitar, îl înlocuește în rolul ce și a luat, poate prea peste puterile d-sale care nu-i de cît simplu institutor, ceea ce ține să se știe ca în chip de scuză și circumstanță ușurătoare.

Pe mine unul mă doare sfiiciunea aceasta la oameni cum văd că este d. Buțureanu. Nu că n'ar fi fost nimerit să-și arăte calitatea; dimpotrivă. Dar să și o arăte, pentru ca să se vadă pînă la ce treaptă de înălțime culturală se poate ridica un institutor și aceasta spre a stimula chiar și pe universitari; nu cum face d-sa arătîndu-și calitatea, spre a nu jena oare-cum pe secundari și universitari. Aceștia, urmărind lucrarea d-lui Buțureanu, nu vor putea fi de cît mîndri de d sa, revenind totdeauna la considerațiunea că aptitudinea nu-i imperios legată de situațiunea omului; ci că se prea poate, cum e și cazul d sale, ca cine-va să se manifeste în așa chip ca situațiunea însăși să se valorifice prin persoană. Căci d. Buțureanu n'a făcut o lucrare de institutor în senzul restrins al cuvîntului, ci o lucrare de om cult, socotit în afară de rostul său profesional, deși zice chiar din capul locului cu o așa de sfioasă modestie: „Am voit să arăt că în afară de vederile ce predomină astă zi în școală mai sunt și altele care ar merita să fie cunoscute în interesul general al societății și în special al copilului". D-sa a trecut peste acest punct capital ce l'a redat deplin, orientîndu-ne în cele mai multe privinți asupra neajunsurilor noastre pedagogice și îndrumărilor ce-ar fi să ni le dăm.

Lucrarea d-lui Buțureanu umple la noi cu adevărat un gol, deși apare atît de proliferă mai ales literatura pedagogică, de oarece „în privința scriitorilor sau pedagogilor cari au format sau susținnt curentele, zice d-sa, am insistat mai mult numai asupra acelora asupra cărora n'am găsit nimic sau mai nimic în manualele obicinuite de pedagogie". Astfel lucrarea sa redă tot ce s'a produs mai recent și mai de samă în domeniul pedagogiei, relevînd pentru trecut acele curente și acei reprezentanți ai lor cari în deobște au fost pe nedrept și păgubitor nesocotiți. Astfel Robert Owen (1771—1858) în Anglia și Fourier (1772—1837) în Franța apar ca premergătorii cei mai vrednici și mai valoroși ai experimentalismului pedagogic, prezentîndu-se în destule amănunte toată preocuparea și stăruința lor în acest domeniu al vieței sociale atît de strîns legat de toate celelalte împrejurări mai hotărîtoare pentru propășirea omenească. Și dînșii nu mai puțin sînt continuatorii ideilor pedagogice încă difuze ale lui Socrat și Platon (s. IV. a. Cr.) Plutarc (s. I p. Cr.) Erasm (1467—1536), Rabelais (1483—1553), Montaigne (1533—1592), Rousseau (1712—1778) etc. pentru a li se afirma și desăvîrși opera în mod practic de către Tolstoi încă de pe la 1861, de Paul Robin pe la 1880; iar teoreticește de Spencer, Elen Key și alții mai din coace, printre cari străluci cu aureola martiriului celui mai crud ce putură să-l îndure vremile noastre, Francisco Ferrer.

D l Buțureanu redă părerile tuturora cu o obiectivitate exemplară, lăsînd cetitorului interesanta sarcină de a și apropia ideile ce singur le-ar aprecia ca drepte. Aceasta însă nu împiedică a se evidenția pagini întregi de cel mai palpitant interes din cari se degajă, mai mult de cît să exprimă, îndrumările ce le-ar preconiza d. Buțureanu însuși. Și

nu-s chestiuni numai de ordine pur educativă cum s'ar părea la prima vedere; ci chestiuni de ordin social dintre cele mai vitale: aşa *coeducaţiunea* „sistemul de educaţie care întruneşte pe aceleaşi bănci pe băeţi şi pe fete din cea mai fragedă vrîstă pănă le majorat, spre a le da aceiaşi educaţie, şi instrucţie"; aşa *învăţămîntul laic*, căci, zice Fichte, citat de d. Buţureanu „dacă biserica este o şcoală destinată a prepara cetăţeni pentru cer, şcoala laică mai modestă în pretenţiunile sale nu prepară cetăţeni de cît pentru pămînt" In cît lucrarea d-lui Buţureanu, pe lîngă golul ce-l umple în literatura noastră strict pedagogică este şi de un interes general, abordînd chestiuni ce cată să nu scape nimănui ce se interesează de propăşirea ţării şi a naţiunii pe una din căile fundamentale ce e necesar sa intre tot mai mult în preocuparea noastră imediată: calea educaţiunei şi instrucţiunei generale: De aceia nu pot îndestul să îndemn pe d. Buţureanu, să se silească a înlocui sfiiciunea prin încredere şi să ne mai hărăzască astfel de lucrări; iar pe cetitori, să caute cu tot dinadinsul a se iniţia şi inspira din ale sale *curente pedagogice*, avînd un minunat prilej să-şi hrănească mintea cu idei sănătoase şi înălţătoare, iar inima cu porniri frumoase şi folositoare.

Dr. P. Zosin

Scriitori raţionalişti

Afară de pedagogi, sociologi şi filosofi pozitivişti, o mulţime de scriitori moderni susţin şcoala raţionalistă.

Jean Grave, autorul scrierei: *La société future*, într'o şedinţă a *Societăţilor savante*, zice următoarele pentru susţinerea învăţămîntului libertar: „Ambiţia noastră va fi de a permite fiecăruia de a cîştiga noţiuni generale în fie care ramură a ştiinţei omeneşti, noţiuni clare şi precise, care făcîndu-i să cuprindă complexitatea lucrurilor, le va permite să-şi formeze o judecată sigură, logică şi raţională".

„Multă vreme—şi chiar astăzi—s'a crezut că omul este un animal fantastic, capricios, leneş, care nu poate îndeplini nimic raţional, nelucrînd de cît sub presiunea pedepsei, sau perspectiva recompensei, şi care trebue, din vreme, supus disciplinei, obicinuit constrîngerii.„

„Un învăţămînt adevărat raţional în stare de a desvolta inteligenţele, şi—ceeea ce este însă mai greu—în stare de a forma caractere, trebue deci să fie lipsit de recompense ca şi de pedepse. Dacă vrîsta celui care învaţă nu-i permite de a pricepe că trebuinţa de a cîştiga oare care cunoştinţi este una din condiţiile pentru desvoltarea fiinţei sale, atracţia pentru munca care o urmărim, trebue să fie singurul mobil pentru această".

Invăţămîntul raţional trebue să ţină seamă de preferinţele şi de repugnările individului. Ţinta sa nu este de a crea aptitudini, dar de a le cerceta şi de a le ajuta în desvoltare. Ceea ce trebue să urmărească el, nu este de a baga în creeri o ştiinţă făcută, indigestă, pentru că aceasta este neînţeleasă şi prin urmare neasimilabilă".

„Tendinţa celui care expune să fie a provoca reflecţiunea în cel care ascultă, înlăturînd formulele-clişee, „a-i atîţa întrebările, obiecţiunile". A lărgi creerul, dar a respecta individualitatea elevului, a-i deştepta curiozitatea, spiritul de iniţiativă; a-i pune în faţă opiniile contradictorii pentru ca spiritul său de critică şi de deducere să se exerciteze; a-l face să nu primească explicaţiile date de cît după ce le-a făcut să treacă el însuşi prin propria sa critică. Iată ce trebue făcut. Dacă ştim să facem învăţămîntul atrăgător, atunci recompensele şi pedepsele sunt de prisos, din contra vătămătoare. Pentru a deştepta activitatea copilului, singur plăcerea care o va găsi el în aceasta va fi suficient.—Tolstoi în şcoala sa de la Iasnaia-Poliana, ne-o dovedeşte cu prisosinţă. Lecţiunile vor fi găsite totdeauna prea scurte".

„In şcoala pe care noi o concepem, copiii vor învăţa a lua viaţa aşa cum este, a deschide ochii fără frică, a privi lucrurile în faţă, oamenii fără teamă; ei vor învăţa a cerceta, a examina, a cîntări, a discuta, a critica, neprimind nici o soluţiune, de cît pentru că raţionamentul lor o găseşte logică şi nu pentru că au învăţat-o aşa".

Faţă cu atîtea contraziceri cari se găsesc în societatea noastră, „noi vrem, zice mai de parte Jean Grave, numai să deprindem pe indivizi că ei trebue să înveţe a se respecta şi a se face respectaţi fără legi, contra legilor şi a paraziţilor lor, căci cînd numărul celor conştienţi de fiinţa lor, de rolul lor în viaţă, de forţa lor şi de voinţa lor, va fi destul de mare, atunci se va mîntui cu dirigu torii şi cu exploatatorii".

Numărul scriitorilor de felul lui Jean Grave creşte mereu. Amintim în treacăt pe dr. Gustave Le Bon care susţine un învăţămînt „raţional şi bazat pe ştiinţă în opera sa *Psychologie de l'Education*; Emile Zola în cel de pe urmă roman al său, Vérité şi în La joie de vivre; Marcel Prévost in Lettre à Françoise; B. Björnson in *La maison Kurt*, apoi Paul Adam, Charles Albert, Victor Margueritte, etc., fără a trece cu vederea cea mai mare parte din scriitorii englezi, şi mai cu seamă pe *Dickens* cu David Kopperfield.

Litere-Ştiinţe-Arte

Săptămîna teatrală.—Se pare că vom avea o abundenţă de spectacole, deşi suntem după încheirea stagiunii. In serile de Duminică, Luni, şi Marţi trupa d-lui Davilla va face deliciul spectatorilor cu trei piese nuoi. Bunele amintiri pe cari le-a lăsat această trupă dramatică vor face ca reprezentaţiile anunţate să atragă acelaşi public numeros şi entuziast înaintea căruia se vor perînda aceiaşi artişti eminenţi sub conducerea unui director admirabil ca d. Davilla.

Iar după această serie de trei reprezentaţii, vom avea două serii de... Chantecler" în trupa d-lui Marinescu, cunoscutul fost director de operetă, în deajuns de cunoscut şi de simpatic iaşanilor.

Curiozitatea nu va lipsi de a atrage o numeroasă asistenţă, doritoare de a vedea în ce chip s'a putut adapta scenei romîne această stranie operă poetică, plină de frumuseţi, plină de scene vii, de tablouri suggestive şi de poezie senină,—dar lipsită de acţiunea dramatică propriu zisă.

Ni se promit însă decoruri frumoase, costume bogate şi e posibil că în această privinţă trupa romînă aă nu fie de loc mai prejos de trupa împresariului francez care a vizitat Iaşul nu de mult.

*

„Le citoyen Poire" este titlul unui roman al lui Maurice Strauss. E un roman cu cheie,—povestea unui nobil degenerat care sfîrşeşte ca un criminal pe eşafod în timp ce „iubita" lui moare de oftigă într'o închisoare. Intre personagiile romanului se întâlnesc figuri şi nume cunoscute, ca „Brio" (Briand), „Clamercy" (Clémenciau), Défilarède (Déroulède) intemeitorul faimoasei ligi patriotice Ligue des Poires". Sunt lucruri interesante şi bune în acest roman.

*

Celebra cîntăreaţă pariziană Liane de Pougi, ofensată pe bulevard din cauza unei... pălării, a intentat proces. Cu ocasie a apărut ca protector al cîntăreţei un prinţ Ghica, iar Liana, în interogatoriu, s'a declarat de profesiune... scriitoare. Prinţul Ghica s'a ales în acel incident de bulevard cu un număr de pumni.

*

Anatole France a adresat văduvei marelui defunct Bjoernson următoarele rînduri:

„Permiteţi, doamnă, să unesc expresia compătimirii şi tristeţei mele cu a D-v, care este tristeţea întregei omeniri cugetătoare. Sunt abia două luni de cînd m'aţi primit lîngă patul marelui om, căruia i-aţi fost o tovarăşă devotată. Cu toată suferinţa care-l ţinea în nemişcare, el mi-a arătat măreaţa bunătate a inimei lui printr'o privire şi printr'un cuvînt. Venisem la el ca să-mi plătesc o veche datorie de recunoştinţă. Cu doi ani în urmă, în zilele de grele încercări, pe cînd în Franţa erau copleşiţi de ameninţări şi insulte, Bjoernson m'a mîngăiat de toate nedreptăţile şi calomniile prin cîteva cuvinte nemuritoare şi fermecătoare. El a fost atunci ca şi în totdeauna apărătorul dreptăţii. Inteligenţa şi caracterul erau la el în aceiaşi măsură. Cred că nu s'ar putea pomeni o singură problemă de moralitate sau de politică, la care să nu se fi asociat. Ne simţeam întăriţi în speranţa noastră într'un viitor mai bun, cînd vedeam un spirit înnalt ca al lui, pururea în urmărirea unui ţel de dreptate şi de iubirea aproapelui, el,—premergătorul unei viitoare societăţi, în care munca să nu fie o înjosire, sărăcia, o ruşine; în care oamenii vor putea gusta în tihnă roadele muncei lor. Norvegia şi lumea toată împărtăşesc profunda d-v durere."

*

STRUNA ZILEI

SE DAU DE GOL....

...Suntem puţini în congres pentru că suntem esclusivişti. A. C. CUZA

...Nimeni nu ne va mai putea reduce din cîţi suntem. N. IORGA

Intr'o singură formulă
Rezumind tot ce gîndiţi,
Ziceţi: „noi suntem de odata
Şi puţini şi... mărginiţi".

Informaţii

Nemîngîiaţii: soţie, părinţi, soră, cumnat şi întreaga familie, aduc viile lor mulţumiri tuturor prietinilor şi cunoscuţilor, precum şi domnilor magistraţi şi advocaţi—cari au luat parte la sfăşietoarea durere ce i-a lovit prin pierderea iubitului lor Emil Leppadatu.

❑ *Se comunică că sborul aeroplanului Blériot în Iaşi, anunţat pentru mîine, s'a amînat pentru Duminica viitoare.*

Publicăm această amînare, precum am anunţat tot ce ni s'a comunicat din partea impresarilor, fără nici o garanţie din parte-ne,—anunţurile de ori fel neprivind redacţia.

❑ Au fost avansaţi prin spor de selar, următorii funcţionari a c. f. r. din Iaşi: D. Stepleanu, impiegat de mişcare, Gr. Bancescu, secretarul inspecţiei a 6 mişcare; şefii de tren Gh. Ionescu, C. Stoica şi magazionerii Gr, Mardari, D. Mîrza şi I. Haraga.

❑ Agenţii siguranţei D. Dimitriu, I Agăjeanu, D. Popovici, Banu şi Barinschi, care pe timpul anchetei asupra neregulelor de la siguranţă fusese detaşaţi la cele cinci secţii poliţieneşti, au fost readuşi pe ziua de eri din nou la serviciul siguranţei.

❑ **Noutate pentru doamne.**—Deşi sezonul destul de avansat marea majoritate a d-nelor se află încă în aceiaşi perioadă de indecizie în privinţa modelor de ales pentru toaletele ce vor purta.

Lipsia în adevăr pînă acum un criteriu sigur, lipsia esenţialul în materie de mode, lipsia mugazinul cu adevărat parizian, care să-şi spue ultimul cuvînt, etalîndu-şi ultimul model.

De astă dată lacuna va fi împlinită, şi una din cele mai serioase case din Paris, foarte apreciată casă Boué-Soeurs, a deschis zilele acestea un magazin sucursală, unde aceleaşi modele cari fac senzaţie la Paris, vor face în aceiaşi zi senzaţie şi la Bncureşti.

Reputaţia casei Boué-Soeurs e reputaţia unei case solide, apreciată de mai mulţi ani în lumea elegantă a Bucureştenilor, pentru acurateţa şi nobleţea, tăeturilor, ast-fel în cît e o adevărată fericire pentru doamnele noastre realizarea unei asemenea dorinţi, o casă de mode, pariziene ca Boué-Soeurs la Bucureşti.

Magazinul s'a deschis în Bucureşti strada Lahovari No. 5 şi splendidele creaţiuni de primăvară şi vară ce le-a expus vor face deliciul tuturor doamnelor.

❑ D-na Marie Sturza şi d. G. Sturza, valorosul şi distinsul consilier al Curţei noastre de Apel, au fost greu loviţi de soartă, prin moartea fiicei lor, d-ra Marie Alice, care a sucombat ieri seara, în vrîstă de numai 14 ani.

Luăm vie parte la nenorocirea distinsei familii şi 'i exprimăm cele mai simpatice condoleanţe.

❑ Adunarea generală a membrilor societăţei viticole, care urma să aibă loc Duminică 25 April, s'a amînat pentru Duminica viitoare 2 Mai.

◑ Conferinţa d-lui Ştefan Popescu anunţată spre a fi ţinută în aula universităţei Duminică 25 Aprilie, nu se va mai ţinea, de oarece conferenţiarul va trebui să plece chiar în acea zi la Bucureşti, spre a lua parte la lucrările comisiei examenului de capacitate pentru şcoalele de fete.

❑ Budgetul comunei Iaşi a fost aprobat, cu următoarele modificări:

La venituri: lei 55.716 bani 54 se vor suprima de la art. 54, rest din excedentul bănesc ales prin conturi la închderea exerciţiului 1908—909, urmînd a se înscrie între veniturile budgetului extraordinar.

La cheltuieli: Lei 250 se vor reduce de la art. 62, fixîndu-se subvenţia parohiilor la 38142 lei, 55 bani, cît s'a stabilit de administraţia casei bisericii. Lei 50550 se vor suprima de la art. 107 alocaţiune la budgetul extraordinar. Lei 5000 se vor reduce de la art. 108 fond pentru deschidere de credite suplimentare şi extra ordinare, fizîndu-se la 95 mii lei.

Budgetul extraordinar: la venituri lei 50550 se vor suprima de la art. 7, alocaţiune de la budgetul ordinar, lei 55716 bani 54 se vor înscrie la cap. I sub un osebit articul: Rest din excedentul bănesc de 144911 lei 79 bani, ales prin conturi pe sama budgetului ordinar la închiderea exerciţiului 1908—1909 şi consemnat la casa de depuneri.

La cheltuieli: lei 5315 bani 20 se vor prevede sub un nou articol de ordine cu acestă redacţiune: fond de rezervă destinat pentru întimpinarea a diferite lucrări comunale.

❑ **Din Dorohoiu.**—Ministerul de justiţie a destituit pe grefierul Ionescu de la judecătoria ocolului rural Darabani, pentru grave incorectitudini.

In acelaşi timp s'a orînduit o anchetă.

— D. Panait Nica, fost administrator de plasă la Darabani, s'a înscris în baroul din Dorohoiu.

❑ **Conferinţele corpului didactic primar.**— Eri dimineaţă de la orele 9—11 jumătate, învăţătorii şi institutorii s'au întrunit la şcoala „Gh. Asaki", spre a asculta conferenţa d-rei Scriban, învăţătoare şi a d-lui N. Ionescu, revizor şcolar.

D ra Scriban a tratat despre „Memorie" arătînd care este importanţa ei în educaţie. Memoria propriu zisă sau psihologică, a zis d-sa, este o facultate sufletească în baza căreia cunoştinţele noastre asupra lumei din afară să conservă în crierul nostru pentru a renaşte cînd avem nevoie de ele. Memoria ca şi inteligenţa, este de mai multe feluri. Privită din punctul de vedere al celor trei stări sufleteşti, ea să împarte în: memorie intelectuală, care constă în conservarea şi reproducerea ideilor de la cele mai concrete pănă la cele mai abstracte; memorie afectivă care conservează şi reproduce stările sufleteşti afective şi stările sufleteşti pé care le simţim ca plăcute sau neplăcute şi memoria voliţională, care conservează, şi reproduce actele anterioare.

Conferenţiara insistă mai mult asupra memoriei intelectuale şi a rolului ei în educaţia elevilor.

După ce conferenţiara tratează şi celelalte acte sufleteşti care alcătuec memoria, încheie zicînd că prin memorie ipersonalitatea omenească se ridică şi face ca omul să se adapteze mediului iar acest mediu să'l întrebuinţeze în lupta pentru trai.

Vorbeşte apoi d. revizor şcolar N. Ionescu despre greşelile în educaţie, pe care le grupează în două părţi: greşeli în întroducerea elevilor şi greşeli în instrucţie. D-sa arată că a observat făcîndu-se multe cursuri în mod prea abstract pentru mintea copiilor din cursul primar, astfel că ei învaţă pe din afară fără ca să priceapă nimic. Rezultatul acestei metode de predare este că cunoştinţile astfel memorizate, se uită repede, sau dacă nu se uită, ele nu se pot întrebuinţa pentru dobîndirea a noui cunoştinţi. D sa încheie zicînd că ar fi bine ca toţi învăţătorii să predea elevilor, lecţiunile într'un aşa mod, în cît să poată fi pricepute de elevi şi să li se dea cît mai multe exemple.

După amiază a avut loc şedinţa intimă. S'au făcut înscrieri pentru asociaţia generală a învăţătorilor, după care s'a discutat chestiunea înfiinţării unei case de locuit pentru copii învăţătorilor care urmează în şcolile din Iaşi.

După aceia d. revizor şcolar N. Ionescu a propus facerea unei escursiuni în valea Prahovei şi Constanţa, propunere care a fost admisă, hotărîndu-se ca escursiunea să se facă la finele lui Iunie. Pănă în prezent s'au înscris 54 de învăţători.

Astă-zi Sămbătă de la ora 8—10 dim. desemnul. Expunerea metodei, care s'a făcut la fie care secţie de către preşedinţii secţiunilor. De la 10—10½ s'au făcut lecţiuni de desen cu elevii cl. I-a, de la 9½—11 s'a făcut critica lecţiunilor.

După amiază de la 3—3½ lecţiuni practice cu elevii cl. I a unui obiect presupus ca intuit de mai înainte. De la ora 3 jumatate la 4, a treia lecţiune cu cl. I (desen din închipuire a unei fiinţe sau lucru, despre care s'a vorbit într'o istorioară povestită de învăţător. De la ora 4—5 s'a făcut critica acestor lecţiuni.

Desenele s'au făcut pe hărtie de desen, iar pentru lecţia III-a s'a dat elevilor culori.

Mîine Duminecă se va ţinea ultima şedinţă.

❑ **Curente pedagogice.** — Dl. C. V. Buţureanu, institutor, a dat la iveală o foarte interesantă lucrare pedagogică, sub titlul: *Curente pedagogice*, broşură de 150 pagini. Preţul 1.75 lei. Pedagogia prin organismul său de doctrină e o ştiinţă cam arierată.

De 110 ani pedagogia stă la sistemul lui Herbert, de şi în acest timp studiile antropologice au progresat, fără însă să le răzbată principiile în domeniul pedagogiei. O idee atunci e definitiv căştigată pentru ştiinţă cînd i se arată şi procedarea metodică a comunicării sale. Altfel pluteşte în văzduh. Pedagogia actuală are o stare de miragiu, adică plutesc în doctrina pedagogică o mulţime de sisteme teoretice şi raţionale de educaţie, un fel de Castele în Spania, care însă nu s'au aplicat în generalitatea cazurilor ori de s'au aplicat de unii, întîmplător n'au dat rezultatele aşteptate. Aşa e şcoala lui Tolstoi de la Iasnaia-Poliana; aşa sistemul lui Fourier şi alţi raţionalişti. In acest domeniu al ipotezelor pedagogice, practicizmul va găsi pururi noi îndrumări, noi orizonuri de care atît practica rutinară.

Lucrarea d-lui Buţureanu împlineşte acest gol. După ce critică şcoala oficială actuală, arată sistemul lui Robert Oeven, şcoala lui Tolstoi, şcoala raţionalistă, sistemul lui Fourier, şcoala lui P. Robin, şcoala nouă a lui Fr. Ferrer.

Recomandăm corpului didactic urban şi rural această lucrare, a d-lui C. V. Buţureanu, care e de toată actualitatea.

DIVERSE

— Mîine, Duminecă, 25 Aprilie, se reîncep cursurile de limba Esperanto, care se vor ţinea regulat în fie-care Duminecă, de la ora 10—12 dim. în localul şcoalei primare „Al. Lambrior" din str. Vovidenia (colţ cu str. Sărărie; iar de Duminecă; 2 Maiu, se începe un curs nou de limba Esperanto; toate persoanele doritoare de a învăţa această limbă, se pot înscrie chiar cu începerea de mîine, tot în sus zisa şcoală, de la ora 10—11 dim.

Cursurile se predau în mod absolut gratuit.

— Mîine se va celebra căsătoria religioasă a d-nei Natalia Czaikowsky cu d. Constantin Babeş, maistru de arme.

— Societatea „Regina Elisabeta", care îşi sărbătoreşte astă-zi patronul, a organizat o frumoasă serbare, pentru astă zi, de la orele 4 p. m. şi pînă la 2 noaptea, la Leagănul Fluturului şi Leagănul Stelelor. Vor fi cele mai frumoase surprize.

— Eri societatea funcţionarilor tramvaiului electric şi-a sărbătorit patronul. Membrii societăţei, cu drapelul şi în frunte cu muzica militară, s'au dus la biserica Sf. Gheorghe Lozonschi, care de asemeni îşi sărbătorea hramul.

— Băetul Vasile Gheorghiu din str. Baş Ceauş, jucîndu-se cu alţi băeţi la scrînciobul lu Odobaşu din str. Cuza-Vodă, a căzut jos de la o înălţime de patru metri, rupîndu-şi coloana vertebrală şi o mînă. In stare muribundă a fost dus la spitalul Paşcanu.

— Mîine seară, Duminecă 25 Aprilie, va avea loc în sala Teatrului Pastia, ultimul bal mascat dat de L. Dukaten.

Orenstein & Koppel-Arthur Koppel

SOCIETATE PE ACŢIUNI

BUCUREŞTI—No, 18, Strada I. C. Brătianu, No. 18—BUCUREŞTI.—Telefon 6/97

Deposit şi Fabricaţiune de:

Şine de oţel.—Vagonete.—Macazuri.—Plăci turnante.—Locomotive.—Roate.—Osii.—Cutii de unsoare.—Eclise.—Buloane.—Crampoane etc.—Şine şi accesorii de cale Ferată Normală pentru linii de garaj.

FABRICA SPECIALA de LOCOMOTIVE

Furnisează D-lor Antreprenori şine şi vagonete CU LAGĂRE, CU ROLURI speciale patent „Koppel" cari produc o economie DE TRACŢIUNE CU 50 LA SUTĂ, pentru transport de PĂMÂNT PETRIŞ şi CĂRĂMIDĂ

SE DĂ CU CHIRIE IN CONDIŢIUNI AVANTAGIOASE

Ultime informaţii

❑ **La întrunirea ce va avea loc astăzi, Sîmbătă, la clubul conservator-democrat din Iaşi, d. A. A. Badareu va rosti un discurs politic.**

❑ *D. Take Ionescu se va întoarce în Bucureşti în ziua de 29 c.*

Şeful nostru va lua cuvîntul la întrunirea publică, pe care partidul o va ţinea la Tecuciu, cu prilejul alegerei parţiale ce va fi efectuată acolo în ziua de 6 Mai.

❑ **Onomastica M. S. Regina.** — Azi fiind ziua onomastică a M. S. Regina şi a A. S. R. Prlncipesa Elisabeta, un Te-Deum s'a oficiat dimineaţă la orele 10 şi jum. la Mitropolie, la care au asistat autorităţile civile şi militare.

Te-Deum-ul a fost oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei.

D. N. Gane, primarul Iaşilor a expediat M. S. Regina, următoarea telegramă:

Maestăţii Sale Reginei Elisabeta

Castelul Peleş

Sinaia

Locuitorii din a doua Capitală a Rominiei aduc Maestăţii Voastre, cu adînc respect şi nemărginită dragoste, urările lor cele mai călduroase pentru ziua onomastică şi roagă pe atot puternicul Dumnezeu să acorde Maestăţii Voastre încă multe şi fericite zile pentru binele patriei şi Augustei Familii Regale.

Primar Iaşilor

N. Gane.

❑ Un deputat liberal de Iaşi a întrebat pe primul-ministru ce crede despre acţiunea de răsturnare a junimiştilor:

— *Am credinţa, a răspuns d. Brătianu, că junimiştii lucrează contra lor, nu contra noastră. Ei nu sunt în stare să ne răstoarnă, precum n'ar fi în stare să guverneze fără de concursul liberalilor.*

Acest concurs noi nu-l vom mai da junimiştilor şi să vedem dacă vor putea guverna.

❑ **Alegerea de la Roman.**—D. A. A. Badareu, în numele partidului conservator-democrat din Iaşi, a trimis ieri seara d-lui C. Cantacuziño-Paşcanu telegrama ce urmează:

D-lui C. Cantacuzino-Paşcanu

fost preşedinte al Camerei

Roman

Conservatorii-democraţi Iaşeni, îţi transmit prin mine sentimente de gratitudine pentru sporirea activului partidului la un moment hotărîtor, prin strălucita Dv. izbîndă de astăzi.

Badareu

*

Rezultatul alegerei de la Roman, a fost făcut cunoscut ieri seara, la orele 7 jum., prin afişe speciale ale ziarului nostru.

De şi rezultatul s'a dat la orele cinci şi jum., noi nu l'am putut afla de cît două ore mai tîrziu, de oare-ce oficial ni s'a comunicat, că alegerea a fost prelungită peste ora cinci.

Presiuni fără nume au fost operate asupra alegătorilor: **trei-spre-zece** *buletine cu numele candidatului nostru au fost anulate;* **patru-spre-zece** *alegători, între cari şi protoiereul judeţului, P. S. Manoliu, au fost opriţi de la vot, aşa că, de fapt, doctorul Riegler ar fi putut întruni cu* **27** *voturi mai mult.*

Cei cinci alegători junimişti, în frunte cu d. Eliad, administratorul moşiilor d-lui Carp, au venit la vot şi au votat, fireşte, pentru candidatul colectivist.

*

După proclamarea rezultatului, care a produs cea mai bună impresie în oraş, primele telegrame au fost expediate d-lor Take Iondscu, la Londra, şi d-lui Badareu la Iaşi.

*

A avut loc o întrunire la clubul conservator-democrat. Au luat cuvîntul d-nii C. Cantacuzino-Paşcanu, dr. Riegler, D. Moruzzi, Roiu ş. a.

D. Cantacuzino-Paşcanu s'a declarat fericit de rezultat şi şi-a exprimat credinţa, că succesele partidului ar fi fost şi mai mari, dacă partidul s'ar fi lepădat cu totul de cuvîntul conservator şi şi-ar fi zis „partidul democrat".

Concursul pe care junimiştii l'au dat guvernului, a fost desaprobat de toţi oratorii.

*

Ministrul Morţun, se afla la moşia sa şi de acolo dădea porunci cum să se opereze mai fără de scrupule şi fără de ruşine.

❑ **Greceniştii continuă să-şi împartă slujbele, în vederea venirei partidului la putere în ziua de 2 Mai (ora exactă urmează a fi fixată ulterior).**

In lista publicată de noi zilele trecute, a intervenit o importantă modificare, în sensul că prefectura de poliţie va fi încredinţată d-lui Stroja şi nu d-lui Stamatiu.

Prefect al judeţului rămînde d. C. Ivaşcu, actual reprezintant al agenţiei „Victoria" din Iaşi; primar va fi d. Rallet; prim ajutor d. G. Mihail; ajutor d. Brief, epitropi la Spiridonie, domnii: A. D. Holban, G. Cristofor şi I. Stamatiu; director al epitropiei, d. Andoniu.

Deputaţi sunt desemnaţi, domnii: Ant. Rosnovanu, G. Tuduri, H. Sutzu, C. Crupenski, I. Stavăr, Octav Erbiceanu şi Severin.

După cum se vede, în cele mai multe funcţii şi onoruri sunt plasaţi numai greceniştii.

Numai la avocătura statului vor fi plasaţi doi junimişti, domnii Gr. Lohan şi Ed. Sion.

❑ Eri dimineaţă delegaţia membrilor corpului didactic din jud. Iaşi, compusă din d-nii N. Ionescu, revizor şcolar, L. Matasaru, I. Petrescu şi Gh. Sachelarie au făcut o vizită I. P. S. S. Mitropolitului Pimen, pentru a-i prezenta felicitări cu ocazia Sfintelor Sărbători.

D. N. Ionescu a ţinut o scurtă cuvîntare arătînd că corpul didactic adunat în conferinţe generale anuale, găsesc prilejul ca cu această ocazie să arate I. P. S. Sale, cea mai adîncă supunere duhovnicească, asigurînd că-şi vor da silinţa, ca să răspundă înaltei lor chemări.

A respuns I. P. S. S. Mitropolitul care a spus că se arată convins de munca depusă de corpul didactic, îndemnîndu-i ca şi pe viitor să lucreze cu aceiaşi rîvnă.

❑ D. magistrat stagiar Coroi a procedat astăzi la inventariarea averei def. Emil Leppadatu.

❑ **Din Huşi.**—Aflăm că d. M. Holban directorul gimnaziului „Anastasie Panu" s'a înscris în partidul liberal, aderînd în totul la acţiunea celor 3 liberali: d-nii Zane, Perticari şi Irimia Gheorghiu. *Naşii* dumisale în noua îndrumare politică i au fost d-nii Ir. Ghiorghiu şi C. Cozma.

❑ *Furtul de la gimnaziul „Anastasie Panu din Huşi.* — Dl. David profesorul de ştiinţi de la gimnaziu, începuse a strînge un fond pentru escursia ştiinţifică, ce proecta s'o facă în vară cu o parte din elevii gimnaziului. Fie care elev avea a depune cîte 2 lei; se strînsese 86 lei, pe care profesorul îi ţinea în saltarul mesei din sala cabinetului de ştiinţi. Trei elevi de la gimnaziu ştiind de locul unde stăteau paralele, au pus gînd rău asupra saltarului şi au sterpelit paralele.

Fapta vorbeşte de la sine. Elevii gimnaziului îndopaţi de naţionalismul fostului director şi de prudenta diriguire a actualului director au crezut că pot lua ca a lor banul comun.

La gimnaziul din Huşi domneşte o leacă de anarhie, şi nota ne o dă între altele că minteoşii de liberali au sfîrtecat catedra de Religie la 3 domni profesori, aşa că lipsind educaţia morală şi religioasă, elevii îşi fac de cap.

❑ C. Colonel N. Cernătescu, comandantul regimentului Ştefan cel Mare No. 13, cu acceleratul de astă-zi a plecat la Bucureşti, fiind invitat de A. S. R. Principele Ferdinand la Prînzul de la Palatul Cotroceni care va avea loc mîine Duminică 25 Aprilie la orele 8 sara.

❑ In „Ordinea" de eri 23 Aprile au apărut sub titlul scrisori din Iaşi" următoarele; Spre grădinile înverzite.—Petreceri tradiţionale.—Iaşul în sărbători.—Elită şi popor.—Un voevod amator de grădini.—De la Socola la Copou.—Cum petreceau boerii Curţei.—Imprejurimile oraşului.—Călăreţii şi pietonii.—Iaşi—Bois de Boulogne.—Copoul fără muzică.

❑ Astă zi la ora 5 membrii comitetului pentru înfiinţarea coloniilor şcolare, se vor întruni în şedinţă, pentru a discuta chestiunea strîngerei fondurilor necesare, în această privinţă.

❑ Mîine seară Duminică 25 Aprilie, va avea loc la Teatrul Sidoli, prima reprezentaţie a companiei drrmatice „Davilla", cu piesa „Cîntecul Lebedei" comedie în 3 acte de G. Duval şi X. Roux. Luni se va juca „Lulu", comedie, în 3 acte, iar Marţi „Mugurul", comedie în 3 acte.

❑ Cei doi ofiţeri din Bacău care au provocat incidentul cu un profesor din acel oraş, după ce-şi vor termina pedeapsa de 60 zile, vor fi transferaţi la Craiova.

❑ La ofiţeratul stărei civile s'a oficiat astăzi căsătoria civilă a doamnei Marie Neuwirth, cu d. Ioan Kirilă, simpaticul şi apreciatul director al Creditului Agricol din Iaşi.

Cununia Religioasă se va săvîrşi mîine, Duminică.

Cele mai calde urări de fericire noului pererchi.

❑ Cu ocazia hramului Mitropoliei, I. P. S. S. Mitropolitul Pimen a ridicat la rangul de stavrofor pe economul Dimitrie Grigorescu, protoereul judeţului Dorohoi; iar pe preoţii Sachelari, Valeriu Iordăchescu, C. Mitru şi Gh. Brănişteanu, la rangul de economi.

❑ I. P. S. Mitropolitul Pimen pleacă în astă seară în Capitală pentru a lua parte la şedinţele consistorului superior bisericesc.

❑ Aseară comitetul instituit pentru construirea unei cabane pe muntele Ciahlău s'a întrunit la societatea de gimnastică, unde au discutat chestiunea sporirei fondului adunat până în prezent în suma de 4000 lei.

Au luat parte la şedinţă d-nii: maior Vicol, maior dr. Gavrilescu, M. Viorescu I. V. Praja, V. Cădere, dr. Ţaranu, inginer Savul, inginer Botez şi P, Constantin.

S'a hotărît ca pentru sporirerea fonduîui, până la complectarea sumei de 7 mii lei necesar construirei cabanei, să se organizeze sărbări, conferinţe etc.

Asupra construirei cabanei s'au emis două păreri: una a inginerului Savul, care a propus ca acea cabana să fie sapată în stîncă, iar alta a comitetului, care a propus construirea ei din piatră.

❑ Marţi 27 April consiliul comunal se va întruni, în şedinţa extraordinară, pentru a discuta chestiunea mai multor exproprieri.

❑ Călătoria lui Roosevelt în Europa şi grandioasa primire făcută fostului Preşedinte al Statelor-Unite cu ocazia sosirei sale la Viena, au fost precis înregistrate de cinematograf şi astă-seară Sîmbătă 24 April aceste vederi atît de interesante vor figura în alesul program al teatrului Pathé Frères din sala Circului Sidoli.

Viaţa şi resboaele lui Iuliu Cesar, cele mai glorioase pagini din Istoria Romanilor, este o superbă reconstituire şi ni se redau toate evenimentele celebre din viaţa marelui Imparat pînă la tragicul său sfîrşit, cînd Cesarul glorios cade lovit de două-zeci şi două de cuţite.—Nu lipseşte nici Max Linder în acest program de astăzi Sîmbătă 24 April. El îşi face apariţia în frumoasa comedie „Ingeniosul atentat" scene excelent interpretate de simpaticul artist, al căror autor este însuşi neîntrecutul actor.

Programul s'a îmbogăţit cu frumoasa comedie: Vicontele a găsit o pungă, în al cărei rol principal apare simpaticul actor Prince; asemenea şi „Cinste şi răsplată, mare piesă teatrală de Jules Méry jucată de artiştii teatrului Odeon din Paris. Programul conţine apoi multe piese teatrale, sujete instructive, alese vederi după natură, splendide sujete comice, din care relevăm Două portrete, mare piesă teatrală, Un tată cu 16 copii comedie, Vederi din Spania, Ţiganca etc.

Mîine Duminecă 25 Aprilie are loc numai matineu la 3 ore ziua.

Cu aceste spectacole se închee stagiunea de iarnă şi reprezentaţiile viitoare vor avea loc în vasta grădina Bragadiru. Matineurile vor urma regulat în sala Circului Sidoli.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 24 Aprilie

LOTERIA

Bucureşti.—Astă-zi s'a urmat tragerea loteriei cl. VI a regatului romîn.

Au cîştigat:

50,000 lei No. 26022

2000 lei No. 35248, 57750, 3357, 9966, 9259, 45285, 38968, 57262.

1000 lei No. 2815, 56648, 18405, 14377, 53546, 58596, 54567, 50454, 34825, 38628.

500 lei No. 51594, 8106, 14712, 59556. 23845, 13092, 2028, 422, 59475, 32676, 34342, 14131, 41266, 2557, 24680. 24018, 24125, 2520, 12132.

Boala regelui Eduard

Londra.—Stethascopia a avut de rezultat să arăte că bronhiile regelui nu se află în stare mai bună, însă că sunt afectate în mod serios, ceia ce a ocazionat întrebuinţarea cuvintelor de gravă nelinişte din buletin. Medicii au declarat că prezenţa lor în camera bolnavului nu este necesară, însă cîţi-va medici au rămas în palatul regal.

*

Londra.—Simptomele boalei regelui s'au înrăutăţit în timpul zilei. Situaţiunea este acum critică.

La orele 10 seara, arhiepescopul de Cauterburg a venit la palat la orele 9 şi 50. Toţi membrii familiei regale, afară de ducesa de Albany se aflau la palat. Convingerea este din ce în ce mai mare că starea regelui este desperată.

Generalul Crăiniceanu la Constantinopol

Constantinopol.—D nii general Crăiniceanu şi Papiniu au asistat la ceremonia Selamlîcului, după care au fost primiţi în audienţă de Sultan, la care au fost de faţă Mahmud Şefket şi marele maistru al ceremeniilor. Covorbirea a fost foarte cordială şi a durat jumătate de oră. Sultanul a fost amabil şi a conferit generalului Crăiniceanu, marele cordon al ordinului „Osmanlie". Seara d. Papiniu dat în onoarea generalului Crăiniceanu un prînz, la care au luat parte marele vizir, ministrul de externe şi ofiţerii superiori.

Misiunea romînă în Muntenegru

Cetinge.—Azi dimineaţă la oarele 10, înainte de plecarea misiunei speciale romîne în escursiune pe lacul Scutari, principile Nicolae, însoţit de adjutantul său general, a mers să viziteze pe generalul Budişteanu cu care a conversat în modul cel mai afabil timp de un sfert de oră. Principile purta placa ordinului „Carol I".

Declaraţiile lui Mangra

Buda-Pesta.—Vasile Mangra ţinînd un discurs program, ca candidat al partidului guvernamental, a zis că vine să anunţe pacea între cetăţenii unguri şi romîni. Să declară de fiu fidel al naţiunii ungare unite şi indivisibile. Cu toate acestea nu e renegat şi e convins că salvarea romînilor este acum la partidul naţional. Programul cabinetului Ahmed, voeşte pacea şi salvgardarea drepturilor naţionalionalităţilor, de aceia deputaţii naţionalităţilor nu s'au asociat la moţiunea de neîncredere. E o greşală a se menţine programul din 1881, care aspiră a se restabili Traumliana într'o situaţie particulară. Romînii nu trebue să stăruească în' punctul de vedere intrasigent faţă de unguri.

Dînsul este fără rezervă, partizan al partidului muncii naţionale, de care va face reforma electorală în sensul democratic.

Situaţia în Albania

Salonic.—Avant garda trupelor care înaintau spre Prehovo a avut o violentă ciocnire cu rebelii lîngă Budakovo.

Insurgenţii din districtul Luma înaintează spre Prizrend, a cărui garnizoană cere întăriri. Patru batalioane de redifi au sosit din Smirna şi au fost transportate la Ueskub. Autorităţile vilaetului desmint ştirea că la Bincea trupele ar fi ucis şi femeile şi pe copiii albanejilor catolici.

Moartea Regelui Angliei

Londra.—Regele Eduard al Angliei, a cărui stare se înrăutăţise mult, a încetat din viaţă, astă noapte la orele 11 şi 45 m.

*

Londra. — Primul buletin despre înrăutăţirea stărei Regelui Eduard, a apărut la orele 6 d. a.

Regele a rugat pe medici să spue tot adevărul despre starea sa. La orele 8 a apărut al doilea buletin, care de asemeni arată starea de tot rea a Regelui.

De şi era o ploaie torenţială, totuşi în faţa palatului se adunase o lume imensă, care se interesa de starea Regelui.

La oarele 11 şi 50 a apărut buletinul oficial, care anunţa moartea Regelui Eduard.

Lîngă patul suveranului, se afla Regina prinţii moştenitori, şi toată familia, afară de fiica Regelui, actuala regină a Norvegiei, care soseşte azi la Londra.

In urma vestei despre încetarea din viaţă a Regelui, în faţa palatului ca şi pe străzi, se adunase o lume colosală. Toate spectacolele şi reprerezentaţiile au fost suspendate.

Regele Eduard al Angliei, care avea titlul de Prinţul de Galles, era fiul mai mare al defunctei Reginei Victoria, pe urma căreia a urmat la tron. S'a născut la 9 Noembrie 1841. A călătorit foarte mult. Era căsătorit cu Alexandra, fiica Regelui Cristian al Danemarcei. In anul 1871 Eduard se îmbolnăvise grav de tifos şi cu foarte multă greutate a scapat. La 1875 i s'a votat un credit extraordinar pentru călătoriile din Indii. După moartea mamei sale, Eduard fu proclamat Rege al Angliei, la 24 Ianuarie 1901. Sub domnia sa s'a sfîrşit răsboiul din Transvaal.

In ultimul timp Regele Eduard contractase o bronşită şi boala a progresat repede, aşa că ajutoarele medicilor au fost zadarnice.

*

Londra.—Intregul oraş e în doliu. In faţa palatului regal staţionează mii de cetăţeni.

La palat s'a primit telegrame de condoleanţe de la toate curţile Europene.

Imparatul Wilhelm al Germaniei va asista la înmormîntare. Din partea Austro Ungariei va asista Archiducele Frantz Ferdinand, iar din partea României A. S. R. Principele Ferdinand.

Gheorghe şi Maria Sturza, Constantin şi Georgeta Sturza au durerea de a face cunoscut pierderea iubitei lor fiice şi surori,

✝

Maria Alisa Sturza

decedată în seara de 23 Aprilie a. c. în etate de 14 ani, şi roagă pe prieteni şi cunoscuţi să bine voiască a asista la îmormîntare.

Cortegiul va pleca de la locuinţa, Strada S-ftul Sava No. 7, Duminică 25 Aprilie ora 3 p. m.

Aceasta în loc de ori ce învitaţie.

Epitropia Spitalului Israelit

IAŞI

CONVOCARE

Epitopia acestui Spital roagă pe D-nii, donatori şi membrii cotizanţi ai Spitalului să se întrunească în adunarea generală, ce va avea loc:

Duminică 9 Mai a. c. ora 3 p, m. în localul Administraţiei Cimitirului din Str. Mărzescu 22 pentru a proceda la: *Alegerea de Epitropi* pe un period de 3 ani.

Primiţi tot odată asigurarea stimei noastre.

Preşedinte

L. Iuster

Iaşi, Aprilie 1910

LASCAR ANTONIU

AVOCAT

S'A MUTAT

STRADA ANASTASIE PANU No. 4

Arnold Kasner

s'a mutat în casa proprie

No. 3 Strada Apeducul No. 3

ANUNCIU

Pentru Biroul societăţi Textile (Copou) se caută ca practicant, un absolvent al şcoalei de comerţ, cu scriere frumoasă. Reflectanţii romîni, sau naturalizaţi (să prezinte personal ofertele lor, împreună cu certificatele ce ar poseda, în fiecare zi de lucru, între orele 4—6 p. m., la cancelaria fabricei din Copou.

Soc. anonimă Romînă Italiană a Industriilor Textile Iaşi

Tovarăş, cu capital de 2500 fr. se caută la o întreprindere foarte rentabilă.

Informaţiuni la A-dtia ziarului. sub „Renthal."

6 lei dl. vin roş vechi.

Vînzare minimă de 31 litri. C. D. Buznea Iaşi, Calaraşi 14.

Important pentru bolnavii DE HERNIE

Imi permit să atrag atenţiunea onor. Public că bandajile herniare, recomandate de curînd de către **Casa Barrère,** au fost făcute de mine timp de 20 ani, şi se pot obţine în atelierul meu **cu 15—20 lei.**

Aceste bandaje nu pot vindeca nici macar reţine o hernie, pentru mult timp şi incomodează foarte mult, mai ales vara din cauză că banda de gumă trebue să fie foarte tare strînsă. Afară de această bandă de gumă perde după puţin timp elasticitatea ceea ce face bandajul cu cu totul nefolositor.

Cel mai bun lucru e ca bolnavul de hernie să-şi facă bandajul la un bandagist specealist, după indicaţiile medicului.

TH. Heine

Specialist în bandaje herniare

No. 23 Str. Lăpuşneanu No. 23

Proprietarul Magazinului

Comerțului în RATE

Iași, Strada Lăpușneanu 25

Aduce la cunoștința publicului că a adus un mare transport de biciclete **BRENNABOR** marca cea mai renumită, întrebuințată de toate arsenalele armatelor din Europa.

Depozit de Mașini de cusut

de calitate superioară pentru industriași și pentru familii. Funcționarea perfectă, garantată pe timp de 10 ani.

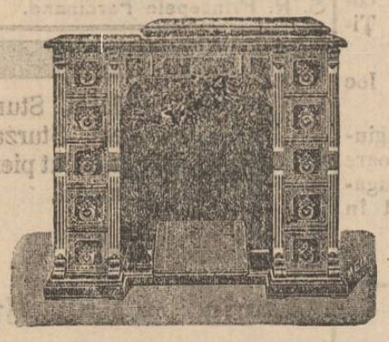

Gramofoane și plăci
Instrumente muzicale
Mobile, Cărucioare
și ori ce accesorii

Toate se vînd în rate convenabile la

Magazinul Comerțului în rate
Ș. L. Grossmann
Strada Lăpușneanu 25

BIUROUL ROMĂN

PENTRU

Instalațiuni de APA și CANAL

AUTORIZAȚIA No. 291 din 1910

No. 3—Strada ARCU—No. 3

Ing. GEORGE D. MANUG și Th. ZAHN

fost Inginer-șef monteur la secția instalațiunilor particulare al Societății „Union Baugesellschaft" Iași.

Execută orice fel de lucrări atingătoare de această branșă. Specialitate în instalațiuni de băi și closete și băi publice, după ultimile sisteme; construcțiuni de **vespasiane** pentru piețe publice, pisoare pentru localuri publice, hoteluri, restaurante, cafenele etc., etc.

Diferitele materiale și obiecte necesare la instalațiuni, sunt din acelea pe care experiența le-au constatat că sun rezistente se comportă bine și conforme regulamentului Primăriei.

Oferim condițiuni avantajoase pentru plata lucrărilor și garantăm solitatea montajului.

Proecte și Devize întocmim gratis, la cerere tuturor onor. administrațiuni, d-lor proprietari; asemenea, tot gratis—**spre lămurirea d-lor proprietari**—întocmim și verificăm devize pentru racordări; cu conducta și canalul public, lucrare ce se va executa de concesionarul Primăriei.

Biroul Romin pentru instalațiuni de Apă și Canal
— Str. ARCU No 3 —

Ing. G.MANUG și Th. ZAHN

Vînzătoare

specială, de Pălării, Galanterie, Încălțăminte, Dantelerie, Mode, caută post durabil local.

S. G. Poste restante, Iași

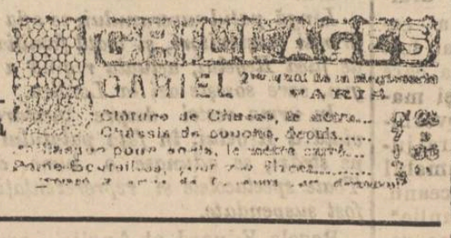

HIGEYA

APA DE MASA NATURALĂ ALCALINĂ
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreți să aveți un stomac sănătos
BEȚI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somitățile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea bolelor de Ficat, Gută, Rinichi și — Dezinteria —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii și farmacii din țară.

Comenzile de în gros sunt a se adresa: Domnului **I. DAVIDESCU** Tecucin

Reprezentant pentru Oltenia și Muntenia **ISAKKOFFLER** BUCUREȘTI

TITUS LAPTEȘ
AVOCAT
— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL
2me quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

PONDOIR
déposé
Prix..... 6f 50
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES le m. de haut. en extra 0f30c.

Seym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. 5 f.

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă și Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Sîmbătă și Duminică se intercalează în program:

Sujete noue

Prețurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă și Duminică **MATINEU** la **3** ore ziua cu prețurile reduse la toate locurile și anume: Loja 4 lei, Rezervat 80 b., Stal I-iu 60 bani, Balcon 40 bani Galeria 30 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra viețe și rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,182. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 și fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societății peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viață pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum și
Diferite alte combinațiuni de asigurări atingătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romînia București
Agent general pentru Iași:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

Cine vrea să cîștige la Loter

să cumpere bilete numai la de

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMAN

Th. P. Maximovici IA

Debit oficial al Loteriei Statului
Iași—Strada Lăpușneanu No. 35 — Ia

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei V

s'au pus în vînzare

Tragerea de la

9 April—4 Mai 1910

Se poate cîștiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma

Lei 900,000 le

Iar cîștigurile totale reprezintă fabuloas
sumă de

LEI 7.322.000 LE

Șapte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de L

Grăbiți-vă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua și Principala Colectură Romana

Th. P. Maximovici.—Iași

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Prețurile oficiale pentru vînzare:

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Prețurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iași Strada Primăriei No 17.—Instalațiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17.

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI Str. Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.—No. 1000 Marți 27 Aprilie 1910

„OPINIA“

Cu numărul de astă-zi, **Opinia** are scris sus pe manșeta sa numarul 1000.

1000, număr apocaliptic, număr simbolic!

Pentru noi 1000 de numere ale ziarului **Opinia** însamnă un răstimp din viața noastră ca partid și ca presă de partid.

1000 de numere, 1000 de foi, 1000 de zile, scoțînd toate sărbătorile, cari-s pentru presă în adevăr zile de odihnă și care nu intră în socoteala noastră.

Privind *îndărăt*, ziarul **Opinia** de la apariția sa a reprezentat ideia conservatoare în Iași. Inființată în scopul de a propaga ideile conservatoare, după fuziunea radicalilor lașeni, a celor 87 de partizani, ce număra clubul radical din Iași, **Opinia** a dus de la începutul ei toate vicisitudinile vieții politice conservatoare.

După 3 ani de traiu, ducînd luptă cu ziarele timpului: *Liberalul*, *Propaganda*, *Evenimentul*, ziarul nostru a contopit cu *Evenimentul*, care fusese cumpărat pentru partid, pe numele de Roznovanu, pentru a reapare iarăși ca *Opinia* acum 3 ani și jumătate în urmă.

Contopirea **Opiniei** cu *Evenimentul* a fost urmarea apropierii ce se efectuase între elementele Fleviste și partidul conservator. Proprietarul *Evenimentului* fiind personal prieten al d-lui N. Fleva, ziarul său a suferit evoluția mentalității directorului ei.

In tot acest timp partidul conservator trecînd prin fuziune și desfuziune, și ziarul devenise expresia unei nuanțe din partid, nuanță, care a rămas și azi fixată în jurul *Evenimentului*, afară de d. N. Fleva, care motivase această contopire.

Reapariția **Opiniei** a răspuns unor necesități politice de limpezirea terenului și anticipînd desfășurarea evenimentelor din 1907 și 1908. *Opinia* a pus brazda încă din 1906 toamna, grupînd în juru-i toate elementele, cari apoi au intrat și format marele partid conservator-democrat.

In mia de numere ce se împlinesc astă-zi noi cetim în **Opinia** *Efemeridele* vieții politice ale Iașilor, a partidelor politice din țară și a desfășurării evenimentelor politice, economice și sociale. Noi lăsăm urmașilor migăloasele știri de zi, impresiile zilei, aprecierea faptelor și a oamenilor, mișcarea politică a Iașilor, edilitatea Iașilor; apoi am mai dat zilnic bucăți de gîndire și studiu ale celor ce au bine-voit a colabora, și partidul conservator-democrat se oglindește în ziarul său *Opinia*, cu aspirațiile sale, cu mișcarea sa, cu triumfurile sale, cu înălțările și scăderile sale.

In toate aceste manifestări, noi n'am avut linia noastră de conduită; și aceia ne-a fost dictată de șeful partidului, de programul partidului, de tendințele și idealurile noastre. Tribuna **Opiniei** n'a fost numai ecoul urilor și răsbunărilor, n'a fost călăuzită de venin și ură, ci din contra am dat cetitorului nostru prilejul unei analize politice, pe cît se poate de obiectivă a activității adversarilor noștri.

Demagogia liberalilor am demascat-o; falșitatea programului lor am dovedit'o, grandomania Carpiștilor am zeflemisit'o, arivismul unora l'am biciuit; slăbăciunea altora am hrănit'o și întărit'o și am izbutit în curs de o mie de foi să facem din **Opinia** ziarul de propagandă cel mai ales al ideii democrate-conservatoare în Moldova de sus, și în țara întreagă chiar.

Un ziar politic presupune o puternică organizare politică; dar tot așa și o puternică organizare politică nu poate trăi fără un organ de publicitate, care e ziarul. **Opinia** oglindește la Iași partidul și partidul se oglindește în ziarul său. Iar dacă nu s'a ajuns la o deplină și completă răspundere, dorința și năzuința e să meargă într'acolo.

Cea mai mare mulțumire sufletească pentru noi, e că am ajuns să facem din **Opinia** un ziar indispensabil pentru Iași, pentru Moldova. Graba și interesul cu care marele public soarbe ziarul nostru e cel mai bun cuvînt al chemării sale.

Opinia își are și necrologul său. Din prima sa serie avem pe Grig. Cogălniceanu, acea figură luminoasă care pentru ziar a fost o directivă cuminte, sobră și sigură. Din a doua serie, **Opinia** are pe Grig. Bețureanu, acel suflet larg și înțelept, acea voință disciplinată, acea inimă caldă, care a făcut din el un luptător emerit și demn de sacrificii.

Muncitorii grupați în jurul **Opiniei** au pus în slujba partidului partea cea mai bună din sufletul omului: *ideia, pasiunea ideii, disciplina voinței.* Strînși uniți în jurul șefului local, a d-lui Alex. A. Badareu, vom face ca ziarul **Opinia** să fie și pe viitor tribuna de propagandă a ideilor democrate-conservatoare; vom menținea pururi treaz și aprins focul luptei de idei, și noi care am prevenit evenimentele lui 1908, noi cari am luat parte la urzirea partidului conservator-democrat, noi cari i-am înregistrat suirile sale, vom lupta să vedem pe șeful nostru dînd țării tot obolul sufletului său ca șef de guvern, pentru a avea mulțămirea, că am pus o petricică cît de mică la edificiul statului nostru.

Cu credința și dragostea în șeful nostru, d. Take Ionescu, și în idealul partidului, cu iubirea nețărmurită către d. Alex. A. Badareu, șeful nostru local și pionierul cel mai iscusit și autorizat al democrației conservatoare; cu respectul către marele public, pentru a-l orienta în chestiile de la ordinea zilei, **Opinia** pășește în drumul său *înainte*, mai departe, fericită fiind, că va vedea întrupat visul său în avizul ce coroana va lua pentru a da șefului nostru conducerea destinelor acestei țări.

Țara cere un guvern democrat-conservator; țara a dat indicația unui guvern Take Ionescu și Coroana trebuie să avizeze după indicația țării.

Discursul d-lui A. A. Badareu

Un adevărat mare discurs politic a fost rostit Sâmbătă, la clubul conservator-democrat din Iași, de șeful nostru local, d. Badareu.

Cu o foarte bogată argumentație șeful nostru a analizat situația celor trei partide politice.

Partidul liberal, în plin faliment, lichidează. Baza falimentului o formează legile agrare, cari au dat rezultate dezastroase. D. Badareu a vorbit apoi despre proiectele de legi prezintate de guvern, cu duiumul, insistînd, în special, asupra legei de reorganizare a Curței de Casație, asupra permanentizărei secțiilor și asupra felului cum secțiile au fost compuse de ministru.

Vorbind despre magistratură, a reamintit chestia avertismentelor Curței din Iași —și cum tocmai cei doi magistrați pe cari avertismentele îi priveau mai de aproape, au fost înaintați consilieri la Casație.

Ministrul și-a recunoscut astfel greșeala, dar n'a avut curajul să declare anulate acele avertismente.

In discursul seu, d. Badareu, care aproape nici odată nu vorbește de el, a atins și o chestie pro domo sua. A insistat anume asupra indigenatelor nocturne, cari, în ajun de a se inchide sesiuneă parlamentară, au fost votate, împreună cu recunoașteri, în număr de 107. A dovedit, matematicește, că chiar dacă votarea unei naturalizări ar trebui să dureze, o părticică dintr'o secundă, încă nu s'ar fi putut vota, in intervalul scurt cît a durat votarea, un număr atît de mare de indigenate și recunoașteri. In mijlocul ilarității generale, d. Badareu a declarat că știe pertinaminte, că a treia zi după votarea acelor indigenate, se căutau, în arhiva Camerei, dosarii de ale împămîntenților în noaptea... fatală.

Altă dată s'a dus campanie acerbă contra d-lui Badareu, pe motivul că, în calitatea sa de ministru al justiției, ușurase votul indigenatelor. D. Badareu a arătat rolul cu totul secundar pe care ministrul de justiție îl are în votarea indigenatelor, că ele se votează de Camera și numai de ea—dovadă pe care Camera liberală actuală a făcut'o cu mare prisos.

D. Badareu a vorbit despre tăria și despre succesele partidului conservator-democrat în comparație cu slăbiciunea partidului conservator.

Din agitațiile partidului conservator, un singur punct merită să fie relevat: recunoașterea existenței mulțimei de către d. P. P. Carp.

Partidul conservator a rămas foarte în urmă, dispăruse chiar în vremuri, din cauză că se baza numai pe oligarhie.

D. Carp a recunoscut, în fine, importanța mulțimei. Și dacă o contopire între partidul nostru și al d-lui Carp, este exclusă, imposibilă—o colaborare între cele două partide, pe baza dispariției oligarhiei, este singura posibilă—a încheiat d. Badareu marele său discurs—care se găsește redat în întregime, în numărul nostru de astăzi.

„Să trăiască Nababul!“

Cu prilejul numărului 1000 al „Opiniei“

Excelență,

Dv. nu mă cunoașteți. Eu vă cunosc foarte bine. A fost o vreme, cînd eu scriam despre Dv. „ilustrul și veneratul nostru șef“. Altă dată v'am așteptat la gară și cu mult fals entusiasm, la coborîrea Dv. pe peronul gărei Iași, strigam, din adîncul sufletului meu: „ura, să trăiască mult ilustrul nostru șef.“

Portretul Dv., în mărime naturală, astupase altă dată oare cari mici lacune ale pereților modestei mele locuințe, acel portret îl țineam amintire de la o întrunire publică, în care Dv. v'ați făcut ecoul unui torent de fraze, cu care glorios prilej, la părăsirea intrunirei, fie-care fermecat audient fu gratificat, probabil ca resplată civică de a vă fi audiat, cu portretul Excelenței voastre—în mărime naturală.

V'am cunoscut ca șef al unui partid din care făcusem parte; v'am cunoscut ca orator, dar am avut onoarea să vă cunosc și din punct de vedere culinar: cu foarte multă dragoste am luat parte la banchetul ce l'ați oferit în 1899, în Iași, cu prilejul foarte vesel al urcărei Dv. pe tronul șefiei partidului conservator; am dejunat, altă dată, două ouă produse de găinele dv. de la Florești și, altă dată, am fost asigurat de un cofetar, că o jumătate de vanilie ce mi-a fost servită topită, ar fi fost fabricată din ghiață—tot de la Florești.

Dar politica dv. o cunoașteți a fond. Și ca atare știți cîtă strașnică asemănare există între ea și între un bon: ca și bonul ea se trage la sorți, ca și dînsul ea se convertește.

Intr'o zi m'am văzut convertit de la politica dv. Imediat v'am înjurat la gazetă. V'am zis tot veneratul șef—dar între ghelemele. Portretul dv, în mărime naturală, l'am rupt.

Ruptura partidului de dv. a fost marcată prin reapariția *Opiniei* și chipul cum Dv. ați manifestat contra ei, refuzînd primirea gazetei, a fost un indiciu, că ea nu v'a făcut bine. Și doar aceasta a fost ținta ei: să nu vă facă bine.

Opinia a apărut din cauza dv. Și este drept să ne fi gîndit astăzi la Excelența voastră și să avem accente calde pentru trecut: pentru portretul Dv. pentru banchetul Dv, pentru frumoasele discursuri ce le-ați ținut în Iași.

Să avem accente și mai calde, pentru un trecut ceva mai puțin indepărtat: pentru faptul că dacă dv. n'ați fi fost șeful partidului conservator, *Opinia* n'ar fi reapărut.

Deci: cu prilejul micului jubileu ce-l sărbătorește *Opinia*, noi avem motiv să strigăm: „să trăiască Nababul.“

Un smintit

OAMENI ȘI LUCRURI

1000!

Ce suggestive sunt cifrele! Ce neînțeleasă putere de evocare se ascunde în filosofia numărului!

De aceea unele împerecheri de semne capătă anumită însemnatate și nu în virtutea unei convențiuni, dar în puterea unei necesități sociale, oamenii serbează unele date și respetive numere devin simboluri iubilare.

Din această categorie este și cifra pe care o atinge astă-zi „Opinia“ în a doua serie, — căci un iubileu mai modest am mai atins noi și în prima serie a ziarului, chiar dacă nu s'a putut realiza atunci simbolica dată: 1000!

...Fără să vrei, privești îndărăt; ai iluzia că te afli pe o înnălțime: e totalul zilelor ce se adună și adună în același timp cîtimea cea mare de coloane scrise, clădindu-le întocmai cum s'ar pune piatră peste piatră de-asupra unei temelii pe care o roade vremea și o amenință uitare: căci—în contra dictonului că cele scrise rămîn—nimic nu e mai trecător și mai lesne uitat decît scrisul gazetăresc:

De aceea în meditare de natura celei ce facem aci se îmbini în măsură egală senzația de mulțumire și senzația de regret. Mulțumirea că ai putut, o mie de zile în șir, aproape fără întrerupere, să stai de vorbă cu mii de cetitori, să tragi cîte un modest învățămînt și de la oameni și de la lucruri—căci nu numai omul muritor ne învață, dar și lucrul—care e nemuritor în sine, o manifestare a eternității în necontenitele ei manifestări și variatele ei aspecte. Un regret, că-ți dai seamă fără de voie ce repede trec zilele, ce grabnic moare vremea în dorul ei de a ne acoperi de uitare pe noi înșine, de a face să răsară alții în urma noastră, alții în locul nostru! Căci pentru acei alții, noi vom fi trecutul, vom fi ramurile uscate, în timp ce alte ramuri nouă, viguroase, vor răsări, aducînd alte roade, și adăpostind în frunzișul lor alte glasuri, alte cînturi,—cunoscînd mai bine noile cerințe ale vremurilor noue...

Firește, a putea, cu acest prilej iubilar, să vorbim de multe lucruri. Poate unii ar aștepta să dezvăluim un colț din vălul indiscrețiunilor legate de activitatea zilnică, să spovedim cîte ceva din senzațiile ce nasc din contactul neîntrerupt și pasionant cu atîta lume de cunoscuți și necunoscuți, de cetitori și cetitoare. Căci toată această lume de fapt colaborează la ziar, întru cît scriem pentru ea și ținem seamă pe cît putem, nu numai de gusturile, de judecata ei în general, dar adeseori și de multe păreri, de multe dorinți ale unor cetitori și mai cu seamă ale unor cetitoare în particular; ori să vorbim despre impresiile, emoțiile, pe cari le deșteaptă uneori discretele atențiuni din partea acelui statornic tovarăș de lucru „Toată-lumea“ în care ne creăm o anumită lume la care ținem în deosebi și care ne mîngâie de multele neplăceri fatalmente legate de scrisul zilnic, plin de constatări sau de reflexii supărătoare, legat de indiscreții, de laude și mustrări, de anonime dușmănii invidii și răspunderi și polemici...

Dar toate aceste ar da un volum și nu în spațiul restrîns al unui număr iubilar se poate și se cuvine să vorbim de ele. Cu ce am ocupa, apoi, a doua mie, în care pășim nu fără oare care sfială, nu fără oarecare teamă, cum simte tot omul în fața unei chemări grele și a unei datorii serioase ce-i mai rămîne de îndeplinit?

Rodion.

DISCURSUL D-LUI A. A. BADAREU

— rostit în întrunirea de la 24 April c., a clubului nostru din Iași. —

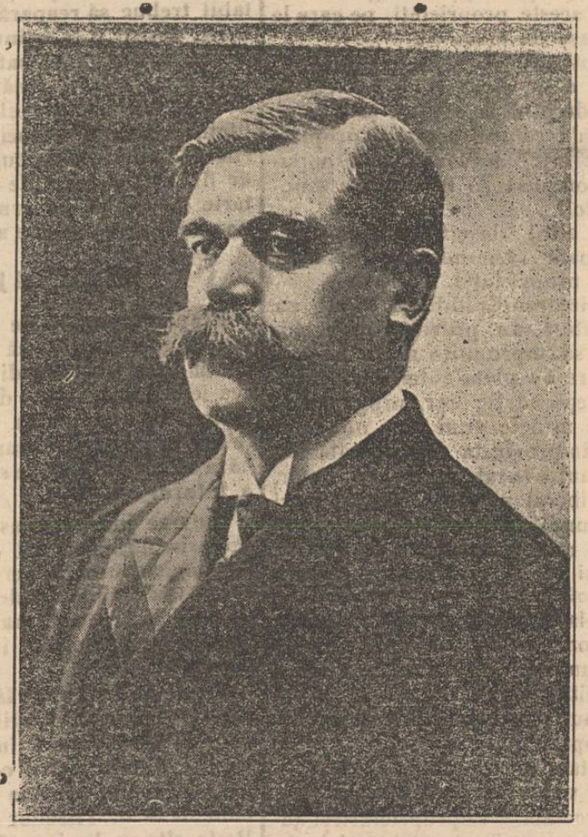

Iubiți prieteni,

Suntem de netăgăduit la un moment tulbure al politicei interne. Multor prieteni binevoitori li se va părea imprudent să vorbesc franc despre situația politică, într'o întrunire de club, care prin proporțiile ei echivalează cu o întrunire publică.

Cîte odată sunt taxat de oculta partidului, iar altă dată de om cu mîncărime de limbă.

Tactica politică cere ca une ori acțiunea să fie pregătită în cea mai completă discreție, iar alte ori, ca partidul să fie informat chiar despre tendințile care se manifestă în unele cercuri ale partidului.

Cînd am anunțat în „Opinia“ această întrunire, în mintea mea, scopul întrunirii era să ne facem un examen de conștiință în momentul cînd după părerea unora eram amenințați de două cataclisme: venirea unui guvern Carp la 2 Mai; ciocnirea pămîntului cu cometa Halley la 5 Mai. De la convocare pînă astăzi însă, ambele cataclisme par mai puțin iminente. Depeșile din străinătate ne a făcut cunoscut, că astronomii și-au revizuit calculele și că au ajuns la convingerea, că primul calcul era greșit, că ciocnirea între pămînt și coada Cometei nu se va mai produce. Ziarele din București ne-au adus știrea, că d. Marghiloman primind pe prietenii care se întîlniseră la sala Sotir, —ce schimbare de timpuri în lagărul conservator, în privința antipatiei către sala Sotir—au anunțat că revizuindu-se socotelele, venirea partidului s'a amînat pentru 9 Mai. Bănuesc, că d. Marghiloman are să mai revizuiască încă socotelele și are să mai amîne venirea partidului la putere și după 9 Mai.

Dar ori-cum, amenințați, sau nu de cataclisme, fiind-că împrejurările nu ne-au mai permis să ne întrunim de la reușita noastră în alegerea senatorială, este momentul să examinăm cu cît s'a schimbat situația celor trei partide și situația guvernului, în aceste trei luni.

Situația guvernului

Situația guvernului liberal este desperată, a ajuns la faliment. Lichidarea trebue să înceapă și toată chestia este, dacă lichidarea va fi o lichidare autorizată, adică pe îndeletele, sau dacă va fi o lichidare cu batae de darabană, cu zgomot.

Partidul liberal a venit la cîrma țărei, ce e dreptul, în împrejurări grele, dar cu marea pretenție de a așeza viața noastră economică și socială pe noi baze, care vor asigura liniștea țărei, dacă nu pentru totdeauna, cel puțin pe o perioadă foarte îndelungată.

De și nu e îmbucurător pentru nimeni, nu putem să nu constatăm, că la fapte, guvernul liberal s'a arătat mult mai pe jos de însărcinarea ce și-o luase.

Reforma de căpetenie a acestui gu-

vern—legea învoelilor agricole—a creat economiceşte o situaţiune mai rea de cît cea anterioară. Regimul agricol anterior, cu toate neajunsurile şi nedreptăţile lui, într'o parte a ţărei cel puţin produsese o stare înfloritoare printre ţarani. In Oltenia şi în mare parte a Munteniei, sistemul dijmei, pusese pe ţaranul muncitor deacolo; într'o situaţie înfloritoare şi lucrul este explicabil. Acolo, ţaranul ară în acelaş moment şi pentrn proprietar şi pentru dînsul; seamănă aceeaşi semînţă; face aceeaşi cultură; strînge recolta în acelaş moment şi apoi parfea lui de recoltă, pe care n'o întrebuinţează pentru dînsul, o vinde cu acelaş preţ ca şi proprietarul şi prinde pe dînsa o sumă apreciabilă, pe care poate s'o transforme în capital pentru munca viitoare.

In Moldova avem regimul salariatului. Ţaranul începe încă cu ocazia serbătorilor de Crăciun a lua acompturi pentru vara următoare şi cînd a ajuns la Paşti şi-a şi primit plata pentru întreaga muncă a anului agricol; în cît munceşte cu sentimentul, că munca nu i aduce nimic. In ce l priveşte pentru dînsul, lucrînd aparte de proprietar, ară mai prost şi mai tîrziu, seamănă semînţă de calitate inferioară, recoltează tîrziu şi în condiţii proaste, în cît n'are nici porumbul—căci grîu nu cultivă nici odată—trebuitor pentru casa lui.

Legea tocmelilor agricole a fost aşa de absurd constituită, încît în loc să aducă în Moldova, dijma care rîdicase în picioare o parte din ţărănime în Muntenia, a dus salariatul, adică sărăcia lucie din Moldova, în Muntenia.

Aceasta a fost consecinţa naturală a încercărei de a schimba în mod artificial legile economice. Legiuitorul a dat un preţ convenţional rentei pămîntului şi a fixat dijma după această rentă artificială. Cum este oare posibil ca să fixezi la cinci-zeci lei renta unei fălci de pămînt, cînd ea se vinde 1000 lei şi cînd 1000 lei asiguraţi cît se poate de bine, produc în mijlociu o dobîndă, o rentă de 80 lei pe an? Li s'a impus deci proprietarilor, sau să fraudeze legea, sau sà nu mai dee pămînt în dijmă, ci să plătească în bani munca ţaranilor.

Casa Rurală, altă piatră unghiulară a reformelor liberale, n'a dat nici un rezultat; avem pur şi simplu o bancă mai mult, o anexă a Băncei Naţionale.

Iluzia acestei reforme a fost produsă de credinţa că proprietarii noi, care fusese altă dată suflete de cumpărat prin aceste proprietăţi, sunt gata să se disfacă de aceste proprietăţi, pe care le dobîndise aşa de uşor.

De necontestat, că o mare parte din proprietari n'au văzut în proprietatea lor de cît dreptul la arendă şi n'au avut conştiinţa rolului social al proprietăţei rurale într'o ţară a căreia populaţie este compusă 75 la sută din muncitori agricoli.

Dar cine altul de cît partidul liberal, are toată răspunderea unei aşa alcătuiri a proprietăţei.

Prin înfiinţarea Creditului Rural, cu dobîndă eftină, au provocat pe vechii proprietari să împrumute mult. La prima întîrziere cu plata ratei, au fost urmăriţi şi deposedaţi; iar proprietatea a trecut în mînele unui om nou din burghezia improvizată de Ion Brăteanu, în mîna unui avocat, inginer, profesor, politician liberal naţional, de multe ori în mînele unui simplu funcţionar, care o cumpără numai cu adausul ratelor întîrziate, şi acesta împrumutat pe baza relaţiilor politice, în mod provizor bine înţeles, de la o altă instituţie de credit liberal-naţională, sumă pe care apoi o achită cu un supliment de împrumut de la Creditul Rural, supliment care cele mai multe ori fusese refuzat vechiului proprietar

Moşiile statului au fost vîndute — după ce se văzuse deja utilitatea economică şi socială a împroprietărirei ţaranului—în trupuri întregi cu plata în rate, aceloraşi oameni noi.

Cum să-şi simtă misiunea lor socială avocaţii, doctorii, inginerii, funcţionarii etc. — improvizaţi într'o zi mari proprietari?

Aceşti proprietari şi-au dat moşiile pe mîna explotatorilor, care au făcut din arendăşie o industrie, care industrie a sărăcit pe ţărani, dar a sporit în mod uimitor renta şi în proporţie cu renta a crescut valoarea pămîntului. Ţaranii în superstiţia lor pentru pămînt, şi în dorinţa de a se emancipa de arendaş oferă pentru pămînt preţuri extraordinare, mai ales că nu le plătesc cu bani din punga lor; încît, de unde s'a crezut că toate moşiile sunt de vînzare şi încă pe un preţ eftin, se pot numara pe degete moşiile pe cîte au fost puse în posesie obştiile ţărăneşti, pe baza cumpărăturei făcută prin Casa Rurală.

Islazurile au fost o creaţie absurdă.

In timpurile noastre nu se mai pot sustrage pămînturile de calitate bună de la cultura grîului, care dă în mijlociu un beneficiu net de 200 lei la falce, pentru a fi destinate islazurilor care nu pot produce pe cît 80 lei la falce. Nu se pot da islazurilor de cît pămînturi de calitatea a treia, pămînturi cu păşune proaste. Apoi în clima noastră islazurile sunt uscate deja la 15 Iulie, încît păşunarea vitelor nu este posibilă numai pe terenuri speciale destinate pentru acest scop, ci trebue să fie un accesoriu al tuturor terenurilor de cultură.

Rezultatul a fost că s'au cumparat islazuri puţine, care nu pot servi de păşune de cît pentru o parte a verei, iar păşunatul, deşi mai rău, costă mai scump de cît cu vechiul sistem.

Pentru multe din aceste islazuri, comunele nu sunt proprietare de cît cu numele, ele au fost autorizate de ministerul de Interne să le cumpere fără să plătească nici un ban, dînd proprietarului o obligaţie cu privilegiul vînzătorului în loc de bani, obligaţii cari mai toate sunt astă-zi în portofoliile bancherilor, scontate de proprietari. Cînd vor începe să plătească islazurile, atunci ţaranii au să simtă scumpetea lor, după cum şi Ieşenii, care au refuzat apa lui Bădăreu de la Prut, care nu costa de cît 4 milioane au a simţi scumpetea capriciului de a avea apa de Timişeşti, care va costa 16 milioane.

Situaţia financiară a ţărei

Guvernul liberal ne făgăduise ordine în finanţe. Liberalii au combătut multă vreme concepţia bugetară a d-lui Carp. După d. Carp bugetul statului trebue alcătuit după alte norme de cît budgetul particularilor. Particularul îşi măsoară cheltuelile după venituri, statul trebue să-şi măsoare cheltuelile după necesităţile economice şi sociale şi apoi să şi creeze venituri în raport cu aceste cheltueli.

Liberalii se pretindeau partizanii cheltuelilor moderate şi totuşi au ajuns la un buget de 416 milioane, cu un spor de 70 milioane asupra bugetului pe care l-au găsit la venirea la putere, din care 46 milioane numai pentru creaţii de funcţii.

Din cauza liberalilor inamovibilitatea a ajuns o adevărată pacoste pentru ţara romînească. Pentrucă nu mai pot numi pe funcţionari, crează posturi noi pentru a numi pe postulanţi, şi această iamă în bugetul ţărei, o face partidul care are în mînă atîtea instituţii de credit, unde-şi oploşeşte partizanii. Ce precedent crează pentru guvernele viitoare ale cărora partide nu vor avea şansa de a avea la dispoziţie instituţiile de credit pentru partizanii lor.

Guvernul liberal ne mai lasă ca moştenire sarcina de a crea biruri noi, care să acopere cheltuelile, după cum partidul nostru a mai făcut-o la 1899. Guvernul liberal a făcut nu numai să dispară bugetele cu excedente, dar au creat o situaţie financiară, în care în mod inevitabil trebue să reapară bugetele cu deficite. Insuşi d. Costinescu, autorul acestor bugete, a vărsat lacrimi de crocodil; cu aceasta însă n'a făcut de cît dovada, că iesuitismul său are în realitate proporţia barbei sale şi de cît erimiada din prefaţa bugetului, mai bine ar fi făcut dovadă de seriozitate şi de tărie de om de guvern, în cifrele din nenumăratele coloane ale bugetului său.

Liberalii şi justiţia

Prapastia sapată de liberali, este şi mai îngrijitoare dacă examinăm ceea ce au făcut liberalii din justiţie şi puterea legislativă, cele două puteri care diriguesc, una pacea socială şi încrederea în respectul muncei, cealaltă paváza sentimentului de solidaritate socială a tuturor claselor.

Puterea judecătorească a fost înjosită nu prin numărul cel mare de numiri în magistratură. Liberalii care altă dată se arătau indignaţi de atingerea adusă justiţiei din cauza marelui ţnumăr de ajutori de judecători înlocuiţi sau transferaţi de mine.

Fiind la guvern au făcut în toate treptele magistraturei atîtea numiri, încît d. Stelian singur a întrecut cu numirile pe toţi miniştrii conservatori la un loc, de la organizarea magistraturei, făcută de la d. Theodor Rossetti, încoace. Peste cîte-va luni va fi întrecut pe toţi miniştrii conservatori de cînd avem regim parlamentar.

Zicem că atingerea prestigiului justiţiei nu poate proveni de la numiri chiar dacă ar fi numeroase. Ori-care va fi ministrul, care va face numirile, el nu le poate face decît din acelaş stoc de candidaţi, în marea lor majoritate ieşiţi din aceeaşi clasă socială, cu aceleaşi cusururi şi calităţi, cu aceeaşi educaţie, cu aceeaşi instrucţie. Dacă se vor găsi cîţiva magistraţi care individual vor fi cu mult sub mijlocie, ei vor face aşa pată vizibilă în corp în cît orice ministru ar fi nevoit să-i elimineze.

Pînă la d. Stelian nu s'a văzut încă o magistratură batjocorită şi înjosită de însuşi ministrul de Justiţie, a căruia însemnat este să îngrădească această magistratură contra tuturor atacurilor nedrepte.

Fiecare proect de lege a d-lui Stelian a însărcinat în presa inspirată de d-sa şi în parlament, o campanie de denigrare a magistraturei.

Anul trecut, cu ocazia înfiinţărei inspectorilor judecătoreşti, ca consiliu de disciplină d Stelian a justificat trebuinţa creaţiunilor sale prin starea de destrabalare în care ar fi căzut magistratura. Amicii d-lui Stelian au spus în discursurile lor, din parlament cele mai mari enormităţi—toate inventate pe de-a întregul—pe socoteala magistraturei. Cu ocazia legei pentru desfiinţarea contenciosului, d. Stelian însuşi a afirmat că complecturile de la Inalta Curte de Casaţie se formează după obrazul avocaţilor care pledează, iar amicii săi din Cameră au făcut rechizitorii pătimaşe contra unora din deciziile Inaltei Curţi pentru a dovedi că jurisprudenţa judecătorească a acestui înalt corp, este cu mult inferioară jurisprudenţei administrative a d-lor Haret şi Costinescu. Şi au comis această crimă de a înjosi magistratura din spiritul celui mai urît, politicianism.

D. Stelian dorea să alcătească prin decret ministerial, complectul secţiei civile a Inaltei Curţi de Casaţie, secţie cu mult cea mai importanţă din această innstituţie.

D-sa pretindea că ministrul poate mai bine face triajul de competenţi şi caracter, decît sorţul. Cînd la executare însă, a decretat competinţe în materie civilă pe magistraţii care şi-au făcut cea mai mare parte a cariei lor în parchete: iar în ce priveşte selecţiunea caracterului, a pus în aceaşi secţiune pe un fost prim preşedinte de curte, care cu ocazia unei solemnităţi a acuzat pe un procuror general, că a comis acte infamante în exerciţiul funcţiei sale şi pe acel procuror general. Insă, sau primul preşedinte a fost un calomniator contra unui alt magistrat, act prin care a compromis magistratura, şi nu trebuia înaintat, sau dacă a spus adevărul atunci procurorul general, prin faptele lui a compromis magistatura şi nu merita înaintarea.

D. Stelian nu s'a sfiit să-i înainteze pe amîndoi şi să-i decreteze ca cei mai selecţi din întreaga Inaltă Curte. Probabil că d. Stelian a găsit la aceşti doi magistraţi, aşa de disparaţi în ochii marelui public, o calitate comună. şi putem intrevedea cam ce calitate comună a putut să-i recomande pentru marea solicitudine a unui politician sectar, ca actualul ministru de justiţie.

Politicianismul urît al d-lui Stelian a culminat în actul ministerial prin care a injosit Curtea de Iaşi, pentru că jurisprudenţa sa nu era inspirată de sentimentele d-lui Cuza. D. Stelian a teriorizat curtea de Iaşi, nu pentru a aduce un omagiu d lui Cuza, ci pentru că e curtea de Iaşi, Curte dintr'un centru care n'are simpatii pentru partidul liberal, lucru pentru care partidul liberal se simte dator să e pedepseescă.

O dovadă că în actul d-lui,Stelian era numai politicianism, este faptul, că după ce a pedepsit întreaga Curte pentru decisia Camerei de punere sub acuzare, care'şi permisese să admită liberarea provizorie a unui inculpat pentru contravenţie la legea sanitară, deşi evreu, pe o cauţiune de 10000 lei şi după ce instrucţia se terminase, la cea intăi ocazie d. Stelian a înaintat ca consilieri la înalta Curte de Casaţie, pe doi din acei trei magistraţi, care dădu se decizia încriminată. Eu nu zic că d. Stelian a gresit cu această înaintare; dar dacă ţinea la prestigiul justiţiei se cădea că din momentul ce s'a convins că a greşit în privinţa Camerei de punere sub acuzare, să facă *mea culpa* printr'un act public echivalent, faţă de întreaga curte cu care fusese şi mai nedrept.

Puterea legislativă

Din puterea legislativă guvernul liberal încă de mult făcuse o anexă, cel puţin în ce priveşte origina parlamentului, a puterei executive. Este mai mult de un sfert de veac de cînd liberalii au introdus sistemul opoziţiei miluite şi sistemul unanimităţilor.

In timpul din urmă au făcut din parlament o instituţie ridicolă, un birou de înregistare. Cea mai mică observaţie, chiar relativă la redactarea unui articol de lege, făcută de un membru al majorităţei, devine un eveniment politic, care alarmează toată lumea. Legile sunt exclusiv concepţia birourilor şi deci n'au nici o legătură cu sentimentele şi ideile ţărei, pe care o reprezintă parlamentul. Birourile nu mai au nici o margină în croiala lor la legi, iar miniştrii nu-şi mai pot duce portofoliurile pînă la banca ministerială, atît sunt de tixite de legi.

Uşierii şi aprozii Camerei şi ai Senatului, trebue să spioneze momentul sosirei miniştrilor pentru a-i ajuta la debarcarea teancurilor de legi, a căror obiect nu-l mai poate cunoaşte nici ministrul care semnează proectele, nici membrii parlamentului care le votează.

Impămînteniri le

Deputaţii imitează şi ei pe miniştri, votînd cu sutele într'o şedinţă proectul de legi care-i interesează personal. Se ştie că într'una din şedinţele de noapte din ultimele zile ale sesiunei, camera a votat 127 de împămînteniri şi recunoaşteri, într'o şedinţă de o oră şi jum.

Cel mai abil prestidigitator n'ar fi putut ajunge la acest rezultat. Ca votul să fie valabil trebue să se găsească în urne 61 bile. Dacă punem pentru fie-care bilă 2 secunde, pentru fie-care vot total ar trebui cel puţin 2 minunte, pentru 127 voturi ar fi trebuit 254 minunte, adică 4 ore şi un sfert, pe cînd şedinţa n'a ţinut de cît 1 şi jum. oră. Aceasta înseamnă că cele mai multe împămînteniri nici n'au fost votate, ci numai declarate.

Cîte nu s'au inventat despre împămîntenirile făcute de parlamentul conservator, pe cînd eram ministru de Justiţie. Au trecut ani de cînd adversarii mei au avut tot timpul să cerceteze dosarele şi să facă anchete. N'au putut găsi un singur nume concret, de care să lege invenţiunile care au dat naştere legendei.

Eu n'am să inventez, dar pregătesc pentru adversari un dosar cu fapte.

Am ajuns la Bucureşti a treia zi după memorabila şedinţă şi în cercetarea care am făcut'o, am aflat, că pănă în acel moment, nu se găsise încă în arhiva biroului de naturalizări al Camerei, 15 dosare din ale acelora, care fusese cu trei zile mai înainte declaraţi împămînteniţi.

De alt-fel, o şedinţă ca aceasta, prin abuzul ce s'a făcut prin exagerarea sistemului, s'a pus în evidenţă că împămîntenirile atîrnă de la membrii parlamentului şi n'atîrnă întru nimic de ministrul de justiţie. La ministerul de justiţie, una din direcţii se ocupă de actele celor care cer împămîntenirea sau recunoaşterea, şi dacă sunt găsite în regulă, se face un jurnal pentru consiliul de miniştri. care se iscăleşte de ministrul de Justiţie şi se trimite la secretariatul consiliului pentru a fi iscălit de cei lalţi miniştri.

Jurnalul nu iesă de la consiliu înainte de a fi semnat de unanimitatea miniştrilor şi pe baza acestui jurnal, se face proectul de lege, care este înaintat la unul din cele două corpuri legiuitoare. De aci înainte totul atîrnă de la stăruinţile deputaţilor şi senatorilor pentru ca preşedintele să pue pe listă, adică la ordinea zilei, pe candidat, sau pentru ca preşedintele şedinţei să schimbe din cînd în cînd ordinea zilei, permiţînd cu autorizaţia corpului legiuitor respectiv, să pue la vot un candidat căruia nu-i venea rîndul sau care nici nu era pus pe lista generală afişată.

Remanierile— Noile proecte

Primul ministru d. Bratianu, are şi el o mare vină că autoritatea puterei legislative a mai scăzut în ultima sesiune şi că ţara a fost tulburată prin unele proecte de legi nechibzuite. D. Brătianu pentru motive de echilibrestică internă a partidnlui, a lasat vacante două portofolii aproape un an şi n'a făcut remaniare ministerială de cît în ajunul deschiderei corpurilor legiuitoare. Noii miniştri n'au pregătit nimic pentru sesiunea legislativă în curs şi cum furia generală de a lasa urme de reformator, era natural să atingă şi pe noii miniştri, am văzut proecte de legi, ca cel asupra încurajărei industriei, care deşi legifera asupra unei ramure din activitatea noastră economică de cea mai mare importanţă, care interesa raporturile economiei noastre naţionale cu creditul din străinătate, a fost un proiect de lege monstruos, cu articole care se băteau cap în cap, pentru că era probabil alcătuit de birouri prin compilarea mai multor proecte de legi anterioare, care se găseau în arhiva ministerului, care însă fie-care era alcătuit pe baza unei orientări diferite.

Guvernul trebuie să se retragă

Cum ast-fel de proecte să nu alarmeze şi munca şi capitalurile şi cum să nu revolte spiritele, încît pentru liniştirea lor guvernul să trebuiască să capituleze, retrăgînd proiectul de lege.

Actualul guvern nu poate cere o mai departe îngăduire a opiniei publice pe baza circumstanţei atenuante, că misiunea lui a fost foarte grea, în împrejurările în care a luat puterea, pentru că această greutate a fost compensată cu avantage, pe care nu le-a avut niciodata alt guvern. Actualul guvern n'a avut opoziţie, ba din contra, în primul an al guvernărei, opoziţia i-a dat tot sprijinul. O parte a opoziţiei, partidul carpist, nu i-a retras sprijinul decît acum cîte-va săptămâni, iară noi i-am făcut o opoziţie foarte civilizată foarte îngăduitoare, opoziţie redusă aproape excluziv la lupta electorală în alegerile porţiale.

In interesul liniştei ţărei şi a reîntoarcerei încrederei în munca naţională, se impune retragerea actualului guvern, cât mai neîntîrziat.

Atitudinea partidului conser.-democrat

Se pune acum întrebarea, pentru ce noi conservatorii democraţi, nu facem, fie o acţiune comună, fie o acţiune paralelă cu partidul conservator, pentru ca în mod violent să silim guvernul să părăsească puterea?

Am făcut o acţiune comună cu ocazia legei asupra creerei catedrelor universitare. Eu am fost împreună cu d. Disescu, între promotorii acestei acţiuni comune. şi-mi iau toată răspunderea. N'am avut în vedere că în 1907 d. Disescu, a fost autorul unei legi analoage şi eu raportorul, proectului de lege, care a fost paralizat prin acţiunea extra-parlamentară a d-lui Haret, autorul ultimului proect de lege, şi a d-lui Stere raportorul acestui proect de lege. In conlucrurea noastră nu ne-am preocupat de partea personală, ori cît de legitimă ar fi fost ea. Am voit să demascăm iezuitismul d-lui Haret, care deşi ca ministru de culte şi instrucţiune face continuu acte de politicianism sectar, totuşi uecontenit se sue pe pedestalul „omul şcoalei" pentru a amăgi opinia publică. Şi am reuşit să dovedim suficient, că greva universitară din 1907, n'o provocase omul şcoalei în interesul şcolei, ci o provocase profesorul liberal naţional Haret, în interesul partidului liberal naţional.

Prin conlucrarea noastră am voit să provocăm retragerea proectului d-lui Haret, şi cu aceasta să mai reducem ceva din furia activităţei legislative a guvernului, care la acel moment era în toiul ei, care produsese o adevarată inundaţie de proecte de legi în parlament, mai toate legi personale, ca şi proectul d-lui Haret; căci de fie care proect puteai lipi numele interesatului sau interesaţilor' pentru care se aducea acel preect de lege.

N'am continuat conlucrarea cu partidul conservator şi nici nu facem o acţiune paralelă analoagă, pentru că o agitaţie sistematică, prin întruniri publice, cu manifestaţii de stradă, complectată cu acte de violenţă pe stradă, o socotim inutilă, primejdioasă şi în contrazicere cu concepţia partidului nostru despre luptele politice.

Socotim inutilă acţiunea de stradă, pentru că acest guvern este mort, iar ziua îngropărei nu atîrnă întru nimic de la stradă, ci de la convingerea şefului statului, că este momentul să avizeze în ce priveşte desemnarea succesorului actualului guvern.

Nu este nici un pacat să ne trudim mintea pentru a descoperi din felul cum a lucrat în trecut Majestatea Sa Regele, şi din sfaturile pe care, rînd pe rînd, Majestatea Sa le dă fruntaşilor politici, cam care cu probabilitate ar fi sentimentul majestăţei sale, în privinţa desemnării viitorului guvern.

Sentimentele capului unui stat cu regim constituţional, pot, pănă la un punct, fi prevăzute, pentru că deşi capul statului este suveran în decesiile lui, mai cu seamă cînd este vorba de un suveran ca al nostru, a căruia înţelepciune am experimentat'o timp de 45 ani, deceziunile lui nu pot fi produsul capriciului, ci produsul unui total de împrejurări politice a tuturor curentelor de idei şi sentimente care s'aumanifestat cu tărie în ţară.

Este foarte probabil şi chiar foarte natural, ca Majestatea Sa Regele să dorească, ca actualului guvern să-i succedeze un guvern ieşit din înţelegerea dintre partidul conservator şi partidul conservator democrat.

E tot atît de natural ca suveranul, care crede în posibilitatea unui atare guvern, pe cît timp împrejurările îi permit să-şi menţie această credinţă, să-şi iee timpul necesar pentru avizare.

Atitudinea carpiştilor

D. Carp şi mai ales partizanii d-sale care de cît va timp se frămîntă în fiecare localitate pentru împărţirea demnităţilor şi locurilor, îşi dau aerul că ştiu că Majestatea Sa nu mai are nevoe de timp să avizeze, fiind hotărît deja să însărcineze pe d. Carp cu formarea viitorului guvern.

Să fie această credinţă sinceră, cel puţin pentru augurii partidului? Credem că nu. Avem atîtea fapte simptomatice din care putem deduce că d. Carp şi corifeii partidului său nu numai că n'au credinţa că majestatea sa dacă ar putea aviza la constituirea viitorului guvern, ar însărcina pe d. Carp, cu formarea lui, ci au sentimentul contrar. Dacă judecata mea nu este intemeiată, atunci d, Carp şi fruntaşii partidului său sunt oameni anormali.

Un simpton. In urma primei întruniri de la băile Eforiei, d. Carp este primit în audienţă la palat. A doua zi seara, d. Carp călătoreşte de la Bucureşti la Ţibăneşti împreună cu mai mulţi membri ai partidului său din Iaşi, delegaţi pentru întrunirea de la băile Eforiei şi face cu dinşii conversaţii politice asupra zilei de mîne. Foarte probabil că nu le-a comunicat nimic din conversaţia ce-a avut-o cu Majestatea Sa Regele, dar ea era cuprinsă implicit în părerile d-lui Carp, asupra zilei de mîne. Sosesc delegaţii întrunirii în Iaşi. La rîndul lor au conversaţii politice cu prietinii şi în primul loc cu gazetarii partidului. Unul din aceşti gazetari cade victimă a temperamentului său şi traduce printr'un articol în „Evenimentul" în conformitate cu temperamentul său,—o recunosc— impresia partidului despre situaţia politică a momentului.

Articolul din „Evenimentul era un atac necuviincios, infam chiar, la adresa iubitului nostru Suveran. Totuşi din acest articol putem gîci pănă la un oarecare punct, cam cu ce impresie a putut să iasă d. Carp de la audienţa de la Palat.

Un alt simpton: dl. Carp se scoboară în stradă, în fruntea mulţimei ca să facă o manifestaţie, în convingerea că această manifestaţie va putea influenţa asupra desemnărei viitorului guvern. O schimbare totală de tactică la dl. Carp. Timp de 40 ani d. Carp a susţinut, că pentru a guverna n'are nevoe nici de popor, nici chiar de partid, că dînsul va guverna cu *Regele şi Dorobanţul*. Acum însă acelaş domn P. Carp ameninţă cu *boborul* cum zicea marele nostru Caragiale, cînd frecventa cercul d-lui Maiorescu, sperînd că din încăerarea între popor şi dorobanţ, Majestatea Sa Regele va înţelege că trebue să însărcineze pe dl. Carp cu formarea viitorului guvern.

O aşa totală schimbare de tactică, presupune la dl. Carp siguranţa, că d-sa va fi însărcinat cu viitorul guvern şi că această siguranţă provine din asigurările ce i-ar fi dat Majestatea Sa Regele, cum pretind prietenii d-lui Carp?

Unii din prietinii d-lui Carp cearcă să pue în concordanţă legenda cu prătinsele asigurări pe care le-ar fi primit domnul Carp, cu mişcările de stradă pe cari junimiştii le încearcă la Bucureşti. Că mişcările au de scop numai schimbarea scadenţei. D-nul Carp are asigurări pentru la toamnă, pe cînd d-sa ar dori să vină la putere acum în Mai:

După Paşti în serbători,
Cînd e cîmpul plin de flor',

cum zice un cîntec popular.

Sînt atunci însă dl. Carp şi fruntaşii partidului său oameni normali cînd îşi schimbă tactica de 40 ani şi încearcă după 44 ani de regim constituţional, forţarea mînei Suveranului prin sistemul aşa de primejdios al mişcărilor de stradă?

Unii din prietenii d-lui Carp, şoptesc între dinşii, că mişcarea de stradă, menită să aducă schimbarea scadenţei venirei d-lui Carp la putere, este făcută mai ales contra noastră conservatorii-democraţi. Dacă venim acum la putere, şoptesc dînşii, avem 7 luni pentru pregătit alegerile şi le vom pregăti aşa ca să putem învinge şi contra liberalilor şi contra tachiştilor.

Dacă în adevăr mişcarea de stradă a d-lui Carp este îndreptată şi contra noastră, atunci de ce se mai miră că nu conlucrăm cu d-lor, sau că nu facem o acţiune paralelă înainte de ce să fi avut loc între şeful nostru şi d. Carp o explicare asupra rostului acestei acţiuni şi asupra urmărilor ei probabile.

Nu suntem atît de naivi ca să cădem în cursa diplomaţiei cam prea orientală, a partidului carpist, a cărui tendinţi le cunoaştem de mult.

Carpiştii, de ani întregi luptă contra noastră în complicitate cu guvernul. Era parcă momentul să inceteze această complicitate cu ocazia alegerilor parţiale de astă toamnă căci până la acea dată îşi dăduse măsura guvernul liberal, chiar sub direcţia nouă, căci trecuse un an de cînd d. Ion Brătianu luase conducerea guvernnlui şi a partidului.

Era momentul de rupere a complicităţei şi de o conlucrare cu noi pentru resturnarea guvernului, cu ocazia desfiinţărei legei contenciosului. Guvernul, din capriciu, din interese pure de partid, pentru a infuza Inaltei Curţi ceva simpatii liberal naţionale, desfiinţa o lege esenţială, a căreia principiu avea simpatia caldă a întregei ţări, o lege care interesa într'un grad mare nu numai pe cei cu principii conservatoare, dar pe întreaga clasă diriguitoare, pentru că legea, înainte de toate era o supapă de siguranţă care slăbea efectele abuzurilor administrative. Ei bine, conservatorii s'au mulţumit cu oare care declaraţii în parlament, de stimă pentru lege.

De ce? Pentru că dacă campania opoziţiei ar fi produs împedicarea desfiinţărei legei, succesul, îşi ziceau probabil carpiştii, va ridica prestigiul politic al autorilor legei Pentrucă guvernul, prin organul şefului său pusese la Cameră încă de la începutul discuţiei chestiunea de încredere, împedecarea proectului ar fi provocat retragerea guvernului, retragere care ar fi adus avizarea la succesiunei într'un moment cînd acţiunele conservatorilor democraţi; trebuiau să fie atît de urcate, în cît nu puteau să nu înfluenţeze hotărîtor asupra avizărei; iar alegerile urmînd să fie făcute imediat, era natural ca carpiştii să gîndească cu groază, chiar în cazul cînd ar fi avut şansa să vie la putere, la încercarea de a face alegeri contra noastră.

Mişcarea de stradă

Dacă mişcarea de stradă a d-lui Carp este organizată mai ales în vedere de a ne pune pe noi conservatorii-democraţi într'o situaţie defavorabilă, se'nşală amar carpiştii! Noi timp de doi ani am lucrat pregătind opinia publică prin întruniri, luptînd serios în alegeri, ca să discreditărm lucrarea guvernului liberal-naţional şi să'ntărim ideea conservatoare şi după ce opinia publică manifestată nu sub forma anonimă a unor întruniri din capitală, unde cu oare-care pregătire găseşti public care să-ţi facă „Galerie" pentru ori-ce; ci prin manifestarea ţărei şi reale şi legale a alegătorilor care-şi exprimă sentimentele lor cu vot secret pentru noi Se'nşală carpiştii dacă cred, că prin oare-care trucuri de cursă, prin oare care crăvăşeri îşi pot da aerul c'au ajuns la potou înaintea noastră.

Noi terminasem pista, ca să întrebuinţez un vocabular scump partidului, care fixează ceasul întrunirilor publice după ceasul curselor, şi am fi nişte caraghioşi dacă am primi lupta de întrecere cu acei pe care i-am bătut de atîtea ori în curse şi care doresc după terminare să le reînceapă în speranţa şansei unor anumite trucuri.

Ca partid de guvern, ca partid de ordine, ca partid conservator cu rădăcini adînci şi puternice în masele acestei ţări, nu putem să facem abstracţie de capitalul nostru politic adunat în aceşti doi ani, pentru a lua, după 44 ani de viaţă constituţională, calea primejdioasă a luptelor de stradă, lupte pe care cu toţii trebue să le considerăm ca o armă foarte nenorocită la care să nu recurgem de cît, cînd toate cele alte căi de luptă ne-au fost închise prin violenţă sau prin manopere.

Influenţarea judecăţei capului statului prin ast-fel de arme, o credem un exemplu nenorocit pentru spiritul nostru public şi avem convingerea adîncă, că pentru înţelepciunea regelui Carol, la un moment cînd ştie că autoritatea lui morală asupra ţărei este fără margini, manifestările de stradă sunt absolut inutile.

Strada şi alegerile

Ne putem noi închipui că Majestatea Sa Regele în orientarea judecăţei Sale are să eziteze între manifestările de stradă şi manifestările din alegeri? Cînd pentru întăia dată, de cînd avem regim constituţional, s'a făcut dovadă cu perseverenţă în mod constant că, conştiinţa publică s'a deşteptat, că alegătorii nu mai sunt o simplă zestre, fie de guvern, fie de opoziţie — căci ei şi-au arătat sentimentele lor şi contra guvernului şi contra unuia din partidele de opoziţie — nu se poate ca factorul constituţional hotărîtor, şeful statului, să nu ajute cu avizările sale, acest spirit public, menit să ne scoată din minciuna constituţională, să ne ducă la o viaţă reală constituţională, să facă din puterea legislativă o putere reală, puterea prin care să se manifeste solidaritatea socială şi a cărei influenţă să împedice ca pe viitor, vîntul de anarhie, care a făcut acum trei ani statul nostru, să treacă printr'o adevărată cumpănă, să nu mai găsească teren favorabil.

Iată pentru ce pentru moment privim cu linişte la abuciumările d lui Carp şi preferim succesele sale de stradă, succesele noastre de alegeri, ca cea de ieri de la Roman, în care printr'o concepţiune a căreia mister este foarte greu de pătruns la d. Carp, pentru a ajunge mai degrabă, probabil la resturnarea guvernului, d. Carp şi-a retras candidatul, dar a trimis pe administratorul său să voteze pe candidatul d-lui Morţun.

De aceia mă simt dator să reînoesc în întrunirea noastră plenară omagiile de dragoste, stimă şi admiraţiune fruntaşului nostru C. Cantacuzino Paşcanu şi să aducem tributul nostru cursajului cetăţenesc al alegătorilor Romaşcani, care ne-au dat strălucita isbîndă de ieri.

Nu pot să nu recunosc că, din noua tactică a d lui Carp rezultă un punct de contact cu noi. D. Carp, care toată viaţa lui n'a vrut s'audă nici de partid, acum se bazează pe popor, pe mulţime. Aş fi fericit ca acest sentiment să nu fie un expedient, un ce trecător la dl. Carp.

Concept'a Conservator-democrată

Cînd susţin că mulţimea trebue să intre în mod legitim în preocupările unui partid conservator, nu fac act de demagogie de care am avut oroare chiar din tinereţe şi cu atît mai mult la epoca maturităţei mele politice. Am adînca convingere că, mulţimea va trebui totdeauna să fie condusă de o clasă diriguitoare. De alt-fel, acest principiu dă partidului nostru caracterul de conservator. Socot însă, că această clasă diriguitoare trebue să fie continuu sporită, pentru ca suprafaţa sa de contact cu masa pe care-i menită să o conducă, să fie cît se poate mai întinsă, iar elementele din clasa diriguitoare să fie continuu reînoite cu elemente ridicate din această masă, elemente care să reprezinte din punct de vedere sufletesc, o sinteză a sentimentelor şi ideilor acestei mase, elemente care să fie selecţionate în mod natural după aptitudinele lor morale, după talentul şi vigoarea lor. In aceasta partidul nostru este democrat.

Oligarhia şi democraţia

Eu îmi explic inferioritatea ca partid de guvern a partidului conservator cu tot statul major din fruntea acestui partid, stat major strălucit din toate punctele de vedere, pentru că n'au crezut în trebuinţa unei întinse clase diriguitoare şi au crezut suficientă conducerea unei oligarhii.

Dacă e vorba de sistem de conducere între despotism şi oligarhie, eu prefer despotismul, pentru că, cu despotismul dacă dai peste un om extraordinar, poţi ajunge la rezultate extraordinare, pentru că mentalitatea despotului e continuu influenţată de sentimentul răspunderei, pentru că, conştiinţa mulţimei nu poate fi întunecată, ea ştie lămurit unde să se adreseze şi cum să se adreseze, cînd drepturile îi sunt încalcate, cînd nevoile nu-i sunt satisfăcute.

In oligarhie responsabilitatea e anonimă, mulţimea este uşor înşelată cînd trage la respundere pe oligarhul cel mai în evidenţă, pentru că aceasta lasă atunci pe un alt oligarh să se pue în evidenţă, iar oligarhii îşi formează o mentalitate greşită prin aceia că, fie care dintrînşii se cred indispensabili, ştiind că pot uşor teroriza pe cei-lalţi oligarhi. In oligarhie capriciul joacă un rol hotărîtor, căci fie care oligarh ştiindu-se, cum era de exemplu până în anii din urmă în Partidul conservator, că înseamnă cel puţin o zecime din partid, să simte în drept să ţie celorlalţi oligarhi limbajul: ori faci cum zic eu, ori dau cu piciorul în baracă. De aceea baraca conservatoare a fost continuu resturnată, cînd de un oligarh, cînd de altul.

Intr'un partid conservator aşezat pe baze largi democratice, nimenea nu se poate simţi indispensabil, de cît doară şeful şi acesta încă numai cît are sentimentul că este sinteza ideilor şi sentimentelor partidului şi de aceea nimeni nu se încumetează să facă un gest nesocotit şi cu atît mai puţin un act disolvant de indispensabil.

Intr'un partid conservator democrat, nu-s toţi egali, pentru că şi ei sunt oameni, oare care erarhii sunt deci legitime. Toţi sunt însă utili după autoritatea morală, talentul şi vrednicia fie-căruia, dar nimenea nu este indispensabil.

Explicarea credinţei d-lui Carp

Dar în definitiv, dacă dăm de oparte legenda asigurărilor de la Palat că d. Carp, va fi chemat la guvern după actualul guvern, totuşi e util să examinăm seriozitatea temeiurilor d-lui Carp, că d-sa va fi însărcinat cu formarea viitorului guvern, căci din toate actele sale ar reeşi că d. Carp are această credinţă.

Din cîte spun prietenii d-lui Carp, ar ieşi că d-sa îşi bazează credinţa pe două puncte de orientare a şefului statului.

Primul punct, Şeful statului ni se spune, are părerea că un regim constituţional nu poate fi realizat de cît prin existenţa a două partide. Eu nu cred că şeful statului are credinţa că, o guvernare constituţională este imposibilă într'o ţară în care există mai mult de două partide. Constituţia nu vorbeşte nicăirea de partide, deşi vorbeşte de un foarte mare număr de instituţii şi organe a cărora funcţionare totală asigură guvernarea constituţională. Astă-zi în Europa nu există nici o ţară numai cu două partide, nici chiar Anglia, care a fost mult timp ţara clasică, care-şi asigura regimul constituţional prin echilibrul celor două partide. Noi am trăit de la 1876 –1886— epoca zisă de glorie a partiduiui liberal — sub regimul unui singur partid. Belgia, a căria constituţie am împrumutat o, pînă acum doi ani a trăit sub regimul unui singur partid, a căruia guvernare a trecut de 25 ani. Toate ţările constituţionale Europene au de la trei partide în sus.

Este o greşală a se crede că existenţa numai a două partide poate uşura rolul de arbitru al şefului statului şi că de aceia, şefii statului sunt bucuroşi să vadă existînd, numai două partide. Şi cu două partide echilibrul nu poate să fie perfect. Dacă Şeful statului ar corija această lipsă de echilibru, fixînd pe anii de calendar cît timp trebue să guverneze fie-care partid, am ajunge pur şi simplu la o parodie a regimului constituţional şi de aceea şeful statului trebue să şi exercite arbitrajul său pe baza tuturor împrejurărilor de viaţă politică internă şi externă, scurtînd sau prelungind guvernarea unui partid.

Rolul partidelor

Partidele nu-s antiteze metafisice, ele sunt nişte instituţii reale pe care se sprijină guvernele.

Dar ca sprijinul să fie util, trebue ca aceste partide să fie cu adevărat reale, adică să aibă un mandat cel puţin tacit de la partea cea mai conştientă şi militantă a clasei diriguitoare.

Pe şeful statului nu-l interesează partidele ca partide, ci numai întru cît ele pot fi organe pe care să se poată sprijini guverne cu autoritate şi rodnice. Şi de aceia şeful statului la alcătuirea unui guvern trebue să examineze pe lîngă valoarea şi vrednicia omului, pe care-l însărcinează cu formarea guvernului şi tăria partidului, prin urmare şi seriozitatea mandatului, pe care îl are de la ţară partidul, pe care urmează să se sprijine acel guvern.

Dar presupunînd, că pentru regele nostru ar exista preocuparea de a da cu alcătuirea viitorului guvern, o indicare în ce priveşte reducerea partidelor la două; această indicare însă nu o poate da de cît cu un guvern rezistent care să reuşască în misiunea lui, căci altmintrelea, dacă ar greşi cu alcătuirea guvernului, ar provoca situaţiune contrară acelei la care voeşte să ajungă şi ar aduce o gravă tulburare vieţei politice.

Inţeleg ca Majestatea Sa Regele să aibă părerea ca viitorul guvern conservator să reprezinte pe ambele partide conservatoare. Fiind însă exclusă ipoteza dăinuirei guvernului liberal până ce s'ar putea forma un ast-fel de guvern conservator, se pune întrebarea, care din cele două partide conservatoare, poate să dee un guvern vrednic şi resistent.

Chiar ca încercare, un guvern Carp n'ar fi posibil, de cît dacă s'ar baza de la început pe sprijinul partidului liberal. Un guvern epitropisit însă de partidul liberal din opoziţie, poate fi el un guvern cu adevărat conservator şi poate avea şansă de durată? Desigur că nu

Toţi militanţii partidului liberal vor intra în parlament. Din primele zile vor face o acţiune de paralizarea guvernului în parlament. După cîte va luni vor face o acţiune extra parlamentară de paralizare a guvernului.

Dacă d. Carp nu va primi tutela partidului liberal, guvernul său va fi învins în alegeri de către conservatorii democraţi şi liberali. Iluzia d-lui Carp ca, astăzi îi destul să ai decretul de formarea guvernului pentru ca ţara să se prosterne şi să-ţi dee reuşita în alegere, n'are nimic a face cu realitatea lucrurilor. Guvernul liberal impus de împrejurări la cîrma statului, susţinut de un partid puternic, disciplinat prin instinctul **stomacurilor satisfăcute prin politică şi totuşi a fost foarte curînd uzat şi demonetizat. Ce să mai zicem de un guvern fără organizaţie serioase de partid?**

Un guvern Carp, şi într'o ipoteză şi în alta, ar aduce aşa de grave tulburări vieţei noastre politice, în cît nu este admisibil să credem că Suveranul care cunoaste ţara, o va supune la aceste încercări inutile, numai pentru a indica că dintre cele două partide conservatoare, partidul d lui Carp este singurul partid conservator de guvern.

Tăria partidului conservator-democrat

Partidul conservator democrat, după rezultatele obţinute în aceşti doi ani, în luptele electorale, în care de multe ori, de şi partid de opoziţie, a învins şi pe guvern şi pe celalt partid de opoziţie, cînd va avea apoint.ul zestrei, ori cît de redus ar fi astăzi, pe care o are ori ce guvern nou, putem afirma cu toată s'guranţa că va reuşi să 'şi asigure prin alegeri, nu majoritatea, dar cel puţin două treimi, în fie-care din Corpurile Legiuitoare, chiar dacă în alegeri ar lupta contra lui, întreg partidul liberal, coalizat cu partidul carpist.

Recunosc că un guvern nu poate avea o viaţă rodnică numai cînd şi-a asigurat majoritatea în parlament. O acţiune extra parlamentară poate să'l paralizeze. Dar, coaliţia liberalo-junimistă, chiar dacă n'am reuşi s'o împedecăm să se formeze, va reuşi foarte tîrziu să găsească terenul propice pentru o acţiune politică, căci e natural ca ţara să acorde un mare credit guvernului, care se va fi prezentat aşa de bărbăteşte, învingînd în alegeri singur pe cele două partide coalizate.

De altfel nimic nu va împiedeca ca la acel moment guvernul conservator-democrat să facă apel cu succes la patriotismul partidului conservator.

Presupunînd că Majestatea Sa Regele ar dori, cu avizarea sa asupra viitorului guvern, să deie o indicaţie că unul din partidele conservatoare trebue să dispară ca partid de guvernămînt am convingerea că, toate faptele petrecute cu guvernele şi partidele conservatoare de la 1897 încoace, îl vor determina să indice pe partidul conservator-democrat ca partid conservator de guvern.

Al doilea punct. D. Carp îşi bazează credinţa sa pe legitimitatea şefiei sale şi pe chipul cum a fost resolvit în ce priveşte chemarea la guvern lupta dintre şefia sa şi şefia d-lui Gh. Cantacuzino.

D. Carp şi în acest punct revine asupra principiului de care s'a condus toată viaţa: că şeful se impune. D-sa uită că şefii îşi împrumută valoarea de la partidul în fruntea căruia funcţionează. La ce-i serveşte steagul pe care i l a pus în mînă din spontaneitatea sa d. Iorgu Cantacuzino, cînd partidul, în marea lui majoritate nu mai urma de fapt acel steag şi cînd de atuncea încoace urmează făţiş, cu ostentaţie şi cu entusiasm un alt steag?

D. Carp mai uită, că d. Cantacuzino i-a fost preferit la 1899, pentru-că partidul al căruia comitet executiv l'a ales preşedinte în ajunul însărcinărei cu formarea guvernului, învinsese in alegerile parţiale la Iaşi şi aiurea, de la 1897 încoace; i-a fost preferit şi la 1904, pentru că acelaş partid învinsese în alegerile parţiale şi în alegerile judeţene şi pe candidaţii guvernului liberal şi pe candidaţii d-lui Carp.

Raţiunea istorică a vieţei partidelor Conservatoare ne duce tot la aceiaş concluzie: dreptul partidului conservator democrat de a forma viitorul guvern.

Speranţa în transfugi

Carpiştii îşi mai bazează speranţa că ar putea forma un guvern viabil pe bănuiala că, va fi deajuns ca d. Carp, să aibă decretul de formarea guvernului pentru ca partidul conservator democrat să fie decimat, iar transfugii noştri să formeze armata şi cadrele partidului carpist.

Slabă speranţă cînd mercenarii vor fi chemaţi să aducă tăria partidului şi guvernului!

Dac'aş fi om să mă conduc după curiositătile psihologice, aş dori ca din acest punct de vedere să se facă experienţa cu un guvern Carp, căci atunci se va vedea că singura asanare de moravuri, pe care a produse d. Carp, a fost deprinderea oamenilor care şi-au luat misiunea de militanţi politici să-şi respecte, chiar cu sentimentul că jertfesc adevăratul interes public cuvîntul dat şi obrazul.

In tot cazul, în ce priveşte partidul din Iaşi, despre care corifeii carpişti locali au iscodit multe legende din faptul civilizat, că unii din membrii clubului nostru şi au depus cărţile lor pe la acei corifei cu ocazia sărbătorilor is absolut desminţite prin faptul că
deşi carpiştii se dedau la toate manoperile pentru a convinge publicul, că peste cîteva zile vor forma guvernul nu numai că nu s'au prezentat nici o demisie din clubul nostru, dar adesiunile continuă, şi printre dînsele permiteţi nu să relevez pe acea a unuia dintre cei mai valoroşi profesori ai Universităţei noastre, învăţat cunoscut nu numai prin scrierile sale de specialitate, dar şi prin lucrările sale politice, care a fost prim redactor la două din ziarele partidului Carpist din Capitală, d. prof. Ion Peretz.

Vă rog să-l primiţi pe d. Peretz cu gradul pe care l'a avut în partidul pe care l'a părăsit şi să'l aclamaţi membru al comitetului executiv.

Ori cît de vitregi ne ar fi împrejurările de acum înainte, am convingerea că nu se va forma un guvern conservator, fără ca să aibă la baza lui cooperarea partidului conservator democrat. Totuşi mă încălzeşte ideia unei înţelegeri între cele două partide conservatoare. pentru a tăia cu o oră mai înainte din iluziile partidului liberal naţional, bazate pe o pretinsă neputinţă a partidelor conservatoare de a se înţălege.

Nu doresc nici pentru noi, nici pentru partidul carpist o cooperare fie şi de opoziţie cu partidul liberal. De aceea aş dori că înţelegerea dacă este să se facă, întreagă şi la timp.

Despre o nouă fuziune nu poate fi vorba. Fuzionările şi desfuzionările partidelor conservatoere au alimentat prea mult umorul publc. Am făcut fusiune de guvern la 1900, care n'a reuşit.

Am făcut fusiune de opoziţie la 1907 care n'a avut mai multă şansă. Nu se poate concepe o fuziune şi'n alte situaţiuni politice de cît acelea în care s'a cercat deja.

Să poate încerca însă o colaborare la guvern. O atare colaborare a mai fost făcută la 1891 şi ea a dat rezultate admirabile, căci guvernarea care a acoperit de mai multă strălucire ideia conservatoare, a fost guvernarea dualistă a celor două partide conservatoare de la 1891 la 1895.

S'ar părea că nici d. Carp nu este ostil în principiu unei colaborări, de cît d-sa ar dori ca apelul la d. Take Ionescu să-l facă după ce va avea însărcinarea de a forma guvernul.

Dacă s'ar realiza această situaţie pe care, încă odată v'o repet, din adîncul convingerilor mele o cred imposibilă, mă tem că apelul ar fi prea tîrziu pentru ca să-şi producă toate roadele.

Mai întăi după toată dreptatea, d. Carp datoreşte oare-care prevenire d-lui Take Ionescu. D sa a făcut înţelegerea de la 1900 contra d lui Take Ionescu, tot d-sa a făcut fuziunea de la 1907, ignorînd pe d. Take Ionescu. In timpul fuziunei d. Carp a făcut programul din Noembre 1907, ignorînd pe d. Take Ionescu, adică făcînd abstracţie în momentul cînd preciza programul viitoarei guvernări, pe baza ideei conservatoare, de omul, care din toţi miniştrii în viaţă, guvernase cel mai mult şi cu atîta succes în numele ideei conservatoare. In fine tot d. Carp a permis unora din amicii săi, cu aspiraţiuni de Kronprintzi, să silească pe dl. Take Ionescu să iasă din fuziune urmat de marea majoritate a partidului.

D. Carp în privinţa modalităţei cooperărei, trebue să se gîndească, că nu se mai poate face *tabula rasa* de evenimentele poltice petrecute în aceşti doi ani din urmă.

Care ar fi momentul cel mai propice de a se face înţelegerea asupra unei colaborări între cei doi şefi? Atît timp cît ambii şefi vor fi în picioare. Din moment ce situaţia vre-unuia din trînşii s'ar modifica prin însărcinarea de a forma guvern, nici unul nici altul nu vor mai avea toată l i b e r t a t e a sufletească pentru a face înţelegerea. Şi mentalitatea aceluia care va avea situaţia de învingător, va fi modificată dar greutatea va veni mai ales de la cel care va avea situaţia de învins, pentru că cel care se va afla în situaţia pe care i se va părea că publicul o apreciază de situaţie umilită, va fi foarte greoi la concesiuni, de teamă că nu cum-va opinia publică, să nu aprecieze că aceste condiţii i-au fost impuse, pe cînd, cît timp sunt ambii în picioare, ambii şefi pot să-şi facă concesiile cele mai mari, pentru că au sentimentul, că aceste concesiuni le fac duşi de examinarea interesului general al ţărei şi că opinia publică le va aprecia ca atare.

Nu vă ascund domnilor, că aceste păreri sunt pur personale, nu sunt ecoul nici sentimentelor şefului, nici ale părerilor comitetului executiv; am însă sentimentul că, cu aceste păreri sunt în comunitate de vederi cu d-vstră.

Cu această excursiune mă întorc iarăşi la viaţa proprie a partidului nostru. Deşi de la ultima noastră întrunire, singurul dintre cele trei partide, care poate vorbi despre rezultatele acţiunei sale, despre progresul său, este partidul nostru; totuşi cred că mai avem încă de lucru pentru a ne consolida situaţia. Burghezia oraşelor ne-a îmbrăţoşat cu căldură. Cred că e bine faţă cu nevoile ce s'au manifestat de la constituirea noastră, să ne precizăm şi complecţăm programul, pentru a fixa şi mai bine către noi simpatiile oraşelor.

In ţările tinere socot că, partidele nu pot trăi numai cu programele de guverne, unde este nevoe de educaţie publică şi programele de opoziţie pot contribui a crea anumite atmosfere. De asemenea cred că, complectînd programul nostru din punct de vedere politic şi economic, şi tot pe baza ideei conservator-democrate, ne putem duce la sate, pe care le am cam neglijat.

Liberalii la sate sunt cu mult înaintea noastră şi dacă nu ne grăbim să facem o contra acţiune, vom fi într'o zi terorizaţi de către liberali cu ţărănimea, după cum aceiaşi liberali au terorizat altă dată partidul conservator

Urmează în pagina a IV

cu burghezimea care se năştea la viaţa politică.

Despre acest program şi despre această acţiune, comitetul executiv al Clubului din Iaşi, s'a ocupat anul trecut şi toamna această în mai multe şedinţi. Aceste păreri le-am adus la cunoştinţa şefului şi le-am schiţat în una din şedinţele comitetului executiv central.

Relativ la acest program vă voi c e r e asentimentul d-voastră în cea mai apropiată din întrunirile noastre şi apoi prin şef voi prezenta comitetului executiv central şi poate chiar şi consiliului general al partidului, care cum ştiţi e format din foştii deputaţi şi senatori, profesorii Universitari, foştii prefecţi etc., pe care consiliu, şeful are de gînd să l convoace în cursul lunei Mai.

Să continuăm deci a ne face datoria cu prevedere şi cu muncă fără preget şi să fim siguri că acţiunea noastră va fi încununată de succese.

Litere-Ştiinţe-Arte

Trupa Davilla şi-a inaugurat aseară cu „Cîntecul Lebedei" noua serie de reprezentaţiuni. A fost un formidabil succes şi o seară de neuitat pentru arhinumeroasa asistenţă.

Din lipsă de spaţiu vom vorbi abia mîni mai pe larg, despre acest spectacol ca şi despre excelenţii interpreţi în frunte cu directorul trupei, d. Davila.

*

In mica dar excelenta bibliotecă „Lumen" au apărut: „Ce sunt Cometele?" de V. Anestin, broşură plină de interes faţă de actualitatea reîntoarcerei cometei Halley; „Libertatea" şi alte bucăţi filosofice de I. I. Rousseau, traducere de A. Luca.

Biblioteca „Lumen" a devenit una din cele mai populare întreprinderi.

*

A apărut „Facla" No. 7, cu următorul sumar:

„Facla": De ce stăruim? L. Sadbey: Socialismul şi morala. Lux: Bilanţul morţilor. P. Crainic: Amnistiarea dezertorilor. V. Demetrius: Tatălui Domnesc. Rodion: D. Cuza nu vrea sînge. A. L.: Bjoernson ca democrat. ***: Bătrînul Montesquieu. Polemici, Notiţe, Recenzii etc.

Ultime informaţii

❑ *In şedinţa de Sîmbătă a clubului nostru, s'a primit, cu calde declaraţiuni, înscrierea în partid a d-lui Ion Peretz, distinsul profesor de la facultatea juridică din Iaşi.*

D. Peretz a fost primit şi în comitetul executiv al partidului.

❑ *In cursul lunei Mai va avea loc o consfătuire a comitetului central al partidului conservator-democrat, la care consfătuire vor lua parte şi reprezentanţii în Parlament ai partidului.*

Se va discuta complectarea programului partidului.

❑ **Consiliul de reformă.**— *Azi dimineaţă consiliul de reformă, compus din d-nii general Hirjeu, preşedinte; colonelii Musteaţă, Burghelea, Cruţescu şi Popovici, s'a întrunit pentru a judeca pe locotenentul-colonel Neculai Haralambie, fostul comandant al regimentul 17 artilerie, acuzat că, în calitate de comandant al acelui regiment, în loc de a povăţui pe ofiţeri, îi brusca cu cuvinte cele mai triviale, iar în ziua de 2 Ianuarie a lovit chiar pe maiorul Vasilescu, ajutorul său, fapt care a determinat pe colonelul Costescu, comandantul de brigadă, să facă un raport contra sa, arătînd că în urma acestor fapte grave, colonelul Haralambie este nedemn a mai comanda un regiment, fapt pentru care a şi fost mutat ca ajutor de comandant.*

Au fost ascultaţi numeroşi martori, cari mai toţi au fost defavorabili.

Şedinţa continuă.

❑ *Un redactor al ziarului nostru a putut lua cunoştinţă de o scrisoare pe care d. maior Sturdza, ataşat militar la legaţia din Paris şi fiul d-lui Dimitrie Sturdza, a trimes-o unui prieten din Iaşi.*

In acea scrisoare, maiorul Sturdza spune că, de şi părintele său d. Dim. Sturdza, se află mult mai bine, totuşi îl va împiedeca de a se reîntoarce în ţară, de oare-ce ştie foarte bine că revenind în ţară, fostul prim-ministru se va arunca din nou în luptele politice

Bătrînul Sturdza, spune scrisoarea, se joacă toată ziua cu Sandu, fiul maiorului şi nepotul d lui Dim. Sturdza.

Se mai adaugă în scrisoare, că d-na Zoe Sturdza, soţia fostului prim-ministru, se află grav suferindă.

Maiorul Sturdza, în aceiaşi scrisoare, spune că peste un an se va reîntoarce în ţară.

❑ *Compania dramatică Davilla a debutat ieri seara în Iaşi, cu piesa* **Cîntecul Lebedei**, *şi cu un desăvîrşit succes moral şi material.*

Reţeta a fost de 2,400 lei.

❑ *Transcrierea actelor privitoare la cumpărarea caselor Rossetti Solescu, pe locul cărora urmează a fi rîdicată statuia lui Cuza-Vodă, întimpină oare-cari dificultăţi, actele de proprietate nefiind prezintate încă toate.*

Din această cauză, contractele cu actualii locatari ai imobilului au fost prelungite pînă în August.

❑ *D-nii Em. Bardasare, directorul şcoalei de Bele Arte din Iaşi şi Al. Atanasiu, profesor la acea şcoală, acuzaţi de neglijenţă, vor fi judecaţi de consiliul permanent al instrucţiunei în ziua de 29 Maiu, ora cinci p. m.*

Domnii profesori G. Popovici şi Mureşianu, cari au fost cuprinşi şi ei în acuzarea ministerială' au fost scoşi din cauză—nu se ştie prin ce minune.

Consiliul permanent al instrucţiunei se compune din domnii: St. Ioan, Ţiţeica şi Miculescu.

❑ Comisia de judecată a învăţătorilor a cercetat ieri cauza referitoare pe învăţătorul I. Georgescu, din comuna Buda, judeţul Dorohoi, acuzat de grave abateri de la datorie.

Georgescu a fost esclus pentru totdeauna din învăţămînt.

❑ Deşi e aproape sfîrşitul lunei şi deşi se luase măsuri ca la toate autorităţile salariile să se plătească încă inainte de Paşti, totuşi cea mai mare parte din personalul poliţiei n'a primit încă lefurile pe luna Aprilie.

❑ Eri noaptea a încetat din viaţă în Capitală, generalul Vasile A. Bădulescu, senator de Teleorman.

❑ Se ştie că anul acesta manevrele regale urmează să le facă corpul IV de armată.

Pînă acuma însă nu s'a luat nici o dispoţiune.

❑ Alaltă-eri a fost găsit mort, pe şesul Beldiman, copilul Blezeanu, în etate de 13 ani. Sunt bănuieli că acesta ar fi fost otrăvit.

In adevăr, alaltă eri dimineaţa, pe cînd era cu vitele la păscut pe şes, la un moment dat a venit la el un alt băiat, prietin al lui, cu care s'a jucat. După cît va timp, Blezeanu prinse a se îngălbeni şi se plînse prietenului lui că nu ştie ce are în stomah, căci se simte rău. Amîndoi băieţii se culcară pe iarbă Prietenul lui Blezeanu adormi şi cînd se trezi găsi mort pe Blezeanu. S'a dat de ştire autorităţilor şi cadavrul a fost transportat la morga spitalului Sf. Spiridon, unde i s'a făcut autopsia. Rezultatul autopsiei nu se cunoaşte încă.

❑ **O agapă.**—Marele hotel Trajan a trecut de la 23 Aprilie c., sub o nouă administraţie, pusă sub conducerea d-lor Nicu Battin şi P. Simu, doui oameni de iniţiativă, cari promit să facă o complectă reorganizare hotelului, înzestrîndu l cu tot confortul şi îngrijind ast-fel ca hotelul să aibă o instalaţie modernă.

Noua administraţie şi-a inaugurat activitatea, care promite a fi rodnică, aseară, printr'o agapă, la care au fost invitaţi şi reprezentanţii presei. Au luat parte în afară de ziarişti, d-nii Nicu Battin şi P. Simu, Popp farmacist din Podu-Turcului, Nicu Piperiu, Filipide Popescu, dr. G. Jocu, dr Lupaşcu, Anghelescu, Georgescu, N. Pastia, Vasiliu, etc.

S'a servit următorul menu: mezeluri, icre tescuite, jambon de praga, sardele; mîncări: miel cu fasole verzi; fripturi: schnitzel vienez, ramsteak; brînzeturi: schweitzer, holanda, caşcaval; cafe; vin de Odobeşti.

S'a petrecut de minune, s'au ridicat mai multe toasturi, pentru amfitrioni şi pentru buna reuşită în noua întreprindere.

❑ La Bucureşti a încetat din viaţă d-na Carolina Stravolca soţia regretatului profesor P. Stravolca, decedat astă-eară.

❑ Pe ziua de 1 Mai se dă ca sigură, următoarea mişcare în magistratură.

D. Alex. N. Gane, actual preşedinte al trib. s. 2-a. va fi înaintat procuror de curte, în locul d-lui Protopopescu, care va fi permutat în aceiaşi calitate la Bucureşti; d. Vespasian Erbiceanu, actual judecător de instrucţie, va fi numit preşedinte de tribunal în locul d-lui Gane; în locul de preşedinte al trib. comercial, remas vacant prin moartea regretatului Em. Lepadatu va fi numit d. Iulian Teodorescu, actual membru de şedinţă sau d. Volanschi membru de şedinţă trib. Vaslul; d. G. Scarlet actual procuror va fi numit judecător de instrucţie în locul d-lui Erbiceanu; în cazul cînd d. Iulian Teodorescu va fi uumit preşedinte, d. Aslan, actual procuror, va fi numit membru de şedinţă; procuror va fi numit d. Eugen Munteanu.

Prim-Preşedinte al trib. va fi numit d. Lazăr Munteanu din Constanţa.

● Se ştie că consiliul medical al spitalului Sf. Spiridon în urma demersurilor epitropilor a modificat regulamentul privitor la numirea medicilor primari numai pentru a putea înlesni numirea d-lui dr. Mărzescu care are dat un examen pentru un spital mixt, la clinica remasă vacantă prin moartea regretatului profesor dr. C. Botez.

Consiliul sanitar superior a refuzat însă să aprobe modificarea regulamentului făcută de consiliul medical al Sf. Spiridon.

In ultimul timp însă, consiliul superior sanitar în urma insistenţilor ce s'au pus a aprobat modificarea şi d. dr. Mirzescu a fost numit pe ziua de 10 Mai medic primar la spitalul Sft. Spiridon în locul decedatului prof. dr. Botez.

❑ Nici până astă-zi încă nu s'a făcut numirea unui inspector de poliţie, post ce a fost creiat pe ziua de 1 Aprilie.

Intîrzierea se datoreşte faptului că în timpul din urmă s'au găsit prea mulţi candidaţi.

Se spune deşi nu e de crezut că se pun mari stăruinţi pentru a se numi în acest post pe d. I. Averescu avocat.

◔ Administratorii de plasă din judeţul nostru au fost convocaţi eri după amează la prefectura de judeţ unde au ţinut o consfătuire cu d. C. Krupenschi prefectul judeţului.

S'a discutat asupra nouei legi administrative.

❑ Eri dimineaţă a încetat din viaţă la locuinţa sa din str. Săulescu Alexandru Dumitriu fost inspector domenial, pensionar.

❑ Astă-zi s'au redeschis şcoalele primare si secondare din localitate.

❑ Eri dimineaţă pe cînd trenul de Bucureşti intra în staţia Crasna şi venea spre Iaşi a calcat pe un sătean care în acel moment trecea pe linia ferată avînd în spate un miel.

Nenorocitul sătean a fost svîrlit la o distanţă de cîţiva metri şi sfărâmat în bucăţi. Mielul a scapat neatins.

❑ Membrele societăţei Pînea Saracilor întrunito în ultima şedinţă sub preşidenţia distinsei şi harnicei d-ne Maria A. Hinna au adresat o frumoasă adresă de mulţumire d-lui colonel Langa, care a donat societăţei suma de 2000 lei, cu ocazia serbătorilor.

D. Colonel Langa a fost proclamat membru de onoare.

❑ **Sosirea învăţătorilor din Olt.**— Invăţătorii şi institutorii din judeţul Olt, întruniţi în conferinţe generale la Slatina, au sosit în excursiune la Iaşi, astăzi cu trenul de 11 şi 20.

La gară au fost întîmpinaţi de membrii corpului didactic din Iaşi, precum şi de d. N. Gane, primarul oraşului, care a ţinut o scurtă cuvîntare, urîndu-le bună venire şi zicîndu-le că la rentoarcere să ducă cu ei o frumoasă amintire de cele ce au văzut aci.

Vorbeşte apoid. N. Ionescu revizorul şcolar care a zis că nimeni nu merită o răsplată mai mare pentru munca ce o depun, de cît învăţătorii şi excursiunile sunt în parte un mijloc de a mulţumi această muncă depusă. Mulţumeşte apoi învăţătorilor că au ales Iaşul ca loc de întîlnire şi doreşte ca trecerea lor pe aci să fie începutul unui vlitor de încălzire şi mai mult între membrii corpului didactic.

Mai vorbeşte apoi d. Rădulescu revizor şcolar al judeţului Olt care spune că au venit aci ca să viziteze oraşul de unde au pornit toate ideile mari care au ajutat la propăşirea ţărei

După aceasta excursioniştii în frunte cu muzica militară au pornit spre oraş şi ajungînd în Piaţa Unire au jucat hora unirei după care s'au retras spre locaţinţele ce li s'au indicat.

După amează vor vizita instituţiunile şi aşezemintele din oraş.

Intre institutorii ieşeni care au eşit la gară întru întîmpinarea excursioniştelor din Olt am observat pe d-nii:

G. Musteaţă, N. Ionescu revizor, I. Dodon revizor, Lazăr, Grecea, I. Vărlăneseu, I. Petrov, N. Sebastian şi Gh. Ştefăuescu.

❑ Aflăm cu plăcere că Joi 29 Aprilie la 9 ore seara va avea loc la Biserica Banu căsătoria religioasă a d-rei Aurora Iuliano, fiica d-nei şi d-lui dr. Iuliano, cu d. Victor Vrînceanu magistrat.

Filicitările noastre viitoarei perechi.

❑ Junimiştii proiectează să ţină o întrunire publică în Iaşi, la 2 Mai.

Din Bucureşti va veni să iee cuvîntu d. Titu Maiorescu.

❑ Din cauza defectuozităţilor lucrărilor de canalizare şi în urma ploilor din zilele trecute, apa a intrat în pivniţe şi subsolurile imobilului d-lui I. Motăş (otel Europa), cauzîndu-i mari pagube.

Dl. Motăş a intentat astă-zi acţiune primăriei, cerînd facerea unei anchete în futurum.

Afacerea a fost repartizată la secţia I.

❑ **Soc. „Pînea Săracilor".**—In ultima şedinţă a acestei societăţei, despre ale cărei excelente roade vom relata totdeauna cu plăcere, societatea a exprimat vii mulţumiri, prin publicitate speciale d-lui Vladimir Hertza, care cu prilejul sărbătorilor Paştelui, a trimis societăţei, spre a fi distribuite săracilor: 200 paşti, 200 cozonaci, 1.200 ouă, 15 miei, rachiu şi vin, doamnei Ana D. Rossetti, pentru 20 cozonaci, 200 paşti şi 300 ouă şi d-nei Ana Şt. Negruzzi, care a donat 60 lei.

— Cantina a fost închisă pe timpul verei; săracilor li se vor distribui pline.

❑ Şedinţa la tribunalul s. III s'a deschis astă-zi în prezenţa tuturor magistraţilor acelei secţii. D. judecător Iulian Teodorescu a anunţat, în cuvinte foarte mişcătoare, decesul regretatului Emil Leppadatu, relevînd calităţile de om, de magistrat şi de coleg, ale aceluia pe care toată lumea l'a iubit şi stimat.

Un domn avocat, aflător în sala de şedinţă, s'a asociat, în numele baroului, la regretul profund al magistraţilor tribunalului.

❑ **Judecare.** Intre procesele de la juraţi, au mai fost inscrise: la 12 Mai, Floarea şi alţi 6, pentru tălhării; 13 Mai, C. Bălan, lovituri căuzătoare de moarte.

— Judecătorul de instrucţie, cabinetul II, instrueşte afacerea privitoare la falimentul Alexiades.

LAXIN

Bonboane purgative

din fructe

UŞOR DE LUAT DE COPII ŞI ADULŢI

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipaţiei, Leneviei intestinale, Hemoroizilor, Congestiunei, Migrenei, etc.

Preţul unei cutii LEI 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogueriile

Depozit general Farmacia Rothhard-Iaşi

LASCAR ANTONIU

AVOCAT

S'A MUTAT

STRADA ANASTASIE PANU No. 4

Vaccinări şi revaccinări

Cu limfă proaspătă, garantată practică

Dr. A. Steuerman

Strada Golia No. 13

Sanatoriul „S-ta Maria"

IAŞI—Str. Zmeu 3 (Beilic) Tel fon

Localul s'a mărit cu un număr mare de camere. *Instalaţie higienică confortabilă. Se primesc boli interne, chirurgicale, cronice şi faceri.* Consultaţiuni cu toţi medicii, după dorinţa pacienţilor.

Pensiunea de la 8 lei pe zi.

Pentru bolnavii internaţi cu luna se fac reduceri.

Mărfurile cele mai frumoase şi noutăţile cele mai moderne, pentru sezonul de vară, se găsesc numai la Magasinul:

„LA VULTUR"

Toate furniturile şi garniturile de Rochii pentru culorile noi aduse de manufacturişti. Tuluri, Loize, Aplicaţii, Galoane şi sutaşuri, toate potrivite la fie care culoare modernă în cele mai noui serii.

Preţurile cele mai modeste la toate mărfurile.

Mare asortiment de Jupoane Elegante.

De Vînzare O casă mare, situată în Iaşi Str. Atanasie Panu No. 3 cu preţul de 20,000 lei numerari peste creditul Fonciar Urban din Iaşi. A se adresa Str. Palat No. 31.

De inchiriet casele din str. Cogălniceanu 6. A se adresa la d. avocat Stef. Georgescu, str. Căpitan Păun 10, bis.

De vinzare o casă şi o vie. A se adresa d-lui Chiriac str. Albinetz.

Clinică Veterinară

şi

Atelier de potcovărie

normală şi pathologică

S'a deschis în strada Păcurari No. 100

Din fer şi oţel, preţul dela 0,80—1,50 fr.

Cauciucuri speciale contra alunecărilor pe asfalt.

Sub direcţiunea

D-lui TH. LUPAŞCU

Medic Veterinar diplomat al şcoalei Veterinare din Lyon.

Consultaţiuni la ori ce oră din zi.

ANUNCIU

La 20 Aprilie 1910 s'a deschis

RESTAURANTUL Hotelului BINDER

sub conducerea d-lui **Max Grinştein** fostul antreprenor al Bereriei noui.

Va funcţiona o bucătărie franceză şi una romînă. Felurite delicatese, dejun, masă şi supeuri. Vinaţuri străine şi indigene.

PRIMESTE ABONAMENTE

Rog pe onor public a mă vizita şi va rămînea deplin mulţumit de curăţănie cît şi de servicial prompt.

A-dtor al hotelului

Max Grinştein

N. B. Ne oferim a da salonul pentru soirele, banchete, şi nunţi.

MAGASINUL

de

MOBILE

HIRSCH IAŞI Lăpuşneanu 38.

CEL MAI MARE ASORTIMENT DE DORMITOARE. SALOANE SUFRAGER şi BIROURI

cu preţurile cele mai ieftine

Draperii, Perdele, Storuri, Bonne femes

GALERII

pentru Perdele de **bronze** groase în loc de **35 lei** numai **8 lei** fereastra complectă.

PATURI DE BRONZ

Lavabouri, Mesuţe de noapte, Toilete

tot ce este mai **nou**, *frumos şi eftin.*

MARE DEPOZIT DE

LĂMPI PENTRU ELECTRICITATE

Din cele mai renumite Fabrici din străinatate.

Nu este nevoe de a se comanda din Străinatate, toate noutăţile sunt expuse în Magazinul nostru.

O frumoasa fotografie

puteţi căpăta numai la

Fotografia artistică WEISS

IAŞI—PIAŢA UNIREI

GRATIS *un tablou mare la fie-care comandă de 12 fotografii cabinet.*

Arnold Kasner

s'a mutat în casa proprie

No. 3 Strada Apeducul No. 3

Vaccinări şi Revaccinări

cu limfă proaspătă, din Şviţera, practică

Dr. L. GHELERTER

— 32 Str. Primăriei 32 —

Consult. 8 — 9 dim.; 2 — 3 p. m.

Eliberează Buletine.

Const. Jornescu

AVOCAT

Str. Carp

6 lei dl. vin roş vechi.

Vînzare minimă de 31 litri. C. D. Buznea Iaşi, Calaraşi 14.

Important pentru bolnavii

DE HERNIE

Imi permit să atrag atenţiunea onor. Public că bandajile herniare, recomandate de curînd de către **Casa Barrère**, au fost făcute de mine timp de 20 ani, şi se pot obţine în atelierul meu **cu 15—20 lei.**

Aceste bandaje nu pot vindeca nici macar reţine o hernie, pentru mult timp şi incomodează foarte mult, mai ales vara din cauză că banda de gumă trebue să fie foarte tare strânsă. Afară de această bandă de gumă perde după puţin timp elasticitatea ceea ce face bandajul cu cu totul nefolositor.

Cel mai bun lucru e ca bolnavul de hernie să-şi facă bandajul la un bandagist specealist, după indicaţiile medicului.

TH. Heine

Specialist în bandaje herniare

No. 23 Str. Lăpuşneanu No. 23

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI Str Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. No 1001 Mercuri 28 Aprilie 1910

TOT INAINTE

Eri făceam o privire retrospectivă asupra drumului, pe care a mers *Opinia* și în seria întâia de la 1897—1900; și în seria a doua de la 1907—1910. Purtători ai steagului democrației conservatoare, noi mergem mersul nostru înainte, ducînd cuvîntul șefului, lățind ideile partidului, discutînd și invederînd nevoile reale ale țării.

Tribună de propagandă, noi ne urmăm mersul nostru înainte, căci dacă eri am împlinit mia de numere, mîne va veni altă mie să îngroașe numărul foilor, înregistrînd pînă atunci toate faptele politice cu aprecierile respective.

Si care ne poate fi drumul nostru înainte?

Vom merge înainte pe calea bătută a încrederii în țară. Noi avem credința în poporul nostru, noi îl știm aprecia în înaltele-i calități; noi îi cunoaștem pasul și nevoia și în ele pururi vom găsi imboldul muncii noastre, căci știm, că dacă nevoia lui Ion sau Vasile e un interes personal, nevoile mulțimei își pierd caracterul de interese și devin *cerințe obștești*. După cum un copac singur reprezintă o anumită esență de arbori, pe cînd în tovărășia a mii și milioane de arbori devine codru, schimbînd vegetația, clima, producția, asemenea și cu nevoile oamenilor, cu cît se socializează cu atît ele devin cerințe sociale și omul politic trebue să le aibă în vedere; căci din ele, din aceste cerințe sociale trăește omul politic, pentru ele trăește și întru satisfacerea lor luptă.

Și vom merge înainte, nu făcînd pe doctorul fără să ne cunoaștem clientul. Omul politic nu e doctor, ci cetățan egal cu cetățanul care observă, studiază, asociază, generalizază, sintetizază și transformă în idei, în legi, ceia ce societatea oferă fapte izolate.

Și în acest mers înainte nu vom fi unilaterali, ci vom coordona păturile sociale; le vom coordona interesele, căci statul e al tuturor și mare și mic, și bogat și sarac, și boer și țaran și coordonînd interesele tuturor, armonizîndu-le, vom lupta pentru împăcarea lor și dreapta lor îmbunătățire. Ori-ce esces dintr'o parte, ori-ce nesocotire din altă parte va fi alungată din preocupările noastre, căci fiind partid de ordine, înțelegem și respectăm bunurile fie-căruia și ale tuturor, sporindu-le nu stîrbindu-le.

Vom lupta înainte, ca să lărgim viața politică, pe care noi nu o socotim un rău, ci cel mai mare bine al națiunei; căci numai atunci ea va fi stăpînă pe destinele sale, dîndu-și clasa sa diriguitoare mai aproape de dînsa, nu izolată prin naștere în drepturi strămoșești. Deci, e de neapărată nevoe *să actualizăm* clasa diriguitoare primenindu-o prin noi elemente dornice de muncă, nu în cercul unor elemente refractare și izolate. Dacă această clasă diriguitoare și în vechi s'a primenit, atunci atîrna de la voia Domnului; noi vom face ca ea să atîrne azi de la voia națiunei, singură în stare de a face cea mai bună selecțiune a celor mai buni fii ai ei.

Democrația conservatoare chiamă la viață masele poporului cu elita sa de merit, de muncă, de luptă, și această democrație conservatoare e îndatorită a chema la o mai largă viață politică masele națiunei, pentru că această națiune prin instinct ne a dat nouă toată încrederea făcîndu-ne să izbutim pretutindeni. Noi am avut încredere în ea, căci și ea și-a pus toată încrederea în noi.

Acestei națiuni noi îi vom spori mijloacele de producție pe toate căile, dar mai ales pe calea economică, căci națiunile bogate sînt puternice prin însăși bogăția lor. Națiunile sărace își merită soarta sărăciei lor și noi Romînii sîntem popor sărac în țară bogată. Nimica nu se face mai pe încetul ca averea națiunei; aici nu se admit salturi. Bogăția unui neam presupune maturitate, bătrînețe chiar, de și în bogăție națiunile își găsesc veșnic mijloacele de întinerire și de producere. Vom spori clasa mijlocie: negustorul și meseriașul romîn, căci cei 60 la sută ce-i avem astă-zi, rău distribuiți și neegal repartizați, nu ne mulțumesc.

Pe lîngă programul agrar, vom avea dar și altul economic industrial, romînul fiind apt și pentru industrie și comerț, nu numai pentru plug și sapă.

In celelalte direcții, vom lupta să îmbunătățim totul: armata s'o întărim și s'o punem în stare de superioritate vecinilor; școala vom face să răspundă mai bine cerinților momentului; biserica nu o vom îngenunchia, ci 'i vom întări prestigiul; justiția o vom restabili pe adevăratele ei baze, schilodite azi de regimul hatîrului și al arbitrarului.

Toate rălele cari au decurs astă-zi cu regimul liberal vin de acolo, că ei au avut în vedere gașca, clica de partid, interesele personale; noi le vom supune intereselor obștești, căci acolo găsim corectivul a tot ce e arbitrar, personal și utilitar.

In această cărare politică noi ne-am pus ca deviză: tot înainte.

***

Telefonul Iasi-București

D. Cerkez, fostul director general al Poștelor și telegrafului, făcuse sforțări foarte mari, ca să lege cele două capitale principale ale țărei printr'o rețea telefonică.

Rețelei acesteia și autorului ei li se făcuse mare reclamă pentru aceasta.

Și cu drept cuvînt. Căci dacă telefonul Iași—București va renta materialicește sau nu, era lucru cu totul secundar. Era, însă, de o nevoie imperioasă acea rețea telefonică—era nevoie mare ca să putem convorbi, noi ieșenii, cu Bucureștii și vice-versa.

Dar d. Cerkez, autorul, fericitul autor, avea o părere foarte stranie despre importanța rețelei speciale: fostul director general credea în necesitatea liniei atîta vreme cît ea nu existase, iar cînd rețeaua fu realizată, d. Cerkez începu să creadă în complecta ei netrebuință.

„Deranjat". Luni de zile de a rîndul, sub fericitul directorat al d-lui Cerkez și al ilustrului sub-Cerkez, regretabilul domn Constantinescu—luni de zile ți se răspundea „deranjat" cînd aveai cutezanța să ceri un număr din București.

Cu fericita plecare a d-lui Cerkez de la direcție, întră o schimbare fericită și în felul de a fi al telefonului; nefericitul începu să meargă spre bine.

Și merse. Se părea că succesorul d-lui Cerkez înfiase pedepsitul copii al acestuia și că tatăl vitreg avea inimă mai bună de cît acel adevărat.

A fost, însă, cu de deochi atîta delicată bunătate de suflet a unui tată d'al doilea.

Sunt zile de cînd celebrul fir s'a deranjat din nou. Cu o nerușinare pe care o vom biciui, cum o biciuisem pe acea de pe timpul d lui Cerkez, nu se explică măcar cauzele acestei deranjări, nu se ia nici o măsură pentru dregerea liniei, dacă ea este, în adevăr stricată; nu se permite convorbirea prin Brăila—ci se zice, foarte regulat și foarte brusc „deranjat", căci, înțelegeți bine, poziția socială a d-lor de la telefoane prea este ilustră, ca să poată sta de vorbă cu noi—public de rînd.

Ne propunem să aranjăm deranjarea aceasta nerușinată.

„Distinsul fruntaș"

Demisia d-lui M. B. Cantacuzino din președinția clubului carpist din Iași, se poate anunța ori cînd, fără teamă de desmințire. Sau mai bine zis: dacă d. Cantacuzino, nu demisionează, dar un ziar îi anunță demisia și ziarele junimiste o desmint energic—desmințirea nu este luată în seamă de nimeni.

De multe ori am avut prilej să dăm știre despre diferitele demisii ale d-lui Matei Cantacuzino.

Nici odată n'am făcut-o nici din spirit de intrigă, nici din lipsă de noutăți de senzație.

De altmintreli, faptul că șeful junimist se retrage și că revine, a încetat mai de mult să fie senzațional sau să fie noutate.

In ajunul primei mari întruniri junimiste din București, la cari au luat parte delegați din toată țara, d. Cantacuzino plecă la Berlin.

Ar fi putut pleca cu 24 ore mai tîrziu. Nimic nu l'ar fi putut împedica de la aceasta, fiind că plecarea sa în străinătate, era de pur agrement.

Și cînd i se atrase atenția asupra neparticipărei sale la o importantă manifestație politică, d. Cantacuzino, care vorbește, de preferință, franțuzește, replică:

— Je préfère les *Unter den linden* à votre politique.

Pe franțuzește sau pe romînește, scrise și d lui Carp, că înțelege să demisioneze.

Vestea despre demisia sa, fu heroldată cu mare bucurie de greceniști, cari reclamă tronul partidului conservator din Iași, pentru d D. Grecianu, distinsul bărbat de stat.

Dar toi ei—greceniștii—cu mult șiretlic desmințiseră, prin ziarul lor, vestea despre demisia d-lui M. Cantacuzino.

Acum d-sa revine din Berlin. E foarte frumos la Unter den Linden și ie delicioasă strada Kurfürstendamm. Dar ca frumusețile acestea să-l farmece pe d. Cantacuzino pînă acolo, ca să se expatrieze, ca să dee prisos de satisfacție greceniștilor—aceasta nu o va face și ar fi păcat s'o facă. Iașul ar pierde un foarte curios om politic, dar ar pierde și una din figurile cele mai distinse, cele mai senine.

Și d. Cantacuzino se întoarce. Ziarul carpist local anunță chiar această știre—dar iarăși cu șiretlic, d. Cantacuzino este tratat de „distinsul nostru fruntaș"—nu de „iubitul nostru președinte".

Aceasta dovedește cît de întemeiată a fost știrea răspîndită pe furișatele de greceniști, desmințită tot de ei—că „iubitul președinte" a avut fericita inspirație să abdice în favoarea domnului Grecianu.

CATE VA NOTE

Cu multă părere de rău am constatat, că nu s'a dat nici o atenție, în numărul nostru de eri, în articolele asupra „Opiniei", la doi din prieteni noștri cei mai buni, cei mai distinși, cei mai nelipsiți în colaborare: erorile de tipar și telefonul special Iași București.

Nici domnii studenți cari audiază excursurile d-lui Cuza, nici d. Cuza, el singur, nici chiar prietenii greceniști, n'au ajuns, cu toată buna-voința, să ne persecute, cu mai multă diabolică perseverență, de cît amintiții doi prietini.

Ei nu s'au putut desminți nici ieri ci cu multă pasiune au luat parte la micul nostru jubileul: telefonul Iași-București n'a circulat nici eri, din care cauză spre mai marea noastră desperare, n'am putut cum se zice „Convorbi cu corespondentul nostru din București", iar erorile de tipar n'au lipsit nici eri.

Din contra ...

*

Cu prilejul morței Regelui Angliei, ziarul *Furturul* publică un articol cu titlu englezesc: *The King is dead.*

Se miară și *Furturul*, că guvernul romîn trăește și Regele Angliei a murit.

OAMENI ȘI LUCRURI

A 1001 a seară...

Nu mai știu care dintre noi—căci eram mulți și vorbareți cu toții—a rostit gluma că serbăm a o mie și una seară, pe cînd ne găseam întruniți în tovărășia celui mai ospitalier și mai generos conducător sufletesc al gazetei și ne lăsam cu totul în voia bunei voioșii și aducerilor aminte, — sărbătorind numărul o mie al ziarului.

Festivitățile iubilare de această natură sunt negreșit convenționale și întrucîtva artificiale; dar nu sunt mai puțin prilejurile cele mai bine venite ca să se găsească strînși la olaltă oameni cari—de altfeliu—, se întîlnesc rar, deși publicul îi găsește mereu alături în coloanele unuia și aceluiași ziar.

Aci este tocmai unul din artificiile gazetăriei moderne, care permite a se „construi" ziarul din bucăți,—din pagini scrise în chip sporadic, concepute de temperamente și gîndiri diferite, la distanță, în împrejurări și condițiuni variate. E de ajuns numai o singură trăsătură de unire între toate și aceasta o formează elementul esențial, sufletul ziarului,—secretarul de redacție...

De aceea nouă înși-ne ni se par surprinzătoare ocaziunile festive, care ne reunesc uneori pe toți la olaltă, cum fu și agapa rustică de aseară, petrecută într'o delicioasă atmosferă de confrăție, în atmosferă de robustă și senină rusticitate, în acea regiune încîntătoare a Copoului de unde orașul se vede și se „aude" numai ca un îndepărtat reflex și ecou de viață, irizat de lumina discretă a unui amurg de primăvară, idealizat de susurul armonios al frunzișului.

Nu ne putem da seamă cît de artificiale totul în activitatea noastră—de cît în atari împrejurări. Și lucrul e atît de adevărat în cît singura manifestare convențională a întrunirii familiare—toasturile—impresionează doară prin finalurile și refrenurile lor spirituale, iar nu prin încercările în nota gravă, în nearmonie și nepotrivire cu mediul, cu expanziunea naturii, cu frumusețea ei frivolă, cu risipa ei de încîntări și armonii.

Cîte n'ar putea să ne învețe într'adevăr, farmecul acelei naturi încunjurătoare în care ne odihnim o clipă gîndurile, preocupările, oboselile, planurile, deșertăciunile și visele noastre!

Colo departe, ațipește tot mai mult într'un decor de umbre mari și lumini mici orașul,—orașul de unde ne-am refugiat. Iar aci domnește cu totul altă viață, cu alte gînduri, cu alte orizonturi. E parfum de lilieci, e simplicitate idilică,—e mirosul adînc pătrunzător al pămîntului rodnic și hrănitor, al pămîntului cu largi, nesecate izvoare de viață, de sănătate, de îndemnuri la muncă și la odihnă în acelaș timp. Iar de asupra tuturor plutește, ca o vrajă cuceritoare, cîntecul privighetoarei, zburînd zburdalnică din huceag în huceag și încîntînd sufletele cu o beție de sunete fără seamăn de frumoase. Parodiază oare spusele noastre? Umilește oare încercările noastre de a evoca farmecul? Vrea oare să dee farmec și desăvîrșire gîndului, visului nostru? Să prelungească deliciul scurtului popas ce facem departe de tîrg, departe de preocupările profesionale, zilnice, de multe ori sarbede și prozaice?

... In momentul cînd plecăm, cîntecul ei sublim, ne petrece cu răsunet lung și ademenitor și ni se pare o răsplată ideală și o mîngâiere sufletească pentru părerea de rău—că trebuie să părăsim așa de curînd aerul curat și aromit al parcului în haina de serbătoare pe care i-a îmbrăcat-o amurgul de Aprilie...

Rodion.

Cu ocazia conferințelor generale

— MEMORIA —

Fiind-că acum în timpurile din urmă, se cam discreditase Memoria, *Alfred Binet* o restabilește punînd-o între cele mai puternice facultăți mintale și arată că — după cercetările făcute — ea e proporțională cu inteligența.

Adversarii metodelor actuale de învățămînt, care nu pun preț pe rolul memoriei, zic că cultura intensivă a acestei facultăți s'ar fi făcînd în paguba judecății și a spontaneității. La *Rochefoucauld* zice că oamenii se pling că n'au memorie; nici odată că n'au judecată. Și într'adevăr, se pare că, memoria n'ar face parte din personalitatea noastră; căci a avea o memorie rea nu-i nici o dezonorare — după cum nu-i nici un compliment zicînd cuiva că are memorie bună. După un prejudițiu foarte răspîndit, memoria ar fi o facultate independentă de inteligență, ba încă ar fi chiar un semn de mediocritate a spiritului — zice Binet. Pentru aceasta se citează elevi cu memorie dintre cei mai slabi ca inteligență. Se mai citează și imbecili cari n'ar fi putînd citi, dar care recitează serii întregi de date. Concluzia, după exemplele aduse ar fi: cu cît spiritul e mai slab, cu atît memoria e mai tare.

O parte de adevăr recunoaște Binet, în toate acestea explicînd acest fapt prin aceea că memoria bună încurajează lenea. A judeca, a face sforțări personale e mai greu. Și neexercitînd facultățile mintale, ele se paralizează. Un elev leneș preferă să învețe pe de rost, de cît să judece.

Binet citează pe un tînăr meridional puțin inteligent, intrat în cariera liberală din cauza memoriei lui. La liceu învățase geometria și Algebra pe de rost. Profesorii nu băgase de seamă, căci după mărturisirea ce o făcu el singur lui Binet, învățase locul literilor, care dacă s'ar fi schimbat, el ar fi fost descoperit. Acest tînăr trecu bacalaureatul și examinatorii nu-l pricepură. Cercă să facă medicina, dar nu-i merse. Se hotărî apoi pentru *Drept* — cariera trîndavilor și a nehotărîților, a acelor care nu știu ce voesc și care n'au fost nici odată diriguiți — se exprimă Binet. Invățînd *Dreptul*, acest tînăr reținea articolele Codului civil cu numerile lor și reuși. Ajunse avocat. Dar cînd fu vorba să discute și să aleagă articolul indicat de circumstanță — aci i se cunoscu toată puterea. Așa că meritul memoriei atîrnă de întrebuințarea ce i se dă.

Binet spune că: Memoria urmînd desvoltarea inteligeniei și proporționîndu se cu ea, este de cel mai mare folos. Ea e baza — cu condiția de mai sus — a oricărui învățămînt. A învața înseamnă a și exercita memoria, a-și cîștiga amintiri. Cine n'are memorie, nu mai poate învața. Ce progres ar putea face un spirit, dacă n'ar reține nimic din cele prinse.

In sprijinirea celor zise, Binet cercetează umanitatea întreagă și ia tipurile desăvîrșite ca exemple. El citează pe *Leibnitz* și pe *Goethe*, cari pe lîngă inteligența lor minunată aveau și o memorie enciclopedică. Ei nu erau străini de nici o idee a timpului lor; făceau sinteze mari și știau multe, pentru că aveau memorie bună. Memoria lor le-a ușurat munca mult mai mult decît o bibliotecă imensă. Căci pentru a se servi de cărți trebue să se știe pagina, locul unde se găsește o idee; pe cînd memoria e ca o carte vie, care își deschide singură paginele necesare.

Memoria formează materialul inteligenței; și dacă ea nu poate da calitate inteligenței, îi dă bogăție, cantitate — și aceasta e mult.

Intr'o experiență făcută de Binet la o școală primară din Paris, se constată acelaș lucru, adică că memoria e proporțională cu inteligența. El dădu copiilor de 10 ani o bucată ușor de înțeles. Bucata fusese policopiată și împărțită copiilor. Toți o învățară cu voce înceată, simultau. După 10 minute li se luă filele și fură puși să scrie din memorie cele învățate, după cît reținuse fie care. Se constată că în cursul superior, copiii de 10 ani învață mult mai repede de cît cei din cursul elementar. Așa, că după egalitatea vîrstei cei din cursul superior rețin de două ori mai mult, proză și versuri, în acelaș timp, de cît cei din cursul mijlociu.

Această experiență fu reabilitarea memoriei, dovedindu se că ea nu poate strica de cît atunci, cînd întrece în forță inteligența. Exemplele aduse cu imbecilii sunt excepții și încă rari. După cercetările făcute la sute de indivizi de către *Binet* și *Dr. Simon*, s'a ajuns la concluzia că inteligența slabă corespunde cu o memorie la fel.

Pe de altă parte, însă, *Henric Piéron* maestrul de conferințe la școala *Studiilor Inalte*, zice că între fenomenele mnemonice și superioritatea mintală nu-i nici o legătură — ba e chiar divorț. Căci deși memoria e o condiție esențială a funcționării intelectuale; ea fiind prodigioasă ajunge a fi periculoasă — după cum am văzut și noi. Piéron spune că a văzut oameni cari recitau o carte de la un capăt la altul, dar întrebat asupra ei, spunea enormități, Enormități auzim și noi pe la unele examene din pricina educației școlare, care constă a inmagazina prea multe în memorie. Iar deosebirea de clasare din școală și cea din societate arată destul divorțul dintre memorie și superioritatea mintală. Este o compensare însă îngrămădirea de prea mult material e contrabalanțată de putința de a uita. Aceasta e un bine, căci încarcarea memoriei împiedică cîștigarea altor noțiuni.

Și acum din toate aceste păreri ce rezultă?— Rezultă că memoria nu-i identică cu inteligența, după cum zice Richet—dar că nici nu i absolut divorț între memorie și inteligență; ci, că memoria e o facultate folositoare cu condiție de a ajuta inteligența și nu de a o substitui.

William James—cel mai strălucit și autorizat reprezentant al științei psihologice în țările anglo saxone, zice: Omul e o ființă prea complexă pentru ca măsura uneia din facultățile lui, separată de mecanismul întreg al inteligenței să poată revela într'adevăr puterea sa intelectuală. Cît privește experiențele de laborator, pe cari nu le vom mai face și în viața reală acestea pot da greș.

Se poate întîmpla ca un elev, după experienţa clasat mai în urmă sub puterea unei bucăţi ce l-ar interesa prea mult, să dee dovezi de o memorie surprinzătoare, graţie asocierilor de idei şi astfel să întreacă pe elevii pe cari experienţa sau lista ştiinţifică să-i fi pus în cap. Concluzia este ca tot părerea învăţătorului perspicace are mai multă valoare decît rezultatele experienţei ştiinţifice făcute în afară de condiţiile vieţei reale.

Şi mijlocul cel mai bun de a cunoaşte pe un elev e a i observa temperamentul, manierele lui, vivacitatea, uşurinţa cu care lucrează el Pentru aceasta se cere învăţătorului să aibă ochi ca să vadă, puţin bun simţ şi o vie simpatie pentru natura omenească.

Nimeni să nu dezoleze de lacunele unei facultăţi elementrre cum ar fi lipsa de memorie. Ceea ce împartă în viaţă —ne mai spune William James—e activitatea totală a spiritului, care neajunsul uneia din facultăţi poate fi complectat prin concursul celorlalte. Se înţelege că aci e vorba de memoria datelor a numelor, a unor fapte, e vorba de memoria verbală şi nici de cum de cea a ideilor, cea intelectuală, fără care cugetare umană n'ar fi posibilă.

*

Cînd atinge memoria *maximul* ei de putere ?— După o părere curentă — ne spune tot Binet, copii ar avea cea mai bună memorie. Dar după experienţele numeroase în laboratorii, adulţii au aratat o memorie mai bună. Cu toate asestea, dacă cei mai în vîrstă învaţă mai repede, cei mai mai tineri reţin mai mult. Aceasta explică contrazicerea dintre opinia populară—că copii au memoria mai bună—şi între cercetările ştiinţifice.

Ceea ce ajută pe adulţi e ajutorul altor facultăţi mintale, cum e atenţia, priceperea.

Şi fiind că copii reţin mai bine ceea ce au învăţat puţin acesta trebue a li se cultiva în copilărie memoria şi a profita de plasticitatea ei pentru a li imprima amintirile cele mai importante şi de care vor avea nevoe în viaţă.

*

Măsurarea memoriei la copii.—Contribuţiunile aduse de psichologia experimentală, sunt de un mare folos acum de un timp, în educaţie. Mai mulţi entusiaşti ai psichologiei copilului au căutat să măsoare exact facultăţile elementare.

Şi-au găsit că memoria e foarte susceptibilă de a fi evaluată. Iar în urma experienţelor făcute, glasul educatorilor mari este de a se modifica învăţămîntul după puterea sau slăbiciunea memoriei.

Toţi educatorii ştiu, că memoria e un dar de la natură distribuit neegal elevilor. Unii învaţă foarte uşor, alţii greu, unii uită curînd, alţii reţin mai mult. Aceasta provine din cauze de slăbiciune originală a memoriei — vre-o boală. Deci trebue deschişi ochii pentru a nu greşi, cînd e vorba de pedepsirea unui copil. A-l pedepsi pe nedrept însamnă a l demoraliza, a-l descuraja. Cel mai bun lucru de făcut e proporţionarea lecţiilor cu capacitatea fie-cărui elev. Şi de aici esă nevoia de a se ţine samă de individualitatea copilului, despre care în şcolile noastre nici nu-i vorbă. Cît nu sufăr cei cu memoria ingrată voind a-i pune în acelaş calup pe toţi! Aceasta e cea mai antihigienică, antieducativă măsură.

Invăţătorii cari s'ar interesa de psichologia individuală ar cîştina mult măsurînd mai bine memoria copiilor. Unii zic că-i greu de făcut acest lucru ; alţii că ia prea mult timp.

Binet însă în cartea sa intitulată *„Les Idées modernes sur les Efants“* dă mijloacele, procedeele cum să se facă această măsurare cît mai uşor şi în mai scurtă vreme, arătînd în acelaş timp şi folosul ce ar rezulta din această evaluare.

Maria C. Buţureanu.

BUNICUŢA

(povest pentru adulţi, de Vagner)

IV

— Nu poate ea să ţie Domnişoară dragă,... n'are putere de loc în mîni, şi puse cartea pe genunchii Maşurcăi acoperiţi de o plăpămioară ruptă şi peticită.

— Maman, zise tînăra fată, pe franţuzeşte, uitîndu-se cu groază la acest aşternut,—ar trebui să-i facem o plăpomioară —oui, zise maman,— va trebui şi un covoraş lîngă pat. Cum poate o fetiţă bolnavă să n'aibă un covoraş lîngă pat? Trebue şi perdele la ferestre. Dieu, mon Dieu, ce fereastră! C'est un vrai tron infernal. Tu scrie toate aceste, Liuba!...

Liuba scoase din buzunar un notes cu marginile de sidef şi scrise o listă.

— Dar unde dormi d-ta, draga mea?

— Apoi pe laita aceasta Excelenţă. Am avut noi şi un pat, rămăsese de la bărbatul meu, pat mare de două persoane; l'am vîndut atunci, cînd ne-am mutat...

— Scrie Liuba un pat. Liuba scrise.

— Apoi va trebui şi mobilă mai prezentabilă. Asta e teribilă! Il faut une chiffonière... Unde ţineţi, dragă, lenjeria?...

— Lenjeria ?! Excelenţă... zise bătrînica încrucişîndu-şi mînele, d'apoi care-i lenjeria noastră: două cămeşi şi două şerveţele. Asta-i toată lenjeria, zise bătrînica stăruind să-şi acopere cămeşa ruptă de pe pept.

— C'est affreux! se sperie maman, şi se îngreţoşează gîndindu-se numai la această lenjerie—Liuba, va trebui să vedem dacă nu vom găsi ceva prin lenjeria noastră cea veche. Poate îţi trebue, dragă, şi o rochie?... şi se gîndi: am să-i dăruesc „polonaise de Habane“, e încă nouă şi tot nu i la modă acum.

In sfîrşit mama şi fata complectară lista.

— Ei, à présent, allons! zise maman mirosind „Les Sels de Haun, rădicîndu-se de pe scaun. Eu mă înăduş în atmosfera aceasta.

— Rămîi cu bine, draga mea, zise domnişoara cuprinsă de milă de această fetiţă frumuşică, de acest „Chérubin monstre“ cu zimbetul ei bun şi senin,— în cît se aplecă şi o sărută pe guriţă simţind atunci cu desgust că această guriţă frumuşică mirosea tare a ceapă.

De la bătrînica bunicuţă binefăcătoarele porniră mai departe. Dînsele îşi luaseră sub îngrijire patru familii. Afară de bătrînica bunicuţă aveau de vizitat pe un bătrîn copist paralizat, pe o văduvă cu 3 fete mari şi încă o familie saracă într'o înfundătură. Dar nu le merse bine la toate aceste vizite: bătrînul copist era cam ameţit şi cu toată stăruinţa nevestei sale de a menţine decorul înaintea filantroapelor, se milogea cerşind o băncuţă pentru un rachiuaş!

La văduva cu 3 fete mari a eşit şi mai rău. Acolo ele au dat peste o companie în petrecere, aşa că s'au retras cam în fugă. Lacheul şi vizitiul nu mai puteau de ris tot drumul.

(Va urma).

Litere-Ştiinţe-Arte

Cucerirea aerului.— Baloane, aeroplane aventuri aeriene, cu numeroase figuri se intitulează una din cele mai interesante broşuri editate în „Biblioteca pentru toţi“—No. 481, 482—pe care s'ar cuveni s'o cunoască toţi care se interesează de problema *zborului*, atît de actuală şi la noi. Un capitol separat se ocupă de „teoria aeroplanelor“, scrisă pe înţelesul tuturor.

Tot în „Biblioteca pentru toţi“ a apărut: *Albina*, povestire de marele Anatole France, traducere de V. Trifu. De asemenea: „Din alte vremuri“ schiţe şi nuvele de N. Pora.

*

La St. Petersburg s'a constituit o asociaţie pentru apararea drepturilor femeei Au aderat barbaţi de ştiinţă şi oameni politici. Asociaţia se va ţinea departe de politică, dar va căuta să trezească simţimîntul libertăţii cetăţeneşti în rîndurile femeilor.

*

Trupa Comediei Frauceze, numărînd pe Munet-Sully şi pe d-na Barthet va organiza o serie de reprezentaţii la Bruxelles, prin lunie. Cu ocazia marei expoziţii din Bruxelles trupele mari europene sunt atrase în Capitala Belgiei.

Va veni şi Teatrul german din Berlin subvenţionat de guvernul german.

*

Opera lui Richard Strauss „Salomé“ şi-a serbat întrarea triumfală şi la opera cea mare. Cîntăreaţa Mary Sarden a fost o Salomè ideală.

*

D-na Iosephina Zwass, modesta şi talentata pianistă, a dat iubitorilor de muzică un nou prilej de a-i admira talentul de compozitoare, prin un nou minunat vals, intitulat „Magda“ şi pe care l-a dedicat marei tragediane Agatha Bîrsescu.

*

O bogată americană, M-me Tryon, din Massachussetts, călătoreşte pentru raţiuni de sănătate—Intr'un sicriu de sticlă căptuşit de perne, luminat cu electricitate şi prevăzut cu telefon. E de 6 picioare lungime şi două de lărgime.

Obiceiul e original, dar nu fără precedente. Sarah Bernhardt a gustat şi ea din... plăcerea somnului în sicriu. Un vicar din Cornouailles dormia de asemenea într'un sicriu.

Poetul D'Annunziu, artistul Tommaso Salvini şi-au preparat, de cu viaţă sicriile lor.

In lumea curiozităţilor artistice se mai citează cazul organistului de Bournemouth Pottle, care şi-a compus un marş funebru pentru propria lui înmormîntare ; medicul italian Gressig şi-a redactat propiul certificat de deces, în ultimele momente ; Albert Pell, membru al Parlamentului şi-a înscris epitaful pe o tabletă în biserica din Hazelbech.

Şi cîte încă asemenea macabre curiozităţi!

*

LASCAR ANTONIU
AVOCAT
S'A MUTAT
STRADA ANASTASIE PANU No. 4

In asteptarea unei catastrofe ceresti

Ori cît de siguri ar fi astronomii şi cei cari se ocupă cu studiul fenomenelor cereşti, că trecerea planetei noastre prin coada cometei Halley, nu va aduce nici o vătămare omenirei, e peste putinţă totuşi ca ei să nu neglijeze alte chestiuni pentru a se preocupa numai de aceasta. Suntem siguri cu toţii că o coadă cometară e un „rien visible“ dar aşteptăm cu toţii să fim martorii unor fenomene, care după cum spune Flamarion nu le putem prevedea. Ştim că s'ar putea să asistăm la o frumoasă iluminare a cerului, că am putea să vedem cu cîte-va zile înainte, sau în urmă o ploaie de stele căzătoare dar nu cunoaştem „neprevăzutul“ cum a spus Flammarion.

Articolele lui Flammarion erau foarte asigurătoare; cu litere negre de tot, cu aldine în limbajul tipografic, învăţatul popularisator spunea marelui public că nu se va întîmpla nimic rău pămîntului. Ziariştii, persoanele cu imaginaţiunea prea mare însă n-au înţeles din articolele lui Flammarion de cît, că tocmai ceea ce nu ştim că se va întîmpla tocmai aceia va aduce o catastrofă finală.

Astfel, mi-a fost dat să citesc în revista populară germană *Nimm Mich Mith* un articol, în care se spunea, că Flammarion, directorul observatorului din Marsilia (?) a prezis sfîrşitul lumei pentru 19 Mai st. n., şi că Garret Serviss, astronomul american a combătut această părere.

De asemenea, un preot german, anume W. Schuster, din împrejurimile oraşului Stuttgart, într'o broşură tipărită de curînd acuză pe Flammarion, că a prezis sfîrşitul lumei şi-l combate menţionînd în acelaş timp, că în Biblie se pomeneşte despre o cometă, care ar putea să prăpădească pămîntul.

Vedeţi deci ce face frica, cum turbură ea minţile bieţilor muritori, care îşi aduc aminte de cer, numai atunci cînd li se pare că ne ameninţă vre-o cometă, ca în cazul de faţă.

Astronomii cearcă să liniştească massa cea mare a publicului, dar în acelaşi timp se interesează şi de toate amănuntele evenimentului ceresc mult aşteptat.

Poate că unii astronomi nu ar refuza să asiste la o mică reprezentaţie cerească, ce ar speria pe cei fricoşi; sunt aşa de cruzi adevăraţii învăţaţi, cînd este vorba să mai capete cîte va cunoştinţe noui. Poate că sunt unii, care ar aştepta cu plăcere ,un *mic* dezastru. Dar să nu-i necăjim, mai ales că şi printre noi, amatorii-astronomi s'ar putea găsi cîţi va asemenea egoişti, cărora nu le-ar păsa de viaţa a milioane de oameni.

Napoleon şi marii cuceritori au azistat la moartea a sute de mii de oameni, fiinţe pe cari ei chiar le-au dus la moarte, dar Napoleon avea oînaltă politică pe care noi nu putem să o pricepem. Cel mai mareastronom din lume nu egaliază geniul unui casap genial şi apoi la drept vorbind, vrea astronomul, sau nu vrea, o catastrofă cerească tot poate să se întîmple ; astronomul dar, o povesteşte, apoi o descrie şi o judecă după ce s'a întîmplat... dacă mai supravieţueşte.

Astronomului nu poţi să i reproşezi decît numai plăcerea ce o încearcă gîndindu se la astfel de catastrofe, care ar turbura seninătatea marelui public.

Din categoria celor cruzi este şi un membru al societăţei astronomice din Franţa, care în şedinţa din Martie, a citat ipoteza englezului Whiston, cu privire la potop. Englezul pretindea, că la acea epocă, pămîntul a trecut prin coada unei comete care conţinînd vapori cu apă, aceştia s'au precipitat pe biata noastră planetă. Noe, care era membru la S. P. A. pe atunci şi-a scăpat familia şi diferite specimene de animale şi mulţumită lui omenirea nu a perit.

*

Mai întîi în ce priveşte transitul cometei Halley, adică trecerea sîmburelui cometei în dreptul discului solar, astronomii nu sunt siguri încă dacă acest transit va putea să fie observat.

S'au mai întîmplat cazuri, ca un sîmbure cometar să treacă în dreptul discului solar pentru noi şi cu toate acestea nu s'a observat nimic. Aşa a fost cazul cu sîmburele cel strălucitor al marei comete din 1882, care a fost observată pînă aproape de discul solar, apoi i s'a pierdut urma. Aceasta însemna probabil, că materiile ce compuneau sîmburele cometei erau atît de incandescente şi luminoase, în cît nu puteau fi deosebite de suprafaţa strălucitoare a soarelui. Sîmburele cometei Halley fiind foarte aproape de noi, va acoperi cu totul soarele, dar nu e probabil să se observe vre-o micşorare a luminei solare, de oarece chiar şi sîmburele unei comete este aproape transparent.

Dacă sîmburele va fi format din unele roce ce ar măsura cel puţin cîte 112 kl. diametru. am putea să observăm aceste corpuri ca nişte puncte intunecate, dar aceasta cu lunete foarte mari, tocmai ce lipseşte părţilor pămîntului, cari vor avea soarele pe cer în momentul trecerei.

Sunt numai două lunete mari în acele părţi, una la Manilla, în insulele Filipine şi alta lîngă Şingai (China).

Trecerea va avea loc intre 3 şi 4 dimineaţă (19 Mai st. n.)

*

In ce priveşte trecerea pămîntului prin coada cometei, fenomenul acesta îl vom vedea—dacă se va vedea ceva.

In momentul cînd va avea loc transitul sîmburelui, pămîntul va trece prin coada cometei. In dimineaţa zilei de 18 Mai coada se va întinde de la orizonul est spre orizonul vest. In seara de 19 Mai se va întinde de la orizontul vest spre est. In noaptea de 19 Mai cometa va avea o strălucire de şease mii de ori mai mare, de cît cea pe care o avea cînd a fost descoperită în Septembrie.

Cititorii noştrii ar face deci bine, dacă la acea oră matinală ar privi cerul, mai cu seamă că majoritatea astronomilor sunt de părere, că dacă nu se va întîmpla altceva, apoi o iluminare a cerului tot se poate produce, mai ales spre polul nord, manifestaţiunile fiind electrice, de felul aurorelor polare.

INFORMATII

Aniversarea „Opiniei“.—Cu ocazia implinirei a 1000 numere de la apariţia „Opiniei“, iubitul nostru şef, d Alex. A. Bădăreu, a convocat aseară, la via sa de la Copou, la o agapă, pe membrii redacţiei şi administraţiei ziarului, precum şi pe colaboratorii noştri.

In mijlocul veseliei generale, s'a discutat despre rolul important ce l'a avut „Opinia“ în desfăşurarea evenimentelor politice, s'au făcut amintiri de la apariţia şi reapariţia ziarului, reînprospătînd şi memoria mult regretatului Gr. Buţureanu, fostul director al „Opiniei“, la apariţie.

Au asistat la agapa de aseară d-nii: Al. A. Bădăreu, Lascar Antoniu, Vespasian I. Pella, d-na Maria Buţureanu, d. Const. Buţureanu, D na Lucia A. Brandza, Gh. Ghibănescu, Eugen Herovanu, Em. Buznea, Jacques Lewin, dr. A Steuerman, Em. Socor, C. Jornescu, N. D. Popa, Cezar Simionescu, D. D. Popa.

S'au ridicat mai multe toasturi, pentru d. Alex. A. Bădăreu, Vespasian Pella, iubitul nostru director, Lascar Antoniu, precum şi pentru toţi colaboratorii ziarului.

Institutorii şi învăţătorii din Olt, care au venit în excursie în Iaşi, au făcut şi astă-zi vizite prin oraş şi prin împrejurimi.

Mîine dimineaţă, cu trenul de 6 şi 10, ei vor pleca în escursie în Bucovina unde vor vizita: Cernăuţii, Rădăuţii Putna şi Suceava.

Sîmbătă 1 Mai, după cum am anunţat, se va începe examenul învăţătorilor suplinitori, pentru obţinerea titlului de provizor.

Pentru candidaţii din circ. Iaşi, examenul se va ţinea la şcoala normală „V. Lupu“.

Iată comisiunea examinatoare: D nii I. Mitru, profesor la şc. normală, prezident şi pentru istorie N. Mazăre, profesor secundar; M. Carp, profesor la liceul-internat, pentru limba romînă: M. Tomida, profesor la liceul Naţional, pentru ştiinţele naturale: Gh. Gheorghiu, profesor la seminarul Veniamin, pentru matematică.

D-nii I. Mitru, N. Mazăre şi Gh Gheoghiu vor lua parte şi la proba pedagogică.

Maiorul P. Vasilescu din regimentul 17 Artilerie Roman a fost mutat în regimentul 5 artilerie Tg.-Jiu.

După 10 Mai, elevii şcoalei militare, din localitate, sub conducerea a cîţi va profesori vor pleca să facă, timp de 20 de zile, escursiuni pentru studii ştiinţifice şi topografice.

Membrii consiliului comunal au fost convocaţi pentru astăzi Marţi, la orele 4 şi jumatate avînd a discuta asupra unor expropieri.

Consiliul superior al armatei a fost convocat pentru mîine Mercuri dimineaţă.

Eri la oarele 6 p. m. a încetat din viaţă, Ghiţă Caracaş, custode la creditul Urban din localitate.

Trenul de Bucureşti, care soseşte de obiceiu la orele 9 seara, a sosit aseară cu o întăziere de o oră, din cauza defectuozităţei unei maşini.

Şcoalele secondare din localitate, vor face Sămbătă escursiuni prin împrejurimele Iaşului, spre a serba „armindenul.“

In cursul lunei Maiu, d. general Crăiniceanu, ministrul de răsboiu, va veni în Iaşi, de unde se va duce să inspecteze tabăra Şipote.

D-na şi d. Vladimir de Hertza au donat suma de 4000 lei pentru sporirea fondului necesar înfiinţării Societăţii de Salvare în Iaşi.

Ministerul de interne a făcut cunoscut prefecturii judeţului că, pentru motive de economie s'a suprimat trimeterea „Monitorului Oficial“ administratorilor de plăşi şi subprefecturilor de judeţe. Pe viitor administratorii le vor consulta la primăriile comunelor de reşedinţă a plăşilor respective, cărora li se vor trimete ca şi mai înainte.

Ministerul Industriei şi Comerţului a cerut Camerei noastre de Comerţ să'i comunice localităţile, din cuprinsul circumscripţiei acestei Camere, unde se ţin tîrguri şi iarmaroace Duminicile şi în zilele de sărbătoare, prevăzute în noua lege asupra repaosului duminical, — aceasta pentru a da autorizaţie prăvăliilor din acele localităţi să ţie deschis în zilele de iarmaroc.

D. locotenent G. Danielopol din Bucureşti, care a parcurs calare distanţa Bucureşti-Iaşi în patru zile, se va întoarce la noapte la Bucureşti, tot calare.

D. Danielopol îşi propune să parcurgă distanţa numai în trei zile.

Orenstein & Koppel-Arthur Koppel
SOCIETATE PE ACŢIUNI
BUCUREŞTI— No, 18, Strada I. C. Brătianu, No. 18 — BUCUREŞTI. — Telefon 6/97

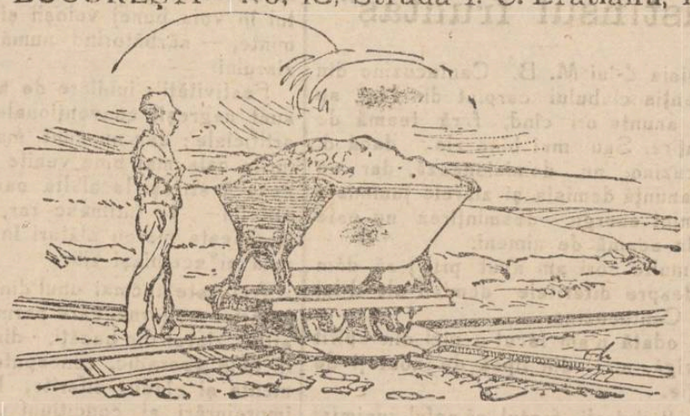

Deposit şi Fabricaţiune de:
Şine de oţel.—Vagonete.—Macazuri.—Plăci turnante.—Locomotive.—Roate.—Osii.—Cutii de unsoare.—Eclise.—Buloane.—Crampoane etc.—Şine şi accesorii de cale Ferată Normală pentru linii de garaj.
FABRICA SPECIALA de LOCOMOTIVE
Furnisează D-lor Antreprenori şine şi vagonete CU LAGĂRE, CU ROLURI speciale patent „Koppel“ cari produc o economie DE TRACŢIUNE CU 50 LA SUTĂ, pentru transport de PĂMÂNT PETRIŞ şi CĂRĂMIDĂ
SE DĂ CU CHIRIE IN CONDIŢIUNI AVANTAGIOASE

Ultime INFORMAȚII

❑ **Consiliul de reformă.**— *Procesul loc.-colonel N. Haralambie a ținut aseară până la ora 9, cînd consiliul, intrînd în deliberare, s'a pronunțat cu două voturi pentru reformă și trei contra, în urma căreia locot.-colonelul a fost achitat.*

❑ Taxa de 5 la sută asupra spectacolelor n'a fost pusă în aplicație la București, dar a fost pusă în aplicație, de ieri, în Iași și încă cu efect retroactiv, perceptorii umblînd să încaseze taxe începînd de la 10 April.

❑ Afacerea milioanelor Vartic, care părea terminată, a intrat acum într'o nouă fază.

Curtea de Apel din Odessa, recunoscuse precum se știe, ca unic moștenitor al multelor milioane și imobilelor rurale ale lui Vartic, pe săteanul basarabean Opincă, fiul natural al tatălui lui Vartic.

Ceilalți intervenienți în moștenire, au intentat acum o nouă acțiune, în revendicarea averei.

Pînă a se tranșa noul proces, averea lui Vartic a fost declarată sequestrată.

❑ O permisie de patru zile a fost acordată d lui consilier I. Corjescu și una de trei zile d lui consilier C. Grigoriu.

❑ Comisia de judecată a învățătorilor se va întruni mîine, Mercuri, ora patru, spre a judeca pe învățătorul Pogor, din comuna Prigoreni, jud. Iași.

❑ **Consiliul de războiu.**—Consiliul de război compus din d-nii col. Musteață președinte, maiorii Engherliu și Costăchescu și căpitanii Șoimaru și Saegiu, membri, a judecat pe următorii soldați: **Paraponte Ion, din regimentul 16 Suceava, pentru dezertare; Ciobanu Gh, idem, idem; Avichim M. Ion, din reg. 7 roșiori, pentru risipire de efecte; Aprodu Gheorghe, din reg. 12 Cantemir, pentru scapare de arestați; Ilie Ștefanache din reg. 8 artilerie, pentru omor fără voie; A. Gafiței Ion, jandarm caporal din jud. Tutova, pentru rănire fără voie și Bernștein Avr. din reg. 27 Bacău, pentru insulta și ofensa superiorului prin cuvinte și amenințări.**

❑ Reîntoarcerea vizitei ofițerilor ruși, de către ofițerii romîni, se va face la 12 Mai.

Iată numele ofițerilor romîni, care vor pleca în Rusia:

D-nii: general de divizie P. Wartiade, comandantul corpului II de armată; general de divizie Gr. Zossima, comand. corpului I armată; general de brigadă I. Istrati, comandantul brigăzei 5 inf., colonelii Artur Văitoianu, din infanterie, Grig. Basarabescu, din artilerie și Ion Popovici din statul major al armatei; lt.-coloneli Dim. Iliescu, șef al statului major al inspectoratului general al armatei, Ion Dragalina comandantul școalei militare de inf., maiorul V. Neculcea, din reg. de excortă regală și căpitanii: C. Dragu, Marcel Olteanu, E. Ignat și E. Adamovici.

Ofițerii vor pleca din Iași în ziua de 12 Mai, prin Ungheni, cu trenul de 12, și se vor duce la Moscova.

De aci, o misiune specială, compusă din generalii: P. Wartiade, Grig. Zossima, și Ioan Istrati și lt-colonelul Dim. Iliescu, vor pleca direct la St.-Petersburg.

Această misiune are însărcinarea de a saluta pe M. S. Țarul Nicolae din partea M. S. Regelui Carol și a 'l înmâna din partea Suveranului nostru o scrisoare autografă.

Ofițerii romîni vor sta 10 zile în Rusia. Ei vor vizita și Odessa.

❑ Apa Prutului crescînd simțitor în urma ploilor căzute săptămîna trecută a deslipit de lá teritorul rusesc, o porțiune de pămînt numitor „Țuțu", în întindere de 10 hectare și 80 arii în dreptul satului Moreni com. Prisăcani și l'a alipit la teritorul romînesc.

Această porțiune de pămînt, a fost deslipită acum 25 de ani de la teritorul romînesc, în mod treptat din pămîntul locuitorilor din Moreni, împroprietăriți prin legea din 1869 precum și din loturile date de stat prin legea din anul 1882.

❑ Ministerul industriei și comerțului a comunicat prefecturei județului că, în comunele urbane și tîrgușoarele din comunele rurale, în care Duminicele și în zilele de sărbătoare va fi un bîlciu sau tîrg săptămînal, stabilimentele comerciale ce desfac în detaliu lucruri necesare populații rurale vor putea fi deschise până la două ore p. m iar personalul întrebuințat va beneficia de repaus până a doua zi la aceeași oră.

❑ **Trupa Davila**—A doua reprezentați a trupei Davila a continuat aseară cu *Lulu* avînd același succes artistic ca și prima reprezentație, deși rețeta n'a atins aceeași cifră. In schima pentru astă seară sala va fi complect ocupată.

Mîne dimineață trupa va pleca la Botoșani.

Despre reprezentațiile iașane vom vorbi mîine pe larg.

❑ La serbările jubilare ale Universității din Iași va da concursul seu și orchestra ministerului școalelor.

❑ Rectoratul Universității din Iași, asupra cererei unui domn Tărnăuceanu, de a-i recunoaște diploma de bacalaureat a liceului din Cernăuți, a stabilit că cursurile acelui liceu nu sunt corespunzătoare acelora din România.

❑ **Universitare.**—Senatul Universitar și consiliul facultății de litere, au fost convocate pentru Joi, 29 Aprilie, spre a proceda la alegerea următoarelor comisiuni:

1). Pentru cercetarea lucrărilor candidaților la catedra de Arheologie de la Facultatea din București.

2). Pentru cercetarea lucrărilor candidaților la catedrele de litere din București.

3). Pentru cercetarea lucrărilor candidaților la catedra de Istoria Filozofiei și Enciclopedia Filosofiei de la facultatea de litere din București.

Senatul universitar și consiliul facultății de litere, se vor întruni joi, 29 c., spre a delega pe un reprezintant, care să asiste la al nouălea congres internațional al învățămîntului comercial, congres ce se va ținea la Viena, între 10 și 13 Septembre c.

❑ Pentru statuia lui M. Kogălniceanu.

Comitetul pentru rîdicarea unei statui nemuritorului Mihai Kogălniceanu, se va întruni mîine, Mercuri, spre a lua mai multe deciziuni.

— D. profesor Ilie Bărbulescu a fost solicitat să ție o conferință publică la Ploești, în profitul sporirei fondului pentru rădicarea statuei lui Kogălniceanu.

— Banca Națională din București a subscris o mie lei în același scop.

❑ Am anunțai ieri, că junimiștii din Iași proectează să țină o mare întrunire publică, în ziua de 2 Mai, pentru a usura răsturnarea guvernului și a mulțumi, de și cu întîrziere, alegătorilor colegiului II Senat, pentru încrederea ce au aratat-o d-lui Meissner, care el, la rîndul său, s'a făcut de atunci promotorul ideei creărei unei școli de corecție.

La întrunirea proiectată, avea să vie din București d. Maiorescu, iar restul oratorilor să fie din Iași.

Proiectata întrunire a fost amînată. însă, sine die. D. Grecianu nu va fi în Iași Duminecă, va răsturna guvernul, în acea zi, cu recunoscutul său talent oratoric, la București.

Fără d. Grecianu, junimiștii locali nu sunt în stare să facă nimic.

Iată motivul amînărei proiectatei întruniri.

❑ Recursul lui A. Șaraga, care a fost condemnat de către Curtea cu juri din Iași la 15 ani muncă silnică, pentru omor, se va judeca în ziua de 4 Mai la s. II-a a înaltei Curți.

❑ Comuna a oferit azi la orele 12, la Bragadiru, un dejun, institutorilor și învățătorilor din Slatina, care au venit în escursiune la Iași.

A prezidat d. Gh. Musteață, consilier comunal.

Primul tuast a fost rîdicat de d. Musteață, în sanatatea M. S. Regele. D. Rădulescu, revizor cl. I de Slatina a tuastat pentru d. ministru Sp. Haret; d. institutor P. Rădulescu pentru primarul Iașului; d. N. Ionescu, revizor școlar de Iași pentru dascali.

❑ Prima fabrică de ape minerale „Dochia" din Iași a fost acționată în judecată de proprietarii surselor Vichy și Giesshübler pentru motivul că pe etichetele buteliilor zisa fabrică a pus „superioară apelor din Vichy sau superioară apei din Giesshübler".

Firmele reclamante sunt reprezintate prin avocatul Anibal Teodorescu din București.

Termen la 31 Mai s. III.

❑ **Judiciare.**—Tribunalul s. I a fixat pentru 28 Aprilie facerea anchetei în futurum privitoare la acțiunea în daune pe care d. I. Motăș a intentat'o comunei Iași.

— Tribunalul comercial a declarat ieri în stare de faliment firma manufacturieră Passmantirer și Marc (str. Vechie).

— D. I. Strat, agricultor din comuna Ivănești, jud. Vaslui s'a făcut vinovat de un delict silvic, întrînd în pădurea Buscata, proprietatea statului,—și tăiind mulțime de copaci.

Strat a fost condemnat 7811 lei amendă —și 2603 lei despăgubiri

Afacerea a venit acum în Apel.

— Au fost numiți apărători din oficiu în procesele ce se vor judeca în sesiunea din Mai a Curții cu juri din Iași, domnii: Leopold Hax, în procesele M. Roșu, lovituri căuzătoare de moarte (5 Mai) și L. Durai, complice la dare de foc (11 Mai,) Al. Botezatu omor, C. Balan, lovituri căuzătoare de moarte (13 Mai) d. I. Septelici, Ioniță și Eft. Petroi, domnii D. Botez și Vasile Frătiță (8 Mai) Neculai Florea și alți șase tălhării (12 Mai) domnii I. Neculau, G. Dornescu, I. Rang și Gheorghiade.

— Franț Panik și nevasta sa Maria, din Botoșani aveau o casă de întîlnire în acel oraș. Faptul a fost constatat cu prilejul unei descinderi polițienești și numiții dați judecății pentru atîtare la imoralitate.

Curtea de Apel s. II s'a ocupat astăzi de această afacere și a respins apelurile soțiilor Panik, cari fusese condemnați în primă instanță, la cîte șase luni închisoare.

— P. T. Loghin, N. Morariu și alți doi erau deținuți pentru furturi de vite și tăinuire. Tribunalul a infirmat astă-zi mandatele de arestare.

— S'a făcut autopsia băiatului Blezianu, care se pretinde că ar fi fost otrăvit.

Intestinele au fost trimise spre a fi analizate, institutului chimic.

❑ **Examenul de capacitate** pentru l. Franceză e pe cale de a se amîna. Ministerul din nu știu de ce motive a introdus modificări în condițiile de ținerea examenului chiar acum în April cu 15 zile înainte de termenul fixat pentru concurs.

Se cere anume și corespondența comercială lucru pe care candidatele nu l'au făcut, și deci le pun în imposibilitate de a se prezenta.

Nu ne mai mirăm de stîngăcia celor ce conduc astă-zi departamentul Instrucției, dar se repetă ceia ce s'a petrecut cu examenul de Capacitate din Octombrie pentru partea literară.

Ministerul aducînd modificării în 8 Sept., pentru examenul ce urma să se țină în 1 Octombrie a fost silit să amîe pe 15 Martie examenul.

Cum va proceda acum cu examenul de limba franceză? Il va amîna pur și simplu căci singur ministerul a dat motivul amînării.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 27 Aprilie

LOTERIA

Bucureşti.—Astă-zi s'a urmat tragerea loteriei cl. VI a regatului romîn.

Au cîștigat:

5,000 lei No. 62686.

2,000 lei No. 25143.

1,000 lei No. 53197, 55795, 28556 7164, 4898, 52271, 28300, 12647, 20842

500 lei No. 3609, 17919, 24293, 5840 45904, 14017.

(Atît am putut afla astă zi din București, căci firul telefonic s'a deranjat din nou.)

Noul rege al Angliei

Londra. — Principele George a fost proclamat ca nou suveran, azi dimineață, cu vechiul ceremonial. Regele și Regina asistau la ceremonie fără a fi observați de public. După proclamare muzica gardei de onoare a intonat imnul național, pe care l'a acompaniat publicul. Proclamarea a întîmpinat un mare entusiasm în toată Anglia.

Camera otomană

Constantinopol.— Camera a fost azi obiectul unor scene tumultoase cu ocazia moțiunii produse de arabul Ihefik, de a se publica rapoartele secrete găsite la Iyldiz Kioșc. Ihefic e socotit de junii turci ca spion al fostului sultan. Marele vizir a declarat că este imposibil a se lua o decizie privitor la această publicare, înainte de a se cerceta deantregul arhiva. Majoritatea a aderat la părerea marelui vizir.

Călătoria Regelui Suediei

Viena.—Regele Suediei a sosit incognito la Viena la orele 6 p. m. venind din Münich și va pleca mîine seara la Sinaia, spre a face vizita suveranilor.

Funeraliile Regelui Eduărd

Londra.—Corpul regelui Eduard va fi transportat la Westmisterhall, unde va rămânea expus trei zile. In urmă va fi transportat la Winsdorf, unde va avea loc înmormîntarea la 20 Mai.

Alegerile din Ungaria

Buda-Pesta.—Alegerile pentru cameră au fost fixate în prima decadă a lunei Iunie, iar deschiderea Camerei la 21 Iunie.

Sinodul diocesan romînesc

Arad.— Sinodul diocesan romînesc a început eri lucrările sale. După serviciul divin, au avut loc demonstrațiuni în contra episcopului romîn V. Mangra care candidează cu programul partidului național.

S'au aruncat cu ouă clocite în mijlocul strigătelor de „jos Mangra".

Demonstrațiile s'au repetat și în fața seminarului romînesc.

Imparatul Wilhelm la Londra

Berlin.—In urma invitației Regelui George, Imparatul Wilhelm va pleca la Londra, spre a fi de față la înmormîntare și va fi găzduit la palatul Buchingam.

DUMA

Petersburgul. — Președintele deschide ședința pronunțînd un discurs comemorînd marea perdere a națiunii engleze. Rusia se asociază la durerea Angliei, care a perdut monarhul care a lucrat mult și cu succes la apropierea ambelor națiuni.

Adunarea se rîdică în picioare și președintele e autorizat a exprima condoleanțe regelui Angliei prin ambasador și a telegrafia condoleanțe camerei comunelor.

Petersburg.—In ședința de azi a Dumei, deputatul Purischievici în numele dreptei externe, a protestat brusc în contra trimiterei unei telegrame de condoleanțe de către Dumă, care își ia cu modul acesta drepturi pe care nu le are. Purischievici a fost exclus pentru trei ședințe.

Aparatul BLERIOT

A SOSIT

și s'a expus, în grădina **Cuza-Vodă**, str. Lăpușneanu, unde poate fi vizitat de onor. public, în ori-ce de zi, *pînă Vineri*. Prețul intrărei 1 leu; pentru elevi și militari 50 bani.

Sborul va avea loc Duminică 2 Mai, la aerodromul de la Abator, orele 5 p. m. și va fi executat de celebrul aviator francez **Delatang**, care se află de cîte-va zile în Iași.

Reducerea pe c. f. r. de 50 la sută e valabilă de Vineri pînă Marți 4 Mai.

Puținele bilete se mai găsesc la grădina Cuza-Vodă și Librăria Socec.

Publicațiune

Epitropia spitalului de copii „Caritatea" din Iași

Se aduce la cunoștința generală că în ziua de Mercuri 10 Maiu a. c. orele 8 seara—are se ținea licitațiune publică în camera acestei Epitropii din strada 40 de Sfinți No. 2, pentru darea în antrepriză a aprovizionărei spitalului cu 440 metri cubi lemne pentru foc; 10000 chilograme coke; cum și pentru aprovizionarea spitalului cu laptele, carnea și pâinea trebuitoare pentru nutrimentul bolnavilor și personalului din spital pe timp de un an.

Condițiunile se pot vedea la cancelaria Epitropiei în toate zilele.

Concurenții vor trebui să depună garanțiile legale socotite de 10%.

Epitropia

No. 42 | 910.

CLINICA BOALELOR DE OCHI

Doctor C. Miclescu

Strada Stefan cel Mare No. 2 bis

(Casele Hirschensohn)

Consultațiuni 3—6 p. m.

De inchiriat două apartamente la Aleea Principesa Maria, unul compus din 5 odăi și altul compus din 4 odăi.

Familiile: Karacaș, Buicliu, Kessim, Țăranu, Ciomag, Buicliu, Pavlov, Tosun, Constantinescu-Babencu, au durerea a anunța încetarea din viață a prea iubitului lor frate' nepot și văr

†

GHEORGHE KARACAȘ

decedat în ziua de 26 Aprilie a. c. Inmormîntarea va avea loc în ziua de Mercuri 28 Aprilie, ora 3 p. m. la cimitirul Armean.

In loc de înștiințări speciale.

Primaria Urbei Piatra

JUDEȚUL NEAMȚ

PUBLICAȚIUNE

Noi Primarul orașului Piatra-N. aducem la cunoștința amatorilor că, în ziua de 1 (una) Iulie 1910 ora 4 p. m. se va ținea în localul acestei Primării, licitațiunea pentru darea în întreprindere a executărei lucrărilor de alimentare cu apă potabilă a orașului Piatra.

Licitațiunea se va face prin oferte scrise și sigilate, care se vor primi în arătata zi între orele 10 a. m. și 4 p. m. cînd licitația se va declara închisă și se va proceda imediat la deschiderea ofertelor.

Proectul complect a acestei lucrări, compus din planuri, devize și caet de sarcini, precum și celelalte condițiuni, se pot vedea în toate zilele de lucru, la Secretariatul Primăriei Piatra între orele 9—12 dimineața și 3 — 5 după amează.

Valoarea lucrărilor după deviz se urcă la suma de 762,462 lei.

Pentru a fi admiși să concureze la adjudecațiunea lucrărilor, concurenții trebue să probeze prin certificate că au executat ca ingineri, sau ca intreprinzători, lucrări similare sau de artă, de o mare inportanță, în mod conștiincios și satisfăcător.

Aceste certificate trebuesc depuse la Primărie cu 10 zile înainte de termenul licitațiunei, iar Primăria își rezervă dreptul absolut de a aprecia valoarea lor și a hotărî cari concurenți vor fi admiși la licitațiune.

Odată cu oferta concurentul va trebui să depună o garanție provizorie de 30498 lei 50 bani în efecte publice garantate de stat.

Garanția definitivă va fi de 6 la sută din valoarea totală a lucrărilor.

Dispozițiunile art. 72—83 din legea comptabilității publice sunt obligatorii.

Primar, *N. I. Ioaniu*

Secretar, M. Grigoriu

No. 2180
1910, Aprilie 21

Dr. Cl. Blumenfeld

AVOCAT

Bucureşti str. Brezoeanu, 5 bis.

„Prima fabrică de Ape Minerale din Iași"

STRADA GHICA-VODĂ No. 37.

Sub controlul d-lor chimist D. CADERE și Dr. I. ȚARANU.

PE LÂNGĂ ADMIRABILELE APE MINERALE

Dochia, Repedea, Baia și Stânca

ȘI

CITRONADA
ZMEURADA
TRANDAFIRADA } **DIANA**

băuturi igienice, gustoase și răcoritoare.

Expediție promptă în provincie și la domiciliu

Proprietarul Magazinului

Comerțului in RATE

Iași, Strada Lăpușneanu 25

Aduce la cunoștința publicului că a adus un mare transport de biciclete **BRENNABOR** marca cea mai renumită, întrebuințată de toate arsenalele armatelor din Europa.

Depozit de Mașini de cusut

de calitate superioară pentru industriași și pentru familii. Funcționarea perfectă, garantată pe timp de 10 ani.

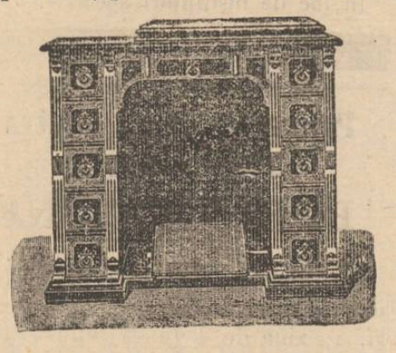

Gramofoane și plăci
Instrumente muzicale
Mobile, Cărucioare
și ori ce accesorii

Toate se vînd în rate convenabile la

Magazinul Comerțului in rate
Ș. L. Grossmann
Strada Lăpușneanu 25

BIUROUL ROMĂN

PENTRU

Instalațiuni de APA și CANAL

AUTORIZAȚIA No. 291 din 1910

No. 3—Strada ARCU—No. 3

Ing. GEORGE D. MANUG și Th. ZAHN

fost inginer-șef monteur la secția instalațiunilor particulare al Societății „Union Baugesellschaft" Iași.

Execută orice fel de lucrări atingătoare de această branșă. Specialitate în instalațiuni de băi și closete și băi publice, după ultimile sisteme; construcțiuni de **vespasiane** pentru piețe publice, pisoare pentru localuri publice, hoteluri, restaurante, cafenele etc., etc.

Diferitele materiale și obiecte necesare la instalațiuni, sunt din acelea pe care experiența le-au constatat că sun rezistente se comportă bine și conforme regulamentului Primăriei.

Oferim condițiuni avantajoase pentra plata lucrărilor și garantăm solitatea montajului.

Proecte și Devize Intocmim gratis, la cerere tuturor onor. administrațiuni, d-lor proprietari; asemenea, tot gratis—**spre lămurirea d-lor proprietari**—întocmim și verificăm devize pentru racordări; cu conducta și canalul public, lucrare ce se va executa de concesionarul Primăriei.

Biroul Romin pentru Instalațiuni de Apă și Canal
— Str. ARCU No 3 —

Ing. G.MANUG și Th. ZAHN

Vînzătoare

specială, de Pălării, Galanterie, Incălțăminte, Dantelerie, Mode, caută post durabil local.

S. G. Poste restante, Iași

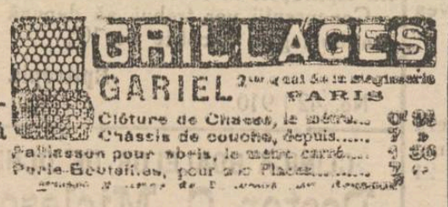

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Isvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreți să aveți un stomac sănătos
BEȚI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somitățile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi și — Desinteria —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii și farmacii din țară.

Comenzile de în gros sunt a se adresa: **Domnului**
I. DAVIDESCU
Tecuciu
Reprezentant pentru Oltenia și Muntenia
ISAKKOFFLER
BUCUREȘTI

TITUS LAPTEȘ
AVOCAT
— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

PONDOIR
DÉPOSE
Prix..... 6fr.50
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. **5f.**

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă și Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Sîmbătă și Duminică se intercalează în program:

Sujete noue

Prețurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă și Duminică **MATINEU** la **3** ore ziua cu prețurile reduse la toate locurile și anume: Loja 4 lei, Rezervat 80 b., Stal I-iu 60 bani, Balcon 40 bani Galeria 30 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"
(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieți și rente în *VIENA* fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1884 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor afiate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 și fr. 1,144,223. 0 rentă.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societății peste 880 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viață pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după doczarea contractatului.
e) Caz de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum și
Diferite alte combinațiuni de asigurări atingătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romînia București
Agent general pentru Iași:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

Cine vrea să cîștige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului
Iași—Strada Lăpușneanu No. 85 — Iași

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VII

s'au pus în vânzare

Tragerea de la
9 April—4 Mai 1910

Se poate cîștigă în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șapte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Grăbiți-vă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Prețurile oficiale pentru vânzare:

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Prețurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iași Strada Primariei No. 17.—Instalațiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17.

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI Str Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. No 1002 Joi 29 Aprilie 1910

In jurul discursului de Sîmbătă

Mare vîlvă în jurul declarațiunilor făcute Sîmbătă la clubul nostru, de d. Al. Badareu.

Presa ambelor partide politice adverse, e în plină enervare—și d'acum vom avea, cel puțin o săptămînă de polemizat pe chestia acestor declarațiuni.

Pe noi nu ne miră de loc limbagiul ce ni'l țin azi ziarele liberale și mai ales cele Carpiste, asupra atitudinei ce păstrăm în actuala situațiune politică.

Este aceiași atitudine pe care am avut-o din primul moment al constituirei noastre ca partid — și avem conștiința că e singura atitudine care onorează și înalță un partid politic.

Și liberalii și junimiștii ne cunosc și știu că nu ne servim în politică de două morale. Adversari loiali și ai unora și ai altora, i-am combătut cu toată francheța și energia timp de doi ani, și am făcut pe țară judecătorul imparțial al procesului dintre noi și ei.

De ce se supără dar, acum, presa liberală pe d. Badareu? Șeful nostru este și azi același opozant de temut și examinator profund și drept al situației politice guvernamentale din primul moment al guvernărei liberale și pînă în present—și nici cea mai mică schimbare nu vedem în părerile sale asupra acestei nenorocite guvernări, care a produs atîtea neajunsuri țărei și ale cărei urmări triste se vor resimți încă multă vreme.

D. Badareu a prezis de mult liberalilor, că nu vor putea face o operă de reforme rodnice: că din potrivă toată legislația lor va produce o perturbare adîncă, în toate clasele noastre sociale și vor sdruncina toate instituțiunile statului.

Iar Simbătă la club, șeful nostru local, n'a făcut de cît să constate alături cu toți amicii săi, că prezicerile sale s'au realizat pe deplin, și că guvernul, față de insuccesele sale politice și falimentul dezastros al pretinselor sale reforme, va trebui foarte curînd să se retragă, pentru a face loc unui guvern tare, cu o puternică autoritate morală, pentru a putea îndrepta toate neajunsurile creiate în țară de guvernarea liberală.

Și fiind-că a vorbit de viitorul guvern tare, de care are nevoe mai mult de cît ori cînd țara, era firesc să vorbească de organizația junimistă, care are pretenția de a succeda liberalilor la putere, și care se agită acum mai mult ca ori cînd în acest scop.

Dar ce a spus d. Badareu mai mult Simbătă, de cît a spus pe la atîtea alte întruniri, în tot cursul acestor doi ani de luptă politică?

Cel mult ce i-ar putea reproșa junimiștii, șefului nostru local, ar fi numai *că a vorbit*. Dar că a vorbit **așa** cum l'am auzit cu toții, Simbătă la club și cum îl vor ceti și alții în discursul ce l'am publicat in extenso în „Opinia" de alaltă-eri, pentru aceasta nu i se poate face șefului nostru nici o imputare.

Dar noi socotim, că d. Badareu a făcut foarte bine că a căutat să clarifice o situație pe cari junimiștii o explotau într'un mod nepermis profitînd tocmai de tăcerea fruntașilor noștri.

In politică sunt momente, cînd tăcerea e foarte utilă și aduce mari servicii, dar sunt momente cînd din potrivă ea îți poate pricinui neajunsuri imense. Tăcerea aceasta, — de alt-fel foarte explicabilă, a fruntaș lor noștri,—junimiștii o speculau acum într'un chip foarte necinstit, și de la tribuna unei întruniri publice un fost ministru junimist a avut chiar curajul să afirme că șeful nostru, d. Take Ionescu, e înțeles cu liberalii și joacă valsul cu șeful guvernului—cînd se știe, că întreaga lor organizație politică de doi ani a fost înlănțuită în cea mai imorală horă politică cu liberalii!

Indrăsneala aceasta de a afirma lucruri atît de neexacte și incompatibile cu temperamentul, cu caracterul și cu întreaga acțiune politică a șefului nostru, nu putea fi lăsată fără răspuns. Și d. Badareu a făcut foarte bine că a vorbit—și că prin francheța care'l caracterizează a spus lucruri crude la adresa junimiștilor, cari din amicii umiliți ai liberalilor și sprijinitorii morali ai politicei de dușmănie dusă împotriva noastră—s-au metamorfozat într'o bună dimineață în adversarii cei mai acerbi ai guvernului și îi vor numai de cît succesiunea.

Ei bine, d. Badareu le-a arătat că o asemenea succesiune, incontestabil foarte aproape de a fi deschisă—nu o pot pretinde tocmai aceia, cari doi ani d'arîndul n'au făcut de cît să joace jocul liberalilor, și să le înlesnească guvernarea.

Țara a fost chemată în atîtea rînduri să se pronunțe asupra acestei politice—și i-a condamnat prin alegerile parțiale, cu toată asprimea.

Și d. Badareu, ca un barbat de stat, care cunoaște în chip admirabil situația politică a țărei,—și care știe cît de mult prețuește acest cuvînt hotărîtor al țărei, nu s'a dat în lături, în loialismul seu, să spună că cea dintîia care este chemată să țină seamă de verdictul țărei, e însăși Coroana; — e șeful Statului, care prin marea sa înțelepciune cît și prin tradiționalul respect ce poartă constituțiunei țărei, nu poate face apel la momentul decisiv la alt guvern, de cît aceia pe care l'a indicat țara în atîtea și atîtea ocaziuni. Această declarație, poate a supărat și mai mult presa junimistă, care voia să înșele lumea, cu un pretins mănunchiu de indicații prețioase ce spuneau că au de la Palat—asupra dispoziției Suveranului de a le încredința lor guvernul de mîine.

D. Badareu a spulberat această inexactă și eronată pretențiune cu care junimiștii se străduiau să amăgească lumea,—și a dat formula absolut exactă a situației viitoare politice, cînd a spus că, nu se poate concepe guvernarea conservatoare, în această țară, fără autorizarea partidului conservator-democrat.

. . . . . .

Dar, fiind-că polemica e deschisă, nu noi vom fi acei cari vom fugi de dînsa, mai ales, că însăși noi am provocat-o.

Suntem în largul nostru să discutăm pe această chestie cu partidul d-lui Carp—care, dacă n'are nimic să ne reproșeze, în schimb, noi avem totul să-i imputăm. Căci, ne-e atît de curată și liniștită conștiința noastră politică!

Vespasian I. Pella

IAȘUL CULTURAL

In afară de amenințările de separatism ce le conține protestul publicat în numărul nostru de astăzi, relativ la hotărîrea ce ar fi luat-o ministrul de războiu de a transfera, la Craiova, liceul militar din Iași—în afară de acele amenințări, noi împărtășim în totul acel energic protest.

Căci el constitue strigătul ieșenilor contra unei nedreptăți ce se proiectează, de a se stîrbi pînă și integritatea Iașului cultural.

Din tot ce a pierdut acest oraș, din tot ce i s'a luat, din toate cîte i s'au promis și nu i s'au dat, cu atîta avut a rămas din belșugul trecutului: cu faima că este centrul cultural al țărei.

Acum este vorba să i se ieie liceul militar și să-l treacă satisfacție Craiovei, căreia i s'a luat gimnaziul militar. Noi prea suntem săraci, ca să mai putem face daruri altora și bogați de am fi, dar de instituție școlară n'am face altora.

Nouă ne sunt scumpe școalele noastre, cum ne este scump însăși pămîntul țărei acesteia. Și dacă suntem gata ori cînd, să punem piept și trup ca să ne apărăm pămîntul, la fel vom proceda cînd dușmanul d'inăuntru va cuteza să diminueze ceva din avutul nostru scolastic, din cît am putut scăpa în luptele noastre cu nenorocul și cu frații, care au tot bine-voit să exproprieze din avutul Iașului.

Nici nu voim să insistăm mai mult asupra acestei chestiuni. O știre de gazetă nedesmințită, din nefericire, asigură că s'ar fi dat satisfacție Craiovei și că, în locul gimnaziului Militar, care a fost desființat ca neutil, i se va da Capitalei Olteniei liceul militar din Iași, iar Iașului, în schimb, o școală de echitație, căreia i s'a și dat denumirea de „Universitate militară".

La ministerul de războiu se crede, că noi, la Iași, facem trampă și suntem tratați, în consecință, drept o biată hală de vechituri.

Vor afla că se înșeală. Și ca să nu se convingă de lucrul acesta, ca să nu excite spiritele, domnii de la guvern cari, știm prea bine, consideră Iașul ca neexistînd, ar face foarte bine să dee un comunicat, prin care să desmintă știrea alarmantă despre care ne ocupăm.

UN PROTEST

Privitor la svonul, că liceul militar din Iași va fi transferat la Craiova, primim următorul protest:

Circulă un svon ciudat: că liceul militar din Iași, va fi transferat la Craiova. Aceasta, sau este o glumă de cel mai prost gust, sau este o vorbă, cu dinadins respîndită, ca să poată încerca opinia publică moldovenească, dacă mai poate suporta și această mică lovitură, după celelalte mari lovituri de la 1859, până azi. In caz cînd e o glumă, n'avem nimic de respuns, de cît, doar, să ne plîngem propria soartă, că am ajuns, noi Moldovenii, după marele sacrificii făcute pe altarele neamului să suportăm și sacrificiul glumelor pe socoteala noastră.

Nu e nimic. In cazul de al doilea, trebuie să se știe că Moldovenii nu mai sunt dispuși să acorde, în virtutea frăției, nimica, dar **absolut nimica**, *care să fie în desacord complect cu înțelegerea frățească de odinoară.*

Moldovanul nici nu glumește, nici nu încearcă. El știe că trebuie să fie frate cîndelea. In cazul din urmă, e la ceasul moartea prin mîna lui, de cît prin mîna frate-seu. De alt fel, răspunsul nostru la svonul răspîndit, este ast-fel, fiind-că nu socotim să răspundem nici prin zeflemele, pe care le putem face și noi la timp, și nici prin încercări pe spinarea altora, fiind-că le știm din propria experiență.

Se spune însă, că în schimbul liceului militar, ni se aduce o „Universitate militară". Renunțăm la ea. Iașul are o Universitate; să se dea și Craiovei una. Ca să se poată vedea însă și mai clar, lovitura care se dă și din punct de vedere economic Iașului, e de ajuns a aminti că liceul nostru militar, care e vorba să fie transferat la Craiova, are: **300 elevi, 24 profesori, 10 ofițeri,** *etc., cu un buget anual de 500,000 (cinci sute mii) lei,—bani cari ar lipsi de pe piața Iașului. Ni se dă în schimb școala de aplicație de infanterie, cu 40 elevi, 5 ofițeri, și cu un budget anual de 20,000 lei. Scădeți, vă rog, 20,000 lei din 500,000 lei,* **ca să vedeți cît cîștigă Iașul!**

Pe noi, s'au obișnuit frații noștri, să ne trateze din cînd în cînd cu bomboane și în schimb, să ne iee haina din spinare. Oare vor isbuti și de data aceasta? Nu credem.—Sunt ei însăși convinși că măsura este aproape să se umple.

Ca încheiere, amintim un fapt istoric recent. Norvegia s'a desfăcut prin bună înțelegere, de sora ei Suedia, în momentul cînd și-a dat perfect de bine seama, că servea ca element de speculă în mîinele fraților suedezi. Și Ibsen și Björson, care cît pe ce să fie regele țărei sale, au luptat din răsputeri ca să dea țărișoarei lor independența sufletească și economică. Frații noștri ar trebui să se gîndească bine la acest învățămînt istoric, **și să nu întindă coarda mai mult de cît trebue.**

Este o vorbă care zice, că și Moldovanul are o minte: pe **cea din urmă**. *Ea e hotărîtoare.*

Să ne ferească Dumnezeu să ajungem la aceasa!

LUCRĂRILE CONSISTORULUI SUPERIOR

PAPISTAȘII

Consistorul superior bisericesc s'a deschis Luni ca să continue lucrarea sa Vineri, înaintea deschiderei Sinodului. Din cuvîntarea de deschidere a d lui ministru și din cuvîntarea Mitropolitului Primat reiesă un lucru, că șefii bisericei noastre dau alarma contra propagandei și hule ce reprezentanții bisericei catolice au făcut contra bisericei și chiriarhilor noștri.

Eșirea neopinată a canonicului Baud, aducerea chestiunei la Senat, protestul unanim al doamnelor romîne contra acestor calomnii, toate acestea trebuiau aduse și înaintea consistorului nostru, ca organ superior de afătuit și de control.

Preuții noștri, ca unii ce au mai dese atingeri cu norodul, ar fi mai în măsură să cunoască cît de mult s'a atins credința noastră prin acțiunea ponegritoare a lui Baud, și deci aducerea la cunoștința consistorului superior era o necesitate.

Dar ce competință are acest consistoriu în discuția și rezoluția unor asemenea chestiuni? E de resortul său? E episcopatul la noi are dirigoirea bisericei, paza doctrinelor sale, căci Episcopul face profesia de credință a Crezului, el îl scrie în condica sfîntă, el e urmașul apostolilor.

Sinodul compus din Arhierei și Episcopi va discuta dînsul această chestie și va da soluția ce o va crede el mai bună, fie apărînd demnitatea și numele răposatului Mitropolit Calinic, fie doctrina bisericei.

Dar acest Sinod pentru a păși la discuția bîrnei din Evanghelie, trebue să-și reguleze *paiul* din sinul său, Da; Sinodul are de regulat poziția sa față de consistoriu, contra căruia a dat verdictul că așa cum e organizat nu e canonic.

Preuțimea noastră dornică de lege și de canoane ar trebui ca ea să ridice glasul, impunîndu-se în biserică orînduiala așa cum interesele bisericei o cer.

La prima ședință a consistorului a lipsit Episcopul de Roman cu sufraganul său; ei nu vor veni, cred, nici Vineri, de oarece ce se rezervă pentru sinod, unde au de regulat între frați afacerile canonice.

S'a ocupat consistorul de papism, se va ocupa și sinodul; cu acestea însă nu se va isprăvi chestia papismului întru cît el nu va înceta de a face proselitism, care face parte din însăși ființa sa. Și la noi învățămîntul public, mai ales al fetelor din clasele mai bune. Din acest contact strîns izvorăsc toate atingerile de proselitism întru cît au a face cu minți fragede, cînd religiositatea cîntărește mult.

Din aceste atingeri ale iezuitismului cu clasa diriguitoare au urmat unele convertiri cu ceva ecou în societatea noastră. Pe cînd societatea de jos, țărănimea și burghezimea au fost scutite de asemenea convertiri.

Ori cît ar avea papismul la noi atingeri politice, de ele nu ne pasă; ele sînt obligatorii, dar fără răsunet. Atingerile sociale acelea au răsunet. Dar atunci ne întrebăm: de ce natură sînt atingerile sociale ale preuțimei noastre în societatea noastră? Care e sociabilitatea preuților noștri? Căci fără acest contrapond în clasele de sus, papismul prin atingerile sale școlare, va înregistra pururi ieșiri de acelea, cari vor avea răsunet în societatea noastră.

* *

OAMENI ȘI LUCRURI

Seara amintirilor

... Și astfeliu cum ne găseam întruniți în parcul înbalsamat de flori,—evocarăm fie care dintre noi, cu graiul ori cu gînduri, figuri din alte timpuri, —cari au fost tot ale noastre. Aproape fără schimbări ne regăseam colo, acei cari, de la început ne-am strîns în jurul gazetei. Aproape, căci pe unii dintre noi împrejurările i-au strămutat; pe alții, ocupațiile i-au înstrăinat de activitatea ziaristică. Iar amintirea unuia din foștii directori și fundatori ai ambelor serii din „Opinia" a defunctului Bujureanu fu evocată cu evlavie.

Ce adînci sunt impresiile, cînd contrastul e mai mare! In oarele de voioșie și bună dispoziție, de lumină și expanziune, glasul amintirilor triste,—cu un ecou din lumea tăcerei și a neființei de a pururi—răsună mai duios și mai viu, întinzînd preste suflete umbra nemărturisitei temeri, pe care o avem cu toții în fața necunoscutului care ne pîndește, ca mîni, și pe noi la rîndul nostru...

Și iată că o altă umbră fu evocată de asemenea, fără voia noastră. Pe cînd cu alți colegi de redacție, reveneam pe lunga și parfumata alee a Copoului, de odată în dreptul unui huceug cu copacii rari și murmurători —ne găsirăm isbiți fără voie de o lugubră aducere aminte. Era locul unde, cu cîțiva ani în urmă, căzuse lovit de glonte nenorocitul nostru coleg S. Prasin.

Cum l'a ales oare soarta pe el, tocmai pe el, numai pe el, ca să'l arunce, pe altarul pierzării repezi? Cum de l-a osîndit pe dînsul să-și întrerupă, pe neașteptate, firul unei activități pasionate: căci dintre noi toți, fără îndoială, el era scriitorul gazetar în înțălesul adevărat al cuvîntului; el avea mai presus de cît toți patima scrisului și cultul profesiunii ziaristice și beletristice în același timp. Și iată că el lipsește dintre noi—el și a încheiat—și în ce mod tragic!—rolul, așa de timpuriu, pe cînd avea deschisă cariera strălucită inaugurată ca director al „Opiniei," în prima serie! El a plătit oare cum, cu viața și îndrăsneala sa, cîte ceva din greșelele și din avînturile noastre a tuturor; aruncînd, în lumina glontelui care l'a străfulgerat, strălucire asupra mediului găzetăresc, dar și umbra neștearsă a regretului în spiritele acelora cari l'au cunoscut până în clipa din urmă.

Dacă soarta îl ierta să trăiască, — el s'ar fi găsit de sigur între noi și împreună cu noi ar fi sorbit aerul fermecător al acelui amurg de Aprilie; sufletul lui s'ar fi îmbătat de frumusețe,—căci el era amantul etern al frumuseții sub toate manifestările ei și a iubit-o, a evocat-o, a căutat-o și a cîntat-o până și în acel gest eroic, care a pus capăt existenței lui frămîntate și prea curînd obosite în dorul himerelor...

Și iată de ce, în dreptul acelui huceag umbrit al aleei, mi se părea că vedeam fulgerarea omorîtoare, iar în susurul frunzișului ne reapăru ecoul unui cîntec, — al cîntecului care a încremenit pe buzele lui într'o dimineață de iarnă.

Și e groaznică amintirea unor atari dimineți—în splendidele seri de primavară, cînd firea cîntă și sufletele vibrează!...

Rodion.

Critica și polemicile literare la noi

Suntem deprinși acum, de multă vreme cu plîngerile repetate ale scriitori-de veșnica nepăsare a publicului, care trăesc din ce în ce mai retrași în cercul lor de visări senine, răvnind ca pe o comoară pururi ascunsă soarta scriitorilor străini—„Revistele noastre sunt de netolerat"—auziam pe un prieten —tînăr poet—spunînd mai zilele trecute. „De ce nu avem literatură? Dar cum să avem, dragă, cînd d. X, directorul cutărei reviste, nu ți face onoarea măcar să-ți pomenească titlul volumului pe care i-l tr meți. Te întreb ce încurajare mai pot avea cei ce scriu, cei ce cu speranța și cu entusiasmul tinereței se avîntă pe calea aceasta atît de spinoasă, a literaturei?"—...și așa mai departe. Vorbele acestea atît de banale—și totuși atît de adevărate—m'au făcut să reflectez din nou asupra acestei chestiuni, de nenumărate ori desbătută în literatura noastră.

Prietenul avea dreptate. Deși cu oarecare exagerări—lucru firesc cînd indignarea pornește dintr'un suflet entusiast și liric — plîngerea lui se formulă în cîte-va idei juste, care se reduceau la un adevăr elementar... și tocmai pentru-că acest adevăr era destul de simplu, nu fusese luat în seamă și nu i se dăduse nici odată importanța cuvenită. Nu voi afirma ceva extraordinar, cînd voi spune că mare parte din neajunsurile de care sufere producerea noastră literară de astăzi, precum și criza ce a monopolizat anumite genuri ale acestei producții, se datorește în primul rînd felului în care revistele noastre sunt organizate modului lor de combatere și normei lor de conducere. Foiletați-le numai! Veți simți un aer deosebit respirînd din filele lor. Nu va fi răsuflarea senină a inspirației curate ce te avîntă și-ți dă emoțiuni alese, nu vă va înconjura atmosfera simpatică și solemnă a ideilor cumpănit spuse și imparțiale, ci vă va înăduși—vorbesc în general, onoare excepțiilor!—un aer îngreuiat de harță, de necaz și de nimicire. Care să fie cauza? De sigur, critica la noi e prea severă. Un autor care de abia pășește timid, fără pretenții, în arena publicisticei, un tînăr visător care speră să împrăștie și el în lumina producerilor literare o palidă rază a talentului său, e analizat și condamnat fără milă, îndată ce cutare cuvînt nu e bine pus la locul său, îndată ce cutare idee pare prea hazardată. In caz contrar—tot atît de dăunător pentru el, se țese în juru i ucigătoarea „conspirație a tăcerei". Autorul nostru însă e succeptibil, și e firesc să fie astfel. El nu va erta asprimea—de multe ori nemotivată—a criticului. Va căuta să contrazică anumite păreri formulate asupra operei sale. Se va porni discuția

Aparatul BLERIOT
A SOSIT

și s'a expus, în grădina **Cuza-Vodă**, str. Lăpușneanu, unde poate fi vizitat de onor. public, în ori-ce de zi, *pînă Vineri*. Prețul întrărei 1 leu; pentru elevi și militari 50 bani.

Sborul va avea loc Duminică 2 Mai, la aerodromul de la Abator, orele 5 p. m. și va fi executat de celebrul aviator francez **Delatang**, care se află de cîte-va zile în Iași.

Reducerea pe c. f. r. de 50 la sută e valabilă de Vineri pînă Marți 4 Mai.

Puținele bilete se mai găsesc la grădina Cuza-Vodă și Libraria Socec.

și... polemica va fi deschisă. In alte cazuri: o revistă își va face profesiunea ei de credință; alta, din mania de a contrazice se va lega de fie-care frază, atrăgînd discuția pe o pantă cu totul străină.

Un scriitor, care se crede indiscutabil, va porni o întreagă tiradă în contra acelui ce-i va nega talentul... și a. m. d.—Ei bine, cu acest mod, în loc ca activitatea revistelor să fie îndreptată într'o direcție prielnică desvoltărei gustului artistic la noi, această activitate a lor va fi aproape întreagă, consacrată personalităților, de multe ori calomniilor, ne mai avînd timp să se ocupe de mișcarea culturală, sau de lucrurile de interes general, folositoare pentru toți cetitorii. Mișcarea literară va fi deci neglijată mult. Nu rezultă de aici, că suntem contra polemicilor. Le considerăm, tocmai, ca un factor principal, de evoluție, în viața literară. Deși rare-ori s'a văzut ca vre-unul din combatanți să-și schimbe părerile în cursul discuției, totuși pentru cei ce le urmăresc, multe puncte noi se elucidează, multe idei apar într'o altă lumină. Suntem însă—și mulți vor fi de această părere—contra tonului *pornit* al polemicilor noastre. Polemica nu trebue să fie o armă de umilire a adversarului, ea nu trebue să fie pornită din spiritul de a combate cu ori-ce preț, ea trebue să fie isvorîtă dintr'o necesitate absolută: aceia de a face lumină. Nu poate desigur nimeni desaproba nici critica *dreaptă și de bun simț* a nu-carui scriitor, care lămurește anume teorii pentru mai buna înțelegere a operei de artă. Publicul cetitor însă, cere ca ea să fie făcută cu tact și cu scopul de a instrui fără a se amesteca în ca vești cile chestiuni personale, lipsite de interes. Insă majoritatea scriitorilor noștri, care se ocupă cu apreciarea operilor literare, posedă o oare care doză de răutate; și credem că această răutate —sau mai bine zis aceasta plăcere de a necăji—nu e de loc îndeptățită pentru tînăra noastră literatură care—pentru a putea crește în libertate—are nevoe de multă, multă îngrijire.

Criticul, ca orice artist, are o chemare. Intăi de toate, el va trebui să fie acel „vir bonus" care să insufle respect, care să arate drumul pe care scriitorii vor trebui să apuce pentru a ajunge la idealul țintit de fie-care. Nu cu răutate, ci cu blîndețe, nu cu personalități, ci cu imparțialitate a educator al sufletelor alese va putea să aducă servicii țărei sale. Deschide-ți revistele străine, și în special pe cele franceze. Veți fi atinși în mod plăcut văzînd acea tradițională politeță dezinteresată și sinceră. Rar, cînd paginele lor vor fi ocupate cu harțe zadarnice și inutile. Acolo debutantul timid, care vede — palpitînd de emoțiune — volumașul său apărînd prin vitrinele luxoase, va primi un cuvînt de bunăvenire, i se vor face observații, cînd vor trebui, cu prietenie, i se vor arata mai cu seamă meritele dîndu-i prin aceasta o încurajare simțită. Acolo, criticul cu o vorbă blîndă și spusă pe față va arăta autorului locul său, și acesta va asculta, va ține seamă de sfaturile date. Acolo, literatura e un cîmp fertil, în care orice începător are dreptul să samene. Grădinarul—care e criticul—va îngriji la început de o potrivă de toate seminețele încolțite, rămînînd ca mai tîrziu să se ocupe numai de cele ce au dat roade. Și aceasta, în Franța, unde literatura e mai mult de cît în floare, unde n'ar fi atîta nevoe de menajarea scriitorilor — și la noi? La noi cîmpul literaturei — deși mai puțin fertil — nu e liber pentru toți. Trebue să îndeplinești anumite condiții, pentru a putea semăna în el, alfel riști de a fi declarat intrus sau venetic. Grădinarii, aici, plimbîndu-se printre semănături, smulg din simplă distracție, sau mai știu eu din ce cauză, frunzișoarele ce abia răsar, supărîndu se că cutare din ele e verzuie și nu e galben-portocalie, necăjindu-se că cutare e prea ascuțită și că nu „promite" să dea roade în viitor... și așa mai departe.

Gen dramatic? Roman?... Dar cum să putem spera că ne vom bucura și noi odată de acestea, atît de sărace pînă acum la noi—de sigur și din alte cauze pe care nu e locul să le desvoltăm aici—cînd începuturile ce apar palide ca ori ce început, sînt întîmpinate cu murmure desaprobătoare? S'au făcut și se fac încercări contrarii, trebue să o recunoaștem—un curent de pace pare că sfrăbătuse nu de mult revistele noastre. Nu toate au reușit însă a se menținea. „Sămănătorul" care făgăduise solemn cetitorilor săi, la începutul a-acestui an, de a nu se amesteca absolut în nici o discuție, acum aruncă scîntei de indignare prin pana d-lui Vilsan, în contra d-lui M. Dragomirescu. Pe D-lui ne deprinsasem să-l știm pururi senin desaprobînd polemicile pornite, acum s'a coborît însuși în arenă schimbînd săgeți, prin revista de polemică Falanga, cu fostul d-sale elev. Mulți din cetitorii d-sale ar dori să-l vadă iarăși în vechile-i ocupați senine, înlăturînd polemicile trecătoare, cari oricît ar contribui la elucidarea adevărului prin personalitățile ce fără voe se fac, jenează mai mult pe cei ce le urmăresc. Ne vom arata însă admirația noastră față de tonul academic și imparțial a două publicații romînești: *Noua revistă romînă* și *Viața nouă*. Prima discutînd limpede și în mod ne atîrnat toate chestiunile ce agită sufletul neamului nostru, a doua polemizînd numai atunci cînd este provocată, căutînd a da locul cuvenit fie cărei idei ce pare a interesa publicul cetitor.

Căci de la cei chemați să dea sfaturi și îndrumări noi, tinerii, așteptăm o notă sinceră și împăciuitoare. De la cuvîntul lor cumpănit atîrnă în parte multe din aprecierile noastre. Și nu trebue să se uite că scriitorii ce acum se ridică și-și caută locul de fixare, sînt solii ce vor purta armele în viitor și e bine ca toți să fie întîmpinați cu o vorbă bună, rămînînd ca ei însă-și să dea dovadă de forțele lor mai tîrziu. Din cetirea înaintașilor, noi ne-am deprins să vedem în critic, un apostol al vremurilor sale, care să se arăte îngăduitor față de cele mai mici licăriri, aspru și drept de cei ce le înșală așteptările. In critici deci, în revistele în care acești critici își spun de obicei cuvîntul de stă tăria unei reforme binefăcătoare în literatura noastră.

De la ei generațiile nouă așteaptă cuvîntul măreț care să le dea un îndemn spre muncă spre atingerea unui ideal ce le suride.

Evandru

Trupa d-lui DAVILA
LA IAȘI

Cînd începui, toamna trecută, a publica în „Opinia" recenziuni asupra pieselor interpretate la noul teatru Davila, un prietin mă întîmpină cu vorbele: „Bine, mon cher, ce sunt laudele acestea exagerate, de sigur că trebui să fii prieten cu el, mai cu seamă că e și takist, și voi takiștii vă susțineți între voi". Uimit a rămas amicul cînd i am spus că nu am onoarea de a cunoaște personal pe d. Davila, cu care nu am schimbat o vorbă în viața mea. Am amintit însă prietenului meu cunoscuta severitate cu care Iașul judecă arta, asigurîndu-l că cu toată franțuzomania și xenomania publicului nostru, care găsește în mare parte că tot ce e romînesc e rău, dl. Davila, venind în Iași va cuceri pretutindeni, laude și succese, depășind cu mult aprecierile mele. Primul turneu în Iași a fost un triumf, iar acum a doua oară, prezenta trupă a d-lui Davila e considerată ca cel mai important eveniment artistic. Deși văzusem și vorbisem despre piesele jucate, totuși nu puteam, în Iași fiind, să mă lipsesc de farmecul unei seri la teatrul Davila. Mai aveam și curiositatea de a vedea, dacă interpretarea, sau mai bine zis, impresia interpetărei schimbă, atunci cînd nu mai ai, acea delicioasă armonie vizuală, acele admirabile și artistice montări care constituesc apanajiul unic al Teatrului Davila. Și trebue să mărturisesc, că parcă mi se părea, că vechile și cunoscutele decoruri, distruse și darapanate de vremuri, care reîntinerite au o altă fizionomie, de veselie, de entusiasm, de succes. Și găsesc că departe de a-ți micșora impresiunea, din contra jocul artiștilor și excelenta interpretare rees și mai vădite, cînd nimic exterior și artificial nu le ajută. Cîte și cîte n'a văzut biata și darapanata scenă a circului de trei-zeci de ani, dar ce vede acum n'a văzut nici odată, și de aceia par'că totul a înviat, par'că totul se bucură văzînd la ce uimitoare progrese a putut ajunge un romîn, cu artiști romînești, dar un romîn, care a avut curajul ne a-și croi un drum, și a merge drept înainte ne-avînd drept țel de cît arta și nelăsîndu se nici macar o clipă distrat de la datoria ce și-o luase, de cîrîiturile invidioșilor și răutăcioșilor. De la gingașa și duioasa comedie, Cîntecul Lebedei, în care d. Davila și d-ra Voiculescu, au în actul al 2-lea scena seducțiunei, au creațiuni care nu pot fi întrecute, în care arta a ajuns atît de desăvîrșită că ai impresia ca mai bine nu se poate, am trecut a doua seară la Lulu. La începutul acestei lucrări s'ar putea scrie, că frontispiciul lui Sapho de Daudet: à mes fils quand ils auront vingt ans. Și aci ce interpretare îngrijită pînă în cele mai mici detalii, și ce pasionantă devine această comedie, care se termină în dramă, în scena ultimă, triumful d-lui Bulandra și d-rei Giurgea.

Pe urma sa veni Mugurul și ar fi putut veni și Duelul pe care regret mult că d. Davila nu l'a dat eșenilor, care ar fi putut admira extra-ordinarul talent a unei nobile fiice a Iașului, d-na Lucia Sturza, care în rolul Ducesei de Chailles are cea mai admirabilă și desăvîrșită creațiune

Am făcut această enumerare înadins pentru a arata sistemul d-lui Davila; la teatru d sale, invidii nu există; nimeni nu e lăsat în umbră și lucrările sunt alese în așa mod, ca fie-care să strălucească la rîndul lui și în genul lui.

Sub guvernul marelui Brătianu, negăsind loc pentru un protejat, fost căpitan de cavalerie, pensionar, el a fost numit medic primar de oraș la T. Severin, asemenea herezii să faceau înainte și la teatru. Ceea ce constitue una din principalele calități de director a d-lui Davila, (și trebue să mărturisesc că eu sunt convins că le are pe toate) este tocmai faptul că știe admirabil să discerneze genul fie cărui artist, punîndu-l la locul lui, căci numai ast-fel a putut ajunge într'un timp așa de scurt la un triumf așa de mare.

O muncă continuă și încordată într'o anume direcție, sub cîrmuirea unui om de teatru ca d. Davila, a putut singur face această misiune, și arăta lumei, că se poate un teatru românesc cu romîni—să ne dea arta adevărată, tot atît dacă nu mai mult ca toate trupele străine ce ne vizitau.—Ce lipse era conducătorul. Și precum directorul spunea la feștania inaugurală: Acesta nu trebue să aducă invidie și gelozii ca teatrul subvenționat, ci numai emulație, așa că munca d-lui Davila nu ne-a dat numai prima bună, excelentă trupă romînă, ci prin emulațiune a și zelul și ambițiunea celorlalți și aceasta numai spre binele și propășirea teatrului va fi.—Numai atît că directorul teatrului Național a avut nevoe de o lege prin care i se măresc veniturile private.

Taxa nedreaptă plătită de celalte teatre, pe cît timp d. Davila nu așteaptă o mărire a veniturilor sale de cît făcînd tot mai bine tot mai frumos, tot mai aproape de arta adevărată.

Iași 27 April 1910.

Gh. Beldiman

O convorbire telefonică
Iași—București
sau asasinarea lui Edison în Romînia

Repede, ca gîndul perpetuu de a vedea răsturnat guvernul, intră în casă, la orele 8 dimineața, junele curier telegrafo-poștal. El îmi întinsă o teligramă, scoase creionul de pe urechi și trecîndu-și mîna pe frunte, ca să se șteargă de sudori:

— Express urgentă, zise el. Am alergat repede, am fugit cum fuge lumea de popă la zi-întăi.

Pînă să și isprăvească alergătorul mica introducere, pledoaria sa pentru un bacșiș mai mare, eu citii cuprinsul telegramei expres urgente: „pentru comunicare foarte urgentă, hazardată a fi transmisă telegrafic, vin'o telefon ora 8 jum. dimineață."

Serviciul telefonic al Iașului este situat într'un imobil extrem de apetisant, cu o scară monumental hîrbuită, îngustă, prost luminată

Intrai înăuntru, în saloanele—ca să zicem așa—ale telefoanelor și văzui imediat răsplata relei impresiuni ce-mi făcuse intrarea.

E interesantă priveliștea a celor multe domnișoare telefoniste, nervoase, foarte ocupate, strigînd, chemînd, protestînd și putînd fi și foarte amabile—cînd voesc.

— Domnul dorește?

— Am fost chemat la telefon, fu răspunsul meu. Să credeți, d-ră, dacă na'și fi fost chemat, na'și fi venit. Am fost chemat de București pentru ora opt jumătate.

— Luați loc, vă rog, acum suntem cu Brăila.

Luai loc pe unica bancă rezervată onor. public. Lîngă mine, o doamnă, în așteptare—în așteptare de a fi chemată—citea „Casa și Moda". O altă doamnă, ceva mai bătrînă, țîrîia un ciorap, iar la colț, doi domni, răfuiau niște cifre.

Eu singur, fără ocupație, îmi făceam impresia unui depeisat.

Doamna își isprăvise lucrul manual al ciorapului. Il examină cu atenție, îl găsi în perfectă stare de restaurare și-l pune într'o cutie. Apoi scoase un alt ciorap și se puse pe lucru, dinnou. Pe cînd cealaltă doamnă, asidua cititoare a revistei „Casa și Moda", dădea a înțelege, după cum gîndea, că este în ajun de a deslega o șaradă.

Cum se uita în zare, chii noștri se întîlniră și doamna mă întebă:

— Domnule, vă rog, ietați atîta îndrăzneală nu mi-ați putea umi un mare fluviu, din Statele-Unite, i cărui nume începe cu M și sfârșește cu i? Va-și fi foarte obligată.

— Obligată pentru atîta lucru? Fluviul din Statele-Unite, care ncepe cu M și se sfârșește cu i, se numește: Mehedinți. Nu confundați, vă rog, cu județul, nici cu excelentul profesor.

Doamna, foarte satisfăcută, scrise numele pe hârtie și apoi isbucni în elogii meritate la adresa delicatelor mele cunoștiinți geografice.

Doamna cealaltă, fabricanta de ciorapi, examină și celalalt ciorap. Iar îl găsi ireproșabil, iar luă cutia în care își așeză fabricația și scoțînd un „ah, Doamne", exclamă: „nu mai am nici un ciorap, ce mă fac pînă mi-o da telefonul."

Și cum se întîlniră înainte ochii mei cu acei ai simpaticei deslegătoare de șarade, se întîlniră acum alți patru ochi; doi ai Doamnei cu ciorapii și doi ai mei.

— Vă consider om foarte amabil, îmi zise Doamna. Ați îndatorat odinioară pe colega mea de așteptare, acum v'a venit rîndul pentru mine.

— Sunt gata.

— Imprumutați 'mi, vă rog, ciorapii d-v. Nu sunt deprinsă să fiu trîndavă. Și pînă a'mi da Bucureștii, va înopta.

Se făcuse zece ore.

— Imi dați Bucureștii, d-ră, întrebai eu cu oare-care supărare.

— Suntem cu Galați, Domnule. Și apoi sunt alții, înaintea d-v, cu drepturi cîștigate. Cele două doamne și cei doi domni, așteaptă de cîte două și chiar trei zile.

Renunțai. Și cum, sub seară, trecînd pe la telegraf, îmi adusei aminte de telefon, mă urcai sus, pe scara monumentală, feeric iluminată de o lampă fără petroleu. Ardea numai fitilul. Și cum stăteam extaziat în fața luminoasei lămpi, gardistul de pază îmi explică:

— Nu punem gaz în lampă, ca să nu s'aprindă, fereasca D-zeu!

Iar înăuntru, pe banca pedepsiților, aceleași patru persoane: Doamna deslegase 14 șarade; cealaltă restaurase duzini de ciorapi și cei doi cu socotelile, socotise averea Rotschilzilor pînă la franc.

Numai leac la constipația telefonului cu București—nu se găsise încă.

Un smintit.

INFORMATII

❑ Comitetul executiv al grupărei carpiste din Vaslui, întrunit alaltăieri, a redactat o moțiune din care este interesant să extragem partea finală—căci ea oglindește perfect actuala stare sufletească junimistă:

„Iar amenințările ridicole și nesăbuite pe care regimul certaților cu cinstea le fac sub cuvînt de menținerea ordinei, să amintim că nu se va putea roși cu sînge mulțimea în fruntea căreia se vor găsi toți oamenii de seamă ai acestei țări, fără ca însăși existența factorilor noștri constituționali să fie periclitată."

(Reproducerea s'a făcut cu stilul și sintaxa comitetului executiv junimist din Vaslui.)

❑ *Ordinea* află, că starea sănătății d-lui N. Fleva s'a înrăutățit.

Facem urări pentru grabnica însănătoșire a distinsului suferind.

❑ Revizoratul școlar al județului va întocmi un proces verbal al conferințelor generale a învățătorilor, care va fi înaintat ministerului instrucțiunii.

❑ Institutorii și învățătorii excursioniști din Slatina, au asistat eri după amiazi, la orele 6, la o audițiune muzicală a excelentului cor mitropolitan, care a avut loc în sala corului, din curtea Mitropoliei.

Au fost executate diferite bucăți religioase, bucăți naționale etc., Dascalii Olteni au rămas foarte încîntați de minunata execuție și au făcut ovațiuni corului și în special d-lui Dim. Dimitriu distinsul maestru și harnicul conducător al corului.

Azi dimineață învățătorii din Slatina au plecat în excursiune în Bucovina.

❑ Pe ziun de 1 Maiu se va face o mișcare în poliția din întreaga țară. Mișcarea va cuprinde și Iașul, unde se vor face cîte va schimbări și noui numiri.

❑ Noua lege asupra repauzului duminical va fi pusă în aplicare de la 15 Iunie 1910.

❑ Cu prilejul sărbătorirei hramului Catedralei Mitropolitane din Iași, I. P. S. S, Mitropolit al Moldovei și Sucevei a trimis M. S. Regelui, următoarea telegramă:

Frumoasa Catedrală mitropolitană a Moldovei, opera lui Veniamin Costache, adusă la strălucire și dată serviciilor dumnezeești prin stăruința și prin ajutorul M. Voastre, sărbătorind azi pe patronul ei Sft. Gheorghie, am săvîrșit cu mare pompă Sf-ta liturghie, în fața mulțimei poporului și am rugat pe Dumnezeu pentru sanatatea M. M. L. L. Voastre și a Dinastiei Romîne, ca și pentru propășirea poporului nostru pe calea binelui.

(ss) *Pimen Mitropolit al Moldovei și Sucevei*

La aceasta M. S. Regele a răspuns, prin următoarea telegramă:

Cu vie plăcere am primit expresiunea simțimintelor de credință ce I. P. S. Voastră îmi trimeteți cu prilejul serbărei Sfîntului Gheorghe și mulțumesc împreună cu Regina din adîncul sufletului meu pentru caldele urări și rugăciunile ce A-ți înălțat pentru sanatatea Noastră către A-tot-puternicul în falnica Catedrală Mitropolitană a Moldovei.

ss) **Carol**

❑ Mai mulți comercianți ni se plîng de faptul că de la vama Iași, unde se simțea și pînă acum lipsa de taxatori, s'a mai luat doui, cari au fost detașați prin alte părți.

Mărfurile stau cu săptămînele și chiar cîte o lună de zile în vamă, din cauza aceasta.

Atragem atențiunea celor în drept.

❑ Comitetul pentru ridicarea statuei Cuza Vodă, roagă pe toți membrii familiior a căror rude ce au decedat, au avut liste de subscripție pentru statue să bine voiască a le înapoia, cu ori ce sumă vor fi încasat, sau chiar a le trimite în alb.

❑ Consulatul rus din Iași a fost înștințat, că în cursul lunei Iulie un grup de elevi din Kazan, sub conducerea profesorului Gartaloff, vor vizita Iașul. Din Iași vor pleca la București, iar de acolo prin Giurgiu, în Bulgaria.

DIVERSE

— Au fost autorizați a vinde produsele monopolizate de stat: V. V. Popovici în Iași și Const. Bordei în comuna Șipotele,

— Parchetul a fost avizat că, astănoapte la casa lui Vasile Ciobanu din satul Harpaz comuna Galata a murit subit locuitorul Ion Isac din satul Cercuri Comuna Ciurea.

S'a orînduit o anchetă.

— In ziua de 1 Mai se va ținea la București examenul pentru conducătoare de grădini de copii.

— Eri după amiază, copilul Ion D. Cracană în etate de un an și trei luni fiind lasat singur acasă în ogradă, pe cînd se juca, a căzut într'un ciubăr cu apă și s'a înecat.

Ne existînd bănueli, parchetul a autorizat înmormîntarea.

— Următoarele institutoare, institutori și învățători din județul Iași, care au predat cursuri la școlile de adulți, au donat din sumele încasate ca onorar, în folosul coloniilor școlare următoarele sume: d-na Elena Dimache 160 lei; I. Tăzlaoanu 50 lei; Natalia V. Popescu 20 lei; Eraclia Ghidionescu 20 lei; d-ra Sofia Scriban 20 lei; Maria Buțureanu 10 lei; Maria Tulbure 10 l.; Maria Savinescu 10, lei; Maria Guțu, 10 lei; Laura Stoica 40 lei; I. Carare, 10 lei; Gh. Ștefănescu 10 lei; Al. Tene 10 lei; I. Apostol 10 lei; Const. Andriescu 10 lei; I. Petrescu 5 lei; P. Grigoraș 5 lei și N. Arbore 5 lei.

— Persoanele, cari doresc a se înscrie la noul curs de limba Esperanto, care va începe Duminecă, 2 Maiu, se pot adresa pentru înscriere sau ori-ce lămuriri, printr'o carte postală, d-lui Gh Cănilă, str. Sf. Constantin 10.

Cursurile de limba Esperanto, se țin în fie-care Duminecă do la ora 10—12 dim., în localul școalei primare de fete „Al. Lambrior" din str. Vovidenia, (colț cu str. Sărărie).

„Prima fabrică de Ape Minerale din Iași"

STRADA GHICA-VODĂ No. 37.

Sub controlul d-lor chimist D. CADERE și Dr. I. ȚARANU.

PE LÂNGĂ ADMIRABILELE APE MINERALE

Dochia, Repedea, Baia și Stânca

ȘI

CITRONADA
ZMEURADA
TRANDAFIRADA } DIANA

băuturi igienice, gustoase și răcoritoare.

Expediție promptă în provincie și la domiciliu

Ultime INFORMAȚII

❑ **Se pare că amnestiarea condemnaților de pe timpul revoltelor agrare, va fi făcută pe ziua de zece Mai.**

Ministrul justiției a cerut astă zi procurorului general de Iași să-i trimeată de urgență un tablou al condemnaților speciali, aflători arestați în penitenciarele din circumscripția Curței de Apel de Iași.

❑ *D. Stelian a revenit la prima sa hotărîre de a numi procuror general la Iași, în locul vacant, o persoană în afară de localitate.*

Se dă ca sigură numirea în acest post a unui domn Mimi, fost procuror la tribunalul Ilfov, fost avocat al Creditului rural, actualminte avocat al C. F. R.

Procuror general la Galați va fi numit d. L. Krupenski.

❑ *D. M. B. Cantacuzino, fostul șef al carpiștilor locali și actualminte „distins fruntaș" al grupărei, s'a întors ieri din străinătate.*

In camera de deliberare a secției a III-a a tribunalului, s'a urmat astă-zi un interesant dialog politic între fostul șef, actual distins fruntaș și d. G. Cristofor, alt fruntaș carpist.

— Credeam că sunteți satisfăcut de campania de răsturnare ce am pornit-o, a zis d. Cristofor.

— **Nu numai că nu sunt mulțumit de dînsa,** *fu răspunsul d-lui Cantacuzino,* **dar o desaprob în totul.** *Ce este această pretinsă campanie de răsturnare?*

Marghiloman s'a ambalat și partidul țopăie după el. E absolut nerod ca un partid, care a stat nepăsător cînd Camerele erau deschise, să pornească lupta extra-parlamentară în timpul sesiunei închise.

Vă declar, a continuat d. Cantacuzino **că Nicu Filipescu este perfect de părerea mea și că a fost furios cînd i s'a anunțat neroada luptă.**

(Această declarațiune lămurește de ce d. Filipescu, întors în țară, refuzase să iee parte la ori ce manifestație și să fie tras în trăsură de mulțime).

D. Cantacuzino a continuat apoi:

— Eu nu voiu lua parte nici la întrunirea din Iași, dacă o veți ținea, nici la acea de la 9 Mai. Agitați-vă pentru sufragiul universal și voi fi cu voi—a încheiat d. Cantacuzino.

❑ Cu taxele asupra reprezentațiilor „străine" se petrec lucruri foarte nostime. O culme a atins o, în această privință, administrația financiară din Iași care a decretat că teatrul Davilla este „teatru străin" și în consecință, a dat ordin perceptorilor să incaseze taxa de cinci la sută.

O delicioasă eludare a legei a fost inventată la Galați. Potrivit legei spectacolele fără intrare, sunt supuse unei taxe fixe de 25 lei seral.

Cum cafelele șantante și micile varieteuri n'ar fi în stare să plătească asemenea exorbitantă taxă, un proprietar de café chantant din Galați a hotărît să fixeze *zece bani* intrarea. Incasînd astfel pe seară mult zece lei, el varsă *cinci zeci bani* seral în profitul celor trei instituții teatrale ale țărei.

Vorba ceea: la mai mare!

❑ Un concediu pe timp de cinci zile, începător de astă-zi, Mercuri, a fost acordat d-lui consilier de Curte G. Sturza.

❑ **Direcțiunea școalei „Reuniunea femeilor romîne" a acționat în judecată pe erezii defunctei Marie Stamate, foasta directoară a școalei, pretinzînd a-i restitue 2000 lei, cheltueli de înmormîntare.**

Acțiunea aceasta a direcțiunei este inexplicabilă din două puncte de vedere: 1) la decesul regretatei s'a anunțat că cheltuelile de înmormîntare le va suporta direcțiunea; 2) pe urma Mariei Stamate au rămas vre-o 4000 lei și ni se pare foarte exagerat să se fi cheltuit 2000 lei pentru înmormîntarea unei femei, care a lasat un biet capital de 4000 lei.

❑ **Consiliul de război.**—Inaintea consiliului s'a judecat astă zi următoarele procese: Anton Gh. Costache, din regimentul 15 Războeni, pentru degradațiune; Leib Iițic, fruntaș din regimeetul 27 Bacău, pentru insubordonare; Huțanu V. Gheorghe, caporal 27 Bacău, pentru lovirea superiorului; Stîncu Gheorghe, soldat concediat, din regimentul 2 roșiori, pentru ofensa superiorului; Trifan Gh. fruntaș din batalionul 8 vînători, pentru lovirea superiorului; Ignescu Vasile și Costinescu Dimitrie, ambii subofițeri din regimentul 17 Artilerie, pentru lovirea inferiorului.

❑ **Noua mișcare în armată va apărea înainte de 10 Mai.**

❑ **In cursul lunei lulie c., vor sosi în Iași, în excursiune, elevii gimnaziului din Cazan, sub conducerea directorului acelui gimnaziu, d. Gortaloff. In Iași, elevii din Rusia vor sta două zile, de unde a poi vor pleca la București, iar de acolo se vor duce la Giurgiu, de unde vor trece în Bulgaria.**

❑ Examenul de ajutori de învățători, care va începe la trei Mai, se va ținea în localul școalei „V. Lupa".

❑ In urma experienței ce s'a făcut, cu ocazia conferențelor generale, desemnul în clasele primare, se va face, cu începere de la 1 Septembrie viitor, după un nou metod.

❑ In urma deselor ploi ce au căzut în ultimul timp, se comunică că apa Prutului a crescut simțitor.

❑ Astăzi se vor fixa termenele de judecată a proceselor ce le va judeca consistoriul mitropoliei, în cursul lunei Mai.

❑ E probabil că regimentul 13 Ștefan cel Mare va pleca în tabăra Șipotele, în cursul lunei Mai c.

❑ Sămbătă 1 Mai, se va face cu o deosebită solemnitate, sfințirea bisericei din nou construită, din satul Comarna.

Va oficia protoereul județului.

● Școala superioară de Arte și Meserii își va sărbători Sămbătă patronul.

Cursurile școalei vor fi suspendate în aceea zi și o mică serbare va avea loc.

❑ Echipele de oină ale școalelor secundare din localitate, vor începe zilele acestea eserciițiile, în vederea concursului de oină, ce va avea loc de 10 Mai.

❑ Concursul muzical al corurilor școalelor secondare din localitate, va avea loc la 23 Mai, la Teatrul Național.

Ministerul cultelor va comunica bucățile, care urmează a fi executate.

❑ Trupa d-lui Al. Davilla a plecat azi dimineață la Botoșani, unde va da o serie de reprezentații.

◑ Vineri este ultima zi până cînd se mai primesc înscrierile pentru examenul preparaților în particular.

De la acea dată, ministerul instrucției nu mai primește nici o înscriere.

❑ In fine, cu numirea medicului primar al orașului, s'a terminat.

D. dr. Demetrescu Argeș, care fusese numit încă de anul trecut, dar care refuzase postul, a revenit și s'a hotărît să-l primească.

Astă-zi d. dr. Demetrescu-Argeș a sosit în localitate și și a luat postul său în primire.

❑ Consiliul de higienă al orașului se va întruni Sîmbătă seara în ședință ordinară, avînd a discuta mai multe chestiuni.

❑ Revizoratul școlar a dat o circulară învățătorilor din județ, ca ziua de 10 Mai să se serbeze într'un mod cît se va putea de măreț.

Serbarea se va face în localul fiecărei școli.

❑ Următorii învățători suplinitori din județul Iași, au fost admiși să treacă examenul de ajutori de învățători, la școala normală a societății pentru învățătura poporului romîn: Dumitriu Natalia din Erbiceni, Aneta Călin din Vultor Copou și Natalia Băncilă din Spineni-Andrieșeni.

❑ Să știe că în urma propunerei d-lui N. Ionescu, revizorul școlar al orașului, s'a hotărît ca membrii corpului didactic din județul Iași să facă o excursiune la Valea Prahovei și Constanța.

Această excursiune se va face în ultimele trei zile ale lunei lunie, de unde învățătorii se vor întoarce la Bacău, pentru a lua parte la congresul general al învățătorilor, care se va ținea acolo în zilele de 3, 4 și 5 lulie.

❑ **Școlare.**—D ra Ecaterina Ciocan, institutoare la școala din Tg.-Frumos, a fost detașată la școala de băeți No. 1 din Bîrlad.

In locul său a fost numită suplinitoare d-ra Sofia Dimitrescu, licențiată în litere.

— Școala primară din Popricani a fost închisă pentru opt zile, din cauza epidemiei de anghină.

— Dirigintele școalei din Sinești, C. Dimitriu, a cerut revizoratului școlar încuviințarea de a da o serbare în localul școalei din Tg.-Frumos, din care fond să cumpere un aparat de proecțiuni.

❑ Cercul didactic ține ședință astăzi Mercuri, ora 6.

D. C. Meissner va face o dare de seamă asupra școalelor de corecție din principalele centre ale Europei, școli cari au fost vizitate de d. Meissner.

LAXIN

Bonboane purgative
din fructe
UȘOR DE LUAT DE COPII ȘI ADULȚI
Gust plăcut.- Efect sigur
Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499
Se recomandă în special contra:
Constipației, Leneviei intestinale, Hemoroizilor, Congestiunei, Migrenei, etc.
Prețul unei cutii LEI 1.75
Depozit la toate farmaciile și drogueriile
Depozit general Farmacia Rothbard-Iași

❑ **Judiciare.**—Acțiunea în anulare a actului de împărțeală, intervenit în 1902 între erezii def. M. Balș, urma a fi cercetată astă-zi la trib. s. I, dar a fost amînată, din lipsă de procedură, pentru ziua de 17 Mai.

— Tribunalul s. I a admis astă-zi ancheta în futurum, ce-a fost cerută de d. I. Motăș, în procesul în daune ce voește să 1 intenteze comunei, pentru stricăciunele ce-au fosr cauzate imobilului în care se află instalat otelul Buch.

Tribunalul, admițînd ancheta a numit expert pe d. Fr. Rameder, a admis citare de martori și a însărcinat pe d. magistrat stagiar cu facerea anchetei.

— Importantul proces al fraudelor silvice ce-au fost comise de d. I. Șoarec în pădurile statului din jud. Neamț, se va judeca la 15 Mai la s. II a Curței.

— Fima Calavresos și Compania din Galați a cerut declararea în stare de faliment a lui Leib N. Segal. magasin de coloniale, Iași. Termen la 4 Mai

— Băcanul Alexiades a acționat în judecată comuna și pe d. I. Motăș, proprietarul imobilului în care se află instalată băcănia, fiind-că cu prilejul inundărei acelui imobil, s'a stricat toată marfa aflătoare în băcănie.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

București 28 Aprilie

Logodna A. S. R. Principesa Elisabeta (?)

București.—Ziarele din străinătate anunță că, în curînd, A. S. R. Principesa Elisabeta, se va logodi cu Archiducele Frantz Ferdinand, fiul Archiducelui Frantz Ferdinand, moștenitorul tronului Austro-Ungariei.

Controlînd însă știrea la Viena, ni s'a răspuns că nu se confirmă și că un comunicat oficial va apărea în ziare, pentru a se desminți svonul.

Cu toate acestea și în unele cercuri din capitală se vorbește că logodna A. S. R. Principesei Elisabeta cu viitorul moștenitor al Austro-Ungariei, va fi în curînd fapt îndeplinit.

Starea sănătății d-lui Fleva

București.—Starea sănătății d-ui N. Fleva, s'a îmbunătățit. D-sa suferă de o blevită la piciorul sting. Medicii i-au recomandat să stea în pat cel puțin o săptămînă.

Mai mulți prieteni politici au fost astă-zi la locuința tribunului și l'au vizitat.

Scrisoarea d-lui general Manu

Bucureşti.—Un redactor al ziarului „Adevărul" s'a prezentat la d. general Manu, solicitîndu-i un interview asupra situației politice.

Fostul preşedinte de consiliu a declarat că nu e dispus să acorde interviewul, dar că, cu întoarcerea poștei, ziarul va primi o scrisoare a sa.

Azi dimineață „Adevărul" a primit scrisoarea. D. general Manu spune:

— „Situația politică interioară a țărei este prea tulbure, ca să fie ingenios, ca printr'un interview, să pot satisface curiositatea publicului. De aceia m'am reținut a acorda interviewul solicitat.

Situația partidului conservator nu va putea fi limpezită,—zice d. general Manu în scrisoarea sa,—de cît prin consfătuiri intime a conservatorilor, și ea se va liniști numai atunci cînd se va reînființa partidul conservator."

LOTERIA

Bucureşti.—Astă-zi s'a urmat tragerea loteriei cl. VI a regatului romîn.

Au cîștigat:

5,000 lei No. 58635.

3,000 lei No. 54254, 19427.

2,000 lei No. 3629, 45997, 48435, 25921, 40739, 23205.

1,000 lei No. 59007, 16233, 56428, 16732, 39658, 58742, 882, 26164, 44294.

500 lei No. 27396, 49855, 14404, 36613 37235, 40721, 50206, 50236, 42696, 32274 12228, 43409, 47417, 4476, 37090.

Roosvelt la Berlin

Berlin. — D. Rooswelt a sosit aci azi dimineață și a fost primit la gară de către secretarul de stat Von Schoen.

Apoi fostul preşedinte se dusé cu familia sa la ambasada americană.

La Wilpdrapk lîngă Postdam, d. Rooswelt și familia sa, precum și d. Bethman Hollweg și alți oaspeți, au sosit aci cu un tren special și s'au dus la noul palat, în trăsurile Curței. Invitatii au fost salutați de împăratul Vilhelm, apoi d. Rooswelt cu d-na au fost primiți de împărătească. Apoi dejunul a fost servit în galeria Jasper, după care împaratul a avut o lungă întrevedere cu d. Rooswelt; apoi d. Rooswelt cu familia sa au plecat la Berlin cu automobilul imperial.

Noul Rege al Angliei

Londra.—Noul Rege al Angliei, Gheorghe al 5-lea, a primit azi dimineață pe d. Asquith în palatul Malbourough, unde a prezidat după amiază ședința consiliului privat, la care au asistat domnii Asquith, lord Krewe, lord Morley, sir Grey Haldane, etc., Miniștrii au înmînat regelui demisiile lor, pe care regele nu le-a primit.

Frantz Iosef și Regele Suediei

Viena.—Imparatul a făcut o vizită de o jum. oră regelui Gustav al Suediei, care a reîntors numai de cît această vizită, apoi regele Suediei a plecat spre Sinaia.

Poarta și camera otomană

Constantinopol.—Poarta nu a luat nici o hotărîre în ceia ce privește atitudinea de luat, față de prestarea jurămîntului în camera cretană.

Eri poarta, a însărcinat pe ambasadorii acreditați pe lîngă puterile protectoare ale Cretei, să facă noui demersuri, tinzind la declararea formală a garanțiilor drepturilor turcești. Cercurile porții spun că poarta așteaptă răspunsul puterilor, înainte de a lua o hotărîre. Să speră că conform cu promisiunile lor, puterile vor considera acest jurămînt ca nul.

Știre desmințită

Paris.—Contrar știrilor publicate de unele ziare, cabinetul prezidat de domnul Bryand nu are nici de cum de gînd să demisioneze și actualul minister se va prezenta în întregime în fața nouei camere.

Din Grecia

Atena.—Un decret regal a scos la pensie 70 ofițeri din armata grecească în urma hotărîrei consiliului de revizie.

Ofițerii au publicat un apel de protestare.

Situația în Albania

Salonic.—Comitetul „Uniune și progres" a invitat populația să participe la o manifestație mare, care va avea loc Joi, ca protestare în contra prestării jurămîntului în numele regelui Greciei de către deputații Cretani. In toate orașele mari din această provincie, se vor ține mari manifestații de protestare.

Funeraliile Regelui Eduard

Paris.—Consiliul de miniștri adunat la Rambouillet, a hotărît să trimeată la înmormîntarea regelui Eduard, o misiune specială, care va fi compusă din d-nii Pichon, general Dalștein, amiralul Marquis, Mollard, directorul protocolului și de un ofițer al casei militare a Președintelui.

Jurămînt pentru noul Rege

Londra.—In camera comunelor, deputații au depus jurămîntul de fidelitate. Primul consiliu de miniștri va remite mesagiul Regelui, comunicînd moartea Regelui Eduard, apoi va propune adresa de răspuns a cabinetului.

S'a pierdut în tren, între Vaslui și Iași un binoclu. Cine l'a găsit, e rugat a'l aduce la redacție, unde va primi o bună recompensă.

ANUNCIU

Retrăgîndu-mă ca profesor de la Institutul „Humpel", dispun de cîteva ore libere pentru a da lecțiuni particulare de violină și Piano.

E. Caudella
Str. Neculai Gane, 18

De Vînzare Un imobil situat în str. Bălăsescu No. 1 Circ. V-a.
Compus din 5 apartamente, fiecare cu 2 odăi și bucătărie cu Prețul de 12,000 lei.

De Arendat Moșia Ruginoasa, com. Osești județul Vaslui, în apropiere gara Buhăesti, proprietatea erezilor defunct. I. Negrea. Intindere 387 fălci.
A se adresa la d. dr. Rătianu Iași.

MAGASINUL de MOBILE
HIRSCH IAȘI Lăpușneanu 38.
CEL MAI MARE ASORTIMENT DE DORMITOARE. SALOANE SUFRAGER și BIROURI
cu prețurile cele mai ieftine
Draperii, Perdele, Storuri, Bonne femes
GALERII
pentru Perdele de bronze groase în loc de 35 lei numai 8 lei fereastra complectă.
PATURI DE BRONZ
Lavabouri, Mesuțe de noapte, Toilete
tot ce este mai nou, frumos și eftin.
MARE DEPOZIT DE
LĂMPI PENTRU ELECTRICITATE
Din cele mai renumite Fabrici din străinatate.
Nu este nevoe de a se comanda din Străinatate, toate noutățile sunt expuse în Magazinul nostru.

Sanatoriul „S-ta Maria"
IAȘI—Str. Zmeu 3 (Beilic) Telefon
Localul s'a mărit cu un număr mare de camere. *Instalație higienică confortabilă. Se primesc boli interne, chirurgicale, cronice și faceri.* Consultațiuni cu toți medicii, după dorința pacienților.
Pensiunea de la 8 lei pe zi.
Pentru bolnavii internați cu luna se fac reduceri.

Publicațiune

Epitropia spitalului de copii „Caritatea" din Iași

Se aduce la cunoștința generală că în ziua de Mercuri 12 Maiu a. c. orele 8 seara—are se ținea licitațiune publică în camera acestei Epitropii din strada 40 de Sfinți No. 2, pentru darea în antrepriză a aprovizionărei spitalului cu 440 metri cubi lemne pentru foc; 10000 chilograme coks; cum și pentru aprovizionarea spitalului cu laptele, carnea și pâinea trebuitoare pentru nutrimentul bolnavilor și personalului din spital pe timp de un an.

Condițiunile se pot vedea la cancelaria Epitropiei în toate zilele.

Concurenții vor trebui să depună garanțiile legale socotite de 10%.

Epitropia

No. 42 | 910.

CLINICA BOALELOR DE OCHI
Doctor C. Miclescu
Strada Stefan cel Mare No. 2 bis
(Casele Hirschensohn)
Consultațiuni 3—6 p. m.

Const. Jornescu
AVOCAT
Str. Carp

Important pentru bolnavii
DE HERNIE

Imi permit să atrag atențiunea onor. Public că bandajile herniare, recomandate de curînd de către **Casa Barrère**, au fost făcute de mine timp de 20 ani, și se pot obține în atelierul meu **cu 15—20 lei.**

Aceste bandaje nu pot vindeca nici macar reține o hernie, pentru mult timp și incomodează foarte mult, mai ales vara din cauză că banda de gumă trebue să fie foarte tare strînsă. Afară de această bandă de gumă perde după puțin timp elasticitatea ceea ce face bandajul cu cu totul nefolositor.

Cel mai bun lucru e ca bolnavul de hernie să-și facă bandajul la un bandagist specealist, după indicațiile medicului.

TH. Heine
Specialist în bandaje herniare
No. 23 Str. Lăpușneanu No. 23

Proprietarul Magazinului

Comerțului in RATE

Iași, Strada Lăpușneanu 25

Aduce la cunoștința publicului că a adus un mare transport de biciclete **BRENNABOR** marca cea mai renumită, întrebuințată de toate arsenalele armatelor din Europa.

Depozit de Mașini de cusut

de calitate superioară pentru industriași și pentru familii. Funcționarea perfectă, garantată pe timp de 10 ani.

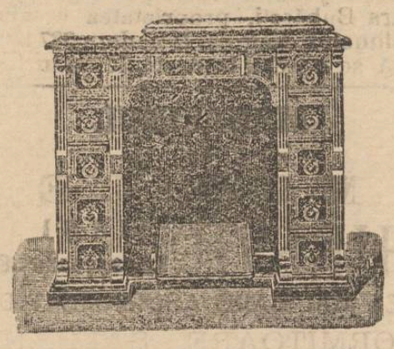

Gramofoane și plăci
Instrumente muzicale
Mobile, Cărucioare
și ori ce accesorii

Toate se vînd în rate convenabile la

Magazinul Comerțului in rate
Ș. L. Grossmann
Strada Lăpușneanu 25

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserții la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

Vînzătoare

specială, de Pălării, Galanterie, Încălțăminte, Dantelerie, Mode, caută post durabil local.

S. G. Poste restante, Iași

GRILLAGES GARIEL 2, quai de la Mégisserie PARIS
Clôture de Chasse, le mètre
Chassis de couche, depuis
Volières pour oiseaux, le mètre carré
Poulaillers, pour 100 poules

FABRICA DE CARAMIZI

cu aburi și cuptor sistematic

lîngă abatorul comunei Iași, legată cu rețeaua tramvàiului electric

Fabrica de tuburi de beton în ciment

(Șoseau Arcu 11 | 19)

Proprietatea fraților RAMEDER

Recomandă produsele ei, ca: cărămizi presate și tuburi de ciment, în ori-ce diametru și dimensiune.

1850 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecțiunile reumatismale acute* și *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toți Droghiștii și Farmacistii.*

TITUS LAPTEȘ
AVOCAT
— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

PONDOIR
DÉPOSÉ
Prix..... 6fr.50
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă și Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Sîmbătă și Duminică se intercalează în program:

Sujele noue

Prețurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă și Duminică **MATINEU** la **3** ore ziua cu prețurile reduse la toate locurile și anume: Loja 4 lei, Rezervat 80 b., Scal I-iu 60 bani, Balcon 40 bani Galeria 30 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra viețe și rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fenduri de garanții la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanții depuse la casa de depuneri din Bucureștipentru asigurații din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 40|100 și fr. 1,144,223.:0 rentă.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societăței peste 280 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum și

Diferite alte combinațiuni de asigurări atingătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romînia București

Agent general pentru Iași:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

Cine vrea să cîștige la Loterie

să cumpere bilete numerotate de

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iași—Strada Lăpușneanu No. 35—Iași

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VII

s'au pus în vînzare

Tragerea de la

9 April—4 Mai 1910

Se poate cîștiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șapte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Grăbiți-vă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua și Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Prețurile oficiale pentru vînzare:

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Prețurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iași Strada Primariei No. 17.—Instalațiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: IAŞI Str Primăriei 27 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul VII. No 1003 Vineri 30 Aprilie 1910

Reîntoarcerea şefului în ţară

Astă-zi d. Take Ionescu, şeful partidului conservator-democrat se reîntoarce în ţară. Venirea sa în mijlocul nostru, capătă de astă-dată o deosebită însemnătate, întru cît de la plecarea d-sale şi pînă la întoarcere s'au petrecut cîte-va evenimente politice, cari au făcut pe toţi să se întrebe din nou, ce va zice despre ele d. Take Ionescu.

Primul eveniment este campania violentă, ce au început-o Carpiştii contra guvernului d-lui Ionel Brătianu. Nota violenţii ne-o dau întrunirile pe culori în Capitală, unde oratorii atacă şi insultă coroana, mai dehai de cît d. A. D. Holban prin *Evenimentul*. Şeful nostru plecă din ţară în ajunul întrunirei şi la 11 April Carpiştii s'au întrunit în sala băilor Eforiei, unde, se ştie, că P. P. Carp a profeţit pe ziua de 2 Mai.

Toţi s'au întrebat, ce să fie la 2 Maiu? Si de sigur, ori-ce răspuns s'ar fi dat la această enigmă politică nu era la locul său, lipsind din ţară seful unui partid. Plecarea d-lui Take Ionescu în străinătate în ajunul întrunirei arăta că nota violenţei în întrunirile Carpiste era cam tactice şi că se ascundea în dosul acestei atitudini o tactică. Tactica s'a dat pe faţă.

Ţara era chemată să se pronunţe din nou în 2 colegii, la Roman şi Tecuci, colegiul al 2-a de Senat. Cum s'a făcut, cum s'a nimerit Carpiştii n'au de loc organizare politică în aceste 2 centre; la Tecuci au ceva, la Roman însă n'au nimic. A se fi prezentat în luptă la aceste 2 colegii, ar fi însemnat a-şi descoperi slăbiciunea lor şi puţina înfigere ce au ei în ţară. Atunci au recurs la o stratagemă: ne agitam sgomotos şi cu vociferări pe tema că guvernul e uzat, e slab. Guvernul fiind uzat şi slab, opoziţia nu mai trebue să lupte contra unui guvern slab. Cum la Roman era o asemenea alegere, supt un guvern uzat şi slab; la Roman, deci nu trebue să se lupte.

Sofistica e evidentă. De cît ţara legală nu se ia după aceste sofisme. La Roman noi democraţii-conservatori am învins cu o zdrobitoare majoritate, cu toate presiunile guvernului şi ale administraţiei locale. De sigur, că asemenea succese nu sînt fără urmări politice, şi în special d. Carp le ştie şi le pricepe, dar sclav tacticei partidului său, s'a pus în capul manifestaţiei de stradă cu toţi mareşalii săi, ca doar-doar!

Tactica aceasta va fi urmată şi la Tecuci. Şi acolo junimiştii au un crîmpeiu de organizare cu d. Bobeica, un foarte docil om, dar absolut inofensiv. Cu moartea dr. Boteanu au perdut junimiştii la Tecuci un luptător şi deci n'au cum să lupte. Cu cei 4 votanţi junimişti de la col. II Senat, nu se ia o alegere şi deci junimiştii vor bate în retragere, dîndu-şi voturile lor liberalilor, cum au făcut la Roman.

Iată dar, o situaţie politică destul de falsă, destul de apăsătoare pentru d-nii junimişti, cari şi-au creiat'o. In echivocul în care s'au pus, toată ţara aşteaptă cuvîntul hotărîtor al şefului nostru.

D-sa vine în ţară ca un învingător. Cetăţenii Romanului au adăugat încă o piatră însemnată la clădirea partidului prin trimeterea în parlament a d-lui dr. Mauriciu Riegler. Invingători mergem şi la Tecuci, căci curentul o dată pornit el merge înainte. In această stare ce va zice, ce va face şeful nostru? D. Alex. A. Badareu a discutat chestia în magistralul său discurs de la clubul din Iaşi. A pus 2 ipoteze: conlucrarea ori chemarea d-lui Take Ionescu singur la guvern.

Formula conlucrării n'o primim, căci nu e în asentimentul partidului. Toate luptele electorale ce le-am dat noi pînă acum, le-am dat pe seama noastră proprie, cu mijloacele noastre proprii, cu trecerea noastră proprie. Ţara ne-a ratificat această luptă a noastră. Noi singuri ca democraţi-conservatori am întrunit în opoziţie cel mai mare număr de voturi, luptînd cinstit şi pe faţă contra amînduror partidelor, din care unul la guvern fiind. Presumpţiunea o avem că ţara va mănţinea această încredere şi preferinţă şi fiind noi singuri la guvern.

Pentru ţară junimiştii conteazā foarte puţin, ca un plus de voturi dat guvernului, ca un încurcă-lume. Ţara, prin mii de glasuri, a indicat guvernul de mîine, curat, omogen supt şefia d-lui Take Ionescu.

Iar noi, cari ca cronicari de zi avem chemarea de a pipăi pulsul ţării şi a-i tălmăci manifestările sale, zicem şi credem că ar fi cea mai mare greşală că trecînd peste aceste indicaţii precise ale ţării am remorca cu noi valsînd pe d-nii junimişti.

Conlucrarea poate să fie un postulat al Coroanei, nu e însă şi al ţarii. Iar dacă Coroana a găsit linia de purtare în indicaţia ţării, e făcută pentru ea convingerea că cine învinge în opoziţie, acela trebue să vină la guvern, căci numai acela avînd încrederea deplină a ţării poate asigura Coroanei un guvern şi omogen şi tare.

Iar dacă punem în cumpănă şefii celor 3 partide, cît de sus în ochii ţării e d. Take Ionescu, faţă cu un şef al unei clice de exploatare, şef al dinastiei *b+Răteanu*, prototipul omului de afaceri, şi faţă cu d. P. P. Carp, care în cele mai solemne momente ştie să spună vorbe pitice, despre care ţara îşi bate capul în zadar.

Postulatul ţării e cunoscut; iar şeful nostru va şti să întrebuinţeze la vreme acest postulat, cînd va veni în conflict cu postulatul Coroanei.

Gh. Ghibănescu

Declaraţiile domnului M. Cantacuzino

Fostul şef şi actualul simplu distins fruntaş al grupărei carpiste din Iaşi, d. M. Cantacuzino, s'a întors de la Berlin mai pornit încă contra partidului său, de cît plecase.

D. Cantacuzino s'a explicat ieri foarte lămurit şi explicaţiile ce le-a dat, au dovedit de ce d-sa, adevărat fruntaş al partidului său, plecase din ţară în chiar ziua în care d. Carp, ca să răstoarne guvernul, se instalase în fruntea mulţimei, dîndu-seast fel la o dureroasă mesalianţă.

Dacă este politic că d. Cantacuzino s'a explicat în public—nu ştim; dar este evident, că d. Cantacuzino are dreptate cînd desaprobă acţiunea de răsturnare a junimiştilor.

Această acţiune, care dă să cadă în ridicul, precum era natural să fie, este opera personală a ambalărei d-lui Marghiloman—cum i-a zis d. Cantacuzino în stil de sportman.

D. Marghiloman, probabil cu gînd la şefie, şi-a zis într'o zi că ar fi pe înţelesul sufletului masei partidului, dacă va porni războ contra guvernului.

Contra aceluiaşi guvern, care a fost susţinut de veninul junimist, contra takismului; contra aceluiaşi guvern, care în schimb, a făcut numiri de junimişti în funcţiuni mari şi mici—contra aceluiaşi guvern se porneşte luptă de răsturnare —în momentul închiderei Camerelor.

Fireşte partidul s'a arătat entuziasmat de acţiunea d lui Marghiloman.

Partidul vrea să vină la putere şi orbit de această dorinţă, el nu este în stare să-şi dee seamă de orientarea greşită, de timpul rău ales, de terenul neprielnic —pe cari le-a ales generalul.

Pe ce contase d. Marghiloman cînd a pornit lupta de but en blanc?

Pe fantezia grandomană, că partidul său este foarte tare, sau pe aceia că singura tărie a guvernului liberal, consistă în mîna de ajutor ce-i întind junimiştii, fără de care ajutor guvernul va cădea?

Sau contat-a d. Marghiloman pe colaborarea takiştilor? Crezut-a d-sa, că partidul democrat va sări să dee ajutor junimiştilor?

Dacă a contat pe toate acestea— a fost un naiv, precum întreaga campanie ce se duce, cu şi fără de delegaţiuni, cu şi fără de moţiuni energice a la Vaslui— sunt simple banalităţi, cari nu mai au curs în piaţa politică.

De aceea, cinstit politiceşte vorbind, vederile d-lui Matei Cantacuzino, în chestia campaniei junimiste, sunt perfect corespunzătoare realităţei—şi ele ar trebui luate în seamă la locul competent—în interesul politic al partidului junimist.

D. Marghiloman s'a ambalat fără de rost şi cine a pariat pe cursa sa politică—cine crede că ast fel se restoarnă un guvern şi în ast-fel de împrejurări— va pierde pariul.

De această una dată, cei prudenţi vor paria pe pronosticul d-lui Cantacuzino.

NU UNA, CI DOUA

Ziarele carpiste publică următorul comunicat: „comitetul central al partidului conservator a decis să ţină două întruniri publice, în loc de una singură cum era anunţat mai înainte.

Prima întrunire va avea loc la 2 Mai, a doua la Mai".

Unii credeau că forţele junimiste se epuizase cu prilejul primei întruniri; că d. Carp, surmenat că a mers pe jos în fruntea canaliei şi că, par distance, a monologat cu dînsa—s'a văzut constrîns să se dedee unei cure de repaus la Ţibăneşti; alţii iarăş,i susţineau că junimiştii, în vedere că Palatul a luat doliu, vor declara armistiţiu în lupta lor pentru rostogolirea guvernului.

Ambele svonuri erau puse în circulaţie de adversari, de adversarii reali—takiştii—şi de adversarii leali—liberalii.

Junimiştii, la rîndul lor, a fi putut desminţi pe adversari, publicînd zilnic, în ziarele lor, convocările pentru ziua de 2 Mai. Au întors'o însă, adversarilor cu vîrf şi îndesat: „nu una şi singură întrunire vom ţinea, ci două—au răspuns ei; una simplă, fără delegaţi, la 2 Mai, cealaltă compusă cu delegaţi, la 9 Mai".

Dacă junimiştii, spre a desminţi colportările adversarilor, au ajuns la sistemul întrunilor publice de gemene, ele desmint, însă şi pe d. Carp.

La prima întrunire publică, în adevăr d. Carp, conversînd cu mulţimea, îi zise: „vestea despre venirea noastră la putere, o să v-o comunic la 2 Mai, dacă pînă atunci nu-o veţi afla singuri". Adică: partidul conservator va lua puterea, cu toată siguranţa, a doua zi de Arminden; dar nu este exclusă posibilitatea ca fericitul eveniment să se întîmple şi înainte de 2 Mai.

Comunicatul cel nou anunţă însă, o a treia întrunire pentru ziua de 9 Mai şi desminte ast fel profeţia probabilă a unei veniri la putere înainte de 2 Maiu, desminte şi profeţia sigură a venirei la putere în ziua de 2 Mai, amînînd rezolvirea afacerei pentru 9 Mai.

D. Carp n'a stabilit şi anul venirei la putere.

Să sperăm că o va face la 9 Mai şi că nu va avea naivitatea să se oprească la anul curent.

Chestii politice

Partid cu naşi

Cetitorii *Opiniei* şi-aduc aminte că la Fălciu o mînă de 3 liberali, d-nii Ir. Gheorghiu, Iuliu Zanne şi Gr. Perticari, s'au apucat să înjghebeze o nouă organizare politică a *vechilor* liberali *înaintaţi*. Apropierea aceasta de epitete în antiteză, semnifică şi caracterizează însăşi înjhebarea.

Prin liberali vechi înaintaţi, nu însamnă că înaintarea la liberali stă în revenirea la vechile doctrine; nu, ci că vechi elemente liberale stînd până azi în neutralitate au ţinut să intre în acţiune, şi că dar, lor li se cuvine dreptul de a fi vechii liberali înaintaţi.

Urma va alege în această acţiune politică. Ea arată însă putrezeciunea în care se afla partidul liberal. Iată un deputat liberal, brătenist că vine şi afirmă la Huşi că direcţiunea actuală s'a abătut de la tradiţia liberală, cînd ştiut este că tocmai în jud. Fălciu, unde deputatul s'a ales, nuanţa socialistă a fost şi este cea oficială. Deci confreria celor 3 *muşchetari* politici se ia la harţă cu ciracii dr. Lupu, cari au împanat judeţul tot.

Dar partea nostimă în această nouă înjghebare, e că organizatorii au crezut că în loc ca ei să se deplaseze ducîndu-se pe la alegători, alegătorii să vină la ei şi să se roage ca să se înscrie. Mai mult încă; nu e de ajuns să vie el singur şi să-ţi declare că aprobă vederile tale, ci trebue să vie cu zurgalăi, cu *2 naşi*.

Fie care ştie cine face politica şi bucătăria ei, că sînt foarte mulţi cetăţeni care de dragoste manifestă pentru un partid, dar interesele sale îi dictează ca să nu-şi divulge preferinţa sa politică, ci să se ţină în cartoane aderarea sa. Aşa se lucrează cuminte.

Ce fac muşchetarii de la Fălciu? Cer 2 naşi. Adică dacă I. Vasilescu a arătat buna voinţă să adereze la partid, pentru a fi crezut că se va solidariza în acţiunea sa politică să aducă 2 *chizeşi*, 2 naşi, cari să garanteze că ori cîte nădufori vor trece peste el, nu se va abate de la partid

Faptul acesta îmi aminteşte un alt fapt din lumea veche românească.

Era o vreme cînd Ruminul trăia din greu şi neavînd cu ce'şi sclipui traiul era silit să se ducă să se vînză pe viaţă la boer, dîndu-se *rumîn* sau *vecin*. Ce făcea boerul! Nu! credea, pe un golan din lumea lui D-zeu. Ii se cereau chizăşi că va fi următor zapisului. Pe atunci se cereau 8 chizăşi pentru vecinatate, la Huşi muşchetarii politici au lăsat'o la 2 naşi ca să se boteze cineva liberal vechi...

Din această cauză acţiunea lor a stagnat, adică a tinchit. Din cei 13 inşi înscrişi fără naşi, 2 s'au retras, iar cu naşi nu s'a înscris nimenea, căci ar fi fost a se reduce că naşii să se recruteze numai din cercul muşchetarilor, ceia ce ar fi redus lucrul tot la aceia, adică ei să aibă aderenţi, iar conducerea să cază numai lor.

Naşul numai odată se bucură de vederea hinului, pe cînd în politică trebue să te rogi de protectorul tău politic cît mai des; de aceia *năşia* la politică nu merge. Asistenţa e bună la judecată, la boală, la noroc, dar la politică asistenţa e inutilă. Ei bine! la Huşi s'a petrecut şi pozna asta; s'a organizat un partid politic cu naşi.

Urmările: foarte mulţi deci stă să se înscrie că nu-şi găsesc naşi, iar acei pe care îi dau nu le sînt agreaţi. S'au oferit d lui Cişman să i fie naşi dr. N. Lupu şi Alex. Răşcanu; natural că d. Cişman i-a trimes în... Mehedinţi. S'a oferit d-lui I. Munteanu naşi pe d nii N. Cişman şi Ir. Gheorghiu, ceia ce s'a refuzat pe faţă. Stau la Huşi oamenii nebotezaţi politiceşte, căci nu se găsesc atîţia naşi, cîţi catehumeni stau gata de botez, iar muşchetarii îşi rîd în sine de prostiile oamenilor.

***

CATE VA NOTE

Direcţia generală a Poştelor etc., publică prin ziare avizul ce urmează:

Direcţia a recomandat inspectorilor, ca să observe, la inspecţii, dacă materialele şi obiectele, înscrise în inventarii, corespund cu cele aflate în natură, de oare-ce s'a cam dovedit contrarul.

In baza acestui important aviz, cerem să se inspecteze de urgenţă, dacă firul telefonic Iaşi-Bucureşti, aflător înscris în inventar, există şi în natură.

Noi credem, că firul a existat, că este înscris în inventar, dar că a dispărut. Dacă a fost furat, sedus, ascuns, sau trecut la catolicism—adevărul îl va stabili ancheta. Fapt este, că firul nu mai există şi nu doar că pierderea ar fi dureroasă, dar ar fi interesant să se constate cum a dispărut un fir telefonic.

*

Cum în Iaşi nu sunt prea multe oteluri, sunt zile în care pasagerii sunt cărăbăniţi de la otel la hotel, ca să primească acelaşi raspuns: „totul ocupat".

In astfel de cazuri, pasagerii ar face bine să se transporte la serviciul telefonic central şi să ceară Bucureştii. După ce vor cere Bucureştii, pasagerii se pot culca în linişte în odaea telefoanelor. Dimineaţa, la sculare, vor afla în sfîrşit, că linia este deranjată.

OAMENI ŞI LUCRURI

Senzaţii amînate

Cu cît s'apropia ziua,—cu atît părea plăcerea mai vădită, nerăbdarea mai vie, aşteptarea mai grea, emoţiunea mai sinceră în mijlocul ieşanilor, mîndri de a avea, în sfîrşit, senzaţia lor în modă, senzaţia de oraş cultural, modern, în stare să atragă la rîndul lui, în sînul lui un mare număr de provinciali, de curioşi. Pelerinagiul, într'adevăr, începuse. Rînd pe rînd trenurile aduceau un mare număr de vizitatori din toate oraşele Moldovei şi poate chiar de mai departe, atraşi —fără îndoială—nu numai de evenimentul propriu zis al zborului,—dar şi de dorinţa de a vedea falnicul oraş, foasta capitală care şi mai îngăduie, la zile mari, încercarea de a străluci o clipă în lumina împrumutată a unei mari şi atrăgătoare actualităţi, să şi dee vie însăşi iluzia unui zbor spre înălţimi.

..Şi iată că senzaţia n'a venit, n'a venit în ziua făgăduită. Cînd se părea aierul, vibrînd, de ecourile unor minunate aripi ce fiifiie în zbor; cînd se citea pe toate feţele nerăbdarea şi emoţiunea, cînd se numărau oarele puţine cîte mai rămîneau de aşteptat pînă la clipa cea mare,—iată că bătaia aripilor şi vîntul entuziasmului au încetinit aparatul aşteptat s'a lenevit peste frontieră, iar schimbul de telegrame între impresar şi zburător, sfîrşiră pentru a fixa duminica viitoare pentru înfăptuirea mult aşteptatului eveniment la ordinea zilei, urmînd ca pînă atunci aparatul „tip-Blériot" să fie expus în una din grădinele din centrul oraşului spre a fi văzut de toată populaţiunea Iaşului care, astfeliu, îşi va calma nerăbdarea şi protestările.

A expune aparatul, înainte de experienţă, e într'adevăr de absolută necesitate. Vederea lui e unul din momentele cele mai suggestive în atari împrejurări, pentru că numai văzînd cu ochii lui proprii, privind de aproape strania maşină zburătoare, publicul mare se va convinge că are înaintea lui o realitate materială şi nu o ficţiune şi va aştepta cu încredere şi cu răbdare momentul senzaţiei supreme,—senzaţia de a vedea ridicîndu-se în aer acea admirabilă unelteă, născocită de tecniciani geniali, graţie cărora s'a realizat visul milenar al omenirii, de a birui spaţiul, de a da o ţintă hotărîtă, o direcţiune precisă, sigură, mişcării îndrăzneţe şi aventuriere de altă dată: zborul.

Mulţi nu cred încă în posibilitatea fenomenului şi nu pot încă întrevedea, în imaginaţie, imaginea unei atari cuceriri şi perfecţiuni tecnice. De acea experienţa se cuvine să fie împărţită în două momente distincte: vederea de aproape, cu ochii liberi, a aparatului şi asistarea la zborul propriu zis. Numai astfeliu se va întipări, adînc şi sigur, impresiunea acelui moment superb, legat de un sentiment de înălţare fizică şi sufletească şi de adevărată emoţiune modernă, avînd un substrat ştiinţific pe lîngă cel de sentiment.

Rodion.

Un ziar de 1000 ani

Zilele trecute presa chineză a serbat un important jubileu: ziarul *Gazeta Pekingului* implinise 1000 de ani de existenţă. Cred că nu e rău să repet şi în litere: va să zică, *o mie de ani*. Şi-mi aduc aminte că în viaţa mea de gazetar am serbat şi eu un mileniu: ziarul la care scriam împlinise o mie de numere, ceea ce m'a îndemnat să scriu un articol festiv intitulat *Mileniul nostru*.

Aveau dreptate chinejii, în toiul răscoalei boxerilor să protesteze în potriva Europei, care voia să-i „civilizeze". Civilizaţia chineză e mult mai veche; ea a creat ziaristica atunci cînd europenii ar fi fost foarte încurcaţi, dacă li s'ar fi vorbit de o asemenea drăcie.

Bine înţeles, vechea presă chineză n'avea răspîndirea pe care o au sau ar dori s'o aibă toate ziarele europene. Ziarele erau pentru oamenii culţi şi aceştia erau foarte puţin numeroşi.

Presa modernă, în senzul european, a început să se introducă numai de curînd. Pentru aceasta a fost necesară o reformă, care s'a şi introdus: simplificarea alfabetului. Graţie noului alfabet numărul acelora cari învaţă carte este imens, din ce în ce mai imens. Primul rezultat a fost înfiinţarea a o mulţime de gazete, alcătuite mai mult sau mai puţin după modelul european. Cum însă libertatea presei e foarte restrînsă, aşa că politică se poate face prea puţină, gazetele sînt silite să publice mai mult articole de literatură şi de popularizări, staturi practice, etc., cu un cuvînt numai materie instructivă, menită să complecteze cunoştinţele învăţămîntului primar.

Partea cea mai interesantă este atitudinea guvernului faţă de această presă. Avînd în vedere că s'ar putea ca publicul să nu înţeleagă ziarele sau—ceva şi mai rău—să le înţeleagă greşit, guvernul a luat măsuri ca să existe un fel de activitate extra-gazetărească. Sunt o sumă de oameni culţi plătiţi de guvern ca să umble prin cafenele şi să explice cititorilor articolele din gazete. Este o întreagă organizaţie, sînt stabilite orele şi locurile, aşa că fie-care cetitor ştie unde să se ducă pentru a asculta cuvenita conferinţă asupra conţinutului gazetelor zilei şi a mai cere şi alte lămuriri dacă va mai avea nevoe.

O chestie care preocupă foarte mult pe chineji este aceasta: ce să se facă cu gazetele după ce sunt cetite? Cît timp

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

UŞOR DE LUAT DE COPII ŞI ADULŢI

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipatiei, Leneviei intestinale, Hemoroizilor, Congestiunei, Migrenei, etc.

Preţul unei cutii LEI **1.75**

Depozit la toate farmaciile şi drogueriile

Depozit general Farmacia Rothbard-Iaşi

erau puţine gazete lucrul era uşor: se făceau colecţii. Ar fi interesant de ştiut cîte asemenea colecţii complecte ale *Gazetei Pekingului* există în toată China? Dar acuma, cînd ziarele sunt numeroase lucrul e foarte grav. Omul sărac n'are unde păstra colecţii. Şi atunci?

Bine înţeles, cetitorii noştri, care ştiu atît de bine ce întrebuinţare să dea gazetelor citite şi de multe ori—vai!—chiar şi celor necitite nu vor putea să-şi dea seama de gravitatea problemei.

Ei vor fi însă de pelin lămuriţi cînd le vom spune că după religia chinezilor ori ce foaie îngrimată este *sfîntă*. Bine înţeles dacă e imprimată în chinezeşte. Prin urmare nu poate fi vorba ca ziarele citite să fie întrebuinţate ca hîrtie de împachetat, ori şi mai rău.

Pînă acolo merg chinezii cu respectul acesta de lucrul tipărit, în cît de multă vreme sînt acolo funcţionari plătiţi cari au misiunea să culeagă orice capăt de hîrtie tipărită ar găsi pe stradă sau la gunoiu, căci s'a prevăzut posibilitate ca un copil, un străin sau un nebun să arunce vr'o hîrtie tipărită.

Iată de ce guvernul chinez e foarte preocupat de chestia asta, acum cînd este atît de multă hîrtie tipărită. De o cam dată s'au creat în toate localităţile birouri unde fie-care chinez poate depune imprimatele de care numai are nevoe. Iar cînd birourile se umplu funcţionarul are dreptul să ardă depozitul îngropînd cenuşa în pămînt..

*

Toate aceste amănunte, împreună cu cu altele, pe cari lipsa de spaţiu mă împedică de a le reda, le-am găsit într'o revistă germană. Ii las şi răspunderea, căci mi-e frică să nu trec drept mincinos. **L.**

Călugări educatori

Cetim noua revistă bisericească *„Ortodoxul“* următoarele:

Inaltul Prea Sfinţitul Mitropolit al Moldovei propune, ca viitoarea *şcoală de corecţie* să se înfiinţeze la monăstirea Hlincea de lîngă Iaşi; iar serviciul de supraveghiere al acestei şcoale să fie făcut de *Călugări*, ca ast-fel *educaţia morală*?! a copiilor să fie cît mai îngrijită.

Aţi auzit de a opta minune a lumei? Apoi **aceasta-i** dacă n'aţi auzit Căci nu ştim de unde va scoate I. P. S. Sa acest nou soiu de educatori. Noi nu-i vedem nicăieri.

Pe călugării actuali îi cunoaştem şi se pare că ei au nevoe de corecţie şi de educaţie morală, nu încă s'o dea altora!

Tocmai acum cînd I. P. S. Sa se ocupă cu reorganizarea Monastirilor şi deci şi a călugărilor, tocmai acum 'i găseşte pe aceştia destoinici de a fi supraveghetori şi deci şi educători ai unei atît de importante instituţii!

Mai întăi să se facă reforma monastirilor, în aşa fel, ca ele să devină, cum zicea odinoară un celebru Episcop reposat,—lăcaşuri de bine faceri, de moralitate, de cultură şi de industrie naţională şi numai ast-fel reorganizate vor putea da atunci buni şi capabili educatori.

De altfel ştim din experienţă de aiurea şi de la noi, de pe la vechile Seminarii, ce erau aceşti călugări educatori. Erau *spaima* şcoalei. Elevii erau ca vai de capul lor, neîngrijiţi şi mai ales nemîncaţi, căci aceşti călugări erau „papă-tot“ şi într'atîta revoltau pe elevi —de altfel docili şi umili—că-i scoteau din sărite şi aplicau ei educatorilor uneori cîte o *corecţie bine simţită*.

Dar acum, cînd în şcoala de corecţie nu vor mai fi elevi docili şi umili, ci de acei *recalcitranţi*, va fi nevoe mereu să se aplice corecţie de o potrivă şi şunora şi altora şi educatorilor şi elevilor!

In cît, în asemene caz, despre o astfel de şcoală putem exclama ca poetul:

„Vai sermane cărăbuşi pe a cui mînă încăpuşi“.

Ne mîngîem însă cu speranţa, că se va reveni asupra acestei măsuri retrograde, asupra acestui non sens de educatori şi că nu va fi dată peirei chiar de la început o şcoală, cu o menire socială atît de nobilă şi atît de frumoasă! **Ezechil**

Litere-Ştiinţe-Arte

Artişti laşani. — Că trupa dramatică a d-lui Davila a serbătorit în Iaşi un succes desăvîrşit,—n'a mai surprins pe nimeni. Un ansamblu excelent, alcătuit din elemente alese şi dispunînd de artişti de primul rang şi de utilităţi excelente, trupa surprinde în primul rînd prin o interpretare ireproşabilă, reuşind să scoată efecte şi să merite aplauze în spectacole de cea mai contestabilă valoare literară. E o dovadă mai mult, că marele public cer trupelor dramatice calităţi artistice întâiu şi numai în al doilea rang—literatura.

Cu această ocaziune ţinem să menţionăm şi să subliniem că elementele iaşane cari aparţin astăzi trupei d-lui Davila şi-au atras încă odată din partea publicului nostru toate simpatiile. D-nii I. Morţun şi R. Bulfinski au realizat o serie de creaţiuni noue şi meritorii, obţinînd bine meritate aplauze în rolurile respective.

Sunt elemente de muncă şi de artă cari complectează în chip minunat merituosul ansamblu al trupei d-lui Davila. Ca ziar iaşan am avut datoria de a ne exprima mulţumirea pentru faptul că d. Davila a ştiut descoperi la noi aceste frumoase talente şi să le dee cuvenita încurajiare.

*

A apărut „Dunărea de jos“ No. 7 anul II, cu un sumar bogat şi variat.

*

Cunoscutul poet dramatic şi povestitor italian Gerolamo Rovetta a murit subit la Milano de o paralizie a inimei.

*

Noul teatru parizian —„Théâtre des Champs Elysées“ va fi gata în Decembrie 1911. Artiştii Roger Bouvard şi Milon cum şi editorul muzical Gabriel Astruc au plecat în Germania pentru a studia diverse instalaţii teatrale şi în special sistemele de aparare în contra incendiilor.

*

Tenorul eroic Hans Tänzler din Karlsruhe a fost angajat pentru Opera cea mare din Berlin cu 60.000 de mărci pe an.

*

Piesa lui Suderman „Copiii ţaranului“ a căzut cu brio pe scena din Stuttgard.

*

Henry Bataille a obţinut un nou succes dramatic, pe scena „Comediei Franceze“ cu piesa feerică „Songe d'un soir d'amour.“

*

Tînărul Maurice Rostand, fiul lui Edmond Rostand a publicat în revista „Schehérazade“ o nouă frumoasă bucată poetică: „Conversation avec la Gloire. Tînărul Rostand promite a fi un talent original.

BUNICUŢA

(poveste pentru adulţi, de Vagner)

V

Nu le-a mers mai bine nici cu vizita la familia cea saracă. Trăsura cu Doamnele s'a oprit în faţa unei case grandioase, ce părea a fi o ruină locuită. In curtea, în care a intrat cupeul era un noroiu şi un haos de neînchipuit. D-nele s'au urcat într'un cerdac putregăios. De acolo se suiră pe o scară la fel în etajul al 2-lea, unde se înfundară într'un coridor lung, întunecos ca într'un gang de ocnă. Pe ambele părţi ale coridorului se aflau camere... De acolo venea un miros nesuferit de zoi de cămeşi, ceapă, rachiu; se auzeau strigăte, bocete, drăngănit de ghitară şi sunete de armonie; la fie-care pas în coridor dădeai de saltele, paturi de fer, putini, albii şi coveţi. Doamnele cu groază se opriră după cîţiva paşi, se uitară una la alta şi dădură fuga înapoi.

— D-zeule, ce infern! strigă excelenţa Sa îndreptîndu-se repede către cupeu. Horreur, horreur! repetă ea pe cînd trăsura le ducea din cuibul mizeriei.

Fiică sa de asemenea era înspăimîntată, dar ea se gîndia ce ar trebui de făcut ca să dispară acest noroi şi tot norodul, — tout peuple, — să fie civilizat, să nu mai fie aşa brut, să devie bun şi tare în credinţă... Ea chiar se gîndea la mijloacele prin care s'ar putea ajunge la aceasta, cum ar fi înfiinţare de şcoli... şi ea se perdu în visări. Dar cînd cupeul a intrat pe o stradă frumoasă, cînd pe lîngă dînsa a început au defila în fuga cailor trăsuri cu doamne cunoscute şi tineri călări, — toate visurile ei umanitare se risipiră; chiar amintirea despre faţa senină a lui „Chérubin monstre“ deveni mai palidă şi dispăru — cum dispar grăunţele, pe cari sămănătorul le aruncă pe drum iar păsările le culeg, aşa că ele se perd fără să mai dea roadă...

III

Au trecut zile şi săptămîni. In fie care zi bătrînica bunicuţă zicea:

— Ei, drăguţă Maşurcă, azi poate au să ne aducă şi pătişor şi plăpămioară şi albituri... Ce bine ar fi să îmbraci o cămăşuică nouă de Sfintele Paşti!... Dar trece ziua, vine sara şi bătrînica dă din mîni.

— Se vede că ne-au uitat, ori poate n'au avut vreme... Numai de nu s'ar fi întîmplat ceva!... vre-o nenorocire, D-ne fereşte!

Nici o nenorocire însă nu s'a întîmplat, şi în fie-care zi Excelenţa Sa îi zice Liubei:

— Dă, Liuba, unde ai tu acea listă? Trebuesc cumpărate lucrurile şi trimese.

Liuba ia lista şi o ceteşte.

— Asta am s'o cumpăr eu singură. Asta are s'o cumpere Potap — spune Excelenţa Sa.—Trebuie să ne mai uităm, dacă n'avem ceva din vechituri!

Se scot vechiturile, se dau unele la o parte, apoi să strîng din nou şi totul se sfîrşeşte cu asta.

Liuba se apucase, de asemenea, cu mare sîrguinţă să lucreze pentru „Cherubin monstre o plăpomioară, pe care voia s'o coase cu propriile ei mîni. Îşi propuse s'o facă din peticuţe de diferite culori, pe care le avea de la rochiile ei şi ale prietenelor. Cu multă stăruinţă ea ceruse de la amicele sale petici, urmînd proverbul, că adunînd cîte o aţă de la toată lumea esă cămeşa saracului.

La început voia să facă un desen prea complicat, apoi să răsgîndi, căci trebuia mult timp şi de sigur cu cît mai curînd ar fi gata plapoma pentru „Cherubin Monstre“ cu atît ar fi mai bine. Cele 3 zile de la început lucră fără întrerupere, chiar şi noaptea lucra, dar după 3 zile mozaicul acesta i-a adus o plictiseală aşa de mare, că se hotărî să se mai odihnească măcar o zi. La urma urmei trebue luat în seamă şi faptul că acul nu prea ascultă de mînele ei, aşa că toate degeţelele îi erau impunse şi erau aşa de frumoase, lungi, roze şi delicate, aceste degeţele şi toată mănuşiţa ei era aşa de albă, mititică şi îngrijită cu fel de fel de „Crêmes d'Orizas“ că nici nu era potrivit să lucreze ci să stea undeva, încadrată într'o ramă de aur, acoperită cu sticlă, în vederea tuturor, ca culmea artei şi civilizaţiei. Cu toate aceste ea lucrase... Ei, cum să nu te mişte aceasta!!

Plăpomioară ajunsese cam pe la jumătate, în mijloc avea să fie cusută o stea frumoasă din cele mai scumpe peticuţe de matasă şi de catifea; acestea fură alese şi puse de oparte. Ajungînd la mijloc Liuba se hotărî din nou să se mai odihnească. Privindu-şi degeţelele, ea se gîndi: cum se va duce la concert în halul acesta? Va trebui să nu-şi scoată mănuşile, apoi iar se mai gîndi, că aceasta e un fel de „penitence“, că şi le-a împuns doară pentru o faptă bună şi nimene nu trebue să se ruşineze de a face binele.

Aşa dar se duse veselă şi mîndră chiar în aceiaşi seară la un concert spiritualo-clasic; nici nu-şi mai puse mănuşa pe o mînă, anume pentru ca să arăte cunoştinţelor sale cum şi-a împuns sărmanele ei degeţele lucrînd pentru oamenii săraci. (Va urma)

Discursul d-lui Al. A. Badareu şi presa

Insemnatul discurs al d-lui Al. A. Bădăreu a avut darul să provoace în toată presa lungi şi elogioase aprecieri. Afară de ziarele independente, ziarele de partid au scris s'au reprodus pasagii din acest discurs, însoţindu-le cu diferite comentarii.

Viitorul reproducind un pasagiu, scrie:

Ordinea de seară publică în întregime discursul rostit zilele acestea de d. Al. A. Bădăreu la Iaşi. Reproducem mai jos cu titlu de document, pasagiile privitoare la actuala atitudine politică a carpiştilor.

Secolul discută acest discurs şi precede aprecierile sale cu aceasta:

„D. Bădăreu a ţinut Sîmbătă seara la clubul takist din Iaşi un interesant discurs asupra situaţiei politice generale, făcînd şi cîte-va destăinuiri de interes palpitant de actualitate“.

Iar într'un articol din pagina I, tot *Secolul*, vorbind de politica de stradă a junimiştilor şi politica pe care partidul nostru a întronat-o scrie:

„Şi ca o adunătură de haimanale cu toţii au cutreerat stradele ce duc la d-nii Marghiloman şi N. Filipescu, strigînd mereu: Jos guvernul!...

Iar şefii adunîndu-se la un sfat mare, cu toţii au amînat rasturnarea guvernului de la 2 la 9 Maiu.

Au rîs Bucureştii în hohote şi rîde azi ţara întreagă de aceşti caraghioşi neputincioşi, cari pare că înadins s'au adunat ca să compromită şi să facă de rîs pe d. P. P. Carp.

Ce contrast între felul acesta de a face politică şi între cea pe care a făcut-o în aceiaşi zi la Iaşi d. Bădăreu!

Pe cîtă vreme acest din urmă a căutat să lămurească din punctul de vedere al partidului său, situaţia generală politică, —aci în Bucureşti, d-nii Al. Marghiloman şi N. Filipescu înscenează caraghiozlîcuri ca cele de la Sotir şi de la Postelnicu, cari compromit decorul bătrîneţelor şefului lor.“

Voinţa Naţională are un prim articol, pe care îl începe ast fel:

„D. Al. Badareu a făcut la Iaşi destăinuiri însemnate, care ne arată una din pricinile cele mai de căpetenie ale furiei nesocotite care a apucat pe conservatorii de sub şefia d-lui P. P. Carp.

Acţiunea, excelentul nostru confrate are un articol de fond în care aduce cele mai vii elogii cuvîntărei d-lui Alex. Badareu, între altele scrie:

„D. Alexandeu Badareu este unul dintre oamenii noştri de Stat, care a ţinut să vorbească în mod public alegătorilor săi, ori de cîte ori a crezut necesar să le aducă la cunoştinţă, fie intenţiuni sau deciziuni ale conducătorilor partidului, fie părerile sale în diferite chestiuni de importanţă politică.

Recentul discurs, pe care fruntaşul nostru l'a rostit în faţa conservatorilor-democraţi din Iaşi, unde partidul are una din cele mai strălucite organizaţiuni, este foarte însemnat.

Insemnat prin momentul cînd a venit, fiind-că tăcerea, impusă une ori de prudenţă, trebue alte ori părăsită, şi acesta e cazul. Insemnat prin punctele atinse şi prin declaraţiunile făcute.

Cu acea pătrundere excepţională care formează una din caracteristicile eminentului nostru fruntaş, d. Al. Bădăreu a analizat operile, sau mai bine zis manoperile de trei ani ale regimului liberal, foarte nimerit calificat de d-sa cînd a spus că şi de astă-dată liberalii n'au făcut acţiune de oameni politici: au făcut politicianism. Şi a demonstrat încă odată, detestabila lor influenţă asupra diferitelor clase sociale şi compromiterea gravă a tutulor intereselor generale“.

Iar mai departe vorbind despre declaraţiile d-lui A. Bădărău relative la imposibilitatea unei fuziuni a partidului conservator, face aceste aprecieri:

„Fruntaşul nostru a fost de sigur în spiritul întregului partid conservator-democrat cînd a declarat că o contopire, o fuziune nouă este pentru tot-deauna exclusă. Pentru a se vedea motivele, să se privească raporturile de pănă azi dintre cele două partide şi atitudinea pe care junimiştii au avut-o faţă de conservatorii democraţi.

„Categoric, precis, fără misterioasele şoapte din jurul d-lui Carp, care pretind a şti multe şi cînd colo amînă mereu termenul de care totdeauna e sigur, d. Al. Badareu a încredinţat pe alegătorii săi, că dacă va fi să guverneze numai unul din partidele azi în opoziţie, de sigur că vor guverna conservatorii-democraţi, cari paralel cu acţiunea dezordonată şi violentă a Carpiştilor îşi continuă mersul lor ordonat, constituţional, triumfal şi *sigur*, provocînd prin alegeri demne înfrîngerile partidului d-lui Brătianu şi victoriile partidului d-lui Take Ionescu.

Iată de ce fruntaşul nostru a vorbit la timp şi în condiţiunile cari evidenţiază încă odată valoarea personalităţii sale“.

INFORMATII

❑ *Norocul junimiştilor ie colosal!*

Ei anunţă o intrunire publică, cu delegaţi din provincie, pentru 9 Mai—dată la care M. S. Regele urma să fie în Bucureşti.

Acum se anunţă că M. S. nu va mai veni la Bucureşti, de oare ce, în vederea doliului Palatului, parada de 10 Mai va fi contramandată.

❑ Repartizarea şi clasarea ţinerilor, cari au fost recrutaţi pentru contingentul 1911, se va începe la 15 Iunie.

❑ Şedinţele consiliului de războ vor dura pînă la 1 Mai inclusiv.

❑ Ministerul instrucţiunii a comunicat revizoratului şcolar că, sub nici un motiv, învăţătorii nu vor putea organiza sărbări în localurile şcolilor, fără prealabilă încuviinţare a ministerului.

❑ Directorii şcoalelor secundare se vor întruni Duminecă pentru a alcătui programul serbărilor şcolare, ce vor avea loc cu prilejul zilei de 10 Mai.

❑ Zilele acestea va sosi în localitate d. maior Neculcea, ajutorul comandantului regimentului de escortă, pentru a inspecta escadronul de escortă din localitate.

❑ Pe ziua de 1 Mai au fost chemaţi pentru serviciul gărzii, un nou schimb de oameni concediaţi din contigentul 1908.

❑ Consistoriul spiritual al mitropoliei va fi convocat cu începere de la 18 Mai.

Se vor judeca cîte-va procese importante.

❑ *Rugăm pe abonaţii noştri, cari nu primesc regulat ziarul, să anunţe administraţia, printr'o carte poştală, pentru a se lua măsuri.*

Aparatul BLERIOT

A SOŞIT

şi s'a expus, în grădina **Cuza-Vodă**, str. Lăpuşneanu, unde poate fi vizitat de onor. public, în ori-ce de zi, *pînă Vineri*. Preţul întrărei 1 leu; pentru elevi şi militari 50 bani.

Sborul va avea loc Duminică 2 Mai, la aerodromul de la Abator, orele 5 p. m. şi va fi executat de celebrul aviator francez **Delatang**, care se află de cîte-va zile în Iaşi.

Reducerea pe c. f. r. de 50 la sută e valabilă de Vineri pînă Marţi 4 Mai.

Puţinele bilete se mai găsesc la grădina Cuza-Vodă şi Libraria Socec.

❑ Din Codăeşti judeţul Vaslui, ni se scrie că Sîmbăta trecută, un mare scandal s'a produs la sinagoga de acolo, scandal care nu era mult să ia proporţii mari.

In momentul cînd comerciantul Herşcu Cilick se afla în sinagogă, pe bancă şi îşi făcea rugăciunea rabinul Minahem dădu ordin cantorului să înceteze citirea şi să scoată din bancă pe Cilick. Se formă imediat o bandă şi mai mulţi: Beţin Berla, Tir Idel, Moise Iancu, Iosub Sacagiu şi alţii tăbărîră asupra lui H. Cilick şi din ordinul rabinului, îl scoaseră cu forţa afară din sinagogă. S'a încins apoi o încăierare şi cu mare greutate, primarul Ion Apostol, care sosise la faţa locului a putut linişti lucrurile.

Afacerea a venit înaintea parchetului de Vaslui.

❑ După cum am anunţat, delegaţia de ofiţeri romîni va pleca în Rusia în ziua de 12 Mai c., pentru a reîntoarce vizita făcută de ofiţerii ruşi anul trecut, la noi în ţară.

Ofiţerii vor sosi în dimineaţa zilei de Mercuri 12 Mai în Iaşi, iar de aci vor pleca, cu trenul de 12 la amiazi, prin Ungheni în Rusia. In Unghenii-ruşi vor fi întîmpinaţi de mai mulţi ofiţeri superiori ruşi. De aci vor lua drumul la Kişinău, apoi Moscova, Petersburg şi la reîntoarcere vor vizita Odessa.

❑ Am vorbit la timp despre isprăvile lui G. Patraşcu din Hîrlău, care atins fiind de o boală mintală, a ucis pe o femee şi a rănit grav pe mai multe fetiţe ale unui vier.

Comisia medicală, constatînd irresponzabilitatea nenorocitului, raportul medical a fost înaintat, potrivit legei, consiliului sanitar superior, ca să dispună internarea lui Patraşcu, în o casă de sanatate.

DIVERSE

— Prefectura judeţului a cerut administratorilor de plăşi, să dea ordin primăriilor comunelor rurale ca să trimeată cît mai neîntîziat sumele ramase în restanţă pentru asigurarea imobilelor autorităţilor din judeţ.

— Revizoratul şcolar al judeţului întocmeşte un tablou de învăţătorii, cari au lipsit de la conferinţele generale şi care va fi trimis ministerului instrucţiunei.

— In comuna Ţiganaşi s'a ivit epidemia de scarlatină.

Serviciul sanitar a luat măsurile de combatere.

— Examenele preparaţilor in particular pentru şcoalele primare se vor începe la 25 Mai.

— Eri s'a făcut la cimitirul catolic, îmormîntarea regretatei Maria Ţugulea, din strada soşeaua Arcu.

— Ministerul lucrărilor publice a cerut prefecturei judeţului ca să pună în vedere conductorilor, că conform dispoziţiunilor legei, dînşii trebue să locuiască în circomscripţiile respective şi potrivit prevederilor budgetare.

— Factorul rural Edu Gheorghe, din comuna Holboca, venind cu trăsura spre oraş, caii au luat vînt şi trăsura răsturnîndu-se, numitul s'a alas cu un picior fracturat.

In stare gravă a fost transportat la spitalul Sf. Spiridon.

— Autorităţile au fost înştiinţate, că fostul învăţător Mihail Damir, care a fost exclus din învăţămînt pentru că sufere de alinaţie mintală şi care actualminte locueşte în comuna Zahorna, a încercat să impuşte pe o soră a sa şi şi-a maltratat crunt părinţii.

S'a dat ordin pentru aducerea lui la Iaşi şi internarea la ospiciul Socola.

— Administratorul plăşii Cîrligătura a comunicat prefecturei judeţului, că un copil de 9 ani, al locuitorilor Gheorghe Ştefan, din comuna Cepleniţa, a încetat din viaţă în urma bătăii ce a suferit de la locuitorul Costache Uglea.

S'a deschis o anchetă.

O ANIVERSARE A „OPINIEI“

Sub acest titlu, excelentul nostru confrate Ordinea, *în numărul seu de azi, are atenţia să publice articolul ce urmează, motivat de apariţia numărului 1000 al* Opiniei:

Confratele nostru *Opinia* de Marţi 27 Aprilie, 'şi a înscris pe manşetă numă- de 1.000,

1.000 de numere dintr'un ziar e pentru ţara noastră încă un eveniment mare, cînd ştiut este cu cîtă greutate poate străbate un ziar şi mai ales de provincie, în lumea cetitorilor.

Şi *Opinia* nu numai că în decursul acestor 1000 de numere a străbătut dar a ştiut să se impue ca un ziar absolut necesar nu numai pentru Iaşi, dar pentru toată ţara.

Şi lucrul e explicabil: apărută într'o epocă de frămîntări adînci în sînul partidului conservator, prin apariţia şi forma ei, *Opinia* însemna un nou curent, o nouă îndrumare a stîngei din acest partid. Ziarul ieşan a fost percursorul întregei mişcări care a trebuit cîtva timp în urmă să se închege în partidul conservator-democrat.

Dar *Opinia* n'a fost îmbrăţişată numai de acei cari văzînd calea pe care apucase o parte din conservatori, cereau o nouă politică corespunzătoare credinţelor şi ideilor lor, *Opinia* a fost primită de toată lumea politică şi de toată lumea cetitoare, ca un ziar cu vederi largi, care dă atenţie nu numai mişcărei politice dar tuturor curentelor de cugetare şi simţire omenească.

Cu toate acestea succesul *Opiniei* nu ar fi fost asigurat dacă nu s'ar fi ştiut că un om energic, un mare agitator de idei şi de fapte n'ar fi fost inspiratorul acestui ziar.

Opinia era tribuna unui barbat politic de care s'a vorbit mai mult în ultimul timp în viaţa noastră politică. Acest barbat politic această energie creatoare a fost d. Al. A. Badareu.

Personalitatea politică a fruntaşului nostru s'a răsfrînt în toată activitatea ziarului şi i-a dat acea notă individuală, aleasă şi plină de viaţă, nobilă şi plină de avînt, care sunt caracteristicele însuşi ale omului care a provocat în ultimul timp cele mai mari discuţii şi frămîntări de idei.

Cu o astfel de personalitate politică în fruntea unui ziar, se înţelege că **Opinia** era menită să aibă succesul pe care l a avut şi aniversarea opiniei a 1000 de numere de la reapariţia ei, nu este de cît o primă etapă din viitoarele succese ale sale.

Ultime INFORMAŢII

❑ *Eminenţii grăjdari ai d-lui D. A. Grecianu, au intrat iarăşi în funcţie.*

Noi nu stăm de vorbă cu fostul „ministru“ al justiţiei, necum cu harabagiii sei de la Sculeni.

❑ *Foarte mulţi fruntaşi junimişti au declarat, că sunt perfect de acord cu d. Matei Cantacuzino şi că, în consecinţă, desaprobă campania de răsturnare, aşa cum a fost pornită.*

❑ *Am zis ieri, că ministrul justiţiei a cerut procurorului general de Iaşi, să-i trimeată de urgenţă un tablou al deţinuţilor, în penitenciarele pendinte de circumscripţia Curţei de Iaşi, cari au fost condemnaţi pentru revolte agrare.*

In Moldova şi anume în salinele de la Ocna, se aflau numai doi în categoria de mai sus, anume: Urătu Florea Petre şi Durai Badea Petrea. Ambii sunt din Stăneşti (Vîlceu) şi au fost condemnaţi la munca zilnică pe viaţă, fiind-că au comis şi omoruri.

❑ De vre-o cîte-va zile încoace, gazeta carpistă locală a devenit mare specialistă în... broşe: „s'a găsit o broşă—a se adresa la gazetă“; s'a perdut o broşă—a se adresa idem“.

D'aia i se zice „Evenimentului“ că este un juvaer de gazetă!

❑ Comisia de judecată urma să judece eri pe învăţătorul Pogor, de la şcoala din Prigoreni, acuzat de mai multe călcări de regulament.

Cum, însă comisia a rămas descomplectată prin înaintarea d-lui consilier Crivăţ la Casaţie, judecarea s'a amînat pentru 9 Mai.

❑ Alaltă-eri s'a început la şcoala de Belle-Arte, concursul de fine de an.

Concursul va dura pînă la mijlocul lunei Iunie.

❑ Camera de punere sub acuzare, a admis să pună în libertate, pe o cauţiune de 2000 lei, pe falitul Şae Abramovici, aflător deţinut la Vaslui.

❑ In seziunea de primăvară a Sft-lui Sinod, care se va deschide Luni 3 Mai, se va face alegerea a trei candidaţi, din care ministerul instrucţiunei va alege unul, pantru locul de Archiereu, rămas vacant prin moartea Archiereului Melchisedec Piteşteanu.

E probabil că va fi ales P. C. S. Archimandritul Scriban.

❑ Consiliul comunal va fi convocat, în sesiune ordinară, în cursul săptămînei viitoare.

❑ Muzica comunală, înjghebată de primărie pentru vara anului acesta, va începe să cînte la grădina Copou din seara de 9 Maiu.

Muzica va cînta: Marţia, Joia şi Duminecă seara, şi Mercuria şi Vinerea dimineaţa.

❑ Postul de comisar al gărei a rămas vacant, comisarul Apostol a fost transferat la Brăila, în locul d-lui Becarian.

Acesta din urmă flind transferat la Iaşi a refuzat postul.

❑ Crîşmarii din apropierea staţiilor căilor ferate, ceruseră ministerului comerţului să li se dea voie a ţinea deschis pînă tîrziu noaptea.

Ministerul comerţului face cunoscut că a respins această cerere şi pune în cunoştinţă autorităţilor că trebuie să se conformeze noului regulament al circiumelor, adică să se închidă la orele opt seara.

❑ Ministerul instrucţiunei a cerut să i se înainteze un tablou de profesorii care nu predau cursuri şi la şcoalele particulare, în vederea alcătuirei comisiunilor pentru examenul preparaţilor în particular, de curs secondar.

Pentru Iaşi vor fi numite două comisiuni: una pentru cursul superior şi alta pentru cursul inferior.

Tabloul celor admişi la examenul particularilor, va fi trimis la sfîrşitul lunei Maiu.

Examenul se va începe la 1 Iunie.

❑ D. prim-procuror a pornit o anchetă spre a stabili dacă nu există proprieteri, cari, în contra spiritului art. 7 din Constituţie, posedă imobile rurale.

S'a constatat, că în asemenea categorie s'ar afla un domn N. Ionescu, proprietarul unei vii în Bucium.

Contra lui Ionescu a fost intentată acţiune publică. Judecătorul rural, care a judecat afacerea, a hotărît ca Ionescu să fie deposedat cînd i se va număra preţul costului viei împreună cu procente, socotite de la data cumpărăturei.

❑ In „Ordinea“ de astă-zi 29 Aprilie sub titlul „Scrisori din Iaşi“ se vorbeşte despre: „Relicvii“ şi amintiri — Poezia grădinilor — Florile în exil — Iaşul balnear — Ruine de frumuseţi — Vila — capriciu „Grierul“ — Ce aşteaptă împrejurimile — Nume uitate — social democraţia rustică — 1 Mai şi Armindenul — Tatarăşul nou şi vechiu — Muzica de cimitir — Azilul oftigoşilor — Fabrici ori grădini? — In aşteptarea aeroplanului“.

❑ Infirmeria de ochi de la Frumoasa se va desfiinţa pe ziua de 1 Septembrie.

Până la acea dată soldaţii bolnavi nu vor mai fi primiţi, ci vor fi internaţi parte la spitalul militar, parte la regimentele respective.

❑ Ministerul instrucţiunii a trimes o circulară preşedinţilor comisiunilor examinatoare a elevilor de curs secondar, prin care cere ca profesorii de cursuri, să ceară elevilor programa analitică a materiilor făcute, după programa de studii din licee.

❑ Lucrările pentru aducerea apei de la Timişeşti vor fi predate administraţiei comunale irevocabil în ziua de 9 Iulie.

❑ Din Cernăuţi ni se scrie că la serbările jubilare ale Universităţei ieşane, vor veni să ia parte rectorul şi aproape toţi profesorii Universităţei din capitala Bucovinei.

De asemnni va asista şi I. P. S. S. Mitropolitul Bucovinei Vladimir de Repta, însoţit de cîţi-va prelaţi.

❑ Pe moşia Miroslava, jud. Iaşi, proprietatea d-lui Lupaşcu, s'a descoperit un izvor de apă termală.

❑ In recursul făcut de Avram Fastlich, Cîrciumar din Iaşi, condemnat pentru contravenţie la legea băuturilor, Curtea de Casaţie s. III, a stabilit jurisprudenţa, că, în materie de Contravenţie la lege licenţeior, neîndicarea domiciliului agentului de constatare nu atrage nulitatea procesului verbal de contravenţie.

❑ Comisiunea compusă din următorii consilieri comunali: P. Cujbă, dr. C. Ţaranu, dr. St. Possa, Gh. Musteaţă, Iosupescu, Iordănescu D., Gheorghiu, D-trie şi M. Carp. se va întruni mîine Vineri la primărie, pentru a studia alinierea stradei Alexandri precum şi chestia înfiinţărei unei strade, de la berăria Zimbru până la fabrica de tutun.

❑ Un domn Duca, fost agent de urmărire, a intentat astă-zi o acţiune foarte nostimă primului ajutor de primar, d. Fîntînariu.

Reclamantul chiamă în judecată penală pe d. Fîntînariu fiind-că acesta a numit într'o slujbă pe un minor, Gîrcineanu—pe care Duca, cere ca să vie la tribunal împreună cu actul de naştere.

Din nenorocire acţiunea lui Duca nu va avea nici o urmare, de oare ce preşedintele a pus-o la dosar, sub motivul că judecata n'are să se amestece în numirile ce le face administraţia comunală.

❑ D. profesor dr. Marinescu din Bucureşti s'a mutat str. Sălciilor 42.

❑ D. G. Jocu îşi va desvolta conferinţa sa asupra *Intoxicaţiilor alimentare*, Marţi, 4 Mai ora 8 jum. seara, în sala, teatrului Pastia.

❑ Sf. Sa preotul Cristea Stoian, parohul desfiinţatei parohii Cîrniceni (Iaşi) a fost numit la parohia Probota, iar preotul Ioan Minea, parohul din Prigoreni, la parohia Mădărjeşti.

◔ Tabloul înaintărilor în armată, ce urmează a se face pe ziua de 1 Mai e aproape terminat.

Consiliul superior al armatei se va întruni din nou Sîmbătă, spre a alcătui definitiv tabloul.

❑ Membrii societăţei medicilor şi naturaliştilor urmau să se întrunească aseară.

Din cauză că n'a fost un număr suficient de membri, şedinţa s'a amînat pentru seara zilei de 12 Mai.

❑ Am anunţat svonul care circulă asupra strămutărei liceului militar din localitate, la Craiova.

Intenţia, se zice, că ar fi ca imediat chiar după terminarea cursurilor, în vacanţă, şcoala să fie strămutată, aşa că de la 1 Septembrie viitor să funcţioneze la Craiova.

❑ Comitetul instituit pentru organizarea coloniilor şcolare, a fost convocat pentru mîine Vineri 30 Aprilie, la orele 5 p. m., în localul şcoalei „Gh. Asachi“ spre a discuta asupra strîngerei fondurilor.

❑ Ministrul justiţiei a comunicat astă-zi tuturor instanţelor judecătoreşti din Iaşi, că, pe viitor, nici o reparaţie nu se va putea face la imobilele judecătoreşti, fără de avizul prealabil al ministrului.

❑ Azi a avut loc căsătoria d-şoarei Elise Popazu, cu d. Wilhelm Wunder, inginer.

Felicitări.

❑ Aseară comitetul cercului didactic din localitate a lucrat sub preşidenţia d-lui F. Meissner, întors din străinătate. D-sa a expus pe scurt colegilor săi impresiile căpatate din cele văzute. S'au regulat apoi alte afaceri la ordinea zilei. Intre altele a fost şi strîngerea fondurilor pentru înfiinţarea şcolilor de corecţie, lăudînd iniţiativa I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, care a dispus ca de Sf. Sărbători, să se strîngă cu discul pe la biserici bani.

Mîne sară Vineri Protoereul oraşului Pr. Ţincoca, va da samă comitetului Cercului de suma strînsă din ofrandele creştinilor.

❑ Am fost induşi în eroare cînd am anunţat că consiliul sanitar superior a revenit şi a aprobat modificarea introdusă de corpul medical al spitalului Sf. Spiridon, în ce priveşte numirea medicilor primari, pentru a se putea înlesni numirea d-lui dr. Mîrzescu, ca medic primar în locul rămas vacant prin moartea regretatului dr. C. Bottez.

Consiliul sanitar superior n'a aprobat modificarea regulamentului şi cu toate marile stăruinţi ce se pun, d. dr. Mîrzescu nu va fi numit.

❑ **O descoperire.**—In via de la Buciumi, proprietate a d-lui C. Vasilescu, foasta odineoară a lui Odisev Bodescu, s'a aflat nu de mult săpind în pămînt la o adîncime de un metru o suliiă, care prin forma ei prezintă un interes deosebit.

Forma suliţei e a unei vechi *fuşte*, cu care fuştaşii îşi făceau slujba lor la vechile părăzi şi onoruri domneşti. E lungă de 68 cm. şi are greutate de peste un chilogram. Materialul e de aramă însă smălţuit cu un strat gros, aşa că cu toată vechimea de cînd sta în pămînt, lustrul nu şi l'a pierdul de loc.

Jos fuşta are 9 borte, prin care se prindea de un măner, probabil de lemn, care azi s'a putrezit, şi aşa fel că primele 5 de jos erau în linie verticală, iar pe o parte şi alta a fustei mai veneau cîte 2 borte.

Fustaşii la noi au fost mici slujitori domneşti, şi în actele vechi ale Iaşilor se vorbeşte dese ori de fustaşi ai domnului.

Erau şi fuştaşi despre doamna, cum erau şi vornici despre doamna. Cum un asemenea fuştaş ar fi avut vie pe la Buciumi, se prea poate ca de la un asemenea fuştaş să fi rămas asvîrlit o fuştă.

❑ **Examenul de Capacitate.**—In *Monitorul oficial* din 9 Aprilie a. c. ministerul Instrucţiunei a adus serioase modificări în ţinerea examenului de Capacitate pentru l. franceză. Partea curioasă e că Ministerul le aduce sub formă de instrucţiuni de dat comisiunei examinatoare.

In Monitorul de la 10 Sept. 1909 s'a admis modificări, ca examenele de Capacitate, se vor ţinea pe baze de licenţă, cum s'au şi dat examenul de părţi literare.

Ei bine prin publicaţia de la 9 April se readuce iarăşi ţinerea examenului pe baze de liceu, căci teza de licenţă s'a şters iar în loc s'au pus 3 probe înscris, făcîndu-se media din 3 teze nu din 2, şi chestiunile se vor alege din o listă de 3 obectii nu din 10.

Altă modificare ce s'a adus e că la proba a 2-a scrisă se cere cunoştinţi comerciale pentru care se dau 2 oare de lucru fără cărţi şi fără dicţionar.

Cum majoritatea candidaţilor sunt licenţiaţi în litere, nu vor putea desvolta o materie comercială fără cărţi, aşa că toate acele modificări miroase a amînare, sau că regimul are ceva favoriţi din trecut lăsînd să fie avizaţi la vreme de felul chestiunei ce se va da la teză.

In ori ce caz schimbări aduse în felul de ţinere a concursului în 20 zile numai înainte arata marea destrăbalare ce domneşte la minister, unde îşi bat joc de şcoale şi de corpul dăscălicesc.

❑ *Cu ziua de azi se împlinesc două săptămîni de cînd telefonul Iaşi—Bucureşti este, cum se zice,* **deranjat**.

Am dori să ştim în care parte a lumei s'ar putea întîmpla asemenea curioasă deranjare—şi dacă ea s'ar întîmpla, dacă ar fi posibil ca fericiţii mai mari peste telefoane, să-şi permită să nu iee nici o măsură de îndreptare şi să-şi mai permită să nu dee publicului nici o explicaţie asupra cauzelor „deranjărei“.

Telegrame

Din Anglia

Londra.—„Agenţia Reuter“ asigură că guvernul a hotărît să depuie în cursul actualei sesiuni parlamentare, proiectul de lege, modificînd declaraţiunea făcută de rege cu ocazia suirei pe tron şi care cuprinde oarecari termeni, pe cari catolicii romani, îi consideră ca ofensatori şi care se vor suprima.

Măsuri de ordine

Salonic.—Ministrul de războiu a hotărît să creieze la Vrrisovici o garnizoană permanentă de 8 batalioane, iar în alte şase oraşe din Albania, garnizoane de cîte patru batalioane. In acest scop se va începe în curînd construirea căzărmilor.

Meeting de aviaţiune

Buda-Pesta.—In vederea meetingului de aviaţiune ce se va ţinea între 5—15 Iunie aci, s'au înscris numeroşi aviatori germani, printre care Behuerd cu o maşină construită de dînsul; Bausteinbek cu un monoplan austriac; Etrich cu două maşini; polonezul Warchollowski cu un aeroplan construit de dînsul.

In afară de Paulham, Latham şi Farman, s'au mai înscris Effilof de la Roc şi alţii.

Camera Otomană

Constantinopol. — Respunzînd interpelărilor, ministrul de externe declară că drepturile Turciei au fost violate prin jurămîntul depus de camera cretană. Puterile protectoare declară printr'o notă care s'a primit chiar acum, că jurămîntul prestat de o parte din deputaţii cretani, regelui Greciei, nu modifică de loc statul quo în Creta.

Ministrul socoteşte că această notă este insuficientă, dar poarta o interpretă ca o asigurare a menţinerii drepturilor de suzeranitate a Turciei.

Boala prinţului George al Serbiei

Belgrad.—Un consult medical a constatat că princepelile George sufere de o gravă gastrită catarală. Principile va trebui să urmeze o cură de mai multe săptămîni la Vichy.

In jurul morţei regelui Eduard

Londra.—Sala Camerii comunelor este tixită. Toţii membrii adunării sunt în haine de doliu şi stau descoperiţi, contrar obiceiului.

D. Asquith a citit un masagiu al regului, zicînd că regele ştie partea pe care adunarea o ia la doliul subit şi ştie că resimte sincer perderea suferită.

D. Asquith a propus trimiterea de condoleanţe şi felicitări regelui George şi condoleanţe reginei mame.

Creditul Fonciar Urban din Iaşi

LISTA

Scrisurilor eşite la sorţi în tragerea a 57 din 8 Mai st. n. 1910. Pentru lei 368900.

SCRISURI A 5000

1272	2058	9178	12775	17133	21786	29645	33453	36975	38818	45139	46962
1285	3740	10689	14358	19536	21972	32413	35285	36986	38989	45162	48067
1288	6828	10683	14362	20681	21975	33027	36526				

SCRISURI A 1000

409	3893	6963	9645	11809	14078	17602	20340	25763	32491	36377	39731
995	3975	7063	9866	12059	14124	17815	20559	26429	32 00	36644	40434
1336	5024	7240	10239	12088	14619	17827	20643	26904	32747	36657	40650
1348	5262	7319	10375	12171	14830	17968	20704	27253	33145	36714	41489
1449	5288	7789	10460	12248	15029	18014	21298	27737	33177	36864	42129
1767	5389	7932	10508	12260	15137	18049	21340	28065	33302	37001	42160
1865	5446	8364	10512	12279	15267	18217	21731	28442	33792	37122	42294
1907	5968	8590	10744	12581	15300	18286	22851	29016	33795	37136	42695
1930	5970	8866	10765	12766	15375	18844	23083	29394	34400	37171	43287
2362	6049	8936	10909	12789	15377	19106	23376	29588	34476	37398	43749
2448	6076	9049	10933	12809	15759	19252	23766	30038	34901	37408	44353
2857	6172	9103	10950	12893	15824	19487	24072	30056	35333	37862	45611
3450	6174	9318	11018	12997	16839	19599	24165	30158	35524	37982	45985
3513	6358	9358	11231	13266	16922	19890	24718	31255	35962	39292	47309
3749	6439	9359	11628	13520	16945	19941	24972	31696	36271	39541	47573
3760	6770	9422	11686	13653	17139	20227	25478	32480	36293		

SCRISURI A 100

654	5141	9807	15196	17964	20728	22802	26201	32164	36015	41566	44473
745	5178	10189	15205	18119	20972	23027	26316	32230	36115	41702	44713
1200	5757	10307	15345	18664	21046	23134	26605	32365	36357	41813	44779
1874	5786	10908	15423	18911	21077	23204	27158	32367	37918	42101	45015
2400	6536	11816	15861	19062	21185	23341	27431	32869	37293	42168	45067
2416	6926	11858	16015	19137	21387	23459	28555	32942	37856	42304	45128
2758	6956	12801	16093	19155	21417	23941	29371	32964	38055	42390	45757
3123	7164	13311	16134	19627	21459	24128	30161	33125	38328	42485	45990
3312	7523	13333	16145	19858	21471	24318	30348	33358	38335	42725	46030
3359	7816	13591	16162	20066	21543	24446	30355	33866	38654	43162	46503
3361	7863	13904	16964	20083	21606	24823	30434	34025	38782	43374	46898
3540	8178	13948	17070	20158	22472	24886	30452	34965	38943	43596	46987
3897	8213	14177	17298	20299	22534	25005	30561	35234	40421	43859	46993
4476	8639	14308	17516	20403	22547	25070	30968	35715	40586	43998	47637
4900	9170	14770	17594	20532	22580	25397	31264	35754	41536	44001	47773
4928	9173	14898	17948	20587	22581	25967	31445	35994			

Scrisurile se vor plăti la 1 Iulie 1910 al pari în Iaşi la Cassa Societăţei şi în Bucureşti la Banca Naţională. Ele trebuie să aibă cuponul de Ianuarie 1911 nedetaşat.

DIRECŢIUNEA

LASCAR ANTONIU

AVOCAT

S'A MUTAT

STRADA ANASTASIE PANU No. 4

Administraţia berăriei Azuga

DIN PIAŢA UNIREI

Aduce la cunoştinţa onor. sale clientele, precum şi onor., publicului ieşan, că de la 1 Maiu a angajat excelenta orchestră a cunoscutului maistru d. *Ion Dimitriu*, cetăţean ieşan, neîntrecutul violonist, care a repurtat cele mai mari succese în străinătate.

Preţuri modeste, serviciu ireproşabil.

ADMINISTRAŢIA.

A. Repond, demeure str. Carol 42 (maison Rohr), fond de la cour, à droite.

De vînzare la 4 Mai 1910, prin licitaţie la tribunalul Vaslui, 34 fălci pămînt arabil, bun şi într'o singură bucată, situate pe moşia Todireşti, cale de jumătate ore de Negreşti.

De vînzare un păun şi o păuniţă. A se adresa la ziar.

De închiriat două apartamente la Aleea Principesa Maria, unul compus din 5 odăi şi altul compus din 4 odăi.

Important pentru toti Domnii agricultori

Subsemnații, unici fabricanți al renumitelor pluguri universale, **construite numai de oțăl bătut peste tot,** facem atent pe onorb. public cumpărător pen ru al feri de imitațiuni, că numai aceste pluguri care port Marca **Porcul Mistreț** precum mai jos desemnat și cu inscripția firmei Gebrüder Eberhardt Ulm, sunt original ale noastre și să găsesc numai în depozit la casa **frații Bachstez în Iași** strada de sus No. 127 (sub Cabinetul Istoric.)

FABRICA DE CARAMIZI

cu aburi și cuptor sistematic

lîngă abatorul comunei Iași, legată cu rețeaua tramvàiului electric

Fabrica de tuburi de beton în ciment

(Șoseau Arcu 11 | 19)

Proprietatea fraților RAMEDER

Recomandă produsele ei, ca: cărămizi presate și tuburi de ciment, în ori-ce diametru și dimensiune.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserții la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No 27

BROSSE A TAPIS
Prix : 14 fr.
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

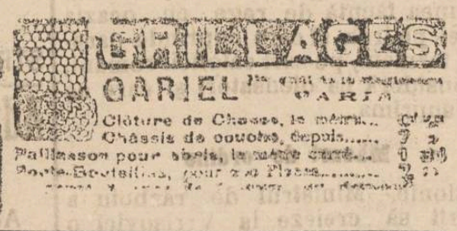

HIGEYA

APA DE MASA NATURALĂ ALCALINĂ
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreți să aveți un stomac sănătos
BEȚI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somitățile noastre medicale ca **CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ** pentru combaterea bolelor de Ficat, Gută, Rinichi și — Desinterie —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii și farmacii din țară.
Comenzile de în gros sunt a se adresa: **Domnului I. DAVIDESCU** Tecuciu
Reprezentant pentru Oltenia și Muntenia **ISAKKOFFLER** BUCUREȘTI

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieațe și rente în *VIENA* fondată în anul 1853
Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 și fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societății peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viață pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu sustire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu și fără dividende, cu sustirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum și
Diferite alte combinațiuni de asigurări atingătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romînia **București**
Agent general pentru Iași:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

NEVRALGIELE
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE suresdă și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute și dureroase* cari ad resistat tuturor celorlalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In dina cea d'intâiă să se iea 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vro ușurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potă găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii.*

GRILLAGES 1 m de haut. la mètre 0f30.

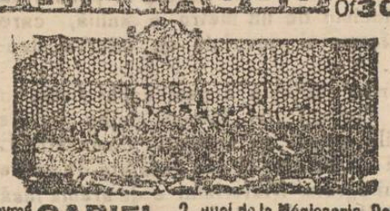

Baym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

RUCHE
A Cadres mobiles
Prix : 20f
Gariel
2me, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

FONDOIR
Prix..... 6f.50
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

TITUS LAPTEȘ
AVOCAT
— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Alfons Herovanu
AVOCAT
a Bărboi No. 15—
— a. m. și 4— p.

DIM. M. BOTTEZ
AVOCAT
Iași. Str. de Sus No. 31

Cine vrea să cîștige la Loterie

să cumpere bilete numai de

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului
Iași—Strada Lăpușneanu No. 55—Iași

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VII

s'au pus în vînzare

Tragerea de la

9 April–4 Mai 1910

Se poate cîștigă în caz dorocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîștigurile totale represintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șapte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Grăbiți-vă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua și Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Prețurile oficiale pentru vânzare:

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Prețurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iași Strada Primariei No. 17.—Instalațiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17.